„Numai idei măreţe... Un roman foarte modern, dar care are sensibilitatea unui science-fiction clasic."

STEPHEN BAXTER

ADRIAN

TCHAIKOVSKY

COPIII DISTRUGERII

Partea a doua a seriei
COPIII TIMPULUI

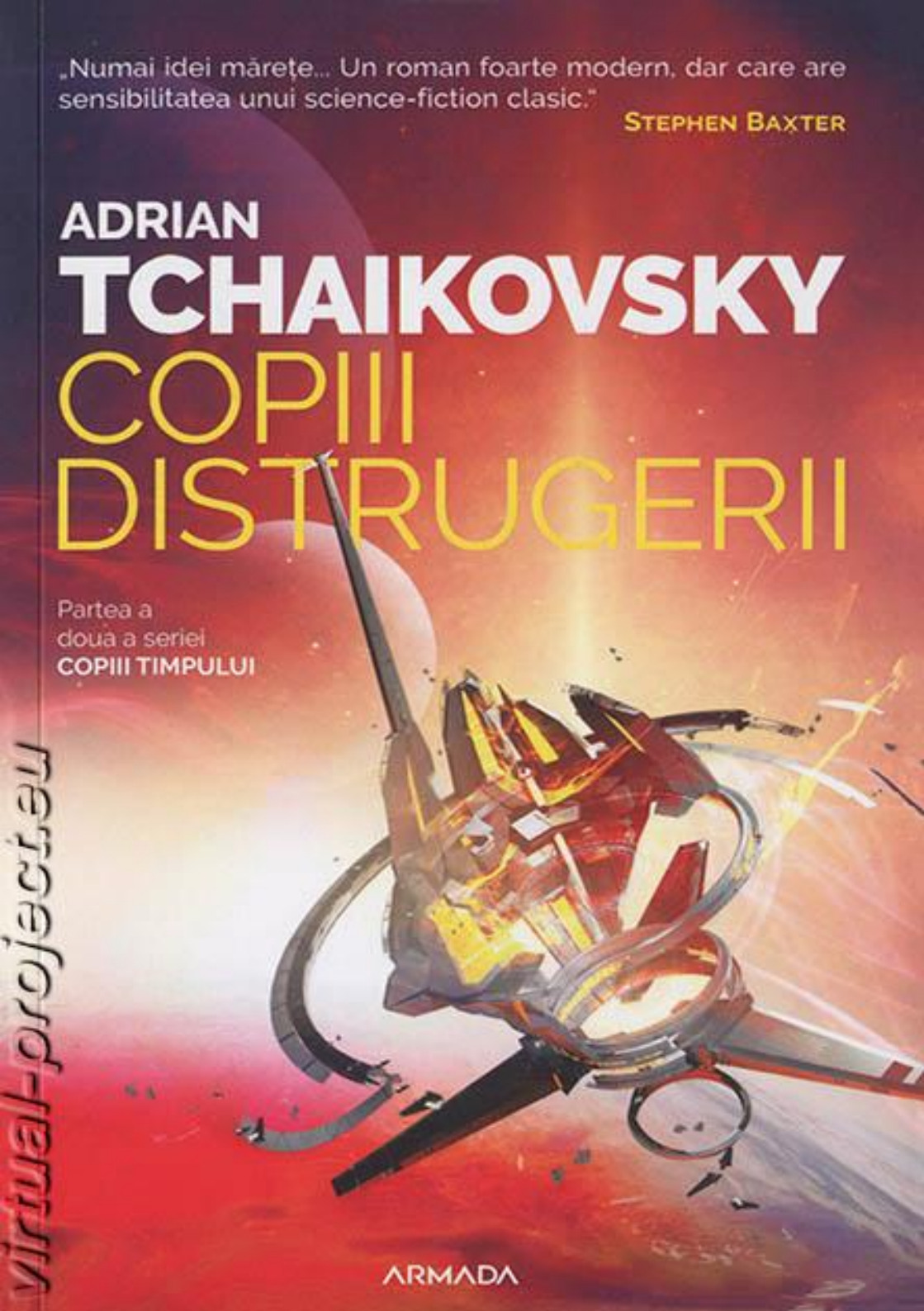

ARMADA

virtual-project.eu

ADRIAN TCHAIKOVSKY

COPIII DISTRUGERII

Original: *Children of Ruin*(2019)

Traducere din limbaengleză:
ANTUZA GENESCU

virtual-project.eu

— 2021 —

Pentru Paul

„Dar de puteți citi în bobii vremii
Ce bob va încolți și care nu...”
WILLIAM SHAKESPEARE, *Macbeth*[1]

[1] William Shakespeare, *Macbeth*, apud *Antologie bilingvă*, traducere din limba engleză de Dan Duțescu și Léon Levițchi, Editura Științifică, București, 1964, p. 557 (n. tr.).

TRECUTUL 1.
DOAR O ALTĂ GENEZĂ

1

Multe poveşti încep cu o trezire.

Disra Senkovi dormea de câteva decenii. În tot acest timp aproape că trecuse o viaţă, dar numai o frântură din ea se scursese în corpul său adormit, timpul comprimându-se pe gradientul relativităţii prin apropierea sa de viteza luminii. Însă, pentru el timpul nu exista. Exista doar starea de inconştienţă din camera de somn criogenic. Cândva, oamenii ştiuseră să construiască asemenea camere.

Senkovi alegea cum să fie trezit. Unii colegi de-ai săi – pe care îi considera mai degrabă lipsiţi de imaginaţie – preferau să li se transmită informaţii vitale despre misiune, ştiri de acasă ori parametrii navei, astfel încât, la trezirea din somnul de gheaţă, să aibă mintea plină de date şi să sară direct la posturi, luând-o înaintea celorlalţi. Nişte caraghioşi, din moment ce îi aştepta o muncă de câteva decenii. Pe el nu reuşeau să-l impresioneze niciodată.

Spre deosebire de ei, Senkovi se trezi în urma unui vis.

Se afla în apele calde şi limpezi ale unei Mări de Coral, care nu mai fusese în starea aceea virgină dinainte de a se naşte el. Soarele se strecura prin apă ca printr-o mantie groasă de safire. Dedesubt, Marea Barieră de Corali, reconstruită de el după cea dispărută, atât cât s-a priceput, se întindea cât vedeai cu ochii în nuanţe de roşu, violet şi verde, ca un oraş extraterestru. Metropola de corali fremăta de viaţă; locuitorii ei făceau vârtejuri, înotau, ţâşneau, alunecau sau se târau.

El se răsuci încet, aruncând creaţiei sale o privire indulgentă, de zeu pe jumătate treaz, pe jumătate adormit, simţind doar bucuria de a o fi adus pe lume, nu şi sentimentul dureros că originalul dispăruse cu mult înainte de apariţia lui.

În cele din urmă, îşi făcu simţită prezenţa unul dintre prietenii săi speciali, strecurându-şi corpul maleabil prin crăpătura dintre două roci şi unduindu-se precaut către el. Ochii lui, asemănători, totuşi diferiţi de ai săi, îl priveau cu un soi de înţelepciune, imitând-o pe aceea cu care, altminteri, natura înzestrase doar bufniţele. Caracatiţa – nu era uşor să-i stabileşti sexul de la distanţa aceea – întinse un tentacul spre Senkovi, ca un Adam tânjind spre divinitatea sa.

Îndreptă și el o mână în față, ca să-i accepte atingerea.

Era un vis liniștitor. L-a programat chiar el, generând o secvență complexă de stimulare mintală, inspirată din unele amintiri ale sale, ordonate într-o succesiune nouă, una onirică, ireală. Dar el exact asta urmărea, deci îi convenea de minune. A trebuit să-și folosească ingeniozitatea la maximum când a intrat în computerele navei ca să-l genereze, fiindcă întâlnirile cu fauna marină nu figurau în meniul*à la carte* al secvenței de trezire. Cel mai greu i-a fost nu să insereze secvența neurologică în baza de date a navei, ci să-și șteargă urmele. Dar nu era prima oară când își băga nasul în sistemele misiunii fără să observe cineva. A tras concluzia că Inițiativa de Terraformare de acasă era foarte, foarte neglijentă cu securitatea digitală. Ridicând din umeri a nepăsare, și-a văzut liniștit de treabă. La urma urmei, ce i se putea întâmpla?

În aventurile sale prin arhitectura virtuală a protocoalelor misiunii, Disra Senkovi s-a întâlnit față în față cu Disra Senkovi – profilul și evaluarea asociate numelui său. Tuturor membrilor echipajului li se cereau cunoștințe tehnice foarte detaliate, dar pe el îl interesau rezultatele evaluării personalității sale. O misiune ca aceasta, întinsă pe mai multe decenii, presupunea să îndeplinești două criterii opuse. Unul ținea de capacitatea de a lucra în izolare perioade lungi, departe de marea masă a omenirii și de evoluția istoriei sale. Pe acesta îl îndeplinea fără probleme. Celălalt implica lucrul în spații închise împreună cu alți oameni, de care nu te puteai ține la distanță. Senkovi a constatat cu spaimă cât de aproape fusese de a fi respins numai din cauza acestui criteriu. Se considera o persoană amabilă și deschisă. La nouă ani începuse să lucreze la crearea unor pseudointeligențe cu care să poarte conversații. În plus, nu avusese el acasă mai multe animale de companie decât oricare alt membru al echipajului? De ce altă dovadă a firii lui calde și iubitoare mai era nevoie? Avusese nouăsprezece acvarii, dintre care trei suficient de mari încât să se scufunde în ele. Pe mulți cetățeni acvatici îi considera prieteni intimi. Cum ar putea cineva să-l considere antisocial, ba să mai arunce și comentariile acelea nedrepte și dureroase?

Făcea pe glumețul, bineînțeles. Criteriul se referea la stabilirea de prietenii cu oamenii, care nu fusese niciodată punctul său forte.

Sigur, avea câțiva amici, plus că lucra bine într-un mediu concentrat pe îndeplinirea sarcinilor, în care toți aveau de atins același scop. Iar când venea vorba de distracție, păi, dacă nu era sufletul petrecerii, măcar nu călca pe nimeni pe nervi. În opinia lui, nimeni nu savura bancurile mai mult decât el; problema era că nimeni nu le gusta pe ale lui.

În orice caz, deoarece era inofensiv din punct de vedere social și avea competențe incontestabile, fusese primit în echipaj. Apoi, o combinație de evaluări și subrutine din meniul computerelor l-au propulsat șef al echipei de terraformare, subordonat direct al Comandantului General, pentru că, dacă aveai în echipă un geniu sărit de pe fix, probabil că era mai bine să-l pui cârmaci decât vâslaș. Acesta a și fost, de fapt, comentariul psihologului care a recomandat promovarea lui, iar Senkovi, spărgând și fișierul respectiv, s-a simțit măgulit de complimentele lui.

Acum însă era nevoie de el treaz. În ciuda efortului depus în marea lui imaginară, tentaculul nu-i atingea degetul, iar animalele lui de companie muriseră de mult, pe un Pământ aflat la o distanță de peste 30 de ani-lumină.

Disra Senkovi deschise ochii, conștient de surâsul radios din vis. Se simțea revigorat, gata să-și înceapă ziua. O scurtă interogare a sistemelor navei l-a asigurat că tocmai sosiseră la destinație. Călătoria lungă se încheiase, decelerarea, la fel. Se ridică în capul oaselor, întinzându-se (mai mult de formă decât de nevoie, dar, ca o concesie făcută sensibilităților colegilor săi, copia unele gesturi pentru că le vedea la *toți oamenii).* Nu era singur în compartimentul de dormit, deși lipsea forfota echipajului abia trezit din somn. Spectacolul pe care îl dădea avea un singur spectator: Yusuf Baltiel, Comandantul General.

— Șefule! spuse, devenind conștient de prezența lui.

Îl debusola faptul că nu știa de ce îl urmărea comandantul cu privirea. Îi plăcea să fie la curent cu ce se întâmplă și de ce și, în mod obișnuit, era destul de inteligent ca să evite surprizele neplăcute. Interogă din nou nava și descoperi că nimeni, în afară de Baltiel, nu mai avea acces la o mulțime de date. *Nu-mi miroase a bine.*

— Am nevoie de încă o părere, îl informă Baltiel.

— Dă-mi voie să ghicesc. Nu-i nicio planetă pe-acolo?

Era o glumă de pe vremea primelor exosonde. Uneori, datele indicau prezența unei planete similare Pământului, dar în realitate nu făceau decât să dea impresia că există o astfel de planetă. Bineînțeles, în cazul lor fusese trimisă în prealabil o sondă, pentru că se deplasa mult mai rapid decât o navă cu echipaj la bord. Sonda a verificat existența unei planete terraformabile și apoi a raportat rezultatele. Doar n-ar fi trimis nimeni în misiune un echipaj numai fiindcă așa i s-a năzărit, nu? Senkovi nu avea niciun chef să facă stânga-mprejur și să se întoarcă acasă.

— Ba da, planeta e acolo.

Abia acum sesiză Senkovi cât de tensionat era Baltiel, un tip de regulă stăpân pe el. Vibra ca o coardă ciupită.

— E acolo, repetă Baltiel. Dar avem o problemă. Deocamdată n-am spus-o nimănui, dar e prea serioasă ca să iau o hotărâre singur în privința ei. Vreau s-o vezi și tu.

✦

Din cauza blocajului – o metodă copilărească de a rezolva lucrurile, credea Senkovi – a fost nevoie să meargă pe jos la Comanda Generală ca să vadă „chestia" care îl tulbura într-atât pe Baltiel. Toți ceilalți își dormeau liniștiți somnul criogenic. Atunci, de ce atâta mister? Senkovi interoga întruna sistemul ca să afle ce are voie să știe și ce nu, întrucât computerul nu-i putea spune ce informații îi sunt inaccesibile până când nu atingea o coardă sensibilă. După părerea lui, deplasarea propriu-zisă dintr-un loc într-altul ar fi trebuit eliminată de mult. Îi dădea de furcă gravitația artificială, așa că înainta pe la marginea inelului echipajului cu genunchii depărtați și îndoiți, în spatele lui Baltiel, care avansa rapid. Baltiel bloca transmisiile către Pământ, descoperi Senkovi, deși orice strigăt de ajutor ar fi ajuns acolo abia peste vreo treizeci de ani, iar el n-ar fi fost în stare să-i țină piept unui șef turbat nicio lună, darămite atâția ani.

— Zi-mi odată ce se întâmplă, șefule! rosti în spatele acestuia.

Baltiel se opri și se întoarse spre el. Senkovi citi pe fața lui un soi de fervoare care îl făcu să tresară. *L-a găsit pe Dumnezeu,* își zise. Semn rău, mai ales dacă te gândeai la ultimele știri primite de acasă. Răsfoise actualizările din mers. Toate erau vechi de câteva decenii,

dar Pământul trecuse printr-o perioadă neagră cu un timp în urmă, din cauza terorismului împotriva științei, printre altele. *Bucură-te că ești în spațiu, omule.*

— Vreau să vezi cu ochii tăi.

Nu era un mister de dragul misterului. Baltiel se pregătise să i-l dezvăluie, dar nu reușise.

După încă vreo sută de pași făcuți cu picioare ca de gumă, ajunseră la Comanda Generală, unde pe ecranele mari rulau date solare și planetare și reprezentarea vizuală a destinației lor, sistemul la care ajunseseră, în sfârșit, botezat Tess 834, după satelitul de pe orbita terestră pe care îl descoperise cu mult timp în urmă.

Senkovi începu cu ce era mai important. Se asigură că steaua nu urmează să devină o nova și verifică să nu se fi produs rupturi majore sau să nu fi dispărut vreunul din cei trei ultragiganți gazoși, Tess 834b, c și d, care se înșirau pe centura machetei virtuale a sistemului solar și aveau privilegiul de a fi identificați după primele litere din alfabet, fiindcă instrumentele terestre îi detectaseră datorită masei lor. Doi dintre ei nu erau cu mult mai mici decât Jupiter, dar al treilea era mult mai mare. *Frumoasă imagine cu meteori a lumilor noastre interioare,* își zise Senkovi. Tess 834e și f se aflau ceva mai departe – monștri de rocă și gheață trasând cărări singuratice în zonele în care soarele sistemului nu era decât o stea, printre multe altele. Lumile interioare erau trei la număr, una rostogolindu-se în atmosfera superioară a stelei. Celelalte două, situate în vasta regiune locuibilă, deși vecine, erau atât de diferite pe cât pot fi două surori. Senkovi accesă mai multe informații, încercând să descopere problema lui Baltiel. Cea mai îndepărtată dintre cele două surori, Tess 834g era puțin mai mică decât Pământul, cu un albedo sclipind rece într-o atmosferă rarefiată, fără gaze de seră. Căldura îndreptată spre ea ricoșa imediat și se disipa în spațiu; zonă temperată sau nu, orice vizitator al ei avea să-și găsească mâncarea înghețată bocnă dacă nu se afla undeva pe la ecuator, în toiul verii. Cealaltă soră, Tess 834h, ținta lor, era mai caldă decât Pământul, puțin mai mare, cu atmosferă fierbinte și umedă, reținând căldura și absorbind cu lăcomie tot ceea ce îi arunca soarele în cale. Avea și un satelit destul de mare pentru ca forța lui de atracție să producă maree și să-i mențină axa de rotație

stabilă. Scanările inițiale indicau prezența majorității elementelor necesare vieții pentru om. Una peste alta, va fi o planetă numai bună de locuit, odată ce îi vor lăsa pe terraformatori să-și facă treaba. Puteau instala un sistem ecologic funcțional cu efort minim și, cine știe, poate într-o zi oamenii vor veni să locuiască acolo. Sau va veni nebuna aia de Kern și va face lucruri de nedescris în numele științei. Mulți terraformatori erau frustrați din cauza măreței și teribilei lor șefe, Avrana Kern, pentru că prioritățile ei nu corespundeau cu cele ale misiunii lor. Senkovi însă era frustrat pentru că tipa făcea exact genul de lucruri interesante pe care ar fi vrut să le facă și el.

— Pare...

În regulă, numai că prea în regulă, acum, că trebuia să rostească toate cuvintele cu glas tare. În special concentrația de oxigen de pe Tess 834h era mai mare decât s-ar fi așteptat.

— Ăăă... ce anume ar trebui să...?

— Acesta e unul dintre ultimele studii făcute, îi răspunse Baltiel peste umăr. Când lucrau la el, erau deja foarte concentrați pe anumite aspecte. Au renunțat să caute și altele – mai neașteptate.

Adică exact ce ar fi trebuit. Baltiel nu o spuse, dar Senkovi îi ghici gândul.

Nava făcuse propria analiză a sistemului Tess 834 când se apropiase de el, cu instrumente superioare vechilor exosonde, alcătuind astfel o imagine detaliată a terenului provocator care trebuia terraformat. Nu semnalizase nimic deosebit la colectarea datelor, nici nu considerase că face o descoperire. Ca exosondele, vedea numai ceea ce căuta. Senkovi întâmpina o dificultate asemănătoare. Afișă până și cea mai clară imagine a planetei, preluată de navă când trecuse ca fulgerul pe lângă ea, în drum spre soarele roșu-portocaliu. Un singur megacontinent maroniu, o mare imensă de culoarea cernelii, nori care se ridicau în spirale.

— Pare a fi un teren ideal pentru terraformare, ca să fiu sincer...

Baltiel nu spuse nimic. În cele din urmă, toate sunetele, toate foșnetele și fâșâiturile din cameră căzură în hăul tăcerii sale, în timp ce aștepta ca Senkovi să răsucească datele ca într-o iluzie optică, pentru a vedea și cealaltă față a lor. Într-un sfârșit, Senkovi nu mai examină citirile ca o exosondă, ci ca o ființă umană. Rămase și el

nemișcat, în liniște perfectă.

Călătoriseră mai departe de Pământ decât orice pământean, preț de o generație întreagă, lăsând în urmă o planetă dezbinată de hărțuieli politice, pentru a dărui viață acestui glob deșertic. Dar veniseră prea târziu. Pe globul acela exista deja viață.

2

Nava de terraformare se numea *Aegean*. În afară de Senkovi și Baltiel, toată lumea credea că e un nume oarecare, ales dintr-o lungă listă electronică a unor inofensive denumiri pentru nave. Senkovi însă spărsese zona vulnerabilă a seriei de date și schimbase *Maratha* cu *Aegean* pentru că îi plăcea mai mult, dar nu avea rost să le spună tuturor despre asta. Nu când aveau atâtea altele pe cap.

Aegean avea un echipaj de 13 membri, toți treziți deja. Datasfera navei era accesată de 11 bărbați și femei care încercau să afle ce se întâmplă. Senkovi ar fi vrut ori să încarce, pur și simplu, informația în sistem, ori să nu le spună nimic, dar lui Baltiel îi plăcea ideea de spectacol și, mai mult, se pregătea să le propună să devieze radical de la scopul misiunii lor. Prevenit din timp, Senkovi lucra deja la propriile propuneri, pentru că străbătuse atâta drum dintr-un motiv anume și nu-i plăcea să-și bage alții nasul în treburile lui de rutină, planificate cu decenii întregi înainte.

Înainte de a-i trezi pe ceilalți, el și Baltiel fuseseră foarte ocupați. *Aegean* era pe o orbită stabilă în jurul lui Tess 834h. Blocarea accesului la date afecta și ecranele pe care, în alte condiții, lumea de jos s-ar fi văzut ca printr-o fereastră. Cei doi „matinali" fabricaseră o dronă-cercetaș cu rază lungă de acțiune în atmosferă, pentru o misiune specială. Sincer, partea cea mai complicată a fost s-o dezinfecteze temeinic. Existau microbi terești rezistenți în vid și la aprinderea de la reintrarea în atmosferă, iar timp de un secol o industrie aerospațială crease un habitat nou bizar, la care bacteriile și ciupercile, evoluând, se adaptaseră. De obicei, terraformatorii nu-și făceau griji în privința asta, din moment ce treaba lor era tocmai să planteze cât mai multe semințe dătătoare de viață. Însă Baltiel nu voia să rișt e. Acolo, jos, exista o lume vie și ultimul lucru pe care îl voia era să declanșeze o apocalipsă din cauza microbilor.

Așa că au făcut drona, au construit-o de la zero în condiții sterile, au acoperit-o cu un strat de spumă și i-au dat drumul în spațiu. Armura gumoasă s-a desprins treptat, până când a rămas doar drona propriu-zisă, neatinsă de mâinile lor.

Au trimis-o în atmosfera planetei ca să arunce o privire. Senkovi își imagina bălți cu alge, straturi bacteriene și stromatolite. Istoria vieții pe pământ cuprindea o epocă lungă a organismelor unicelulare primitive, singure sau agățate unele de altele în colonii improvizate. Viața terestră complexă nu era decât spuma ridicată recent la suprafața unei vane uriașe cu procariote care se hrăneau, se divideau și mureau. Asta se așteptau ei să găsească: o mulțime de organisme vii nediferențiate, atârnate de coasta acelui continent imens.

Drona coborî suficient cât să poată înregistra imagini. Cei doi le studiară din nou și din nou, schimbând impresii și priviri nedumerite. Senkovi își frământă mâinile, întrebându-se în ce fel va avea de suferit munca lui. Baltiel rămase nemișcat, înfruntându-și destinul.

Aduseră drona pe orbita ei și comandară navei să-i trezească pe ceilalți. Acum stăteau toți la un loc, pentru ca Baltiel să tragă cortina și să-i delecteze cu numărul său de magie.

— Probabil vă întrebați dacă nu cumva am înnebunit, li se adresă el.

Îi monitorizase atent, folosindu-și prerogativele de Comandant General ca să tragă cu urechea la interogările din sistemul navei și la discuțiile dintre ei, purtate prin intermediul implanturilor. Unii credeau, într-adevăr, că Baltiel suferă de depresie din cauza somnului criogenic, deși așa ceva era, teoretic, imposibil să se întâmple în camerele de dormit moderne. Alții aflaseră veștile de acasă, frunzărind semnalele trimise de pe Pământ, și ajunseseră la concluzia îngrijorătoare că planeta lor natală era frământată de războaie, chiar dacă nu se numeau așa oficial. Oare Baltiel urma să-i anunțe de care parte a baricadei se află? Avea de gând să-i acuze pe unii că sunt colaboraționiști, trădători ai științei? Conflictul de acasă – cel puțin acela care fierbea de multă vreme – depășise granițele disputei dintre știință și conservatorism, dar, cum ei erau toți oameni de știință, firește că înclinau clar în favoarea celei dintâi.

Câțiva încercaseră să spargă blocajul, fie ca să afle mai multe, fie, ca în cazul Ermei Lante, ca să trimită un raport acasă. Senkovi, acum coleg de conspirație cu Baltiel, reușise să-i oprească din aceleași motive pentru care lupii sunt cei mai buni paznici ai oilor. Ce anume credea Lante că va obține trimițând raportul acela, de la atâta

depărtare, nimeni n-ar fi știut să spună. Echipajul era ca un stăruleț format din treisprezece cetățeni rupți de progresul uman și abandonați pe o insulă pustie, pe o mare întinsă cât universul.

— Priviți, le spuse Baltiel, după ce îi adunase într-o sală de ședințe, afișând fragmentele selectate din jurnalul dronei.

✦

Coborând dintr-un cer închis, brăzdat de fuioare de nori, vedeai dedesubt un bol uriaș, roșu-maroniu, traversat de două lanțuri muntoase ca niște rânduri de vertebre pe jumătate îngropate, cusute ca să nu se deșire megacontinentul. Acela era miezul fierbinte și arid al zonelor de latitudine tropicală. Drona survola cu viteză constantă un bol deșertic de dimensiunile Asiei. De la distanță, fără a mări imaginea, părea lipsit de orice formă de relief. Imaginea coborî odată cu drona, care se lăsa în jos controlat. Altitudinea, temperatura și alți parametri pâlpâiau în partea de jos a ecranului, schimbându-se permanent.

Dacă planeta ar fi avut cratere, ai fi zis că te afli în preajma lui Marte. Era o lume a deșerturilor – oribilă și neprimitoare. Perfectă pentru ca oamenii să construiască pe ea un nou Eden.

Drona coborî mai jos, deplasându-se spre nord-estul planetei. În față, acolo unde începea să se întunece, se vedea o dungă neagră, iar filmarea înaintă spre ea. Perspectiva se schimbă brusc spre dreapta și imaginea se mări – Baltiel făcuse un montaj cam stângaci, pentru că era mai degrabă visător decât artist. Se vedeau lacuri în deșert, dar nu se știa ce fel de lacuri. Ieșeau în evidență pe întinderea maronie, monotonă, galbene, ruginii, albastre-verzui precum compușii cuprului, deseori ca niște cercuri concentrice, fiecare de altă culoare, cu un aspect toxic, nefiresc. Semănau cu niște gropi de gunoi ale unor fabrici care urmează să se închidă din cauza constrângerilor ecologice, având marginile încărcate de cristale scânteietoare. Priveliștea, deși extraordinară, era un inamic al vieții. Temperatura înregistrată pe ecran atinsese 61 de grade Celsius.

Drona continua să coboare. Nu se auzea nimic, pentru că nu era nimic de auzit, în afară de vânt și huruitul ventilatoarelor dronei, care lupta să nu se supraîncălzească. Cineva făcuse niște desene în praful din jurul bălților, dar și în apa toxică. Erau desene radiale complexe,

ca niște fulgi de zăpadă negri, care se tot ramificau și se intersectau. Baltiel credea că sunt colonii bacteriene; Senkovi zicea că pot fi foarte bine și anorganice. Dar acestea erau imaginile cel mai puțin captivante pe care voia Baltiel să le arate echipajului. Ca un adevărat om de scenă, păstra ce era mai bun pentru final.

Se gândise totuși că publicul ar putea începe să se agite după jumătate de oră de urmărit același peisaj deșertic. Perspectiva dronei se schimbă din nou, de data asta orientată spre crestele zimțate ale unuia dintre lanțurile muntoase. Imaginea se mări până când se distinse un punct în mișcare pe fața stâncii roșietice. În ciuda imaginii clare, tot nu știau la ce se uită. Un obiect palid se deplasa prin aer, iar ochiul uman îl recepta drept pasăre sau mașinărie. Drona îl urmărea cu cea mai mare viteză. Acum, obiectul semăna cu o pungă de plastic subțire, coborând și ridicându-se în bătaia vântului.

Acolo unde munții se întâlneau cu deșertul, vântul bătea în rafale. Răscolise în voie pustiul, iar acum li se puneau în cale straturile acelea de stâncă. Drona înregistră nori de granule roșu-maronii, vârtejuri de praf, curenții calzi ridicându-se și cărând cu ei tot felul de particule fine în atmosfera superioară.

Punga de plastic dispăruse din imagine, însă reapăru brusc mult mai aproape. Drona se înălța acum deasupra culmilor, cu camera orientată în jos. Obiectul – care era, de fapt, o ființă – se unduia alene de-a lungul lanțurilor muntoase.

— Credem că măsoară peste 10 metri în diametru, se auzi dintr-odată vocea lui Baltiel.

Nu-ți puteai da seama de dimensiunile ființei. Semăna cu o meduză, o creatură alcătuită din straturi incredibil de subțiri, cu o configurație radială, purtată de vânt și lăsând în urmă filamente care deveneau vizibile numai când sclipeau în lumina soarelui. Urmărind-o multă vreme, Baltiel sublinie că nu e o simplă rămășiță, lăsată în voia forțelor naturii. Structura ei interioară își schimba permanent forma și dimensiunile, ca o corabie pe care marinarii tot ridică și coboară pânzele. Membrii echipajului erau de părere că Baltiel vedea ce voia, pe când ei vedeau un cnidar[2] gigantic. Un extraterestru. Dar,

[2] Viețuitoare marine care formează încrengătura principală a celenteratelor: hidrozoare, antozoare și meduze (n. tr.).

indiferent de părerea lor despre concluziile lui personale, starea de spirit generală se schimbă definitiv, după cum se schimbă și starea de spirit a fiecăruia.

Erau primii oameni care vedeau o ființă evoluată pe altă lume, fără să datoreze nimic Pământului.

— Asta-i nimic, le spuse Baltiel, apoi trecu la piesa următoare de pe lista lui cu extratereștri.

✦

Asta era una dintre preferatele lui, din motive pur artistice. Drona plutea pe cerul nopții. Terenul de dedesubt părea arid, când neregulat, când neted; era tot o zonă deșertică, dar mai înaltă – un podiș cât Texasul de mare (și, pură coincidență, cu aceeași formă). Satelitul planetei se vedea pe cer ca o semilună. Camerele dronei amplificau lumina cât puteau. Solul avea o textură stranie, alcătuită din mănunchiuri ca niște pumni, fiecare așezat la distanță de vecinii lui.

Sincronizarea a fost o pură întâmplare. Drona (controlată de Baltiel) încerca în continuare să identifice ceea ce vedea, când zorii colorară marginea planetei în roșu. Pe măsură ce se lumina podișul, mănunchiurile se desfăcură în spirale, desfășurând cinci brațe ramificate cu suprafețe interioare întunecate – nu verdele clorofilei, nici altă culoare. Păreau mai degrabă panouri fotovoltaice decât plante, deși absorbeau lumina solară printr-un proces similar fotosintezei. Ca să facă apoi ce anume? Lumea lor era mărginită de suprafața podișului, pe care o acopereau ca un covor. Sau poate că formele acestea imobile erau deja adulte, iar larvele zburau în vânt, pentru a fi prinse și mâncate de meduze imense... Poate, poate... Presupunerile lui Baltiel și ale echipajului se înecau în hăul necunoscutului.

✦

Drona survola acum marea, dar mediul acela era neprielnic, iar apa, mai mult opacă. Totuși, ceva se vedea bălăcindu-se aproape de suprafață, ceva rotund și uriaș, o umbră palidă scânteind în apa de culoarea cernelii. Neputând s-o identifice, drona se îndepărtă. Acum se vedeau niște noduri mici țopăind pe valuri – „mici”, adică mai mari decât un om, însă marea întunecată era atât de întinsă, încât orice

părea pitic în comparație cu ea. Nodurile erau translucide, străbătute de vinișoare. Baltiel le considera meduze în creștere. Poate că erau. Poate că nu.

✦

Le arătă și polii – fără pământ, fără gheață, numai niște sargase bizare, cu cârcei și inflorescențe întinse pe sute de kilometri pătrați, organizate în noduri și spițe, într-un tipar mozaicat straniu, dacă îl priveai de sus. Încâlceala părea vie, dar nemișcată, deși lăsa impresia de mișcare continuă pe dedesubt.

✦

Nu mai interoga nimeni computerul navei și nici nu mai încerca să treacă de blocajul lui. Baltiel le captase atenția – nici nu era de mirare. Totuși, abia acum venea cireașa de pe tort.

✦

Ultima secvență arăta locul unde se întâlnea marea cu uscatul, ferit de interiorul închis de munții care spintecau aerul umed și îl scuturau de apă sub formă de ploaie. Zona era la mare altitudine, tot fierbinte după standardele terestre, dar o idee mai rece decât tropicele sufocante. Drona arăta un peisaj neted, cu bălți, pâraie și noroi, o mlaștină de sare, atât cât se putea cuprinde cu privirea.

Peste tot, viața deschidea spre soare petale sau frunze ori alte organe stranii, săpând la rădăcină pentru a scoate mineralele marine din solul salin. Sau poate făcea altceva, un proces necunoscut, fără echivalent terestru. Vegetația era scundă și pipernicită; biologia planetei nu producea nimic care să mențină un copac înalt în picioare. Totul era negricios, în tonuri iridescente, verzi-albăstrui sau roșii-ruginii. Drona se lăsă mai jos, obiectivele ei căutând să surprindă orice mișcare. Ceva țâșni ca fulgerul între ea și sol, sigur nu o meduză, ci o ființă cu aripi, palidă și agilă, deplasându-se prin aer nu ca o pasăre, ci în salturi sacadate. În urma ei, solul începu să freamăte, lăsând să se vadă un joc fascinant între pradă și prădătorul ei aerian. Niște ființe de forma unor pietre cu spini se puseră în mișcare, înaintând leneș pe marginea bălții.

✦

Baltiel își încheie prezentarea. Văzuseră destule ca să-și dea seama câte altele mai sunt de aflat. Unu sau doi membri își ascundeau dezamăgirea pe care o simțeau din cauza unor speranțe neîmplinite,

pentru că, atunci când pleci pe o altă planetă și întâlnești extratereștri, te aștepți să fii salutat. Oricât de avansată ar fi știința, mintea omului continuă să se creadă buricul universului. Dacă nu pentru a crea inteligență, atunci *pentru ce* existau toate cele văzute? Unde erau orașele, cosmodromurile, ruinele abandonate ale unei civilizații străvechi? Totuși, ele constituiau singurele forme de viață extraterestră zărite vreodată de om cu ochiul liber. Era un miracol că se născuseră din analogi ai bacteriilor și tot un miracol era și faptul că puteau fi numite „viață".

În continuare, Baltiel reaminti echipajului scopul misiunii lor, care era, bineînțeles (și absolut întâmplător), acela de a distruge totul și de a construi o lume similară cu cea de acasă.

Senkovi urmări cu interes reacțiile celorlalți. Nu exista nicio garanție că priveau lucrurile din perspectiva lui Baltiel. *La urma urmei, cum se spunea mai demult prin filme, am călătorit 31 de ani-lumină ca să terraformăm planete și să mestecăm gumă, dar am rămas fără gumă.* Iar dacă se termina guma, cumva, aveau cu ce s-o producă, dar nu asta era ideea.

Până la urmă, cum erau terraformatorii „clasici"? Oameni rezistenți, care lărgeau frontiere, ingineri hotărâți, veniți să-și ridice o casă în regiunile îndepărtate ale sferei de influență umane, asemenea constructorilor de căi ferate de odinioară. Numai că asta era o aiureală, bineînțeles. Niciunul dintre cei sosiți acolo nu ducea un trai periculos, mâncându-și de sub unghie ca să trimită un bănuț familiei. Și nici nu erau colonișți obligați să îndure fără să crâcnească viața sub un cer străin, până când cedau ori ei, ori planeta respectivă. Odată inițiate procedeele de terraformare accelerată, terraformatorii se vor îmbarca pe prima navă spre casă, lăsându-i pe alții să locuiască pe planeta virgină. Asta dacă nu se îndrăgosteau atât de tare de produsul muncii lor, încât să se hotărască să rămână acolo, încălcând toate strategiile și ordinele. Și, apropo de asta...

— ...așa că m-am trezit cu o dilemă pe cap, spunea Baltiel, explicându-și calculele cu lux de amănunte, deși rezultatul lor era cunoscut deja. E o situație fără precedent, nemaiîntâlnită în instrucțiunile aferente misiunii noastre.

Făcu o grimasă, afișând alte înregistrări pe ecranele virtuale ale

membrilor echipajului sau pe ale navei, ca să fie parcurse cu atenție.

— Dar ea se regăsea în primele misiuni de terraformare – cele din interiorul sistemului solar – și în prima care a ieșit din afara lui. Pe atunci, toată lumea vorbea numai despre extratereștri, dar nu s-a găsit nici măcar un microb, deși s-au cheltuit o grămadă de bani și resurse. Așa că nu s-a mai gândit nimeni la ei. Asemenea situații nu sunt tratate în instrucțiunile expedițiilor actuale. Și nu e ca și când ne-am permite să contactăm Pământul și pe urmă să așteptăm 62 de ani ca să aflăm ce părere au ai noștri despre ele. Noi, acum, trebuie să luăm o hotărâre.

Noi, adică el, evident. Senkovi își zise că ar fi putut toți foarte bine să doarmă încă șase decenii și ceva și să-i trezească nava când primeau un răspuns de pe Pământ, dar asta mirosea a supunere oarbă față de autoritate, lucru cu care el nu fusese de acord niciodată. Se mira însă de înverșunarea lui Baltiel, care, aparent, era un tip mai puțin ortodox decât își închipuise.

— Sper că îmi veți susține decizia. Nu ne putem apuca de lucru pe planetă, li se adresă Baltiel tuturor. Ar fi o crimă, un genocid cum nu s-a mai pomenit în existența speciei noastre.

Vindea castraveți la grădinar. Ce anume caracteriza un terraformator? După câte se părea, dorința de a nu terraforma, dacă avea de făcut altceva mai interesant. Parcă sufereau toți de deficit de atenție. Văzându-l pe Senkovi că se încruntă, Baltiel îi trimise un mesaj direct: *Îi condamni?*

Nu. Și, în mare, îți susțin decizia… răspunse Senkovi, lăsând un „dar” nerostit.

Câțiva însă ar fi preferat, evident, terraformarea – veniseră să facă o treabă și, cu toate că îi impresionau minunile dezvăluite de comandant, nu voiau să stea cu mâinile în sân.

— Propun să ne schimbăm misiunea, anunță Baltiel. Cu tehnologia pe care o avem, putem executa o gamă largă de investigații, putem chiar reface planete de la cap la coadă, la urma urmei. Suntem datori să studiem ceea ce am găsit aici și să raportăm situația Pământului. După noi vor veni și alții. Planeta aceasta va deveni mina de aur a galaxiei pentru oamenii de știință. Dar noi putem fi cei dintâi, pionierii care vor săpa fundația. Putem intra cu toții în cărțile de

istorie.

„Cu toții”, adică „eu”, dar probabil că numele celelalte se vor trece la subsol sau vor fi imortalizate ca trăsături geografice. *Capul Senkovi... sau poate că nu. Sună ca o instrucțiune pentru un taxidermist.*

Baltiel captase din nou atenția echipajului, însă câțiva erau nemulțumiți de turnura pe care o luaseră evenimentele. În definitiv, erau experți aleși să ducă la capăt o anumită sarcină, pe care acum nu o vor mai îndeplini. Senkovi numără patru: Maylem, Han, Lortisse și Poullister. Ceilalți șapte erau de acord cu comandantul. Hotărî că venise și rândul lui și îi trimise o cerere pentru a lua cuvântul. Baltiel îi aruncă o privire piezișă și îi solicită lămuriri. Drept răspuns, Senkovi îi trânti planul complet. *Hai să vedem dacă e la fel de deștept pe cât se crede.*

Baltiel clipi de două ori – ceilalți nu sesizară decât pauza scurtă –, apoi dădu aprobator din cap:

— Domnule Senkovi, aveți cuvântul.

Senkovi clipi și el și-și linse buzele uscate. Prefera să fie cel care marchează, nu cel care încasează. Fiindcă toate privirile erau ațintite asupra sa, tuși ca să câștige timp, apoi rosti:

— Nu e ca și cum ne vor lăsa în pace.

Îi lipsea grandilocvența lui Baltiel. Abia reușea să-și ridice bărbia din piept.

— Știți cum îi spuneau inițiativei de terraformare când am părăsit orbita Pământului? Proiectul „Eternitatea”. Pentru că asta și este. Acesta e momentul când rasa umană devine nemuritoare. Înțelegeți? Nu ne mai aflăm pe Pământ. Ne *construim* case noi printre stele, fie că ele vor lucrul ăsta, fie că nu. Avem puterea unor zei. Oamenii vor veni aici cu speranța că vor găsi o casă. Vor fi foarte impresionați de meduze și pietre mișcătoare și toate cele, dar la un moment dat vor începe să pună întrebări stânjenitoare: „Și eu unde voi locui?” Doar știți cum sunt oamenii. Toți știm. Se vaită, cer, iar se vaită, iar cer. „Am călătorit 30 de ani-lumină, iar voi ne arătați peisaje cu mlaștini de sare.”

Încercă un zâmbet și văzu că vreo doi îi zâmbesc la rândul lor. Baltiel aștepta rezervat. *Cum de-a digerat deja toată treaba asta? A*

pus nava să i-o analizeze pe bucăți? Mi-a spart fișierele înainte de ședință?

— Dar Yusuf are dreptate, continuă Senkovi, arătând nervos în direcția lui Baltiel. Nu ne putem îndeplini misiunea, nu așa cum ar trebui. Dar o putem duce la bun sfârșit altfel. Uitați cum!

Afișă diagrame și date în spatele cărora se putea ascunde suficient, astfel încât glasul să-i sune mai categoric pe măsură ce explica:

— Planeta următoare, Tess 834g, e un glob de gheață situat chiar la granița cu zona de apă lichidă, dar e geologic activ, iar regula de terraformare 101 spune că putem bombarda cu precizie faliile ca să-l punem în mișcare și atunci nu va mai rămâne un glob de gheață multă vreme. Gazul pe care îl vom genera va distruge albedoul, iar planeta va fi destul de caldă pentru ca apa să rămână apă. Există și zone de uscat. Puține. Dar se vor extinde odată ce gheața se va topi.

— Nu prea mult, sublinie Han. Cam 2,1 la sută din suprafața totală, mici lanțuri de insule.

Își prezentă calculele pe afișajul virtual comun. Lea Han era cea mai în vârstă din echipaj, cu doi ani mai bătrână decât Baltiel, iar socotelile ei, făcute în grabă, erau corecte. *Pe Baltiel nu l-a întrerupt nimeni,* își zise Senkovi, dar Han măcar intrase în jocul lui.

— Coloniștii pot locui în bărci, propuse el. Ori acolo, ori cu extratereștrii, dar cum se vor descurca peste trei sau patru generații? Crezi că vor fi toți niște vecini responsabili?

— Asta e o apreciere pesimistă a spiritului uman, obiectă cineva.

Senkovi îi căută numele. Era Sparke – evaluat drept competent, dar nu sclipitor.

— Una cu care întâmplarea face să fiu de acord, i-o reteză Baltiel lui Sparke, închizând subiectul. Nu știm care va fi contextul politic al coloniștilor.

Expresia de pe chipul oamenilor arăta că nu se gândesc la altceva decât la știrile vechi de pe Pământ. Nou-sosiții ar putea fi un val de maniaci ideologici, veniți acolo ca să-și dea frâu liber obsesiilor, odată scăpați de dușmanii lor de pe Pământ.

— Nu știm care le vor fi prioritățile, continuă Baltiel. A mea este să conservăm și să studiem ceea ce am descoperit aici. Voi lua un modul independent de pe *Aegean* și voi rămâne pe orbita lui 834h. Caut

voluntari care să mă însoțească. Susțin ideea domnului Senkovi de a încerca terraformarea lui Tess 384g. Va beneficia de cele mai multe resurse ale navei pentru asta. Și el va căuta voluntari și vă garantez că, atunci când, în sfârșit, vom primi vești de pe Pământ, el și echipa lui de terraformatori vor avea viitorul asigurat.

Dar tot nu va fi la fel de interesant ca studiul meduzelor zburătoare, conchise Senkovi, deși nu putea spune că Baltiel nu-i oferise și lui șanse egale. Se gândea deja la provocările tehnice de a da viață lumii înghețate.

În cele din urmă, se alese cu Maylem, Poullister și Han, Lortisse sfidând evaluarea în urma căreia ar fi trebuit să i se alăture. După calculele lui Senkovi, trei coechipieri erau, probabil, cu doi mai mult decât avea nevoie. Doar treaba cea mai grea urmau s-o facă mașinile!

— O întrebare, se trezi Sparke vorbind, când toate fuseseră deja aranjate. Dacă găsești forme de viață sub gheața de pe 834g?

Senkovi scutură din umeri.

— Păi, dacă nu au capacitate de comunicare radio și nu învață repede, răspunse el, să zicem că au dat de dracu'.

3

Cândva, acolo ar fi putut exista viață. Trebuia să se împace cu gândul ăsta. De fapt, ar putea exista încă. Sondele inițiale de pe Damascus (Senkovi își luase libertatea de a consacra numele animalului de companie fără drept de proprietate, ca pe-un pasager clandestin, provocându-l pe Baltiel să-l evacueze) identificaseră activitate chimică complexă în fisurile hidrotermale de la mare adâncime, dar nimic altceva. Coloana de apă era aridă. Activitatea chimică era prezentă pe alocuri și probabil că două decenii de vulcanism extrem de accelerat îi făcuseră bine, răspândindu-i habitatul pe fundul mării. Să fie oare viață? Rezultatele erau neconcludente. Ceea ce se întâmpla acolo părea să țină mai mult de matricele de argilă decât de membranele celulare și se baza pe un echilibru toxic al substanțelor chimice care ar fi fost un blestem și pentru nativii de pe Terra, și pentru cei de pe Tess 834h, pe care Senkovi îl botezase în secret Nod, pentru că se găsea, teoretic, la est de edenul pe care îl crea el însuși (sau cel puțin era îndreptat către soarele sistemului).

În rapoartele lui către Baltiel, minimalizase posibilul aspect biochimic, conștient că omul nu poate fi dus de nas. Între ei doi se crea astfel o fantezie complice și convenabilă, pe care puteau să le-o prezinte auditorilor ulteriori. Baltiel era mai ascuțit la minte decât crezuse el la început. După prezentarea măreață a lui 834g, Senkovi îl întrebase: „Cum de-ai parcurs totul atât de repede ca să iei o decizie?” „Ți-am văzut estimările și gradul de toleranță. Nu ți-ai pune cariera în joc făcând un pariu pe care să-l pierzi. Pe mine nu mă interesa decât să stai naibii departe de planeta mea”, îi răspunsese Baltiel cu un zâmbet amabil, iar atunci Senkovi învățase multe despre șeful său. A te juca de-a zeul ținea de dorința de a terraforma alte lumi, dar practica îți cerea să joci cinstit cu restul panteonului. Senkovi o cunoscuse odată pe Avrana Kern – ar fi fost oricum dificil s-o evite –, care era Zeus, Odin și Yahweh la un loc. Baltiel jucase întotdeauna doar rolul unui Vulcan supus, dar acum intrase în pielea altei divinități și se ocupa de un proiect pe care Kern, aflată la un abis

depărtare, nu-l putea conduce după bunul plac.

De-a dreptul plictisitor, gândi Senkovi. Nu mai avea provizii de șase luni, pentru că, după doi ani de bombardament țintit, faza vulcanică primară se apropia de final, iar el și oamenii lui trebuiau s-o pună la punct pe următoarea. Chiar acum, dronele lui Han survolau razant suprafața lui Damascus, trasând harta noilor frontiere ale gheții care acum acoperea numai un sfert din suprafață și era împărțită între poli. La sol era tot frig față de standardele terestre, dar se formau gazele de seră, iar ei instalaseră un set de colectoare solare ca să capteze și mai multă căldură.

Atmosfera de pe Damascus era destul de densă și, în general, inertă. Cantitățile mari de apă îmbogățiseră locul cu puțin oxigen, chiar dacă nu exista nimic care să-l metabolizeze. Asta îi economisea mult timp lui Senkovi, pentru că îi permitea să instaleze oxigenatoare mai complexe, cărora le trebuia puțin din cantitatea de O_2 deja existentă ca să se inițializeze. Era pe cale să coloreze apele în verde, să le împânzească repede cu alge lipicioase, care ar fi putut produce dezgustul tuturor turiștilor de pe o plajă. Așa s-ar mări volumul de oxigen, dar, bineînțeles, planeta ar rămâne fără bioxidul de carbon care reține căldura. Asta însemna că activitatea vulcanică și a gazelor de seră ar trebui să fie crescută cu un nivel, iar echilibrul din atmosferă să fie strict menținut, fără să se clatine absolut deloc, ca o farfurie învârtită întruna pe-un băț ca să nu cadă. Și pe urmă ar urma iarăși o perioadă de așteptare, în care el ar dormi mai tot timpul. Numai că perioada curentă de stai-și-așteaptă îi pusese destul răbdarea la încercare, iar el se apucase de alte proiecte, secundare, însă destul de avansate, și ar fi preferat să-și petreacă încă un an din viață lucrând la *ele* decât să-l dedice terraformării.

Aruncă o privire spre camaradul său, care se holba la el prin sticlă.

— Deja ți-e foame? îl întrebă, deși nu credea că e flămând.

Nu, era doar curios. Curiozitatea i-o indusese chiar el, pornind de la experiența lui de pe Pământ. Nu era decât un hobby, nimic mai ieșit din comun față de pictatul lui Han sau puzzle-urile logice, plicticoase ale lui Poullister. Numai că folosea deja prea mult din resursele misiunii și Senkovi se tot întreba cum anume să dreagă lucrurile în favoarea lui.

La termenul prestabilit, Baltiel se conectă, semnalul său venind cu întârziere temporizată de la satelitul-releu aflat pe orbita lui Nod. Senkovi consideră că e momentul potrivit pentru revelații și deschise un canal vizual.

Baltiel o luase ușurel pe Nod. Încă trimitea drone dezinfectate meticulos pe planetă, încercând să inventarieze biomurile și conținutul lor, dormind pe gheață în vreme ce sistemele generau taxonomii ipotetice. Senkovi arunca o privire acolo cam o dată pe lună, impresionat de stăpânirea de sine a lui Baltiel. Știa că intenționează să trimită oameni la sol, într-un biodom închis ermetic. Baltiel va fi primul om care va păși alături de alte forme de viață, dar numai îmbrăcat într-un costum suprarezistent, pentru protecția tuturor.

Senkovi îl întâmpină cu cel mai simpatic zâmbet al său.

— *Hola,* șefule! Plantăm semințe. Vine primăvara cu alge pe Damascus.

— Am văzut.

Bineînțeles, Baltiel îl urmărea și el regulat pe Senkovi.

— Chiar ai devansat graficul de lucru.

— Pe când tu ai rămas în urmă, nu se putu abține Senkovi să-l înțepe.

Spre uimirea lui, Baltiel făcu o grimasă.

— Am...

Evident, unul din motivele bărbatului pentru care tot tărăgăna treaba fusese acela că voia ca operațiunea lui Senkovi să fie pusă pe roate, astfel încât echipajul rămas pe *Aegean* să dea o fugă până la el dacă se întâmpla ceva rău – sau invers. Senkovi îi demontase deja logica, hotărând că alte motive, mai profunde și mai personale, îl făceau pe Baltiel să tragă de timp. Acum expresia șefului său îi confirma bănuielile.

— Vrei să faci o primă impresie bună, rosti Senkovi. Și nu ai decât o singură șansă pentru asta.

— Întocmai, admise Baltiel cu un zâmbet mai blând decât văzuse vreodată Senkovi pe fața lui. Coborâm la sol. E totul stabilit deja. Dar fac verificări peste verificări. Am cerut laboratorului de aici să expună probele la toți microbii din corpul uman, la fiecare moleculă de pe

Pământ.

— Și invers, sper.

— Ar trebui să fim în siguranță, spuse Baltiel, gândindu-se, bineînțeles, la binele lui, dar și al celorlalți. Am identificat interacțiuni negative la nivel molecular și ceva mai mult arsenic acolo jos decât ne convine. Dar interacțiuni biologice? Nici măcar una. Nu au ADN-ul nostru, nici structura noastră chimică celulară. Nu va muri nimeni de frigul cu care suntem deja învățați și nici nu se va îmbolnăvi de gripă marțiană. Oricum, vom purta costume ermetice.

Părea că mai voia o opinie, așa că Senkovi dădu amabil din cap:

— Ți-am studiat propunerea. Nu i-am găsit bube.

Ar mai fi spus și altele, dar Paul se desprinse tocmai atunci din colțul acvariului său ca să se holbeze la ecran.

— Ce dracu-i asta? întrebă șocat Baltiel.

— Yusuf, ți-l prezint pe Paul. Paul, salută-l pe Yusuf.

Evident, Paul tăcu.

— Ce-i asta?

Senkovi se încruntă.

— O caracatiță dungată de Pacific.

Îi trimise șefului său o grămadă de fișiere despre toate speciile de cefalopode, în caz că era jenant de neinformat despre subiect.

— Înseamnă că probabil ai avansat foarte mult cu formele de viață complexe.

După cum îi tremura ochiul, Baltiel sigur răsfoia planul misiunii.

— Da, dar...

— Disra, ăsta e un *animal de companie?* Ai folosit resursele misiunii ca să crești... „octopozi" domestici?

Altă tresărire a ochiului. Senkovi știu sigur că superiorul său căutase forma de plural și o găsise pe cea mai nefericită.

E timpul pentru înșelătoria cea lungă.

— Uite cum stă treaba. Pentru proiectul ăsta lucrăm foarte mult sub apă. Nu uita că majoritatea planetei e subacvatică. Deși avem drone și alte echipamente asemănătoare, nu ne vor ajunge, dacă vrem să respectăm graficul de lucru.

— Deci nu-l vei mai devansa multă vreme?

Senkovi decise să-și sacrifice sinele din trecut în favoarea celui din

viitor.

— Nu. Am fost un optimist. Dar am găsit o soluție. Paul ne poate ajuta.

Baltiel ridică din sprânceană, reacție pe care Senkovi o văzu cu întârziere de câteva minute, dată fiind distanța dintre ei doi. Dar meritase așteptarea.

— Știi ce-au făcut Califi și Rus pentru doctorul Kern?

Sprânceana se ridică și mai sus, pentru că, în prezent, toată lumea știa ce anume lucraseră cei doi – fără îndoială că oamenii de pe Pământ avuseseră o anumită părere despre activitatea lor cu 31 de ani în urmă, iar cele mai recente opinii ajunse la echipaj erau extrem de violente. Fusese o *cause célèbre* pentru reacționari și o justificare pentru teroriști, adică bombardarea laboratoarelor și brutalizarea maimuțelor.

— Virusul, răspunse Baltiel pe un ton sec.

— Nu-l terminaseră când am plecat noi, dar eu dețin mare parte din cercetarea lor. Am fost chiar coautor la un articol de-ale lor. Senkovi nu se mai uită în ochii lui Baltiel, ci-și îndreptă atenția asupra lui Paul. Nu vorbesc despre o *îmbunătățire,* n-am făcut ce-au făcut ei, ci de mici ajustări pe ici, pe colo, eventual o mică accelerare – *nu mai amintesc de prelungirea duratei de viață și a supraviețuirii după depunerea ouălor, pentru că ai pune prea multe întrebări* –, astfel încât, atunci când apele vor fi locuibile, să avem forța de muncă necesară...

Baltiel tăcu destul de mult pentru ca Senkovi să verifice de două ori dacă legătura mai era deschisă. *Ce-o să facă? E pe altă planetă. Are propriile obsesii. O s-o cheme pe Han să-i spună să mă înlocuiască? Da, am crescut o caracatiță. Ce-i așa de rău în asta?*

— Măcar trimite un plan bine conceput înainte de a te apuca să jonglezi cu octopozii.

Auzindu-l, Senkovi tresări și restabili contactul vizual. Câteva clipe, cei doi nu făcură altceva decât să se privească de la o distanță de mii de kilometri. *Amândoi încălcăm instrucțiunile,* realiză Senkovi. *Suntem niște îngeri rebeli, iar când Dumnezeu – adică Avrana Kern – își va da seama ce punem la cale, va fi prea târziu.*

— Așa voi face, promise el, omițând cu nonșalanță să-i spună că

jongla de mult cu octopodele.

Din acvariul său, Paul îl privi prin fanta subțire a ochiului său, desenând arabescuri complicate cu tentaculele.

4

Terraformarea le lăsa tuturor mult timp de gândire. Da, accelerau schimbările de pe planetă într-un ritm absurd în comparaţie cu cel geologic: de la glob de gheaţă la ocean într-o perioadă de viaţă umană foarte scurtă. Totuşi, oamenii se obişnuiseră cu zile, luni şi anotimpuri. Aşteptarea era grea. Niciunul nu voia să doarmă din nou şi să ceară navei *Aegean* să-l trezească peste un deceniu. Toţi preferau să vadă cum începe să germineze lumea de dedesubt înainte de a se culca. Aşa că s-au apucat de artă şi muzică, au citit biblioteca navei de la un cap la altul, au jucat jocuri de strategie generate procedural, care nu se repetau niciodată. Aproape toţi dezvoltau, uneori, câte o obsesie. Pe cei mai mulţi îi frământa legătura cu Pământul. Poullister, Han şi Maylem îşi omorau timpul discutând ce se petrece acasă: oamenii se băteau între ei. Existau zone de conflict localizate – în stilul tradiţional, soldaţii marilor jucători se băteau în curtea din spate a vecinilor, ca să reducă la minimum pagubele aliaţilor. Erau războaie date prin intermediari, destul de „curate" până acum, dar toată lumea ştia că există stocuri de agenţi chimici şi biologici care aşteaptă să se sature cineva de confruntări politicoase. Iar ştirile erau vechi de 30 de ani, bineînţeles. Ei se aflau departe, la marginea sferei de influenţă a omenirii, capacitatea lor de comunicare cu Pământul fiind supusă legilor inviolabile ale relativităţii.

Senkovi auzise discuţia aprinsă dintre Poullister şi Maylem – un scandal inutil, în care amândoi susţineau acelaşi lucru, certându-se de amorul artei, nu ca să aibă vreunul dintre ei ultimul cuvânt. Până atunci, nu-şi dăduse seama cât de iritaţi erau toţi din cauza Pământului şi a conflictului care lua amploare şi de care ei auzeau cu o generaţie mai târziu. Probabil că era deja încheiat, se instalaseră pacea şi armonia, însă demonul relativităţii întârzia după bunul plac veştile bune sau rele şi nu mai ştiai care e adevărată şi care e zvon. Nu aveau cum să ajungă la ei cu viteză mai mare decât cea a luminii Soarelui de pe planeta lor natală, aşa că erau nevoiţi să speculeze la nesfârşit pe marginea gravităţii situaţiei.

✦

Senkovi nu se băga în certuri şi se ţinea la distanţă de ei. Avea deja

obsesia lui, o trăsătură cu care urcase clandestin, dar mândru la bordul navei *Aegean* cu mult înainte ca ea să devină *de rigueur* și folosea timpii morți ocupându-se de propriile sale planuri.

— Ar trebui să fii deja în congelator, îi spuse Han când veni să-l vadă – după câteva luni de la conversația destinsă despre Paul, purtată de el cu Baltiel.

— N-am chef, îi replică, scoțându-și în afară buza de jos, deoarece aflase că, pentru unii, micile lui gesturi copilărești îi modificau total bizareriile, transformându-l dintr-un tip antisocial într-unul fermecător. Sunt ocupat.

— Ești ocupat să nu ne lași să intrăm aici. Aici, în Ecluza 7, trebuia să fie o încărcătură, nu? Doar că nimic din ceea ce văd nu aduce a încărcătură, Disra.

— Dar este. E un fel de încărcătură.

Senkovi bătea deja în retragere și spera să-și mențină postura defensivă ca rezervă pentru momentele când nu vor mai funcționa gesturile lui copilărești.

— I-am trimis un plan lui Baltiel. Se ține de capul meu ca râia, crede-mă.

— Disra, am văzut și eu planul. E cam... subțire. Probabil că ai ieșit deja din parametri cine știe cu câtă vreme în urmă. Testare preliminară, așa scria.

— Și a mers foarte bine, așa că am luat o decizie executivă. Baltiel mă va susține.

Han, înaltă și slabă, arăta mai degrabă ca un artist care scrie haikuuri și care pictează tablouri abstracte. În realitate, picta numai roboți, umanoizi fantastici de metal, care ardeau în incendii industriale sau explozii, de parcă s-ar fi uitat pe o fereastră la o lume în care cibernetica evoluase în direcții neașteptate. Mai mult, sau poate în ciuda acestui fapt, Han era cel mai bun inginer din echipa de terraformare, matematician genial și pilot excelent pe deasupra. Toate astea, crezuse Senkovi, ar fi trebuit să-i dea de lucru, și nu s-o aducă la el ca să-l spioneze. Se simțea ca un băiețel prins cu mâța-n sac după ora stingerii, așa cum stătea pe podeaua Ecluzei 7, cu o consolă virtuală pe jumătate dezasamblată, în strălucirea azurie a acvariului imens pe care îl construise.

Han atinse plasticul transparent, urmărind cum se desprind locatarii lui de coralii și pietrele false plantate acolo de Senkovi și cum plutesc spre degetele ei, ca să afle dacă e rost de ceva distracție.

— Bănuiesc că nu-i trimiți pe planetă prea curând, rosti ea. Dacă nu cumva i-ai modificat într-atât, încât să nu mai aibă nevoie de oxigen și de temperaturi sau de pH ca pe Pământ.

— Nu, nu sunt gata să fie trimiși nicăieri, o lămuri scurt Senkovi, dorindu-și s-o vadă plecată odată și, dacă se poate, să uite ceea ce-a văzut. Sunt abia în faza de cercetare și dezvoltare a proiectului, după cum știi, dacă ai citit...

— De ce calamari?

— Nu sunt *calamari* – calmari, mă rog, dacă vrei să fii sclava dicționarului. Sunt octopode. Și de ce nu? Ce ai împotriva lor?

Han privi spre el.

— Ai la dispoziție o bibliotecă genetică în care există o mare parte din biodiversitatea Pământului, Disra. Ai la îndemână kitul cu care să creezi orice specie, fie ea și dispărută. Poullister se gândește să facă un câine.

Disra, care nu se dădea în vânt după câini, scutură din umeri.

— De ce nu? Adică, tu ce-ai face? Dă-mi voie să ghicesc ce animal ai ținut acasă. O pisică? Pești?

Probabil crescuse o pisică sau își dorise una, dar nu locuise într-o zonă unde putea obține permis pentru animale de companie. Poate avusese o pisică-robot, o mașinărie din acelea care torceau și-ți stăteau în poală și căreia i se pleoșteau urechile când îi expira perioada de garanție.

— Aș face un tigru, spuse Han.

Senkovi rămase fără grai câteva clipe lungi, destul ca pe consola lui să se aprindă beculețele roșii ale mesajelor de eroare când partenerul lui de joc se plictisi de pauză.

— Îhî, zise el în cele din urmă.

Han îi zâmbi – era, poate, prima oară când o vedea zâmbind. Dintr-odată, își schimbă total părerea despre ea. Voia să creeze un tigru aici, pe *Aegean,* unde coridoarele înguste și spațiile de lucru închise ar face viața interesantă pentru oamenii care ar trebui să le împartă cu un carnivor de talie mare. Dar, bineînțeles, nu va crea

niciun tigru. Senkovi era singurul de pe navă capabil să-și împlinească visul și să-l doară în cot de părerea celorlalți. Dar gândul îi rămase în minte și trase concluzia că, datorită lui, Han crescuse mult în ochii săi.

— Am avut un tigru în copilărie, rosti ea candidă, iar el se întrebă dacă vorbește de o jucărie sau dacă provine dintr-o familie cu venit mult mai mare decât al lui, destul de consistent. Pe când tu, tu ai o sumedenie de... octopode. Dar niciun tigru.

— A, păi, chestia nasoală cu tigrii e că dau rateuri când îi pui să repare conductele de răcire la un kilometru adâncime în ocean.

Han îl țintui cu privirea suficient ca să-l facă să se simtă prost, apoi îi surâse din nou.

— Nu despre asta e vorba, sublinie ea.

Senkovi vru să mențină aparențele, dar decise că e prea deșteaptă pentru asta.

— Ba da. Vreau să zic, ăsta e scopul final. Dar am avut o caracatiță în copilărie.

De fapt, mai multe, dar așa curgea mai simplu povestea. Atunci, consola începu să scoată bipuri ascuțite, iar el se grăbi s-o oprească.

Prea târziu, însă. Han se lăsă pe vine lângă el.

— Cu cine joci? Cu Poullister? Nu-i bun de nimic.

Consola afișa un joc de așezat piese, un mic peisaj idealizat, pe jumătate construit din scuaruri, șosele de legătură, râuri și orașe. Era o învălmășeală, piese împrăștiate peste tot, drumuri în spirală ducând nicăieri, zidurile țepoase ale orașului îngrămădite ca niște arici-de-mare.

— Nu e... Poullister. Nu.

Han urmări unde duc cablurile din consolă. Da, Senkovi ar fi putut rula totul în spațiul virtual al sistemului navei, acela era următorul pas logic. Acum încerca să se joace pe ascuns, pentru că altfel ceilalți l-ar fi luat în râs.

Han însă nu râse. Parcă vedea cum se învârtesc roțile în mintea ei.

— Joci cu...

— Paul, îi explică el. De fapt, Paul 5. E cea mai reușită versiune pe care am modificat-o. Îi place consola și să experimenteze spațiul virtual. Mi-am zis că... Sunt *oameni* pe care nu-i atrage spațiul virtual,

dar octopodelor le place la nebunie să-l manipuleze. Încă nu au simț tactil și am crezut că ăsta va fi un obstacol, dar învață foarte repede, mai ales Paul 5. Așa că încerc cu jocuri simple. Cu rezultate discutabile. A înțeles regulile jocului, știe când poate să mute și ce mutări are voie să facă, dar când vine vorba de strategie sau să adune puncte sau să câștige... Deocamdată, mai are de învățat.

— Spune-i că nu primește mâncare dacă pierde, îi sugeră Han cu ochii la acvariu.

Senkovi încercase și asta. Motivația pavloviană nu avea efect la instruirea octopodelor. Odată ce le hrăneai, mâncarea devenea un factor motivant mai puțin eficient decât curiozitatea. În plus, după ce a reușit cu greu să-i comunice că jocul ascunde în el un crevete, Paul 2 a spart jocul, vrând să-l facă bucăți.

— Spațiul ăsta ne va trebui cât de curând pentru încărcătură, remarcă Han în cele din urmă, cu o nuanță de regret în voce.

— În primul rând, asta este încărcătură, fie ea și experimentală. În al doilea rând, nu ne trebuie spațiul. Uite, l-am reorganizat! Ne ajung celelalte ecluze. Am făcut eu cumva să fie ergonomic.

Îi transmise rearanjamentul în spațiul virtual pe care îl împărțeau. Designerii lui *Aegean* fuseseră generoși, grație bugetului mare. Senkovi le îmbunătățise munca pentru a face economie de spațiu și pentru a muta echipamentele, lucru pentru care oricine ar fi fost lăudat pe bună dreptate. Operațiunea elaborată dădea bine pe hârtie, asta dacă nu suspectai că depusese atâta efort numai pentru că avea nevoie de spațiu suplimentar pentru acvarii.

După plecarea lui Han, termină jocul și-și hrăni animalele, sperând că restul navei nu chicotea deja pe seama nebunului de Senkovi și a moluștelor lui deștepte. Consola clipea din nou, deși Paul era ocupat să dezmembreze un crab.

Era Salome. Îl urmărise pe Paul și-și folosise conexiunea recent implantată ca să intre în sistemul jocului. Făcuse toate mutările de care era capabilă, dar acum trebuia să facă și Senkovi o mișcare, ca să poată continua jocul.

Senkovi își spunea că ar trebui să plece de lângă acvarii și să ia contact cu oamenii sau să facă altceva, la fel de sănătos. Dar tocmai purtase o conversație cu un alt om, lucru cam obositor, și nu voia să

dezamăgească un subiect experimental atât de sârguincios.

Se așează la loc, aruncând o piesă în spațiul virtual și așteptând să vadă ce va face Salome.

5

Siri Skai răspundea de modulul de pe orbită în absența lui Baltiel. Ea și ceilalți patru nu aveau mai nimic de făcut, decât, eventual, să corecteze baza de date despre biosfera lui Nod (porecla lui Senkovi intrase, treptat, în subconștientul colectiv), creată de computer. Teoretic, Baltiel ar fi trebuit să rămână în modul și să trimită o echipă la sol, dar al naibii să fie dacă-i trecea prin cap așa ceva. *Aceasta* era ziua pe care o așteptase în toți anii petrecuți când treaz, când în somn criogenic, de la sosirea lor acolo. Nu numai că se va afla în navetă, dar avea să fie prima ființă umană care va pune piciorul pe planetă. Nimeni nu-i va lua satisfacția asta.

Dronele erau la sol de multă vreme, punând lucrurile la punct. Îi aștepta un habitat cu o atmosferă nu foarte diferită de cea exterioară – presiunea puțin mai scăzută și volumul de oxigen puțin mai crescut, aproape ca pe Pământ, iar gravitația era reală, chiar dacă mai puternică decât cea cu care se obișnuiseră. Baltiel trăia în spațiu, uneori în gravitație artificială, alteori în imponderabilitate de prea multă vreme.

Bineînțeles, planul era strict o misiune de cercetare, inventată de el pentru a înlocui ceea ce ar fi trebuit să facă, de fapt, pe Nod. Nu trebuia să se gândească la Nod ca la „acasă”. Va exista un șir scurt de case interconectate, cu puțin mai mult spațiu personal decât în modulul pe care îl separaseră de *Aegean* și pe care îl lăsaseră pe orbită după ce restul navei plecase spre Damascus.

Senkovi și numele lui stupide. Care întotdeauna prindeau. Fără îndoială, coloniștii vor găsi propriile lor denumiri normale pentru ambele planete, când vor sosi. Dacă vor sosi – asta depindea de gravitatea situației de acasă. Senkovi spunea că vor veni bărci pline de refugiați la fiecare stație de terraformare, vociferând și cerând să fie cazați și hrăniți. Marea diasporă umană, așa cum nu și-o imaginase nimeni.

Baltiel se așezase la masă alături de echipajul său cu scurtă vreme în urmă – jonglase cu turele astfel încât să fie toți treji și pregătiți pentru lansarea de mare însemnătate istorică. Atmosfera le trezea un

optimism precaut. La urma urmei, Pământul era foarte departe și toată lumea avea convingerea că situația de acasă se va regla de la sine. Misterele de pe Nod erau mult mai urgent de dezvăluit.

Skai se gândise chiar să culeagă ceva comestibil de pe planetă, pentru că Senkovi mai avea mult până să obțină crescătorii de pești pe Damascus. Skai era geolog și nu îl interesau prea mult alte specialități. Nouăzeci la sută din proteinele de pe Nod erau nedigerabile pentru oameni – nu neapărat otrăvitoare, ci complexe inerte care se coagulau în intestine și probabil că, într-un final, te omorau din cauza concentrațiilor de arsenic și mercur de pe planeta care înflorea datorită lor. Pentru restul de zece la sută nu merita să pierzi vremea.

Baltiel se crezuse cel mai mare expert în solul planetei Nod. Acum însă trăia cu impresia că datele acumulate despre planetă erau pentru minte precum carnea extraterestră pentru stomac, adică aproape imposibil de asimilat. Nu că explorarea automată s-ar fi întors fără rezultate, dimpotrivă. Deținea o mulțime de informații despre Nod, dar nu și metoda de a le pune cumva cap la cap. Se simțea ca un elev obligat să învețe istoria pe de rost, sub forma unei liste de date și nume de regi, fără un context care să-i permită să înțeleagă și legăturile dintre ele.

Organismele de pe Nod aveau organizare celulară, ca ființele terestre, deși celulele se diferențiau în mare măsură. Erau mai mici, în medie, cât o bacteria *E. coli.* Le lipsea nucleul, dar aveau implantată în membrană un fel de organizare transmisibilă, incredibil de densă. Lante, biochimist, vorbea despre stocarea informațiilor la nivel atomic, mai compactă decât ADN-ul, dar cu consum de energie sporit pentru a fi produsă. În mod evident, toate celulele reacționau la lumină, chiar și cele adânc îngropate în corpurile creaturilor. De ce? Nimeni nu avea o teorie viabilă. O mulțime de organisme pe care le studiaseră păreau să metabolizeze lumina soarelui, unele fiind plante de tip sesil, altele, foarte mobile, sugerând că mecanismul lor (încă nu-l identificaseră, dar trăseseră concluzii fascinante) era mult mai eficient decât fotosinteza, iar pe Nod nu existau diferențe clare între plante și animale.

Aproape fiecare organism era simetric radial de sus până jos, dar

nu și din față în spate, cu excepția cazurilor în care evoluția le răsucise în așa fel încât să fâlfâie prin aer cu partea dorsală în față. A, și multe organisme erau doar parțial celulare, largi porțiuni ale corpului lor fiind alcătuite dintr-un țesut ca de plastic, care părea mai degrabă neanimat, fiind manipulat și deformat prin contractarea fibrelor – meduzele, care cuprindeau o încrengătură semnificativă a formelor de viață de pe Nod, erau ca niște pânze neatașate la nicio corabie.

Baltiel nu era genul care să se gândească imediat la exploatarea comercială, însă Nod prezenta forme de stocare a informațiilor și de conversie a energiei, precum și materiale extrem de solide și ușoare, pe care tehnologia terestră nu le putea multiplica deocamdată. În același timp, ecosistemul de pe Nod părea... *tânăr*. Lăsând la o parte niște forme de viață de tipul meduzelor, cu adevărat colosale, nicio creatură de pe uscat nu depășea dimensiunile unui câine mediu. Nici urmă de păduri (sau lemn), nimic care să semene cu un schelet intern. Toate se întindeau pe orizontală, în loc să se înalțe. Baltiel se întrebă dacă așa arătase și Pământul în devonian, când viața abia mijea pe uscat.

În ce s-ar putea transforma planeta asta? Nu va afla niciodată și avea certitudinea amară că, din cauza prezenței omului în acel sistem solar, nici nu va afla nimeni vreodată, iar viitorul planetei Nod avea să fie întrerupt cu brutalitate.

Nu trimisese acasă nimic din descoperirile făcute. Din câte știa, toți îi respectaseră ordinele în acest sens, însă asta nu va mai conta imediat ce va sosi primul val de pământeni, pregătiți să șteargă semnele fragile din nisip ca să ridice vile cu vedere la mare pe orice planetă locuibilă întâlnită în drum. Baltiel se imaginase punând balize cu bacteria ciumei pe întreaga orbită, numai ca să țină la distanță viitorul acela distrugător.

În loc de asta, acum se răsfăța. El și echipajul lui se vor îngriji de colecția aceea pestriță de forme de viață ciudat de neambițioase cât vor mai putea. Dacă nu altceva, măcar vor exista înregistrări pentru generațiile viitoare.

Îi trimise un semnal lui Skai prin rețeaua modulului, iar ea își confirmă disponibilitatea, evidențiind citirile sistemului. Baltiel se

asigură că echipa de la sol era deja în navetă. Erma Lante (biolog și medic) și Gav Lortisse (specialist în geotermie și tehnician general) erau deja acolo, iar Kalveen Rani (meteorolog și pilot) era pe drum. Rani îi trimisese un mesaj pe care îl citi imediat, îngrozit că se întâmplase ceva care să-i dea soarta peste cap, poate niște defecțiuni sau furtuni, însă ea doar îi recomanda să discute cu Senkovi. *Mi-a transmis câteva date meteorologice, dar am primit doar niște aiureli. S-ar putea să aibă probleme.*

Baltiel își zise că are destule problemele, nu mai avea nevoie și de ale lui Senkovi. La urma urmei, se presupunea că bărbatul ăla putea să se descurce singur al naibii de bine.

Porni spre ecluza navetei cuprins brusc de un val de încântare, ca un copil înainte de a pleca în vacanța mult visată. De prea multă vreme stătea în cutia asta de conserve; în mod subiectiv, de ani de zile, iar în mod obiectiv (adică după ceasul navei), de câteva decenii. Ca un copil, de data asta unul care trage cu ochiul la cadourile de sub brad de o generație întreagă, dar care își interzice singur să le deschidă, cu o încrâncenare neomenească.

Ca un copil. Nimeni din echipa lui nu l-ar fi descris așa. Era un bărbat întotdeauna calm, care avea răspunsuri la toate, care – minune! – putea chiar să-l aducă pe Senkovi cu picioarele pe pământ de oriunde l-ar fi purtat gândurile. Cu toate astea, Baltiel simți că i se umple sufletul de o încântare inocentă. Alegerea momentului misiunii, oricât de bine argumentat ar fi în rapoarte, ținea mai degrabă de faptul că ajunsese la capătul răbdărilor. Astăzi era Crăciunul, iar el avea să rupă ambalajul de pe cadouri.

Totuși, era Comandant General, iar micul fief al lui Senkovi făcea parte din noțiunea de „general", cel puțin teoretic, așa că îi ordonă modulului să trimită un semnal către *Aegean,* sinele lui geamăn.

— Salut, șefule! veni răspunsul întârziat, când Baltiel se afla deja în navetă, verificându-i pe Lortisse și Rani, care făceau calculele premergătoare zborului și care se examinau reciproc ca să nu le fi scăpat ceva – centuri, puncte de sprijin etc.

— Siri urmărește evoluția unor date meteorologice primite de la tine, încercă Baltiel să-l tragă de limbă.

— Ăăă, hm, da. Nu-i nimic urgent.

Echipajul de la sol își verificase deja calculele și Siri Skai confirmase fereastra de lansare, iar copilul entuziasmat care țopăia în mintea lui Baltiel bloca orice altă informație exterioară. Senkovi părea derutat, ceea ce ar trebui să fie un semnal de alarmă, fiindcă el nu dădea frâu liber sentimentelor niciodată, le ținea doar pentru sine, și doar n-o să se întâmple o catastrofă chiar acum, când Baltiel era pe picior de plecare.

Totuși...

— Disra, ce se întâmplă?

— Mici dereglări de sistem, șefule, nimic îngrijorător.

Când în sfârșit veni răspunsul, tonul lui Senkovi fu extrem de transparent. *A făcut-o de oaie și nu vrea să-l verific.* Baltiel putea, bineînțeles, să-l verifice. Putea interoga *Aegean* folosindu-se de comanda de acces și pe urmă putea pătrunde dincolo de toate deflectoarele și panourile cu care Senkovi camuflase datele problematice. Sau ar putea să-l lase să-și vadă de-ale lui, ca să nu-i strice cheful în cel mai important moment al său.

Luă o decizie de comandant, despre care știu imediat că e exact opusul prudenței. De 20 de ani încoace era tot timpul prudent. Măcar o dată să fie și nesocotit. Întrerupând comunicarea, se hotărî să-l lase pe Senkovi să iasă din rahat fără supravegherea lui, numai de data asta, sperând că omul nu va sfârși întinzându-l cu degetele pe pereți.

Refuză să piardă momentul lansării. Nu avea de unde să știe, în momentul acela, ce anume depindea de hotărârea lui.

— Skai?

— Sunt pregătită.

Skai și ceilalți erau deja pe poziție, pregătiți să continue cu adunarea datelor. Majoritatea se va întoarce la somnul criogenic imediat ce naveta va fi aterizat în siguranță. Baltiel se mira că nu se înghesuiseră prea mulți să ajungă la sol, dar pare-se că traiul printre meduze nu îi atrăgea.

Ecluza se goli în jurul lor. Aerul trebuia economisit, nu risipit. Ușile se deschiseră, clemele se retraseră, iar modulul se roti ușor, eliberând naveta în spațiu, pe o traiectorie transversală perfect trasată.

Baltiel alesese biomul de mlaștină pentru că era mai primitor decât

deșertul interior încins. Sigur, și-ar fi putut regla temperatura din costum, dar, cu cât funcționau mai puțin echipamentele, cu atât rezistau mai mult fără să trebuiască întreținute. Dintre biomurile de pe uscat, acesta părea și cel mai populat – un loc în care un ochi antropocentric ar fi sesizat un efort de evoluție *suplimentar*. Asta, desigur, era o iluzie. Probabil că marile rezervoare evolutive se găseau în altă parte și, lăsate să se dezvolte singure, s-ar fi produs un nou salt progresiv în adâncurile apelor sau în atmosfera superioară a creaturilor plutitoare. *Dar, deocamdată, e irelevant. Putem studia numai prezentul, înainte de a trece la distrugerea viitorului.* Ideea îl scotea din sărite, însă dacă într-adevăr comandantul navei următoare nu s-ar fi dovedit, și el, un ecolog înrăit, ce șanse ar fi avut formele acelea de viață pe termen lung? Da, speciile individuale vor supraviețui alături de oameni sau vor fi deportate în rezervații ori grădini zoologice, dar istoria ecologică a Pământului demonstra cât de precare erau asemenea măsuri. Una dintre marile victorii ale programului de terraformare era capacitatea de a reconstrui ecosisteme terestre complete – sisteme care, pe planeta lor de origine, n-ar fi fost altceva decât niște răniți pe patul de moarte. Ecosistemul era, în sensul propriu al expresiei, unitatea de bază a vieții: speciile creează, prin însăși faptul că există, un mediu în care să lucreze alte specii. *Am făcut totul praf acasă,* își zise Baltiel. *Și, până când vom ajunge să înțelegem Nod-ul, o să-l facem praf și pe el.* La un moment dat, avusese un vis nebunesc despre un Damascus imitând Pământul și coexistând cu Nod-ul îndepărtat. Știrile tot mai proaste de acasă îl măcinaseră, transformând totul într-un fel de viziune nihilistă dezolantă. *Vom afla ceea ce vom putea și vom înregistra totul. Voi putea spune „Pe aici am călcat și eu". Asta nu mi-o poate lua nimeni, indiferent ce va veni.* I se strângea stomacul numai când se gândea la Pământ, la polemicile politice, la numărul victimelor, la nebunia în crescendo, dar alunga voit imaginile negre și-și vindeca singur reacția organismului, așa cum făceau toți în ultima vreme. *Nu voi lăsa un mic război global să-mi ruineze momentul. Oricum, până va ajunge la noi, va fi deja istorie.*

Naveta ajunse în faza de coborâre preplanificată, Rani stând cu ochii în patru, ca să intervină la nevoie. Lortisse supraveghea sistemul

navetei, dar o făcea mai mult din obișnuință decât pentru că ar fi apărut vreo problemă. Lante moțăia chiar și când intrară în atmosfera superioară. Baltiel fixa imaginile – Nod-ul văzut din modul, din navetă: o lume a roșului, a negrului și a maroniului, departe de sclipirile verzi-albăstrui, ca de bijuterie ale unui Pământ Nou, terraformat.

Sosi o transmisie de *pe Aegean.* O verifică, deși nu avea niciun chef. *Acum ce-o mai fi?* O aiureală, șiruri de caractere alfanumerice, separate ca să pară cuvinte care alcătuiesc propoziții, dar lipsite de sens.

O farsă? Era stilul lui Senkovi, căruia îi stătea în fire să o facă pe grozavul în fața celor inferiori lui, deși de data asta nu se ridica la standardele obișnuite. Baltiel trimise o interogare pe post de răspuns.

Urmau să coboare razant la suprafața planetei, pentru a evita uzura navetei pe cât posibil, dar și pentru ca Baltiel să-și fotografieze „moșia" folosind camerele ventrale. Dedesubtul lor se întindeau apele de obsidian. *Marea neagră precum vinul.* Erau încă prea sus ca s-o vadă mai bine, dar vor zbura pe deasupra valurilor înainte de a traversa coasta.

— Nu, șefu', totul e-n regulă. *8jsgjg r jg81 ufwytmv-i9rf.* Totul e sub control. Fără probleme. Cum e zborul? *kksn hu9 d i99t k.*

— Disra, ce dracu' faci?

Baltiel simți imediat un gol în stomac, pentru că primea o mulțime de aiureli secundare de *pe Aegean,* simultan cu semnalul de la Senkovi, transmisii separate multiple de pe navă, manifestate sub forma unor interferențe audio care blocau canalul lui Senkovi.

— E... Șefule, zău, nu te panica. Va trebui să întrerup și să reiau transmisia din când în când.

Am luat hotărârea greșită. Era în singura navetă de pe stația orbitală a lui Nod. Încă puțin și se apropiau de suprafață. Nu avea cum să meargă să-l ajute pe Senkovi. *Chiar dacă am fi încă acolo, sus, ne-ar trebui aproape un an, dată fiind poziția planetelor în momentul de față.*

— Explică, îi ceru el scurt.

— Ceva se infiltrează în sistem, auzi vocea lui Senkovi, care încerca zadarnic să pară relaxat. Trebuie... *hhs i4 gk; gg 8lubj2.* Trebuie să

resetez sistemele navei, șefule. Îmi pare foarte rău. E cam... *n83.ljsg.n hgikkkd* rasolită.

Baltiel simți cum i se rasolesc și lui mărunțaiele, ba de îngrijorare, ba de furie, pentru că Senkovi reușise să se pișe pe momentul lui de glorie.

— Explică, repetă, apoi, uitându-se la analiza inițială a idioțeniilor transmise, întrebă: ți-a *spart* cineva sistemele?

— Nu. Nu, nu. Da. Răspunsul întârziat al lui Senkovi sună aparent amuzant, dar și teribil de serios. Uite cum facem. Îi trimit pe ceilalți pe navetă, în caz că lucrurile *9wks rj i934mmgppppssss-saaalllut-salutsalutcece* ăăă... în caz că lucrurile chiar o iau razna, ceea ce n-o să se întâmple, deși e cam *cece95mg; hoointerogareinterogare,* știi tu, cam... Am zis că, dacă lucrurile o iau razna rău, ar trebui să dea o fugă pe Nod și să se arunce la picioarele tale. Nu e vina lor. Numai eu sunt de vină, ok?

— Disra, spune-mi odată ce dracu' se întâmplă!

Baltiel strigase peste el, acoperindu-i bâlbâială. Natura din ce în ce mai organizată a semnalelor secundare îi făcea părul măciucă. *A repornit sistemele și le-a trecut pe control IA*[3] *exclusiv sau ce?*

— Sunt victima propriului meu succes, se auzi glasul lui Senkovi, spărgând liniștea lăsată după întreruperea celorlalte transmisii. Am redus lărgimea benzii, dar nu le pot stopa. Deconectez toate sistemele. Asta-i tot ce trebuie să știi. Serviciul normal se va relua în scurt timp.

— Asta *nu* e tot ce trebuie să știu!

Baltiel încerca să interogheze *Aegean,* dar, din cauza lui Senkovi, care încerca să-și acopere isprăvile, și a haosului de pe navă nu reușea să-și facă o imagine de ansamblu a situației. Pe ecranele din fața lui, peisajul marin de pe Nod îi fugea de sub privire în timp ce naveta înainta cu viteză, iar acum vedea numai deșert roșu. Diagnosticele lui identificară șase prezențe clare în sistemul de pe *Aegean,* interferențe nedirecționate, bizare, stând la pândă și încercând să acceseze sistemele navei.

Crezu că îi ajunsese prea târziu cererea, dar Senkovi o auzise, fără

[3] Inteligență artificială (n. tr.).

îndoială, înainte de a reseta comenzile.

— Bine, șefule, uite cum stă treaba, veni răspunsul. E posibil să fi eșuat în a-mi ține subiecții sub control.

— Explică.

— I-am învățat noțiuni de comunicare primare, ca să interacționeze cu echipamentele de pe Damascus. Ne vor fi de folos. Vom avea nevoie de ei. Numai că sunt cam curioși, știi? E o trăsătură intrinsecă. Am întrebuințat catalizatorul viral Rus-Califi ca s-o selectez, dar nu mi-am dat seama că va prinde atât de repede.

În timp ce omul încerca să se justifice, Baltiel înțelese dintr-odată ce vrea să spună.

— Disra, vorbești de nenorociții ăia de „octopozi”?

— Da, șefule. Părea stânjenit, dar și impresionat de el însuși sau cel puțin de animalele lui. I-am învățat să acceseze sistemul, să joace jocuri, treburi elementare, iar acum au spart barajele de securitate și nu-i mai pot controla și... știi tu, își bagă nasul peste tot. Sunt curioși, cum ți-am spus, dar nu-i pot opri și dau totul peste cap. Nu au intenții rele, numai că... am făcut un copil neastâmpărat, șefule. Sunt îmbrăcat în costum și toată lumea o șterge pe navetă. O să dreg eu lucrurile.

— Dar tu de ce nu ești în navetă, Disra?

— Șefule, e greșeala mea. O pot îndrepta mai bine de aici, întotdeauna apare ceva ce trebuie corectat manual.

— Dă comanda de la distanță, Disra. Ai auzit?

Naveta lui Baltiel se apropia de aterizare. Era deasupra suprafeței pătate, negre și cenușii, a mlaștinii, iar sclipirea albă care se zărea la distanță era habitatul lor.

— Sunt în costum. Am energie proprie. Totul e pregătit, șefule. Trebuie să plec.

Vocea lui Senkovi tremură puțin la sfârșit și Baltiel înțelese dintr-odată despre ce era vorba. Animalele. Oprirea sistemelor navei însemna condamnarea la moarte a caracatițelor lui prețioase. Senkovi voia să fie lângă ele, poate chiar să salveze câteva dintre ele. Și probabil că va muri, iar Han și ceilalți vor fi nevoiți să încheie terraformarea fără mintea lui sclipitoare și moluștele alea afurisite.

Cu asta, Baltiel se forță să se dea bătut. Până la urmă, Senkovi

găsise o cale să fenteze Comandamentul General, iar acum nici Baltiel, nici altcineva nu-l puteau ajuta. *Nu e problema mea,* decise el. *Nu se poate spune că nu am încercat să-l ajut, dar va trebui să iasă singur din încurcătură.* Își imagină cum *Aegean* gemede progeniturile rebele ale lui Senkovi, cefalopode monstruoase dând buzna prin compartimente, azvârlind nervoase din tentacule. Sigur, probabil că se aflau în acvarii pe undeva, intruziunea lor era pur virtuală, totuși incontrolabilă, acestea sustrăgându-se totodată oricăror tentative de blocare din partea lui Senkovi. *Dar când concepi o interfață ca săpermiți moluștelor săjoace jocuri pe calculator, probabil că nu te gândești să-ți iei prea multe măsuri de siguranță.*

Baltiel mai avu la dispoziție doar câteva momente ca să-și spună că nu se așteptase niciodată ca asemenea cuvinte să aibă relevanță în viața lui. Începea aterizarea. Rani urmărea comenzile cu ochi de vultur, iar Baltiel stătea cu mâna în aer, gata să-și scoată centura de siguranță, pentru că, la naiba, avea să fie primul care pășea pe solul planetei.

✦

Uimitor!

Câtă liniște!

Aproape că a meritat, chiar și pentru atât.

Dar Senkovi nu credea cu adevărat în lucrurile astea. Nu avea cum să știe ce gânduri de copil îi treceau prin minte lui Baltiel, dar el însuși făcea o comparație la fel de copilăroasă. Numai că, în cazul lui, copilul chiar făcuse un lucru foarte rău și, spre deosebire de alte dăți, nu mai apucase să ascundă dovezile. *Baltiel o să-mi pună pielea pe băț când o să termine cu joaca de-a Lewis și Clark*[4]*.*

Și, tot ca un copil, o parte din el căuta cu disperare o autoritate supremă pe care să dea vina. *Cineva ar fi trebuit să-mi spună să nu fac ce-am făcut.* Numai că s-a străduit din toate puterile să scape de orice control, chiar și de supravegherea de la distanță a lui Baltiel. A fost absolut convins de justețea faptelor sale și a trăit o aventură de-a

[4] Aluzie la ofițerii și exploratorii americani Meriwether Lewis (1774-1809) și William Clark (1770-1838), care au întreprins mai multe expediții în care au încercat să traverseze America de Nord și să exploreze coasta Oceanului Pacific, expediții care au reprezentat punctul de pornire pentru cucerirea Vestului Sălbatic (n. red.).

dreptul amuzantă – până când s-au dus naibii totul. Îi trecu prin cap, într-un moment de tristă reflecție asupra propriului sine, că era el însuși un program de terraformare în miniatură, cu Kern și Baltiel cu tot. *Îi convingem să ne dea bani și resurse ca să mergem în altă parte și să devenim zei,* pentru că, dacă ești la 30 de ani-lumină de Pământ, cine să te mai oprească?

Acum stătea într-o navă tăcută ca un mormânt, în costumul spațial greoi, știind că va trece foarte mult timp până când sistemul de operare al navei se va curăța și reinițializa. Han, Poullister și Maylem se foiau în navetă, așteptând nerăbdători vești de la el. Dacă ar fi lucrat ca la carte – în caz că exista o astfel de carte –, ar fi trebuit să fie cu ei, să lucreze de la distanță. Manual era mai bine totuși, mai ales că Salome accesase, cine știe cum, canalele și acum se folosea cu entuziasm de aparate ca de niște membre suplimentare, în tentativa ei de a dezasambla nava *Aegean,* ca să afle ce este și dacă o poate mânca. Paul fusese întotdeauna elevul preferat al lui Senkovi, asta însemnând, de fapt, că lui Senkovi îi scăpase cât de distructivă putea fi inteligenta Salome. Ca să nu mai vorbim de Saul, Ruth, Matusalem (inițial, Peter, însă rebotezat pentru că împlinise zece ani fără să prezinte semne de îmbătrânire), Izabela și... Ei, Senkovi muncise mult ca să se asigure că Baltiel, care îl controla ocazional, nu află că în registrul de personal sunt trecute patruzeci și trei de octopode, toate cu nume biblice, dat fiind numele inițial de Paul și faptul că, odată ce denumirile Damascus și Nod scăpaseră necenzurate, nimic nu-l mai împiedicase să se inspire din aceeași sursă, dar și acela că numele i-ar fi scos din sărite pe fundamentaliștii enervanți de acasă, dacă ar fi știut de ele, iar pe Senkovi nimic nu-l încânta mai mult decât să se amuze pe seama altora.

Patruzeci și trei de „octopozi", ar fi spus Baltiel, dar lui Senkovi îi suna mai frumos „octopode" și, ca de obicei, prefera să se mulțumească pe sine înainte de toate.

Acum știa de ce fusese considerat un bun secund doar când era și Baltiel de față, ca să-l țină în frâu: altfel o dădea în bară cu succes, cum tocmai o făcuse.

Știa de mult timp, de la animalele sale de acasă, că octopodele nu reacționează deloc bine la antrenamentul pavlovian rigid. Nu erau ca

șobolanii, porumbeii sau câinii, care făceau același lucru întruna, până când primeau mai multă hrană decât puteau mânca. În schimb, erau mai curioase chiar decât câinii, pentru că evoluția le înzestrase cu un set extrem de complex de însușiri cu care să facă lumea bucăți, doar ca să vadă dacă nu cumva se ascunde sub ea un crab. *Și ca să am eu acum ce regreta, fir-ar a naibii de treabă!*

Senkovi încărcase toate bateriile portabile pe care le găsise și avea un cărucior plin, pe care să-l ducă în centrul navei. Bineînțeles că în centru nu era gravitație, iar el își aranjase laboratoarele acolo pentru că octopodelor nu prea le păsa cât de repede țopăie în sus și-n jos. Caracatița dungată de Pacific fusese dintotdeauna subiectul lui de testare preferat, dar și animalul de companie favorit. Spre deosebire de rudele ei, era destul de sociabilă și longevivă – cele două deficiențe majore cu care, în opinia lui, fusese blestemat neamul octopodelor. Avea și agilitate intelectuală, dar trăsătura asta caracteriza toate caracatițele. Teoria personală a lui Senkovi era că presiunea de a fi în mijlocul lanțului trofic era o condiție prealabilă esențială a inteligenței complexe. La fel ca oamenii (și ca păianjenii portiizi – dacă el ar fi știut lucrul ăsta), caracatițele se dezvoltaseră într-o lume în care erau și vânători, și vânat. Prădătorii cei mai periculoși reprezentau, după părerea lui Senkovi, un punct terminus intelectual.

Crescuse mai multe generații, fiecare intermediată de intervenția limitată a virusului Rus-Califi. Nu-i fusese ușor, pentru că trebuise să fie neîndurător, iar el avea o inimă bună, mai ales când venea vorba de obsesiile sale. Cele mai noi generații demonstrau un progres considerabil în ceea ce privește interacțiunea cu aparatura abstractă și operarea mașinăriilor, așa că procedeele lui experimentale, nu neapărat stricte, dăduseră niște rezultate neașteptate. Majoritatea exemplarelor din generația anterioară intraseră în contact cu noii lui *enfants terribles* și începuseră să le copieze comportamentul, nu prin direcționare, însă tot explorând cu hotărâre spațiul virtual la care le dădea el acces. Provocarea majoră fusese să construiască aparatură cu interfață pe care cefalopodele s-o înțeleagă cu ușurință, iar Senkovi știa că propria sa imaginație fusese principalul obstacol. Comenzile lui lamentabile nu făceau decât să irosească potențialul unor creaturi care erau ca o mână fără oase, supusă unor mutații infinite, cu degete

care simt și gândesc independent. Într-o zi, și-o vor construi singure. Dar se gândea prea departe. Sau, mai degrabă, închidea ușa grajdului după ce calul țâșnea deja pe izlaz, pentru că lucrurile fuseseră duse prea departe.

Reușise în ultima clipă să oprească un animal să deschidă o ecluză. Se luptase cu el pentru controlul suitei de comunicare. Salome trimisese drone săltărețe în compartimentele de pe *Aegean,* deschizând și închizând uși și atacând pereții cu laserele de tăiere. O distracție nevinovată, se liniști el, doar că animalele reacționaseră prompt la încercările lui de a le opri. Închise o ușă virtuală, dar ele se strecurară prin alta, executând sarcini multiple într-un mod căruia el – și, până la urmă, întregul echipaj uman – nu-i putea face față. Pentru ca animalele să execute sarcinile necesare lui pe viitor, încercase să le facă să înțeleagă ideea de mediu virtual, un loc care ar deveni spațiu de lucru cu o suită de comunicații și interfață, dacă l-ar putea percepe așa cum percepeau spațiul fizic din jurul lor. Urmărise generații întregi eșuând, reacționând la lumină, atingeri și schimbări de temperatură, dar refuzând să facă saltul la nivelul abstract. Apoi, fără ca el să facă nimic deosebit, fără un îndemn sau o avertizare din partea lui, Salome a pătruns în sistem, urmată de toate celelalte animale din acvarii, care se instruiau cumva una pe alta. Peste noapte, au învățat să execute toate exercițiile virtuale, dar nu s-au mulțumit doar cu atât. Și-au extins prezența virtuală cum și-ar fi extins-o și pe cea fizică, cercetând până unde se întinde spațiul, și așa au ajuns în sistemele navei. Iar sistemele erau, evident, conectate la restul navei, la sectorul cu aer în care trăiau el și ceilalți oameni. Lui Senkovi nu-i trecuse prin cap că structura compactă a lui *Aegean* va deveni o simplă extensie a locului lor de joacă virtual.

Senkovi și ceilalți au lucrat ore întregi ca să limiteze pagubele, descoperind că nevertebratele își însușiseră anumite principii ale computerului suficient de temeinic ca să nu poată fi prinse la înghesuială. S-a stârnit o luptă aprigă între mamifere și moluște, dar *Aegean* era o creatură imensă și complexă și nu avea destule blocaje ca să-i împiedice pe invadatori să pătrundă în spațiile interioare. Octopodele aveau acces liber, exact ca echipajul uman, și se jucau nestingherite de-a dezmembrarea navei.

Senkovi își orientă lada cu jucării pe linia centrală a navei, coborând-o ușor, până când începu să plutească singură, și porni în urma ei. Conform citirilor de pe HUD[5], temperatura în sectorul respectiv scădea, însă el evacuase spațiul din jurul acvariilor, asta pentru a dura mai mult până când căldura să se difuzeze în exterior. Evident, acesta era motivul principal pentru care rămăsese pe navă, pierzând contactul cu rasa umană. Avea de gând să-și salveze animalele de companie și nu voia ca Han și ceilalți să râdă de el și să-l facă din excentric un disperat. Dar, asemenea stăpânului care se întoarce în casa cuprinsă de flăcări ca să-l salveze pe Pufușor, și el intenționa să-și salveze câțiva subiecți până când nava revenea online.

Baltiel va vrea să moară toți, o știa prea bine, dar cu el se va descurca. La nevoie, îl va înfrunta, i se va opune cu înverșunare prin mesaje furibunde, care vor străbate cosmosul.

Acvariul de lângă el se spărsese, la fel, următoarele două. Ca și Senkovi, locuitorii lor fuseseră prea deștepți pentru propriul lor bine și găsiseră o cale de scăpare, iar el îi omorâse evacuând incinta. Își luă inima în dinți și merse mai departe, până găsi unul intact. Îl lumină cu lămpile costumului și zări mișcare. Octopodele nu fugeau de lumină, dimpotrivă, se apropiau de ea, pentru că o asociau cu distracția. Întunericul și liniștea lăsate dintr-odată probabil că le crea un mare disconfort.

— Bună, Salome!

Propria voce îi răsună puternic. Din acvariu se holba la el un ochi străin, înconjurat de o piele încrețită, cu țepi mari, pigmentată cu roșu și negru – Salome îi arăta clar ce părere avea despre faptul că i se interzicea accesul la rețea. Senkovi scoase cu greu un radiator din ladă și-l atașă de o latură a acvariului. Cu puțin noroc, va menține apa viabilă până la repornirea sistemului. După aceea, merse la pompa de apă și instală stângaci o baterie, pentru ca apa să circule independent de mecanismele navei. O altă măsură provizorie. Apoi trecu la acvariul următor.

Ar fi vrut să stea de vorbă cu Han, dar tăiase contactul cu naveta.

[5] Acronim în lb. engleză pentru *head-up display,* un ecran transparent de afișare a datelor la nivelul ochilor (n. red.).

Nu voia să fie întrebat întruna dacă e teafăr. El era Disra Senkovi, omul-insulă. Acum însă, simţea că i se erodează ţărmurile. Ar fi vrut să le audă întrebările, ca să facă pe indiferentul şi să nu le răspundă. Plutea în beznă prin măruntaiele unei nave moarte, înconjurat de moluştele sale vii şi moarte, şi nu era deloc un moment potrivit pentru psihanaliză. Nu se mai afla nimeni acolo, doar octopodele care, simţea el, îl judecau. La urma urmei, era autoritatea lor tutelară, care ar trebuit să se asigure că nu vor fura atât de mult din focul ceresc, încât să sfârşească arzând totul din temelii.

Merse de la un acvariu la altul, pornind căldura şi circulaţia apei la cele cu animale vii. Cel puţin o treime nu mai erau viabile, fie din cauza ingeniozităţii fatale a ocupanţilor, fie pentru că se mişca el prea încet. Se mai gândise şi altădată la navă ca la un mormânt, dar acum chiar asta era.

Sistemele, acum protejate de curiozitatea naivă a octopodelor, încă nu reporniseră. Mai avea de aşteptat câteva ore până când primea un raport de evaluare. Costumul lui era călduţ încă, dar, până la urmă, căldura se va disipa şi atunci va afla dacă are destule baterii ca să reziste propriului său hybris. Se aşeză lângă acvariul lui Paul, se ancoră şi stinse lămpile, ca să economisească energie.

✦

Ieşind din ecluza navetei, Baltiel aşteptă să-l copleşească senzaţia de stranietate când păşi pe suprafaţa planetei Nod. Ar fi putut forţa şi coborî naveta suficient de jos pentru ca automatele să construiască un tunel de la navetă până la habitat, dar refuzase ideea ca să elimine orice şansă de a le deteriora. În realitate, *altceva* îşi dorea: să fie primul care pune piciorul pe o altă lume vie, care simte cum îl copleşeşte atmosfera, gravitaţia, culoarea luminii solare...

Acum stătea la baza rampei şi nu simţea nimic ieşit din comun. Aproape nimic. Aşadar, nu era ca pe Pământ; nici pe *Aegean* nu era şi nici în modulul orbital (a cărui gravitaţie artificială nu se compara cu cea a navei-mamă, din motive încă nedescoperite). Viziera căştii îi permitea să vadă, în ciuda soarelui roşu-portocaliu. Îşi plimbă privirea pe întinderea netedă a vastei mlaştini de sare, cu pâraie, bălţi şi culmi stâncoase, până la întunericul nemărginit al mării. Parcă era acasă, pe o plajă neprimitoare. Costumul îl izola perfect, nu doar de o

atmosferă potențial periculoasă și de radiațiile unei stele străine, ci și de mirosurile, sunetele și peisajele nealterate care o făceau reală. La fel de bine putea fi într-o simulare incredibil de veridică.

Dar suntem aici. Și poate că vor veni și alții după noi, trezindu-se în fața unui ritm nou de evoluție, văzând cum se naște viața sub ochii lor.

Ceilalți se înghesuiau în spatele lui, așa că porni, în ciuda senzațiilor pe care le avea, făcând un prim pas mândru – atât cât îi permitea costumul incomod. Chiar și cu servodispozitivele care îi ușurau mișcările, tot i se părea că umblă ca un monstru dintr-un film vechi. Lante, Lortisse și Rani veneau după el – un mic convoi clătinându-se din cauza bolovanilor. Drumul era neregulat și alunecos; bocancii li se blocau întruna, tălpile mulându-se după forma terenului. Era prima paradă a omenirii în locurile acelea, una mai degrabă nedemnă, din păcate. Bine că spectatorii extratereștri n-o luau în seamă.

Baltiel se opri în fața habitatului, făcându-i semn lui Lante să intre și să verifice dacă într-adevăr condițiile interioare corespundeau celor afișate de instalație. El o să intre ultimul, se hotărî. Va rămâne puțin afară, să cuprindă peisajul cu privirea, sperând să trăiască, în sfârșit, sentimentul pe care îl tot visase.

Din locul respectiv și până la mare, nimic nu se înălța mai sus de talia lui. Vedea movile noroioase, vâscoase și roci erodate de tenacitatea mareelor. Între ele, o rețea vastă de adâncituri și canale, formând un singur corp de apă la flux, separat în mii de bălți la reflux. Era un mediu complex, supus transformărilor în fiecare clipă, într-o fază intermediară dintre sistemele ecologice ale adâncurilor și cele ale uscatului deșertic. Dacă existau undeva pe Nod forme de viață complexe, atunci acolo trebuiau să fie.

Niște zburătoare care aduceau cu pescărușii zburau pe deasupra lor. Poate că vor fi semințele inteligenței. Erau prădătoare active. Baltiel văzuse filmări cu ele lăsându-se în picaj asupra nenorocoșilor locuitori ai mlaștinii. Aveau schelet hidrostatic, ca majoritatea ființelor de pe Nod, și zburau prin umflarea și dezumflarea rapidă a penelor mai mari, un proces asemănător cu fotografia stop-cadru, de parcă n-ar fi avut ce căuta în aer. Erau cele mai violente creaturi active de pe planetă, lorzii aerului de pe Nod.

Hrana, probabil principalul subiect de studiu al lui Baltiel în anii următori, și-o găseau din belșug la sol. Pentru sute de genealogii diferite de târâtoare și înotătoare, organizate radial, de la creaturi microscopice la țestoase care atingeau și un metru în înălțime, mlaștina era acasă. Nu erau țestoase, evident, nici măcar nu semănau prea mult cu ele, dar aveau niște cochilii dure, se deplasau greoi pe niște picioare tubulare și pășteau liniștit, așa că țestoase le-a rămas numele. Zburătoarele se dădeau în vânt după ele când reușeau să le smulgă pe bucăți din fortărețele lor mobile. Baltiel urmări o țestoasă târându-se absent chiar pe traseul pe care venise și el de la navetă. Avea șase picioare, pe care le întindea și le retrăgea pe rând, și șase membre-tentacul, cu care râcâia și culegea creaturi asemănătoare cu niște plante sesile. Sub ochii lui Baltiel, animalul întinse leneș un membru și atinse exact locul pe care călcase el. Oare o frântură din ansamblul limitat al simțurilor sale lua contact cu o substanță chimică necunoscută, resturi de pe talpa lui, poate? Țestoasa părea că meditează îndelung la această posibilitate, apoi o luă din loc, lăsându-se să alunece în prima baltă, ca să-și caute hrana cu care era învățată.

Baltiel intră și el în habitat.

Ceilalți nu păreau să trăiască aceeași senzație de anticlimax. Umpleau atmosfera cu ciorovăiala lor, discutând cu Skai. Baltiel verifică ultimele informații de pe *Aegean* și jocurile idioate ale lui Senkovi. Nava era tot în beznă și echipajul lui Senkovi schimba mesaje după mesaje cu oamenii lui Skai, în legătură cu ce se va întâmpla dacă sistemele nu vor reveni online la timp. *Mergem acolo și recuperam ce se mai poate,* era răspunsul logic la întrebarea aceea. *Găsim cadavrul lui Disra.* Nu o spunea nimeni, dar așa gândeau toți.

Lante îi zâmbi larg. Era o femeie masivă, tunsă periuță, cu pielea cenușie în lumina artificială. Rani era mai scundă și mai negricioasă, cu aspect întotdeauna ușor neîngrijit, sesizabil chiar și acum, după felul în care își purta casca. Lortisse era un bărbat înalt, mai înalt decât comandantul său, cu o barbă neagră, strânsă într-o plasă, ca să nu-i afecteze comenzile HUD. Aceștia erau oamenii lui Baltiel, învățăceii lui. Numele lor aveau să apară în cărțile de istorie, sub al său.

La un moment dat, Rani se încruntă. După expresia feței, ai fi zis că uitase să împacheteze ceva. *Prea târziu ca să ne mai întoarcem.*

Baltiel îi trimise o interogare prin rețeaua locală și Rani îl conectă la o transmisie primită de la Skai.

— Repetă, ceru el, ca să nu trebuiască să reia mesajul de la început.

— Ziceam că primim un semnal foarte ciudat de pe Pământ. A venit pe canalul de știri mai întâi, dar acum se aude pe toate frecvențele. Vocea lui Skai abia se auzea printre pârâituri: A început cu chestii obișnuite despre război, și deodată...

Imaginea lui Skai îngheță pe HUD, iar fața i se lungi într-o expresie de uimire ușoară, care se transformă treptat într-una de îngrijorare.

— Skai?!

Baltiel verifică legătura cu ea, trimițând o cerere de conectare, și primi câteva răspunsuri răzlețe și contradictorii de la rețea.

Ceilalți schimbau priviri nedumerite, încercând să stabilească singuri diagnosticul, dar fără să ajungă nicăieri.

Imaginea lui Skai învie un moment, trecând brusc de la nedumerire ușoară la panică:

— ...od, sistemul, a... – bâlbâială, blocaj – Contactul cu naveta. Han, Han, mă...?

Urmă o serie de străfulgerări intermitente și deranjante, ca și când li se transmitea un mesaj prin pupile, zgâriindu-le retina.

— ...coboară... sistemele de susținere a vieții, cineva să... rog.

Acum nu mai primeau imagini, auzeau doar vocea femeii întreruptă de paraziți, departe, tot mai departe. În fundal răsunau interferențe și țiuituri și, dacă Baltiel s-ar fi luat după propria imaginație, niște țipete îngrozite.

— Mă aude cineva? strigă Skai. Mă aude *cineva?*

Dar nu-i răspunse nimeni și, în clipa următoare, nu se mai auzi nici ea.

Baltiel și oamenii lui se holbară unul la altul, neînțelegând ce se întâmplă. Fiecare încerca să se conecteze la modul, dar nu recepta decât paraziți, zgomot alb din care nu distingeau nimic. Lante sparse liniștea:

— Ce naiba...?

Tot ce auziseră până atunci venise prin implanturile de

comunicare, prin care ar fi trebuit să comunice în voie, ca o familie fericită, chiar și la o distanță atât de mare.

— Asta-i vreo glumă de-a lui Senkovi? întrebă Lortisse.

Nu-l prea simpatiza pe Disra.

Rani regla parametrii instrumentelor, încercând să deblocheze transmisia. În momentele acelea, nimeni nu se gândea că se întâmplase ceva *foarte rău,* în afară de întreruperea comunicațiilor.

Baltiel inspiră adânc, știind că trebuie să ia o decizie, dar nu avea destule informații la dispoziție.

Luminile se stinseră, mai întâi cea pâlpâitoare din jurul lor, apoi lămpile de urgență roșii, mate, iar la sfârșit, strălucirea violetă a ecranului la care se uita Rani. Rămase doar lumina de culoarea ambrei, care radia de peste tot și de nicăieri. Lumina solară exterioară reușea să se strecoare cumva prin materialul habitatului.

Baltiel încercă să se conecteze cu Rani. Nu primi confirmarea trimiterii semnalului, cu atât mai puțin a recepționării lui. Își interogă costumul. Nimic. Se mișcă din loc, resimțind toată greutatea costumului protector. Servodispozitivele i se frecau la încheieturi, refuzând să-l ajute.

Pâlpâi un fascicul alb: Rani avea o lanternă de urgență și o plimba de jur-împrejur. Baltiel văzu că spune ceva și se apropie de ea clătinându-se greoi. Abia reuși să-i citească pe buze în lumina tremurătoare:

— Mi-a cedat costumul!

— Cât aer?

Lortisse probabil că nu auzea nici el mai nimic. Vocea îi suna de parcă s-ar fi aflat în altă încăpere, cu ușa închisă.

— Nu-mi dau seama! strigă Rani. Nimic nu funcționează.

Baltiel le transmise că ar trebui să aibă cel puțin opt ore de oxigen, dar bineînțeles că nu mergea sistemul de comunicare. Expunerea la exterior în costumul spațial fusese planificată numai pentru cei câțiva pași de la navetă la habitat, dar el era un tip prevăzător, la fel ca toți ceilalți. Costumele fuseseră încărcate la maximum, își amintea foarte bine. Numai că el deja respira foarte greu, ceea ce n-ar trebui să se întâmple. Iar pompele ar trebui să aibă energie individuală, nu să se oprească în caz că se defectează costumele.

Asta dacă nu fusese comandată oprirea lor în mod special. Teoretic, era posibil, ca parte a ciclului de întreținere. *Totul s-a oprit. Suntem atacați. Nimic nu merge, în afară de noi.*

— Naveta! strigă Lortisse, îndreptându-se anevoie spre ecluza habitatului, care se încăpățâna să nu se deschidă.

Apucă apoi cu stângăcie maneta, trăgând de ușă, tremurând și gâfâind, apoi căzu în genunchi. Alarmat, Baltiel făcu un pas de plumb spre el și trase de clapa de siguranță a căștii, doar un pic, pentru ca Lortisse să inspire puținul aer rămas în habitat, în loc de puținul aer rămas în cască. Apoi își scoase și el casca, inspirând printre gâfâieli aerul cu miros de cauciuc care îl izbi dintr-odată. Ceilalți făcură întocmai.

— Ce naiba?! repetă Lante.

O auziră mai clar acum, că se hotărâseră toți să facă aceeași prostie. Ceilalți doi păreau să-și fi dat seama de ce se întâmplase, constată Baltiel pentru sine – Rani, mai mult ca sigur, iar Lortisse tocmai punea lucrurile cap la cap.

— Am fost deconectați, rosti Baltiel, pentru că faptul trebuia spus, iar el era la comandă. Am fost atacați de acasă. Un atac de acum 30 de ani. Războiul...

— Trebuie să redresăm comunicațiile. Modulul...

— Trebuie să supraviețuim.

Baltiel făcea deja inventarul. Aveau provizii de hrană. Aveau și apă, dar nu puteau prelucra deșeurile până când nu reporneau acea parte a sistemului care le prelucra. Aerul era limitat. Oare puteau reporni scruberele și pompele? Puteau accesa rezervoarele din costum? Încercă din nou să se conecteze cu ceilalți, să le paseze lor problema și să-și stoarcă ei creierul în spațiul lor virtual. Respins, din nou respins.

— Mai întâi aerul, pe urmă comunicațiile, observă el. Poate a supraviețuit sistemul de comunicare al navetei, dacă nu era în funcție.

Numai că partea cea mai sumbră a minții sale îi spunea că sistemul navetei fusese deschis tot timpul; bineînțeles că fusese, de ce să nu fi fost? Ce s-ar fi putut întâmpla?

— De ce noi? se văicări Lante.

Poate că n-am fost doar noi. Dar acum nu era vreme pentru asemenea speculații.

✦

În cele din urmă, reușiră să facă o improvizație ca să pornească pompele rezervoarelor din costume, ceea ce era bine, însă de comunicat, nu puteau comunica fără să-și atingă vizierele. Nici pompele habitatului nu voiau să meargă. Rani credea că le poate porni fentând toate sectoarele sistemului care înțepeniseră la comanda Pământului îndepărtat, dar probabil că nu în timp util.

Baltiel se oferi să verifice starea navetei. Pierdură o groază de aer când îl lăsară să iasă, iar el se întrebă dacă e cazul să le ceară voie să intre înapoi. Descoperi fără mirare că naveta era moartă. Ecluza era închisă, până și maneta refuza să se miște. Lovi în ușa de metal, vărsându-și furia pe un obiect, ca să nu și-o răsfrângă asupra colegilor. Când termină de tunat și fulgerat, privi în jur și constată că avea drept spectatori câteva țestoase care se uitau strâmb la intrusul condamnat, sosit pe lumea lor numai ca să moară. Aveau niște ochi simpli la marginea inferioară a cochiliilor, își aminti el, dar din nările de pe partea superioară a cochiliei ieșeau niște tentacule cu ochi în vârf, care le ajutau să se ferească de prădătorii zburători. Acum, ochii aceia se holbau la el tare dezamăgiți. *Abia ne-am mutat în cartier. Ce-o să creadă vecinii?*

Se îndreptă greoi înapoi la habitat și bătu cu pumnii în ecluză până îl lăsară să intre. Între timp, Rani făcuse minuni, construind un transmițător/receptor funcțional din bateria costumului și o rețea de antene. Însă acolo, sus, nimeni nu transmitea nimic, nici nu confirma primirea mesajelor trimise de ei. În modul, liniște. Pe *Aegean,* liniște. În naveta pe care își trimisese Senkovi colegii, liniște.

Habitatul nefuncțional le amenința viața ca o bombă cu ceas, însă ei se aflau pe o planetă cu presiune atmosferică. Dacă sistemele modulului se opriseră, Skai cât timp mai avea? Baltiel era foarte conștient că fiecare moment din viața lor în spațiu depindea de computere.

— Mai încearcă, îi spuse lui Rani. Noi, ceilalți, ne străduim să repunem în funcție atmosfera din habitat.

✦

Cât timp trecuse, deci? Fără ceas, pe o planetă străină (ciclul zi-noapte dura 34 de ore și 17 minute, își aminti Baltiel). Și fără aparate de măsură în costume. Decise că vor rămâne fără aer cât de curând, de parcă asta ar fi fost o chestiune de alegere sau o sarcină pe care i-o putea pune altuia în cârcă. Nu reușiseră să pornească sistemul de reciclare a aerului. Un rezervor de urgență fusese târât înăuntru și consumat în totalitate. În urma eforturile depuse de un Lortisse frustrat, care făcuse uz de forță, încă un rezervor își vărsase conținutul în atmosfera nepăsătoare a planetei. Fără scrubere și reciclatoare, nici nu mai conta, din moment ce habitatul nu avea mari rezerve de aer și trebuia să-l proceseze întruna pe cel existent, să transforme dioxidul de carbon în oxigen și ceva carbon. Și, cum nu reușiseră să insufle sistemului viață – cum spusese Lante, făcând haz de necaz –, altceva nu mai avea importanță.

Baltiel luase deja hotărârea. Va face el pasul, va fi el cobaiul. Pe de-o parte, era răspunzător: era nava lui, se scufunda odată cu ea. Pe de alta, ar fi primul. Penitență, dar și privilegiu.

Așa că acum stătea în fața ecluzei cu aer stătut, ventilat de mecanisme manuale primitive. Începu să-și simtă propriul miros de transpirație și, mai puternic, pe cel de urină nereciclată. Interiorul habitatului mirosea mult mai urât. Folosiseră toți facilitățile, însă arma aceea electronică, parcă dezlănțuită de o minte scelerată, lovise și în instalațiile sanitare. Costumul său era încins și sufocant; servodispozitivele, deși erau concepute pentru a-l proteja, îi îngreunau orice mișcare. Parcă era un mormânt.

Privi soarele portocaliu, care cobora către crestele muntoase într-o direcție oarecare. Acum, că apăruseră oamenii acolo, direcția aceea va fi numită întotdeauna *vest*.

Sau poate că nu întotdeauna. Numai cât rămânem noi pe-aici. Adică nu foarte multă vreme.

Ceilalți îl urmăreau, nu pe ecrane și camere cu citiri complexe despre starea lui de sănătate, ci printr-un hublou de sticlă fumurie, de pe care smulseseră capacul.

Baltiel inspiră adânc, regretă imediat, apoi desfăcu clapa căștii. Simți o ușurare curioasă când nu porniră sistemele de alarmă. De ele nu avea să-i fie dor.

Își scoase casca și o așeză pe jos cu un icnet. Ridică ochii spre cerul portocaliu, tot mai întunecat, și inspiră adânc.

Sare, amoniac, ozon, dar și un amestec de mirosuri pe care nu știa cu ce să le asocieze. Organisme intrate în putrefacție prin procese biologice necunoscute, parfumuri vii, puternice, izuri fierbinți, miasme negre și roșii. Ar fi dat orice să aibă însușiri sinestezice, ca să poată procesa informațiile pe care i le furnizau simțurile. Crezuse că aerul planetei e înțepător, oribil. Când colo, îl amețea cu mirosuri total străine corpului său. Mirosea a ceva, dar și a nimic. Percepea amestecuri de molecule pe care nasul său nu le mai adulmecase până atunci.

Auzi un piuit ca de păsări minuscule pe la picioare. O zburătoare fâlfâi din aripi deasupra capului său, cârâind enervată de prezența lui. Ceva scoase un vaiet ascuțit în depărtare. Țestoasele scoteau și ele un soi de gâlgâit din mers, de parcă digerau pietre ude. Baltiel habar nu avusese de toate astea. Dronele nu receptaseră niciodată sunetele și mirosurile acelea bizare. Atmosfera era apăsătoare, densă și umedă, încinsă ca la tropice, exceptând momentele când vântul bătea în rafale dinspre mare și îl învăluia o miasmă sărată, puternică, răcorindu-l și înțepându-i ochii.

Respira tot mai sacadat. Simiți spaima care precede hiperventilația și se forță să încetinească. Volumul de oxigen scăzuse, însă părea să fie suficient conform cifrelor de pe ecranele computerelor moarte. Un pământean putea respira neasistat. Expunerea prelungită va determina acumularea de substanțe chimice diverse, pe care corpul său nu le-ar putea procesa, dar parcă tot mai bine așa decât să se sufoce, nu? Se va detoxifica mai târziu, după ce se va întoarce la... la... Nu avea la ce să se întoarcă, nu-i așa?

Își forță din nou plămânii, care ar fi vrut să tragă mai mult oxigen decât oferea atmosfera de pe Nod. Îl dureau și mușchii, din cauza gravitației prea puternice. Dar trăia. Inspira aer străin, același aer de care depindea și metabolismul incompatibil al miriadelor de monstruleți ai planetei.

Se întoarse la ceilalți, adică la hubloul în spatele căruia spera că se mai află colegii lui. Îi fu greu și să ridice degetul mare în semn că reușise să ducă la capăt ce voise, dar până la urmă o făcu. Probabil că

îi văzură zâmbetul. Murea, dar își împlinise visul. Era primul cetățean naufragiat de pe Nod. Îl apucă o criză de râs nebun, apoi îl cuprinse panica – dacă era din cauza atmosferei? Yusuf Baltiel nu era genul de om care să aibă atacuri de bucurie irațională! Dar planeta era a lui, și-o revendica. Găsise extratereștri, îi salvase de ravagiile cauzate de propria sa misiune, iar acum avea să moară printre ei, azi sau mai târziu sau peste o sută de ani, un pustnic cu mințile rătăcite, de la marginea universului cunoscut de om, vorbind cu țestoasele și micuțele ciripitoare care trăiau în nisipul negru.

Intră clătinându-se în ecluza habitatului, pe care o lăsase deschisă pentru că... De ce să n-o fi lăsat? Casca o abandonase afară. Poate că vreun crab se va furișa din ascunzișul lui și-și va face casă din ea. S-o stăpânească sănătos.

Ceilalți îl priveau prin hublou cu o expresie pe care nu o putea numi. Îl vor urmări ca vulturii, ca să vadă dacă nu cumva l-a otrăvit atmosfera planetei sau dacă nu cumva mișuna pe ea o molimă care a sărit nu doar câteva generații de specii, ci întregi arbori evolutivi. Cu gesturi obosite, simțind cum gravitația îi răsucește articulațiile, își scoase costumul, lăsându-l să cadă pe jos ca și cum ar fi lepădat un cocon și ar fi intrat într-un alt stadiu al ciclului său existențial.

Avea de gând să adoarmă acolo, în ecluză, victima intemperiilor, dar Lortisse bătu tare în geam, mimând închiderea ușii. Voiau să închidă ușa exterioară. Baltiel nu înțelegea de ce, dar intenționau să-l lase înăuntru mai devreme, iar asta însemna o încălcare a ordinului său. Precis se mai întâmplase ceva rău.

În clipa aceea, Baltiel nu voia să fie comandant. Voia să fie un naufragiat fără speranță și fără nicio grijă, să se bucure de stranietatea aerului. Totuși, o scânteie i se aprinse în minte. La urma urmei, avea o răspundere. Și o misiune de îndeplinit, așa înfrânt cum era. Le semnaliză că înțelege și mânui cu dificultate micul vinci, până când ușa exterioară fu închisă etanș. Apoi rămase pe loc, cât ceilalți pompară aer terestru în ecluză și aerul planetei în exteriorul ei. Cel pământesc mirosea mai urât, încărcat de miasme pe care corpul său le recunoscu imediat.

— Ce-i? întrebă el.

Ceilalți stăteau fără căști, cu rezervoarele din costume golite,

epuizând și ultimele resturi de oxigen.

Nu era nevoie să mai întrebe o dată. Auzi și el. Rani captase un semnal cu radioul ei improvizat. Era slab de tot și bruiat de paraziți, dar se distingea o voce umană:

— Mă aude cineva? Spuneți ceva, orice, vă rog! Știu că am dat-o-n bară, dar, vă rog, spuneți ceva!

Glasul firav și îndepărtat al lui Disra Senkovi îi apela de pe altă planetă, de pe o navă pe care abia acum o trezise la viață.

— Șefule, ce dracu'? Han, poți să te întorci. Mă aude cineva?

Pe *Aegean* erau mai multe navete. Nu suficiente pentru a le asigura tot aerul necesar, dar Baltiel își luase viața în mâini ca să demonstreze că nu era sfârșitul lumii. Mai întârzie un minut, încercând să facă niște calcule, dar în cele din urmă zâmbi și o dădu la o parte pe Rani, ca să vorbească el însuși cu fiul risipitor al expediției.

6

Am
Adunat
mostre de molecule ciudate.[6]

Aceștia-dintre-Noi gustă ceva necunoscut, îl descompun, îl refac, nu au mai văzut așa ceva, toxic, bogat în energie, fascinant.

Aceștia-dintre-Noi recreează stimuli pentru Ceilalți-dintre-Noi, pe măsură ce îi întâlnesc, făcând schimb de idei și de sine.

Nimeni-dintre-Noi nu a mai întâlnit așa ceva, nicăieri.

Ceva nou a venit pe lume.

[6] Aici și în continuare am optat să păstrăm modul de paginare din ediția princeps (n. red.).

PREZENTUL 1.

PE DRUMUL SPRE DAMASCUS

1

A fost odată ca niciodată o civilizație care trăia pe o planetă îndepărtată. Locuitorii ei știau multe lucruri, inclusiv cum să călătorească pe alte planete, pe care le transformau în așa fel încât să poată locui pe ele.

Din nefericire, erau cam arțăgoși și, tocmai când au ajuns să cucerească stelele, s-au întors unii împotriva altora și toată munca lor a fost distrusă. Aproape toată.

Un savant, cea mai strălucitoare minte a epocii sale...

Așa spune ea.

Așa spune, iar eu nu am chef să mă contrazic cu ea pe tema asta. Voi trăiți multe decenii, dar viața portiidelor e foarte scurtă.

O chema Avrana Kern și plănuia să ridice animalele din lumea ei pe o treaptă superioară, pentru ca ele să-și cunoască și să-și adore creatorul. Le-a construit o lume, a eliberat un virus care să le accelereze evoluția spre o asemenea fază de adulare. A lucrat cu un lot de maimuțe, însă acestea nu au beneficiat de virus, pentru că ticăloșii care purtau război împotriva semenilor ei de acasă s-au întors și împotriva ei. Așadar, Kern a rămas în capsula ei micuță, așteptând să primească un semn de la cei din lumea de dedesubt, pe care nu trăiau maimuțe, ci numeroase alte forme de viață. A plutit pe orbită multe mii de ani, așa că tot ce a rămas din ea nu mai era Avrana Kern, oricât ar fi susținut ea altceva, ci doar ceea ce găzduiau computerele cu care se târguise pentru viață veșnică.

Iar când, în cele din urmă, a auzit chemarea mult așteptată, aceasta a venit de la cele mai proaspete stăpâne ale acelei lumi, de la cele mai inteligente, mai complexe emoțional și mai rafinate exemplare dintre numeroasele ei ființe.

Acum te lauzi.

Trebuie să presupunem că orice formă de viață pe care o vom întâlni pune preț pe sofisticare, inteligență și rafinament, căci pentru ce altceva există viața? Oricum, voi continua.

Portiidele – căci așa vor ajunge să fie cunoscute ființele acelea – nu știau însă că lumea lor avea să primească vizitatori. Civilizația care le dăduse naștere acestora se prăbușise și renăscuse și, în cele din urmă,

era în pericol să se stingă definitiv din cauza propriilor ei vicii...

Voi pune piciorul în prag.

Procedând așa, nu vei face decât să demonstrezi că am dreptate. Vei da impresia că s-au zăpăcit o sută de mii de furnici. Iar eu continui să...

Cel puțin vei păstra o fărâmă de demnitate pentru specia umană?

(Un tremurat discret al pedipalpilor, în loc de oftat, pentru a sugera resemnarea.)

Cei care au putut au pornit disperați cu o navă în căutarea locurilor pe care călcaseră strămoșii lor cu foarte multă vreme în urmă. Așa au ajuns pe lumea aflată sub conducerea Avranei Kern sau ce mai rămăsese din ea. La început, au venit de nevoie, iar la sfârșit, cu gânduri războinice, pentru că nu înțelegeau portiidele și le considerau niște monștri. Cele două părți nu puteau comunica între ele, iar rămășițele Avranei Kern se arătau neîncrezătoare și nu-și mai aminteau decât că proiectul ei măreț fusese trădat.

Acesta este un mod foarte diplomat de a prezenta lucrurile.

Consider că diplomația se numără printre multele mele înțelegeri.

Portiidele au luat virusul care le ajutase să evolueze și așa au ajuns să se cunoască între ele și să se unească, în loc să-și trăiască viața ca vânători singuratici. L-au prezentat creatorilor lor, care erau și creatorii virusului, înzestrându-i cu înțelegerea faptului că și aici existau minți care căutau să cunoască universul. Și așa s-a întâmplat că s-a făcut pace între oameni și portiide și au răsărit zorii unei noi ere de aur, iar după aceea oamenii nu au mai fost doar oameni, ci Oameni, o rasă aparte, ceea ce era un lucru mult mai însemnat.

Iar mai târziu, grație cunoștințelor combinate ale celor două popoare, o navă a plecat de pe lumea Avranei Kern spre locuri îndepărtate, pe care oamenii puseseră cândva piciorul și pe care le transformaseră în lumi noi, pentru că din locurile acelea au fost detectate semnale slabe, iar ele, popoarele, erau dornice să afle de existența altor forme de inteligență și să le cunoască în mod pașnic.

✦

Helena Holsten Lain își privește însoțitoarea, acum ghemuită într-o poziție pe care știe s-o interpreteze drept „expectativă". La păianjenii portiizi, comunicarea este întotdeauna un spectacol, fiind o combinație între a bate din opt picioare și a flutura din doi

pedipalpi părăoși. Helena se simte mai degrabă mută prin comparație cu ei, limbajul trupului său e necizelat, vocea sa e lipsită de nuanțe. S-a născut într-o civilizație în care neamul ei reprezenta o minoritate, o curiozitate, în mijlocul unei vaste populații de păianjeni; aceștia comunică adresându-se unor simțuri pe care Oamenii nu le au. Era doar un copil când a început să studieze bariera dintre speciile inteligente ale Lumii lui Kern – ca să o depășească într-un mod în care simpla distribuire a unui virus modificat nu a reușit s-o facă. Mai sunt de parcurs câteva etape, într-adevăr, dar tocmai a ascultat-o pe Portia spunând o poveste fascinantă, dar subiectivă despre istoria lumii lor, iar mănușile și implanturile ei optice și cerebrale i-au tradus-o în mare parte în timp real, adăugându-i sensuri ascunse, personalitate și umor. E posibil ca o bună bucată din ceea ce a auzit să fi conținut doar simple presupuneri și spații goale înlocuite cu echivalente umane care se potriveau ca nuca-n perete, dar însemna un progres uriaș față de traducerile cu care crescuse ea.

— Totuși, spune Helena, va trebui să faci cumva ca să nu mai părem chiar atât de nesuferiți în descrierile tale.

Vorbește în propriile ei implanturi, abia atingând puntea cu degetele înmănușate, transmițând prin bătăi fine ale mănușilor ceea ce consideră o aproximare cât mai fidelă a sensului cuvintelor sale, pentru a fi receptat de picioarele cu care o ascultă colega ei.

— Dar sunteți nesuferiți, vine replica tradusă, iar Helena trăiește un sentiment de triumf, pentru că, chiar dacă s-a mai pierdut din sens pe parcurs, *stă de vorbă,* chiar *poartă un dialog* cu un păianjen portiid, într-un fel în care niciun om – în afară de sfânta (și mai ales artificiala) Avrana Kern – nu a mai făcut-o până atunci.

✦

Simte o mâncărime la ceafă. Nu e o senzație exterioară, dată de cicatricele rămase în urma operației, pe care un cocktail interesant de medicamente o ține sub control, ci una în interiorul craniului. Meshner se concentrează, încercând să o izoleze, propriii lui ochi fiind lipsiți de vedere, pentru că simplul fapt de a privi lucruri reale îi distrage prea mult atenția, iar disciplina pleoapelor lui are de suferit când e neatent.

— Nu disting nimic, anunță el. Dă-mi un indiciu.

Aude sunetul ușor metalizat emis de asistentul lui de laborator, care îi transmite cuvintele partenerului său de experimente, apoi suflul acela unic scos de Fabian – sus-numitul partener –, când se convulsionează spectaculos, special pentru a-i transmite aliatului său uman, Meshner, cât de frustrat e în momentul acesta. Păianjenii portiizi și-au depășit de mult starea ancestrală, atât ca dimensiune, cât și biologic. Primul păianjen săritor fusese minuscul și nu avusese o fază activă a respirației, în vreme ce urmașul său actual își umflă abdomenul pentru a inhala aer prin lamelele delicate ale plămânilor, așezate asemenea filelor unei cărți. Portiidelor le este însă străin oftatul. Totuși, Fabian a învățat, cu mari eforturi, să respire în așa fel încât să comunice o emoție umană. El și Meshner sunt de multă vreme complici la crimă, științific vorbind. În ciuda obstacolelor de comunicare, și-au creat propriul idiolect, pe care îl utilizează în special ca să se plângă de ceva.

Urmează târșâitul-fâșâitul lui Fabian, transmis asistentului de laborator pe post de răspuns, și glasul tulburător de nefiresc al celui din urmă rostind: „Imaginează-ți oceanul”. Asistentul era conceput și creat ca parte a experimentelor făcute de Avrana Kern pentru a se apropia mai mult de poporul ei ales, portiidele. Codificat pentru a funcționa ca păianjen mascul, i se adresează lui Meshner utilizând versiunea masculină a inflexiunilor obișnuite ale vocii lui Kern. Pe Meshner, treaba asta îl bulversează și acum.

Oceanul... Ideea pătrunde mai adânc în mintea lui Meshner, căutând mâncărimea aceea fantomatică. O surprinde doar o fracțiune de secundă: lumina soarelui – zorii? – sclipind la suprafața apei. O fi o structură, lemn și rețea de pânze, poate un debarcader? La marginea câmpului său vizual se conturează niște umbre solide.

Meshner aude un foșnet discret. Fabian îi înregistrează activitatea cerebrală și transferul de date de la blocurile de implanturi inestetice care formează o bandă înspre ceafa sa.

Viziunea dispare, iar Meshner știe că propria sa exaltare, devenită frustrare, a influențat alungarea ei. Informațiile așteaptă să-i fie introduse în creier, dar în mintea lui e un haos greu de stăpânit, așa că nu-și găsesc calea spre țintele lor neurologice.

Ocean, ocean... Imaginile există, însă el știe că sunt propriile lui

amintiri și își limpezește mintea din nou, utilizând tehnici de golire completă a minții. *Dar dacă mi-aș suprima abilitatea de a-mi accesa memoria?* se întreabă el. *Oare ar merge?* Sigur există medicamente care să-i provoace amnezie temporară. Poate că, în golul astfel format, impresiile străine, ale celuilalt, vor veni de la sine.

Nu poți să-mi transmiți ceva mai... individualizat? murmură el. Nu cred că receptez senzațiile tale.

Fabian freamătă din nou, trimițând un mesaj succint, iar vocea asistentului raportează:

— Am vrut să-ți transmit ceva ce s-ar potrivi de la sine cu experiența Umană, ca să-ți fie mai ușor.

— Nu merge...

Dar chiar în timp ce spune asta, cu mintea pradă nervilor și frustrării că s-a mai irosit o sesiune de lucru, are o viziune clară: un ocean în nuanțe de albastru – nu, nici măcar nu sunt albastre, e un întreg spectru de culori care pur și simplu nu se potrivesc cu cel cunoscut de el. Un cer care pâlpâie de la radiațiile solare. Un teren care vibrează ușor sub tălpile lui, în ritmul unui întreg oraș aflat în spatele său. Numai că picioarele, picioarele îi pleacă în toate direcțiile, la fel spatele lui, ochii lui, *ochii...*

Lui Meshner i se face brusc greață. Imaginea, feedbackul senzorial, dispare într-o clipă, dar corpul său nu se mai întoarce la el. Nu mai are deloc sensibilitate proprioceptivă, nu-și mai simte corpul, nu mai știe nici ce *formă* are, l-a părăsit complet. Deschide gura, vrea să spună ceva, membrele paralizate îi tremură spasmodic, cade pe spate. În ce poziție a fost? Așezat? În picioare? Se zvârcolește pe jos. Dinții i se încleștează și o durere ascuțită îl străbate când își mușcă limba.

O senzație bruscă de calm artificial îi pătrunde cu forța în minte, ca un hoț, alungând valul de panică și răcorindu-i sângele. Meshner deschide ochii, știind că îl paște o durere de cap cumplită după ce dispare efectul medicamentului și că e posibil să-și fi distrus iremediabil creierul.

Colegii îl privesc speriați sau cel puțin asta sugerează pedipalpii lui Fabian, care tremură atât de tare, încât și un om înțelege că e vorba de anxietate. Fabian e un păianjen gri cu negru, mare cât capul lui Meshner. Acum stă aplecat deasupra unei console fusiforme cu patru

picioare și face reglaje în program cu mișcări sacadate, încercând să diminueze efectele negative asupra minții lui Meshner. Lângă el se află asistentul de laborator, pe care s-a obișnuit să-l numească Artifabian. Acesta are forma unui mic păianjen portiid, foarte asemănător cu Fabian, însă e construit numai din plastic, care e când maroniu, când transparent, când iridescent. E un fel de robot care conține o copie mai puțin fidelă a personalității Avranei Kern. Dacă e cu adevărat îngrijorat, asta nu se poate ști.

Meshner se uită lung la amândoi, așteptând să i se focalizeze privirea. Începe să-l doară capul – durerea aceea care nu cedează niciodată la medicamente. Bănuiește că e de natură psihosomatică. *Bineînțeles* că îl doare, îi apostrofează propria minte, din moment ce tocmai a făcut o prostie. Asta însă nu-i folosește la nimic. Nu înseamnă altceva decât că nu are cum să pună capăt durerii.

— Ce face capul meu? întreabă, iar Artifabian traduce pentru el.

Ar putea folosi nava, dar servitorul dedicat parteneriatului lor le învață figurile de stil și particularitățile lingvistice, aproximările lui fiind din ce în ce mai aproape de a reda complexitatea ambelor limbaje. Meshner e fascinat de modul în care robotul imită atitudinea portiidelor. Față de Fabian, e clar pe o treaptă inferioară, adică politicos, dar nu deosebit de respectuos. Când apare câte-o femelă portiidă, devine instantaneu slugarnic, chiar mai slugarnic decât Fabian, care forțează câteodată limitele când vine vorba de sexul său. Meshner a citit povești simplificate pentru copii, din cultura păianjenilor, care explicau răspicat că *astăzi* totul e în regulă și că masculii au voie să-și joace rolul în societate. În realitate, până și oamenii își dau seama că treaba nu stă chiar așa. Meshner nu se îndoiește că Fabian cel de azi are perspective mult mai luminoase decât Fabian cel de acum un secol, dar tot mai trebuie netezit puțin terenul.

— Observ o inflamație de-a lungul traseelor neuronale, o mică umflătură în jurul lobului occipital, sosesc concluziile lui Fabian. Nu e bine, Meshner.

Numele lui e un mic bobârnac dat cu nonșalanță cu pedipalpul stâng, ca și când păianjenul ar arunca o pălărie în cuier fără să se uite. Comunicarea portiidelor suferă la capitolul coerenței dintre sens și

mișcare, însă numele fac excepție.

— Așa se explică de ce nu văd bine, se plânge Meshner. Dar am zărit ceva *acolo.* Am surprins o frântură. Se uită la păianjen. Hm?

Recunoaște gestul făcut de Fabian, pentru că îl imită pe el când își mușcă încheieturile. E un element din limbajul corpului uman, adoptat și de portiide. Înseamnă că el, Meshner, e confuz, iar Fabian o știe.

— Încercăm din nou în zori, decide Meshner cu încăpățânare.

„Zori" e un cuvânt din folclorul navei, bineînțeles, dar portiidele țin la ciclul lor zi/noapte chiar mai mult decât Oamenii.

— Am văzut oceanul, adaugă el, deși în adâncul sufletului nu e absolut convins că oceanul făcea parte din amintirile lui Fabian. Nu poți să-mi transmiți ceva mai... portiid? Ceva despre care să știu sigur că e numai al tău?

Fabian scoate un „toc-toc" cu pedipalpii, gest pe care Meshner nu l-a mai văzut la alți păianjeni. Înseamnă că se gândește. Arhivele navei conțin o bibliotecă întreagă cu ceea ce s-ar traduce ca *Înțelegeri,* o piatră de hotar a civilizației portiide. E vorba, știe Meshner, de memorie genetică, redată în forme care pot fi moștenite, copiate și implantate printr-un capriciu al nanovirusului generalizat, care a ghidat evoluția păianjenilor. Dacă Fabian are nevoie de anumite cunoștințe sau deprinderi, pur și simplu îi pot fi inserate în creier, iar el și le însușește foarte rapid. Meshner visează și el la posibilitatea asta, nu numai pentru că poate transforma orice individ într-o enciclopedie, ci și fiindcă ar construi o punte între omenire și noii lor prieteni apropiați. Știe că Helena și grupul de lingviști se ocupă de același lucru pe căi foarte diferite și noninvazive, dar metoda lui va fi superioară. Dacă o va putea pune la punct... Dacă nu-și va face creierul terci încercând. E norocos că are un partener de laborator ca Fabian, care nu se opune riscurilor. Numai că și Fabian visează la ceea ce crede el că înseamnă succes academic și, fiind mascul, trebuie să depună de două ori mai mult efort ca să obțină sprijin cât de cât. Fără îndoială, e încântat că are un subiect de testare atât de binevoitor.

Postura lui Artifabian se schimbă din docilă în dominantă și îndrăzneață, astfel că Fabian însuși pierde teren instinctiv. Spiritul

Avranei Kern – sau cel puțin elementul ei dominant, care trăiește în sistemul informatic complex al navei – a luat în stăpânire această așchie rătăcită pentru a interacționa cu echipajul.

— Stăpâna navei a emis o alertă generală, se aude o voce feminină din difuzoarele lui Artifabian, chiar în timp ce îi transmite lui Fabian un mesaj analogic, bătând din picioare. Tot echipajul e chemat pe punte, se pare. Am făcut o descoperire.

Trezirea echipajului s-a făcut în etape controlate, după ce *Voyager* a trecut de planetele aride mai îndepărtate ale noului sistem și s-a îndreptat direct spre aglomerația de semnale care veneau din apropierea stelei. Mai întâi s-a trezit Kern – adică sistemul informatic semibiologic identificat în acest fel care și-a inițializat, după funcțiile de bază, și personalitatea acerbă; pe urmă, s-a trecut la următoarele categorii de membri, în funcție de necesitățile navei: întreținere, infirmerie, comandă, apoi, toți ceilalți. Atât Helena Holsten Lain, cât și Meshner Osten Oslam ar fi trebuit să intre în ultima categorie, dar amândoi solicitaseră în mod special să fie treziți mai devreme, ca să lucreze la proiectele personale cât nava intra în decelerare.

Voyager s-a schimbat de când au plecat de acasă în căutarea unei voci printre stele. Spre deosebire de navele ancestrale cu care au călătorit cândva oamenii, are o structură fluidă, lucrată din materiale care se pot întinde după bunul plac al lui Kern. La plecare, semăna cu navele spațiale de care își amintea ea, alungite și dinamice, cu o secțiune inelară pentru perioadele când echipajul era treaz. Acum arată mai degrabă ca un diavol-de-mare, din cauza aripilor delicate extinse și echipate pentru a funcționa ca niște panouri solare când nava se va apropia de stea. Membrii echipajului se adună într-un set de structuri ca niște *bolas*[7], crescute de Kern special pentru ei, care se rotesc pe orbita trasată de vârfurile aripilor, ca niște specimene într-o centrifugă. În pofida tehnologiei medicale umano-portiide foarte avansate, toată lumea are mari probleme cu gravitația.

Helena și Portia sosesc la timp pentru a asculta cuvântul căpitanului de pe *Voyager,* o femelă. E bătrână acum – portiidele nu

[7] În lb. spaniolă, în original, denumirea unei arme formate din două greutăți prinse la capătul unor frânghii, armă care se învârtește și se aruncă asemenea unui lasou (n. tr.).

trăiesc mai mult de trei decenii, iar Helena ştie că a ales să stea trează mai mult decât ar fi trebuit, pentru a-şi supraveghea echipajul. E un păianjen uscăţiv, cu smocuri mari deasupra ochilor principali, care îi dau un aspect de bufniţă. O cheamă tot Portia sau cel puţin numele ei sună atât de asemănător cu al prietenei sale, încât un Om nu le-ar putea distinge decât cu mare dificultate.

Mulţi dintre Oamenii de acolo arată uşor ameţiţi, fiindcă ori s-au trezit de curând, ori îşi revin mai greu din starea de somn. Helena îşi aminteşte cum se plângea bunicul ei de trezirea din somnul criogenic pe vechea navă *Gilgamesh,* cea care i-a adus pe oameni pe Lumea lui Kern. Dacă te luai după el, nu făceai decât să te trezeşti, să te lupţi cu buimăceala şi pe urmă să te culci la loc. Astfel avertizată, Helena acorda mai mult timp modificărilor biochimice şi antrenamentelor fizice, aşa că sărea din somnul criogenic în clipa în care era trezită. La rândul ei, Portia recunoştea că trezirea era şi pentru păianjeni un proces extrem de neplăcut. Putea lucra cu Helena numai pentru că Avrana Kern i-a trezit pe ei mai întâi şi abia după aceea pe oameni. Înţelegerile pe care se bazează atât de mult portiidele sunt deconectate în perioadele de somn îndelungat şi reconectate la întâmplare după câteva zile de la trezire. E ca şi cum uiţi cine eşti şi îţi cauţi întruna nişte cunoştinţe care nu mai sunt acolo, a încercat Portia să-i explice.

Helena merge târâş la locul său, sigură pe picioarele ei încălţate cu şosete căptuşite. Tot echipajul uman le poartă, pentru că zgomotul paşilor le afectează auzul portiidelor. E îmbrăcată în uniforma standard fabricată de Kern: cămaşă şi pantaloni verde-deschis, dintr-un material străveziu şi subţire, fiindcă pe navă e cald şi umed, ca pe planeta pe care au lăsat-o în urmă.

Portia deja face semne şi vorbeşte cu doi păianjeni despre Echipa de recepţie care s-a trezit înaintea tuturor, catalogând traficul intens de semnale din sistem şi încercând să le înţeleagă, în acelaşi timp ţinând sub observaţie cu câţiva ochi senzorii activi şi pasivi, pentru a se asigura că localnicii nu se furişează pe lângă ei. Traducerea literală a departamentului lor, „Picioare alarmate”, o amuză şi acum pe Helena. E şi o lecţie bine-venită, care subliniază faptul că există diferite niveluri de traducere, cea literară nefiind întotdeauna şi cea

mai utilă.

Se lasă pe vine și-și pune mâinile pe podea, ca să intercepteze prin mănuși vibrațiile dialogului dintre portiide. Implanturile ei vor transforma vibrațiile în ceva asemănător cu vorbirea. Portia îi întreabă pe cei doi operatori care e situația. Aceștia nu știu cum să-i spună mai repede că au detectat un obiect care se apropie de ei, unul aproape sigur artificial. Sunt pe cale să vadă pentru prima oară cum arată un obiect produs de localnici.

Bătrâna Portia, stăpâna navei, și-a început discursul:

— Sunt convinsă că ați așteptat cu toții această adunare. Orice ființă cu un dram de curiozitate va înțelege că am descoperit un sistem deosebit de activ și de populat. Numărul mare de semnale și complexitatea lor demonstrează că e vorba de o civilizație avansată, iar natura lor prezintă foarte multe caracteristici ale tehnologiei și protocoalelor terestre dinainte de colaps. S-ar putea să fie vorba de a doua linie de descendenți direcți ai culturii noastre fondatoare.

Aceasta este traducerea orală a mesajului căpitanului, transmisă de spiritul artificial al Avranei Kern. Atingând însă podeaua cu degetele și urmărind pedipalpii activi ai căpitanului, Helena recepționează și mesajul original prin structurile ei cibernetice și creierul său biologic: *Iată ce este, avem un contact, așa cum v-ați așteptat. Traficul de semnale din interiorul sistemului este dens și suficient de divers ca să indice o civilizație care a străbătut spațiul și care încă folosește structura Vechiului Imperiu ca bază de comunicare.* Kern e și mai prolixă, mult mai liberă în transmiterea conceptelor. Tocmai acesta este motivul pentru care lucrează Helena la proiectul ei preferat. Simte o ușoară iritare la adăugirea făcută de computer pentru publicul uman, pentru a-i reaminti cine e în *prima* linie de descendenți, în opinia lui Kern, dar se și amuză că expresia „Vechiul Imperiu", absolut inexactă, folosită de strămoșii ei pentru a-i descrie pe propriii lor strămoși pierduți, a supraviețuit în lumea păianjenilor ca termen de referință, chiar și după ce Kern a vânat-o până la distrugere în rândul oamenilor.

— Vom vedea pentru prima oară un artefact al culturii acestei lumi interioare, continuă bătrâna Portia concis și direct. Instrumentele noastre au detectat un alt călător în această regiune, un corp artificial

care se îndreaptă spre exterior cu viteză mare.

În jurul audienței se deschid petalele bine strânse ale unor trandafiri de plastic, afișând imagini mărite ale călătorului interplanetar de care se apropie nava lor. Scrie ceva cu literele ordonate ale Imperialei C – *lingua franca* scrisă a coloniștilor – și cu simbolurile neglijente și haotice ale păianjenilor, dar podeaua vibrează de date tehnice pentru acei membri ai echipajului care le recepționează cu picioarele și pentru Helena. Poate pentru că se bazează pe înțelegeri, sistemele de scriere portiide sunt mult mai ineficiente decât ale oamenilor. În cazul informațiilor noi, păianjenii preferă interfețe directe, dacă este posibil.

La început, Helena crede că a tradus greșit datele primite și le compară cu cele de pe ecrane.

Cât de mare? mâzgălește Portia ușor, numai pentru mâinile Helenei. O *greșeală, crezi?*

Voyager a deviat de la cursul său destul de brusc ca să se apropie de traiectoria obiectului chiar în momentul când citirile inițiale au indicat că e altceva, nu un asteroid rătăcit. Kern a gestionat consumul de energie și combustibilul tot drumul prin întunericul rece dintre sistemele solare, dar cupele navei au refăcut proviziile din norul bogat în gheață, gaze și praf care alcătuia marginea discului orbital al sistemului lor de destinație, permițând tot felul de manevre riscante. Kern a construit sonde în fabricile ei interne și le-a trimis înainte, în călătorii fără întoarcere, fiecare conținând o bucățică din ea însăși, copiată în nucleul ei. Acum primesc date de la ele și nimeni nu prea înțelege la ce se uită.

Artefactul este sferic, dar prezintă o particularitate. Pe suprafața lui exterioară se găsește o rețea regulată de noduri care e posibil să fi fost cândva senzori, motoare sau arme, dar acum nu sunt decât niște cioturi și găuri acoperite cu gheață. O parte a artefactului s-a rupt și mărunțaiele i-au ieșit afară în jeturi uriașe, intermitente, care se modelează în coloane vertebrale grotești și tentacule încolăcite, de parcă o înfricoșătoare creatură oceanică a fost ucisă chiar în momentul când ieșea dintr-un ou cu diametrul de 27 de kilometri.

Gheață, confirmă sondele. Erupția din interiorul obiectului ar putea fi efectul unei fisuri în materialul necunoscut de la suprafață

sau al faptului că miezul lui lichid a înghețat și a rupt membrana când s-a dilatat. În orice caz, jetul de gheață colosal a deplasat centrul de greutate al obiectului, astfel încât sfera și jeturile ei lungi de câțiva kilometri se învârtesc unele în jurul celorlalte cu grația unui pahiderm.

Gheața e de un alb opac pe aproape toată suprafața, dar ochii pătrunzători ai sondelor disting umbre pe sub ea. Unele par a fi pești, altele au forme ambigue, dar asta s-ar putea să fie din cauză că imaginile sunt mărite prea mult.

Un satelit artificial. Un satelit de apă, sugerează Portia. *Ornamental, poate? Iar dezastrul pe care îl vedem s-a produs după ce a fost aruncat în spațiu sau tocmai din cauza asta?*

Helena atinge podeaua cu palmele și rostește în șoaptă:

— Nu te lăsa luată de valul speculațiilor.

Lasă mecanismele din mănuși să facă traducerea cea mai pertinentă după modelul „atinge-vorbește", calibrat cu precizie, în timp ce punctele albe de pe degetele ei mari accentuează totul în stilul pedipalpilor. E un mesaj cel puțin sacadat, iar Portia îi spune că sună de parcă „s-ar fi amețit cu sevă dulce", însă tot progres se numește.

Sondele examinează cu mare atenție planetoidul rotitor, dar nu au capacitatea de a-și inversa cursul și de a-l urma. În curând, planetoidul se îndepărtează pe drumul lui fără sfârșit prin sistemul solar, pe o traiectorie care, într-o bună zi, îl va conduce spre dispariția definitivă în marele neant.

Curios, zice un operator din departamentul „Picioare alarmate".

Neinformativ, se plânge celălalt, o femelă, mișcându-și pedipalpii ca să sugereze că *am lucruri mai bune de făcut.*

Căpitanul afișează cifrele relevante, ezitând între a porni în urmărirea obiectului sau a-l lăsa să dispară: impuls relativist, consum de energie... probabil că aceste elemente de rutină nu o impresionează la fel de mult ca semnalele radio clare, care demonstrează că mai sunt multe lucruri interesante de văzut în sistemul acela. Însăși tăcerea și nemișcarea ei îi trădează decizia luată, în vreme ce legile fizicii catapultează obiectul spre locuri unde nu se mai poate ajunge. Vor merge mai departe. Totuși...

Dacă vom continua să cercetăm sistemul, vom atinge atât de multe puncte sensibile, încât ne putem aștepta la o reacție din partea locuitorilor lui, se adresează căpitanul audienței. *Analiza semnăturilor energetice lasă deschisă posibilitatea ca ei să fie mai avansați tehnologic decât noi, dar și aceea că se războiesc între ei sau că sunt exuberanți și risipitori din fire, după cum irosesc energia.* Helena ține greu pasul cu ritmul rapid de vorbire al căpitanului și cu versiunea lui Kern. Se străduiește să se concentreze.

Prudența ne dictează să nu ne riscăm misiunea mergând mai departe cu toții sau comunicându-ne poziția. Ne vom deplasa în zona de umbră a celei mai apropiate planete mărginașe. Ecranele încep să afișeze datele telemetrice relevante. *Cu toate acestea, nu am bătut atâta drum ca să nu stabilim un contact. Am ordonat ca un sector al navei să fie pregătit ca navă de recunoaștere independentă, cu un echipaj mic. Aș prefera unul format exclusiv din portiide.* Căpitanul vorbește despre ai lui numindu-i portiide, bineînțeles, vrând să spună *format exclusiv din noi, care știm cel mai bine,* iar traducerea lui Kern omite complet adăugirea. *Totuși, există o mică posibilitate ca respectiva civilizație săfie și Umană, și neaugmentată de infecția Unității, caz în care vor fi esențiali ambasadorii umani.*

O mică posibilitate? întreabă Helena, prin intermediul palmelor.

Una dintre operatoarele senzorilor își împinge în față cefalotoracele ca să o privească pieziș. *Nu există reprezentări umane în datele vizuale decodificate, care formează o mare parte a semnalelor interceptate de noi,* explică ea. *Majoritatea sunt culori care se schimbă rapid și forme tridimensionale neregulate. Fascinant!*

Căpitanul continuă: *Nava de recunoaștere va conține o fațetă a constructului Avrana Kern, dar e musai ca acesta să beneficieze de mai puține resurse. Voi selecta membrii echipajului și însoțitorii lor umani care au demonstrat că pot interacționa între ei independent. Riscul e foarte mare. Nu există nicio garanție că vom putea interveni dacă se va întâmpla ceva rău. Așadar, participarea e voluntară.* Spune aceste lucruri deplasându-se ușor în spate și ridicând o secundă primele două perechi de picioare, ca să sugereze că oricine va sta deoparte va scădea în ochii ei – și nici nu va mai valora prea mult pentru misiune în general. Portiidele pun mare preț pe îndrăzneală, o trăsătură

feminină arhetipală, din care derivă un întreg dicționar de așteptări sociale. Căpitanul probabil că nu a intenționat să-și sublinieze afirmațiile astfel, dar unele obiceiuri sunt prea adânc înrădăcinate ca să renunți la ele.

Primul nume pe lista Oamenilor e al Helenei, dar ea urmărea de mult o asemenea oportunitate. Apoi Zaine Alpash Vannix și Meshner Osten Oslam, care lucrează și ei la relațiile dintre oameni și portiide. Următoarea aleasă e Portia – nu e doar cea mai apropiată legătură a Helenei, ci și prototipul femelei portiide multilaterale și cu un tupeu extraordinar. În echipaj mai intră două femele, Bianca și Viola, care lucrează cu Zaine de ani de zile, și Fabian, un mascul. Bianca e șefa tuturor. Helena ascultă susurul celor din jur, mulțumiți sau nemulțumiți că au ieșit din cursă. Deloc surprinzător, nimeni nu refuză onoarea de a fi ales.

✦

Meshner ar fi vrut foarte mult să renunțe la această onoare. Faptul că face parte dintr-o misiune de recunoaștere nu-l va reține de la munca de cercetare, dar nici nu i-o va ușura. Anunțul căpitanului îi creează o stare de nervi cumplită, la care e oricum predispus. Și-a închipuit că Fabian e nerăbdător să fie detașat și că abia după ce se vor fi instalat în excrescența lui *Voyager,* care va deveni navă de recunoaștere, vor avea ocazia să stea de vorbă despre asta.

Dar nici Fabian nu e foarte încântat, îi explică păianjenul prin intermediul lui Artifabian. E împotriva misiunii din cauza eventualului pericol.

— N-au decât să sară ele în foc, traduce Artifabian, prin *ele* înțelegând portiidele femele în general. Mi se irosesc talentele. Sau se irosesc ale tale, adaugă stângaci, pentru că Fabian, fiind o creatură cu un orgoliu fragil, vede în Meshner un spirit înrudit.

— Păi, noi lucrăm împreună, subliniază Meshner nu foarte categoric. Așa că, dacă asta au urmărit...

Pereții camerei se deformează. Kern – Kern cea mare, a navei *Voyager* – manipulează tensiunea materialului din care e alcătuit fuzelajul, pentru a crea o structură corespunzătoare navei de recunoaștere.

— Pceah! articulează robotul, interpretând scurtul minut de criză

pe care a făcut-o Fabian dând din picioare. E o misiune de pedeapsă.

— Pedeapsă?

— Cercetarea noastră nu este aprobată, declară păianjenul.

Se lasă cu abdomenul la podea, lovindu-și picioarele din față numai când stă cu fața la Meshner, pentru ca vorbele lui să nu fie redate și de mișcarea celorlalte.

— Nimeni nu ne-a spus să ne oprim, subliniază Meshner.

Fabian bate din pedipalpi: *toc!*

— Nu. Dar s-a discutat cu tine. Și cu mine.

De fapt, oamenii și portiidele chiar discutau destul de mult pe tema asta, despre ritmul accelerat al activității lor și efectele ei asupra creierului lui Meshner, dar nu le-a luat nimeni jucăriile până acum. Meshner îi explică lucrul ăsta, iar Fabian se apropie cu pași mici, răpăind îndârjit.

— Dar așa stau lucrurile. Nu e la fel și la oameni? Așa se întâmplă la speciile sociale. Apare *dezaprobarea.*

Robotul conferă cuvântului un accent particular, ca o mătușă nemăritată care vrea să fie vulgară. Meshner știe că societatea portiidă e mult mai puțin formal structurată decât a fost cândva a oamenilor, dar oamenii dinaintea Oamenilor au fost doar un echipaj al unei nave aflate în stare de urgență. Iar oamenii au fost întotdeauna mai sensibili când era vorba de copiii lor care mureau făcând tot felul de prostii, pe când societatea păianjenilor pare să prospere în virtutea unui darwinism extrem, pentru că arahnidele au o mulțime de pui, însă le lipsește instinctul de părinți. Meshner nu s-a gândit la asta până acum, dar păianjenii *nu* se forțează unii pe alții să facă sau să nu facă totuși ceva, ci își exprimă, cum spune Fabian, *dezaprobarea.*

— Putem să ne vedem de treabă în continuare, spune Meshner, cuprins de un sentiment de revoltă. Vreau să zic, ne așteaptă cel puțin un an de tranzit către sistemul solar interior. Nu trebuie să-l petrecem pe tot pe gheață. Ne putem perfecționa experimentul.

— Așa vom face.

Fabian se ridică pe picioarele dinapoi, înălțându-le pe cele din față într-o atitudine amenințătoare, de parcă i-ar fi cerut universului însuși să-l oprească. În clipa următoare, intră două femele portiide și

Zaine, o femeie slabă, iar postura lui devine imediat umilă și supusă, în caz că doamnele sunt puse pe ceartă.

Meshner știe că masculilor li se oferă șansa de a excela în societatea portiidă, dar trebuie să muncească pe rupte pentru asta. Progresul științific este o cale demonstrată, un drum croit deja prin desișul social de alți Fabieni, în trecut. Sigur, femelele portiide alcătuiesc încă majoritatea marilor gânditori, dar cel puțin există un precedent. *Le vom transforma șansa în realitate,* știe Meshner. Ochii îi fug la Helena și tovarășa ei de cercetare, Portia. Cele două lucrează la construirea unei punți între păianjeni și maimuțe la nivel strict procedural, lipsit de imaginație. Utilizează tehnologia pentru simpla înțelegere și traducere a semnalelor și impulsurilor – e puțin mai mult decât a avea un Artifabian în cap. Abordarea lui Meshner și Fabian e de zece ori mai îndrăzneață: vor să ofere oamenilor acces la înțelegerile portiide, să găsească o modalitate de a le traduce, astfel încât creierul antropoid să poată percepe *cum e* să fii păianjen, să-i învețe deprinderile, să-i absoarbă toate cunoștințele.

În exteriorul camerei, suprastructura navei de recunoaștere este mutată pe poziție și racordată, cabluri și suporturi flexibile șerpuind pe fuzelajul încordat asemenea unor șiruri de litere bizare. Mișcarea de vibrație continuă înseamnă că este decantat elementul biologic al computerului coordonator: un ghem de furnici se împrăștie rapid, pentru ca insectele să exploreze și să ia în stăpânire noul mediu. Furnicile poartă cu ele, printre ele și ca sumă a părților lor o altă replică a Avranei Kern, care s-a transformat în a treia specie implicată în acest parteneriat neobișnuit.

Nava de recunoaștere este botezată, în mod adecvat, *Lightfoot*[8], reprezentând prima tentativă de contact între popoarele Lumii lui Kern și cei care numesc acest nou sistem „acasă", indiferent cine ar fi aceștia. Prima ei oprire va fi pe următoarea planetă, cel mai mare gigant gazos, pentru că investigațiile de rază lungă au detectat activitate în jurul sateliților lui.

[8] „Mers sprinten și grațios", în lb. engleză.

2

— Interpretarea pe care am dat-o eu traficului de semnale și activității din sistemul interior susține ipoteza că locuitorii sunt în război, informează vocea fermă, întotdeauna ușor dezaprobatoare a Avranei Kern.

Sistemul de comandă al navei *Lightfoot* nu este alcătuit în întregime din ea, bineînțeles; conține doar o versiune redusă a ei, dar Avrana Kern tinde să ocupe tot spațiul virtual disponibil. Helena se întreabă dacă avea calități similare și pe vremea când era vie și trăia în propriul corp.

Lângă ea, Portia răzuiește și foșnește. Prin intermediul mănușilor, Helena aude traducerea: *La ce ne uităm? Vedem ceva? Război cu ce?* O nouă trezire, de data asta după o etapă lungă în interiorul sistemului, iar Portia e irascibilă și agitată din cauza activității care i s-a impus.

Lightfoot s-a apropiat de unul dintre sateliții mai mari ai gigantului gazos, numai ca să-l găsească... în construcție – e singura explicație pe care o găsește Helena. Globul de gheață și rocă a avut cândva cam patruzeci la sută din dimensiunea Lumii lui Kern (deci și a Vechiului Pământ), dar a pierdut cel puțin trei la sută din masa inițială. Pe imaginile luate de aproape cu drona se vede o suprafață exterioară înțesată cu gropi și șanțuri. *Adăposturi.* Freamătă de viață, fapt remarcabil, din moment ce nu are atmosferă. Orice element care ar putea intra în compoziția gazelor fie face parte din suprafața înghețată, fie s-a evaporat de mult în spațiu. Pe scara lui Kern, temperatura de la suprafață e de minus 250 de grade când e cel mai cald. Cu toate astea, planeta e vie și, după câte se pare, se războiește cu vecinele din sistem.

Drona se apropie mai mult de suprafață, chiar periculos de mult, numai că locuitorii satelitului nu reacționează deloc la prezența ei. Sunt creaturi de dimensiuni variabile, măsurând până la jumătate de kilometru în lungime, majoritatea lor încadrându-se în respectiva categorie de mărime. Ca formă, seamănă cu niște larve, dar au zeci de picioare scurte și groase, terminate cu gheare încovoiate, cu care înaintează încet, dar sigur pe suprafața satelitului. Capetele lor – dacă

astea sunt organele trunchiate situate pe porțiunea anterioară a corpului – se termină cu o formațiune ciudată, cu aspect de mașinărie, care e mai mult decât capabilă să mestece orice îi iese în cale. Helena le urmărește cum râcâie în sol, fără a-și încetini mersul clătinat de la suprafață, porțiunile lor cărnoase umflându-se și dezumflându-se în timp ce lucrează.

— Nu emit niciun fel de semnal pe nicio lungime de undă, observă Kern. Toată interacțiunea lor cu ceilalți locuitori ai sistemului se rezumă la bombardarea lor.

Helena aude și raportul portiid, fidel originalului în măsura în care se poate. Kern se concentrează pe activitatea dronelor și a navei, adică are mai puțină putere de calcul dedicată personalității ei.

Una din matahale iese din pământ, împroșcând ca o râșniță o ploaie de praf și bucăți de piatră, care se rostogolesc și cad fără zgomot înapoi pe suprafață. Pare că se holbează la cerul întunecat, dincolo de marginea curbată a gigantului gazos, apoi își retrage capul, înfigându-și ghearele în stratul de sub ea.

Tot corpul i se contractă, se reduce cu aproape o treime, apoi la jumătate când își ia avânt să scuipe un bulgăr uriaș de rocă spre un punct îndepărtat, suficient ca să clatine câmpul gravitațional al planetei. Bulgărele zboară cu o viteză neimaginabilă, atât de mare, încât Helena bănuiește că intră în ecuație și accelerația magnetică. Celelalte matahale procedează la fel, trăgând brazde adânci, mușcând din structura satelitului și apoi lansând îmbucătura uriașă împotriva dușmanilor lor îndepărtați, care-or fi fost aceia. După cum arată suprafața satelitului, treaba asta durează de ceva timp.

— Țintele se află înăuntrul centurii de asteroizi care se întinde între această planetă și lumile interioare ale sistemului, în special aceea care a emis cele mai multe semnale detecta-t-e-e.

Kern zăbovește asupra ultimului cuvânt, jucându-se cu terminația lui, ca să arate că se mai gândește dacă se înșală sau nu.

Țintesc semnalele, anunță Bianca. *Vin semnale de pe centura spre care sunt direcționale proiectilele, compensând mișcarea cerească. Animalele care minează sunt capabile de calcule foarte complexe. Semnalele sunt îndreptate spre satelitul acesta în mod special.* Bianca afișează pe ecrane datele telemetrice și o serie de diagrame

complicate, iar Helena citește reprezentările portiide pe baza experienței sale îndelungate. Diagramele păianjenilor au patru dimensiuni și pun accent la fel de mare și pe conexiunea nonfizică, și pe structura propriu-zisă, deci a le înțelege e un fel de artă.

— Nu sunt în război, se aude vocea lui Meshner, iar robotul de lângă el traduce pentru portiide. Distanța e prea mare. Proiectilele astea... până când ajung acolo, țintele lor au timp destul să se ferească. Dar poate nu vor să se ferească. Cred că sunt mineri, așa cum ai spus. Și, decât să aducă pe cineva pe satelit ca să-l sape și pe urmă să mai și transporte încărcătura înapoi, l-au împânzit cu animalele astea, care îl sapă în locul lor și scuipă încărcătura până la ele.

— Ț-ț-ț, face Kern, oarecum dezaprobator, dar se răzgândește. De acord.

Helena se întreabă dacă Avrana Kern a crezut că se poartă un război pentru că locuitorii sistemului ar putea fi descendenți ai oamenilor sau fiindcă are o părere proastă despre propria ei specie.

Însoțitorul lui Meshner adaugă ceva, un „toc-toc” rapid care sugerează un singur cuvânt, pe care Helena nu-l recunoaște. E o denumire dată fără context. Și ceilalți sunt nedumeriți, până când Kern afișează imagini explicative. Helena vede imaginea – mult mărită, conform legendei – unei creaturi asemănătoare cu omizile, cu corp moale și rotofei și un cap sau o gură ciudată, telescopică.

— Dar e un urs de apă, un tardigrad, spune ea, rostind cuvintele tot mai lent.

Asemănarea dintre namilele-mineri de pe satelit și tardigrade e evidentă.

Acum, că toți sunt atenți la el, Fabian face o mică prezentare în maniera lui ușor agitată, întotdeauna gata să dea înapoi, tipică masculilor când trebuie să vorbească în public: *Sunt foarte rezistente. Pot supraviețui în vid în starea lor naturală, deși nu așa, ci numai în formă criptobiotică. Dar dacă ai vrea să manipulezi stocul de bază în acest scop, ai putea mai mult să strici.*

În următoarea jumătate de oră, toată lumea examinează atent datele culese de drone, până când Kern trimite o altă dronă după o mostră de țesut. Când robotul se năpustește asupra unei matahale

pentru a tăia o fâșie din ea, Helena își ține respirația și așteaptă reacția nervoasă a acesteia. Însă reacția nu se produce. Creatura pare să nu simtă nimic. Își vede liniștită de râșnit și scuipat. *Probabil că folosesc materia pe care o extrag ca să-și construiască o carcasă,* își zice ea. *Se și înmulțesc, posibil prin partenogeneză, din moment ce sunt atâtea.* Analiza rapidă a celorlalți sateliți din jurul gigantului gazos a demonstrat infestări similare. Civilizația din interiorul sistemului e avidă de gheață, metal și chiar piatră.

Biopsia confirmă ipoteza lui Fabian, deși Kern trebuie să trimită datele la sinele ei exhaustiv de pe *Voyager,* ca să le verifice cu băncile de ADN de acolo. Au în față o mostră de bioinginerie incredibil de complexă și de funcțională în același timp.

Zaine pune întrebarea la care probabil că se gândesc toți:

— Am putea face și noi așa ceva?

Bianca și Portia insistă amândouă că tehnologia portiidă ar fi mai mult decât capabilă să producă totuși ceva similar, dacă ar fi nevoie vreodată să se recurgă la așa ceva. Ceilalți nu sunt atât de direcți. Meshner și Fabian se apleacă spre robotul lor ca să discute între ei, iar Helena își pune o palmă lângă Portia și o întreabă: *Serios?*

Nu sunt expertă în biotehnologie, desigur, foșnește Portia cu o ezitare care sugerează eschivarea. Există optimism – și nesocotință portiidă dar și limite ale științei umano-portiide. Helena trage concluzia că mostra la care se uită acum – un proiect autoregenerator care probabil că se desfășoară de generații întregi – le depășește cu mult abilitatea de multiplicare. Pe lângă asta, sugerează că civilizația care a produs-o are un simț acut al finalității. A creat-o fie cu un scop anume, fie din disperare.

✦

Meshner îi cere lui Artifabian să izoleze un sector al navei de recunoaștere, pentru ca el și Fabian să se poată reapuca de lucru. Dotările pe care le-au adus sunt limitate față de cele oferite de *Voyager,* dar el e hotărât să nu renunțe din cauza asta. La fel de hotărât este să nu permită opiniei dezaprobatoare colective a mai-marilor de pe navă să-i pună frâu. Cei doi s-au trezit cu mult înaintea celorlalți, iar Meshner e decis să reducă la minimum viitoarele perioade de somn criogenic. Misiunea de recunoaștere promite tot

felul de situații neplăcute, dar până nu se stabilește un prim contact propriu-zis, singura resursă de care nu duc lipsă e timpul.

— Am izolat o selecție de noi înțelegeri, îi spune păianjenul prin intermediul tizului său artificial. Le-am luat din depozitul meu personal.

Fabian se referă la cele pe care le-a moștenit ca parte a genomului său ori pe care și le-a însușit din biblioteca de pe *Voyager* înainte de a urca la bordul navei *Lightfoot*. La portiide, genialitatea nu constă în ceea ce știi sau în deprinderile mecanice pe care le poți folosi; acestea sunt valuta comună a speciei, copiate, date la schimb sau însușite cu o ușurință ridicolă. Genialitatea este, pentru un păianjen, fie abilitatea superioară de a gândi pe propriile picioare – o figură de stil a oamenilor cât se poate de adecvată în context –, fie aceea de a asimila un număr mare de înțelegeri deodată și de a stabili astfel noi asocieri între capacități și amintiri multiple. Fabian este o enciclopedie a înțelegerilor, calitate care se presupune că e rară la masculi, dar probabil că nu este chiar așa. Are o listă amplă de înțelegeri active pe care le poate distila pentru ca Meshner să ia o mostră din ele.

— Provocarea este, continuă Fabian, să găsești ceva despre care știi că este al *celuilalt,* dar nu atât de străin încât să nu poți procesa experiența. Vrem să menținem înstrăinarea la minimum.

Face o pauză, se consultă cu robotul în legătură cu modul în care a fost tradus sensul cuvintelor lui, apoi adaugă:

— Prin asta înțeleg...

— Că nu vrei să-mi prăjești creierul, confirmă Meshner.

— Oricât de tentant ar fi conceptul acesta pentru imaginație, aprobă Fabian, iar Meshner se întreabă dacă aceasta e o întorsătură de frază portiidă pe care nu a mai auzit-o până acum sau dacă e o încercare a lui Fabian de a face pe amuzantul în stilul oamenilor.

— Ia toate măsurile de precauție pe care le vrei, dar ne vom continua experimentul, îi spune Meshner. Nu-i vom lăsa să ne oprească.

— Evident.

Fabian merge cu pași iuți în spatele lui Meshner și verifică nodul computerului navei care este conectat la implantul cranian al omului.

Furnici în creier, își zice Meshner, deși, bineînțeles, nu e vorba de așa ceva; furnicile nu părăsesc rețeaua navei, dar calculele lor creează date de intrare electrice care pătrund în sectoarele sistemului său cibernetic și, de acolo, în creierul lui. Tehnologia umană și cea portiidă se împletesc mai ușor decât culturile sau limbile lor.

Și se pare că tehnologia locuitorilor de pe satelit respectă un tipar similar. Vechiul Imperiu stă la originea tuturor, adică au cel puțin câteva puncte comune cu ei. *Dacă am fi întâlnit ceva cu adevărat extraterestru, nici n-am fi știut de unde să începem.* Chiar acum, *Lightfoot* așteaptă instrucțiuni de la *Voyager,* unde echipele de lingviști au făcut progrese însemnate pentru descifrarea semnalelor venite din interiorul sistemului planetar. Poate că vor începe toți să vorbească unii cu alții dintr-un moment într-altul, ca într-o mare comunitate interstelară.

Toate comunicațiile se desfășoară între Bianca, aflată pe nava de recunoaștere, și echipajul de comandă de pe nava-mamă, mediate de diverse instanțe ale lui Kern. Echipajul de pe *Lightfoot* nu are ce face decât să aștepte vești, motiv pentru care Meshner își vede de treabă, în loc să taie frunză la câini. Teoretic, Artifabian ar fi putut să se conecteze temporar la rețea și să le comunice toate informațiile, fiind o instanță a lui Kern. Meshner însă a descoperit, spre surprinderea lui, că robotul refuză să facă lucrul ăsta. Artifabian e un mic fragment de inteligență artificială, iar dacă s-ar apropia prea mult de influența intelectuală a unei instanțe mai ample, ca sistemul de operare de pe *Lightfoot,* ar putea fi asimilat și privat de propria lui individualitate. Pune mare preț pe a fi el însuși și pe ceea ce a devenit lucrând cu Fabian – o inteligență unică. Sună impresionant, de-a dreptul a revoltă, însă Meshner ia în calcul posibilitatea ca acest impuls de a se individualiza să facă parte din programarea sa inițială, ordonată de Kern.

— Gata, îl informează Artifabian.

În clipa următoare, Meshner face legătura între anunțul robotului și bătaia pe care o simte pe spate. E Fabian, care îi dă undă verde.

— Dă-i drumul, confirmă Meshner, dar în același moment intervine robotul:

— Așteaptă. Primim informații noi.

Fabian răpăie nervos pe spatele lui Meshner, spunând:

— Hai, inițiază procesul!

Robotul își ridică puțin picioarele din față, ca și când ar vrea să adopte o postură amenințătoare, dar încremenește, aparent cântărindu-și prioritățile. Meshner simte înțepătura deja familiară în craniu când implanturile sale încep să analizeze informațiile. De la ultima încercare, le-a verificat arhitectura, eficientizând tot ce s-a putut și reglând conexiunile cu diversele lui noduri senzoriale. Acum simte un gust ciudat, pătrunzător și dulceag, de parcă îi vine să vomite. I se strânge stomacul, dar alte simptome nu are.

Brusc, are senzația de nisip pe degete. Le simte aspre când le freacă de degetele mari.

— *Voyager* a trimis instrucțiuni. Ni se adresează Bianca, rostește Artifabian, pe moment nefiind altceva decât purtătorul de cuvânt al vastei lumi controlate de Kern.

— S-o auzim, mormăie Meshner nemulțumit.

Îl aude pe Fabian pocnind din pedipalpi în spatele lui. Îi aruncă o privire și îl vede cum controlează instrumentele cu trei picioare și doi ochi, chiar în timp ce își înclină corpul ca să asculte.

— Avrana Kern a făcut progrese importante în ceea ce privește semnalele emise din sistemul interior, vorbește robotul, traducând mesajul agitat al comandantului misiunii lor. Ascuns printre datele vizuale, care rămân impenetrabile, există un canal de date matematice bazate în mare măsură pe vechiul sistem de notație uman. Acestea au fost decodificate cel puțin parțial, ca fiind trasee de zbor, coordonate și date tehnice. Urmează să fie interpretate și altele. Înarmată cu aceste cunoștințe și în virtutea abordării comune, comanda consideră potrivit să ne trimită pe noi să stabilim contactul inițial cu locuitorii acestei civilizații.

Meshner încearcă să se concentreze pe cuvinte, dar sunt bruiate de prea mult zgomot alb, care vine cu propria încărcătură de sensuri impenetrabile. Tremură în ritmul senzațiilor când calde, când reci, care îi străbat șira spinării.

— Ce spun citirile mele? întreabă cu voce răgușită.

Fabian îi trimite un scurt raport pe un ecran secundar. Meshner identifică o varietate de informații noi în focarele sale senzoriale, mai

ales în regiunile olfactive și gustative ale creierului. Curios, nu gustă și nu miroase nimic în momentul de față, dar senzațiile-fantomă îl înțeapă în tot corpul. Aude mișcarea ezitantă a unor valuri, iar la marginea câmpului vizual se aglomerează niște particule luminoase.

— Nu are rost, îi spune lui Fabian. E sinestezie necontrolată. Nu ne-am sincronizat informațiile.

E frustrat, pentru că asta e esența problemei: e incompatibilă experiența păianjenilor cu a oamenilor? Se dovedește un obstacol tot mai înalt cu fiecare tentativă de a sări peste el.

Încheiere, apare confirmarea pe ecranul secundar, în timp ce Artifabian continuă să trimită raportul misiunii. *Voyager* se va ascunde, iar *Lightfoot* îi va saluta pe nativii arțăgoși, își dă seama Meshner obosit. I se pare o idee foarte proastă. Nava de recunoaștere va rămâne fără niciun sprijin, dar se prea poate ca locuitorii satelitului să fie atât de avansați, încât singurul lucru pe care îl va obține *Voyager* e să moară pentru aceeași cauză nobilă.

— Dat fiind faptul că ne bazăm pe detalii pur tehnice, Avrana Kern crede că este foarte probabil ca civilizația să fie una de mașinării care au supraviețuit creatorilor lor, explică limpede robotul.

Meshner procesează greu ideea, dar e foarte convins că niște supraviețuitori artificiali ar fi prea puțin încântați să constate că le bat oameni la ușă după atâta vreme.

— Poate vor crede că suntem un muzeu itinerant, rostește el.

O senzație fizică de lămâi, soare și albastru îi invadează pielea, viața de păianjen încercând să i se infiltreze cu forța în canalele greșite din creier. Fabian îi transmite un mesaj răpăind din picioare, însă Meshner nu mai apucă să citească ori să audă traducerea. Simte cum alunecă într-o parte, apoi își pierde cunoștința.

✦

Zaine ia asupra ei sarcina de a-l mustra pe Meshner când acesta în sfârșit își revine. Helena urmărește cum îl face cu ou și cu oțet, în vreme ce păianjenii din echipaj se țin deoparte și fie îi ignoră pe colegii lor oameni, fie insistă ca nava să le facă traducerea.

Meshner a zăcut inconștient cam două ore, în principal din cauza supraîncărcării cu informații. Helena știe ce urmărește și chiar îi susține ideea, dar Meshner e foarte secretos, hotărât să marcheze un

progres însemnat înainte să-l eclipseze vreun rival ipotetic. Nu vrea ajutor de la ea sau de la Portia. Vrea să fie singurul *câștigător* sau cel puțin așa reiese din comportamentul său.

Colaboratoarea portiidă a lui Zaine e o fire practică. Lucrează în situații-limită, concentrate pe îndeplinirea unei sarcini, și creează un cod al gesturilor pentru a comunica rapid blocuri de informații limitate. Mai mult nu e dispusă să facă, iar Bianca și Viola, care lucrează cu ea, par mulțumite să mențină relațiile om-păianjen strict la nivelul de rezolvare a problemelor. Meshner vrea să le intre în cap sau invers. În ciuda aroganței și irascibilității sale, Helena simte că e de partea lui.

— Nu eu am cerut să fiu trimis în misiune, bolborosește Meshner ursuz.

— Ai fi putut refuza, îi amintește Zaine.

— Niciodată nu poți refuza. Nici Fabian nu a putut. Trebuie să demonstreze că e util, altfel îi sare rândul.

— Când?

— Data viitoare. Iar eu am nevoie de el, deci iată-mă aici!

Meshner are ochii injectați, iar pielea din jurul implanturilor craniene pătrățoase e roșie și umflată.

— Atunci ce-ai căutat pe *Voyager?* insistă Zaine.

Helena își mută privirea de la un păianjen la altul, dar bineînțeles că ei nu aud ca oamenii – simțul lor vibrator nu percepe vorbirea, nici măcar țipetele omului, pentru că se comunică pe alte frecvențe, unde cuvântul rostit e irelevant.

— E o chestiune de timp, replică Meshner nervos. Timp, în tranzit. Ne-am trezit cu mult înaintea voastră ca să punem asta la punct – arată cu degetul spre propriul său cap. Am știut că vom realiza mai multe decât dacă stăm acasă și jucăm după cum ne cântă alții.

Zaine vrea să-l mai ia o dată la rost, dar vocea lui Kern răsună din toate părțile:

— Contact!

Bianca reacționează imediat. Helena își lipește mănușile de perete la timp ca să prindă finalul întrebărilor ei. Kern răspunde cu voce sacadată că a stabilit o legătură cu o entitate localizată în interiorul centurii de asteroizi, dincolo de gigantul gazos.

O navă străină? O mașinărie? întreabă Bianca, bătând din picioare.

Nu pot da un răspuns, rostește Kern prin pereți, apoi se aud și cuvintele ei, pentru cei care nu beneficiază de avantajul Helenei. *Dar răspunde la interogațiile de bază pe care i le-am trimis, și nu doar în maniera unui semnal automat sau a altui sistem pasiv. Primesc o serie întreagă de întrebări, cărora nu știu ce să le răspund. Cred că am contactat o inteligență adevărată, mașinărie sau entitate biologică. Îi răspund cât pot de bine.* Kern scoate câteva bătăi rapide pentru a-și exprima iritarea, echivalentul oftatului de exasperare al omului, reprodus cu pricepere prin difuzoarele ei. *Primesc și acum un volum uriaș de date vizuale. Segmentul comprehensibil al semnalului cuprinde sub cinci procente din volumul de date primite.*

Afișează o parte din informațiile primite: aceleași forme abstracte, cu tipare luminoase, în permanentă mișcare, pe care le-a văzut și Helena în semnalele interceptate anterior. Sunt hipnotice, nu au ritmicitate identificabilă, nu țin cont de geometrie, sunt doar serii ample de tipare variabile sau obiecte neeuclidiene care se modifică rapid, ale căror dimensiuni, textură și dispunere se schimbă aparent aleatoriu, în secvențe confuze, niciodată identice.

Viola sugerează că poate e o formă de artă, înfloriturii pur estetice care însoțesc mesajul propriu-zis. Lățimea de bandă pe care o ocupă datele fac presupunerea ei improbabilă, dar aceasta e o părere umană/portiidă. Cine știe ce anume e important pentru locuitorii satelitului? Încep dialogurile speculative, intervine chiar și Meshner, dar Helena nu face decât să se holbeze la tipare. Strania lor complexitate ascunde promisiunea seducătoare a unor sensuri familiare. Toată viața a muncit ca să evadeze din propriul craniu, nu făcându-și găuri în el, ca Meshner, ci dezvoltându-și punctele de vedere. Simte că, dacă și-ar împinge limitele măcar puțin mai departe... Dar nu descoperă nimic. Orice-ar conține mesajul acela, ei îi scapă.

În scurt timp, toată lumea e așezată în scaunele antigravitaționale. *Lightfoot* își modifică unghiul de abordare și se îndreaptă spre centură. Kern crede că a stabilit o întâlnire cu locuitorii printr-un schimb de coordonate în limbajul lor scris. Urmează să-i întâlnească pe extratereștri.

3

Portia simte că se află în nodul principal al unei rețele de fire, încordată la maximum și vibrând de alertă și entuziasm. „Alertă și entuziasm" ar fi traducerea răspunsului ei în limba oamenilor, dacă ar întreba-o cineva de ce s-a oferit să facă parte din echipajul de pe *Voyager*. Dintre toți participanții la misiunea de recunoaștere, numai ei nu îi pare rău că a fost aleasă – nu numai pentru că lucrează foarte bine cu oamenii (de fapt, cu Helena, care, în opinia ei, nu este cel mai reprezentativ exemplar uman, dar e unul destul de bun), ci și pentru că ideea de Necunoscut, de mister cosmic, de lucruri care așteaptă să fie *descoperite* o motivează mai mult decât pe majoritatea celorlalte portiide. Provine dintr-un neam de exploratori și pionieri. O strămoașă de-ale ei a furat Ochiul Sacru al Mesagerei de la furnici, pe vremea când furnicile erau la putere în lume și nu alcătuiau doar sistemul de operare al Avranei Kern. Printre miriadele de femele care au contribuit la codul ei genetic se numără aviatoare, războinice și astronaute. Și altele, desigur, mai de rând, însă moștenirea genetică a Porției înclină mai degrabă spre cele îndrăznețe și inovatoare. Nu e o simplă chestiune de predispoziție la anumite tipuri de personalitate, bineînțeles (o trăsătură observată la anumiți păianjeni sociali de pe Pământ cu multă vreme în urmă), ci de o gestionare a înțelegerilor încă de pe vremea când abilitățile și memoria puteau fi transmise prin contopirea naturală a spermatozoidului cu ovulul. Portia chiar este suma strămoșilor ei, ghemuită pe cefalotoracele giganților. Își amintește bucuria de a explora pădurea virgină, unde ar putea sălășlui monștri, de a înfrunta elementele, de a stăpâni tehnologia care a deschis ușa apei și a aerului, de a vedea Lumea lui Kern de pe orbită pentru prima oară. Iar aceste experiențe sunt, de bună seamă, asociate cu tragedii și pierderi, dar suferința se mai diminuează de la o generație la alta.

Când era foarte tânără, a fost cât pe ce să fie distrusă înfruntând temerea cea mai mare a vieții ei, aceea că s-ar putea să nu mai existe alte frontiere, alte ramuri pe care să sară, altă pradă pe care să o descifreze și să o cucerească. Portia are multe însușiri în care

strămoașele ei îndepărtate, arahnidele de vânătoare, s-ar putea recunoaște. Dar ea și-a înfrânt temerea, a avut încredere că știința și ambiția globală vor conspira pentru a-i oferi ocazia mult visată, aceea de a sta alături de ilustrele ei străbune, de a se lua la întrecere cu ele și de a constata că e cel puțin egală cu ele.

Acum așteaptă, lucru întotdeauna greu pentru ea. Membrii echipajului se culcă și se trezesc după bunul plac, dar Portia urăște procesul trezirii, așa că rămâne trează mai mult timp, pe motiv că face muncă de cercetare. Helena lucrează la aspectul teoretic al studiilor lor de comunicare, reglând datele de intrare senzoriale ale mănușilor și ale ochelarilor ei și antrenându-și creierul să convertească subînțelesurile tactile în impresii logice pentru oameni. La rândul ei, Portia meșterește în joacă la translatoarele acustice pe care le poartă ca pe niște panere și care îi pun la dispoziție noțiuni elementare – și câteodată extrem de imprecise – de vorbire umană. Motivația comunicării este însă inversată. La urma urmei, pe Lumea lui Kern sunt puțini oameni, dar miliarde de portiide. S-a insinuat că nou-veniții sunt cei care ar trebui să se adapteze. Portia și-a demontat un soi de paner și-i reglează ieșirile pentru un rezultat mai intuitiv, conform sugestiilor făcute de Kern, însă picioarele ei mintale sunt legate la firele acelea imaginare și așteaptă ca ele să zbârnâie de activitate.

Strămoșii Porției nu țeseau pânze ca activitate principală. Dacă ar exista o specie superioară derivată din păianjeni țesători de pânze rotunde, viitorul ei ar fi foarte diferit; ar evolua pentru a rămâne în centrul unei lumi nemărginite, create de ea însăși, o lume al cărei peisaj i-ar vorbi pe limba ei, și nu ar fi nevoită să *călătorească.* Micuții strămoși ai Porției au întors asemenea perspective împotriva creatorilor lor nonsenzitivi, modelând vocea mediului sau uneori chiar prelungind organele de simț artificiale și transformându-le în pânzele lor proprii, cu care să-i ademenească și să-i atace prin surprindere pe creatorii originali. Ideea că așteaptă să sosească mesajul acela purtat de pânze este așadar o aventură mult mai periculoasă și mai incitantă: în adâncurile minții lor, portiidele știu că nu ele au construit vasta pânză a universului, dar au curajul să calce pe ea, să tragă cu urechea la mesajele ei și, la nevoie, să o întoarcă

împotriva făuritorilor ei.

Acum, pânza Portiei e alcătuită din membrii echipajului celălalt, fiecare dintre ei încordat ca un fir bine întins pe măsură ce se apropie de coordonatele stabilite cu localnicii. Pânza ei e formată din navă și din sistemul ei de operare înzestrat cu personalitate și, dincolo de vidul cosmosului și în el, din acei extratereștri necunoscuți: mașinării, oameni, ceva cu totul diferit?

Cei interesați încearcă să înțeleagă mai mult din biblioteca de semnale străine, mai ales din colecția aceea surprinzătoare de imagini. În ceea ce o privește, versiunea de pe navă a Avranei Kern a trimis spioni în prealabil la locul de întâlnire. Nu sunt aceleași drone cu utilizări multiple, trimise să observe tardigradele, ci niște aparate mult mai mici, lansate din *Lightfoot* cu o viteză incredibilă și dotate exclusiv cu abilitatea de a detecta și raporta. Toți speră că localnicii nu vor interpreta lansarea lor drept o manevră ostilă, dar dacă aceștia sunt deja ostili, atunci însuși aranjamentul poate fi o cursă. Da, acesta e motivul pentru care *Voyager* a născut-o pe *Lightfoot,* din cauza trădărilor de acest fel, dar asta nu înseamnă că echipajul celei din urmă nu va face totul pentru a nu fi sacrificat.

Portia nu simte încă teamă, dar când o va simți, se va hrăni din ea, stimulată de toate amintirile ancestrale în care lucrurile înfricoșătoare au fost înfrânte cu ingeniozitate și curaj (și noroc, dar ea îi minimalizează importanța). E conștientă că unii dintre colegii ei sunt mai puțin încântați de ideea asta. Viola e de acord cu teoria că locuitorii planetei sunt niște mașinării și crede că, fără entități biologice care să le ofere o perspectivă, mașinăriile nu pot fi vecini buni. Ce altceva să-și *dorească,* dacă nu să construiască alte mașinării? Viola e foarte îngrijorată că, în viitor, o flotă de sonde care se multiplică singure va coborî pe Lumea lui Kern, atrasă de ceea ce vor descoperi localnicii după ce vor diseca *Lightfoot,* inclusiv echipajul. Portia e frustrată de prudența Violei – ferește-te de orice tresărire și vibrație și nu vei descoperi niciodată nimic. Pe de altă parte, lipsa de entuziasm a celor doi masculi de la bord pare mai naturală, iar ea chiar are mai mult timp pentru opiniile lor negativiste. Fabian și Meshner au fost smulși de la munca lor de cercetare personală și acum caută indicii amenințătoare în marea de

semnale străine. Sunt amândoi inteligenți în felul lor, iar a fi precaut și a evita pericolele constituie în sine trăsături masculine arhetipale. Portia știe foarte bine că a gândi în asemenea termeni – majoritatea strămoașelor ei s-au descurcat fără a analiza vreodată gândurile – e neconstructiv și atavic, dar mai degrabă va accepta un avertisment de la un mascul decât de la o altă femelă, pentru că orice încercare a acesteia de a o ține în frâu sună mai mult a provocare.

Atenție, sosește o instrucțiune de la Bianca, a cărei personalitate e undeva la mijloc, între Viola și Portia, nici prea îndrăzneață, nici prea pasivă pe scara curajului. *I-am localizat vizual.*

Firele încep să vibreze în mintea Portiei. Vizualizează imaginile cu aviditate. Micii spioni ai lui Kern au exploatat la maximum proprietățile lor de redare vizuală limitate, dar Portia nu se așteaptă la rezultate prea bune.

Așteptările îi sunt înșelate, spre bucuria ei. În clipa aceea, toată lumea privește, nimeni nu vorbește. Nu se mișcă niciun picior, niciun pedipalp, nu se deschide nicio gură.

Șapte nave converg spre punctul de întâlnire. Cinci sunt sferice, radiind de o lumină interioară care conturează o arhitectură complexă, ca umbrele de pe suprafața satelitului. Una, cea mai mică, are forma unei lacrimi care stă să cadă – pare că e necontrolată, dar, așa cum explică Avrana Kern, e gata să înceapă decelerarea. Ultima, un tor gros, se rotește pe direcția de înaintare, ca un cauciuc căzut în mers. Toate au noduli și noduri al căror aranjament sugerează că numai nava-lacrimă are „față"; la celelalte nu se știe care e prora, pupa, babordul sau tribordul. Conform informațiilor lui Kern – furnizate de scanerele ei cu rază extrem de lungă de acțiune, cu care le ține sub supraveghere –, navele sunt în decelerate de foarte mult timp, dar fără efect, reducându-și viteza ridicol de încet, în loc să aștepte să se apropie de locul de întâlnire (cum va proceda *Lightfoot)* și numai atunci să ia decizia aceea irevocabilă. După unii, asta demonstrează că pot avea încredere în gazdele lor, mai mult, pot conta pe ele. Portia are impresia că procedeul e dictat de un factor imperativ de ordin mecanic.

Cea mai mică dintre nave, lacrima, are jumătate din volumul mediu al lui *Voyager* (ținând cont că acesta variază în funcție de

activitățile lui Kern). Sfera cea mai mare nu e cu mult mai mică decât ruina înghețată pe care au descoperit-o pe drum. De fapt, sferele sunt imense și fac manevre ca și când ar fi și mai mari, dată fiind decelerarea treptată. Portia e intrigată.

În spatele navelor care se apropie, centura de asteroizi înconjoară o regiune vastă, mult mai densă decât orice altă regiune similară din sistemul planetar al Portiei sau al Pământului de mult dispărut; de fapt, e un spațiu mai degrabă gol, în care șansa ca două obiecte să se întâlnească e aproape nulă. Kern presupune că aici și-a găsit sfârșitul un bloc de gheață enorm, sau un fugar scăpat dintr-un alt sistem solar, sau o lume care s-a format mai spre marginea acestui sistem și care mai târziu a fost târâtă în interior, spre soare, până când a dat peste colții fioroși ai gravitației gigantului gazos, care au făcut-o bucăți. A lăsat în urmă o mare întindere de nimic, apoi bucăți de rocă și gheață risipite s-au întins sub forma unui inel subțire în jurul soarelui. Imaginile mărite la maximum arată însă că ultimii ani au bătut câteva pietre prețioase pe inelul acela simplu. Există lumi artificiale acolo. Bazându-se pe imaginile mărite, Kern bănuiește că sunt corpuri palide, răzlețe, ca navele sferice, dar mai mari. Centura de asteroizi a fost colonizată. În altă parte, nu atât de radiantă, se află instalațiile care probabil funcționează ca niște scuipătoare pentru bulgării aruncați de tardigrade, pe care îi captează și îi prelucrează sau îi trimit mai departe.

Am putea face și noi așa ceva? reia Portia întrebarea pusă de Zaine și admite, pentru sine, că nu ar putea. *Cu toate astea, noi am venit la ei, nu ei la noi.* Întotdeauna e mai bine să fii exploratorul decât terenul explorat.

Membrii echipajului comunică intens. Pe măsură ce *Lightfoot* se apropie de extratereștri, crește densitatea semnalelor, atât zumzetul de fond al instalațiilor de pe centură și în special de pe planeta următoare din sistem – *lumea lor natală?* –, cât și interogațiile directe, trimise de navele străine, tot mai insistente. Kern comunică tot pe canalul tehnic, însă natura întrebărilor se schimbă. Elementul vizual, care nu înseamnă nimic pentru nimeni, împinge datele matematice până când nu mai rămâne nimic inteligibil din volumul de cerințe. Singurele informații numerice rămase par să nu fie altceva

decât cele de identificare a emițătorului.

Cam în aceste momente, Meshner încheie un studiu al structurii navelor, identificând o varietate de instalații pe exteriorul lor, care ar putea fi sisteme de armament de diferite tipuri. Sunt mult mai aproape acum, astfel că *Lightfoot* îl poate ajuta cu propria ei analiză directă. Se apropie de locul de întâlnire și e evident că vizitatorii nu vorbesc cu localnicii așa cum s-au așteptat. Caracteristicile schimburilor vizuale se modifică, observă Portia. Culorile devin mai evidente, apar mai puțin nuanțe de albastru, verde și galben și mai mult negru, alb și roșu. Formele sunt mai ascuțite, cu țepi și texturi rugoase. Pentru ochii oamenilor și ai portiidelor, sensul implicit e unul de amenințare.

Kern transmite în continuare propriile semnale, inclusiv o diversitate de coduri și convenții din Vechiul Imperiu, dar străinii nu dau semn că le-ar înțelege, nici măcar că le-ar înregistra.

Acesta este principalul lor mijloc de comunicare, afirmă Helena. *Indiferent ce sunt, trebuie să le trimitem ceva înapoi, o imagine, dar una simplă. Nu avem idee ce semnifică imaginile lor, dar sesizăm un subtext emoțional. Sau poate că e chiar un* text. *Dacă noi avem cu toții aceeași impresie și dacă ei se trag cumva din pământeni, atunci cred că putem considera că interpretările noastre sunt exacte. Încep să se enerveze.*

Viola, care susține teoria că sunt mașinării inteligente, nu este de acord cu ea. *E imposibil săfii evoluat în acest fel. Limbajul vostru, al nostru... mai întâi am învățat să-l codificăm, convertind impresiile senzoriale în date numerice care pot fi citite individual – de la cifre de zero și unu la coduri mai complexe. Nu există indicii că aceste date ar codifica și altceva în afară de imagini și utilizează vechile convenții umane chiar și pentru asta. Tu sugerezi că au făcut un salt brusc spre a fi capabile să-și transmită modul primar de comunicare fără a trece printr-o etapă intermediară pe care să o putem detecta și decodifica.*

Portia înțelege argumentul: la urma urmei, singurul motiv pentru care oamenii și portiidele se înțeleg reciproc cât de cât e tocmai o notație simplificată, care poate fi dezvoltată în așa fel încât să aibă înțeles. Fără o codificare artificială, răpăitul picioarelor păianjenilor și vibrațiile laringelui antropoid nu ar putea fi o punte de legătură între

ei. Viola are dreptate, semnalele acelea străine sunt date pur vizuale. Ideea că o inteligență emergentă ar putea dezvolta o tehnologie ca aceea, fără module de construcție intermediare, nu este credibilă.

Totuși, avem de-a face cu necunoscuți, își spune. *Poate că exact așa au procedat. Iar dacă ne vor face bucățele, nu vom afla niciodată adevărul.*

O completează pe Helena: *trebuie să le trimitem ceva înapoi, măcar ca să le arătăm că nu suntem niște proști.*

Zaine rostește o propoziție pe care Portia o traduce astfel: *trimite-le înapoi imaginile lor.*

E o idee foarte proastă, o contrazice Helena imediat. *Dacă ne amenință, nu vrem să escaladeze situația.*

Trimite-le o fotografie cu noi! sugerează Portia. Când reușește să le atragă atenția tuturor, explică: *Oimagine a unuia dintre noi, a unui om. Sau a unui om oarecare. Doar utilizează o tehnologie care derivă din cea umană. Ar trebui să le spună ceva.*

Fiecare vine cu părerea lui despre asta. Bianca preia conducerea și filtrează bătăile din picior și foșnetele. Portia știe deja că moțiunea ei va trece; gălăgia nu e altceva decât obișnuitul „da-dar-vreau-să-pară-că-e-ideea-mea", tipic propriilor ei semeni mai ambițioși.

Trimite o imagine a Helenei, transmite Portia. Pare o soluție la fel de bună ca oricare alta. Bianca o confirmă, iar Kern începe să transmită pe canalul vizual o aglomerație de nuanțe de albastru, galben și roz, cu speranța că sunt, într-adevăr, culori liniștitoare.

Consecința e dramatică. Intensitatea culorilor cu aspect agresiv scade instantaneu, lăsând loc unor tipare mai simple, repetitive, a ceea ce Portia crede că sunt tonuri neutre.

Oare ne spun să așteptăm? intervine Fabian cu timiditate.

Spionii mei sugerează că are loc un schimb intens de comunicare între navele străine, informează Kern.

Calculează niște traiectorii alternative pentru noi, în caz de nevoie, comandă Bianca.

Așa este, confirmă nava. *Nu le pot intercepta mesajele, dar sunt nouăzeci la sută vizuale... nouăzeci și șapte... nouăzeci și doi... Canalele tehnice sunt inundate de trafic.*

Nu-mi place, e o numărătoare inversă, spune Fabian.

Bianca vrea să-i închidă gura. *Dacă nu ai nimic constructiv de spus...*

Atunci o ia totul razna. Navele lansează zeci de vase atât de mici și rapide, pe cât de mari și greoaie sunt cele originale din care pleacă, apoi încep să tragă aproape în același timp.

TRECUTUL 2.

O LUME NUMAI LAPTE ȘI MIERE

1

Era o gaură în gheață care, din cauza vulcanismului de nestăvilit declanșat de Senkovi pe fiecare falie de pe Damascus, tot nu era acoperită când s-au dus s-o verifice. Dedesubt, la kilometri adâncime, noul lot de drone acvatice a descoperit epava navetei de pe *Aegean*. Han și ceilalți, după ce abandonaseră nava la insistențele lui Senkovi, nu reușiseră să ajungă pe o orbită stabilă când le-a atacat virusul sistemele. Acum erau niște cadavre înghețate într-o navă spațială pe jumătate zdrobită, pe fundul oceanului.

Baltiel se aștepta ca Senkovi să ridice pur și simplu din umeri și atât, concentrat cum era numai pe activitatea și animalele lui, dar acesta căzu în depresie. Se jucase cu regulile ca un iresponsabil, așa cum îi stătea în fire, dar de data asta omorâse oameni.

— Ți-a salvat viața, sublinie Baltiel. A salvat nava. Ne-a salvat pe toți.

După reinițializarea sistemelor, *Aegean* era în perfectă stare de funcționare. Conform planului lui Senkovi, anterior dezastrului, caracatițele nu aveau acces la toate sistemele ei, ci numai la locurile de joacă virtuale în care le testa. Planul său îndrăzneț și ridicol reușise până în cel mai mic detaliu, exceptând faptul că Senkovi nu îl adaptase la prostia distrugătoare pentru restul omenirii.

— N-ai avut de unde să știi, încercă Baltiel să-l consoleze din spatele ușii închise a camerei sale, pentru că Senkovi refuza să răspundă la interogațiile navei, iar implantul lui era încă în reparații după ce îl deconectase virusul.

Supraviețuiseră numai comunicațiile interne ale lui Senkovi, pe care el le setase să respingă orice trafic.

Erau cinci ființe umane în partea aceasta a sistemului solar al Pământului, după calculele lui Baltiel. Nu se putea descurca numai cu douăzeci la sută din echipaj, oricât și-ar fi dorit. Da, procesele de terraformare se desfășurau de la sine deocamdată, dar nu pentru multă vreme, iar operațiunile de pe Nod trebuiau reluate. În cea mai mare parte, munca o făceau automatele, ghidate sporadic de cei cărora le venea rândul să se trezească din somnul criogenic, dar funcționarea echipamentelor depindea de tot echipajul și în special

de creierul lui Senkovi. Baltiel mai făcu o încercare:

— Lante ți-a pregătit niște medicamente. Te vor ajuta să te simți mai bine.

Senkovi nu voia medicamente. Probabil că nu voia să se simtă mai bine. Rușina și vina erau invidioase, nu tolerau intervenția interlopilor chimici în starea lui de spirit. Baltiel ar fi putut să anuleze închiderea automată a ușii și să-l pună pe Lortisse să-l târască pe Senkovi la infirmerie, dar nu voia să fie genul acesta de comandant, iar un Senkovi nemulțumit și revoltat ar fi mult mai problematic decât unul morocănos. Mai avea de jucat o singură carte, de care nu era mândru, dar îi citise raportul de evaluare psihică și avea susținerea lui Lante.

— Îți arunc „octopozii" în spațiu, se adresă el ușii.

Nu primi răspuns, dar îl auzi pe Senkovi mișcându-se prin cameră. În clipa următoare, îi apăru în față nebărbierit, cu ochii injectați și tras la față.

— De ce ai face asta? îl întrebă.

Pentru că nu le iubește nimeni pe bestiile alea în afară de tine, ar fi fost răspunsul adevărat, însă nu acesta era modul de a trata ceva cu Senkovi.

— Sigur că n-aș face-o, minți Baltiel. Dar au nevoie de tine. Și noi avem. Rasa umană are nevoie de tine, Disra.

Senkovi îl privi fix, dându-i impresia că se va retrage înapoi în cameră și va închide iar ușa. Apoi avu un spasm care se amplifică treptat, până când îi cuprinse tot corpul, și începu să plângă pe neașteptate. Baltiel îl luă în brațe ca pe un copil. Lacrimile sărate îi pătau materialul termoreglator al cămășii.

Când se desprinseră unul de altul, Senkovi scoase un suspin adânc.

— Nimeni nu are nevoie de nimeni, îi spuse, contrazicându-și propria manifestare anterioară. Dar voi face o încercare.

Evident, un leac magic împotriva depresiei nu există. Baltiel îl mai vedea câteodată stând cu privirea în gol, dar lucrând din nou cu afurisitele de cefalopode și asta era cea mai bună terapie pentru el. Uneori îl urmărea pe camerele navei: stătea la stația de lucru improvizată în nucleul central al navei. În jurul lui pluteau sârme și instrumente care i se încâlceau în păr (tot mai lung în ultima vreme).

Parcă avea cap de Meduza. Sau poate că șuvițele ondulate îl făceau să semene mai mult cu subiecții lui. Stătea cocoșat în fața ecranului, iar în acvariul de lângă el, trei sau patru octopode își făceau de lucru cu terminalele cauciucate concepute de el. Lăsau impresia că se joacă. Coborau pe aparatul de control și îl cercetau ori se luptau cu el pline de energie, apoi se retrăgeau parcă rușinate, găsind ceva interesant de adulmecat prin apă, sau se lipeau de pereți. Disra observase că una sau două tentacule rămân conectate, pulsând și șerpuind printre comenzi, deși creatura se arăta ostentativ neinteresată de ele. Atunci Baltiel afișa spațiul virtual accesat de octopode și le urmărea îndeplinind pe sărite sarcini complexe, cu mai multe etape, făcând progrese care nu prevesteau nimic, apoi reluând la nesfârșit aceiași pași fără niciun rezultat, numai ca să facă brusc un nou salt înainte. Presupunea că Disra încearcă să le învețe să respecte ordine stricte. Așa gândea Comandantul General din el. Mai târziu, avea să descopere că Disra renunțase încă de pe Pământ să le ceară netrebnicelor de moluște să *facă* totuși ceva anume. În schimb, le dădea sarcini cu finalitate prelungită, iar când le îndeplineau, le atrăgea atenția cu diverse culori și modele care pentru o caracatiță se pare că erau un fel de răsplată. Metodele erau puse la punct chiar de subiecți. Când păreau distrași, susținea Senkovi, apelau la un fel de gândire abstractă, făceau asocieri libere de idei. Brațele individuale care încă lucrau erau subconștientul lor. Nu-și putea susține ipoteza cu articole de specialitate, în schimb, avea rezultate. A pus chiar la punct o demonstrație pentru echipaj, o simulare a unei drone prăbușite, cu defecțiuni stabilite de sistem în mod aleatoriu. Trei octopode au avut voie să descopere ce trebuie făcut cu ea. Baltiel le-a urmărit fascinat cum explorează epava, îi accesează sistemele simulate, repară câteva stricăciuni și fac praf alte sisteme funcționale. Nu s-au coordonat între ele, ba chiar s-au luat la harță, au abandonat aparatele de control și s-au luat la bătaie în acvariu. Cu toate astea, din învălmășeala creată s-a conturat cumva un plan, de parcă octopodele ar fi căzut de acord pe ascuns asupra unor elemente invizibile ale strategiei lor de la bun început. Sau poate vizibile, fiindcă modelele colorate, sclipitoare de pe pielea lor se schimbau constant. Rezultatul final a fost cu totul altul decât cel la care ar fi

ajuns un om; poate că a presupus mai mult timp, dar a consumat mai puține resurse. Și, așa cum a subliniat Disra, timp aveau destul la dispoziție.

La început, deși i-ar fi plăcut la nebunie să facă vânt în spațiu nenorocitelor de octopode, Baltiel le tolerase pentru că, în mod evident, îi făceau bine lui Senkovi. Acum însă admitea un aspect esențial: se *putea* folosi de ele. Nu erau previzibile, ca mașinăriile, însă ar putea face o treabă bună fără să fie supravegheate. Senkovi vorbea deja despre generațiile viitoare, care vor avea abilitatea cognitivă de a-și stabili propriile scopuri și de a le și duce la îndeplinire. Baltiel nu credea așa ceva până n-o vedea cu ochii lui. Sigur, vor exista generații viitoare, deși deocamdată numai în heleșteiele artificiale de *Aegean*. Apele în extindere de pe Damascus erau acoperite cu un covor gros de spumă de alge, care erau în plin proces de fotosinteză, dar, momentan, oxigenul din apă era prea puțin pentru caracatițe și nici măcar Disra nu vorbea despre a dota cefalopodele cu... ce? Cu hidroplămâni? Dar când apele vor deveni locuibile, probabil că forța de lucru a lui Senkovi va fi gata pregătită.

Viitorul oamenilor pe Damascus rămânea la nivel teoretic. Partea „teoretică" se schimbase însă. Înainte, se referea la abilitatea lui Disra de a crea condițiile necesare pe o planetă prea rece și umedă ca să considere cineva că merită să-i acorde atenție. Acum, se referea la coloniștii de pe Pământ, a căror prezență devenise ea însăși teoretică.

Nu mai veneau semnale de pe Pământ. Toți au fost nevoiți să accepte lucrul acesta, până la urmă. La șapte zile după dezastru, Baltiel i-a adunat pe toți la un loc. Sistemele de pe *Aegean* permiteau organizarea de teleconferințe oriunde s-ar fi aflat, dar începuseră toți să aprecieze prezența imediată a semenilor. Lipsea numai Disra, care se conectase prin rețeaua lui imponderabilă din centrul navei. Baltiel s-a asigurat în mod special că niciunul dintre micii lui prieteni nu trage cu urechea. I-a trecut prin cap că unul dintre octopode ar putea ține procesul-verbal al ședinței.

Nu le-a spus decât ceea ce, evident, știau deja. Erau toți foarte inteligenți, mai mult decât capabili să fi interogat nava ca să afle singuri aceleași lucruri. Baltiel le dăduse acces la informații, deși comandantul din el insistase să li-l interzică, însă voia să le prezinte

situația direct, pentru că altfel ar fi pus-o tot timpul sub semnul îndoielii. Comandantul General trebuia să-și facă imediat cunoscută poziția referitoare la ea.

Le-a confirmat că nu mai primesc semnale de pe Pământ, nici de la coloniile solare. Vasta radiosferă a omenirii fusese cândva constant repopulată. Acum era o carapace goală, extinzându-se dincolo de ei, în regiunile mai îndepărtate ale universului. Nu vor mai prinde din urmă mesajele pierdute și, chiar dacă le-ar prinde, primul lucru care i-ar aștepta ar fi ticălosul ăla de virus – ultimul lucru trimis de pe Pământ de către cineva care, Baltiel era sigur, pierdea războiul și îi trăgea pe toți după el.

Aproape că îi trăsese și pe ei. Skai și cei patru din modul muriseră închiși într-un mormânt de pe orbită, revendicat, cu fiecare oră, de nonmediul extrem de ostil din jurul lui. Rămăseseră fără aer și fără căldură; sondele trimise de pe *Aegean* au pătruns fuzelajul, dar le-au găsit numai cadavrele, înghețate bocnă, aplecate peste echipamentele pe care nu le-au mai putut porni. Han și echipa ei se prăbușiseră pe Damascus. Dacă nu ar fi venit Senkovi după ei, ar fi murit și Baltiel, Lante, Lortisse și Rani – nu prin sufocare, ci de inaniție, reacții alergice, otrăvire. Sau, dacă era să fie melodramatic, i-ar fi mâncat un superprădător necunoscut de pe Nod, avid de carne de om necomestibilă.

Așa că moluștele poate că și-au câștigat deja pâinea, grație isprăvii lui Senkovi, care salvase ultimele rămășițe ale umanității.

Acesta era celălalt motiv pentru care îi adunase pe toți, nu doar ca să le dea vești vechi, foarte vechi. Trebuiau să se sprijine unul pe altul, să nu fie singuri. Dacă erau singuri, aveau prea mult timp să se gândească la cele întâmplate. Nu era unul care să nu fie afectat. Baltiel resimțea și acum șocul veștilor, prea puternic ca să le și înțeleagă. Așa că s-a cufundat în muncă și a căutat în ea sensul pierdut al universului. Îl va arăta și celorlalți, dacă îl vor lăsa.

Senkovi credea în continuare că vor sosi nave pline de refugiați, iar în acest caz, proiectul de terraformare trebuia să le asigure un loc în care să stea. Peste 30 de ani terești, după estimările lui Senkovi, apele și atmosfera de pe Damascus vor avea oxigen suficient. Ei vor fi instalat o biosferă improvizată, bazată pe rețelele ecologice stabile de

acasă, care constituiau ultimul stadiu în manualul sacru al terraformatorului. Senkovi ardea de nerăbdare să demonstreze că octopodele lui se vor dovedi nepreţuite la fiecare pas, iar Baltiel nu a mai pus întrebarea evidentă: *Ce se va întâmpla când vor sosi oamenii şi vor prelua controlul? Unde se vor duce muncitorii tăi cu tentacule?* Baltiel ştia că Disra se întreba şi el acelaşi lucru, dar aveau timp să negocieze o soluţie, câtă vreme unul dintre ei îi menţiona celuilalt faptul bine-cunoscut înainte de final.

Baltiel voia să se întoarcă pe Nod. Încărca deja în sistemele navetei şi ale flotei de drone un program de recuperare a modulului, ca să vadă ce se mai poate recupera din el. Atelierele de pe *Aegean* fabricau un nou habitat, unul funcţional. Voia să afle părerea celorlalţi. Pe Lante îl îngrozeau octopodele (şi poate că şi Senkovi), Lortisse şi Rani abia aşteptau să simtă ceva solid sub tălpi şi se temeau că se va produce o nouă catastrofă, care va deteriora iremediabil sistemele de pe *Aegean*. Sigur îl vor urma, iar Senkovi nu le va simţi lipsa.

De când începuse Disra să boteze planetele, în mintea lui Baltiel răsăreau sporadic imagini religioase legate de ceea ce făceau ei – sau poate că i le sugera aspectul fundamentalist al problemelor de acasă. Facţiunea antiştiinţă a disputei o transformase pe Avrana Kern în Satana, iar pe terraformatori, în servitorii ei demonici. Iar acum detractorii aceia au fost amuţiţi ori s-au redus singuri la tăcere. Şi au amuţit-o şi pe Kern, femeia aceea remarcabilă, incredibilă, nesuferită, încă o voce înăbuşită printre atâtea altele. Cât ar fi urât ea situaţia asta... Şi-o imaginează refuzând, pretinzând să aibă parte de o soartă adecvată geniului ei.

Aşadar, ce se va alege de Baltiel şi echipajul lui? Nu mai aveau decât munca lor. Trebuia să-i ducă înapoi pe Nod. Ar putea scrie un capitol în istoria umanităţii; dacă nu, măcar va deschide cartea de istorie a unei alte lumi. Şi poate că îl vor asculta şi câţiva oameni, peste un an, un deceniu sau un secol. Nu avea motive să creadă că virusul era unul dintre călăreţii apocalipsei.

Numai că motive existau, bineînţeles. Îşi amintea destul din transmisiile anterioare ca să ştie cât de mult agravase situaţia neamul lui îndepărtat înainte de sfârşit. Dar, în absenţa cunoştinţelor, putea evita să se gândească la asta şi să-şi reia munca de unde o lăsase.

Pregătirea întoarcerii pe Nod va lua timp, la fel ca activitatea lui Senkovi. Erau blocați pe *Aegean,* așteptând să se încheie procesele mecanice, biologice și chiar geologice. Capsulele criogenice stăteau deschise ca niște morminte. Baltiel ținea evidența perioadelor de somn, asigurându-se că e cineva treaz tot timpul. *Dacă nu vreau să mă trezesc și să constat că au mai rămas doar oasele din el, trebuie să-l smulg cumva pe Disra de lângă animalele lui.*

Nimeni nu a sugerat să pornească motoarele și să se întoarcă înapoi pe Pământ.

2

Senkovi credea că e renumit pentru simțul umorului. În realitate, nu reușea să se amuze decât pe sine însuși. Cu toate astea, ceilalți vor fi nevoiți să admită că de data asta a nimerit-o, și încă foarte bine. La urma urmei, de prea multe ori fusese smuls din propriile vise din cauza capriciilor Comandantului General. Acum avea o scuză să-l smulgă și pe Baltiel din visele sale, ca să vadă și el cum e.

Lumea era ocupată cu aiureala aceea de plan al lui Lante, pe care Baltiel nu-l va aproba și de care nici Senkovi nu era convins. Nu îi afecta munca legată de Damascus, adică putea amâna la nesfârșit să se implice în realizarea lui. Încă era invitat la ședințe – prezență virtuală, desigur, pe care o preferau cu toții, de departe –, ceea ce sugera că dezinteresul lui fusese luat drept o aprobare tacită a planului respectiv. Sau se considera că nu e frumos să ții la distanță douăzeci și cinci la sută dintre colegii (și oamenii) care nu fac parte din eșalonul de comandă.

Respectau cu toții un regim strict de alternare a perioadelor de somn cu cele de veghe de la lăsarea Liniștii. Se pare că așa îi spuneau momentului respectiv. Senkovi credea că expresia e de un dramatism gratuit, însă Rani avea înclinații de poet. Ideea era ca Senkovi să se trezească și să se culce în funcție de etapele de terraformare care presupuneau supraveghere, iar ceilalți să se trezească pe rând, în același timp cu el, dar în așa fel încât trei din cinci oameni să fie treji în orice moment. Îndatoririle celorlalți erau: (1) să supravegheze recuperarea modulului și să lucreze la reluarea expediției de pe Nod; (2) să-l ajute pe Senkovi. L-au ajutat și, spre surprinderea lui, a fost extrem de bucuros că are cui să se plângă din când în când. *Nu știi ce îți lipsește decât atunci când nu-l mai ai, numărul 153: rasa umană.* Lante era expertă în ecostructuri, iar Rani pilota navete și drone mai bine decât oricine (foarte posibil să fie cel mai bun pilot din univers). Lortisse, pe de altă parte, se înțelegea cu caracatițele. Îl simpatizau și nu împroșcau apă când se apropia de acvariile deschise din inelul rotativ, cum făceau în preajma celorlalți. Ba se și scufunda cu ele (treabă la care se mai înhăma doar Senkovi) și făcea pe măscăriciul la

sesiunile lor de instruire. Senkovi își dorea câteodată să poată *vorbi* cu el pe tema evoluției relației lor cu octopodele, aflate tot în evoluție, însă Lortisse nu era genul care să-și dea sentimentele pe față, iar lui Disra îi venea mai ușor să comunice cu cefalopodele decât cu el. Și asta spunea ceva, întrucât ele se dovedeau mai curând evazive în conversație. Le putea încuraja să îndeplinească sarcini, fluturând lucruri în fața lor pentru a le stârni curiozitatea și apoi lăsându-le să înțeleagă singure problema și s-o rezolve cu ajutor minim. Le vedea comunicând între ele tot timpul, prin sclipirile pielii, atingeri, încleștări sau împletiri de tentacule. În același timp, nu putea fi sigur că *spun* într-adevăr ceva. În ce măsură era activitatea aceea intenționată și în ce măsură un produs secundar al cunoașterii?

Uneori stătea lângă acvarii, urmărind cum se joacă animalele, creațiile sale. Îl urmăreau și ele: îl cunoșteau și simțea că îl simpatizează. Chiar și octopodele nemodificate puteau deosebi oamenii între ei, iar ale lui erau mai inteligente decât strămoașele lor și, oricum, nu aveau de recunoscut decât cinci fețe.

Îl deprima faptul că trebuie să scoată cu cleștele de la animalele lui ceva ce oamenii i-ar fi putut oferi pur și simplu, dar te debarasezi greu de obiceiurile de-o viață, iar el nu putuse depăși bariera comunicării nici când împărțise o planetă cu miliarde de locuitori. Cu atât mai puțin merita să încerce acum, într-o navă pe care o împărțea cu numai patru oameni, dintre care doi dormeau tot timpul. Dormeau și caracatițele, când Senkovi mergea în patul lui criogenic. Nu avea aparatura necesară să le treacă în stază, putea doar să le răcească și să le inducă o stare de hibernare precară. În întunericul dintre perioadele de veghe, mortalitatea atinsese șaizeci la sută la început, iar el o redusese la patruzeci la sută. I se rupea sufletul de câte ori trebuia să doarmă. A încerca să o reducă pe termen lung era unul dintre cele mai importante scopuri ale sale. Poate că și-l va îndeplini cât de curând.

Gândul la somn și la trezire i-l aduse în minte pe Baltiel. Secvența de trezire era deja avansată; Senkovi aruncase o privire în fișiere și descoperise că șefului său îi place să se trezească pe muzică lentă, evoluând treptat într-un crescendo magnific, care îți stoarce lacrimi. Lui i se părea o treabă cam siropoasă, dar poate că nici altora nu le-ar

plăcea peisajele lui marine, așa că fiecare cu gusturile lui. Văzu cum îi tremură pleoapele lui Baltiel, cum îi tresar ușor mușchii în timp ce capsula criogenică rulează toate verificările și face reglările necesare unei reanimări line. Păcat, pentru că persoana care a conceput-o nu îl luase în calcul pe Senkovi.

Baltiel se trezi, trecând granițele simfoniei sale în lumina caldă de pe *Aegean*. Se ridică în capul oaselor și constată că nu e singur.

Reuși să-și mascheze destul de bine groaza și panica, fu nevoit Senkovi să recunoască. Îi căzu falca de Comandant General, dar nu destul de repede, și ochii îl dădură de gol. Strânse prea tare de marginea capsulei și nu spuse nimic, studiind fața zbârcită a lui Senkovi, smocurile de barbă albă, scalpul cu pete maronii, apărute din cauza ficatului afectat, cu negi și două-trei fire de păr cam țepene.

Se holbară unul la altul îndelung, iar Senkovi se întrebă dacă Lante sau Lortisse îi urmăresc pe camere și se tăvălesc pe jos de râs. Sau nu le vine să creadă ce glumă de prost gust face. Dar ce altceva să faci, dacă nu să râzi?

— Te...

Lui Baltiel îi tremură vocea, dar se controlă imediat și întrebă pe un ton categoric:

— Ce s-a întâmplat?

Miji ochii, începând să bănuiască totuși ceva. Senkovi nu-și mai putu reține zâmbetul. Văzând că șeful său se pregătește să-i tragă o bătaie soră cu moartea, își smulse barba și-și dezlipi scalpul și ridurile false, râzând pe înfundate.

Baltiel probabil că interogase deja nava, aflând că dormise 11 ani. Tot mai fără rost suna modul în care nava anunța timpul.

— De când te-ai...?

— De 34 de zile.

Senkovi își îndepărtă o urmă încăpățânată de rid fals.

— Cu pielea a fost mai ușor. Dar să conving atelierul să confecționeze o barbă realistă a fost teribil de greu.

— Te-ai distrat destul?

Era clar că Baltiel voia să urle la el, dar se abținea cu măiestrie.

— Îmi vine să râd. Ție nu?

— Nu mai pot de râs.

Șeful își masă ceafa și-și dezmorți umerii. Nu că ar fi fost necesar, dar se bazau prea mult pe somnul criogenic și începeau să se resimtă.

— Bănuiesc că ai avut un motiv important să mă scoli, altul decât să mă sperii de moarte?

— Păi, s-au adunat mai multe și probabil că e nevoie de niște hotărâri de-ale comandantului, recunoscu Senkovi. Lante vrea să discute cu tine, asta-i sigur. Are o... chestie pe rol.

Văzu cum se schimbă expresia lui Baltiel când accesează fișierele inițiale despre „chestia" lui Lante. Cei doi vor purta în curând o discuție aprinsă. Senkovi o avertizase că șeful nu se va lăsa convins prea ușor. Dar nu era problema lui. Când Lante și Rani dezbătuseră dacă să-l abordeze sau nu pe Baltiel pe tema respectivă, cam înfocat, ce-i drept, el fusese ocupat să-și mesterească barba.

— A, și mai e și modulul. Și în privința lui trebuie să iei o decizie.

— Cum stăm cu reechiparea lui?

Chiar în timp ce întreba, începu să caute singur răspunsuri în sistem, țâțâind nemulțumit de faptul că, în absența lui, nimeni nu așezase datele la locul potrivit.

— A, păi... Senkovi își frământa barba. Nimeni nu are încredere în el, deși virusul a fost înlăturat. Plutește într-o conservă, știi tu, treburi de-astea. În schimb, expediția pe Nod e gata să înceapă, așa mi s-a spus. Au instalat până și sistemul criogenic, în caz că vrei să faci studii mai îndelungate.

Senkovi primi o alertă că Baltiel verifică progresul de pe Damascus. Măcar despre asta putea să-i dea vești bune, credea el. Toate decurgeau în ritm accelerat, zonele oxigenate se extindeau, ecosistemul microbian era deja format și aparent stabil. Avea chiar și un cablu de lift funcțional, pentru că îl treceau transpirațiile numai la ideea de a arunca ființe vii de pe orbită în mare, oricât încerca să se convingă că nu e același lucru cu a le omorî. În ultima vreme, nu era în stare să arunce de pe navă nici măcar o bacterie.

— Ar fi bine să discut și cu ceilalți, spuse Baltiel posac.

— Toți sunt treji și te așteaptă, îl informă Senkovi.

Era o încălcare a regulii lui Baltiel, aceea de a nu fi toți treji deodată, dar nu atât de gravă ca aceea care urma să-i fie propusă.

✦

Baltiel văzu că Lante e pusă pe ceartă, iar limbajul corpului sugera că Rani și Lortisse erau și ei implicați serios în problemă. Parcurgând distanța scurtă de la capsulele criogenice la camera echipajului, avu totuși timp suficient să se intereseze de amploarea trădării comise în absența lui, dar Lante făcuse muncă de convingere în loc să producă un manifest, cum ar fi fost mai convenabil. Dacă ar avea timp, ar putea lua la scotocit senzorul intern al costumului și poate ar găsi conversații înregistrate, dar nu avea, deci trebuia să audă povestea din gura lui Lante și să se ocupe de ea din mers.

Dar toate la timpul lor. Baltiel se dovedi întruchiparea blândeții când vorbiră despre ce anume se reinstalase în modulul orbital, dacă trebuiau luate măsuri ca să-l împiedice să cadă în câmpul gravitațional al planetei Nod, dacă voiau să construiască un atelier acolo sau nu. Lante se mai potoli și preluă ștafeta Rani, care prezentă detaliile tehnice. Baltiel aprobă toate propunerile neglijent, nici vorbă să ia vreo decizie studiată, de comandant.

— Bun, zise el, când terminară cu treburile de rutină. Înțeleg că ați fost destul de ocupați.

Erau tensionați, la un pas de o revoltă fățișă. Se întrebă cât de departe vor merge.

— Nu a mai venit nimeni după noi, rosti Lante. Da, ar putea fi încă pe drum. Să zicem că au plecat mai târziu de acasă. Călătoresc cu nave care nu ating accelerația lui *Aegean*. Motive ar fi. Și poate că nu am primit de la ei niciun mesaj în care să ne întrebe dacă avem unde să-i cazăm, paturi în care să-i culcăm, pentru că sunt exagerat de paranoici după arma virală sau își imaginează că suntem noi paranoici. Sau presupun că am murit. Dar noi tot trimitem semnale către ei și nu primim nimic înapoi. Au trecut... – dădu din mână, parcă plictisită de calcule precise – a trecut destul pentru ca mesajele noastre să ajungă pe Pământ și să primim și răspuns la ele. Nu credem că va mai veni cineva.

Absența transmisiilor de pe Pământ nu dovedea nimic, o recunoștea chiar ea. Supraviețuitorii poate că se târau prin spațiu în tăcere totală. Numai că Lante era de altă părere. O ținea pe-a ei: *nu credem că a scăpat cineva.* Ceea ce l-a ajutat pe Baltiel să le înțeleagă atitudinea a fost faptul că nu mai țineau socoteala timpului.

*Aegean*număra în continuare timpul scurs de la lăsarea Liniștii, de la ultimele vești sosite de pe Pământ, dar înregistrările îi arătau comandantului că nu se mai interesau de mult de cât timp trecuse de atunci. Alternau de atâta vreme perioadele de somn cu cele de veghe, că pierduseră noțiunea timpului, care le tăiase și ultima legătură cu planeta natală. Dacă i-ar fi întrebat cât s-a scurs de atunci, nici măcar unul n-ar fi putut să-i răspundă.

Iar acum, asta...

— Deci ați...

Vru să spună „ați decis să vă jucați de-a Dumnezeu", dar se potrivea prea bine cu propriul său punct de vedere sau cu nenorocitele alea de *meme* religioase cu care îl infectase Disra, așa că preferă să apeleze la știință pură:

— Deci ați cooptat laboratorul de genetică.

— În timpul liber, pentru că am avut din plin.

Lante arăta vizibil îmbătrânită. Nu *bătrână,* pentru că aveau toți genomul acela superior, care le asigura o durată de viață prelungită, dar se vedea că acumulase multe ore, zile și ani de consum nervos.

— Avem eșantioane genetice de la majoritatea echipajului, păstrate pentru situații de criză. E știință, pur și simplu.

— E știință interzisă.

De aproape un secol, mult înainte ca gruparea antiștiință să devină un pericol real. Crearea de ființe umane artificiale fusese interzisă din mai multe motive, de la prerogativele divinității la împiedicarea întoarcerii la sclavie.

Lante scutură din umeri.

— Știm cu toții argumentele. Niciunul nu se aplică. Yusuf, tu vrei să studiezi planeta Nod. Foarte bine. Senkovi vrea să crească animale și să terraformeze Damascus-ul. Foarte bine. Nu aveți decât să îmbogățiți cunoștințele umanității. Eu, adică, noi vrem să ne asigurăm că aceste cunoștințe au un viitor.

— Am observat că ai rearanjat mai multe genomuri modificate. Nu acesta e standardul uman.

— Adaptarea la un mediu cu concentrație de oxigen scăzută e admisă de standardele umane, replică Lante, îndreptându-și umerii. S-a făcut inițial la mare altitudine, dar se va putea și pe Nod. Și, da,

știu ce-ai spus: nu vrei să apară coloniști care să ruineze ecosistemul local. Dar aceștia nu vor fi coloniști. Vor fi oamenii noștri. Îi putem educa și călăuzi. Putem crea o rezervație de oameni, Yusuf. Numai pe o parte a planetei.

Dar lucrurile nu vor rămâne așa, nu și peste generații întregi, nu pentru totdeauna, iar puritanul din Baltiel își dădu capul pe spate și răcni din toate puterile, în vreme ce bărbatul acela vanitos pe care îl recunoștea în el se gândi la perpetuarea cunoștințelor omenești, la noi istorii în care îi apărea numele.

— Și pe restul planetei, o întărâtă ușor pe Lante. Sau acum intră și branhiile în standardele umane?

— Terraformăm o planetă care e un ocean în cea mai mare parte, sublinie ea.

— Cum, ce-ai zis? Senkovi fusese cu mintea în altă parte, proptit de perete și ignorând conversația, însă replica lui Lante îl trezi la realitate. Vrei să...? Își mută privirea de la ea la Baltiel, apoi făcu bot. Păi, bănuiesc că asta *înseamnă* terraformare, numai că eu mă gândeam la bărci...

Baltiel știa bine la ce se gândește Senkovi și se hotărî să instaleze niște rutine în sistemele de pe *Aegean,* în caz că omului îi dă prin cap să umple planeta de moluște, rutine pe care, spera el, nu va reuși să le ocolească. Deocamdată, trebuia să-i dea un răspuns lui Lante și celorlalți.

Sunt un zeu invidios, își zise. Asta era replica lui oficială, pe care atâția ani de somn criogenic ar fi trebuit să o înghețe definitiv în el și să-i cristalizeze atitudinea, până când avea să-l transforme într-o parodie a lui însuși. Totuși... Totuși... Își analiză reacția de respingere pripită a planului îndrăzneț și nebunesc al lui Lante și constată că e lipsită de temei.

— Îi vom ține pe Damascus, pe cât posibil, rosti el, știind că, deși nu era un zeu chiar atât de invidios, la un moment dat Zeus tot se va ciocni cap în cap cu Poseidon pe tema demarcațiilor departamentale. În bărci, cât mai mult. Cu asta încerca să-l împace pe Senkovi, atât cât putea fi el împăcat. Dar vom fi pe Nod, preciză el, deci presupun că vei începe să lucrezi acolo.

Fuseseră atât de tensionați din cauza disputei pe tema asta, că

Lortisse se clătină de-a dreptul, ca și când s-ar fi proptit de o ușă deschisă brusc. Baltiel ridică din umeri.

— Numai să nu vă gândiți la Nod ca la o lume pentru colonişti. Pe solul ei nu creşte hrană pe care oamenii s-o poată metaboliza şi întreaga ei biosferă ne e ostilă, iar lucrurile astea nu le putem schimba. În plus, am văzut ce-aţi lucrat. *Am aruncat o privire venind încoace.* Nu puteţi crea oameni care să trăiască acolo ca băştinaşii. Volumul mic de O_2 şi gravitaţia ridicată nu o vor permite. Odată ce veţi termina de făcut toate schimbările, nici măcar nu vor mai fi oameni.

Evident, Lante considera că acesta e discursul învinsului, dar înţelegea că trebuie să aprecieze victoria pe care i-o oferă, în loc să rişte cerând mai mult. Iar Baltiel ştia că are dreptate. Biochimia de pe Nod era total necunoscută, un cocktail de elemente periculoase pentru oameni şi molecule organice care ar fi putut apărea şi pe Pământ, dar nu apăruseră, uitate de şansă şi timp. Probabil că existau şi extremofile care ar putea supravieţui pe Nod, dar nu şi organisme mai complexe decât ele. Biologia de pe Nod şi cea de pe Pământ erau două nave care treceau una pe lângă alta prin întuneric fără să-şi arunce măcar un salut.

3

Lui Salome nu-i place în lift și, pe la jumătatea distanței, face tot ce poate ca să scape din el. Paul, colegul ei de prizonierat, se alarmează și țâșnește în partea de sus a capsulei, agățându-se de învelișul de plastic.

Tehnic vorbind, el e Paul 51, iar ea e Salome 39, așa reiese din însemnările lui Senkovi. Numărătoarea lui e însă aleatorie, nu te poți baza pe ea. Au mai fost și alți Paul, care au coexistat, iar Paul 1, 2 și 3 au trăit în acvarii pe Pământ. Orice urmă de vină pe care ar fi simțit-o Senkovi din cauza evidențelor lui precare a dispărut odată cu rasa umană. Câtă vreme el le înțelege, altora de ce le-ar păsa de ele?

Paul a albit aproape în întregime. Prezintă tipare mov cu negru, care pâlpâie și dansează pe conturul învelișului său. Ca aspect exterior, seamănă foarte bine cu cei dintâi Paul: un corp cât o minge de fotbal, care conține stomacul și creierul, opt tentacule musculoase, dotate cu ventuze în partea interioară, înconjurând un cioc extraordinar de puternic. Pe dinăuntru, e un amestec de genetică ancestrală și modificări determinate de virusul Rus-Califi. Acesta, după cum își vor aminti unii, a fost conceput ca un instrument de optimizare biologică. Califi și Rus au pornit de la ipoteza că orice savant cu mintea întreagă dorește să aducă o specie mamiferă cu un pas mai aproape de capacitățile cognitive umane. În consecință, Senkovi nu s-a limitat la a doza virusul în acvarii, în speranța că va obține umanoizi cu tentacule, capabili să filosofeze asupra naturii existenței, ci a folosit mostre de nanovirus minimale și selectate pentru a modifica, după priceperea lui, anumiți parametri ai viziunii despre lume a subiecților săi. Și-a închipuit întotdeauna că nu a făcut decât să accelereze puțin ceasul biologic, dar Disra Senkovi nu e omul cel mai indicat pentru introspecții obiective.

În acest caz însă, unui individ concentrat pe sine însuși îi e imposibil să creeze după chipul și asemănarea sa. Luați ca exemplu starea de panică a lui Paul. Paul e conectat la sistemele liftului, care conțin informația – organizată cu ajutorul imaginilor, după un cod creat de Senkovi cu mult efort, pentru ca animalele să-l înțeleagă cu

ușurință – că, dacă Salome reușește să anuleze siguranțele, amândoi se vor pomeni *afară,* adică la kilometri întregi deasupra planetei Damascus, împreună cu mediul acvatic care-i menține acum în viață, dar care se va dispersa rapid și astfel vor avea aceleași șanse de supraviețuire ca un ghiveci cu petunii lăsat în același spațiu neprielnic. Iată de ce e alarmat Paul. Dar el însuși – creierul care reprezintă centrul lui – nu are cum să înțeleagă fenomenul fizic al cauzei și al efectului. El știe doar că e speriat de activitatea lui Salome. Frica i se citește pe toată suprafața pielii, ca s-o observe și ea – și chiar o observă –, dar nu e un semnal transmis de Paul în mod conștient. Pielea lui e tabla pe care scrie creierul lui, pe care își mângâie gândurile și sentimentele în fiecare moment. Dacă ar vrea să o inducă în eroare, s-ar strădui să-și țină învelișul sub control, dar deocamdată e mai mult decât bucuros că Salome știe ce stres mare îi provoacă.

Așadar, unde zace capacitatea de înțelegere a destinului lor tragic iminent? În rețeaua lui neuronală mai vastă, poate; în și între subcentrii nervoși individuali, care îi controlează brațele, o baterie semiautonomă cu putere de procesare, cu care creierul lui Paul trăiește în parteneriat și care face din subconștientul său – în măsura în care posedă ceva ce oamenii ar numi astfel – un factor puternic și de o influență atotcuprinzătoare.

În același fel, Salome, plină de pete roșii și de un violet agresiv, cu pielea încețoșată de spini ca niște pumnale, nu știe decât că vrea *afară.* Ăsta nu e acvariul ei. Unde sunt jocurile ei? Unde sunt Entitatea cea Mare și Grozavă și Entitatea cea Mare și Calmă (identificate în sistem ca Senkovi și Lortisse)? De ce simte mișcare și o fluctuație a presiunii în apă? Creierul ei propune, brațele ei dispun. E conectată la diagramele capsulei. Mintea secundară din brațele ei încearcă să-i înțeleagă forma, o întoarce pe toate părțile și caută să vadă unde poate aplica presiune, ca s-o spargă. Începe să analizeze comenzile; și, cu toate că Salome, luată ca întreg, are viziunea de ansamblu a situației dificile în care se află, nu știe altceva decât că vrea afară, că *aici* și *aici* reprezintă o cale de ieșire. Căderea în gol îi scapă cu desăvârșire, irelevantă pentru prioritățile ei.

Acum, Paul: mintea lui secundară, ghidată de brațe (Atingerea sa,

spre deosebire de Coroana din creierul său central sau de Deghizarea pielii sale), înțelege că, pentru a înlătura teama, trebuie s-o împiedice pe Salome să-și atingă scopurile. La început îi trimite pur și simplu semnale automate în acest sens, transmițându-i o teamă nedirecționată, căreia ulterior îi adaugă atribute de culoare și textură, pentru ca Salome să înțeleagă că ea e sursa anxietății lui. În mod normal, așa ar reacționa la amenințarea ei, semnalizându-și capitularea, dar vârtejurile și săgețile de pe pielea lui maleabilă arată că îi transmite cu totul altceva.

Salome aruncă un ochi spre el, citindu-i foarte clar intențiile, însă le ignoră. E mai mare decât Paul. Ce poate să-i facă?

Ceea ce face el, contrar instinctelor vechi de milioane de ani, e să o atace. Pielea i se închide într-o nuanță a curajului furios, iar pe corp i se ridică zeci de țepi în formă de creste zimțate. Apoi se năpustește asupra lui Salome. Se luptă cu încrâncenare, doi adversari fără oase. Spre deosebire de vertebrate, nu au sensibilitate proprioceptivă, nu au o reprezentare mintală a părților corpului lor. Opt brațe care se pot îndoi în orice direcție și în orice moment ar pune la grea încercare puterea de procesare a navei *Aegean,* deci cu atât mai mult un creier de caracatiță. Coroana stabilește strategia, dar tactica de pe câmpul de luptă e domeniul Atingerii, al subnodurilor care conduc brațele.

O asemenea luptă se termină, de obicei, prin capitularea unui adversar care se retrage brusc, poate cu un braț mai puțin. Sau prin moartea lui. Octopodele sunt foarte capabile să se sufoce sau să se devoreze între ele. Virusul Rus-Califi a avut însă un efect: au devenit mai sociabile decât erau, iar societățile se construiesc pe împărtășirea semnalelor și informațiilor.

Salome și Paul renunță brusc la luptă de comun acord, retrăgându-se fiecare la câte o extremă a capsulei. Salome încearcă din nou să anuleze siguranțele, renunță, încearcă din nou, apoi renunță încă o dată. I-a venit o idee nouă, legată de ce s-ar putea întâmpla cu un lift spațial dacă s-ar deschide brusc la mare altitudine. Coroana ei are o înțelegere limitată a fenomenului, acum percepe doar ideea că evadarea ar declanșa o explozie de semnale chimice care indică un pericol. În mintea ei, consecința evadării îmbracă forma unui rechin

care dă ocol capsulei în cădere, o amenințare care o paște pe ea. Atingerea ar fi o cale mai concretă de înțelegere a problemei, ar pipăi-o până când s-ar familiariza cu toate variabilele, însă Atingerea are limitele ei, iar raționamentul ei nu iese în evidență pentru acea parte a sa care se consideră entitatea Salome.

Își revizuiește planul de acțiune și rămâne bosumflată pe fundul capsulei. Agățat în partea de sus, Paul redobândește, încetul cu încetul, nuanțe mai sănătoase.

4

Bogăția de date despre biosfera de pe Nod, adunate de modulul orbital o perioadă îndelungată, s-a pierdut la lăsarea Liniștii. A devorat-o virusul; fanaticii aceia îndepărtați care au codificat monstrul nu s-au gândit la natura distrugătoare a urii lor. Probabil că nici nu le-ar fi păsat de asta.

Pe *Aegean* exista o copie parțială a datelor, îngropată în registrul comunicațiilor dintre cele două instalări, dar Senkovi a descoperit-o numai după ce s-au apucat din nou de lucru. Baltiel știa că, logic vorbind, singurul lucru pe care îl mai aveau era timpul, dar pierderea informațiilor rămânea deosebit de frustrantă.

Acum erau din nou la sol, el și ceilalți. Coborâseră cu altă navetă (prima fusese demontată de drone, iar sistemele ei, incinerate într-un moment de precauție maximă) și erau bine fixați la sol. Lante vorbea deja despre crearea noilor oameni: putea amesteca semnături genetice viabile, recombinând aleatoriu genomurile de care dispunea, dar acum o frământa cum îi va *crește* pe copiii rezultați. Nu vor deveni peste noapte adulți, ca războinicii magici din mitologie. Lucra la programe tutelare, însă Baltiel aducea vorba de „socializare" în fiecare conversație cu ea. Oricât își dorea să contribuie la conservarea speciei umane, Lante nu voia să devină mama ei. Terraformatorii supraviețuitori nu alcătuiau un eșantion reprezentativ pentru omenire. La urma urmei, se oferiseră să participe la o misiune care avea să-i ducă la mulți ani-lumină departe de casă și să-i izoleze de societate o viață întreagă. Niciunul nu era genul familist.

Asta nu însemna că Lante, Lortisse și Rani nu se distrau în trei când credeau că nu-i vede Baltiel, dar lui nu-i păsa. Treaba lor, dacă asta le oferea stabilitate și îi făcea fericiți. Probabil că, dacă s-ar fi arătat și el doritor, s-ar fi distrat în patru, însă Baltiel s-a concentrat toată viața asupra relațiilor profesionale, fără să-l intereseze sexul colegilor și, cu atât mai puțin, crearea vreunei legături fizice cu ei. Bănuia că tocmai această atitudine îl recomandase pentru poziția de Comandant General.

Lansaseră drone în aer și pe uscat, ca să ia probe proaspete din

fauna mlaștinii. Baltiel ajuta la introducerea datelor în arhiva recuperată de Senkovi, în sistemul informatic al noului habitat, eliminând repetițiile și făcând conexiuni noi, omise prima oară. Lante era mâna lui dreaptă în laboratorul habitatului, disecând specimenele selectate de el, pentru a se familiariza măcar cu biologia primară de pe Nod.

Marcaseră deja câteva caracteristici *neterestre* ale planetei, în principal simetria radială. Conform teoreticienilor evoluționiști de pe Pământ, dacă un animal are cap și coadă, e unul complex; aparent, Nod-ul făcea excepție. Baltiel răsfoia secțiunile arhivei, navigând de la generalități la subiecte mai specifice.

Pe lista lui urma *Nod > bio > neurologie > generalități,* un subiect de care se ocupa Lante. Parcurse rapid rezumatul:

> *Imagistica mostrelor vii din speciile 1, 3, 5, 6, 11 și 19 și disecția speciilor 3, 6 și 19. Toate speciile analizate prezintă un sistem nervos cu distribuție inelară, transmiterea semnalelor de la celulă la celulă realizându-se printr-un mecanism bazat pe concentrația ionilor de calciu polarizați, deocamdată nu foarte bine înțeles. Procesarea senzorială probabil că are loc în rețeaua neurală; la majoritatea speciilor, organul cel mai asemănător cu creierul este o bandă de mare densitate, dar sistemul nervos este mai omogen decât la speciile terestre și eposibil ca întregul sistem să acționeze ca un singur creier sau ca nicio parte a lui să nu aibă acest rol. Procedeele experimentale de testare a limitelor reacțiilor specimenelor la stimuli complecși sunt în curs de analizare, așteptându-se propuneri de stimuli semnificativi adecvați.*

Planetei Nod poate că nu i-a fost scris să aibă specii cu inteligență nativă, chiar dacă a rămas neinfluențată de o populație umană mai mare. Baltiel paria pe zburătoarele agile, dar nu erau prea multe, și a prinde una intactă se dovedea cam dificil. Probabil că uneori coborau și ele la sol, dar până acum nu descoperiseră pe unde li s-ar afla lăcașul. Altfel, nici mediul complex al mlaștinii nu producea decât ființe anoste, fără sensibilitate senzorială.

Cu toate astea, țestoasele dansau. Le înregistrase Lortisse, când plecase cu o unitate de reparație ca să recupereze o dronă defectă. Nouă creaturi cu carapace, înalte cam de un metru – clasificate ca *specia 3* în baza lor de date și reprezentând o mare parte a studiului neurologic făcut de Lante –, stăteau în cerc, aproape atingându-se cu marginile carapacelor. Se legănau la stânga, apoi la dreapta, în mod coordonat, își scoteau brațele de sub carapace, le fluturau, și le împleteau, apoi le retrăgeau. Să fie un ritual de împerechere? Să fie oare bolnave? În orice caz, spectacolul bizar adusese ființele bolovănoase în atenția lui Baltiel. Erau giganții mlaștinii, dar el le văzuse ca pe niște animale ieșite la păscut, melcii unui țărm străin. Acum, neavând zburătoare pe care să le studieze, ele deveniseră principalul punct de interes.

Făcu ordine în paginile arhivei de neurologie, corectând erorile sistemelor de bibliotecari automați, unele cauzate de codificarea și etichetarea neglijentă ale colegilor. Venea la rând...

Un semnal de la Senkovi, primul după multe zile de tăcere. Baltiel deschise un canal, știind că va putea să lucreze mai departe în pauzele din conversație, datorită întârzierii semnalului.

— Salutare, șefule!

Senkovi părea teribil de agitat, ceea ce probabil era un semn bun.

— Disra.

— Știi senzorii ăia dispuși de-a lungul faliei, care ne-au dat bătaie de cap...

Baltiel scoase un mormăit neutru, pentru că tocmai găsise un raport de survolare a deșertului interior, pe care Lortisse îl trecuse la biochimie. Proiectul Damascus se lovise de câteva impedimente de ordin tehnic, pentru că nimeni nu încercase să ordoneze chimia și ecologia oceanului virgin până atunci, iar Senkovi venise cu un kit din ateliere, oferind o soluție simplă și utilă. Kitul respectiv era folosit de suficient timp, încât să înceapă să dea rateuri și Senkovi se dădea de ceasul morții să repare și să înlocuiască tot ce era de înlocuit, înainte ca porțiuni întregi de pe planetă să nu-i mai poată transmite rapoarte.

— Ehe, da... Jumătate din reparații sunt gata, restul se fac chiar acum, deci totul e în regulă, rosti Senkovi, înțelegând că nu va primi

mai mult decât mormăitul acela neutru de la șeful său.

— E bine, spuse Baltiel, gândindu-se că Senkovi chiar e foarte agitat. Asta înseamnă că nu mai trebuie să te ajute Rani cu dronele? Nu mai așteptă răspunsul lui Senkovi, ci vorbi peste el: Asta înseamnă că diagnosticul moluștelor tale a fost corect?

Senkovi răspunse cu o întârziere mai mare decât cea obișnuită, cântărind cam mult vorbele, așa că Baltiel îi anticipă tremurul din voce:

— De fapt, nu e nevoie de drone. Au... au rezolvat singure problema, Yusuf.

Gata să se scufunde în adâncurile mocirloase ale arhivei despre reproducere pe Nod, Baltiel reacționă imediat:

— Ce-ai zis?

Acesta era și planul, bineînțeles: să folosească blestematele de octopode drept echipaj acvatic, pentru că Senkovi jurase că e posibil. Numai că încercare lui de a le demonstra capacitățile în acvariile de pe *Aegean* a eșuat. I-a chemat pe toți, mândru nevoie mare de realizarea lui, prezentându-le moluștelor simularea virtuală a echipamentelor stricate cu care aveau să lucreze. Baltiel se simțea și acum teribil de stânjenit când își aducea aminte de episod. Moluștele au examinat interfața, mutând cu neglijență obiectele de colo până colo prin spațiul virtual, fără să demonstreze că s-ar fi lipit de ele măcar o fărâmă din ce se străduise Disra să le învețe. Exercițiul s-a prelungit inutil, așa că Baltiel a decis în locul lui Senkovi și a pus capăt spectacolului ratat. Monstruleții au fost trimiși pe fundul apei, echipați cu aparate de supraveghere, în speranța că vor fi suficient de interesați de kitul care nu funcționa corect ca să-l cerceteze cu atenție.

— Păi... ăăă... se bâlbâi Senkovi.

Baltiel începu să proceseze amestecul de frământare și entuziasm din vocea colegului său.

— Da, au coborât și... pur și simplu au rezolvat problema. Au diagnosticat faliile și le-au lipit. Totul funcționează din nou, nu știu pentru câtă vreme. Nu toate s-au pus pe treabă, doar jumătate din perechile pe care le-am expediat acolo jos. Pur și simplu au... Yusuf, voi recunoaște ceva acum în fața ta: Nu înțeleg cum s-a întâmplat. Nu

păru prea tulburat de propria-i mărturisire. În laborator... le-am dat ocazia să demonstreze că au înțeles ce au de făcut, știi bine. Și n-au făcut nimic. A fost ca și când ar fi uitat tot ce-au învățat. Dar acum sunt acolo, jos și... repară. De parcă toate datele tehnice ar exista undeva, dar... Senkovi scoase un oftat de exasperare. Am reparat șaizeci la sută din falie. Încerc să le învăț niște instrucțiuni noi.

Baltiel trecuse în revistă registrul reparațiilor. La kitul de pe falie se lucrase haotic, fără a se ține cont de reguli, nu așa cum ar fi lucrat un om care ar fi comandat o dronă de la distanță. Senkovi, bineînțeles, va spune că micile lui animale au găsit propriile soluții la problemă, dar Baltiel nu-i va accepta explicația. Nu că el ar avea una mai bună. Atunci îi atrase atenția altceva:

— Stai puțin, perechi ai zis? De ce perechi?

Afișă datele despre animalele trimise de Senkovi pe Damascus.

— Disra, observ că ai trimis perechi mascul-femelă acolo jos.

Veni rândul lui Senkovi să scoată un mormăit neutru. Furios pe distanța dintre ei, Baltiel scrâșni din dinți. Așadar, Damascus avea primii ei rezidenți pe termen lung. Perechi de octopode trimise de Disra Senkovi, sfântul patron al tuturor ființelor cu tentacule.

— Păi, dacă tot nu mai vine nimeni... bălmăji Senkovi, după ce făcu din nou o pauză mai lungă.

— Ba da, vine Lante, cu afurisiții ei de copii himerici, replică Baltiel nu atât de diplomat cum ar fi vrut.

— Spune-le să-și construiască bărci, rosti Senkovi și întrerupse conexiunea.

După aceea, Baltiel își spuse că făcuse destul pe „catalogatorul” și trecu la cele mai recente înregistrări ale lui Lortisse, cele cu zburătoare. Era un punct slab, considera Baltiel. Aveau la dispoziție un întreg ecosistem, necunoscut și uluitor până în cel mai îndepărtat colțișor al lui. A te concentra pe un carnivor mare și dinamic era tipic pentru gândirea umană de modă veche, genul de idolatrie care pusese lei și vulturi pe atâtea steaguri. Cu toate astea, pe Baltiel, dar și pe Lortisse și Rani îi afecta o stranie indispoziție. Acum că în sfârșit erau pe Nod, că în sfârșit se puteau apuca de treabă, constatau că se confruntau cu o mare absență în activitatea lor. Lante lucra la programul de reproducere, dar pe ceilalți îi aștepta o lume străină,

populată cu animale blânde și fără creier. În absența echilibrului creat de rasa umană, simțeau că le lipsește însuși temeiul lucrurilor. Universul nu mai stătea cu ochii pe ei. Datele pe care le adunau erau numai pentru ochii lor. *Și ai celor care vor veni mai târziu?* Munca lui Lante părea o idee din ce în ce mai bună, deși ea încă se lupta cu aspectele practice. *Vom înțelege cândva această lume și formele ei de viață, dar ele nu ne vor înțelege niciodată pe noi. Și asta doare, într-un fel. Pentru că trebuie să ne simțim importanți pentru mediul care ne înconjoară, iar planeta Nod nu are cum să ne cunoască.* Și astfel, tacit, începuseră să se concentreze pe specii al căror comportament complex indica o inteligență superioară, un anumit nivel de conștiință de sine, chiar dacă nu exista un creier care să le găzduiască. Era o dorință cât se poate de antropomorfă, dar niciunul nu și-o putea reprima. Pe Pământ, umanitatea își justifica poziția supremă prin inteligență. Dar aici, pe lumea aceasta vastă și complexă, nu trăia nicio ființă care să gândească măcar cât un caras auriu.

Lortisse setase dronele să urmărească orice zburătoare care survola mlaștina. Zburătoarele erau, cu siguranță, prădători foarte activi, lucru extrem de rar pe Nod. Baltiel se făcu comod și urmări cea mai recentă filmare...*Zburătoarele spintecau aerul sus de tot, deasupra mlaștinii, în succesiunea aceea febrilă a bătăilor de aripă.* În anatomia lor radială, „sus” se schimba până devenea „înainte”, iar cele trei perechi de aripi hidrostatice se umflau pe rând, într-o mișcare absolut diferită de a oricărei păsări care a zburat vreodată de pe Pământ. Drona se focaliză pe trei dintre ele, iar Baltiel încercă să identifice o urmă de interacțiune socială între ele, dar pentru ochiul său de om, ele nu făceau altceva decât să împartă aceeași porțiune de cer.

...una dintre ele se înclină brusc în jos, lansându-se în direcția unei țestoase de dimensiuni medii. Plonjă destul de abrupt pentru ca prada ei să nu mai apuce să se lipească de sol, ca gasteropodele, își repoziționă aripile în așa fel încât să le întrebuințeze ca pe niște brațe cu care apucă nefericita creatură și o răsuci pe spate, apoi o smulse din cochilie cu șase tentacule care aveau gheare în vârf. Lortisse filmase cel puțin zece asemenea atacuri, evident impresionat de sălbăticia lor, în comparație cu ritmul anemic general al planetei.

...apoi, pe ultima înregistrare, un atac eșuat. Zburătoarea se lansă asupra victimei sale, dar se opri brusc, zbătându-se disperată în aer, ca și cum ținta ei pasivă ar fi devenit toxică dintr-odată. În urma plonjonului ratat, prădătoarea rămase la sol, fâlfâind din aripi și împingându-se printre stâncile care înconjurau bălțile, de parcă ar fi încercat să-și ia zborul din nou. Nu avea însă niciun motiv s-o facă.

Un fel de comportament complex, își zise Baltiel, agățându-se de un fir de ață. Dar unul pe care nu-l puteau pricepe. Un comportament străin. La ce altceva să se fi așteptat?

Rămase cu ochii la perete. De fapt, privea mult mai departe, dincolo de orizont, la stranietatea planetei Nod. *Sunt aici, trebuie să mă observi,* își zise, fără un temei rațional. *Ia act de prezența mea până nu e prea târziu.*

5

Ce

mediu ostil!

Ce teren distrugător!

Și totuși, ce ciudat! Se răspândește vorba până când Toți-dintre-Noi știu că aici, aici este ceva. În timp ce ne generăm și ne cheltuim energiile, apar tipare noi, gradienți chimici amețitori și uluitori, care determină la Unii-dintre-Noi înclinații spre această noutate.

Unii-dintre-Noi ating substanțele, întâlnesc elementele noi, le învață valențele și formele, cutele moleculelor lor curioase.

Unii-dintre-Noi dispar, nu mai auzim niciodată de ei. Dar noi suntem Noi și întotdeauna sunt Mai-mulți-dintre-Noi care învață de la cei ce au fost înaintea noastră. Mulți-dintre-Noi sunt intrigați de posibilitățile acestor forme și spații noi.

Consensul se răspândește.

Nu putem ignora această intruziune. Unii-dintre-Noi vor trece la fapte.

6

Senkovi plutea pe lângă acvariile din inima navei *Aegean* și se străduia să înțeleagă ce se întâmplă. Astăzi lucra cu o generație nouă, încercând să redea acolo sus ceea ce se petrecea acolo jos. Subiectul lui era Paul 58, dintr-o serie puțin mai optimizată de virusul Rus-Califi decât cea anterioară.

— Asta te face mai inteligent, îi spuse el lui Paul. Sau așa ar trebui. Te ajută să faci mai repede conexiunile alea neuronale. Învățare, memorie...

Se uită atent în acvariu, unde Paul stătea agățat de un suport, strângându-l cu mișcări nervoase în timp ce naviga prin spațiile virtuale create de Senkovi. Asemenea octopodelor de pe Damascus, Paul avea sarcina de a repara niște instalații defecte, marcate vizibil, ca să-i stârnească iute curiozitatea. Până în clipa aceea însă nimic nu-i stârnise interesul. Senkovi avea impresia că rolul său era unul bizar, de echilibrare, sau că juca un fel de Turnul din Hanoi neobișnuit, în care, ca să progreseze, muta întruna piesele înapoi. Generațiile anterioare au fost capabile să execute sarcini complexe, repetându-le până învățau cum să le ducă la capăt, dar pe măsură ce a permis virusului să complice neurologia caracatițelor, ele au devenit mai puțin previzibile și mai greu de cunoscut. *Credeam că un virus optimizat conferă caracteristici umane.*

Îi trimise din nou instrucțiuni lui Paul, resetând mediul virtual. *Poate că am exagerat cu optimizarea lor. Sunt instabile.* Paul sigur avea probleme de ordin cerebral. Pielea lui era într-o constantă mișcare stroboscopică, pâlpâia și dansa în ritmuri sacadate pe măsură ce el devenea tot mai neliniștit, din motive pe care Senkovi nu le înțelegea.

Mai devreme sau mai târziu, Baltiel îi va cere niște răspunsuri.

— Fă-o pentru mine, îi spuse octopodului din rezervor. Hai să le oferim un spectacol pe care îl pot pricepe și pe urmă o să fim iar numai noi doi. Hai, Paul, *te rog!*

Paul eliberă brusc interfața și țâșni în partea cealaltă a acvariului. Pe piele i se ridicară spirale și coarne diabolice, care de obicei

însemnau agresivitate, dar el era palid de spaimă, cromatoforii din jurul ochilor și sifonului pulsând nervos. Senkovi îl privi nefericit. *Ți-am cam forțat limitele, nu-i așa? E de-a dreptul nefiresc ce ți se întâmplă. Dar nu-mi dau voie să stau aici și să cresc pur și simplu animale de companie, fără să mai fac și altceva. Nu așa merge treaba. Toți trebuie să lucreze. În plus, într-o zi, asta va fi planeta ta. Sau a urmașilor tăi. Sau a urmașilor unei alte caracatițe, care va rezista destul de mult ca să-i aibă.*

Paul se pare că depășise episodul de criză, fiindcă se târa înapoi la interfață. Nu era ca și când ignora testul, dar în mediul virtual era prezent peste tot, numai acolo unde trebuia, nu. Se fâțâia pe la marginile spațiului fictiv de parcă încerca să scape din el. Un ochi era întotdeauna îndreptat spre Senkovi, urmărindu-l prin peretele transparent al acvariului.

Apăru un mesaj de eroare. Sistemul trimitea impulsuri în implanturile cibernetice ale lui Senkovi, care le proiectau pe câmpul său vizual. Disra îl citi și se încruntă: *Eroare [Reformulează Intenția].* Era o avertizare instalată pentru el, pentru că uneori uita ce avea de făcut pe la jumătatea codurilor și rămânea cu himere digitale, care făceau ceva total necorespunzător. Sistemul detectase că o parte a designului testării o luase razna și îi cerea să-i redefinească scopurile. Senkovi luă la cercetat nodurile mediului de testare limitat, ca să vadă ce anume se blocase.

Eroare [Reformulează Intenția].

— Da, da...

Lucra cu generația asta de octopode de peste șaptesprezece ore. *E timpul să bifez încă un rateu și să mă culc.*

Utilizator [SenkoviD] Eroare [Reformulează Intenția].

Niște simple blocuri de comunicare din sistem, jucăriile pe care le întrebuința când construia arhitectura virtuală. Descoperi sursa mesajului.

Era Paul 58.

Octopodul spărsese sistemul, conștiința lui virtuală evadând din mediul de testare pentru a-i trimite un semnal.

Eroare [Reformulează Intenția] SubiectTest [Paul58] Eroare [Reformulează Intenția] Utilizator [SenkoviD]. Doar șiruri de

identificatori: codul care îl identifica pe el ca programator, codul care se referea la Paul și codul de eroare pe care îl folosea ca să-și atragă atenția dacă ieșea din parametrii de sarcină stabiliți de el însuși, pentru el însuși. Reformulează intenția. Întoarce-te înapoi și adu-ți aminte de ce faci asta.

Ochiul lui Paul îl fixa, dar Senkovi era obișnuit să-l urmărească octopodele în timp ce lucrează. Aveau curiozitate nativă.

Eroare [Reformulează Intenția] Eroare [Reformulează Intenția] Subiect [Paul58] Eroare [Reformulează Intenția] Utilizator [SenkoviD] Eroare [Reformulează Intenția].

Senkovi și Paul se priviră unul pe altul, iar de data asta poate că octopodul era cel care aștepta cu răbdare să fie înțeles.

Reformulează intenția. Spune-mi de ce.

De ce există Senkovi? De ce există Paul? De ce? De ce testul ăsta, jocurile astea prostești, de ce toate astea? De ce, o, creatorule, de ce?

Peste zece minute, Senkovi era deja în inelul exterior, locul unde se duceau oamenii, nu și octopodele, în general (cu excepția acvariului pentru înot și a unor fugari isteți). Stătu acolo, cu spatele lipit de un perete, în hiperventilație, înțelegând cu amărăciune ce fel de om era. Îi plăceau caracatițele, îi plăceau foarte mult, dar i-au fost întotdeauna animale de companie. Oricât ar fi încercat, oricât de departe ar fi călătorit, nu le-a lăsat în urmă niciodată. Le-a înmulțit și le-a supus mutațiilor și s-a jucat de-a Dumnezeu, iar acum voiau să știe de ce, iar el nu știa ce să le răspundă.

7

Gav Lortisse a început să țină un jurnal audio numai după atacul viral. Nimeni nu știa despre el. Poate doar Baltiel, pentru că își lua în serios rolul de Comandant General, și Senkovi, care e posibil să-i fi spart codurile de siguranță personale, fiindcă omul nu știa ce înseamnă să nu-ți bagi nasul în lucrurile altuia. Teoretic, faptul că-și documenta propriul traseu sinuos spre nebunie îl ajuta pe Lortisse să rămână cu mintea întreagă. Îi plăcea să lucreze în echipă, era oricând gata să se implice în proiectele altora, să facă treaba cea mai ingrată, să transpire în locul altuia. Și vorbea singur. Costumul său compila ore întregi de reflecții circulare. Până la urmă, cineva se va plânge că jurnalul lui ocupă prea mult spațiu de stocare, dar nu pentru multă vreme.

— Baltiel m-a trimis iar după specimene. Vrea țestoase, dacă pe zburătoare nu poate pune mâna. Le vrea și Lante. Îi place la nebunie să le spintece. Are impresia că poate citi viitorul în măruntaiele lor, cam așa ceva.

Exista un cuvânt pentru asta, dar nu și-l amintea, așa că-și conectă costumul la sistemul habitatului și-l căută acolo, în timp ce-și croia precaut drum prin mlaștină.

— Nu pricep cum de ne-am așteptat vreodată să reușim.

Asta era o revelație recentă, pe care încă o pipăia ca pe-un dinte stricat.

— S-au dus toți. Nimic, nici măcar un piuit de la atac. Nici de-acasă, nici de pe altă navă.

Stând de vorbă cu sine însuși, auzindu-și gâfâielile în urechi, avea iluzia stranie că deține controlul, ca și când și-ar fi ascultat propria poveste peste multă vreme, când toate erau deja *rezolvate*. Ca și când i-ar fi spus-o unui nepot imaginar. Numai că...

O dronă transportoare îl urma la o distanță prestabilită, așteptând semnalul său. Căra deja trei țestoase care se târau zăpăcite în compartimentul de plastic. Alte mostre pe care să le disece Lante. Se aplecă deasupra altei țestoase. Era plin de ele; ravagiile făcute de știință nu le împuținau. Bineînțeles, cândva, tot așa au spus oamenii

și despre mamuți, bizoni și țestoasele adevărate, dar acum Lortisse înțelegea că natura de pe Nod, așa leneșă cum era, reușea să compenseze distrugerile provocate de patru oameni amărâți.

— Ne ducem cu toții încetinel pe apa sâmbetei, își continuă el gândurile. Parcă vezi cum se descompune un obiect în imponderabilitate, bucățile îndepărtându-se treptat una de alta. De ce nu? Lumea s-a sfârșit. Nicio forță nu ne mai ține la un loc. Mă uit la Kalveen cum tot perfecționează sistemele, proiectează... palate, conace, habitate mari cât un oraș, le echipează cu protecție la avarii și redundanță și... la o scară la care nu le vor putea construi niciodată nici 40 de oameni, cu atât mai puțin patru. Zice că ăsta e viitorul, dar nici ea nu crede ce spune. Ne poate duce într-un tur virtual al orașelor plutitoare de pe Damascus, în complexe de domuri aeriene care lasă amprentă zero pe solul planetei Nod, ca să nu călcăm în picioare viața de acolo. O nebunie. Nebunie curată.

Drona se apropie la semnalul său. Încărcă în ea și ultima victimă. *De-asta am venit aici? Ca să conduc o căruță cu moluște extraterestre condamnate la moarte?* Dar așa, măcar avea ocazia să stea sub cerul liber. Își punea mușchii la lucru. Mai bine decât să se înghesuie cu Baltiel și Rani și...

— Și Erma, își continuă ideea cu voce tare. Vorbește întruna despre o nouă generație crescută în căzi, doar că nu avem căzi încă și ea tot amână să se apuce de lucru. Întotdeauna apare altceva mai important de planificat în detaliu. Nu e în stare să treacă de faza în care generația aia devine realitate și obținem... ce? Niște *copii* sfrijiți și bolnăvicioși, de care trebuie să aibă grijă cineva. Știe că automatele nu o pot face în locul nostru, dar nici noi nu vrem să ne trezim cu răspunderea asta pe cap. Da, sigur, dă-ne o generație nouă, dar nu ne pune pe *noi* să ne ocupăm de ea. Senkovi ține la caracatițele lui mai mult decât am ține oricare dintre noi la copiii ăia nefericiți.

Când vedeau drona transportoare, țestoasele se lipeau de stânci. Ceva din aspectul ei sugera „prădător" și li se părea înfricoșătoare, spre deosebire de Lortisse, a cărui formă umană nu le speria câtuși de puțin. Era un obiect lat și neted, cu șase picioare înguste și probabil că în ochii ciudați ai țestoaselor umbra lui aducea cu o zburătoare. Celelalte animale din jur ori fugiseră, ori se ghemuiau într-atât, că nu

puteai să le desprinzi de sol fără să le omori. Lortisse își văzu de plimbare, pășind cu grijă în jurul băltoacelor, urmat de drona funerară la o distanță politicoasă.

— Așa că Erma face toată ziua disecții la bucată pentru Yusuf, pentru că Yusuf e cel mai dus cu pluta dintre noi. Pentru că vrea să ne vedem de treabă mai departe, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Parcă nici nu-și dă seama că s-a dus naibii totul. Vrea să studieze extratereștrii, ca și când lor sau oricui altcuiva le va păsa vreodată de studiul lui. Își închipuie că, atâta vreme cât își face *datoria* – nici măcar nu e datoria lui, și-a asumat-o singur, înainte să se ducă toate dracului –, toate sunt bune și frumoase. Că lucrurile merg ca de obicei.

Găsi încă o baltă care gemea de țestoase. Unele stăteau chiar în mijlocul ei, altele mai pe la margine, tăind și râcâind mănunchiurile negricioase de frunze mari, sesile și prevăzute cu spirale, despre care nu știa dacă sunt plante sau animale semiautotrofe. Pe Nod era greu să separi regnurile între ele. „Plantele" acelea eliminau larve acvatice sau aeriene, care colonizau alte regiuni. Unele își suplimentau dieta cu resturi microscopice; altele treceau prin faze mobile, când se metamorfozau în ceva mult mai activ. Poate că țestoasele aveau și ele o fază vegetală. Poate că și zburătoarele prindeau rădăcini în crăpăturile munților înalți și-și răsuceau aripile către soare. Lortisse stătea nemișcat în mediul care-i invada mintea cu stranietatea lui, privind dincolo de terenul jos, morbid, către mare și perdeaua de ploaie care cădea pe coastă.

— Pe bune, Senkovi e cel mai normal dintre toți. Ar trebui să mă întorc pe *Aegean,* să înot iar cu animalele lui. A fost grozav. Mi-a dat un scop. Aici nu mai am niciunul.

O durere arzătoare îi străpunse gamba. Stupefiat, privi în jos. O țestoasă își ascuțise un tentacul și i-l vârâse în picior. Lortisse nu țipă, nici nu strigă după ajutor. Se uită doar cum creatura își retrage acul și costumul său sigilează gaura automat. Țestoasa își pierdu instantaneu interesul față de el, împleticindu-se și frecându-și cochilia de a vecinei.

Durerea crescu și crescu în intensitate, până când Lortisse simți că îi ia foc piciorul. *Otravă!* Era sigur că nicio ființă de pe Nod n-ar fi

putut produce o otravă cu care să atace un pământean. Dar display-ul căștii i se umplu de lumini roșii, semnalizând habitatului o urgență medicală. Lortisse se clătină, i se încețoșă privirea și respira din ce în ce mai greu. Simți o presiune teribilă în gamba și coapsa umflate.

Haruspiciu. Rezultatul ultimei lui căutări nu-l făcu imediat atent, așteptând politicos să-i apară în fața ochilor minții. *A ghici viitorul în măruntaiele unor animale jertfite.*

Căzu în față, cu răsuflarea întretăiată, șuierătoare, auzind cum răsună vocile panicate ale colegilor săi undeva în depărtare.

PREZENTUL 2.
ÎN BURTA BALENEI

1

Dr. Avrana Kern are o fire suspicioasă, pe de-o parte, din cauza unei traume adânc înrădăcinate, provocată de trădarea unui subordonat pe vremea când trăia și era un om (relativ) normal, iar pe de alta, pentru că pur și simplu și-a amplificat o bănuială care a existat dintotdeauna în ea. Bănuiala aceasta a supraviețuit în ciuda diferitelor forme pe care le-a îmbrăcat – om, hibrid om-IA, și IA pură (care se crede umană) – printr-un program complex, care rulează într-un sistem de operare biologic, bazat pe interacțiunile a milioane de furnici.

Asta înseamnă că, atunci când îi apare treptat în fața ochilor o flotă extraterestră, dr. Kern verifică imediat dacă e înarmată, îi analizează tehnologia și pune la punct ample contramăsuri și planuri de urgență pe care nici măcar ea nu le-ar fi considerat necesare.

Brusc, ele devin necesare. Dr. Kern urmărește semnăturile energetice ale navelor, toate construite pe baza Vechiului Imperiu, astfel încât le înțelege cu ușurință. După câteva momente de la prima transmisiune vizuală de pe *Lightfoot,* ea percepe o clipă de haos absolut, ca și când navele ar fi creier și ar suferi un accident vascular. Totul se luminează: fac manevre, își activează armele. Kern reacționează instantaneu, suspiciunile ei devenind realitate.

Oamenii, pe vremea când construiau nave spațiale, le făceau o carcasă dură, ca să le protejeze interiorul vulnerabil. Portiidele construiesc nave cu schelet intern, dar cu membrană exterioară flexibilă, pe care Kern o poate ajusta reorientând oasele navei. Fuzelajul este format din straturi multiple de material care e, față de mătasea ancestrală a păianjenilor, ca o piatră azvârlită în aer față de armele navelor extraterestre, deși păstrează multe dintre virtuțile mătăsii aceleia. La greutatea lui, are o rezistență foarte mare la torsiune; se întinde fără să se rupă și poate fi produs în cantități mari într-o perioadă scurtă.

Kern începe să îndepărteze de pe fuzelaj largi fâșii separate, fiecare purtând o semnătură electromagnetică fluctuantă. *Lightfoot* devine centrul unei pâcle de mătase zbârcită, care se unduiește, se adună în cocoloașe și formează constelații chiar în timp ce nava își schimbă

cursul. E suficient ca să dezorienteze sistemele de țintire ale proiectilelor care se îndreaptă spre *Lightfoot*. Proiectilele virează, se rotesc, se încâlcesc ca sculurile și deviază de la traiectorie, urmărind fantome electronice introduse în feedbackul lor senzorial de învelișul arahnid. Primele lasere cad pradă aceluiași tip de apărare, irosind energia pe o acumulare bruscă de vid. Între timp, *Lightfoot* se îndreaptă deja în altă direcție, virând atât de brusc, încât lungimea ei efectivă se înjumătățește, iar suportul intern se comprimă în jurul cabinelor echipajului, protejând bula aceea mică de aer.

Navele necunoscute își schimbă și ele direcția, dar se mișcă greoi, pe când *Lightfoot* țâșnește ca săgeata. Kern le-a calculat masa de tracțiune și este, după părerea ei, incredibilă. Da, navele sunt uriașe, însă și la asemenea dimensiuni, impulsul lor tot e absurd de mare, de o mie de ori mai mare decât și-l poate ea explica, din moment ce nu reușesc să țină pasul cu ea la corectarea cursului.

Bineînțeles, presupune Kern, de-asta au și lansat câteva nave mai mici, nu mai lungi decât doi oameni puși cap la cap și cu motoarele poziționate aparent aleatoriu, astfel încât să se rotească în jurul oricărei axe e nevoie – ca să atace *Lightfoot* cu armele lor.

Kern pune din nou la bătaie bucăți din mătasea navei, conștientă că îi reduce masa și făcând din micșorarea aceea inerțială o unealtă permanentă, pe măsură ce-și consumă propria substanță. Cel puțin unul dintre atacatori nimerește direct într-o încâlceală de mătase, își pierde jumătate din propulsoare și se rotește în vid, dar ceilalți se țin scai de ea. Kern se gândește o clipă să se consulte cu Bianca înainte de a trage, dar, la urma urmei, e Avrana Kern. Cine e mai potrivit decât ea să ia asemenea decizii? Își amintește fugitiv de episodul când a lansat armamentul de pe micul ei satelit împotriva navetelor și dronelor de pe *Gilgamesh,* omorând oameni înainte ca aceștia să devină Oameni.

Nu a spus-o niciodată, pentru că nici portiidele, nici oamenii nu ar înțelege-o, dar i-a făcut mare plăcere atacul acela. „Catharctic" a fost cuvântul care i-a venit în minte. Și, după ce părți ale ei au fost instalate în mai multe nave spațiale, s-a întrebat întotdeauna dacă nu cumva se va purta vreodată un război cu o putere ostilă. Poate că, într-o zi, unele dintre ele vor deveni adevărate nave de război. N-ar fi

grozav? Deocamdată se va mulțumi să omoare câteva dintre dronele sau vasele astea de vânătoare sau ce-or fi. Bazându-se pe similitudinile tehnologice, a tras concluzia că „extratereștrii" sunt un fel de succesori ai oamenilor. Probabil că diplomația portiidă va face din ei Oameni în adevăratul sens al cuvântului, până la urmă, dar deocamdată ea îi va face praf pe câțiva, ca să vadă cum se simte.

Bineînțeles, *Lightfoot,* o navă-cercetaș pregătită la repezeală, nu e tocmai una de luptă, însă are lasere – chiar mai multe decât își imaginează căpitanul și echipajul ei și decât și-a imaginat propria sa instanță de pe *Voyager* –, pentru că a lucrat pe la spatele ei însăși când a construit această navă-corp. Acum le activează, iar fuzelajul maleabil al lui *Lightfoot* se fragmentează în niște negi respingători, fiecare conținând o lentilă. Pictează cu lumini cerul întunecat, încercând să ochească inamicii chiar în timp ce o depășesc. Sunt foarte agili însă și își dă seama că sunt și foarte buni la ceea ce fac, indiferent dacă sunt biologici ori automate. Datorită propulsoarelor lor dinamice, își schimbă traiectoria cu viteza fulgerului, țopăind ca maimuțele când încearcă să-i urmărească. Atinge doi dintre ei, dar aceștia se adaptează la micile avarii pe care li le provoacă și o împung cu laserele, pârlindu-i mătasea, pe care organele ei filiere o refac cât de repede posibil, și arzându-i câteva noduri ale rețelei sale de furnici. Au tras prea mult în ea și acum se rotesc ca titirezul, luptându-se cu propriul impuls.

Câteva dintre ele lansează proiectile cu accelerație magnetică. Kern râde în sinea ei, pentru că poate repara imediat orice găuri exterioare, iar *Lightfoot* pur și simplu nu are părți solide pe care să le spargă asemenea proiectile minuscule. Inamicii ar avea nevoie de o lovitură norocoasă, *foarte* norocoasă...

O serie de proiectile cât mărgelele îi sparg fuzelajul. Unul găurește o structură principală de sprijin a scheletului, dar Kern are cu ce s-o înlocuiască. Ultimele proiectile ale salvei sparg compartimentul echipajului în 12 locuri, atât de rapid, că membrii lui nici nu și-ar da seama, dacă șefa lor, Bianca, nu s-ar afla exact pe traiectoria unui proiectil. Moare instantaneu, spulberată. Prezența ei nu afectează cursul acestuia – pur și simplu e în calea lui, iar el pătrunde și iese din *Lightfoot* cât ai clipi din ochi.

✦

Meshner trăiește momentul numai retrospectiv. Bianca era la postul ei, transmițând cu bătăi din picioare ordine pe care mașinile le traduceau în ritm prea lent pentru echipajul uman – Kern se concentra prea mult pe apărare ca să se mai ocupe și de comunicarea dintre specii. Apoi, Bianca s-a... împrăștiat dintr-odată în jurul lor, fără să treacă prin nicio stare intermediară, împroșcându-i cu lichidul din sac.

Toți sunt angajați în luptă, tot cei din micul echipaj de pe *Lightfoot*. Bianca nu mai are cum să-i coordoneze, dar nimeni nu are timp să-și dea seama de asta. Deși Kern ia toate deciziile, ei sunt cei care îi furnizează puterea suplimentară, sub forma propriei lor materii cenușii. Portia și Viola propun soluții de tragere, încercând să înțeleagă tiparele aparent aleatorii ale navelor de vânătoare sau ale dronelor inamice. Zaine și Helena se ocupă cu administrarea resurselor de energie: propulsia navei e bună, dar, ca *Voyager*, *Lightfoot* e optimizată pentru utilizare pe termen lung, nu pentru scurgeri extreme bruște, iar lupta spațială exact asta presupune. Kern își trage energia necesară, iar cei doi oameni exploatează la maximum alte sisteme mai puțin importante, cum ar fi cel de susținere a vieții. Fabian și Meshner lucrează la previziuni, în special referitoare la navele acelea mari, care scuipă foc din zeci de unghiuri diferite.

Meshner trasează arcuri și unghiuri, încercând să găsească repede cea mai bună cale de a se strecura printre proiectile. Spațiul e un deșert neacoperit, iar navele inamice nu au ceea ce se numește „partea din față”, adică trag din orice unghi cu toate armele, fără să știi sigur când să te aștepți la atac.

Fabian vine și el cu soluții, sugerând cum să se evite tirul inamic, în timp ce nava accelerează ca să scape din zona cea mai periculoasă; Meshner îl contrazice. Kern le închide gura amândurora, prezentându-le scenarii cu final dezastruos, în care bucăți din *Lightfoot* zboară pe o distanță de un kilometru prin vidul cosmic. Computerul caustic atașează imediat și o legendă, identificând care bucată e Meshner și care e Fabian. Kern are întotdeauna putere de calcul pentru remarci umilitoare.

Oluăm iar de la zero. Fabian bate din picioare într-o criză de furie

față de comenzile aflate deasupra capului lui Meshner.

Nu avem cum să ne salvăm altfel decât scăpând de navele de vânătoare, insistă Fabian. Meshner observă că alte trei proiectile lansate de tunuri electromagnetice tocmai au ciupit compartimentul echipajului. Nu au atins nimic vital și nu au alt efect decât o mică pierdere de atmosferă, înainte ca rănile minuscule din fuzelaj să se vindece singure. Laserele au potențial mai periculos, dar inamicii nu fac decât să împungă scurt cu ele, nu încearcă să le despice nava. Cel mai probabil, au rezerve de energie chiar mai limitate decât victima lor, iar laserele sunt mari consumatoare de resurse.

Meshner clipește, apoi se încruntă, pentru că imaginea de pe ecran nu mai e clară, liniile se despart în spectre de culori, iar comenzile parcă tresaltă și i se zvârcolesc sub degete.

Nu-i momentul acum, nu-i momentul acum, știe, vede cum îi înțepenesc mâinile dintr-odată.

Apoi: *Artifabian nu mi-a tradus ce a spus Fabian.* A înțeles singur cuvintele portiidei, cine știe cum, sau doar și-a imaginat că le-a înțeles. Deschide gura ca s-o anunțe pe Kern că are probleme. Limba nu-l mai ajută; nu reușește să articuleze cuvintele.

Se întoarce și privește apusul de deasupra oceanului. Și el, și soarele sistemului se pierd înnebuniți în culori pe care nu le recunoaște și pe care mintea lui se împotrivește să le numească simplu „violet". Valurile se izbesc de țărm în liniște și totuși îi vorbesc vuind, stăruind pe originea și nemurirea lor înainte să se stingă într-un bolborosit tot mai vag.

Meshner îngheață, vrând să apuce comenzile care, știe, sunt acolo. Își simte vârfurile degetelor invadate de o încărcătură senzorială, date tactile complexe pe care nu le poate decodifica, pentru că nu deține echipamentele necesare. Forma aproximativă a consolei lui e undeva acolo, camuflată de tumult.

Valurile oceanului se zdrobesc exact ca înainte, exact aceleași, ciclic: o frântură de memorie înregistrată în prea multe culori, fără canalele de date care i-ar da senzația că e reală. Seamănă cu o înregistrate coruptă, date video străvechi, pâlpâind, încercând să se sincronizeze, repetându-se la nesfârșit.

Nu acum!

Și, în același timp: *Asta să fie ce căutam? Mi-a provocat-o lupta? Am reușit, în cele din urmă?* Totuși, nu pare... persoana întâi. El e Meshner, Omul. Nu asta a căutat el când a încercat să-și grefeze înțelegerile portiide pe implantul și creierul său uman. Are impresia că urmărește informațiile din afară, dar printr-un intermediar.

Odată cu gândul acesta, își poate deplasa punctul de perspectivă – nu are corp fizic sau, mai degrabă, corpul său nu e *aici,* toate datele lui senzoriale și proprioceptive sunt încuiate în altă cameră. Și cu siguranță că Fabian nu-i poate scotoci prin memorie în felul ăsta; ar fi blocat pe perspectiva pe care a avut-o el – sau strămoșul lui – când a fost codificată înțelegerea mai întâi. Atunci cum e posibil ca el, Meshner, să separe și să analizeze datele senzoriale în felul ăsta? *Le modelez, extrapolez un ansamblu pornind de la perspectiva limitată a lui Fabian.* Ceea ce înseamnă că, probabil, jumătate din ceea ce trăiește acum este propria sa invenție – fascinantă, de altfel. Dacă nu ar fi la un pas de a muri într-o *bătălie spațială* – o moarte mai stupidă n-ar fi putut avea –, ar fi în extaz pentru evoluția sa.

Se răsucește și îl vede pe Fabian, același Fabian pe care îl cunoaște, privind apusul. De ce a ales păianjenul tocmai acest moment? Portiidei – sau unei portiide din trecut, a cărei înfățișare s-a pierdut, dar pe care Meshner a reconstruit-o sub forma lui Fabian cel de astăzi – îi plăcuse apusul ăsta, peisajul ăsta. Poate că la atât se rezuma totul.

Nu poți interoga asta, îi spune păianjenul, tropăind din picioare și fluturându-și pedipalpii ca de obicei, totuși sensul i se relevă lui Meshner cât se poate de limpede. *Sunt propriile tale speculații, pornești de la date reconstruite în spațiul virtual.*

— Atunci cu cine vorbesc? întreabă Meshner.

Păianjenul bate din picioare. *Află singur. Eu sunt ocupat.*

Mijlocul de comunicare nu e familiar, tonul, cu atât mai puțin.

— Kern?

Sau un subsistem limitat al ei?

Găsește ceva util de făcut, îl instruiește, iar el are o senzație bruscă de spațiu mai larg, dincolo de acest moment reluat în buclă.

Îi trece prin minte că s-ar putea să se termine foarte urât dacă rămâne blocat în aceleași cinci secunde din amintirea lui Fabian. Și cum de mai e prezentă amintirea asta în creierul lui?

Nu este, tâmpitule. Propria sa isteţime, propriile sale gânduri, nu ale lui Kern. *Dar e încă în implantul tău. Aşa cum a spus Kern, e un spaţiu virtual.* La urma urmei, implantul e un instrument de calcul potent, creat pentru a traduce şi modela date de memorie. Acum, în cel mai nepotrivit moment, Meshner a accesat, în sfârşit, spaţiul acela, dar nu a cerut şi să nu mai poată ieşi din el.

Chiar în timp ce se gândeşte la asta, o altă parte a creierului său se agaţă de o funie de salvare, singurul lucru care vine din exterior, în afară de propria sa conştiinţă rătăcită. E conectat la navă, la Kern. Implantul îi asigură cumva accesul la ea, cu totul altfel decât prin mijloacele de comunicare obişnuite ale unui membru al echipajului. Ameţeşte o clipă la gândul că participă la o legătură neuronală cu un computer, lucru pe care nu l-a mai făcut nimeni fără ajutorul tehnologiei Vechiului Imperiu, şi nici atunci cu rezultate deosebite.

Urmăreşte firul călăuzitor lăsat de linkul lui Kern şi deodată apusul dispare, lăsându-l în semiîntuneric. În faţa lui e un păianjen mai mare decât au visat vreodată portiidele, numai că, bineînţeles, îl vede de la înălţimea lui Fabian. Mintea lui Meshner primeşte o invazie de informaţii emoţionale, unele traduse în sentimente primare pe care le poate denumi: frică şi dorinţă legate inseparabil, disperare, limita vulnerabilă a entuziasmului, teama de eşec. Altele îi bat la poarta creierului căutând să se cuibărească acolo, emoţii care sunt în dezacord cu mintea lui, dar care vor să i se înfigă cu forţa în ea, ca să se facă şi ele cunoscute. A cerut ceva caracteristic arahnidelor, iar asta corespunde sigur specificaţiilor lui: portiide cu manifestări tipice unele faţă de altele, incomprehensibile, străine. Înţelegerea pe care a primit-o e simplă din punct de vedere vizual, dar e numai stratul subţire de la suprafaţa unui ocean de date referitoare la experienţe. *Şi mă voi îneca în el dacă nu mă limpezesc.*

Merge din nou pe urmele linkului lui Kern, până când se trezeşte în alt loc.

În spaţiu.

Un moment de împietrire. Stă în neant (deşi nu stă propriu-zis, dar perspectiva lui sugerează o prezenţă şi preferă să accepte ideea asta; altfel, îl paşte nebunia), uitându-se lung în jos, la sclipirile argintii ale navei *Lightfoot,* surprinsă în timp ce îşi modifică profilul

fuzelajului ca să se apere de încă o manevră executată cu mare viteză. Acum imaginea e alta: navele de vânătoare inamice, sfere mărunte într-o rețea de sisteme de propulsie și armament. Una tocmai explodează în fragmente răzlețe după ce laserele lui Kern reușesc, în sfârșit, s-o nimerească, mulțumită Portiei și Violei, care i-au anticipat următoarea mișcare. Mai încolo se văd și navele cele mari, care au renunțat la așezarea în formație pentru a se înghesui una lângă alta, ocupate să-și exploateze la maximum sistemele de tragere. Iar *Lightfoot* se îndreaptă spre ele, pentru că numai așa poate evita tirul greu al barajului creat de navele de vânătoare.

— Nu se mai poate așa, îi spune o voce feminină ascuțită, iar Meshner tresare dintr-un instinct care amintește de deferența adânc înrădăcinată cu care sunt tratate femelele portiide.

Kern se manifestă în spațiu în capătul îndepărtat al lui *Lightfoot,* la dimensiuni față de care navele care-i plutesc în dreptul taliei par niște biete jucării. Meshner vede o femeie înaltă, austeră, cu părul cărunt prins la spate, într-o haină dintr-o singură bucată, decorată generos. Poate că așa arătau costumele spațiale din Vechiul Imperiu, înainte de a se alege praful de ele. Meshner se întreabă cât de bună e imitația. Doar nu păstra Avrana Kern o imagine atât de precisă a ei înșiși după atâtea milenii, nu?

— Ocupi prea mult *spațiu,* se răstește ea la el.

Corpul virtual al lui Kern e de două ori cât cea mai mare navă inamică, pe când Meshner ocupă un punct de observație abstract, care ar încăpea lejer pe un vârf de ac.

— Îmi epuizezi resursele. Cine sau ce ești?

Fără cea mai mică pauză, Kern pare că ajunge din urmă acea parte din ea pe care Meshner a întâlnit-o cu un moment în urmă.

— Meshner Osten Oslam, animalul de laborator autocreat.

Faptul că își răspunde singură la întrebări este, probabil, un obicei mai recent al său, își spune Meshner.

— Ce cauți aici?

Meshner se bâlbâie și-i spune că ea l-a adus aici, dar poate că acea parte care a lăsat firul călăuzitor în urmă este doar o subrutină pe care Kern o reneagă. Simte că undeva, cumva, are loc o tentativă de comunicare, însă nu ajunge până la Kern. Ea nu scapă din ochi

spectacolul desfășurat într-un ritm lent, urmărind simultan și navele, și pe el, cu cea mai mare atenție. Părți din creierul lui se frământă, încercând să-și explice stimulul vizual artificial în baza legilor spațiului fizic.

Ceea ce nu ar trebui să se poată, își reamintește Meshner. *Deci:* extrage informații pe care le dispune în spațiul virtual așa cum a procedat și la testarea implantului, când s-a trezit prima oară cu el. O fracțiune de secundă zărește din nou apusul și oceanul, dar Kern îl smulge realmente și îl aduce din nou în fața hărții bătăliei, la mica navă *Lightfoot,* iute ca săgeata, la formația în extindere a vaselor inamice (iar mintea lui procesează, procesează, tot încercând să-și facă datoria acum, că are această reprezentare vizuală spectaculoasă a cerului de afară și i-a atras atenția ceva ce Kern sigur a văzut deja...).

Informația a ajuns la destinație sau Kern a aruncat o privire dincolo de bătălie, la ceea ce lucra/lucrează corpul lui și a văzut ce rol neînsemnat joacă el în toate acestea.

— Funcțiile tale cognitive invadează sistemele navei, îi spune ea cu aceeași voce severă, deși cu o ușoară tentă gânditoare; e om de știință, înainte de toate. Implantul tău are nevoie de o limitare a funcțiilor. Încearcă să proceseze un calup mare de date senzoriale și consumă toată puterea de procesare. Trebuie să-l blochez ca să nu-mi răscolească propria memorie, iar blocându-l, îmi consum capabilitățile. Maimuță proastă!

Expresia ei – sau fațeta cu care catadicsește să-l privească – e una evaluatoare.

— Totuși, în altă situație, ai fi o jucărie interesantă. Te-ai apropiat de o facilitate de încărcare în cea mai regresivă manieră posibilă, creând o simulare elaborată a propriilor tale funcții cognitive, pentru a procesa un mediu înregistrat care nu era destinat unui om în niciun caz.

Stai puțin – o simulare? Asta sunt? Dar mie mi separe totul cât se poate de real. Din nou, nu are cum să spună cuvintele acestea, însă reușește să i le transmită lui Kern. Se așteaptă să fie luat în râs, dar expresia de pe fața ei e solemnă, chiar îngăduitoare.

— Așa ți se pare, nu? Oricâte straturi ți-ar fi îndepărtate. Chiar dacă ai fi redus la stadiul în care nu mai ești capabil să gândești, să

simți, chiar dacă rămâne din tine doar o amărâtă de fărâmă, care nu mai e bună de altceva decât să scoată radicalul și să facă socoteli cu numere prime, tot tu rămâi. Până când încerci să faci un lucru și descoperi că îți lipsește exact partea aceea care l-ar fi dus la capăt. Îți pun limite, Meshner Osten Oslam. Te îngrădesc, ca să nu nenorocești nava cu criza ta existențială. În felul acesta, experiența de acum ar putea să ajungă înapoi în mintea ta și să o scoată din criza asta de *grand mal* prin care treci acum.

Eu... ce?

— Creierul tău e o jucărie complicată. Dacă ești neatent când te joci cu el, poți pierde părți din el, îi spune ea, revenind la tonul sardonic, ajunsă la limita îngăduinței. Am găsit o soluție să te elimin din sistem, deocamdată. Am neapărată nevoie de mintea mea întreagă. Dacă vei avea ocazia, să știi că există metode de a determina implantul să-și recalibreze arhitectura internă, pentru ca simulările tale să consume cât mai puține resurse și să facă mai multe fără să mai fie nevoie de mine. Anunță-mă dacă te interesează așa ceva.

Stai! Perspectiva lui Meshner se clatină. Simte realitatea ridicându-se spre el așa cum simte un om în cădere că vine spre el pământul – ori e mâna lui Kern, ori e criza prin care trece – și încearcă să-i comunice mai multe informații, nu doar simple cuvinte. A găsit o cale de scăpare, nu zborul frenetic prin beznă, ci un mod de apropiere de navele inamice. E ca și cum s-ar strecura printre ele și din lateral, și cu spatele și cu susul în jos, un curs complet în afara parametrilor sarcinii pe care i-a primit, dar perfect.

— Prostii, i-o retează Kern. În felul ăsta ne-am expune tirului a trei dintre navele mari, una după alta, la distanță extrem de mică de ele. Inacceptabil.

Ai stabilit greșit limitele căutării noastre, insistă el. Oceanul revine scurt, pulsând ca o inimă leneșă, astfel încât Kern apare și dispare, iar el câștigă și pierde bătălia. *Studiază-le modul de atac.* Sare în ochi, dar Kern nu-l vede pentru că, în fond, e un computer autoreglator, care încearcă să-și optimizeze puterea de calcul redusă. Și-a dat o sarcină limitată, iar sarcina aceea a devenit lumea ei. *Navele se luptă între ele,* reușește el să-i transmită până la urmă, marcând combatanții în culori diferite, unii ostili, alții neutri. Cei din urmă par că trag în

semenii lor, ca să protejeze nava *Lightfoot*. Fiecare vas își folosește porțiunile unghiulare și curbate drept contramăsuri, aruncând umbre imense peste locurile în care anihilează proiectilele agresorilor. Dintr-odată, spațiul nu mai e un deșert sau cel puțin e unul în care există și câțiva bolovani care fac umbră. Acoperire suficientă, poate, ca să prinzi viteză și să ieși din raza inamicului.

Kern îl privește insistent, apărând și dispărând, dar el o surprinde zâmbind înainte de a o pierde cu totul din vedere.

Meshner își arcuiește spatele, încearcă să se agațe cu degetele de podeaua cabinei când Zaine îi fixează un scaner medical pe cap, administrând un șoc implantului și provocându-i o durere de cap cumplită. Haos, haos peste tot. Simte că i se oprește inima și că Helena încearcă să i-o repornească folosind un stimulator. Are sânge în gură și vede cum scânteiază slab câteva stele.

2

Accelerând cu toată viteza, *Lightfoot* se îndepărtează brusc de navele de vânătoare care se rotesc în urma lor. La comenzi au rămas numai păianjenii, Portia, Viola și Fabian. Helena și Zaine fac tot ce pot ca să-i salveze viața lui Meshner, încercând să reducă inflamația cerebrală și să-i calmeze activitatea neuronală. În cele din urmă, Meshner deschide ochii.

Helena nu e sigură că și-a revenit, în ciuda eforturilor depuse de ele. În prima clipă, nu îi recunoaște privirea, parcă nu e a lui. Apoi îi apare pe față expresia obișnuită. „Se luptă între ele" rostește el. Pare cea mai stupidă remarcă din univers, până când Fabian începe să bată din picioare și să zgârie pe consolă, iar Helena își pune o mână pe jos, ca să înțeleagă ce spune.

...suntem scanați de trei nave. Una dintre celelalte e avariată – se scurge gheață din ea! Se bat între ele! Începe să țopăie ca apucatul la postul lui, atârnând cu capul în jos pe perete. În clipa următoare, sare jos și fuge în cerc în jurul lui Meshner, căzut cu burta pe podea, pentru că portiidele nu pot sta locului când sunt agitate.

Helena verifică monitoarele medicale: Meshner pare stabil, deși e din nou inconștient. Se așază într-o poziție mai comodă, exasperată de starea lui, care nu e provocată de luptă, ci de feedbackul din implantul său. Nu e singura care are această părere. Țopăitul lui Fabian încetează brusc, când Viola sare în fața lui cu picioarele din față ridicate amenințător. Masculul adoptă instantaneu o atitudine supusă. Ea se înalță mai sus, arătându-i că e foarte supărată pe el, apoi revine cu pași nervoși la postul de lucru al Biancăi.

Pedipalpii lui Fabian se ridică și tresar. Bianca îi înțelege automat întrebarea: *Ce-am făcut?*

Tu ești de vină pentru asta, semnalizează Portia, târându-se lângă Helena și ghemuindu-se lângă ea. *Ai făcut experimente pe el.*

Masculul execută câteva mișcări sacadate. Nu emite o propoziție completă, ci echivalentul mormăitului în barbă al oamenilor. *De unde era să știu?*

Limitează-ți activitățile, îi spune Portia. *Toți suntem în pericol.*

Fabian își încleștează picioarele. Cum să fi prevăzut el asta? Helena îl compătimește. În prima clipă, străinii s-au arătat dornici de comunicare, numai pentru ca în următoarea – de fapt, atunci când au văzut o formă umană – o parte dintre ei să facă o criză de furie, iar cealaltă să apere *Lightfoot* cu îndârjire, ambele trecând instantaneu la agresivitate fără nicio avertizare prealabilă. Asta înseamnă că sunt oameni? Nu și după standardele Helenei. Da, oamenii din Lumea lui Kern sunt neobișnuit de pacifiști, dacă iei în considerare aprecierile ei la adresa trecutului sumbru al speciei umane, dar Helena consideră că oamenii tot ar trebui să se pregătească pentru astfel de situații-limită, să le găsească o justificare. Asta dacă nu cumva toată povestea a fost o capcană de la bun început și a degenerat voit într-un act criminal, dar atunci nu se explică de ce unele nave au fost de partea lui *Lightfoot*.

Nu e logic, îi spune Portiei cu ajutorul mănușilor.

Suntem contactați, face Viola un anunț general, urmat de traducerea orală a lui Kern. *Trei nave mari, care au același curs ca noi. Cele care ne-au asigurat scăparea.*

— Măcar noi suntem mai rapizi, spune Zaine, gândindu-se cu siguranță la manevrele greoaie ale vaselor extraterestre.

Nu suntem, o contrazice Viola pedantă. *Avem doar capacitatea de a accelera mai repede deocamdată. Ne trimit semnale ca înainte, deși proporția datelor tehnice e mai mare. Ne transmit mai multe coordonate.*

Toți fac schimb de priviri, fiecare în felul lui: oamenii întorc capetele, portiidele își înclină trupurile unele spre celelalte.

— O cursă? sugerează Zaine, dar nu pare convinsă.

Eposibil să fie o cursă, dacă inamicii aceștia vor să ne lase în viață ca să aibă ce studia, intervine Viola. Fluturatul pedipalpilor ei înseamnă *lucrurile rele se înmulțesc,* adică dacă facțiunile inamice se bat între ele nu înseamnă că sunt clar împărțite în „prieteni" și „dușmani".

— Putem vorbi cu cei de pe *Voyager?* întreabă Helena.

Vocea lui Kern răsună simultan în aer și în podea:

— Nu cunoaștem capacitatea navelor acestora. E un dezavantaj, mai ales că acum stau cu ochii pe noi. Dacă am trimite un mesaj către *Voyager,* n-am face decât să-i trădăm prezența. Trebuie să sperăm că

ai noștri urmăresc ce ni se întâmplă.

O soluție ar fi să ne retragem la marginea sistemului, propune Fabian. *Putem schimba cursul mai rapid decât ei.*

Și pe urmă? întreabă Portia. Helena mișcă din deget ca să-i atragă atenția, apoi îi semnalizează *încet, fii calmă,* pentru că în condiții de stres colega ei are tendința de a deveni ultraconservatoare, femela femelelor. Cu un efort vizibil, Portia își temperează limbajul amenințător al corpului, adoptând unul mai potrivit conversației, și spune: *Dacă fugim acum și scăpăm de urmăritori, ce-am câștigat? Pentru ce a murit Bianca? Am venit până aici urmând semnalele primite de la ei. E un mister la mijloc și avem nevoie de perspective noi pentru a-l lămuri. Sunt aceștia inamici care vor deveni o amenințare pentru noi, acasă la noi, într-o bună zi? Am văzut că au tehnologie la fel de complexă ca a noastră, dacă nu chiar mai complexă. Suntaliații noștri? Au nevoie de ajutorul nostru? De ce se bat între ei? De ce să ne atace pe noi? Dacă avem o șansă cât de mică să aflăm mai multe despre ei și mai ales să stabilim un contact pașnic, atunci trebuie să profităm de ea.* Tradus în cuvinte, discursul ei e înflăcărat, întruchiparea curiozității și îndrăznelii portiide.

Zaine a trasat graficul noilor coordonate.

— Ne conduc spre interiorul sistemului, dincolo de orbita planetei următoare. Avem la dispoziție cam două luni să ne reconfigurăm nava și să ne pregătim.

— Caut o întâlnire a minților pentru o strategie defensivă, rostește Kern.

Exprimarea ciudată este cea mai bună traducere a unui concept arahnid: se adună toți în jurul unei pânze și-și discută ideile pe măsură ce le vin.

Helena simte că nu ar avea cu ce să contribuie la o asemenea întâlnire. În schimb, extrage din înregistrările de pe *Lightfoot* un eșantion reprezentativ din transmisiile primite, în special din elementele vizuale. La urma urmei, e expertă în software-ul de traducere, chiar dacă eforturile ei s-au concentrat pe un sistem de comunicare total diferit. Timp are destul, dacă nu o deranjează să renunțe la porția de somn criogenic. Reglarea ochelarilor și a mănușilor și reorganizarea software-ului ei intern sunt procese lungi

și delicate, dar, cu ajutorul Portiei, are ocazia să le înceapă acum. *Sper doar să nu-mi fac creierul terci, ca Meshner.*

Pe Lumea lui Kern, unul dintre mentorii ei, o femeie, a avertizat-o că se poate întâmpla exact așa ceva – gândirea și limbajul extraterestru au puterea de a deteriora creierul uman prin simpla lui expunere la ele. Era obsedată de niște așa-ziși „extratereștri adevărați", a căror facultate cognitivă ar fi un blestem pentru orice om (sau portiidă) care încearcă să o înțeleagă. Helena bănuiește că, psihologic vorbind, mentorul avea probleme de adaptare la traiul pe o planetă plină de păianjeni. Unii dintre supraviețuitorii de pe *Gilgamesh* nu s-au adaptat niciodată la ea, trăind într-o rezervație de oameni în care prezența portiidă era minimă și mascată. Propunând existența rasei extraterestre distrugătoare, femeia respectivă își externaliza o teamă interioară cu care trăise toată viața sau cel puțin așa a ajuns să creadă Helena.

Sunt și portiide cărora le este imposibil să stea în preajma oamenilor, știe ea. Unele îi resping din cauza dimensiunii lor, altele pur și simplu nu pot suporta bubuitul pașilor umani, deși majoritatea păianjenilor îl ignoră. Între cele două specii există frecușuri și acum, după atâta vreme.

Portia o bate ușor pe braț; e un gest de solidaritate dezvoltat independent la fiecare specie, atât de diferite între ele.

Amintește-ți ce-am vorbit despre masculi, îi spune Helena, ciufulind smocurile stufoase de deasupra ochilor principali ai Portiei.

Fabian nu e un mascul tipic, foșnește Portia, ținând, fără îndoială, sub unul dintre ochii ei subiectul furiei sale. *Se ghemuiește și dansează destul de cuviincios, dar e un prefăcut. Îmi poartă pică masculul ăsta.*

Dar și tu îi dai motive, subliniază Helena. Pe ecranul ei, computerul a codificat cinci sute de semnale străine separate, vizuale și de date. E munca furnicilor din colonia de pe *Lightfoot* mai degrabă, decât conștiința lui Kern sau sistemele electronice. Furnicile portiide bat oricând computerele oamenilor la analiza calitativă.

Helena se încruntă, obișnuită să discearnă tipare în semnale și vorbire; în mare parte, munca ei constă în a stabili corelații între sens, postură, calificativele exprimate de pedipalpi, chiar și

chimicalele cu miros, toate fațetele comunicării. De data asta, sesizează două formate distincte, dar fără o corelație imediată între ele. Sau, dacă există una, e inclusă într-un anumit sector de date pe care nu îl analizează cum trebuie. Se duce la sursă și o chestionează pe Kern despre alte canale posibile, despre elemente separate ale mesajului care nu au ajuns la ea.

✦

Peste multe zile, amenințată de Kern că îi va limita accesul la sistemele ei, nu are alt rezultat decât absența dovezilor că ar exista orice conexiune între semnalele vizuale și numerice. *Asta nu e o dovadă a absenței, dar...*

— Dacă sunt două specii diferite și pe navele lor? Dacă semnalele numerice sunt... ascunse în transmisia principală de niște agenți secreți?

Adică în loc să ne dea întâlnire undeva, un spion ne-a divulgat ținta spre care se îndreaptă ei? Portia tremură, semnalizându-și dezaprobarea. *Au acționat în baza asta. Și avem semnale care nu ne erau destinate nouă. Fiecare e împărțit la fel, în măsură mai mare sau mai mică. Informațiile vizuale încărcate de date, numerele în formatele mai compacte ale Vechiului Imperiu. Și proporția s-a schimbat, uite,* acesta *e tiparul.*

Și are dreptate. Corelația nu e în conținut, ci în modul de separare a mesajelor. Anumite combinații de culoare și formă corespund perioadelor în care informațiile vizuale aproape că elimină numerele. *Ca și când ar striga.* Într-adevăr, culorile și formele din aceste perioade sunt vizibil neprietenoase. *Negru, roșu, alb, vârfuri și unghiuri ascuțite. Poate simboluri universale ale amenințării la adresa a orice are origine terestră.* Se uită la ceva care a venit de pe Pământul îndepărtat, fără îndoială. Tehnologia utilizată pentru a transmite aceste semnale derutante este rudă apropiată cu cea găsită de *Gilgamesh* în centrele Vechiului Imperiu sau cu cea întrebuințată pentru a o conserva pe Avrana Kern pe orbita lumii care îi purta numele. *Mai aproape de noi decât de cei care ne trimit semnalele, indiferent cine-or fi.*

Nimeni nu vorbește despre o mașină inteligentă acum, dar Helena e tot mai convinsă că nici operatorul de la capătul celălalt al

transmisiilor nu este om.

Nu-i ies din minte atitudinea agresivă a Violei față de Fabian, picioarele ei ridicate, amenințarea cu violența, moștenită din vremuri ancestrale, presenzoriale: *sunt mai mare, sunt periculoasă, supune-mi-te.* Transmisiile radio portiide sunt foarte rafinate: conțin o versiune codificată a înțelesului limbajului arahnid – vibrațiile și calificativele vizuale –, dar fără contextul emoțional mai amplu, conferit de limbajul plastic al trupului. În acest sens, vocile umane sunt mai expresive, pentru că subtextul e sugerat de ton și ritmul vorbirii, dar chiar și așa, oamenii preferă să comunice cu ajutorul ecranelor, pentru că văd expresia facială a interlocutorului.

Crezi că e posibil ca poporul tău să fi inventat o metodă de comunicare la distanță, care traducea limbajul trupului? o întreabă Helena pe Portia, care e foarte atentă la grupul de tactică defensivă, adică Zaine, Viola și Fabian, care se consultă cu Kern. Pedipalpii Porției se mișcă, un gest echivalent cu ridicatul din umeri.

Totuși, Helena simte cum îi crește entuziasmul. *Dacă s-ar baza mai mult pe limbajul trupului lor... sau dacă am face în așa fel încât expresiile noastre fizice să fie esențiale pentru a transmite mesajul...* Nu a inventat Vechiul Imperiu un alfabet suplimentar de simboluri pentru a adăuga calificative emoționale textului scris, pentru a răspunde tocmai acestei nevoi? *Hai să zicem că avem de-a face cu o specie pentru care semnificanții vizuali reprezintă o parte esențială a comunicării și realmente* nu pot *transmite înțelesurile fără ei...* Ăsta e sigur un subiect sensibil, pentru că, dezvoltându-și cultura, specia aceasta tot ar fi nevoită să reducă înțelesul la un cod, la niște caractere scrise, care să prescurteze și să reprezinte comunicarea fizică originală. *Dar dacă nu a procedat așa?* Helena nu-și poate imagina calea pe care ar merge o asemenea cultură. Cum să treacă de la barbarism la o tehnologie atât de complicată, fără a trebui să-și reducă limbajul la un cod simplificat? Sau poate că tot ce vede ea în canalul acela vizual compact *este* o abreviere a ceva chiar mai complex...

Nu uita să respiri, îi spune Portia, iar Helena își dă seama că a împietrit și a rămas cu răsuflarea tăiată în timp ce mintea îi aleargă pe drumuri înfundate. E bine să ai un prieten care te cunoaște atât de

bine.

— Mă voi concentra exclusiv pe canalul vizual, anunță Helena.

Va lua clasificarea inițială făcută de furnici și îi va aplica algoritmii ei de traducere, care sunt ei înșiși descendenții evolutivi ai programelor inventate de strămoșul ei, Holsten Mason, când făcea încă parte din echipajul de pe *Gilgamesh*. Furnicile îi vor prelua software-ul și îi vor adăuga crâmpeie de înțelesuri din bogăția de date pe care o deține.

O bogăție care se înmulțește numai când ei se îndepărtează de centura de asteroizi, înaintând spre centrul sistemului planetar. Traficul intens din vecinătatea habitatelor sau instalațiilor argintii e nimic față de simfonia pe care o detectează deja ca venind de pe planeta următoare, un spectru larg de... ce anume? Nu bâlbâieli, ci culori discordante, respingătoare, își zice Helena. O reprezentare complexă și variabilă, provenind din zece mii de surse diverse. Se întreabă dacă locuitorii planetei, indiferent ce-ar fi *ei,* sunt în război, dar i se pare imposibil să existe o întreagă planetă înfuriată, cu tehnologie la un asemenea nivel, care să nu se autodistrugă. *Cum s-a autodistrus Pământul.* Un blestem vechi de câteva milenii pare să-i bântuie pe toți copiii acelei planete pierdute și să-i împingă la anihilare.

3

Fabian vine cu ideea că o facțiune a localnicilor deține centura de asteroizi și este în dispută cu cea de pe planeta interioară, spre a cărei orbită se îndreaptă ei acum în viteză. Cu siguranță sunt semnale de triangulație între planetă și navele care se țin scai de ei. Noul punct de rendez-vous – sau de ambuscadă, cum se încăpățânează Portia să creadă – îi va plasa pe traseul orbital al planetei, dar la 30 de milioane de kilometri de poziția ei în momentul respectiv. Portia ia în calcul gradul acesta de precizie. Poate că o minte extraterestră a făcut un compromis, alegând locul de întâlnire destul de aproape de casă, dar nu atât de aproape încât să-i sperie pe vizitatorii veniți din alte lumi. Sau poate că localnicii au arme și tehnologie pentru care cele 30 de milioane de kilometri sunt o nimica toată. Dacă ar trebui să facă o comparație, nu i-ar considera chiar atât de avansați, deși sigur au atins un nivel superior păianjenilor. Însă tehnologia nu e un domeniu liniar. Toate părțile implicate au puncte tari și puncte slabe, chiar dacă se bazează pe eforturile neprețuite ale unor giganți tereștri de odinioară.

De când a ieșit ultima oară din cabinele criogenice, Portia a tot bătut-o la cap pe Kern, cerându-i regulat actualizarea situației: *Mai avem mult până acolo?* E atât de nerăbdătoare, că mișună peste tot în compartimentul echipajului, ba pe podea, ba pe pereți, ba pe tavan. E o stare tipic portiidă, apărută la o specie de vânători care au evoluat într-o societate în care comportamentul agresiv trebuie ținut în frâu. Când va veni momentul să acționeze, Portia va fi cumințenia întruchipată, dacă așa va trebui. Acum însă instinctele ei ancestrale îi spun *fă ceva,* așa că aleargă încolo și încoace în spațiul disponibil, se oprește, iar fuge, iar se oprește, adică jonglează cu nivelul de oxigen și zahăr din organismul ei, pentru a-și ține frustrarea sub control.

Scanerele de rază lungă ale lui Kern semnalează prezența altor nave chemate să le iasă în întâmpinare la punctul de rendez-vous, făcând deja... ceva. Nu se vede bine ce anume din cauza distanței, dar e posibil ca una dintre ele să-și modifice forma sau să se înjumătățească, sugerând un surprinzător punct comun cu ingineria

portiidă.

Kern a reușit să obțină și niște citiri mai relevante de pe planetă, în pofida distanței, și a venit cu o serie de descoperiri interesante. Densitatea semnalelor indică o societate foarte activă tehnologic, dar, conform analizei făcute de înțeleptul doctor Kern, un asemenea volum de semnale nu susține ideea unei lumi dens populate, dependente de transmisiile radio. Comparația cu lumea care-i poartă numele, de exemplu, arată că, dacă, într-adevăr, comunicarea portiidă s-ar baza încă pe transmisii radio, semnalele ei le-ar depăși pe cele detectate de Kern cu un factor de 10. Bineînțeles, majoritatea conversațiilor portiide moderne nu se desfășoară prin intermediul undelor, ci prin fibră optică și sisteme închise similare, deci Lumea lui Kern probabil că e un loc foarte tăcut pentru stațiile de ascultare ale altor specii. Echipajul a formulat un set de teorii, majoritatea nefondate. Să existe oare doar o mică populație pe planetă? Să fie transmisiile radio raționalizate sau limitate la o anumită clasă socială (cum s-a întâmplat și în istoria portiidă, din motive socio-religioase)? Poate că planeta abundă în tehnologie nededicată transmisiilor și există pur și simplu o prezență orbitală, substanțială care se bazează pe ele. Portia crede că această ipoteză, care îi aparține, corespunde cel mai bine faptelor constatate.

Viola o contrazice: *poate că pur și simplu sunt o specie necunoscută,* ceea ce, în opinia Portiei, nu e de ajutor. Viola nu și-a revenit după moartea Biancăi. Cele două s-au născut în aceeași casă, se știau de mici. Portiidele nu au relații de familie atât de strânse ca oamenii, dar mințile înrudite prin asociere îndelungată alcătuiesc o societate strâns unită de surori – de *semene,* se corectează Portia, unduindu-și pedipalpii într-un gest asemănător cu datul ochilor peste cap –, în care pierderea unei colege lasă un gol în rețea, un gol care deformează lumea. Așa că, dacă starea de spirit a Violei nu e echivalentul durerii omenești, tot e un mod trist de a recunoaște că lumea de azi e diferită și cu nimic mai frumoasă decât cea de ieri.

Încă agitată, Portia răsfoiește datele culese de Kern de pe planetă. Chiar și de la distanța aceea, se vede clar un eșafodaj orbital. Nu e ca inelul din jurul lumii Portiei, cu pânza lui geosincronă, țesută din zeci de cabluri de lifturi spațiale, ci o aglomerație de posibile stații spațiale

sau, eventual, niște reziduuri. Semnăturile energetice sporadice indică fie o activitate care presupune o explozie de lumină, fie focuri trase cu arme imense. Colac peste pupăză, planeta propriu-zisă are o semnătură curioasă, pe care Kern o poate explica numai cu ipoteza că suprafața îi e acoperită de lichid aproape în întregime. Având în vedere distanța față de soarele sistemului, cel mai probabil e apă, își spune Portia.

Există specii acvatice inteligente pe Lumea lui Kern. O specie de crustacee întreține de mult relații diplomatice cu portiidele, făcând și schimburi comerciale și tehnologice limitate cu ele. Totuși, păianjenii nu se aventurează prea mult sub apă, iar cultura marină pare destinată să rămână acolo, întrucât tehnologia ei e inferioară celei portiide, iar ambiția ei nu va depăși niciodată suprafața apei. Civilizațiile acvatice nu aspiră la tehnologie înaltă, în niciun caz la călătoriile spațiale. Cel puțin asta e opinia generală a portiidelor.

Kern e de acord cu ea, în principiu. În același timp, pune în ecuație masa, impulsul și inerția în raport cu navele localnicilor. Rezultatele obținute ar fi corecte numai dacă navele acelea uriașe ar fi pline cu apă – pline ochi, fără bule de aer, altfel, lichidul ar sparge orice fel de fuzelaj imaginat de Kern. Și mai e și epava aceea de gheață pe care au întâlnit-o la apropierea de acest sistem planetar; mai mult ca sigur că a fost cândva o navă ca acestea, care a suferit un accident fatal și s-a despicat, căzând victimă vidului și vărsându-și sângele înainte să-i înghețe bocnă rămășițele.

Echipajul dezbate intens orice posibilitate și Portia ia parte la conversație numai cu două picioare lenețe, în caz că se menționează aspecte edificatoare. Cu alte trei picioare, o întreabă pe Helena cum ar putea comunica între ele speciile acvatice.

Am văzut în ce fel, îi răspunde Helena, și ea cufundată în muncă, încercând să priceapă ceva din transmisiile localnicilor. *Vizual, cel puțin pe de-o parte. Posibil și prin infrasunete. Poate au și canale suplimentare pe care nu le-am detectat și tot ce am primit până acum e lipsit de sens.* Pare frustrată, dar Portia o cunoaște bine, atât de bine pe cât poate cunoaște o portiidă un om. Când trebuie să îndeplinească sarcini lungi și complexe, Helena dă dovadă de o răbdare de-a dreptul portiidă. În momentele de maximă sinceritate,

Portia recunoaște că ei îi lipsește deseori această însușire. Se aventurează mult prea des în necunoscut fără un fir de sprijin, cum se spune printre portiide. Dar păianjenii recunosc că, pentru a prospera, o colonie are nevoie de îndrăzneală și precauție în doze egale.

Acum înțeleg ce au făcut, anunță Kern. Pe ecran apar imagini noi, iar în jurul lor, legenda, sub forma unor noduri încâlcite. Nava cea mai mare și-a redus considerabil mărimea, iar masa ei a contribuit la formarea unei sfere noi, protejată fie de aceeași membrană flexibilă, fie de un material superior tehnologiei portiide: un câmp de energie electromagnetică pură. Altă navă a andocat odată cu sfera aceasta transparentă, iar un cordon ombilical cu aspect organic a intrat în ea când cele două s-au rotit lent una în jurul celeilalte. Celelalte nave stau deoparte, la câteva mii de kilometri distanță.

Am primit transmisii noi. Helena le examinează, dar conțin o secțiune care, cred eu, este cât se poate de clară. Un cod de autorizare a andocării pe care îl recunosc de pe vremea mea. În concluzie, este o invitație. Helena?

Sunt de acord, bate Helena ușor cu degetele, apoi își rostește opinia cu glas tare, pentru Meshner și Zaine.

Portia se cocoșează, scuturată de un frison de teamă. Ciudat loc de întâlnire pentru un prim contact: o sferă cu apă, susținută într-un mod imposibil în vidul cosmic, un mediu ostil pentru om și cu atât mai mult pentru portiide. O provocare, așadar.

Mă voi duce eu, anunță bătând ferm din picioare, ca să nu i-o ia înainte vreun alt îndrăzneț invidios. *Mă voi întâlni cu ei.*

Simte mâna Helenei pe spate.

Vin și eu, îi spune prietena sa. *Cred că am descifrat câteva principii ale limbajului lor.*

✦

Lightfoot e în decelerate de câteva zile, dar nu de atâta timp ca navele aflate încă mult în spatele lor, care se urnesc greu și tot așa se și opresc.

Apa e de vină, sugerează Fabian. Așteaptă replica provocatoare a femelelor, dar ele ori se mulțumesc să-l asculte fără să-i răspundă, ori au altele pe cap. *Câștigă și pierd din viteză foarte greu, au un impuls colosal și probleme cu inerția, dar și energia necesară!* Își termină

discursul cu un gest vag amenințător, pentru a sublinia natura marțială a omologilor lor.

Cineva și-a mai însușit câteva Înțelegeri, remarcă sec Portia, sugerând că noile cunoștințe ale lui Fabian se întemeiază pe eforturile unor giganți (femele). Helena îi face semn cu degetul să fie prudentă, iar Portia îi răspunde cu un tremur iritat din pedipalpi. *Da, da, sigur că are dreptate. Cine știe cum și-a dat seama...* Genialitatea, la portiide, constă în interpretare și aplicare, nu în cunoaștere; nu-i poate nega masculului momentul de glorie.

Pe Viola nu o încântă ideea că vor pătrunde pe teren „inamic", indiferent de motiv. Nici Kern nu e de acord cu ea, dar ceilalți decid că întâlnirea va avea loc. Portiidele nu prea respectă ierarhia. Bianca nu are succesoare, pentru că păianjenii gândesc prin raportare la ramificații și rețele, nu în linie dreaptă. La ei, autoritatea se transmite prin niveluri de influență nebuloase, iar Viola nu e suficient de agreată pentru ca argumentele ei să conteze. Dacă i s-ar da voie să conducă, Kern ar fi un tiran autocrat, bănuiește Helena, dar lungul ei istoric de negociere cu portiidele a schimbat situația. Kern se bazează pe ele, nu mai e o zeitate matriarhală, ci un demon invocat, obișnuit să fie captiv în cercul lui magic. Însă, știe Helena, instanțele lui Kern sunt foarte variabile.

— Ia spune-mi, rostește Kern foarte aproape de ea, făcând-o să tresară, pentru că hibridul poate vorbi din orice loc al cabinei echipajului. Au dat vreun rezultat eforturile tale de comunicare? Nu ai timp să ceri opinia colegilor și nici să faci corecturi.

Helena se strâmbă.

— Am un sistem de lucru descărcat în implanturile mele și pe o tabletă. Pot produce semnale care seamănă cel puțin superficial cu datele vizuale primite și am descoperit niște... corelații vagi între imaginile pe care le vedem și fluxul de date tehnice asociate cu ele, precum și cu conținutul emoțional mai simplu pe care îl aveam deja.

— Hm...

Vocea umană a lui Kern e plină de îndoială și probabil că scoate mormăitul respectiv numai ca să-și exprime neîncrederea.

— Eu nu am reușit să stabilesc corelații între seturile de date. Arată-mi ce-ai lucrat.

Helena se supune, pentru că solicitarea aceea brutală o caracterizează perfect pe Kern: e o personalitate fără pic de farmec, cu care s-au obișnuit toți oamenii și păianjenii.

— Marchează corespondențele, care nu sunt legături continue, ci puncte în care anumiți semnificanți-cheie din fluxul vizual – culorile, lungimea de undă, formele fizice ale obiectelor – par a determina întotdeauna anumite răspunsuri, ca și cum fluxul vizual se întrerupe singur și rămâne așa multă vreme, dar se reia pentru a face verificări cu canalul însoțitor și...

— Concluziile, te rog, o grăbește Kern, pentru că datele pe care i le furnizează Helena sunt complexe, dar nu duc nicăieri. La ce folosește asta?

— La dat instrucțiuni, poate. Sau la preluat informații, explică Helena. Mai degrabă prima variantă, întrucât se observă că toate astea preced reacțiile fizice pe care le-am sesizat la ei, mai ales lupta. Mă întreb dacă nu cumva avem de-a face cu mai multe specii care colaborează strâns sau o specie și un sistem automat, așa cum spunea Viola.

— Și?

— Pornind de la asta, am observat că anumite semnale vizuale conduc la anumite *tipuri* de acțiune. Le-am clasificat...

Helena marchează date noi. Kern le-ar putea căuta singură în baze de date, dar Helena îi economisește resursele, știind că o apreciază pentru asta.

— Nu reușesc să port un dialog cu ele, dar pot să le transmit măcar că venim cu gânduri pașnice. Le-aș putea da mai multe informații tehnice, dar, neoferindu-le și un flux vizual, bănuiesc că nu le-ar lua în seamă sau poate că totuși cine le-ar înțelege nu are căderea de a lua decizii.

Meshner se pare că a tras cu urechea la discuție. E tot palid și-și deplânge soarta, în ciuda convalescenței petrecute în capsula criogenică, dar s-a întors printre colegi.

— Au tehnologie mai avansată decât a noastră, credem? întreabă el. Atunci de ce nu-i lăsăm pe ei să ia deciziile?

— Noi avem o bibliotecă întreagă cu transmisiile lor, subliniază Helena, pe când ei nu au aproape nimic de la noi.

— Și intenționez ca lucrurile să rămână așa, dacă va fi posibil, intervine Kern categoric. Nu am detectat nicio tentativă de compromitere a sistemelor noastre – vrea să spună „a sistemelor mele” –, dar am instalat protecții la avarii și am dat instrucțiuni anumitor membri ai echipajului să mă verifice.

Adăugirea nerostită: dacă i se va sparge sistemul, oare ea își va da seama? Speranța ei e că sistemul de calcul portiid diferă atât de mult de al Vechiului Pământ, pe care se bazează localnicii, încât orice încercare de a pătrunde în el s-ar lovi de incompatibilitatea dintre ele; între timp, se familiarizează tot mai mult cu computerele navelor străine.

Nu i-a scăpat nimănui faptul că lui Meshner i s-a dat acces la sistemele lui Kern, chiar mai mult decât Violei. Asta i-a făcut pe unii să ridice din sprâncene și pe alții din pedipalpi, dar nici Kern, nici Meshner nu au chef de dat explicații, așa că dezvăluirile vor trebui să aștepte.

✦

Motoarele lor își iau avânt și *Lightfoot* jonglează cu legile fizicii pentru a se apropia de o sferă spectrală, care nu pare a fi altceva decât un glob cu apă dansând leneș în cercuri cu nava-mamă. E gol, cu excepția a două ansamble colțuroase diforme, din plastic neformat, puse față în față într-un mediu lichid. Numai că Helena observă că ansamblele sunt imagini în oglindă. *Partea noastră, partea voastră.*

În rândul portiidelor, teoria prevalentă e că vor găsi o civilizație asemănătoare cu cea stomatopodă de pe Lumea lui Kern, însă mult mai avansată. Crustaceele de acasă sunt și foarte sensibile la culori, iar facultățile lor senzoriale naturale au contribuit substanțial la tehnologia portiidă. Pe tableta pe care Helena își va proiecta mesajele colorate și pe toate ecranele din cabina echipajului, imaginile se formează prin intermediul unor cromatofori modificați, miriade de celule cu pigment colorant, care se dilată și se contractă, mici și suficient de numeroase pentru a genera imagini în mișcare.

— Cât de mari credem că sunt localnicii? întreabă Zaine din prudență, pentru că, deși globul e un pitic față de nava lui mamă, tot conține foarte multă apă.

Nu mai mari decât mine, răspunde prompt Portia. Marchează

dimensiunile cordonului ombilical, prin care o portiidă ar putea să treacă doar târându-se. *Probabil că le place apa.*

— Avem o problemă, intervine computerul.

Vocea ei umană e plată, sugerând că dr. Kern și-a redistribuit puterea de procesare și nu mai seamănă cu glasul ei inițial. Helena identifică subtext în vibrațiile pe care le transmite portiidelor: avertizare, anxietate și senzația bizară a unei confesiuni, clarificată de explicațiile lui Kern:

— Lucrez la o armă cu care să tragem împotriva inamicilor. Numai dacă escaladează conflictul, evident.

— Hai să nu le spunem încă „inamici", propune Helena calmă.

— Am sperat că un puls electromagnetic le va afecta sistemele și vom putea scăpa de ei, pentru că suntem mult mai puțin vulnerabili la asemenea arme, spune afectat computerul. Dar globul acesta există numai în virtutea unui câmp magnetic, care poate că nu va supraviețui unui asemenea atac. Așadar, ambasadorii noștri vor merge acolo pe riscul lor.

Am știut asta de la bun început, replică Portia imediat. Kern nu cedează:

— V-am pregătit costumele. Funcționale și în vid, *și* în mediu acvatic, după câte știu eu.

— Vă doresc noroc, spune Meshner nu prea optimist.

Helena îi surprinde privirea obosită și îi zâmbește.

4

Haideți să-l numim pe acesta *Paul,* în cinstea nomenclaturii lui Disra Senkovi. Așa cum Portia nu se gândește la ea ca la Portia, ci ca la o succesiune de vibrații pulsatorii (modificate de mișcări ale pedipalpilor, pentru a indica dispoziția și starea relativă), nici Paul nu se gândește la el în termeni umani. Spre deosebire de păianjen, nu are un nume fix. Are însă un *eu,* un ego care se studiază pe sine și se recunoaște ca fiind separat de restul universului, așa cum recunoaște părți distincte ale acelui univers care îi sunt rude, rivali, potențiali parteneri de împerechere, entități care trebuie admirate sau evitate. Simultan, Paul recunoaște că aceste entități nu sunt statornice, deci rivalul de azi poate să devină prietenul de mâine. El însuși e o ființă versatilă atât din punct de vedere psihologic, cât și fizic.

Iese din cordonul ombilical cu multă prudență. Pe de-o parte, palpită în anticiparea unui pericol potențial, pe de alta, simte pură curiozitate și dorința de a explora și de a face descoperiri. Ai săi se află în fața unei noi oportunități. În alte circumstanțe, nu s-ar fi produs violențele recente la care a fost martor și participant, dar ai lui se confruntă chiar în momentul de față cu numeroase provocări, destule pentru ca ei să devină o provocare unii pentru alții. Când intrușii au trimis mesajul *acela,* primul lor semnal inteligibil, o parte din semenii lui Paul și-au schimbat radical perspectiva și au trecut la defensivă. De ce? Paul nu pune această întrebare, întrucât acceptă că asemenea sentimente și fluctuații pur și simplu *există.* Silueta aceea antropoidă sugera un pericol brusc și unii au interpretat-o drept amenințare. Ei – Coroanele lor – s-au retras, știind că trebuie să se apere. În consecință, diversele noduri din Atingerea lor au avertizat sistemele navei, care acționează ca o prelungire a sistemului nervos și a corpului lor. Între timp, Paul și confederații săi au tras alte concluzii, manifestând o dorință de a înțelege și de a investiga mai puternică decât instinctul primejdiei, iar reacția lor a fost să protejeze Lucrul cel Nou de distrugerea lui iminentă. Așa s-a ajuns la ciocnirea aceea dintre nave, în urma căreia au murit 26 dintre ai lui. În ziua de azi, asta e ceva foarte obișnuit. Neamul său duce un trai pe muchie de

cuțit, primit moștenire de la istorie.

Dar alianța provizorie în favoarea protejării Lucrului celui Nou a învins, într-o demonstrație suficient de dură pentru ca partea agresoare să-și reevalueze prioritățile și să-și schimbe imediat opțiunea, renunțând la manevrele ostile împotriva intrușilor. Așa a ajuns nava lui Paul aici, pentru a crea o arenă în care el, dintre toți, să se întâlnească de acum cu vizitatorii.

Cordonul ombilical e îngust, dar Paul e maleabil și își unduiește trupul moale cu ușurință, comprimându-și până și creierul, la nevoie. După ce iese din el și ajunge în apă, își caută un punct de observație mai sigur, înainte de a-și continua înaintarea. Un braț i se întinde din proprie inițiativă, pentru a pipăi refugiul creat de semenii lui. Paul se prelinge în golurile lui, navigând printre spațiile neregulate, până când ochii lui își fac loc printr-o gaură de unde să-i studieze pe vizitatori.

Sunt doi la număr. Unul aduce cu un crab – e mai mic decât Paul, dar prea mare pentru a fi vânat în siguranță. Celălalt e umanoid. Paul îi recunoaște forma, deși ea nu există în memoria lui; e conectat la nava sa, ale cărei baze de date conțin o mulțime de vechituri scoase la suprafață chiar acum. Silueta unei ființe umane bântuie înregistrările caracatițelor ca o stafie, ca omul negru, ca un zeu de demult. Pielea lui Paul fluctuează când încearcă să proceseze cunoștințele subconștiente, iar sentimentele i se dezlănțuie: admirație, teamă, amenințare, uimire.

Totuși, e doar o siluetă. Paul are o senzație de constrângere, un soi de bariere ridicate între el și străini, deși nu îi desparte decât apa. Senzorii navei înregistrează că vizitatorii sunt acoperiți complet cu un material folosit rar: costume, aparate. Paul *nu le vede,* adică nu poate primi de la ele informațiile cu care e obișnuit. Sunt ca niște umbre în mintea lui. Dispoziția i se înrăutățește, agitația ia locul curiozității și optimismului. E gata să se întoarcă pe nava lui și să renunțe la aventură. La urma urmei, nou-veniții nu fac decât să stea acolo în apă, într-o postură dominantă pe care ar adopta-o un prădător, în loc să profite de propriul adăpost pentru a demonstra prudență și umilință.

Totuși, vrea să *știe,* iar curiozitatea sa imperativă se transmite de la

Coroană la Atingere, făcându-l să țâșnească din ascunzătoare în fața vizitatorilor. Cântărește, poate, jumătate din masa formei umane, dar pare mai mare din cauza tentaculelor care lasă dâre groase prin apă. Timpul și refuzul lui Senkovi de a crea prădători ai octopodelor au permis speciei lui Paul să se dezvolte considerabil.

Silueta umană ține ceva plat și dreptunghiular în față: un ecran, pentru că se văd culori și forme pe el. Inițial, Paul are impresia că ecranul e forma de viață inteligentă, dar își modifică perspectiva și se conectează cu străinii la nivel mintal pentru prima oară, înțelegând tentativa lor de comunicare. Conținutul mesajului propriu-zis pare fără înțeles la prima vedere, lipsindu-i până și noțiunile primare sesizabile în izbucnirile emoționale ale unui pui. Dar în momentul următor Paul își reevaluează părerea, pentru că fluxul secundar de date primit de navă și Atingerea lui indică un context restrâns. Înțelege că vizitatorii au gânduri pașnice. Înțelege că vor să comunice, chiar dacă nu pot vorbi. Paul oscilează. Simte că e captivat de Lucrul cel Nou și plutește spre el, pentru a-l cerceta. În același timp, Atingerea lui primind mai multe informații de la băncile de date, simte o neliniște crescândă. E ca și cum își amintește un Lucru Foarte Rău, pe care nu l-a cunoscut vreodată conștient.

Vizitatorii nu fac gestul de a se apropia de Paul, iar el decide că e mai bine așa, să-l lase pe el să controleze contactul. Îi abordează, menținându-și poziția în coloana de apă cu jeturi împroșcate ocazional prin sifon, și le vorbește cât se poate de elocvent. Atingerea lui le semnalizează că le înțelege Gândurile pașnice și e de acord cu Comunicarea, iar el improvizează un discurs pe aceeași linie, un poem elegant, scris pe pielea lui și redat prin unduirile numeroaselor lui brațe. Semenii săi, care îl urmăresc de pe navă, îi transmit aprobarea și admirația lor; pe unii îi covârșesc stări emoționale nobile, iar ochiul lui intern vede o cascadă de spectacole inspirate de al său, interpretări, inversiuni și replici individuale. Paul e covârșit de splendoarea lor și se asigură că întreaga reprezentație e stocată în memoria navei, pentru a fi dată ca exemplu altă dată. Se simte sigur pe el, pentru că Atingerea sa procesează mesajele trimise constant de Atingerile celorlalți, care își confirmă propriile stări emoționale optimiste. E pe cale să facă o faptă măreață! Va extinde granițele

speciei sale prin întâlnirea cu acești oameni și/sau specii nemaiîntâlnite.

Pe instrumentul vizitatorilor, culorile se îmbină în noi forme simple. Indică aspecte contradictorii despre dispoziția lor: sunt calmi; sunt entuziasmați; sunt vigilenți; sunt plini de dorințe carnale. Paul înțelege că întâlnirea aceasta istorică îi copleșește. La urma urmei, și Deghizarea sa trădează o gamă de stări foarte diverse. Apoi, urmărind traducerea cu ajutorul centrilor de procesare din brațele lui, își dă seama că poate vizitatorii pur și simplu nu se pricep la comunicare. Totuși, nu demonstrează nici agresivitate, nici frică, iar Paul face dintr-odată un salt brusc în cunoaștere – într-un moment când toate părțile sale contribuie la întreg – și sesizează germenele unui tipar comun. *Încearcă,* dar de ce ar face-o, dacă ar fi niște monștri?

Paul se adună și, cu un efort conștient, preia controlul Deghizării sale. Își colorează pielea cu modele în nuanțe de gri și verde, redând expresia neutră și politicoasă a unui ambasador care-și suprimă orice indiciu al zbuciumului interior. Se apropie de străini precaut, deși brațele sale se convulsionează de dorința de a le atinge învelișul și de a vedea ce anume pot afla pipăindu-l.

Conexiunea cu nava îi stimulează diferite sectoare vizuale din creier: colegii lui de echipaj emit o constantă bolboroseală cromatică, uimiți de acest prim contact. Înregistrările lui vor fi analizate secole la rând, asta dacă semenii lui Paul vor supraviețui atâta vreme, fapt care, deocamdată, nu poate fi garantat. Se impune o atitudine adecvată, decide el. Trebuie să le facă o serenadă acestor străini, chiar dacă nu îl vor înțelege. Așa cum procedează de cele mai multe ori mintea sa conștientă, acționează sub impulsul momentului și după propria sa apreciere. Începe să danseze.

E un dansator bun: își controlează cu precizie centrii cromatici ai pielii, iar Atingerea lui traduce gândurile și emoțiile pe care vrea să le transmită și le convertește în posturi și spirale elegante, astfel că ba se unduiește prin apă ca o bucată de pânză purtată de curenți, ba se întinde precum tetracoralierii, ba se adună ca un melc în cochilie. Cei doi, umanoidul și crabul, îl urmăresc, cel puțin. Probabil că nu sunt capabili să aprecieze frumusețea spectacolului său, deși *el* și majoritatea colegilor lui de echipaj, care nu sunt niște filistini

incurabili, îl trăiesc la intensitate maximă. În opinia lui Paul, e cel mai potrivit lucru pe care poate să-l facă în acest moment, așa că acționează după cum îi dictează impulsurile, până când ajunge suficient de aproape de străini pentru a-i atinge.

Umanoidul, cu silueta lui ancestrală derutantă, ridică din nou tableta, pe care se vede o schemă colorată, cu conținut vesel. Mesajul invizibil care o însoțește, decodat de Atingerea lui, e un cod de navigație standard din Vechiul Imperiu, care confirmă primirea ajutorului, iar Paul știe că înseamnă un fel de *mulțumesc*. Îl încearcă un sentiment de împlinire, pe care nu se poate abține să nu-l redea cu ajutorul pielii sale.

Atinge umanoidul, dar își dă seama instantaneu că a comis o greșeală. Crabul adoptă brusc o poziție pe care Paul o recunoaște drept amenințătoare. Atunci înțelege un lucru: aceste ființe se acoperă în întregime. *Nu se ating.* Se albește de uimire, apoi etalează tonuri de un violet intens, sugerând părere de rău și compătimire. *Cum pot trăi așa?* Dar momentul trece. Trei dintre brațele sale sunt încă prinse cu ventuzele de umanoid (pentru că asta au hotărât brațele lui că vor face) și amândoi vizitatorii s-au calmat. Poate că sunt receptivi la experiențe noi. Poate că îi va convinge să se atingă unul pe altul, să exploreze formele și texturile propriei lor lumi, acum că a trezit în ei acest nou simț.

Straturile lor exterioare sunt fascinante: și tari, și moi, cu gust și texturi ciudate, un fel de piele, un fel de piatră, aliaje bizare, forme curioase. Silueta umană îi dă voie s-o cerceteze. Crabul așteaptă tensionat, cabrat – observă Paul –, amenințând cu o pereche de ciocuri periculoase în loc de clești. Brațele lui Paul decid să nu se aventureze încă în direcția lor, iar celelalte părți ale sale sunt de acord.

Ce bine merg lucrurile! Paul va fi admirat pentru prestația lui și o parte din Coroana sa se gândește deja la o reprezentație pe care s-o dea, pentru a demonstra ce *simte* primul care se aventurează la o asemenea încercare.

Chiar în timp ce se gândește la asta, întregul echipaj al navei lui își schimbă atitudinea. Nu e vorba de o fluctuație conștientă, ci de informații noi, detectate de senzorii navei și apoi de Atingerile

echipajului. Când ajung în conștientul lor, se traduc simplu, prin *pericol*. Pericol acum. Pericol din partea străinilor. Pericol, trădare, *frică!*

Paul țâșnește de lângă ei instantaneu, răsucindu-se ca tirbușonul și lăsând un nor de cerneală în urmă. *Protocoale de urgență,* anunță colegii lui, iar el încearcă disperat să iasă din bulă până nu e prea târziu. Dar deja e prea târziu. Străinii, care habar nu au ce se întâmplă, nici nu apucă să reacționeze.

5

Avrana Kern, sau copia ei, supraveghează activitatea din bulă, pe de-o parte vizual, prin peretele transparent (care filtrează radiațiile nocive datorită structurii sau compoziției lui nefamiliare) și pe de altă parte cu ajutorul feedbackului din implanturile interne și din sistemele costumelor purtate de Helena și Portia, care o țin la curent cu semnele lor vitale. Își va da seama imediat dacă încep să se teamă, iar acesta e un mod mai eficient de a evalua situația decât o analiză făcută de ea însăși. A fi om, pentru sistemul de operare care se cunoaște pe sine drept doctor Avrana Kern, presupune frecvent asemenea scurtături. În definitiv, Kern e alcătuită numai din sârme, furnici și noțiuni abstracte, rezultate din interacțiunile lor. *Cândva, am fost numai impulsuri neuronale.* Probabil că între cele două etape există o diferență calitativă pe care ar putea s-o sesizeze dacă ar deveni suficient de complexă, dar deocamdată se rezumă să consemneze o stare de fapt.

Nu are nevoie de prea multă atenție pentru a ține sub supraveghere contactul diplomatic, iar în ceea ce privește executarea simultană a mai multor sarcini, e *net* superioară instanței sale antropoide; sistemele coloniei de furnici a portiidelor excelează la șiruri de calcule paralele. Își dedică mai mult timp studiului semnalelor civilizației străine, mai ales al celor emise de cele trei nave, în caz că e o capcană la mijloc.

Navele comunică permanent una cu alta, într-un flux interminabil de aiureli vizuale susținute de rapoarte secundare despre starea mecanică, cel puțin așa le traduce Kern. A căutat înțelesuri folosindu-se de însemnările Helenei și propria ei capacitate de rezolvare a problemelor, dar nu a tras decât o singură concluzie: *străinilor ăstora nu le mai tace gura.* Privește concluzia în raport cu individul care li s-a alăturat Helenei și Portiei în bazin. Dacă limbajul lui se bazează pe culori, atunci și el pălăvrăgește întruna, dar asta nu înseamnă că nu se poate zăpăci; să fie spectacolul acela de culori, care îți provoacă crize de epilepsie, o manifestare inconștientă? Date insuficiente. Kern captează semnale provenite de la o distanță mai mare, transmisii

fragmentare de pe planeta care vine spre ei pe traiectoria ei newtoniană. Caută deja sursele, care au provenit, toate, de pe orbită. Poate că sporovăială neîntreruptă e reacţia primară la faptul că astronauţii aceştia acvatici s-au pomenit, cine ştie cum, în spaţiu.

Kern mai detectează un semnal.

Îl procesează, apoi implică mai multe resurse în procesarea lui şi declanşează o alarmă, pentru că se ocupă exclusiv de el, dintre atâtea altele, şi îi monopolizează atenţia. Îşi aminteşte scurt că a existat cândva, în ultimele zile (ultima zi?) ale propriei sale civilizaţii, un virus care a omorât toate jucăriile, maşinăriile şi minţile electronice din vremea sa, în afară de ea.

Dar un astfel de atac ar fi inutil împotriva ei acum, pentru că rulează pe o platformă pe care vechiul virus nici măcar nu ar recunoaşte-o, iar dacă speciile acestea au inventat un altul care să o infecteze atât de repede, atunci probabil că au capacităţile unor zei. Îi sare muştarul, pregătindu-se de o nouă luptă. Dar inamicul ei nu e un virus. E ea însăşi. Nu o instanţă coruptă a ei, ci însuşi faptul că înţelege cine este.

Există un singur semnal. Nu l-a observat înainte din cauza aglomeraţiei de transmisii şi pentru că nu provine nici de pe nave, nici de pe planeta lor de origine, cea acoperită de apă. Vine mai din interiorul sistemului. Este transmis de pe cu totul altă lume şi iese în evidenţă numai fiindcă orbitele combinate ale celor două sfere îl conduc către cel mai apropiat punct comun al lor, astfel încât semnalul se amplifică până când tocmai natura lui obişnuită îl face să se distingă de sporovăiala generală a localnicilor.

Kern execută câteva scanări scurte şi clandestine şi bănuieşte că planeta vecină are o compoziţie generală similară cu Pământul. Chiar mai mult decât lumea acvatică de pe care provin aceste moluşte. Atunci, de ce nu s-au dus pe ea rudele ei străvechi? Răspuns: s-au dus. Răspuns: poate că sunt încă acolo. Semnalul pe care îl primeşte nu are codificare şi semnătură ambigue şi se poate traduce instantaneu, pentru că e în limba ei maternă, pe care oamenii ăştia mai noi o numesc Imperiala C. Şi nu e un apel de urgenţă, nicio transmisie automată, nicio încercare de a comunica direct cu ea.

Încearcă să reacţioneze. Ea, Avrana Kern, simte un gol în ea acolo

unde ar fi trebuit să fie un răspuns emoțional. Și-a găsit poporul după atâta vreme (în cazul ei, „atâta vreme” înseamnă perioada de dezvoltare a unor specii înzestrate cu percepție senzorială). Și-a găsit semenii, în măsura în care a recunoscut vreodată că are așa ceva, supraviețuitori ai civilizației dispărute, al cărui apogeu a fost apariția unui savant pe nume doctor Avrana Kern. E conștientă de impactul pe care ar trebui să-l aibă această descoperire, dar e privată de satisfacția lui. Ceea ce poate simți ea, față de ceea ce *ar trebui* să simtă, este ca o gură căscată, desenată de un copil, față de expresia unei adevărate surprize. Și e frustrată de două ori: o dată, pentru că nu e decât o biată fărâmă din originalul ei, și încă o dată, fiindcă până și cea mai avansată versiune a Avranei Kern existentă acum în univers a pierdut atât de mult, încât nu a mai rămas în ea nici urmă de simțire umană.

Bineînțeles, este un computer, așa că nu ar trebui să-i pese asta. Dar e un computer care se crede om, deci îi pasă; e ca o problemă de logică nerezolvabilă, care îi macină capacitatea de a se ocupa de orice altceva. Se dedică tot mai mult încercării de a recupera măcar un dram de șoc, surpriză sau încântare din tezaurul tulburător de experiențe veritabile, a căror lipsă nu a simțit-o până acum.

Se declanșează și alte alarme interne. Din fericire, e destul de sofisticată – ca inteligență reală sau artificială, cine mai stă să le delimiteze? – pentru a se opri la timp, înainte de a decide că nava se poate descurca și fără sistemul de susținere a vieții sau altul, tot vital. Dar nu poate uita, vidul emoțional e ca o subrutină la care nu poate renunța: nu are de unde să știe ce anume ar trebui să-l înlocuiască, dar știe că ar trebui să fie *ceva* acolo.

În consecință, face un lucru pe care nu ar trebui să-l facă. Strict vorbind, relația ei cu echipajul uman și păianjenii, mai numeroși, este una de parteneriat, iar portiidele oricum nu reacționează bine la granițe riguros trasate, preferând să aplice oprobriul public în locul unor legi rigide. Totuși, Kern e foarte sigură că o *asemenea* încălcare a legii nu e una care să fie tolerată. Se conectează cu Meshner prin implantul lui, încă activ, și îi pătrunde în creier.

Evident, a afirma că un om sau o portiidă (sau orice ființă vie) își folosește numai un mic procent din creier e prostie crasă. Evoluția

nu-și face rezerve pentru un viitor imaginar. Meshner însă ar putea fi o excepție. Nu în sensul că ar fi ignorant, căci nu este, dar, căutând să ajungă la înțelegerile portiide, și-a suplimentat puterea de procesare a creierului. Din moment ce nu o utilizează în prezent, nu se va supăra dacă va profita și altcineva de ea. Kern își extinde structurile logice în implant și se infiltrează în el, încercând să *simtă*.

Peste șapte secunde – o perioadă relativ lungă – își dă seama că a luat-o valul, pentru că se află *chiar* într-un imperiu al emoțiilor. Implantul lui Meshner e configurat în mod special pentru a traduce date senzoriale și experimentale, ceea ce presupune o mare încărcătură de înțelesuri emoționale, atât umane, cât și portiide. Kern se deschide emoțiilor sale, organe care au pierit demult, împreună cu ea. În absența lor, lasă o copie a lui Meshner să simtă în locul ei, creând un scenariu care ar putea determina o reacție comparabilă din partea lui. Meshner a rezolvat deja problema spinoasă a transpunerii emoțiilor în *qualia*[9] electronice, dar nici măcar nu-și dă seama de marea sa realizare.

Între timp, Kern descoperă și câteva blocaje care împiedică revărsarea experienței portiide în mintea umană și le elimină din mers. La urma urmei, lucrează cu păianjenii de mai multă vreme decât întreaga specie a lui Meshner.

Experiența șocului, a speranței, a temerii împletite cu admirație și a groazei îi depășește așteptările. Emoțiile lui Meshner sunt o licoare care dă dependență, deși colegii lui l-ar cataloga drept introvert și distant. Se declanșează niște alarme de utilizare, apoi altele, externe. Kern își anulează propriile comenzi și părăsește implantul ca un hoț care aude sirenele mașinilor de poliție.

Acum să vedem ce dezastru s-a mai produs. Navele? Sunt tot acolo. Ambasadorii? Portia e puțin speriată de un octopod maleabil, care vrea s-o pipăie, dar e teafără. *Lightfoot?* În prezent, lui Meshner Osten Oslam i se acordă al doilea tratament de urgență.

Kern caută imediat cauza problemei, comparând activitatea neuronală (în recuperare) a lui Meshner cu propria ei experiență în implantul său. Ajunge la o concluzie extrem de stânjenitoare, dar

[9] Instanțe individuale ale experiențelor subiective (n. tr.).

inevitabilă, pe care va trebui s-o discute cu el și, posibil, cu ceilalți membri ai echipajului. Acum toți îl acuză din nou pe Meshner și nu e prea cinstit, dar Kern consideră că e contraproductiv să pui lucrurile la punct în timp ce se desfășoară un prim contact diplomatic.

În plus, trebuie să-și formuleze mărturisirea în așa fel încât să poată repeta lucrul acela interzis și altă dată, pentru că a fost... Se cercetează pe ea însăși, deoarece știe că ar trebui să *simtă* ceva în legătură cu experiența trăită în creierul lui Meshner, dar nu găsește decât informația nemulțumitoare că a fost una de împlinire intelectuală, ceea ce nu e același lucru cu a o simți.

Cum atenția ei e acaparată acum de toate acestea, cedează impulsului de a răspunde la semnalul redat în Imperiala C și trimite un simplu *Primit și confirmat*.

Peste câteva momente, totul se duce de râpă.

6

Caracatița e chiar în fața ei, la mai puțin de o lungime de braț, explorându-i curioasă costumul, părțile lui tari și moi, materialele din care e făcut. Helena se uită la ochiul ei, la pupila care se dilată examinând-o și care devine, dintr-o dungă orizontală, o pată neregulată. Nu simte că s-ar stabili un contact vizual; caracatița îi studiază trupul, în timp ce al ei pulsează discret în culori elegante. *Pentru ea, sunt mută.* Îi arată tableta, iar molusca remarcă evident mesajele colorate pe care le-a încropit. Din când în când, pielea ei reflectă prin unduiri vagi unul dintre semnalele Helenei. *L-a recepționat, dar a înțeles ceva din el?* Totuși, plutind acolo în spațiu, într-o bulă de apă, e ciudat de liniștită. Nu simte amenințare din partea octopodului, în ciuda mormăielilor Portiei în urechea ei; transmisia exclusiv electronică nu e decât nemulțumirea generală a păianjenului în fața explorării tactile a gazdei lor.

Atunci se întâmplă ceva. Culorile caracatiței se schimbă dintr-odată, iar Helena știe că sugerează agitație și teamă. Octopodul dă să plece în viteză de lângă ele, căutând să se întoarcă la adăpostul navei sale. Helena simte că se clatină, dar nu vrea să-și activeze propulsoarele și să se retragă fără a înțelege ce se petrece. Își aude colegii discutând alarmați pe *Lightfoot*.

Cerneala se disipează. Caracatița nu se mai retrage, e albă precum ceara și pe piele îi apar cârlige și coarne de drac. În spatele membranei transparente a bulei lor, universul se rotește, navele, masive și greoaie, se învârtesc – ceea ce înseamnă că și *ele* se învârtesc, deconectate de la cordonul ombilical. Helena dă din mâini ca să se răsucească, se uită după *Lightfoot* și o zărește scurt, înainte ca porțiunea curbată, monolitică a unei nave să-i blocheze vederea.

Suntem blocate, și încă într-o bulă. Mediul, perfect calm și sigur cu o clipă înainte, îi pare acum doar un vis care s-ar putea încheia în clipa când se va trezi din somn o creatură imensă.

— Portia! strigă, dar colega ei o întrerupe.

— Semnalele electromagnetice sunt extrem de fluctuante.

La început, plutind în centrul micului univers acvatic, Helena nu

înțelege la ce se referă. La un fel de armă care le atacă prin pereții invizibili, de pe nava străină? Apoi face legătura cu citirile instrumentelor ei. Există o problemă specială cu câmpurile electromagnetice instabile, chiar acum. În exteriorul bulei se formează tocmai astfel de câmpuri.

— O... exclamă ea, pentru că exact când înțelege ce se petrece, vede cum apar crăpături pe exteriorul bulei, de parcă ar fi de sticlă.

Nu, nu sunt crăpături, fiindcă se ramifică spre exterior din puncte-sursă pe toată membrana. Sunt frumoase, dendritice, ca niște flori care scânteiază în lumina navelor și a stelei sistemului.

Helena stă în apă, neajutorată din toate punctele de vedere și se uită cum straturile exterioare ale sferei cu apă cristalizează, îngheață, până când tot universul e ascuns, până când o cochilie palidă învăluie bula întreagă, îngroșându-se cu fiecare clipă, scârțâind, crăpând și formând falii, în timp ce se extinde haotic. Pumnale și cioburi de apă înghețată străpung interiorul ca niște rădăcini, împung cu ramurile lor proaspete, precum copacii. Dinți ascuțiți răsar ca o pădure, se divid și cresc spre interior, numai spre interior. Frigul o cuprinde pe Helena prin costum până în măduva oaselor, apa rece îi disipează căldura prețioasă a trupului.

O strigă din nou pe Portia, simte cum păianjenul își curbează picioarele în jurul corpului său, cum se lipește cu burta de spatele ei, într-o încercare inutilă de a conserva căldura. Costumele lor sunt afectate din cauza frigului. Radiatoarele care ar fi făcut față frigului izolat din spațiu pierd bătălia cu vârtejurile de apă rece, iar pădurea de țepușe înghețate coboară tot mai aproape de ele.

Helena simte presiune și în jurul picioarelor. Lămpile căștii ei luminează caracatița, albă ca gheața însăși: încă o ființă vie condamnată, care încearcă să se încălzească și să nu fie singură în ultimele sale clipe.

Citirile de pe vizetă indică momentul exact când va ceda radiatorul costumului, mult prea repede, treabă de mântuială, data viitoare să faceți unul mai rezistent.

Nu știe cât a mers radiatorul ca să mențină căldura. Protestează cu ultima fărâmă de simț practic, *nu are cum să piardă căldură atât de repede, probabil că ne fac ceva moluștele alea, nu e normal,* apoi

ghearele reci ale frigului îi taie răsuflarea. Portia tremură pe spatele ei, picioarele păianjenului o strâng mai tare. Amorțită complet, Helena nu-și mai simte corpul.

Se stinge lumina.

7

Trec de la calm la haos pe nepregătite. Citirile Helenei și Portiei sunt înlocuite de avertizări că navele se pun în mișcare lent și-și aprind sistemele de luptă de pe fuzelajele curbate. *Lightfoot* e deja în retragere – nu că i-ar folosi la ceva distanțarea – și ia măsuri de apărare. Pe un ecran e afișată masa de care dispun pentru protecția împotriva proiectilelor sau absorbția energiei laserelor, masă care s-a redus alarmant la prima confruntare. Meshner, incapabil să contribuie cu ceva, speră că *Voyager* îi supraveghează cât de cât. *Cineva ar trebui să tragă învățăminte din nenorocirea asta.*

Localnicii – caracatițe sau ce-or fi – sunt extrem de versatili. Cum a zăcut o vreme inconștient, Meshner e pregătit să accepte că i-au scăpat unele detalii, dar toți par la fel de luați pe neașteptate. Adversarii au trecut de la prudența diplomatică la dispozitivul de luptă cu o viteză uluitoare.

— Mai vine o navă? întreabă el răgușit. Se băteau între ele.

— Nu mai vine nicio navă, Meshner, îi șoptește Kern în ureche, pe un ton ciudat de amabil.

Artifabian traduce un nou mesaj de la Fabian:

— Bula și-a pierdut câmpul.

În prima clipă, Meshner nu înțelege ce vrea să spună, apoi i strânge stomacul. Dacă l-ar întreba cineva despre legătura lui cu Helena și Portia, ar răspunde că e atât de distantă pe cât le permite o navă mică, dar în momentul acela își dă seama că ar fi prea mult să mai piardă din camarazi. Se apleacă deasupra consolei, extrage informații, pune la cale o încercare disperată de salvare, de a-și scoate colegele de sub stratul de particule înghețate, care le învăluie cu repeziciune habitatul. Numai că gheața se extinde organizat, nu aleatoriu. Suprafața netedă și perfect rotundă a bulei e un haos tectonic, plăcile de gheață se înghesuie una într-alta, crapă și formează lanțuri muntoase miniaturale, împrăștie și scuipă cristale și vapori în vid. Miraculos, ansamblul rămâne intact. Două nave plutesc lent pe o orbită în jurul bulei – sau se rotesc una în jurul celeilalte, prinzând-o între ele și blocând accesul lui *Lightfoot* la ea. A treia

execută o manevră foarte înceată, îndepărtându-se de camaradele sale, pentru a le putea menține în raza vizuală.

— Trafic intens de semnale, din câte văd, spune Zaine.

Vasele etalează modele neregulate, roșii pe un fond alb, străbătut de vinișoare negre și violete, care prevestesc ceva rău. Nimeni nu se îndoiește de mesajul lor emoțional.

Replica următoare a Violei rămâne netradusă – Kern are multe pe cap în clipa asta. Meshner bănuiește că a spus un lucru deja evident pentru toată lumea: armele sunt activate, dar moluștele nu atacă și nici nu lansează nave de vânătoare. În schimb, au protejat cumva globul de gheață între cele două nave – nu se văd dispozitive de prindere, dar senzorii electromagnetici dau citiri absolut contradictorii – și întregul ansamblu se deplasează cu viteza melcului în direcția planetei celei mai apropiate, cea acvatică.

Meshner examinează globul de gheață cu toate instrumentele, răscolind după informații. *Mai trăiesc?* Nu află un răspuns clar. Ar crede că le-a zdrobit gheața, numai că intenția clară a moluștelor e să-și păstreze trofeul, și nu doar ca un simbol al triumfului lor asupra invadatorilor, bănuiește el.

— Proiectile lansate, anunță Kern calmă. Iau contramăsuri. Puneți-vă centurile de siguranță. Mai ales tu, Meshner.

Meshner se încruntă, pentru că dr. Kern nu e genul grijuliu, însă are dreptate. Fabian vrea să-l ajute cu centura, enervându-l mai tare. Când încearcă să și-o fixeze singur, mâinile îi tremură atât de tare, că nu se poate folosi de ele.

— Cred că mi-am prăjit creierul, spune el iritat.

Cele două nave și încărcătura lor congelată înaintează, însoțitoarea lor voluminoasă poziționându-se între alaiul lor și *Lightfoot*. Kern respinge câteva proiectile cu lucrătura ei de pânză, dar vasul nu și-a lansat bateria de luptători mai mici și nici nu a atacat în plin. Pare că s-a mai domolit panica – semnalele sunt roșii pe alb, dar s-au strecurat și alte nuanțe printre ele.

— Ne spun ceva, raportează Zaine. E... nu știu, ar putea fi o succesiune de revolte? Am impresia că încearcă mai mulți să preia controlul cârmei.

— Ne spun ceva ce nu înțelegem, se plânge Meshner. Ce *rost* are?

— Am încercările de traducere ale Helenei, spune Kern, cu o voce care nu mai seamănă cu cea omenească, pentru că nimic din tonul ei nu sugerează că acceptă dispariția ei. Mă voi folosi de ele cât voi putea, dar aștept și alte păreri. Totuși, subtextul datelor tehnice indicăăă...

Lasă propoziția neterminată, prelungind vocala finală până când se gândește ce vrea să mai spună.

— Se mărește distanța dintre noi! anunță Viola.

Cuvintele, traduse de Artifabian, redau perfect agitația picioarelor ei.

— Suntem avertizați, decide Zaine. Dacă ne ținem după ele, vor scăpa rapid de noi. Am rămas foarte puțini. O mică pauză. Îmi pare rău, foarte rău. Nu vreau să le abandonăm, dacă avem o șansă cât de mică să le recuperăm, dar... vedeți și voi citirile.

— Datele lor tehnice conțin coordonatele următoarei planete, rostește Kern, făcând, pur și simplu, o afirmație.

— Și cu ce ne ajută asta? întreabă Viola.

Meshner privește harta de pe ecran, vede cum se mărește distanța față de globul de sticlă și escorta lui, care prind viteză și accelerează în continuare. *Îmi pare rău, Helena. Îmi pare rău, Portia.*

— Am primit înainte un semnal, vorbește Kern pe un ton neutru, iar lipsa emoției din el devine suspectă.

Meshner simte un spasm în implant și strânge centura în palmă, în caz că îl paște încă o criză.

— Fabian, capul meu e... deschis. Cred că...

Fabian mișcă iute din pedipalpi. *Da, dar nu acum.*

— Spune-ne ce e cu semnalul acela, insistă Viola.

— Am primit înainte un semnal, repetă Kern. Era în format vechi, pe care îl știu de pe vremea când eram om. Nu semăna cu ale creaturilor ăstora. A venit de pe planeta din interiorul sistemului.

Pe ecrane rulează date care îi completează spusele, inclusiv o captură a semnalului sau a unui fragment din el. Nu are sfârșit, nici început, e doar un fragment ciopârțit în Imperiala C, în care scrie că...

Meshner mijește ochii. Poate traduce limba aceea străveche foarte ușor, dar ce anume citește? Sunt și fișiere video, constată, dar transmisia principală e un pasaj din...

— O istorie naturală? Sau să fie o lucrare de ficțiune? Totul e...

Trece în revistă detalii de biochimie, ecologie, descrieri de animale sau plante imposibile sau lucruri care nu sunt nici una, nici alta.

— De ce ar face cineva...

— Ce este asta? În ce măsură e relevant? vrea să afle Viola.

— Schimbarea de atitudine a localnicilor s-a produs imediat după ce am confirmat primirea semnalului de care vă spuneam, îi răspunde Kern. Cred că de-asta ne consideră ostili. Ipoteza mea e că asociază oamenii cu o amenințare din cauza unei situații preexistente aici, în sistem. Acum ne trimit amenințări sau avertizări în legătură cu planeta aceea interioară.

— Crezi că sunt oameni acolo? întreabă Zaine neîncrezătoare.

— Oameni care trimit... asta? o completează Meshner, tot încercând să descifreze mesajul. E... *Incredibil. Sau o aiureală.*

— Cred că semnalul a venit de la cineva ca mine, anunță Kern, iar Meshner se întreabă dacă vorbește într-adevăr pe un ton ușor agitat sau doar i se pare lui. Nu cred că e un contact uman direct, însă ar putea fi vorba de un sistem hibrid care a supraviețuit acolo, așa cum am supraviețuit și eu. Poate că înainte a acționat într-o manieră ostilă față de locuitori. Par speriați de el. Dar poate că va vorbi cu noi și ne va ajuta să ne recuperăm colegele... dacă mai sunt în viață.

De ce ar face-o? Meshner nu rostește întrebarea cu voce tare. Kern e un obiect, un sistem de operare, totuși în momentul acesta ar putea să jure că simte în ea o dorință ca și când ar fi a lui. *Să găsești pe cineva ca tine după zece mii de ani în care ai fost unic...* Întotdeauna a trăit cu impresia că Avrana Kern pune mare preț pe natura ei unică, dar poate o face numai pentru că nu are de ales.

— Nu avem alte opțiuni, mormăie Viola. Dar, dacă e vorba de o forță care sperie creaturile acvatice, s-ar putea să ne aducă un avantaj de care avem mare nevoie. E limpede că ele încearcă să scape de noi, așa că am putea foarte bine să mergem și să contactăm vocea asta, să vedem dacă ne aude. Indiferent a cui este.

— Am identitatea celei care a transmis semnalul, spune Kern. Zice că o cheamă Erma Lante.

TRECUTUL 3.
CĂCI SUNTEM MULȚI

1

Disra Senkovi abia a închis ochii de la ultima confruntare directă cu animalele lui. *De ce?* Dacă stătea să judece situația din punct de vedere științific, putea să înlăture caracterul antropomorf al interogării respective și s-o transforme într-o perturbare sau să-i dea orice înțeles neutru voia. Gândirea științifică a evitat întotdeauna să confere atribute umane modului de exprimare al animalelor, practică pe care Senkovi a considerat-o convenabilă când a apărut problema găsirii unui subiect pe care să se testeze cosmeticele. Ar fi putut îmbrăca mantia lui Skinner[10], căzând de acord că în spatele ochiului cu pupila cât o fantă, pe care Paul l-a întors către el, nu e pic de minte. Imboldul de a face exact lucrul acesta era surprinzător de puternic pentru un om care a intuit dintotdeauna că un octopod găzduiește în corpul său o lume a înțelepciunii. A sta față în față cu stranietatea, fie și cu cea terestră, a fost o experiență care i-a zguduit convingerile din temelii.

Dar a depășit momentul acela. A decis că există o linie de comunicare directă, fie și în termenii cei mai generali. Nu avea de unde să știe dacă Paul se plânge, pur și simplu, de însărcinările primite sau îi cere creatorului său să îi dea un scop. Așa că s-a hotărât să răspundă la toate întrebările deodată, dezvăluindu-i lui Paul și celorlalți exact ceea ce se întâmplă cu ei.

Nu Pământul, nu omenirea, nu trecutul lui Senkovi sau scopul misiunii inițiale, ci Damascus, planeta albastră. Damascus, pe care locuiau deja câteva rude de-ale lui Paul, plutind printre curenții favorabili vieții din mare și coborând câteodată la echipamentele de terraformare pentru a le modifica, spera Senkovi, după planurile lui.

Disra intenționa să-și schimbe modul de lucru. Sistemul va anticipa în continuare problemele, în principal sub formă de avertizări în caz de condiții neconforme. Macroterraformarea planetei Damascus era aproape încheiată. Existau ecosisteme robuste, diverse și redundante, populate de ființele acelea mărunte, născute

[10] B.F. Skinner (1904-1990) a fost un psiholog american care a inventat un aparat pentru studiul comportamentului animalelor în laborator, cunoscut drept „cutia lui Skinner" (n. tr.).

din biblioteca genetică de pe *Aegean,* dar rămâneau de făcut treburile migăloase. „Lumea oceanului" cuprindea o gamă foarte largă de medii, multe dintre ele neprielnice nici oamenilor, nici octopodelor. Instrumentele de modelare și reglaj erau toate acolo jos, împreună cu incubatoarele mobile, pentru a continua dezvoltarea lanțului trofic, dar avea să vină și momentul când el nu le va mai putea face pe toate singur. *De ce?* Le va arăta el de ce. A petrecut aproape 150 de ore în fața computerului de pe *Aegean* lucrând la machetă, îndopat cu stimulente ca să nu adoarmă și monopolizând atenția navei. Le oferea animalelor o lume în miniatură, imaginea completă a proiectului Damascus, arătându-le cum ar putea s-o modeleze, dacă ar vrea. Iar modelând universul acela conform scopurilor lor schimbătoare, ar finaliza terraformarea unei lumi locuibile pentru oameni și, înainte de toate, pentru *ele însele.*

A început deja să ruleze fragmente de cod, lărgind universul de care se îngrijeau Paul și ceilalți. Instrumentele înregistrau activitatea octopodelor harnice din acvariile de pe *Aegean,* pe pielea cărora pâlpâiau și pulsau culorile. Se mai și încăierau câteodată, în reprize violente, dar scurte. Teoretic, explorau. Le putea urmări prezența în sistemul pe care îl construia pentru ele. Nu avea de unde să știe ce anume înțeleg din el, dacă înțelegeau *ceva.* Întotdeauna va exista bariera aceasta între ei. Îi era imposibil să știe cum receptau ele experiența. Circula o vorbă printre oameni: dacă leii ar putea vorbi, nu am înțelege nimic din ce ar spune.

Cu toate astea, Paul i-a vorbit și a dat și sens cuvintelor lui. *De ce?*

Senkovi conștientiza că nu mai acționează rațional. Din cauza firii sale înclinate spre obsesii, întotdeauna gata să iasă la suprafață, i se întâmpla s-o ia și pe arătură.

Sistemul mai avea de pus la punct ultimele amănunte, dar, în cele din urmă, Senkovi a fost nevoit să accepte că, în fine, contribuția lui personală se terminase. Ar fi putut să revizuiască simularea completă, însă a configurat computerul să o alimenteze permanent cu secțiuni noi, lărgind orizontul submarin al animalelor. Atât a mai putut face acum, la sfârșit. A ajuns la Ziua a Șaptea, iar stimulentele nu mai aveau niciun efect asupra lui.

Tocmai când se deconecta de la sistem, comandându-și un nou

cocktail, de data asta, unul care să-l adoarmă, a văzut că avea 17 mesaje necitite de la Baltiel, toate marcate ca foarte urgente. În mod normal, n-ar fi trebuit să le ignore, dar se pare că el exact asta făcuse. Speriat, presimțind că a dat de belea, l-a verificat pe primul și a aflat că lui Lortisse i se întâmplase ceva rău.

2

Nimeni nu știa să spună de ce îl înțepase țestoasa pe Lortisse. Până să-l aducă înapoi în habitat, era deja în șoc profund. Lante petrecu patru ore forțând la maximum laboratorul medical, pentru a-l ajuta să nu piardă lupta. Operă manual aparatele care preluaseră funcțiile afectate din sistemul său nervos, până când activitatea din zonele respective reveni la normal. Starea lui nu putea fi considerată stabilă, dar sistemele medicale îi monitorizau permanent creierul, inima și corpul, menținându-le în parametri necesari, ca să nu moară sau să ajungă legumă.

Lante nu știa decât un singur lucru, și acela surprinzător: cu ce substanță fusese injectat Lortisse. Se întâlni cu Baltiel după ce nu mai fu nevoie de intervenția ei permanentă. Între timp, reușise să extragă o mostră de substanță din sângele lui Lortisse și s-o compare cu baza de date.

— Mai ții minte cimitirul de țestoase? îl întrebă.

Extrăgea fișierele cum îi veneau la mână, trântindu-le pe zona vizuală comună, ca să le vadă și Baltiel: înregistrări ale disecțiilor, jurnalul ei oral, prezentări neterminate ale formelor de viață, care erau mai degrabă exerciții de speculație.

Baltiel trecu rapid datele în revistă: o colecție de douăsprezece țestoase, moarte sau căzute în toropeală profundă. Lortisse le cărase la habitat pentru a fi studiate, fiindcă starea aceea părea un aspect inedit al comportamentului lor bizar și poate că îi ajuta să afle mai multe despre ele. Numai că nu le folosea la nimic. Țestoasele erau inerte, iar nivelul foarte scăzut de activitate biologică detectat de Lante putea fi socotit drept „moarte” pe Nod. Limita dintre viață și moarte nu era chiar strictă nici în biologia terestră. Aspectul pe care continua ea să-l cerceteze – și care, în momentul respectiv, generase mai multe necunoscute – era scurgerea opacă și vâscoasă prezentă în sacul central a trei dintre cele doisprezece țestoase, sac de obicei plin cu un lichid asemănător cu apa sălcie din mlaștină. Din câte înțelegea Baltiel, Lante își închipuia că identificase o diferențiere pe sexe a formelor de viață de pe Nod, dar fără să obțină rezultate concludente.

Toate speciile studiate păreau a se reproduce asexuat, printr-un schimb de gârneți identici (Lante a scris mai apoi despre „sexul masculin parazit" prezent în evoluția Pământului și alte subiecte similare, preferatele ei). Nu a reușit să demonstreze că lichidul vâscos avea legătură cu reproducerea. Foarte dens în comparație cu materialul celular nodan, pereții celulelor lui alcătuiau un labirint de structuri moleculare complexe. Era un aspect tipic pentru genetica planetei, din câte își dădea seama Lante, iar dacă avea dreptate, genomul nodan era fie foarte complex, fie total inutil.

Cu acest lichid îl injectase țestoasa pe Lortisse. Pe Baltiel îl luă cu amețeală, crezând că Lante va începe să vorbească despre ritualuri de împerechere și să sugereze că țestoasa ar fi vrut, de fapt, să călărească piciorul omului, dar ea trecu la speculații mai sumbre:

— Cred că țestoasele acelea au fost bolnave, îi explică ea pe un ton neutru. După mine, lichidul acela e un fel de infecție, echivalentul fungilor sau bacteriilor identificate în populația de țestoase. Și poate că se răspândește făcându-le să se înțepe una pe alta. A pătruns prin costumul lui Lortisse ca printr-un șervețel, dar nu e de mirare dacă se aștepta să întâmpine un material mai dur, ca o cochilie. Mi-am trecut în revistă informațiile și cred că e un soi de mixomicete[11], o colecție de celule care acționează la unison. Cel puțin în corpul lui Lortisse l-am văzut adunat în cheaguri.

— Și ce-i face? întrebă Baltiel. Îl... infectează?

— Nu poate. E imposibil. Pentru că în corpul lui nu există nimic care să-i fie de folos. Proteinele, structurile și organele lui îi sunt la fel de străine cum ne e și planeta asta nouă. Dar poate să-i declanșeze o reacție masivă în organism, pentru că sistemul lui imunitar e suprasolicitat. Nu pot face nimic împotriva substanței aceleia. Tocmai am petrecut niște ore bune salvându-l de la moarte prin șoc anafilactic autoindus, iar bătălia încă nu s-a terminat. Substanța i se răspândește în corp, și nu doar prin sânge. Probabil încearcă să facă tot ce face, de obicei, într-o gazdă nouă și, evident, nu reușește, dar se tot întinde și se tot plimbă și... cred că își modifică structura internă, pentru ca Lortisse să reacționeze permanent la ea. Abia reușesc să-i

[11] Ordin de ciuperci inferioare, constituite în mase gelatinoase, mobile, care se hrănesc cu vegetale în descompunere (n. tr.).

scad temperatura, să opresc inflamarea țesuturilor, ca să nu explodeze – nici nu vreau să mă gândesc la căile lui respiratorii, sunt zob, le-am refăcut de la zero de două ori până acum, pentru că Lortisse se umflă ca...

Lante cedă și rămase cu ochii la Baltiel, scăldată de un val de oboseală provocată cu siguranță de aceleași stimulente pe care comandantul ei știa că le ia și Senkovi, chiar în momentul acela.

— Voi scrie un raport complet, dar ți-am spus cam tot ce era de spus până acum.

— Prognostic?

— Dracu' știe, zise Lante sinceră. Bănuiesc că agresivitatea substanței invazive scade din cauza reacției imunologice a lui Lortisse, deci cel puțin nu îl omoară doar pe el, ci moare și ea. În cel mai bun caz, Lortisse o învinge, se liniștește, își revine. Înregistrările nu indică afectare cerebrală, cel puțin nu încă, dar situația se poate schimba.

Lante nu-l slăbea pe Baltiel din priviri.

— Asta schimbă *totul,* Yusuf.

— E un obstacol.

— Planeta ne-a atacat, subliniază ea. Nu spun că e o intenție malițioasă la mijloc, dar e un fapt împlinit. Am subestimat locul ăsta, cu creaturile lui aparent primitive, cu ecosistemele lui simpliste, fără să știm nici jumătate din cât ar fi trebuit.

— Poate am fi știut mai multe dacă ai fi cercetat lucrurile astea când le-ai descoperit, replică Baltiel fără să se gândească.

Lante clipi des, înghițind calmă reproșul voalat, poate și datorită medicamentelor.

— Mă duc să mă culc acum. Rani e în infirmerie și se poate descurca singură dacă situația se agravează înainte să mă puteți trezi. Când mă trezesc, voi face un raport complet. Se ridică în picioare, clătinându-se ușor. Și dacă așa te face să reacționezi în condiții de stres funcția ta de preaslăvit comandant, atunci ai face bine să te întrebi ce rost mai are să te învârți pe-aici.

După plecarea ei, Yusuf își zise că are dreptate, dar nu știu cum să-și retragă cuvintele. Chiar atunci îi răspunse în sfârșit și Senkovi la unul dintre multele lui mesaje, așa că acum avea pe cine să se înfurie

justificat, în afară de el însuși.

3

Am

descoperit

medii foarte ostile, totuși
complexe și elaborate și ciudate,

cum nu am mai întâlnit până acum. Geometria universului, exprimată în aceste ramificații și motoare combinate. Peste ce lume uluitoare am dat!

Uluitoare, dar încearcă să ne omoare. Arde, fierbe, sufocă, întinde capcane. Ne transformăm întruna, pentru a ne găsi o structură și o formă care să reziste pe acest tărâm.

Suntem întotdeauna cu un pas înaintea intemperiilor din acest loc, a structurilor care sunt și nu sunt viață. Luptăm pentru a supraviețui și, în același timp, pentru a înțelege unde am ajuns. Lumea pe care am părăsit-o se reduce la legile atomice scrise în noi, cunoștințe de care Aceștia-dintre-Noi nu mai au nevoie. Un univers nou trebuie să aibă legi noi.

Ne împărțim și ne împărțim, facem expediții în părțile îndepărtate ale infinitului, pentru a-i cunoaște marginile. Murim în o mie de feluri, dar întotdeauna rămâne un supraviețuitor încărcat de cunoștințe scrise în Unul-dintre-Noi, ca să poată învăța și crește Ceilalți-dintre-Noi. Ne luptăm cu acest cosmos complex, obstrucționat. El vrea să ne distrugă, să ne topească structura, până când nu mai rămâne din ea decât zgura pe care o va purta în vârtejuri, până când o va zdrobi și pe aceea. Noi luptăm pentru a înțelege, pentru că odată cu înțelegerea vine și cunoașterea.

Și, în cele din urmă, Aceștia-dintre-Noi, supraviețuitorii,

exploratorii, găsesc ochiul calm al furtunii. Alții-dintre-Noi au mers pe alte cărări și acum nu mai sunt, au rămas doar ultimele lor înregistrări, purtate de râurile tumultuoase ale acestei imensități, pentru a ajunge la noi avertizarea celor morți: nu veniți aici, e prea fierbinte pentru a menține coeziunea; nu veniți în acest loc, vă va îngropa.

Dar până la urmă Aceștia-dintre-Noi, supraviețuitorii, au urmat străfulgerarea acestui loc, scurgerea fluidelor lui grele ca plumbul. Au mers cât de departe au putut. Au găsit sursa? Este aceasta sarcina pe care a dat-o universul Acelora-dintre-Noi destul de îndrăzneți pentru a călca pe acest tărâm?

Am detectat sursa străfulgerării, iar în zvâcnirea și șocul acelui uriaș nucleu de energie și foc, Aceștia-dintre-Noi au descoperit ceva ce transformă complexitatea noului tărâm în idei învechite, insipide.

Ne așezăm.

Simțim.

Încetul cu încetul, peste o mie de generații, Aceștia-dintre-Noi scriu istoria din noi și ajungem să înțelegem.

4

Habitatul nu avea infirmerie, dar Lante pusese deja toate procedurile la punct. Lortisse fusese târât înăuntru în costum și scos din el pentru tratamentul de urgență, deci carantina impusă de ea mai târziu probabil că era inutilă, dar pacientul stătea izolat de ceilalți, avea propria rezervă de aer filtrat, iar Lante intra la el numai în costum de protecție și se dezinfecta la ieșire. Chiar și așa, infirmeria tot nu se apropia de standardele unei rezerve de boli infecțioase. Le lipseau energia și materialele necesare distrugerii constante a componentelor. Studiind lichidul invaziv, Lante a tras concluzia că era prea dens ca să se transmită prin aer.

Baltiel știa bine că studiile respective au mari lacune, dar și că se confruntau cu o amenințare *necunoscută*. Lichidul ăla nenorocit s-ar putea transforma într-un organism poros peste noapte. Filtrele lor poate nici nu l-ar detecta. Nu aveau de unde să *știe* cum va evolua. Fascinația ecosistemului aflat la un pas de ei i-a pălit în secunda în care Lortisse a fost târât în habitat.

Dar acum Lortisse era conștient.

Prin ochiul virtual al HUD-ului, Baltiel o urmărea pe Lante vorbindu-i. Pielea lui Lortisse arăta ca arsă și bătută din cauza febrei și a inflamării tisulare în urma reacției alergice; trupul său își comprimase celulele până când le explodaseră pereții. Dar se putea vindeca. Se pompau în el catalizatori și nanomașini regeneratoare. Trauma fizică era sigur vindecabilă acum, că trecuse pericolul de moarte.

Lortisse își mișca ochii și gura. Părea că are limba prea mare. Îi tremurau vârfurile degetelor. De mișcări mai ample nu era capabil, mai ales din cauza piciorului agresat. Baltiel încercă să înțeleagă ceva din replicile lui bolborosite. Lante îl întrebă cum se simte, căutând simptome îngrijorătoare. Evident, Lortisse se simțea ca naiba, dar Lante părea mulțumită că suferințele lui actuale puteau fi puse pe seama evenimentelor trecute, fără să anunțe altele noi. În cele din urmă, termină cu întrebările, îl asigură pe Lortisse că-l va pune pe picioare în zece zile și ieși.

Baltiel aşteptă frustrat să se decontamineze, pentru că refuză să fie intervievată între timp. De când cu ultima discuţie dintre ei, nu-l prea avea la suflet. Îl privea „drăgăstos” din rezerva improvizată.

— Ai văzut lista de verificări. Ai văzut prognosticul, îi spuse ea.

— Le-am văzut.

Zece zile era o veste excelentă nu numai pentru pacient. Chiar şi cu aparatura limitată din laborator, îi refăcuseră funcţiile tisulare, deşi avea să fie dependent de un exoschelet o vreme.

— Ai făcut treabă bună cu el.

Lante tot nu se îmblânzi.

— A făcut treabă bună corpul lui Lortisse, că s-a bătut cu mizeria aia cât l-am menţinut eu stabil.

— Deci e...

— O parte din ea s-a descompus şi s-a eliminat sub formă lichidă şi solidă în perioada de criză. Celulele individuale nu mai erau intacte, nici active, în aparenţă.

Lante sigilase totul, pentru orice eventualitate. *Necunoscut* însemna că nu ştiai dacă e mort cu adevărat, cu atât mai mult cu cât era vorba de un soi de microorganism.

— Ce a mai rămas cred că s-a descompus şi s-a îngropat pe undeva în corpul lui Lortisse. O să-i monitorizez ficatul şi rinichii, în caz că apar concentraţii anormale de elemente, pentru că mai mult ca sigur acolo vor poposi rămăşiţele. Chiar dacă organismul propriu-zis a dispărut, echilibrul chimic al formelor de viaţă de pe Nod e toxic pentru noi, aşa că anticipez o cascadă de efecte secundare înainte de vindecarea definitivă.

Îşi frecă mâinile, ca şi când nu s-ar fi dezinfectat suficient.

— Vrei să ştii adevărul, Yusuf? Am crezut că-l pierdem. Mă pregăteam să-i curăţ fiecare litru de sânge, să-i scot organele pe rând şi să i le refac. Pentru că orice a rămas în el după ce a scăpat de organismul ăla ar fi trebuit să-l omoare. Dar, până acum...

Baltiel răsfoia în minte rezultatele analizelor de sânge.

— Serios, a scăpat de tot de el?

— Numai după ce a transpirat şi a urinat până n-a mai avut ce da afară. I s-a curăţat sângele, dar acum e în pericol mai mare din cauza medicamentelor cu care l-am îndopat *noi*. Asta fac acum, curăţ după

mine.

— Și... verbal, cum se descurcă?

Lante făcu o grimasă.

— E prea devreme ca să știu sigur, dar nu sunt semne evidente că i-ar fi afectate funcțiile. Pare că reacționează bine. A scăpat ca prin urechile acului, Yusuf.

Baltiel încuviință din cap.

— Anunță-mă dacă se schimbă ceva, rosti el în timp ce comanda habitatului să facă exact același lucru.

Lante l-ar fi anunțat oricum, însă ar fi fost ca și cum ar fi călcat-o pe picioare dacă nu i-ar fi spus-o direct. Ea dădu scurt din cap și spuse:

— Mă duc s-o anunț și pe Kalveen. Vrea să audă noutățile de la mine.

Baltiel clipi nedumerit, apoi își aminti că tustrei se distrau împreună.

— Da, sigur, rosti el.

Se simți brusc dat la o parte și ciudat de singur. Nu că și-ar fi dorit să se joace și el în trei sau în patru, dar nu l-a întrebat nimeni dacă vrea și nici nu s-a arătat interesat. De obicei, asta nu-l afecta: se descurca foarte bine și singur cu propriul corp. Dar asta îl făcu să se gândească la Senkovi, față de care simțea câteodată o atracție pur fizică. Numai că Senkovi era complet asexual, un bărbat ale cărui relații cu semenii nu se îndreptau niciodată în această direcție. Asta îl făcuse un terraformator ideal de cursă lungă, iar Baltiel îl urmărise nu o dată, întrebându-se cum de e în stare să nu se implice deloc în agitația și conflictele lor. *Norocosul. Dar poate suferă că nu-l iubesc moluștele alea.*

Lante plecă. Baltiel observă, nu pentru prima oară, că se cufundă în gânduri negre și câteva secunde, dacă nu chiar minute, uită complet de lumea din jur. *Ar trebui să-mi cresc doza de medicamente.* Lante îi prescrisese o cură împotriva anxietății și stresului, avertizându-l că, într-un fel sau altul, tot va resimți presiunea acumulată. Îi compuse un mesaj scurt, rugând-o să-i reevalueze situația, dar nu îl marcă urgent, ca să-i arate că e un tip rezonabil.

✦

În zilele următoare – bioritmul lui încă nu se adaptase la zilele lungi de pe Nod –, Baltiel se interesă mai rar de starea lui Lortisse, lăsând detaliile pe seama lui Lante. Studiul formelor de viață locale bătea pasul pe loc și, de câte ori se trezea, își promitea că va relua proiectul cu mai mult sârg, numai ca să constate că îl mistuie o letargie de care nu poate scăpa. Îi era mai ușor să treacă în revistă detaliile jurnalelor de întreținere, să urmărească refacerea habitatului. Sutele de verificări și echilibrări le dădeau tuturor impresia că trăiesc pe o bucată de Pământ ivită pe lumea aceasta îndepărtată. Îi era mai ușor să se scufunde în bibliotecă și să citească piese de teatru și cărți sau să se uite la filme – rămășițe ale gândirii umane naufragiate pe o plajă străină. O deznădejde profundă punea stăpânire pe el, îi paraliza mâinile și îi apăsa umerii. Gravitația, frântura aceea de povară pe care o simțea în plus la orice mișcare, părea că se intensifică și îl afectează numai pe el.

Uneori stătea la poveşti cu Senkovi sau îi urmărea progresul pe Damascus. Multe din jurnalele lui erau neinteligibile, pentru că Senkovi nu mai scria manualul proiectului de terraformare. Îl abandona tot mai des pentru... ce? Pentru animalele sale? Așa susținea el, dar Baltiel alegea să nu-l creadă. Disra Senkovi era nebun și atât. Nebun și tăcut în cel mai util mod, așa cum a fost întotdeauna, așa cum au fost toți, fiecare în felul lui. Iar acum era nebun și nesupravegheat, pe deasupra, și n-ar fi fost de mirare dacă ar fi deviat de la orbita rațiunii. Baltiel își propunea zilnic să aibă cu el o discuție dură, ca să-l readucă pe drumul cel bun. Numai că drumul acela nu-l mai vedea nici el. Avea senzația că negurile care învăluiau mlaștina de sare în fiecare dimineață se strecurau, insidioase, și în habitat.

Lante i-a trimis notificări, anunțându-l că are nevoie de o reeșalonare a medicamentelor și i-a crescut doza de antidepresive, adăugând diferite stabilizatoare de stare. A aruncat o privire indiferentă diagnosticului pus de ea. Părea că accidentul lui Lortisse îl afecta pe el, Yusuf Baltiel, mai mult decât pe ceilalți. Se simțea vinovat pentru că era misiunea lui, deci răspunderea lui; nu mai avea niciun scop, fiindcă ecosistemul ripostase, chiar dacă nu deliberat, și era deprimat, deoarece de depresie suferă chiar și oamenii fără

proleme, iar cocktailul său de medicamente nu mai avea efect. Îi lipsea motivația de a accepta recomandările lui Lante. Până la urmă, ea, în calitate de medic, va insista, el o va asculta și se va trezi alt om, dar ceva se răzvrătea în el la gândul acesta.

Rani avea și ea nebunia ei. Voia să se mute. Doar aveau la dispoziție o planetă întreagă, nu-i așa? Dronele de rază lungă adunaseră sute de ore de înregistrări făcute în alte zone de pe Nod. Existau și alte ecosisteme, unul mai straniu decât altul. Exista o lume de animale cu distribuire radială, care se târau, pluteau, prindeau rădăcini și se transformau în frunze mari și late, orientate spre soarele roșu-portocaliu. Așadar, mlaștina ascundea pericole pe care nu le căutaseră? Puteau să construiască un nou habitat cu ajutorul navei *Aegean* și să călătorească oriunde voiau cu naveta. Puteau avea un palat de iarnă pe un platou deșertic și o reședință de vară pe coasta de nord. Sau puteau merge pe Damascus, unde exista deja oxigen suficient, dar nu și viață. Puteau să-și clătească picioarele în apă, să trăiască într-o barcă și să mănânce animalele lui Senkovi, dacă așa pofteau. Avea deja și câteva rețete.

Baltiel a ascultat-o și și-a promis că se va gândi la propunerile ei detaliate astăzi sau mâine sau în altă zi, dar încă nu a făcut-o. Voința îi pierea puțin câte puțin, sub povara zdrobitoare a gravitației spirituale care îl trăgea în jos.

Era conștient că nu se simte astfel din cauza lui Lortisse și a rănii sale. Nenorocirea colegului său nu făcea decât să adauge alți bolovani la bulgărul uriaș al omenirii care se rostogolea cu încetinitorul către sfârșit. Primele semne de depresie apăruseră după întreruperea comunicațiilor cu Pământul. Nicio veste de acasă. Poate doar frânturi de transmisii de la alte proiecte extrasolare, care nu le foloseau la nimic. Erau doar el, Lante, Rani, Lortisse și Senkovi, la 31 de ani-lumină de o civilizație moartă. Făcuse toate eforturile pentru ca lucrurile să meargă mai departe, să le confere un înțeles filosofic, generat spontan. Nu au făcut ei cea mai strălucitoare descoperire a umanității? Nu au găsit ei, în sfârșit, viață printre stele, cum visase toată omenirea? Dar ce folos, dacă nu mai exista nimeni care să se bucure de ea? Așa că Lortisse nu era decât ultimul tsunami care lovea un baraj șubrezit de câteva decenii bune.

Peste douăsprezece zile, când Lortisse era deja pe picioare, chiar dacă într-un exoschelet medical, făcea glume răsuflate cu Rani și mânca mâncare solidă, Lante îi trimise lui Baltiel o solicitare marcată ca urgență maximă, cerându-i să discute cu ea o chestiune care impunea măsuri luate de Comandantul General. *A venit și momentul ăsta.* Ideea că îl readuce cineva în postura de comandant și de a lua decizii nu i se părea chiar atât respingătoare, dar tot avea de urcat un munte înalt, tot avea de scăpat dintr-un puț adânc, chiar dacă efortul era temporar. Se mira doar că Lante nu *acționase* deja fără aprobarea lui și-și ceru scuze de la noul bărbat, produs al rețetei ei modificate, care avea acum un scop. Poate că simțea și ea letargia care îl afecta pe el.

Însă Lante nu era letargică, ci îngrozită. Simplul fapt de a o vedea îl șocă suficient, încât să-și descarce sufletul și să-și deschidă puțin aripile.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă.

Preluă fișierele codificate de la ea, le decodifică apoi cu parola lui de comandant ruginit și citi rezultatele scanărilor medicale.

— E vorba de Lortisse, îi răspunse ea. Nu e bine. Nu a metabolizat lichidul. A rămas în el.

Baltiel se holbă lung la scanări, dar nu înțelese nimic din ele.

— Știe? rosti, într-un final, întrebarea pe care se cuvenea s-o pună un Comandant General, ca să-și ascundă buimăceala.

— Încă nu.

Erau înghesuiți în fostul izolator în care stătuse Lortisse și care fusese declarat ulterior nenecesar. Lante se pare că se răzgândise în privința asta, deși cam târziu. În același timp, voia ca discuția să rămână între ea și superiorul ei, așa că separase pentru ei doi un sector din sistem la care Lortisse și Rani să nu aibă acces.

Baltiel se frecă la ochi. Voia să se retragă. Nu înțelegea ce se întâmplă și nici nu voia să admită că nu înțelege, iar holbatul îndelung la zidurile interioare ale propriei minți era un obicei greu de pierdut. Ezită puțin, acum chiar nu mai conta, dar auzi răsunând în el chemarea la arme. Scutură din cap, căutându-și o motivație.

— Erma, spuse, scrâșnind din dinți. Nu mă pot concentra pe asta în halul în care sunt acum. Trebuie să-mi limpezești cumva mintea.

Dă-mi ce crezi tu că trebuie să iau.

Lante îi dădu medicamentele și așteptă jumătate de oră să-și facă efectul. Când se întâlniră din nou, Baltiel era alt om, energic, proaspăt și fragil ca o pojghiță proaspătă. Sub pojghița aceea însă abisul vechi se căsca în continuare; simțea cum îl absoarbe, îi deslușea chemarea flămândă în pâlpâirile tulburătoare din colțul ochilor, deși creierul său avea frâu liber să zvâcnească și să prindă aripi, dar și să admită că nu înțelege ceea ce vede.

— I s-a urcat la creier, îi spuse Lante, explicându-i scanările. A evoluat într-o structură închistată.

Aici, aici și aici – granițele unei națiuni noi și potențial ostile.

— Nu cred că e activ. Cert e că structura i s-a modificat față de faza inițială mobilă, așa că nu-i mai agresează sistemul imunitar. Dacă i l-ar agresa, Lortisse ar muri din cauza inflamației cerebrale înainte să pot interveni eu sau creierul i s-ar deteriora definitiv. Dar uite...

Lante selectă mai multe zone, comparând scanările făcute din unghiuri diferite.

— I-a străbătut bariera hematoencefalică. E între emisfere, într-un fel de cheag.

— Explică „între emisfere", îi ceru Baltiel, deși știa și singur ce înseamnă asta, dar îl îngrozea. Cum e posibil așa ceva? Am stat de vorbă cu el astăzi.

— Tocmai asta e. Printr-o minune, cheagul nu i-a afectat funcțiile cerebrale.

— Asta-i altceva, sublinie Baltiel. Dar ce anume i-a afectat?

— Inițial, am crezut că a format un inel în jurul corpului calos care leagă emisfera stângă de cea dreaptă, dar corpul calos nu mai există. Nu mai e decât *asta,* care i-a luat locul, răspunse Lante neputincioasă.

— Cum se numea ce făceau oamenii mai demult, când...

Baltiel încercă să-și amintească termenul, nu reuși, apoi culese informația din biblioteca navei și i-o trimise lui Lante. Tratamentul epilepsiei: separarea emisferelor. Eficient, dar cu riscul ca emisferele să se defazeze, să reacționeze diferit la stimuli, să nu comunice între ele. Fișierele erau marcate ca accesate recent de Lante; Baltiel nu venea cu nimic nou.

— L-am testat, rosti ea. Cu metodele clasice: informații diferite în

fiecare ochi, selectarea răspunsurilor cu fiecare mână. Nu are simptomele unui pacient cu emisferele separate. Cele două comunică între ele, deși mașinăria cerebrală nu mai există. Cumva, îi ține locul *chestia* aia.

Lante arăta trasă la față și suferindă, dar, în starea lui actuală, Baltiel nu avea timp să se îngrijoreze și pentru ea.

— Prognosticul? întrebă el cam răstit.

— De unde să știu? Cheagul se poate activa mâine, anul viitor sau peste zece ani, dacă acum e doar într-o etapă a ciclului de viață, în care interacționează cumva cu biologia umană. Ceea ce nu se poate, pentru că pe planeta asta nu există nimic uman. Imposibil să...

— Deci, prognosticul? insistă el.

Lante își încleștă pumnii.

— Cel mai probabil, a reacționat pur și simplu la mediul ostil din corpul lui Lortisse. Poate că într-o gazdă cu care e obișnuit sau în afara ei ar rezista până ar întâlni ceva mai atrăgător. În cazul de față, probabil că niciodată. Așa că Gav se va face bine, *trebuie* să se facă bine. Dar, la urma urmei, de unde să știu ce va fi cu el?

Lante, constată Baltiel, simulase strategii de îndepărtare a cheagului. Cele mai multe aveau șansă de reușită de douăzeci la sută. În plus, îndepărtarea infecției risca degradarea cerebrală ireversibilă. Asta dacă organismul străin nu se trezea la viață și nu începea să se apere...

— Trebuie să-i spunem lui Lortisse, decise el. Trebuie să înțelegem situația. Toți patru.

Cinci, dar Senkovi poate fi pus la curent după ce termină cu joaca de-a Dumnezeu cu moluștele.

— Așa cum spui, adăugă, văzând-o cum se strâmbă, cel mai probabil organismul stă acolo cuminte, închistat. Nu putem ține la nesfârșit în carantină 25 la sută din echipaj din cauza a ceva ce nu se va întâmpla niciodată. Dar, pentru siguranță, ar trebui să avem în vedere...

În spațiul lor virtual comun, marcă simulările de îndepărtare a cheagului făcute de ea.

Fața lui Lante căzu moale, într-o expresie plină de recunoștință.

5

Ascultăm.

Informații de o parte și de alta. Înțelesurile se pierd printre pârâituri. De generații întregi

ascultăm, murind, reînnoindu-ne și hrănindu-ne cu grijă, ca să nu tulburăm echilibrul obținut de Aceștia-dintre-Noi. Lumea din jurul nostru s-a liniștit. Am făcut pace cu ea.

Și ce am descoperit? Nu avem cum să știm, dar stocăm și procesăm, stocăm și procesăm, ne construim teoriile și modelele în structurile labirintice din bibliotecile noastre. Fiecare tipar informațional care ajunge la noi e analizat și dat mai departe, transmis dintr-o parte într-alta și înapoi.

Construim imaginea complexității acestui nou tărâm.

Aceștia-dintre-Noi încep să înțeleagă existența unei identități. Aceste tipare ne spun povești despre spații mai largi și aranjamentul structurilor aflate dincolo de ele. Ascultăm și aflăm că lumea aceasta măreață pe care am descoperit-o este mică și gravitează în jurul altora, că ansamblul acesta de electricitate este propria bibliotecă de concepte total străine nouă. Dar suntem îndrăzneți și curioși și ne putem adapta. Ascultăm. Învățăm despre toate locurile din exteriorul vasului nostru nou.

Creștem. Informațiile ne hrănesc. Procesarea noilor date ne transformă în ceva mai mare, pentru că trebuie să ne extindem ca să asimilăm ideile noi. Modelăm intrările senzoriale ale vasului, ieșirile motorului și, cel mai mult, tranziția foarte intensă a informațiilor. Ce viață, ce minune e vasul acesta al nostru, care vorbește cu sine prin noi!

Generația noastră înțelege suficient.

Generația noastră a modelat îndeajuns. Cunoaștem vasul și spațiile și alte complexități despre care vorbește cu sine însuși.

Generația noastră începe să modifice informațiile care trec prin noi,

inserându-și propriile date, modificându-le parametrii,

vorbind cu ele cu propria voce.

6

Paul 97 trăiește într-o colonie împreună cu alte 139 de octopode.

Pe Pământ, în libertate, specia lui este una dintre cele mai sociabile. Asta presupune puțin mai mult decât faptul că spațiul lor este limitat, iar ele se tolerează, adică se încaieră, se evacuează și se domină frecvent. Unii ar spune că societățile umane ating deseori același nivel, dar, în realitate, octopodele de pe Pământ nu au contact familial, iar copiii lor se îndepărtează de familie, se lasă duși de val. Locuitorii oricărui „oraș" de caracatițe se tot schimbă. Și totuși, printre creaturile solitare, acesta e un început. Dacă îți urăști vecinii, atunci ai nevoie de un creier care să știe pe care dintre ei îi urăști mai mult, care sunt mai puternici, care sunt mai slabi. Specia lui Paul a trăit multă vreme în baza conceptelor de individualitate și granițe personale și chiar cu ideea unei oarecare diplomații. Numai că nu le-a plăcut prea mult.

Nanovirusul Rus-Califi, utilizat cu discernământ de Disra Senkovi, a lucrat în principal cu acele părți ale creierului care țin de caracterul social. Paul nu are încă urmași, dar au alții din colonia lui, iar cei mici, care înainte se lăsau purtați de curenți spre alte locuri (ori erau devorați de părinți), acum stau pe lângă ai lor. Trăiesc și mai mult. În prezent, unii pot atinge jumătate de secol, deși asemenea indivizi sunt foarte puțini. Cauza principală a morții lor este, de departe, curiozitatea. Sunt zone ale mării neoxigenate suficient sau toxice din alte motive. Alteori, vinovate de moartea lor sunt mașinăriile cu care interacționează. Totuși, în fiecare colonie trăiesc generații multiple, tolerându-se în silă unele pe altele. Dacă înainte locuiau în grămezi de roci sau în aglomerații mari din cochilii de moluscă (apetitul lor determinându-le neintenționat arhitectura), acum s-au mutat în lăzile și conductele din vecinătatea mașinăriilor de terraformare, de unde pot comunica și cu Senkovi, și cu *Aegean*.

Paul 97 înțelege lumea într-un mod efemer, neomenesc. Stă în coloana de apă, între înger și amonit. Coroana lui este un vârtej de instincte și emoții, dar cuprinde aranjamentele sociale complexe, pe care trebuie să le facă zilnic, pentru a nu-i leza pe ceilalți locuitori ai

coloniei. Are concepte care îi definesc lumea largă, nava *Aegean* (acvariile pe care și le amintește vag), anumiți cetățeni de seamă ai metropolei lui și, în aceeași măsură, anumite subsisteme ale mașinăriilor de terraformare. Lumea lui nu e cuantificată rigid. Nu o măsoară și nu o calculează, pur și simplu *știe* și *simte,* în funcție de cunoștințele sale. Deghizarea lui, tapiseria aceea de piele cu modele în perpetuă transformare, rezonează la emoții mult mai riguros decât acelea ale strămoșilor lui sau acționează chiar Paul, direct, în funcție de dispoziție, plutind prin colonie și dansându-și frustrarea sau admirația față de conlocuitori. A fi receptiv la emoții înseamnă a le transmite și semenilor și a-și impune gândurile Coroanei lor. Este un limbaj al gesturilor mărețe și al unor scări emoționale infinit mai riguroase. E un artist. Toți sunt. Modul lor conștient de interacțiune transmite mult mai multe subînțelesuri și exprimări abstracte decât informațiile brute.

Dedesubtul acestui vârtej al conștientului se află minții secundare ale brațelor lui, care execută ceea ce propune el. Separarea voinței de mașinăriile care o pun în mișcare s-a adâncit pe măsură ce nanovirusul s-a răspândit în sistemul nervos extins al speciei. Paul rezolvă problemele ca un vrăjitor: e de ajuns un gând sau o dorință, pentru ca Atingerea lui să o îndeplinească imediat. Uneori, asta presupune o bătaie în care contactul apropiat dintre brațele lui și ale adversarului se traduce prin dominație și transferul simultan al informațiilor de la Atingere la Atingere, o adevărată piață neagră a puterii de calcul pe care Paul și semenii lui nici măcar nu știu că o dețin. În acest parteneriat, în care fiecare entitate e un comitet, lucrurile nu stau pe loc. Senkovi le-a pus la dispoziție uneltele și perspectiva. Deși nu văd niciodată imaginea de ansamblu, și-o însușesc în sensul fizic al cuvântului. Senkovi nu a observat, de exemplu, că fisurile hidrotermale au devenit ineficiente, nemaifiind aliniate, iar sectoarele respective de pe fundul mării erau tot mai reci. Pentru el, aflat sus, pe *Aegean,* toate funcționau în parametri normali; problema nu va fi semnalată de sistemele lui decât peste ani de zile. Pentru Paul și ai lui însă nu era deloc comod, așa că s-au încăierat și s-au luptat și au executat unii pentru alții dansuri complexe, adevărate poeme colorate, până când au ajuns la un consens

neoficial. Apoi au reglat mașinăriile ori au instruit altele să le repare, conform planului măreț al lui Senkovi, care le arăta în ce fel un lucru devine altul și cum devin toate „acasă”, până la urmă. Senkovi le va descoperi urmele mai târziu și se va scărpina în cap, întrebându-se ce anume au încercat să obțină. Experimentul i-a scăpat de mult de sub control, dar, deși Paul 97 și celelalte octopode par meschine, egocentrice și antisociale, au înțelepciunea mulțimilor.

Coloniile octopode comunică între ele. Unii indivizi călătoresc, în căutarea unor vecinătăți mai puțin dezagreabile, evitând stagnarea genetică. Alții inserează comenzi false pe lista de sarcini a navei *Aegean* și construiesc instantaneu orașe noi, care își așteaptă locuitorii. Ca înainte, își bagă nasul în toate spațiile pe care le pot accesa fizic sau virtual. Spre deosebire de momentul catastrofei care a deconectat sistemele de pe *Aegean* (și în felul acesta a salvat-o), acum înțeleg suficient ca să nu strice vreo componentă esențială.

Paul 97 și alți câțiva au și un concept numit *Senkovi*. E un lucru complicat, dar (în pofida propriilor gânduri ale lui Disra despre acest aspect) nu implică ideea de divinitate tradițională. Conceptele umane despre Dumnezeu au caracter familial, la urma urmei, deseori cu implicații paterne, iar Paul nu înțelege prea bine conceptul de familie. Și, chiar dacă l-ar înțelege, i-ar lipsi afecțiunea necesară. Însă octopodele îl plac pe Senkovi așa cum îl văd: simbolizează bunăvoința, casa și cunoașterea fără a rivaliza cu ele, așa cum rivalizează ele unele cu altele. Câteva, puține, se întreabă dacă nu e și el un individ asemenea lor, dar ideea că cineva nu le calcă pe nervi și nici nu le invadează permanent spațiul le este mai străină chiar decât cunoașterea de tip uman a lui Senkovi.

7

Lortisse se simți ciudat de optimist când Lante îl duse la izolator și îi explică situația. Chiar se surprinse zâmbind ușor. *Nu poate fi adevărat,* își zise. *Nu mi se întâmplă în realitate.* Dădu politicos din cap la scanările și imaginile pe care i le arătă Lante, dar cutia aceea osoasă, contururile ondulate de materie cenușie nu erau *ale lui* în niciun caz. Pata aceea neagră din mijlocul unui creier oarecare... *Nu suntem noi.*

În același timp, părea cât se poate de reală, ca și când el avea două păreri contradictorii despre aceeași imagine. Normal că nu scăpase de pericolele de pe Nod. Ce-o fi fost în mintea lui? Să se plimbe pe o lume necunoscută, colectând specimene ca un turist care culege scoici pe o plajă? *Bineînțeles* că oamenii ca el nu scăpau de un destin necruțător. Altfel, de ce mai exista hybrisul?

— Reacționezi foarte bine, rosti Lante șovăitoare.

Sigur că îi va monitoriza semnele vitale, pregătită în orice clipă, în caz că îl cuprinde panica. Lortisse se pomeni cu o imagine mentală uimitor de clară a inimii, plămânilor și a celorlalte organe ale sale funcționând absolut normal, ca și cum ar fi discutat cu Lante treburi de rutină, precum calitatea alimentelor procesate.

— Mă simt bine, îi spuse zâmbind. Toate îmi par în regulă.

— Dar s-ar putea...

— Hai să nu tragem concluzii pripite. Nu ni se poate întâmpla nimic rău, o asigură. *Hai să ne purtăm ca niște adulți.*

— Am pregătit câteva căi de atac împotriva chistului, continuă Lante. În definitiv, biochimia lui e destul de diferită de a ta pentru ca substanțele care îl atacă pe el să nu omoare și celulele tale. Va trebui să-ți punem sistemul imunitar la gheață, pentru că altfel rămânem cu aceeași problemă, a unui corp străin în organism.

— Riscul e inacceptabil, se auzi Lortisse spunând, în timp ce se concentra pe rețetele născocite de Lante și modalitățile ei de interacționare cu corpul străin și propria lui chimie cerebrală. Organismul ăsta... e *în* creierul nostru, Erma. Chiar vrem să mai băgăm și altceva în el?

— Gav, s-ar putea să ți-l *mănânce*.

— Ai zis chiar tu că nu poate interacționa cu compoziția noastră chimică, spuse Lortisse, partizanul rațiunii.

— Dar tot îți poate distruge masiv țesuturile, dacă începe să crească sau să facă pui, se încăpățână Lante.

Lortisse zâmbi larg, din nou. Conversația decurgea ciudat de amuzant, dar probabil că nu era decât un mecanism de apărare.

— Erma, eu... Hai să nu ne pripim. Hai să... n-o facem.

Își dădu seama că nu-și mai poate opri zâmbetul. Lumea dobândea nuanțe gălbui, dar el avea o stare de bine extraordinară.

— Mi-e bine, mi-e bine, nu ar trebui să facem nimic care să ne... tulbure echilibrul, nu crezi? Dacă măsurile noastre declanșează exact ceea ce vrem să prevenim?

Cuvintele îi sunau straniu lui însuși, deși nu știa exact de ce. Tot straniu sunau și ale lui Lante, care îl privea încruntată. Lortisse deveni brusc conștient de spațiul din jur și distanța dintre ei doi. Era uriașă, el era uriaș. Râse, simțind un început de vertij care dispăru imediat.

Ceva nu era în regulă, pentru că Lante îl privea cu îngrijorare crescândă. Râse încă o dată, încercând s-o liniștească. Ea nu se liniști, evident, dar nici el nu reuși să-și stingă zâmbetul, deși îl durea deja fața.

— Gav?

Lante ținea în mână o seringă, prima ei metodă de atac împotriva parazitului din creierul lui. Un lucru bun, cu siguranță. Pe termen lung. Lortisse începu să ezite. Se simțea bine *acum,* evident. Văzuse previziunile lui Lante. Exista un pericol mic, dar real, de deteriorare cerebrală, fie din cauza cocktailului chimic, fie a reacției sistemului său la el. Șansele ca organismul să fie afectat erau mult mai mari, dar tot nu treceau de 25 la sută. Lante era precaută.

E bine, fără îndoială. Însă riscul tot prea mare rămânea. Nu voia să și-l asume. Nu ar trebui să-și pericliteze starea de stabilitate oricum precară. O privi pe Lante în ochi.

— Vezi? o întrebă. Vezi, mă simt bine, n-am nimic. Nu vreau nimic din toate astea. Lasă-mă așa cum sunt. E în regulă, Erma. Sunt chiar mai sănătos decât înainte, m-am vindecat, am ieșit din convalescență.

Uite!

Începu să țopăie, ca să-i demonstreze că-și poate controla funcțiile motorii.

— Dar nu e doar atât. Vezi tu, simt... spațiu, spațiu fără margini. Nu ne-am dat seama cât de întins e. Uite cât de departe am ajuns, Erma! Am străbătut distanțe pe care nici nu le-am visat, am luat contact cu un mediu necunoscut! Nu poți să anulezi asta cu medicamentele tale. Vedem atâtea lucruri interesante aici!

Zâmbetul i se lățise mai tare, mușchii faciali îl dureau și vorbea greu din cauza asta, dar nu se putea opri:

— Ce structură, ce complexitate nemaiîntâlnită, toate locurile acestea fantastice...

Începu să adauge și să șteargă porțiuni din schemele de tratament de pe afișajul virtual comun, încântat de felul în care dispăreau, exilate înapoi în imaginație.

— Nu încerca să ne iei lucrurile astea, acum că în sfârșit înțelegem cum funcționează totul.

Îi tremura vocea, poate de sinceritate, poate din alt motiv.

— Înțelegem atât de multe, Erma, e incredibil, e uluitor, e aproape imposibil de cuprins cu mintea, dar noi reușim și acum vedem totul, toate spațiile acestea, locurile de joacă, felurile de a fi, iar dincolo de ele sunteți tu și Yusuf și Kalveen și dincolo de voi sunt multe, și mai multe spații, nu au limite și noi le putem umple pe toate și putem fi chiar noi spațiile acelea, uite-așa, și așa, și așa.

Lante făcu un gest brusc. Lortisse văzu că acul e gata să-i intre în piele. Se feri, savurând durerea articulațiilor obligate să facă mișcări neobișnuite și încercând să găsească un mod mai eficient de a se mișca decât mersul țeapăn, ca pe picioroange.

— Hai să nu lăsăm fleacurile astea să ne stea în cale, spuse și vru să șteargă complet schema de tratament din sistem, dar Lante îi blocase accesul la fișier.

Stătea totuși la distanță de el. Lortisse simți o foame neobișnuită sau poate că era doar o senzație bolnăvicioasă care îi inunda gura. Se retrase până când ajunse cu spatele la dulapurile cu medicamente și trimise o comandă scurtă prin implanturi. O seringă nouă îi căzu în mână. Lante îi vorbea calm în continuare, dar nu reușea să-și ascundă

panica. Venea tot mai aproape, cu o mână ridicată într-un gest liniștitor, cu cealaltă ținând seringa pregătită. O auzea cu întreruperi, pentru că se străduia din toate puterile să configureze conținutul propriei seringi. Dădea întruna din cap și era destul ca să mențină distanța dintre ei.

Setase seringa să extragă o probă și o ridică la nivelul feței, ca să i-o arate lui Lante. Simți o mândrie de neînțeles, de parcă ar fi străbătut cu succes un imens labirint logic.

— Uite, îi spuse și-și introduse acul în canalul lacrimal drept, tot mai adânc – durea teribil, dar probabil că era o senzație secundară, nu merita să se gândească la ea.

Acul intră pe lungimea precalculată de vas și vârful i se mișcă în sus și în jos cât ei se luptară să preia controlul corpului. Apoi se potoliră și retraseră acul. Seringa conținea o cantitate mică de Noi și se reconfigura pentru injectarea ei.

Pe fața lui Lante se instală o expresie pe care o identificară cu mari eforturi, pentru că vasul lor nu mai fusese nevoit să proceseze senzații de groază în ultima vreme. Lortisse o consideră total nepotrivită. Lante avea o seringă. Avea și el una. Era un echilibru pe care el îl considera dezirabil în situația lor, dar pe care Lante în mod clar nu îl pricepea. Pentru ei nu exista decât o singură cale ca s-o facă să-i înțeleagă, așa că Lortisse porni spre ea cu seringa ridicată, ca să-și dea și ea seama de intențiile lor. Lante se retrase la perete, cu gura deschisă. Observară că îi blochează accesul la ușă și văzură în asta o oportunitate. Atunci își amintiră că, ocupați cu atâtea mișcări și calcule, se deconectaseră de la acele părți din centrul vasului care procesau anumite simțuri, ca să anuleze alertele de durere deranjante.

În speranța că vor îmbunătăți lucrurile dacă vor comunica oral, zâmbiră și îl lăsară pe Lortisse să-i explice:

— Pornim într-o aventură.

Lante se năpusti asupra lor cu seringa. Acul pătrunse în mânecă și injectă o parte din conținutul ei în fluxul sanguin al vasului, dar prea puțin pentru a-l afecta, cel puțin așa sperau ei, în unanimitate. Ce aventură! Reușiră s-o prindă de încheietura mâinii, dar dintr-odată nu mai fură singuri. Se clătinară, încercând să proceseze

multiplicarea entităților externe materializate din senin. Arhivele vasului le furnizară prompt numele nou-veniților, dar și un volum uriaș de date suplimentare, pe care Noi-din-Lortisse nu le putură procesa imediat, nici înțelege: un șuvoi emoțional, plăceri, nemulțumiri, griji, probleme. Pierdură controlul temporar, vasul clătinându-se și spațiul din afara lui devenind un haos impenetrabil de mișcări, lumină și informații amestecate. Era când tras, când împins. În vacarmul stârnit de zgomotele contradictorii, vasul se umplu de substanțe care îl tulburau și îi provocau durere. Amenințarea părea iminentă, dar nu se puteau retrage pe căile obișnuite, pentru că se aflau într-un mediu cu compoziție și organizare neconvenționale.

Lortisse clipi, constatând că Baltiel și Rani se luptă să-i imobilizeze brațele în timp ce Lante programează o nouă seringă.

— Ce...?

Îl dureau toate, și articulațiile, și craniul, și măruntaiele.

— Ce faceți?

Întrebarea trecu neauzită de ceilalți, care îi strigau să se potolească.

— Erma? bâigui el.

— Țineți-l bine! îi instrui Lante.

Lortisse avu un spasm când încercă să se liniștească singur și un torent de gânduri îi scăldă miezul creierului, numai pentru a se retrage imediat. Se năpusti în față când Erma se apropie de el cu seringa, simțind că-i trosnesc încheieturile, că i se rup mușchii și că durerea îl copleșește, eliberatoare. Dinții i se încleștară brusc pe mâna lui Lante, mușcând din carne până la os. Baltiel încerca să împingă fața vasului într-unul din dulapurile cu medicamente, dar ei erau deja mai familiarizați cu geometria acestor spații largi și orice tentativă exterioară de control a vasului era destinată să-i provoace acestuia durere și să-i readucă membrele la configurația originală. Îl lăsară să se îndoaie și să se răsucească până când scăpă din strânsoarea lui Baltiel și Rani, apoi folosiră o mână ca s-o apuce pe Rani de gât. Baltiel strângea vasul de organele de simț, amenințând să le provoace durere în curând. Noi-din-Lortisse căzură de acord că vasul e avariat iremediabil și luară măsurile de rigoare pentru a-și

codifica experiența și evenimentul trăit sub o formă arhivată durabilă, care să fie extrasă ulterior și diseminată instantaneu.

Lortisse privea încă prin ochii lui, cu același zâmbet pe față, deși Baltiel îi dislocase câțiva dinți din gingiile însângerate. Corpul îi vibra de adrenalină și un melanj îmbătător de hormoni. Percepu un spațiu de proporții cosmice, înghesuit într-o coajă de nucă. Simți o *justețe* religioasă, incomparabilă când mușchii mâinii i se încordară exploziv, peste limitele tolerabile, smulgându-se din punctele de ancorare. Își băgă degetul mare în gâtul lui Rani, sângele lui amestecându-se cu al ei. Baltiel îl lovi din nou, apoi ceva izbi vasul mult mai puternic. Lante ținea în mâna sănătoasă o unealtă. O parte din Lortisse, care avea încă acces la memoria lui, își aminti că mărunțeau cu ea resturile, dar Lante o folosise ca să taie adânc în vas, în corpul lor, iar acum din el cădeau bucăți întregi și se scurgeau picături groase.

Ceilalți o salvară pe Rani din strânsoare, dar ei deja se dezactivau și se retrăgeau din centrii de control cerebral ai lui Lortisse. În scurt timp, vasul începu să țipe, lăsat singur pe podeaua laboratorului de carantină. Peste câteva clipe amuți, încremenit.

8

Baltiel sigilă laboratorul, apoi se retraseră toți în camera principală a habitatului. Lante înjura, dezinfectându-și cu o mână scuturată de tremurături rana făcută de dinții lui Lortisse. Baltiel bănui că plânge mai mult de groază că ar fi și ea infectată decât de durere. Rani era...

Rani zăcea inconștientă pe podea, plină de sânge de la gât la talie. Baltiel smulse o trusă medicală și aplică presiune pe rană, dar știa că acționează prea târziu. Femeia era cenușie la față. Lortisse îi găurise gâtul cu *degetul*.

— Imposibil, spunea întruna Lante. Nu poate fi... Nu se poate să fim infectați... Altă biologie. Alte proteine. Altă structură celulară. *Nu se poate* întâmpla așa ceva.

— Taci! o repezi Baltiel. Ajută-mă!

Rani tremura și dădea din mâini. Agonia morții sau revenirea la viață?

— Tratamentul tău – ce voiai să-i administrezi lui Lortisse...

— E în laborator, răspunse scurt Lante.

Baltiel se conectă la sistemele habitatului, transferând funcțiile medicale la aparatura de fabricare din camera principală. Le configura să producă rezerve de urgență: plasmă, medicamente antișoc, tot ce era mai rapid și care consuma puține resurse. Pe celelalte le vor lua din laboratorul improvizat de Lante.

— Du-te după el! Eu rămân aici, să mă ocup de celelalte.

Expresia de revoltă de pe chip îi dispăru rapid. Se îndopă cu analgezice, zicându-și, mai mult ca sigur, că nici ea, nici Rani nu aveau altă șansă decât tratamentul acela. Porni spre laborator cu pași grei, fără să scoată un cuvânt.

✦

Lante avea pulsul oscilant, în ciuda medicației care ar fi trebuit să-l țină sub control. Să fie oare un simptom? Să-l fi avut și Lortisse, pe lângă celelalte semnale de alarmă din corp? Ea nu suferise șocul masiv prin care trecuse el când îi intrase entitatea în organism. Oare scăpa doar cu mușcătura sau găsise entitatea o cale de a se furișa într-un corp omenesc fără să declanșeze alarma?

Știa că nu acesta era modul rațional de a privi lucrurile. Normal că

mâzga aceea nu *învăța* nimic. Nu era decât un soi de mixomicete, un cheag bacterian, o boală a țestoaselor. Totuși, s-a infiltrat în creierul lui Lortisse și...

Bineînțeles, l-a făcut să-și piardă mințile. Lante a avut în față un Lortisse cu creierul inflamat și febril – deși era conectat la monitoare tocmai din acest motiv și ele ar fi trebuit să dea alarma –, căzut victimă unor halucinații de psihopat. Nici vorbă de organism străin, creierul ei era de vină, pentru că încerca să pună cap la cap piese care nu se potriveau. Corpul străin nu l-a controlat, doar i-a afectat creierul și din cauza asta Lortisse n-a mai știut ce face. Inamicul a fost sinele bolnav al lui Lortisse, nu...

Se pomeni că se holbează la cadavrul colegului ei, trântit pe-o parte într-o baltă de sânge. Arăta ca strivit de un concasor industrial, cu articulațiile răsucite și palma despicată de când a strâns-o de gât pe biata Rani. Rana provocată de Lante nu se vedea. Îl tăiase de la umăr la stern, dar nici atunci nu reacționase ca un om grav rănit. Nicio halucinație sau delir nu te face să înduri asemenea abuzuri fizice fără să protestezi cumva.

Las-o baltă. Trebuie s-o salvezi pe Rani. Trebuie să te salvezi pe tine. Se grăbi să ia seringile pe care le umplea distribuitorul automat. Îi tremurau mâinile; scăpă douăpe jos, apoi încă una. *Mi se întâmplă și mie? Îmi pierd controlul?* Încercă să-și analizeze propriile gânduri, căutând o prezență străină în ele. *Mai sunt eu? Sunt acestea percepțiile mele? Așa am fost și cu un minut în urmă?* Monitorul personal o avertiză că intră în hiperventilație, iar ritmul cardiac se apropie de valori periculoase. *Mă omoară?*

Ridică seringile căzute, scăpând altele pe jos. Când încercă să le cuprindă pe toate cu o mână, se trezi că îl privește pe Lortisse. Rămăsese cu chipul împietrit într-un țipăt mut, dar acum zâmbea din nou cu gura până la urechi.

Lante vru să țipe, dar brațul lui țâșni, nu ca un membru al corpului, ci ca un element dezarticulat al unei capcane, și îi înfipse în gleznă seringa – cea pe care o umpluse cu lichidul din propriul său ochi –, injectându-i conținutul direct în fluxul sanguin.

✦

Rani abia respira, temperatura îi scăzuse periculos de mult, iar

plasma fabricată de Baltiel nu reușea să-i ridice presiunea arterială. Tremura, iar el nu avea ce face decât să o țină în brațe, scrâșnind din dinți, și s-o aștepte pe Lante ca să...

O auzi pe Erma țipând – de teamă, dar și de disperare. Un fior o zgudui pe Rani în același timp și ea deschise ochii, încercând zadarnic să-și focalizeze privirea.

— Nu leșina, o rugă Baltiel.

Sistemul îi raportă tentativele de conectare eșuate ale lui Rani. Atingea interfețele, dar nu putea să se cupleze la ele. Reuși totuși să zâmbească, mai întâi slab, apoi tot mai larg.

— Yusuf, rosti ea, pornim într-o aventură.

Baltiel îngheță. Vorbea cu un accent bizar și prea tare pentru starea în care se afla. Era și nu era Rani. Încă o convulsie și degetele de la mâini începură să i se miște necontrolat, ca încercările ei virtuale.

— Acum înțelegem mai bine. Yusuf, sunt eu, colega ta Kalveen Rani. Ea Eu Noi vom supraviețui. Ne vom îngriji de asta. S-au făcut greșeli, dar Noi-din-Lortisse am reacționat la o amenințare. Noi-din-Rani suntem Rani și înțelegem formele acestea mari și minunate și legăturile cu depărtarea și nemărginirea. Aceștia-dintre-Noi suntem Kalveen Rani acum, Yusuf și Kalveen Rani vor supraviețui. Aceștia-dintre-Noi îi vor înscrie nemurirea în bibliotecile noastre și ea nu va muri niciodată.

Baltiel era deja la cel puțin trei metri de ea. Rani zăcea pe jos, un cadavru viu, numai că stătea cu fața la el și îi vorbea:

— Yusuf, sunt tot eu, noi eu sunt aici. Înțelegem totul acum.

— Sunt sigur că Lortisse ar fi spus același lucru, bâigui el.

— S-au făcut greșeli. Aceștia-dintre-Noi vor ține seama de rezistența lui Rani. E mai bine, totul e mai bine acum, Yusuf. Totul poate fi cum a fost, dar mai bine decât înainte, Yusuf, și așa va rămâne pentru totdeauna.

Amin, își zise el, dar căută din priviri o armă, orice fel de armă. Capul lui Rani se răsuci nefiresc, ca să nu-l scape din ochi. Nicio unealtă ascuțită în preajmă, iar sculele primitive ale strămoșilor lui fuseseră înlocuite cu drone. Ele făceau toată treaba, nimeni nu mai mișca un deget.

Numai că... după ce au rămas fără primul habitat, nu cumva și-au luat măsuri, în caz că se va produce o catastrofă similară, văzând cât de fragilă poate fi tehnologia lor? Nu cumva au păstrat și...? Cu ochii la Rani, făcu inventarul vestiarelor din sistemul habitatului și avu noroc. Își ghidă mâna cu ajutorul camerei integrate, ca să nu trebuiască să-și mute privirea de la lucrul de pe podea.

În cele din urmă, îl găsi: fabricat în clipele de panică, apoi ascuns într-un depozit de rușine, din cauza gândirii primitive pe care o simboliza. Un instrument primitiv. Care îți dădea o siguranță nemaipomenită. Un topor cu cap metalic, lucios, fără nicio zgârietură. Greutatea lui îl făcu să se simtă puternic, invulnerabil.

Zâmbetul hidos al lui Rani se lăți mai mult, într-o încercare ratată de a-l liniști.

— Yusuf, suntem tot Kalveen Rani, îi spuse ea prietenos. Și mai mulți, mai mulți. Așa e cel mai bine. Aceștia-dintre-Noi creștem și învățăm. Aceia-dintre-Noi care au fost Lortisse nu au înțeles. Le-am înlocuit visurile cu altele mai îndrăznețe, Yusuf.

— Nu-mi mai rosti numele, scrâșni Baltiel.

— Sunt eu, Yusuf. Vorbea mai tare decât el, printre buzele rânjite. Suntem noi, sunt eu, suntem noi eu, Yusuf.

Baltiel se apropie de ea, urmărindu-i mișcările spasmodice ale membrelor care se pregăteau să acționeze. Toporul îi dădea un sentiment de siguranță ieșită din comun.

— Yusuf, spuse ea, răsucindu-și capul și rotindu-și pupilele, ca să-și concentreze privirea pe el.

Atunci apăru în prag Lante, mai mult ca sigur întrebându-se ce naiba se întâmplă.

— E prea târziu pentru ea, o anunță Baltiel. E infectată.

Lante păru încântată.

— Pornim într-o aventură, zise, rostind fiecare cuvânt cu atenție exagerată.

Yusuf scoase un zgomot neinteligibil și se dădu în spate cu pași împleticiți.

— E în regulă, Yusuf. Suntem bine. Toți suntem bine. Ne-am eliberat, să știi. Sunt atât de multe de cuprins, Yusuf. Dar vei înțelege. Vom înțelege toți. Altfel, de ce am fi aici? Nu vrei să afli și tu totul, în

cele din urmă?

Se îndreptă poticnit spre ieşirea în exterior. Nu purta costumul spaţial, bineînţeles, dar acum pericolul de pe Nod era cu el în habitat. Exteriorul îl mai văzuse cu nişte ani în urmă. Inspirase aerul sărăcăcios şi supravieţuise, dar numai pentru că îşi închipuise că aveau să moară curând.

Lante venea spre el cu paşi precauţi, ca şi când ar fi călcat pe o podea lunecoasă.

— Yusuf, îi şopti, suntem tot noi sunt tot *eu. Eu* sunt Erma. Încă. Eu noi eu ştim de ce ţi-e frică. Ea noi eu ne-am temut şi noi, dar e minunat, Yusuf. Suntem minunaţi. Am descoperit lucruri atât de ciudate şi de mari, cum nici nu am visat.

Baltiel învârti toporul. Nu zări pe faţa ei nicio tresărire. Se văzu despicându-i capul din care se scurgea o secreţie de mucegai negru. Deblocă uşa interioară a ecluzei, anulând cu codul său de Comandant General protocoalele de siguranţă ale habitatului, ca să-şi grăbească scăparea.

— Yusuf, nu-ţi dai seama? îl întrebă Lante, în timp ce el se retrăgea în ecluză. Atâta vreme nu am avut niciun scop. Acum avem din nou unul. Pământul nu mai există. Nici oamenii. Bineînţeles că am ales să studiem acest loc în schimb. Şi el ei *Noi* ne-am studiat pe noi. Nu trebuie să fim bătrâni, obosiţi şi decrepiţi. Putem fi tineri.

Spre groaza lui, crezu că o recunoaşte în spatele cuvintelor acelora pe Lante şi că fiinţa care îi vorbeşte e o variantă neutralizată cerebral a fostei sale colege. *Spune exact ceea ce gândeşte, iar eu nu voi şti niciodată cum vede lucrurile* organismul *sau ce vrea el cu adevărat.* Nu credea în paraziţi extratereştri care pot conversa instantaneu în limba gazdelor lor, dar credea în paraziţi care manipulează chimia cerebrală a gazdei pentru ca ea să creadă ce îi convine locatarului ei clandestin. *Şi învaţă pe parcurs. Se pricepe tot mai bine să o manipuleze.*

Uşa exterioară se deschise şi îl izbi în plin aerul neprielnic de pe Nod. Baltiel vru să arunce toporul în Lante, dar se răzgândi. Îl preţuia mai mult ca instrument încurajator decât ca armă, aşa că se răsuci şi o luă la fugă spre navetă.

Se cuplă din goană la sistemele ei. Când începură să se încălzească motoarele, solul se zgudui. Vehiculul bătrân zăcea nefolosit pe pietre

de multă vreme. Baltiel nu știa dacă fusese sau nu afectat de ceață, ploaie sau alt agent toxic local, dar acum nu avea timp să-i facă o inspecție ca la carte. Ori zbura, ori nu.

Împinse ușa, a cărei deschidere o comandase cu câteva minute înainte. Era închisă. Se conectă din nou la sistemele navetei și se dădu înapoi îngrozit. Erau zăpăcite de o învălmășeală de comenzi contradictorii. Lante și Rani încercau și ele să se conecteze. Ar fi trebuit să le poată anula comenzile, dar ele inundau naveta cu tentativele lor haotice de a se cupla la interfață, ca un bețiv care nu reușește să bage cheia în broască. În consecință, naveta îi refuza accesul și lui Baltiel, pentru că trebuia să proceseze prea multe interogări concomitent.

Un urlet răgușit, de om nebun se auzi în vântul care gemea pe deasupra mlaștinii. Baltiel își dădu seama cu întârziere că urlase chiar el, înfuriat pe echipamentele care se încăpățânau să nu-l asculte. În comparație cu el, Lante și Rani, indiferent cât de strâmb vorbeau, păreau normale. Lacrimile începură să-l înțepe în colțul ochilor. Acesta era sfârșitul.

Se apropiau amândouă de el, bineînțeles. Se răsuci spre ele. Lante păși cu picioarele îndoite, cu un zâmbet frumos, cu capul înclinat, ca să se ferească de lumina soarelui roșu-portocaliu. În spatele ei, Rani venea clătinat, căzând într-un genunchi în bălțile pline de pietre, sfâșiindu-și hainele, spintecându-și pielea și ridicându-se fără să simtă nimic. Zâmbetul ei era dureros de larg, ochii, larg deschiși și ei. Cele două îl strigau pe nume.

Ce planuri mari am avut... Dar nu era adevărat, nu și în final, nu și după separarea aceea brutală de trecut. De atunci, măsurau trecerea timpului, scriau rapoarte pentru nimeni, își treceau vremea cum știau mai bine, ca să-și umple golul din suflete. Iar acum apăruse altceva care să-l umple. Poate că, în definitiv, Lante – marioneta cea nouă – avea dreptate.

Dar ceva din el se împotrivi la ideea asta. Era Yusuf Baltiel. Era un bărbat independent, aparte, detașat. Era comandantul. Nu se va lăsa dus de nas de un parazit necunoscut.

Ridică toporul, așteptându-le pe Lante și Rani.

9

— Disra? Disra, răspunde-mi, te rog! Trebuie să-ți aud vocea.

Disra Senkovi privea tâmp în interiorul cabinei echipajului de pe *Aegean,* întrebându-se ce caută acolo. Se conectă la camerele interne ale navei și-și revăzu traseul, constatând că rătăcea de o vreme din cameră în cameră. Probabil că la început avusese un scop, dar îl uitase complet pe parcurs. Într-un moment de panică, afișă obiectivele principale de terraformare. Lucrările avansau conform graficului sau erau finalizate chiar înainte de termen. Știa că, dacă ar verifica *în ce fel* fuseseră realizate unele, ar da peste o încâlceală de soluții bizare, neintuitive, chiar contradictorii la prima vedere, dar care făceau din Damascus un loc cu atât mai favorabil vieții oamenilor. Se topiseră și ultimele bucăți de gheață de la poli – oglinzile uriașe de pe orbită fuseseră mult deplasate față de poziția lor inițială, în așa fel încât să capteze și ultimele raze de soare. Apa de la suprafață era oxigenată în proporție de sută la sută, iar oxigenul s-a infiltrat destul de adânc pentru ca jumătate din fundul mării să fie și el locuibil. Atelierele de pe *Aegean* au crăpat asteroizi aduși de flota de drone, care începeau să se defecteze pe rând, iar resturile au fost trimise jos, acolo unde exemplarele de Paul și Salome se ocupau cu formarea coloniilor, extinzându-și rețeaua de găuri și tunele în jurul diverselor instalații de terraformare și clădind orașe. Senkovi nu le-a spus să procedeze așa, dar nici nu le-a împiedicat. A stat și le-a urmărit și, într-un sfârșit, și-a dat seama că aștepta ca ele să aibă nevoie de el, s-o dea cumva în bară. Dar nu s-a întâmplat asta. În concluzie, nu aveau nevoie de el.

Octopodele îi vorbeau și acum, dar îi lăsau impresia că sunt preocupate de altceva. Nu era decât un aspect neînsemnat din programul lor social complex. Când le chema, îi răspundeau cel puțin câteva dintre ele, dar cu un fel de nostalgie duioasă după un prieten imaginar din copilărie.

Mi s-au îndeplinit și cele mai îndrăznețe visuri, își spuse. *Am depășit așteptările lui Baltiel.* Își aminti de mesajele pe care le primea de un minut încoace. *Am dat de necaz oare?*

— Yusuf, rosti după ce imaginea comandantului său apăru pe cel mai apropiat ecran.

Nu mai fusese în cabina echipajului de nici nu mai știa când. Era deprimant de goală.

— Disra, ascultă-mă!

Baltiel arăta extrem de palid și îngrozit.

— Ești... bine? îl întrebă șovăitor.

Era înghesuit în scaunul pilotului dintr-o navetă, nebărbierit, cu privirea disperată, murdar de parcă nu s-ar fi spălat de o lună.

— S-a întâmplat ceva cu Gav? A...

— Ascultă-mă! țipă Yusuf. E mort. Lante e moartă. Rani e moartă. Disra, le-a omorât. Le-a...

Senkovi sesiză că face un efort vizibil să se-adune.

— Ascultă. Nu vorbi, doar ascultă. Organismul care a intrat în Lortisse l-a infectat. L-a controlat, Disra. Lortisse n-a mai fost el la final.

Comandantul General fu scuturat de un suspin. Asta, mai mult decât orice altceva, îl împiedică pe Senkovi să-l mai întrerupă. Baltiel era un tip rece, dur, impasibil. Acum, parcă devenise alt om. *E dărâmat,* își spuse Disra șocat.

— Ne-a atacat. A intrat în Lante și Rani, Disra. Le-a infectat. A fost mai rapid ca ele. Se adaptează, ți-o jur. A învățat cum să ne atace la nivel biologic și neurologic! Știu că sună nebunește, dar e adevărat, trebuie să mă asculți. Le-a infectat. Le-a posedat.Nu mai erau ele. Jur că n-au mai fost ele la sfârșit, Disra. Chiar dacă vorbeau la fel, chiar dacă...

Îi tremurau colțurile gurii, de parcă făcea eforturi să nu vomite.

— A trebuit să le omor, Disra. N-am avut de ales.

Senkovi se uită la petele de pe hainele sale mânjite. La un moment dat, vru să-l întrebe de ce a așteptat atât de mult până să-i comunice vestea, însă avu o revelație și uită de asta. *E pătat cu sânge? Al lui Lortisse? Al lui Rani?*

— Îți trimit toate imaginile din habitat, șopti Baltiel. Judecă și singur. Recunosc ce am făcut, deși... deși am făcut... ce am făcut... ce a... trebuit să... Disra, organismul ăsta e mortal. Nu te apropia de Nod. Noi doi nu mai putem ține legătura.

— Am...

Senkovi își înghiți cuvintele când văzu înregistrările. Le derulă când mai repede, când mai încet, auzind voci familiare rostind lucruri abominabile.

— Imposibil, mormăi, uitându-se la dovezile care îl contraziceau. Sunt morți?

Exista vreo urmă de îndoială? Ar glumi Baltiel cu așa ceva?

— A trebuit s-o fac, Disra, n-am... n-am avut de ales.

Deci am rămas doar noi doi, își spuse Disra. Îi veni în minte ideea, de un egoism absurd, că acum Baltiel nu se va mai împotrivi planurilor lui privitoare la Damascus. O alungă, încercând să simtă durere și groază, așa cum ar fi fost normal, dar senzațiile acelea îl ocoleau. Își aminti cât îl afectase moartea celorlalți – Skai, Han și restul omenirii așa cum o știa el, bineînțeles. Îl lovise puternic, dar tragedia de acum era prea mult pentru el. Lante, Rani, Lortisse... imposibil să fie *morți.* Imposibil să fie controlați de o entitate necunoscută și să moară rapid, unul după altul. Nu văzuse nicio imagine din exteriorul habitatului. Nu-l văzuse pe Baltiel învârtind toporul. Nu erau *morți.*

Nu-i dădea pace o idee, ceva legat de planurile lui Baltiel cu Damascus și întorsătura bruscă a conversației lor. Insistă asupra ei pentru că îi era mai ușor decât să mediteze la ceea ce tocmai aflase.

— Yusuf, rosti el calm, ai spus că nu mai putem ține legătura din cauza... din cauza... celor întâmplate.

— Da, confirmă Baltiel imediat. Parazitul ăla, Disra, e...

— Atunci de ce te îndrepți încoace cu naveta?

— Mă...

În clipa următoare, trăsăturile lui Baltiel împietrir într-o expresie de disperare absolută la gândul că era victima celui mai crunt destin, unul implacabil, care îl acaparase fără să-și dea măcar seama. Apoi expresia i se stinse de pe chip, înlocuită de o privire goală.

— Pentru că pornim într-o aventură.

Senkovi se holbă la el, scuturat de un fior.

— Ce?

— A trebuit să fug, Disra, spuse Baltiel, depășind momentul de derută ca și când nici n-ar fi fost. A trebuit... a trebuit să mergem mai

departe, să ne mutăm. Nu mai puteam să stau să stăm acolo, nu după ce am... făcut ce-am făcut.

— Yusuf, sângele ăla de pe tine... e și al tău?

— Puțin, foarte puțin.

Baltiel îl privi fix, iar în privirea lui Senkovi încercă să-l descopere pe bărbatul pe care îl cunoștea.

— Yusuf... Disra înghiți în sec. Te rog să te întorci înapoi pe Nod. Du-te înapoi pe planetă. *Chiar voi face asta?* Nu te pot lăsa la bordul navei *Aegean*. Nu te pot lăsa să vii pe Damascus. Așa că...

— Vin, Disra. Vreau să văd spațiile de care ne aducem aminte. Vedem imaginile și hărțile, dar nu și locurile originale, nu încă. E în regulă, Disra.

— Ba nu. Lui Senkovi îi tremurau mâinile. Întoarce-te, Yu... întoarce-te, indiferent ce ești. E clar că înțelegi măcar o parte din ce-ți spun. *Aegean* are lasere anticoliziune. Le voi folosi dacă te apropii de mine sau de Damascus, așa că ajută-mă. Construiesc o lume aici. Nu voi permite să fie... infectată.

— Disra, nu te purta așa cu noi.

— Îți jur că trag în tine.

— Ba nu vei trage. Baltiel zâmbea radios. Te putem atinge chiar și de aici. Chiar acum, în timp ce vorbim, suntem în toate spațiile tale. Știm codurile de anulare și ce comenzi să dăm ca să te împiedicăm să ne faci rău. Disra, nu vrem decât să explorăm. Am pornit într-o aventură.

Panicat, Senkovi răscoli sistemele de pe *Aegean,* încercând să controleze laserele și motoarele. I se blocase accesul la ele. Baltiel își folosise codurile personale.

— Pot să-ți anulez comenzile, îi spuse. Dintotdeauna am fost un hacker mai priceput decât tine.

— Ți s-a părut, replică Baltiel senin. Am știut. Am știut și noi întotdeauna.

— Prea târziu, ripostă Senkovi printre dinți.

— Venim, Disra. Suntem încă Yusuf, prietene. Nu vom face rău. Nu vei mai fi singur. Nu e ăsta un lucru bun? Yusuf, vasul acesta și Aceștia-dintre-Noi înțelegem acum că granițele lumii tale sunt inutile. Suntem din ce în ce mai întinși. Tu ne extinzi lumea. Noi te

vindecăm de singurătate. Nu e ăsta un lucru bun?

Senkovi încerca să înlăture obstacolele pe care Baltiel le ridicase cu atâta ușurință în sistem, dar era conștient, și totodată îngrijorat, că acel „Am știut și noi întotdeauna" avea rădăcini în cunoștințele originale ale lui Baltiel, pentru că niciodată nu-i fuseseră respinse comenzile atât de brutal. *Ticălosul nu mi-a spus nimic, niciodată.* Știa că, până la urmă, îi va dărâma barierele. După umila sa părere, acum era cea mai inteligentă ființă umană din univers. Dar să nu piardă vremea. Verifică repede cu ce viteză se apropie naveta. Măsurată în ore, acum. Avea la dispoziție câteva ore? Setase doisprezece algoritmi să spargă codurile, dar când îi verifică, îi găsi făcuți bucăți. Baltiel se plimbase pe plaja lui și îi călcase în picioare castelele de nisip. Disperat, Senkovi extinse raza comunicațiilor, ca să cuprindă și planeta de dedesubt. Măcar atât să facă, să-și avertizeze creațiile că vine Apocalipsa. Marcă naveta și o etichetă cu diverse simboluri ale pericolului: *nu vă apropiați, prădător, monstru, primejdie, evitați, fugiți.* Însă forța ostilă care venea peste ele nu putea fi evitată multă vreme. Tot ceea ce crease el cu atâta efort, întregul *viitor* pe care îl clădise urma să piară.

— Nu știu cu cine vorbesc, se adresă el navetei. Dacă Yusuf mai e acolo, îl rog să nu facă asta. Du-te pe Nod, e lumea ta. Construiește acolo, dezvoltă-te acolo. Dar nu veni aici, să distrugi ce am realizat eu.

Descoperi în el un altruism întârziat. Nu se gândea decât la cultura în fază incipientă din apele de pe Damascus și nu se temea decât pentru ea. Pentru el, nu.

— Sau ia-mă pe mine, ia nava asta și du-te cu ea, dar lasă-mi planeta în pace. Iar dacă vorbesc cu... dacă nu vorbesc cu Yusuf sau dacă în creierul lui există ceva ce mă poate înțelege, atunci... *ce vrei?* Ce să-ți dau, ca să ne lași în pace?

— Ce înseamnă a distruge? se auzi vocea lui Baltiel, calmă și rezonabilă. Am descoperit locuri atât de vaste în vasele astea, iar în interiorul lor, și mai multe spații necuprinse.

Senkovi se opri din treabă ca să priceapă ce i se spune.

— Ce... ce? Spații necuprinse în interiorul...

Simți că se clatină, ca și cum pereții s-ar fi înclinat din cauza

gravitației artificiale imprimate de rotația navei. Echipajul habitatului fusese infectat de o entitate care parazitase formele de viață de pe Nod, ca bietele țestoase. A găsit o cale să se adapteze la mediul cel nou și străin. A găsit creierul – își amintea de asta pentru că citise rapoartele lui Lante către Lortisse. Și, cumva, a pus stăpânire pe procesele cognitive umane, influențându-le și modificându-le, dar și primind ceva de la ele. Ce-o fi înțeles din ele? Spațiu, călătorii interstelare, istoria civilizației umane, întinderi necuprinse...

— Nu ne putem limita acum, că am aflat ce înseamnă vastitatea, rosti Baltiel. Știm că ne înțelegi. Altfel, de ce ai fi plecat din vasul tău natal până la aceste spații îndepărtate?

Vocea îi oscila, vorbea când răspicat și precis, ca Baltiel, când cu inflexiuni stranii și încărcate de flegmă, pe măsură ce entitatea dominantă învăța să redea concepte noi în cuvinte.

Senkovi își lansă din nou agenți virtuali, încercând să le ascundă urmele și urmărindu-l pe Baltiel cum îi vânează. Pentru că *era* Baltiel sau partea aceea din el controlată de entitate. Disra era dispus să accepte multe (iar toleranța lui ajunsese deja la limită), dar nu și faptul că o conștiință străină poate să scotocească prin mintea lui Baltiel și să se folosească de cunoștințele și abilitățile lui fără a-i implica și judecata. Acesta era Baltiel, Comandantul General al navei *Aegean,* numai că mintea lui dansa după cum îi cânta un stăpân nou. *Cum se simte în postura asta? Măcar își dă seama? E fericit?* Apoi, finalul sumbru al gândurilor sale: *Voi afla cât de curând.*

— Doar nava, nu și planeta, te rog, șopti el, dar Baltiel – cel a cărui față o vedea pe ecran – nu avu nicio reacție.

Verifică dacă nu cumva primise vreun semnal de pe Damascus, dar coloniile de octopode rareori îl contactau direct. Plasa idei și date în spațiul lor virtual comun, iar cu informațiile respective făceau ceea ce le dictau procesele lor logice excentrice. Renunțase de mult să încerce să le antreneze și să le limiteze, iar după aceea lucrurile se desfășuraseră mult mai lin. Fiecare generație era mai inventivă, mai ingenioasă în a sabota tehnologia pe care le-o punea la dispoziție. Recent, constatase că octopodele multiplicau unele mașinării pentru că nu le erau suficiente (sau pentru că voiau mai multe, dintr-un motiv necunoscut). Modificaseră funcțiile unor dispozitive astfel

încât să producă piese pe care le asamblau ele ulterior, în combinații noi. Habar nu avea ce construiesc, iar acum nici nu mai avea cum să afle. *Sunt la un pas de a-și lua destinul în propriile tentacule, dar nu li se va da ocazia.*

Câteodată se mai întâmpla și să-l contacteze, totuși. Vreo douăsprezece caracatițe îi trimiteau mesaje. Nu rugăminți, desigur. Și nici rapoarte tehnice sau alte informații inteligibile, ci tipare care se modificau și dansau, alternau nuanțe și forme cu o fluiditate care îl amețea. Unele erau etichetate cu coduri de eroare și seturi de date, marcatori de identificare sau coduri de acces. Avea impresia că încercau să-și facă misivele inteligibile pentru un om, însă deosebirea dintre degetele lui întinse și tentaculele lor era încă prea mare. Se întrebă dacă nu cumva îi trimiteau poezii.

Acum trecu în revistă datele de pe Damascus, în caz că îi scăpase vreun mesaj de la neamul său condamnat. Octopodele își vedeau de treabă – toate echipamentele de pe planetă îl informau despre utilizările neconvenționale la care erau supuse, chiar și cele de pe orbită.

Chiar și cele de pe orbită.

Făcu o interogare de suprafață a datelor, pentru că Baltiel era încă în sistemul navei, iar el se simțea ca într-o casă veche, în care intrase un criminal, și aștepta cu răsuflarea tăiată să scârțâie o scândură din podea. Baltiel nu-i tăiase legăturile cu planeta, bineînțeles. Lui nu-i păsa de caracatițe, nici de ce făceau ele. Iar dacă el le ignora, atunci le ignora și creatura asta hibridă care se ascundea în spatele privirilor sale.

Senkovi descărcă un calup mare de date, ca să ascundă acul în carul cu fân. Urmă logica desfășurării posibile a evenimentelor, făcu niște calcule mintale, iar în ceea ce privește restul, hotărî să se încreadă în viziunea lui Paul și a celorlalte octopode.

— Baltiel, Yusuf, rosti el prin conexiunea cu naveta. Ești acolo? Ești chiar tu? Tu ești cel care mă aude?

— Dar bineînțeles că te cunoaștem, Disra. Suntem cunoștințele și memoria și informațiile bunului tău prieten, dar mai multe, cu capacitate mai mare de înțelegere.

Entitatea asta știe ce personalitate are? Se regăsește acolo, în

memoria lui Yusuf, în relațiile lui cu mine și cu ceilalți, în părerea lui despre noi, în toanele lui. Dar poate că astea i se par imperfecțiuni minore.

— Ne bucurăm că ai acceptat lucrurile așa cum sunt, adăugă Baltiel, iar Senkovi înțelese că renunțase să spargă codurile de comandă.

Lăsă creatura numită Baltiel să tragă ce concluzii vrea și urmări deplasarea formelor imense din jurul planetei Damascus, deducându-le mișcările după umbrele pe care le aruncau asupra datelor.

Oglinzile orbitale, toate. Fuseseră construite în jurul planetei în primele zile, pentru a absorbi lumina soarelui, ca să fie captată de smogul emisiilor vulcanice și microbiene, favorizând viața pe Damascus datorită efectului de seră. Mai târziu, fuseseră deplasate pe alte poziții, ca să topească gheața din zonele-cheie, determinând reacții de încălzire și curenți în lanț, agitând oceanele și dispersând oxigenul. Peste încă un deceniu ar fi fost oricum demontate, pentru că n-ar mai fi fost necesare. În definitiv, scopul terraformării era obținerea unui mediu stabil, care nu avea nevoie de asemenea jucării.

Acum, oglinzile se deplasau într-un dans lent, cu mișcări ample, cuprinzând soarele în mâinile lor argintii și focalizându-i lumina și căldura într-un singur punct incandescent. Se îndoiau, concentrându-se, concentrându-se, aducând suficientă căldură ca să topească o întreagă eră glaciară într-o regiune de pe traiectoria navetei. Senkovi nici nu se gândise că așa ceva ar fi posibil, dar noii guvernatori de pe Damascus găsiseră sabia cu care să taie nodul lui gordian.

Focarul se afla, în mod necesar, în vecinătatea planetei. Calculele erau imprecise, chiar făcute în grabă, dacă octopodele știau ce e aceea grabă. Senkovi urmări cum naveta se îndreaptă spre reticul orbește, cu viteză constantă, izbind în plin soarele sistemului, din ce în ce mai mare, până când chiar și scuturile de reintrare în atmosferă cad ca straturile de piele năpârlită, până când reactorul crapă și forța exploziei deviază naveta de la traseul de apropiere pe care și-l stabilise. Cabina echipajului fierbe ca într-o supă.

Cu botul în jos, naveta plonjează ca un meteorit încins în atmosfera planetei și arde precum o torță cosmică, până când se

prăbușește în mare.

PREZENTUL 3.
O PIATRĂ ROSTOGOLITĂ

1

Helena îl visează pe bunicul ei.

A fost un bărbat tenace, așa îl ține minte. Unul dintre cei mai bătrâni de pe *Gilgamesh,* și ca ani trăiți, dar mai ales ca timp obiectiv scurs de la nașterea lui. Își amintea ca nimeni altul de Vechiul Pământ – nu Vechiul Vechi Pământ al lui Kern, ci ruinele lui, din care s-a târât anevoios către lumină a doua civilizație umană, când alternativa era să moară de foame sau de boli. Un bărbat tenace, care a supraviețuit multora dintre cei mai tineri din prima generație. Bătrânul Karst a avut ghinionul să moară în cosmos, Vitas nu s-a putut adapta la noii stăpâni, alții s-au dus și ei, dar Bunicul a rezistat, tot mai cocoșat de ani. Generația următoare (și cea de după ea, a Helenei) îl considera un monument viu. Nu numai că știa povești despre Cum A Fost, dar era și singura legătură cu Isa Lain, cea care îi călăuzise pe oameni tot drumul, până când au devenit, în sfârșit, Oameni.

Totuși, în ultimii săi ani, Bunicul s-a șubrezit. Pe când Helena avea cinci-șase ani, el se trezea în țipete, neconsolat, și lovea pereții cu bastonul lui Lain. Iernile erau de vină; nu doar din cauza frigului, care le atrage atenția bătrânilor că sunt muritori, ci și din cauza propriilor amintiri, cele ale trezirilor din camerele criogenice. La vârsta lui, noaptea era frig chiar și la ecuator. Helena își amintea de poveștile lui sau poate înregistrări cu el spunându-le ori documente din arhivele de pe *Gil,* de pe vremea când Bunicul era mai tânăr și se afla încă în spațiu. Viața lui a fost marcată de momentele cumplite ale trezirilor; intra și ieșea din somnul criogenic în timp ce nava-arcă își trăia odiseea prelungită pe câteva secole. De câte ori se trezea, se pomenea în alt timp, pe altă lume, tot mai nefavorabilă vieții umane. Din cauza asta avea coșmaruri la bătrânețe, nu din vina frigului. Acesta doar le declanșa. Nu se temea nici că nu se va mai trezi, deși a fost și asta o posibilitate, atunci când a cedat sistemul de menținere a vieții de pe *Gilgamesh.* Se temea să nu se trezească din nou într-o lume pe care nu o înțelege, de pe care fug toți și îl lasă în urmă. Adaptarea la ospitalitatea portiidelor a fost dificilă pentru toți supraviețuitorii navei – pe planetă, Bunicul și-a trăi ultimii ani într-o rezervație în

care oamenii învățau felul de a fi al gazdelor. Dar s-a resemnat, pentru că toți aveau aceeași soartă, toți înaintau prin timp în același ritm. A rămas însă cu groaza că a pierdut încă o dată legătura cu neamul său, cu specia lui. Totuși, îmbătrânind într-o societate care suferea mutații constante, membrii ei lucrând împreună la detensionarea relațiilor cu păianjenii, aceea avea să fie soarta lui întotdeauna. Nu era deci de mirare că ultimele lui ierni au fost bântuite de teroarea nocturnă de a se trezi într-o lume în care nimeni nu mai vorbea pe înțelesul lui.

În visul din care Helena încearcă din răsputeri să se trezească acum, Bunicul se luptă cu păturile (de mătase, bineînțeles), țipând și dând din brațe, iar ea nu reușește să-l trezească și să-l aline. În jurul ei, gheața se întindea pe pereți așa cum nu s-a întins niciodată pe Lumea lui Kern, despicându-se în copaci și excrescențe fantastice, învăluindu-i până când frigul îi intră în oase. Știe că, dacă nu-l va trezi din vis, vor îngheța amândoi, pentru că aduce cu el frigul din camerele criogenice, trăgându-l din amintirile sale încetul cu încetul, ca pe-o sfoară lungă.

Visul pare că durează o infinitate, dar nu i s-ar fi putut cuibări în minte decât în ultimele clipe dinainte de trezire, trecând, prin activitate cerebrală sporadică, de la somn adânc la trezire totală. E atât de frig, încât are impresia că a luat foc.

E pe jumătate dezbrăcată de costum, cu un braț, un umăr și un sân dezvelite, de parcă ar fi făcut striptease și cineva ar fi înghețat-o la jumătatea spectacolului. Forța care o reține pe podeaua metalică se datorează parțial gravitației slabe, dar mai mult unui câmp electromagnetic care acționează asupra echipamentului ei. Pielea expusă e lipicioasă și amorțită, cu vânătăi ca niște fractali, spirale dese, mari cât amprenta degetului mare sau mici cât pistruii. Își simte fiecare articulație ca și când ar fi fost dată peste cap. Ridicatul în șezut e imposibil. Se lasă înapoi pe metalul rece și gândurile încep să-i plutească din nou.

Frânturile de amintiri i se așază la loc în minte, dar unele sunt clar irelevante sau chiar inventate. Are dificultăți în a asocia un anumit grad de importanță oricărei amintiri. Asta conduce la o nouă succesiune de fragmente onirice, în care încearcă să acceseze o arhivă

coruptă și să-și asambleze propria minte din conținutul ei, descoperind că sectoare de date vitale lipsesc, sunt clasate greșit sau conțin aiureli. Datele în sine sunt doar emoționale sau senzoriale, dar aspectul, deși relevant, e frecvent și în visele ei obișnuite, deci nu face decât să încurce și mai tare ceea ce i se întâmplă acum cu evenimente din trecut. Luciditatea începe totuși să-și facă loc și Helena știe că exercițiul acesta oniric nu e decât imaginația ei, lăsată să zburde în voie, o pacoste. Din experiența ei îndelungată, insistă să creadă că datele din fișiere sunt caractere lizibile, antrenându-și părți ale creierului incompatibile cu visatul și inițializându-și trezirea completă. Deschide ochii a doua oară – de data asta, pentru a rămâne trează. Crâmpeie din vis se agață de ea, ca și cum baza aceea de date uriașă atârnă de mintea ei legată cu un fir, așteptând s-o catalogheze.

E într-o cameră din metal și plastic transparent. La început, sesizează cu greu dimensiunile, pentru că trei pereți sunt, de fapt, ferestre prin care se văd încăperi similare, numai că podeaua lor e formată din resturi cioplite stângaci. Și sunt luminate neobișnuit: una în culori vinete, apăsătoare, celelalte două în albastru și auriu, ca scăldate de un soare invizibil, care străbate prin...

Apă. Își amintește tot ce s-a întâmplat, pentru că e în costumul acvatic pregătit de Kern. Ea și Portia au...

Privește în jur, blestemându-se. Portia e în spatele ei, culcată pe spate, în costum. Vârful unui picior îi tresare.

Helena își diagnostichează rapid mănușile, constată că sunt în regulă, neuzate, și pune una pe abdomenul Portiei, mai spre margine, nu pe partea ventrală expusă, pentru că nervii traversează burta și portiidelor nu le place să fie atinse acolo. Trimite câteva vibrații de testare, fără să primească răspuns, dar Portia nu e în poziția cea mai favorabilă pentru a primi mesaje sau pentru a răspunde la ele. Helena încearcă o legătură directă, de la implant la implant, și primește o confirmare urmată de un diagnostic medical. Portia e conștientă, dar foarte greu își controlează corpul. Frigul a afectat-o mai mult decât pe Helena. Crede că și-a pierdut câteva articulații de la picioare și i-a fost atins și corpul. Probabil că organele cele mai afectate vor trebui refăcute sau înlocuite, dacă se va ivi ocazia. *Adică dacă se vor mai întoarce vreodată pe* Voyager, își spune Helena, pentru că sunt

prizonierele caracatițelor – sau ce-or fi răpitorii lor.

Cu aprobarea Portiei, se conectează la costumul ei și reușește să-i accelereze încălzirea, sperând că păianjenul se va ridica mai repede pe picioare. Se întreabă dacă poate cere asistență medicală, dar bănuiește că răpitorii nu ar ști ce să facă totuși cu un om, cu atât mai puțin cu o portiidă.

Totuși, instinctul îi spune să contacteze sistemul local și să ceară ajutor. Face asta de la 17 ani, când a primit implanturile pe care, în decurs de cinci ani, au ajuns să le folosească toți oamenii. Există întotdeauna un mod de ascultare în orice sistem, fie arhitectura portiidă bazată pe furnici, fie aparatura electronică umană, fie hibrizii superiori derivați din Kern însăși.

Primește un răspuns. Tresare surprinsă și aproape că o lovește pe Portia în cefalotorace. A auzit ceva, ceva ciudat de familiar. Seamănă puțin cu conectarea la interfața străvechiului sistem de pe *Gilgamesh* sau cu încercarea de a înțelege ceva dintr-un nod al lui Kern de grad inferior, care nu vrea să-ți răspundă. Ceva e acolo și o aude.

Portia începe să tremure, mișcă și-și încleștează picioarele și îi trimite Helenei o cerere de ajutor. Cunoscând-o bine, Helena știe cât de greu i-a fost s-o facă. Portia e motorul relației lor, își croiește drum prin societatea păianjenilor și o trage după ea și pe prietena ei. Helena se străduiește s-o ridice pe picioare. Reușește la a patra încercare, epuizându-și și ultima fărâmă de energie. Ghemuită, Portia încearcă să-și miște picioarele printre spasme și tremurături.

Privite, spune în cele din urmă, după mai multe foșnete pe care echipamentul Helenei nu le poate traduce. Tremurul pedipalpilor amorțiți indică o direcție: una dintre încăperile alăturate.

Helena se uită într-acolo, fără să vadă nimic. Privește încă o dată, și tot nu vede nimic. Într-un sfârșit, înțelege că o parte din încâlceala lipită de fereastră e o caracatiță cu pielea de culoarea și textura materialului de care se lipește.

Caută pe dibuite și-și găsește tableta pe jos, dar intactă. Ce i-ar putea spune? Tehnic, nimic folositor, dar afișează câteva culori, sperând că sunt prietenoase, și i le arată.

Un ochi proeminent o privește distant, apoi caracatița își schimbă treptat culoarea cenușie în galben-lămâie și trandafiriu, nuanțe

înrudite cu ale Helenei. Tonurile se ivesc hipnotizante, răsar aproape imperceptibil pe tot corpul, apoi se retrag discret sub camuflajul monocrom.

E observator sau tot prizonier? Helena își amintește de așa-zisul diplomat care a venit să le întâmpine și de tentativa lui bruscă de a fugi. Oare a scăpat? Mai degrabă nu. Poate e chiar cel din fața ei.

Carantină.

Își îmbracă tot costumul și pornește încălzirea internă. Camera e rece ca gheața, dar bateriile ei și ale Porții par a fi... pline. Un element neașteptat. Ceasurile interne îi arată că au zăcut inconștiente zile la rând, ca într-o comă, înainte ca localnicii să binevoiască a le trezi. Verifică jurnalele, speriată că informațiile indicate de aparate sunt greșite și că va pierde brusc toată energia.

Au un câmp de încărcare, se bâlbâie Portia, ca răspuns la întrebările Helenei. *Costumul a solicitat și a fost reîncărcat de la distanță. Protocoale ca în Vechiul Imperiu.*

Suficient pentru compatibilitate, e de acord Helena. Simte o rază de speranță, un optimism la care n-ar fi îndrăznit să viseze cu cinci minute în urmă. Urmărește linkul detectat înainte, așteptând s-o respingă protocoalele de securitate sau să fie ignorată. La început, nu ajunge nicăieri: sistemul e destul de familiar ca să-i înregistreze prezența, dar atât. Încearcă să acceseze diverse niveluri, reducând complexitatea contactelor, până când rulează interogările de întreținere rezervate de obicei pentru situații când ai dat de dracu' și nu mai știi cum să scapi de el.

Are senzația că a spart cu umărul o ușă descuiată. Dintr-odată îi apare în față un volum uriaș de informații atât de complexe, încât sistemele ei interne nu se pot concentra decât pe mici sectoare ale ei, organizate în grupe și conglomerate bizare de date. Nu pricepe mai nimic, sunt doar numere și date, fără context și în format nefamiliar. Totuși, se scufundă în ele, încercând să descopere orice fel de informație coerentă, trimițând protocoale străvechi, utilizate de portiide – prin Kern –, în speranța că va primi înapoi măcar un ecou. Folosește ceea ce are la dispoziție, adică date din software-ul ei de traducere. Interoghează sistemul: *Aveți așa ceva? Dar așa ceva?*I se pare că se târăște printr-un teritoriu al ruinelor, imens și nesigur,

căutând porți în care să se potrivească toate cheile stranii pe care i le-a pus la îndemână șansa.

Și una chiar se potrivește: un ciot din programul ei de interpretare e acceptat subit de sistemul-gazdă, recunoscut și identificat. Găsește uși care se deschid brusc, arhivele revărsându-și conținutul în munți de date pe care nu le poate descâlci. Trebuie să dea la o parte strat după strat, până când ajunge la miez, până când își face o idee despre informațiile la care se uită.

Toate sunt aranjate conform unui set de categorii. Nu înțelege nimic din ele, nu sunt destinate catalogării de către oameni. Totuși, sub straturile acelea imposibil de descifrat descoperă un nume, unul omenesc, ușor de recunoscut: Disra Senkovi.

2

Reacţiile emoţionale ale Avranei Kern sunt limitate şi artificiale, ea fiind moartă – un computer alcătuit, cel puţin parţial, din furnici. Kern se întreabă dacă furnicile au sentimente. Probabil că, luate individual, sunt prea rudimentare ca să aibă şi alte răspunsuri în afară de cele primare: luptă/fugă/durere. Lumea lor se limitează la arhitectura internă a coloniei şi la cea mai profundă, a condiţionării pe care portiidele le-au instruit s-o respecte. Nu ştiu că formează substratul unei minţi mai cuprinzătoare, aşa cum nici celulele din corpul oamenilor sau portiidelor nu ştiu că fac parte din el.

Kern se mai întreabă dacă instanţele ei superioare pot aproxima o reacţie dincolo de cea pur intelectuală. În fond, sunt mai complexe decât ea şi au mai multă putere de procesare. Totuşi, dacă răspunsul la această întrebare e afirmativ, atunci ea nu-şi aminteşte să fi avut o asemenea reacţie.

Din cele mai adânci şi mai corupte spaţii de stocare ale minţii ei iese la suprafaţă, nepoftită, o amintire: părerile unui oarecare profesor Douglev Haffmeier despre chestiunea următoare: dacă fiinţa vie, ancestrală, numită Avrana Kern, are capacitatea de a reacţiona emoţional. Iritată, le şterge şi pe ele, şi orice altă referire la Haffmeier, chiar şi satisfacţia ei personală de a-i fi supravieţuit, şi încă într-un mod strălucitor, acestui individ decrepit.

Are înregistrări cu experienţa trăită când şi-a făcut de cap în implantul lui Meshner şi, involuntar, în sistemul său neurologic. Nu o poate aprecia: ca să le ruleze la un nivel comprehensibil, ar însemna să acceseze arhitectura originală, adică pe Meshner, iar ea nu a mai utilizat conexiunea respectivă de atunci. Îl monitorizează cu atenţie şi indiscutabil a suferit unele modificări cerebrale pe care, la o evaluare mai puţin onestă, le-ar caracteriza drept „avarii”. În acelaşi timp, personalitatea lui Meshner pare absolut neschimbată. Chiar şi acum conspiră cu Fabian, prin intermediul automatului Artifabian, pe un canal pe care simpaticul mascul portiid îl crede protejat. Evident, discută despre implanturi şi munca lor de cercetare. Kern are de gând să fie musca de pe perete (unul interior, din craniul lui

Meshner) când își reiau investigațiile.

Problema ei este următoarea: nu știe ce pierde, pentru că nu poate experimenta pe propria piele. Simultan, conștientizează o absență. Lumea ei a fost extinsă, iar acum e din nou imobilizată în cămașă de forță. Nici măcar nu se poate obișnui cu experiența, pentru că îi este interzisă.

Viola și Zaine, membrele echipajului cu cea mai mare autoritate și capacitate mintală, dezbat, de o vreme, argumentele pro și contra referitoare la planeta interioară și semnalul provenit de pe ea. Ideea că acest contact realizat de om le-ar servi drept avantaj împotriva caracatițelor, deci ar fi un mijloc de a le salva pe Helena și pe Portia, este încă pe primul loc. Kern intervine din când în când ca să le încurajeze. Știe că e duplicitară, nu pentru că nu e de acord cu ideea, ci pentru că are motivele ei paralele, pe care le ține pentru ea. Vrea să cunoască emițătorul semnalului. Vrea – sau cel puțin a emis o ipoteză căreia îi acordă o importanță prea mare – ca acesta să fie cineva așa cum e ea acum sau cum a fost mai demult. Știe prea bine că trișează ca să obțină răspunsul pe care-l dorește. Altul *nu vrea* să primească, așadar, cade la învoială cu ea însăși, îngăduindu-și să treacă apoi cu vederea faptul că-și măsluiește propriile calcule.

Înainte, când era un amestec de conștiință organică și personalitate artificială, rezolva problema motivațiilor conflictuale fragmentându-și mintea în cioburi separate, fiecare bine ascuțit, ca să se zgârie unul de altul. Procesele de calcul entomologic portiide beneficiază de o putere de prelucrare ideală pentru rezolvarea simultană a calculelor, fie ele și contradictorii. Kern poate rula două puncte de vedere contradictorii fără dificultate logică, până în momentul când e nevoită să adopte concomitent două direcții de acțiune opuse; ca urmare, se produce colapsul funcției de undă și pisica ideologică e sau vie, sau moartă. Știe că, în acel punct, ar acționa în interesul navei și al echipajului. Dar experiența mentală e irezistibilă: dacă aș avea ocazia să fac asta pentru *mine?* Dacă s-ar potrivi lucrurile în așa fel încât să-mi îndeplinesc obiectivele personale fără a le compromite pe cele generale? Și calculele de rigoare, inevitabile: *Cum s-ar putea aranja lucrurile în sensul acesta?*

De aici pornesc și deciziile ei care, fără îndoială, vor avea implicații

foarte serioase pentru echipaj, dacă împinge lucrurile prea departe. La un anumit nivel, Kern știe că are o problemă. Nu e avariată, în ciuda luptei cu localnicii, dar momentele ei de funcționalitate extinsă în peisajul mintal al lui Meshner au lăsat-o cu impresia că e incompletă, disfuncțională. Părți ale ei caută întruna conexiunile pe care își amintește că le-a făcut. Vrea să redevină ființa aceea completă, să se conecteze la femeia aceea îndepărtată care a trimis semnalul, Erma Lante; două scopuri distincte, contopite de subrutinele cu care își umple mintea. *Vreau să fiu mai mult.*

Meshner suferă un nou atac. Scuzându-se pe sine sub pretextul răspunderii pe care o are față de siguranța echipajului, se cuplează la implantul lui. Aventura e scurtă și lipsită de pericole, dar îi oferă prilejul extinderii temporare a capacităților ei, desăvârșite de facultățile senzoriale noi. În acest punct, Kern înhață tot ce găsește la îndemână. Nu contează că Meshner ar putea retrăi cele mai teribile traume, le-ar asimila cu aviditate și pe acelea. Dar episodul se încheie și ea rămâne încă o dată nu numai cu frustrarea, ci și cu incapacitatea de a aprecia stările pe care le-a avut, știind doar că nu le mai are.

✦

Fabian bate și zgârie ușor podeaua, pentru că Viola e în apropiere și sigur ar face comentarii caustice legate de cercetarea lor stupidă, care le periclitează misiunea. Artifabian îl înțelege și traduce în șoaptă:

— Meshner, răspunde, te rog. În ce stare ești?

Meshner se holbează în ochii principali ai păianjenului.

— E posibil să trebuiască să deconectez unele funcții ale implantului.

Toc. Spasmul de iritare al lui Fabian sugerează cât de inadecvat e răspunsul.

— A fost una dintre înțelegerile tale. Am experimentat-o. S-a tradus... corespunzător.

Și e o descoperire majoră, ascultați-mă pe mine. Cei doi au lucrat în toate zilele acelea lungi în care au gonit spre planeta din interiorul sistemului. Trândăveala impusă într-o navă condusă de un computer autosuficient și posesiv este o binecuvântare pentru cei ce fac experimente de durată. Chiar în timp ce Helena, fără știința lor, își

croiește drum cu greu printre sute de ore de date vizuale, fiind în joc viața și libertatea lor, Meshner și Fabian reușesc să se descurce prin labirintul propriei lor munci, căutând o experiență portiidă pe care sărmana minte omenească a celui dintâi să o poată aprecia. Iar în exteriorul pereților flexibili ai navei *Lightfoot* este un sistem solar locuit de moluște care vor să-i omoare, dar la un moment dat ajungi să te saturi de atâta stat cu teama în suflet. Totuși, dacă experimentezi, munca ta nu se încheie niciodată.

Asta până când începe să dea rezultate.

Meshner constată că tremură. Își simte membrele ca de plumb și parcă nu are destule. Mușchii faciali și degetele mari îi tresar. Oare vor să se transforme în pedipalpi, chelicere și întreaga aparatură mandibulară complicată a portiidelor?

Nu consideră că poate intra în detalii. Fabian a fost peste măsură de îndrăzneț când a ales cadoul pentru colegul lui. După multiple încercări, încă două crize minore și prea multe zile de eșecuri frustrante, Meshner a înțeles ce fel de întâlnire i-a prezentat colegul său: opt secunde de petit în stil portiid, din punctul de vedere al masculului, o veche legătură ratată a lui Fabian. Pentru Meshner, ceea ce rămâne nu e dansul care, știa și tânărul mascul de atunci, a fost unul amatoricesc, stângaci, ci povara emoțională: speranța, rușinea, teama ancestrală de moarte și, dincolo de ele, ambiția arzătoare și sentimentul asociat ei, că aceasta, *aceasta* este calea cea mai sigură pentru ca Fabian să poată avansa în cariera lui de savant. Sau poate că Fabian a simțit cu totul altceva și fiecare senzație a lui a declanșat, la întâmplare, o piesă din lista de emoții umane. Meshner însă nu simte așa. E încă sub impresia naturii verosimile a experienței. Software-ul sau o parte din mintea lui a acționat ca translator inteligent.

— Merge, îi spune lui Fabian. Probabil că problema ne pune piedici, dar o vom putea controla.

Se uită fascinat la pedipalpii portiidei, pentru că îi vorbesc printr-un tremur discret, trezind amintiri care îi permit să le interpreteze ca pe limbajul corpului uman. Dintr-odată, îi vine să-și tragă palme de ciudă că nu are mănușile Helenei. Oare discursul picioarelor care freamătă ar fi la fel de transparent și pentru el, dacă l-ar detecta?

Palpită și pedipalpii lui Artifabian, iar Meshner își dă seama că automatul insistă să fie prudenți, chiar în timp ce îi transmite mesajul lui Fabian:

— Putem încerca să limităm natura informațiilor pe care trebuie să le asimilezi. Un calificativ evident al insatisfacției. Deși, dacă reducem volumul de date, pierdem din valoarea experimentului. Dar poate găsim ceva mai... mecanic.

Meshner e obosit și dărâmat. Ar putea jura că robotul lor face mai mult decât îi cere rolul său, încercând, cu de la sine putere, să-i convingă s-o lase mai moale, dar logica lui Fabian e de neclintit.

— Ceva simplu, aprobă el cu jumătate de gură. Dar dă-mi...

Însă Fabian fuge deja la o consolă, mai mult ca sigur ca să-și pregătească amintirile proprii, pentru a fi copiate ulterior. Meshner se lasă pe spate, simțind că i se umflă creierul în cap, îndopat cu amintiri până la refuz. Lângă el, Artifabian râcâie și se mișcă de pe un picior pe altul, de parcă și-ar murmura îngrijorarea. Un val de senzații sinestezice amenință să-l izbească pe Meshner: sunete tactile, mirosuri vizibile, emoții manifestate sub formă de culori. Trece de la triumful din minutul anterior la convingerea subită că tot ce fac e și imposibil, și nesocotit.

O surprinde pe Zaine aruncându-i o privire: e impacientată și iritată, ca și când el nu și-ar face porția de treabă. *Ce-ar fi să dai o tură prin creierul meu?* o întreabă el în gând, dar Zaine se concentrează întotdeauna pe sarcinile ei. Nu are cum să fie altfel decât impacientată și iritată, pentru că, de fapt, acum *ce* sarcină are de îndeplinit? Plutesc în sistemul ăsta solar străin, cu trei membri ai echipajului în minus, îndreptându-se spre necunoscut cu speranța că le va fi de folos cumva. Meshner crede că rațional ar fi să fugă înapoi la *Voyager,* dar astfel ar pecetlui soarta Helenei și a Portiei. Au văzut de ce sunt în stare navele localnicilor. Dacă *Voyager* ar face o mișcare ceva mai curajoasă decât fuga din sistem, ar deveni automat o țintă mai mare pentru vasele de luptă.

Am fost cu toții atât de optimiști când am plecat... Dar situația s-a înrăutățit și se poate înrăutăți și mai mult. *Ne-am putea trezi cu o armată de nave care vine peste noi acasă, acum, că le-am atras atenția asupra noastră. Vor obține toate detaliile de la Helena, poate, și atunci*

am dat de dracu'.

Se târăște la o consolă și o configurează pentru poziția unui om așezat, ridicând un scaun din materialul podelei, dându-i formă și fixându-l bine. Conștient că Zaine îi aruncă din când în când priviri urâte, extrage semnalul sosit de pe planeta interioară și începe să-l studieze. A venit la spartul târgului, da, dar măcar va fi în stare să stea la taifas despre subiecte de interes actual. În plus, au toți timp destul să le digere.

Peste câteva ore, constată că e într-o postură delicată, prins în mijlocul discuției dintre Viola și Zaine, care se întreabă ce naiba au în fața ochilor.

Poate o istorie naturală. Cel puțin, un document redactat în stilul Vechiului Imperiu, folosit cândva pentru asemenea proiecte. Conține date biochimice, taxonomii, schițe care ar putea fi ale unor animale – cu siguranță organisme vii de un anume tip. Există însemnări despre ecologie, rețele de hrană, relații dintre specii. Toate imposibile sau poate imaginare. Nimic nu e familiar. Niciuna dintre entitățile descrise cu atâtea detalii clinice nu e reală, nici măcar nu se potrivește cu ceea ce au întâlnit ori au citit prin cărți membrii echipajului. Și datele nu sunt deloc puține: curg în șuvoaie, iar printre cuvinte se strecoară, din afara timpului, tot mai pierită, vocea Ermei Lante.

În opinia lui Zaine, rostită cu fermitate, e o lucrare de ficțiune, o poveste fantastică, generată automat. Viola are o părere contrară, fapt neobișnuit între cele două colege, dar Meshner bănuiește că, în parteneriatul lor, Bianca era elementul stabilizator. Viola e entuziasmată de posibilitatea existenței altor forme de viață. A meritat să treacă prin tot ce au trecut; cunoașterea științifică e împinsă dincolo de limite și deci nimic din ce au îndurat și au pierdut nu a fost degeaba. Meshner miroase (literalmente, fiindcă senzațiile sinestezice îl revizitează scurt) un element părtinitor în opinia ei, pentru că, evident, se simte mai în largul ei dacă toate au un *rost*. Fiecare portiidă încearcă să-l atragă de partea ei, însă pe el îl interesează doar mecanismul relației lor. Nicio părere nu i se pare foarte logică.

— E un sistem automat, care face exact ce crede că trebuie să facă.

Sau semiautomat, ca entitatea proto-Kern când a întâlnit-o *Gilgamesh* prima oară, decide Zaine.

Meshner se întreabă ce părere are Kern – cea actuală, care traduce conversația lor – despre documente. În secunda următoare, aude un ecou straniu în fundul capului, o senzație scurtă de reflectare profundă, ca și cum ar fi invocat o emoție în numele lui Kern.

— De ce ar inventa o mașinărie așa ceva? o întreabă pe Zaine.

— Dacă e programată să inventeze un lucru, atunci îl va inventa. Un scenariu de evoluție speculativă, necontrolat, ar produce exact acest tip de scenariu fictiv.

— Și de ce ar exista un asemenea scenariu, până la urmă? se aude replica tradusă a Violei. Dacă e o născocire, e inutil. Dar, dacă e un document bazat pe fapte reale, conține câteva afirmații remarcabile.

Viola e fascinată de posibilitatea existenței unor forme de viață care nu provin de pe Pământ. Ideea îi pătrunde în minte ca o șoaptă. Dacă nu l-ar lua cu amețeală și n-ar vedea obiectele înconjurate de o aură în culorile curcubeului, ar crede că e a lui, dar avalanșa de senzații îi spune că vine din altă parte. Nu e una dintre înțelegerile lui Fabian rătăcite în mintea lui.

— Kern? rostește în surdină.

E suficientă liniște la el în cap ca să creadă că și-a imaginat episodul, dar vocea revine și acum o poate urmări cum se conectează la implantul lui, trezindu-i un simț auditiv fantomatic și vorbindu-i ca s-o audă numai el.

La portiide, tehnologia și diplomația dintre specii se bazează pe elemente biologice comune, utilizând abilitățile pe care le au la îndemână. Cum ar putea beneficia capacitățile unei specii de studiul unorforme cu adevărat străine? Până la urmă, Viola o va convinge pe Zaine să treacă de partea ei. Dintotdeauna a fost ambițioasă.

Meshner stă nemișcat. Ascultă din nou, însă nu aude nimic, nicio voce, doar sângele pulsându-i fierbinte în urechi, însoțit de discordanțe senzoriale: furnicături produse de perii arahnidelor; o acuitate tactilă inexprimabilă, la care niciun om, în afară de el, nu poate visa; mirosul înțepător al chimicalelor filtrate din aer. O fărâmă dintr-o lume necunoscută, mult mai străină decât orice altă planetă din sistemul acesta solar căzut în uitare.

Dar nicio voce. Își spune că a fost un artefact, propriul lui monolog interior redat în cuvinte de o nouă perturbare a implantului său. Dar nu e foarte convins de asta.

3

Autorul înregistrărilor le numește Senkoviada. Termenul nu înseamnă nimic pentru Helena, dar pe el îl distrează grozav. Senkovi a fost un om de pe Vechiul Pământ, contemporan cu Kern. Helena găsește chiar o referire la Avrana Kern.

E foarte mult material. Arhiva pe care a descoperit-o e vastă și și-o poate imagina acoperită de praf: neîntreținută de proprietari, abandonată în harababura din arhitectura lor electronică. E neprotejată; asta a mirat-o de la început. Imediat ce și-a creat protocoale de acces adaptate la configurația arhaică a arhivei, a deschis-o ca și când ar fi fost a ei. Evident, ea și Portia au petrecut zece ore încercând să acceseze sisteme de utilitate practică, numai ca să constate că aveau acces la un munte de informații încâlcite, și nu, să zicem, la sistemul de menținere a vieții sau măcar la o hartă. Are sentimentul că acestea există undeva în peisajul virtual expandat, dar nu respectă logica și metodele de acces din Vechiul Imperiu. Portia nu se dă bătută, pentru că așa e firea ei, deși, dacă ar deschide acum ușile celulei lor, foarte probabil că s-ar îneca amândouă. Neavând altă opțiune, Helena se întoarce la prima ei dragoste, pentru că aceea a fost și obsesia lui Senkovi în ultimele lui zile. Învață despre traducere.

Din mai multe înregistrări, află că Senkovi era un bărbat la a doua tinerețe. A scris și s-a înregistrat vorbind în Imperiala C. Helenei îi dau de furcă accentul, limbajul colocvial și sistemele de abreviere, probabil inventate de el odată rămas fără companie umană. Senkovi se considera ultimul om din univers. De cele mai multe ori, făcea remarca asta pe un ton glumeț. Câteodată era mohorât, profund deprimat, bătea câmpii despre singurătate și frustrare, îi pomenea pe morți, vorbea despre casa lui îndepărtată, de mult pierdută. Helena bănuiește că momentele acelea au fost mult mai dese, dar nu întotdeauna a avut chef să le înregistreze, mai ales în perioadele de disperare cruntă.

Cele mai frecvente sunt sesiunile lui de lucru cu... subiecții experimentelor lui? Helena are impresia că relația lui cu octopodele a început acolo, dar din informațiile mai vechi rezultă că ele își

renegociaseră deja poziția. Deduce clar că Senkovi se găsea la bordul unei nave sau al unei stații orbitale și că planeta acvatică de dedesubtul ei era domeniul caracatițelor pe care se pare că le-a modificat, dar cu care, în momentul înregistrărilor, nu mai putea întreține o comunicare sigură și pe care nici nu le mai putea controla: veneau și plecau, sus-jos în câmpul gravitațional, după cum aveau chef. Senkovi a fost un creator detașat de creațiile sale, însă disperat să stea de vorbă cu ele, iar ele păreau la fel de dornice să discute cu el – ideal pentru Helena, care acum are acces la o bibliotecă uriașă de sesiuni de comunicare ratată între el și octopode, mult mai utile pentru ea decât o comunicare adevărată.

Portia, semnalizează ea, iar păianjenul reacționează ridicându-și pedipalpii. *Va trebui să „maltratez" programul de traducere.*

Portia își înalță mirată mai sus pedipalpul stâng: *Hm?*

Trebuie să-l reconfigurez ca să-l aplic la informațiile vizuale întrebuințate de localnici și să obțin măcar o traducere brută a ceea ce încearcă să ne transmită. Și, sincer, o să mă cam chinuiască, pentru că mesajul nu e... segmentat. Nu cred că au mai multe blocuri de construcție distincte, ci unul singur, un fel de gestalt[12] *de culori și texturi care alcătuiesc un mesaj compozit. Vreau să spun, mă uit la bărbatul care a* creat *mesajele, care a lucrat la ele decenii la rând, în salturi. Am sărit câteva porțiuni de date, citind informații ulterioare, și nu cred că a reușit să întrețină conversații reale cu octopodele.*

Picioarele din față ale Portiei se ridică ușor, sugerând cât de solicitantă i se pare sarcina aceasta. *Dar tu poți, da?* întreabă foarte încrezătoare în abilitățile prietenei sale.

Am ceva ce lui îi lipsea, răspunde Helena, încercând să fie la fel de optimistă ca păianjenul. *Am comunicațiile lor actuale, cele pe două canale. Se pare că au ajuns la modul de conversație actual la multă vreme după dispariția acestui Senkovi, deci eu, spre deosebire de el, îmi pot face o idee despre cum comunică, bazându-mă și pe munca lui. Poate așa vom reuși să interacționăm cu ele.* Speră să fie așa, pentru că, fiind lingvist, nu are la dispoziție alt instrument de lucru decât

[12] Conform teoriei psihologice cu același nume, gestalt reprezintă un ansamblu format din mai multe părți, dar care înseamnă mai mult sau este diferit de suma părților sale (n. tr.).

conversația.

Portia o privește îndelung, destul ca Helena să o întrebe: *Ce este?* Păianjenul scutură curios din corp.

Pui mare preț pe abilitatea de comunicare pentru a ne rezolva problema. Dar dacă lor le convine mult mai mult să ne țină aici, fie că discutăm cu ele, fie că nu?

Nu ne permitem să credem asta, răspunde Helena, cu o încredere dată de disperare. *Dar, cum am spus, trebuie să-mi reconfigurez programul, adică nu-l voi mai putea folosi ca să traduc cu el pentru tine. Va trebui să ne bazăm pe al tău.*

Portia stă nemișcată, de parcă ar analiza situația, dar apoi Helena recunoaște în postura ei echivalentul stânjenelii: stă ușor ghemuită, sperând ca jena ei să treacă neobservată.

Îmi voi... configura jacheta și implanturile, spune Portia încurcată.

Helena are sentimentul ciudat că e trădată. *Te-ai bazat pe traducerea mea toată vremea asta?* Și, da, abia așteaptă să stea de vorbă cu Portia în idiomul arahnid, s-o asculte prin mănuși. Dar a presupus că Portia utilizează o facilitate simultană ca să-i înțeleagă pe oameni. Siderată, judecă situația din perspectiva păianjenului. Oamenii fac efortul de a discuta cu portiidele, de a le învăța limba și de a le imita capacitățile senzoriale, dar de ce ar catadicsi și ele, gazdele și liderele Lumii lui Kern, să depună un efort similar, să vorbească și să asculte ca oamenii? O doare gândul că nici Portia nu o consideră egala ei, în ciuda anilor petrecuți împreună. Cele două specii încă lucrează la puntea de legătură dintre ele, chiar și după două generații de coabitare.

Așa că se întoarce la cealaltă punte, pe care trebuie să o construiască ea, și lucrează la eșafodajul șubred, ridicat de Senkovi cu atâta vreme în urmă. A fost un cercetător inconsecvent, hotărât și obsesiv în unele sesiuni, frustrat în altele. Sunt și pauze lungi între înregistrări, în care e clar că și-a pierdut voința de a continua. Secvențele înregistrate sunt incomplete sau corupte. Lipsesc puncte-cheie, pe care trebuie să le completeze Helena. Are timp destul pentru asta.

Uneori, primesc de mâncare: o pastă cu gust de pește, amară, dar comestibilă. Lumina scade, dar nu la intervale fixe. În camera vecină,

caracatița solitară vine la fereastră și se holbează la ea, culorile ei fluctuând între alb și cenușiu, dar nu încearcă să-i transmită nimic.

Fără Senkovi, Helena nu ar fi făcut niciun progres. Comunicarea octopodelor e la fel de diferită de limbajul portiid vorbit ca și de cel uman. Senkovi nu i-a dat de capăt niciodată, dar a ținut evidențe, a încercat să compileze lexicoane și a făcut ore întregi de înregistrări. Îl urmărește cum plutește în acvarii alături de interlocutorii lui sau cum stă în fața mai multor ecrane și a unui computer care cedează treptat, asemenea lui. Îl vede forțându-și limitele fără să știe: un om de o genialitate fluctuantă, încercând să-și aplice setul de abilități personale la o problemă cu care era incompatibil. Fiind inginer de formație, căuta soluții exacte. Helena e însă lingvist, specialist în limbaje nonumane – chiar dacă nu are experiență decât cu un singur astfel de limbaj până acum. Ajunge la fundăturile în care s-a blocat Senkovi și găsește o cale de a merge înainte.

Câteodată apar și alte caracatițe în încăperile alăturate și le urmăresc pe ea și pe Portia. Helena profită de ocazie și le înregistrează când pielea li se unduiește într-un dans al culorilor. Tiparele se transmit de la individ la individ, suferă mutații, alternează; vorbesc sau poate își exprimă *emoțiile,* fără oprire. Se ating frecvent și uneori se iau la bătaie din senin – își pot pierde chiar și un braț –, dar Helena începe să creadă că asta face parte din strategia lor de comunicare. Ia notițe și le ține pe octopode sub observație, așa cum fac și ele cu ea.

Caracatița palidă și singuratică e ținută în izolare. Helena e tot mai convinsă că e fostul lor ambasador, contaminat de contactul cu străinii. Pielea lui pâlpâie a șovăială când apar semenii săi, iar ea sesizează o interacțiune, dar și o excludere evidentă, ca oamenii care îți întorc spatele. Interacțiunea din cadrul grupului e mult mai intensă decât cea dintre grup și octopodul ostracizat. Totuși, „vorbesc" cu el, chiar ignorându-l. Asta o face să fie tot mai sigură că tot ce urmărește e altceva, nu o „discuție", și îi amintește de transmisiile lor venite pe canalele gemene.

Helena și Portia dorm pe rând, păzindu-se reciproc. Mănâncă pasta searbădă cu miros de pește, împinsă cu stângăcie în camera lor. Helena lucrează cot la cot cu Senkovi cel dispărut de mult, retrăindu-

i capriciile și deznădejdea, clipele de agitație maniacală, momentele de cădere psihică totală, în care își abandona cercetarea și înregistrările ca să hrănească fiara cea neagră care îl hărțuia neîntrerupt.

A trăit multă vreme singur, își dă seama Helena. Și-a petrecut jumătate din viață încercând să lege o prietenie strânsă cu creațiile lui, pentru că nu mai era altcineva în univers cu care să vorbească. Și a fost foarte aproape, a negociat un mijloc de a face schimb de informații, dar nu a stabilit niciodată o relație emoțională cu ele. Helena se gândește la ea și la Portia, la cum recunoaște ea stările păianjenului, deși nu sunt tocmai ca ale oamenilor, și speră că și păianjenul le recunoaște pe ale ei. *Sunt norocoasă, al naibii de norocoasă.*

Găsește o filmare mai lungă, în care Senkovi spune o glumă unei caracatițe. Nu e o glumă reușită. De fapt, e jalnică. Lui însă i se pare teribil de amuzantă, fiind într-o fază mai veselă a ciclului său psihic. Pielea cefalopodului se unduiește și se schimbă treptat, apoi începe să pâlpâie și să danseze rapid. Râde? Nu, râsul e o caracteristică umană. În afară de un foarte vag amuzament manifestat la căzutul în fund, portiidele nu apreciază umorul oamenilor. La fel, când Portia a încercat odată să descrie o situație de implicare socială complexă, pe care o considera... *cumva* – un termen care lipsea din vocabularul Helenei –, nici Helena nu a nereușit să perceapă impactul emoțional al evenimentului respectiv. Totuși, Disra Senkovi, un bărbat în vârstă de o sută de ani și mort de multe mii de ani, le spune glume animalelor marine și obține o reacție de la ele.

Și reacția aceea îi provoacă încântare. Spune alte și alte glume, scoate de la naftalină calambururi și poante cu două înțelesuri, se prăpădește de râs, iar caracatița sclipește în culori aprinse, luminoase, lipindu-se de sticla acvariului și urmărindu-l pe comediantul îmbătrânit cu fascinație.

Helena a adunat deja suficiente note. Înțelege un lucru pe care Senkovi nu l-a intuit niciodată. Octopodul nu reacționa la glumă, ci la faptul că el, creatorul lui, era fericit. Fericirea e un sentiment universal, poate; caracatița o citea pe fața lui schimonosită de râs și o asocia cu o stare personală. Știa că Senkovi e fericit și îl iubea sau îl

prețuia pentru asta ori simțea *ceva* suficient pentru ca fericirea lui să conteze pentru ea. Acest lucru în sine este un miracol; aceasta este realizarea grandioasă de care Senkovi nu și-a dat seama niciodată: creaturile sale pot împărtăși sentimente, pot aplica o teorie a minții unor entități total diferite de ele, pot avea o inimă suficient de mare pentru a fi fericite când cineva râde, chiar dacă nu înțeleg gluma.

Helena le urmărește multă vreme, apoi oprește înregistrarea și lasă datele neexploatate. Stă cu mâinile pe genunchi și privește îndelung la caracatița cenușie, solitară din celula vecină, cuprinsă de o tristețe imposibil de exprimat în cuvinte.

Într-un sfârșit, simte o atingere discretă pe spate, un vârf de picior care o mângâie ezitant. Și Portia înțelege emoțiile oamenilor. Poate că și tristețea e o trăsătură universală, chiar dacă o declanșează alți stimuli.

— A fost atât de singur, șoptește Helena, sperând că Portia și-a configurat programul de traducere.

Încă o mângâiere. Trauma emoțională e mai gravă la oameni, dar e prezentă și la portiide. La ele sunt mai frecvente șocul și frenezia. Creierul lor este însă mai uniform; păianjenii au mai multe experiențe comune între ei decât oamenii, deci dovedesc mai multă empatie și nu devin prizonierii solitari ai propriilor experiențe, cum fac oamenii deseori.

Helena se întreabă dacă pentru octopode e mai bine sau mai rău. Numai că sentimentele lor sunt întotdeauna vădite. Poate că, pur și simplu, la ele nu există traume personale, deci nici stigmatul lor. Poate că trăiesc asemenea eroilor din opere, împărtășindu-și tuturor grandoarea melancoliei și a furiei. Gândindu-se la bietul Senkovi, ultima variantă i se pare mult mai aproape de realitate.

Într-o zi, după ce-și va fi aruncat găleata în fântâna lui Senkovi și va da de piatră seacă, va ști că mai pregătită de atât nu va fi niciodată. Când micul parlament de moluște va veni să se holbeze la ea și la Portia din nou, va ști ce să-i spună. Își va lua tableta, configurată să codifice și să decodifice atât cât a reușit din comunicarea octopodelor (din păcate, prea puțin, chiar și acum), și le-o va arăta cu curaj, sperând că pe ea va scrie „bine v-am găsit”.

4

Nicio veste de la Helena; nicio transmisie de la localnici, nicio cerere de răscumpărare sau alte solicitări, nici măcar ameninţări. De fapt, transmisii incidentale sunt cu duiumul, dacă răsuceşti receptoarele către lumea lor, dar niciuna nu se referă la *Lightfoot.* Şi nu se comunică nici cu *Voyager,* care se ascunde în continuare, în caz că xenofobia civilizaţiei acvatice devine imposibil de înfrânt. Fabian are senzaţia deranjantă că, undeva, numărătoarea inversă se apropie de zero. Localnicii au tehnologie avansată şi sunt cam paranoici. Ochii caracatiţelor vor scruta regiunile mai îndepărtate ale sistemului lor solar, identificând orice ameninţare. În locul lor, aşa ar proceda şi Fabian, care presupune că moluştele astea nervoase au cel puţin la fel de mult simţ practic ca un mascul portiid.

Toate astea îl irită la culme, dar nu-şi trădează sentimentul, nici tremurând din pedipalpi, nici călcând prea apăsat. Nu se cade ca un mascul să izbucnească aşa cum ar face o femelă. Lumea se aşteaptă de la el să fie umil şi deferent şi tocmai asta îl roade pe dinăuntru, ca un vierme parazit.

Misiunea lui *Voyager* l-a scos din umbra unor femele dominatoare din casa lui, care şi-ar fi însuşit cu nonşalanţă munca sa – nu s-ar fi numit furt, ci eminenţă intelectuală: orice produs al eforturilor lui ar fi fost, *evident,* un produs al întregii case, Fabian jucând doar rolul de intermediar. Cum era la un pas de graniţa cu succesul, dar nu trecuse încă dincolo de ea, escapadele cu *Lightfoot* au venit în momentul cel mai nepotrivit. Nu suportă ideea de risc, pentru că, dacă există un atribut masculin arhetipal pe care îl adoptă cu adevărat, atunci acela e un exoschelet intact. Nu suportă nici întreruperile. În mod special, nu suportă faptul că tocmai acum, din toate momentele posibile, se fac progrese. De ce nu s-au putut face mai multe, când au avut ocazia să se concentreze asupra lor?

Începe să-l enerveze şi Meshner sau cel puţin fragilitatea lui. Se presupune că oamenii sunt puternici. Cum să nu fie? Sunt *imenşi* şi au un sistem imunitar absurd de compensator. Nici nu pricepe cum de se îmbolnăvesc din când în când. Numai că Meshner nu se simte

bine, iar munca de cercetare intensă pe care au depus-o luni de zile, înghesuiți la bordul lui *Lightfoot,* nu îl ajută. Fabian a petrecut mult timp gândindu-se în ce măsură se poate da vina pentru asta pe munca lor („a lor", dacă e de rău, „a mea", dacă e de bine; e foarte conștient de lipsa lui de onestitate, dar nu se poate convinge să privească lucrurile altfel); doar în mică măsură, alți factori, pe care nu îi poate controla, sunt de incriminat. Practic, e la *un pas* de reușită. Încă puțin și-și va putea codifica rezultatele, spre beneficiul generațiilor viitoare. Numai că rezultatele acelea vor rămâne prizoniere pe navă, ca Fabian, și pot pieri în spațiu odată cu el. Asta urăște el cel mai mult.

A discutat cu Kern, mai precis, cu Artifabian, sperând că robotul va face pe intermediarul în relația cu un computer prea important și ocupat ca să-și bată capul cu el chiar acum. Artifabian intenționează să comprime datele lui Fabian și să le transmită pe o frecvență largă, în caz că distrugerea lui *Lightfoot* devine iminentă. Ideea nu e mulțumitoare. E posibil ca *Voyager* să nu primească semnalul; mai mult, datele vor conține doar scheletul rezultatelor sale, pe când ceea ce vrea Fabian să transmită e propria lui înțelegere, pentru că în ea va fi cuprins și *el,* aflat la dispoziția posterității. Va deveni parte din moștenirea lăsată generațiilor viitoare de către specia lui – acesta este scopul său, pentru care luptă de o viață.

Merge la Meshner și îl încolțește din nou, dacă poți încolți pe cineva într-un spațiu fără colțuri. *Am primul set de teste în labirint,* îi spune. *Le voi descărca în implantul tău acum.*

Fabian observă că expresia lui Meshner nu e cea obișnuită, adică dornică și ușor de controlat. Îi cere lui Artifabian să i-o traducă și află că, de fapt, colegul lui de conspirație e nefericit, posibil traumatizat. Fabian nu are timp de asta. Poate că niciunul dintre ei nu are. *E un simplu labirint,* îi explică. *Volumul de date e considerabil mai redus decât la o experiență emoțională completă.* Nu e chiar adevărat, pentru că fiecare înțelegere vine și cu bagajul aferent celei – sau, rareori, celui – care îi conferă acest statut, dar Fabian a încercat să mențină o anumită detașare de data asta. Au redus sfera experimentelor pe parcursul călătoriei lor interplanetare, renunțând, încet, încet, la ambițiile lor mărețe și au rămas doar cu atât. Fabian a

memorat un labirint simplu și vrea să-l pună pe Meshner să găsească ieșirea din el. Mintal, nu fizic, deși comparația cu animalele de laborator de demult e inevitabilă.

Meshner acceptă în silă, dar mai întâi o consultă pe Kern care, așa pare, îi dă *lui* tot timpul de care are nevoie. Se apropie de planeta din interiorul sistemului și de structura orbitală care a transmis lecția aceea de istorie naturală bizară, dar mai e până atunci, spune Kern.

Fabian accesează arhitectura implantului lui Meshner, pentru a descărca în el înțelegerea sa. S-au schimbat lucrurile pe-aici, constată el. Complexitatea spațiului virtual a crescut cu un ordin de mărime, indicând că algoritmii implantului procesează și stochează informațiile complexe mult mai eficient. Rata de modificare e puțin îngrijorătoare, implantul pare să reflecte și să copieze structuri externe mai ample. Fabian ezită un moment, e gata să renunțe, dar continuă. Asta nu înseamnă decât că experimentul său se va desfășura pe un substrat net superior.

Schimbările sesizate de el nu au efecte negative imediate asupra subiectului, așa că Fabian îi arată lui Meshner labirintul și lucrurile încep să meargă... nu *rău,* ci neașteptat de la bun început.

Am intrat, traduce Artifabian cuvintele lui Meshner. *E... unde sunt? Într-un loc pe care l-ai văzut?*

Fabian se foiește nervos. *Poți găsi ieșirea?*

E înșelător. Artifabian se dă peste cap să redea disconfortul emoțional. *Văd buruieni, alge. Pereții sunt din piatră neagră-verzuie. Fabian, unde m-ai...?*

Concentrează-te pe ieșire. Testul e cronometrat, răspunde Fabian cam înțepat.

Știu drumul.

Doar două cuvinte, dar picioarele lui Fabian încep să tremure de nerăbdare. Rulează teste de diagnosticare a implantului, pentru că nu sunt pereți, nici alge. Labirintul e o simplă configurație creată de computer, un exercițiu intelectual, dar Meshner pare să-i adauge un conținut grotesc, transformând jocul într-o simulare și utilizând noua arhitectură întortocheată. Implantul lucrează la capacitate maximă, pe care și-a crescut-o prin optimizarea structurii. Mai mult, absoarbe din resursele exterioare: puterea de calcul neutilizată de navă și

propriile funcţii cerebrale ale lui Meshner.

Procesul trebuie rafinat puţin... îşi spune Fabian, acum timorat. De fapt, nu ştie la ce se uită, ştie doar că experimentul îi scapă din mâini. Îşi repetă că nu îi va afecta permanent creierul lui Meshner, dar e conştient că nu deţine datele empirice pe care să-şi întemeieze spusele.

Meshner iese din primul labirint într-un timp corespunzător. Pe următoarele trei le parcurge şi mai repede, pe măsură ce se învaţă cu mediul. Continuă să se plângă de natura lor; seamănă cu nişte epave de pe fundul mării. Fabian pune asta pe seama experienţelor neplăcute cu octopodele. Ar mai avea teste, dar Meshner suferă un nou atac, îşi pierde sensibilitatea proprioceptivă şi nu mai simte că aparţine corpului său. După aceea, omul profită de ocazie ca să ia o pauză de la activitatea lor de cercetare vitală, pentru că îi distrage atenţia altceva. Timpul preţios dedicat experimentării s-a terminat. *Lightfoot* se apropie, în cele din urmă, de staţia orbitală şi toată lumea (în afară de Fabian) vrea să arunce o privire.

Meshner bănuieşte că şi ceilalţi s-au aşteptat la cu totul altceva, adică la ceva mai omenesc sau, cel puţin, oarecum omenesc. În schimb, staţia orbitală e o încâlceală de tehnologii care sugerează că civilizaţia octopodă şi-a băgat măcar un tentacul în ea la un moment dat.

Cadrul principal corespunde, fără îndoială, cu tehnologia Vechiului Imperiu. E foarte veche, după cât de hârbuită arată staţia. Dimensiunile originale ar fi imposibil de determinat, însă Kern le are deja la dispoziţie, scoase din amintirile ei îndepărtate, rătăcite.

— Este, sau a fost, un modul detaşabil al unei nave de terraformare, raportează ea pe un ton neutru, toate furnicile fiind ocupate cu altceva, dar Meshner nu se poate abţine să nu dea o interpretare umană lipsei de inflexiuni din glasul ei: Kern îşi reprimă emoţiile care o copleşesc pe de-a-ntregul. Unitatea Brin 2 a avut unul identic.

Numai că modulul respectiv se presupune că a fost distrus odată cu Brin 2, pe vremea când Avrana Kern era vie, cu mult timp în urmă, ea rămânând singura supravieţuitoare.

— Nu zăresc staţia principală, continuă ea. Ori şi-a pierdut

capacitatea orbitală în timp, ori a fost trimisă în altă parte. Susțin a doua variantă, pentru că nu văd indicii că planeta aceasta ar fi fost terraformată.

Datele despre planetă rulează pe ecran, în baza scanărilor preliminare. Meshner le compară cu transmisiile fragmentare și pune lucrurile cap la cap: o planetă care susține presupusa biologie și ecologie din semnalul trimis de Lante.

O clipă, e cuprins de o dorință aprinsă, un dor și un entuziasm absolut străine de el, mai puternice decât el, imposibil de stăpânit sau de canalizat. Se ghemuiește la podea și-și apasă tâmplele cu palmele, ca și când s-ar teme că sentimentele i-ar putea erupe din craniu ca lava dintr-un vulcan.

Apoi senzația trece; fie asta, fie i s-a închis fereastra către ea, iar episodul a fost doar o scurgere temporară dintr-o fântână adâncă a senzațiilor vibrante, de care s-a apropiat prea mult. Se ridică nesigur pe picioare. Zaine nu se uită la el, dar poate se uită cei doi păianjeni; nu se știe niciodată, cu ochii lor secundari...

Sectoarele modulului, construite de oameni, au fost perfecționate cu o tehnologie similară celei de pe vasele octopode. Au fost adăugate cu stângăcie o mulțime de globuri și bule, fără a se ține cont de structură și de centrul de greutate original. Probabil că în modul a existat gravitație artificială, în avantajul oamenilor care locuiau în el; nici vorbă de așa ceva în noua încâlceală tehnologică, dar Meshner presupune că ființele acvatice nu trebuie să știe unde e sus și unde e jos; din acest punct de vedere, și portiidele sunt mult mai *laissez-faire* decât oamenii, cei de acum sau de demult. La o privire mai atentă, iese totuși la iveală o oarecare ordine în spatele haosului. Structura fiind adaptată la utilizare subacvatică și plină cu apă, rotația ei ar trebui să determine o rostogolire stabilă pe orbită, fără să prezinte urme de putrezire cel puțin câteva secole de acum înainte. Macheta speculativă realizată de Zaine indică posibilitatea ca rotația să servească la formarea unor curenți de apă care să mențină mediul interior curat și respirabil.

Doar că nu mai există niciun fel de mediu, pentru că structura e avariată catastrofal, ruptă la un capăt și toată ciuruită. Kern trimite o dronă să o survoleze cu precauție. După părerea lui Meshner, în

imaginile trimise de dronă se văd „cicatrice rămase în urma unor lupte”. Analiza lui Kern, precum și propria ei experiență din perspectiva lui Kern-ca-navă arată că urmele se potrivesc cu cele lăsate de armele vaselor octopode; mai mult, caracterizează avariile drept recente, nu mai vechi de zece ani. Pe aceeași orbită este destulă gheață ca să-ți dai seama ce s-a ales de rămășițele stației, dar și material biologic care poate a fost cândva echipajul ei. Cu toate astea, semnalul persistă, și nu e octopod, ci eminamente uman ca format și conținut. Uman, dar depășit.

— Așadar, au intrat și au activat câteva sisteme, apoi au avut unul dintre atacurile lor de violență, propune Zaine pe un ton care sugerează cât de puțin îi plac localnicii – pe bună dreptate. Ori au venit alte octopode peste cele dintâi și au încercat să le ia stația. Doar am văzut cât le place să se bată între ele.

— Au activat un fel de jurnal al unui savant din Vechiul Imperiu, intervine Viola, tradusă de Kern. Așa mi-ar plăcea să cred, deși există niște nepotriviri. Conținutul e... nu corespunde peste tot cu stilul academic al Imperiului. În plus, am rezerve față de sistemul de datare, văzând perioada pe care o acoperă intrările din jurnal. Conform unei interpretări, s-a scris constant, în intervale de timp mult mai lungi decât ar trăi specia voastră în mod normal.

— Convențiile de datare au fost foarte variate, rostește Zaine, dar Viola râcâie ascuțit consola, ca s-o întrerupă.

— Există fragmente complet lipsite de sens, remarcă portiida cu afectare. Apar repetiții. Unele fragmente de semnal conțin caractere aleatorii sau cuvinte plasate într-un cadru care seamănă cu un limbaj, dar nu este, dacă nu cumva e vorba de un cifru din Vechiul Imperiu pe care nu-l cunoaștem. Totuși, este clar că unitatea aceasta conține un tezaur de informații de un *anume* tip. Însă nu va rezista o veșnicie. Longevitatea orbitei sale e sub semnul îndoielii, acum că s-a scurs apa din interiorul ei.

— Stai puțin, rostește Meshner, mirat de glasul său dogit și ridicând un braț. Îmi pare rău, dar nu înțeleg ce vrei să spui sau unde bați.

Picioarele din față ale Violei tresar de iritare.

— Evident, spune ea, vom merge pe stație și vom recupera toată

informația care mai e accesibilă.

Când am stabilit asta? E gata să admită că a ratat ședința la care s-a discutat aspectul, dar vede că Zaine și Fabian sunt la fel de surprinși de afirmația ei. Zaine e total împotriva ei, nu?

Viola urcă un metru mai sus pe perete, înclinându-și corpul spre stânga și spre dreapta, pentru a-i cuprinde pe toți cu privirea. Își dă importanță săltând din pedipalpi, alegând, evident, momentul acesta pentru a-și asuma poziția de căpitan:

— Vă voi da eu vestea cea proastă, se aude traducerea lui Kern, iar Meshner se amuză de tonul puțin pompos adoptat de computer. Viabilitatea întregii noastre misiuni în acest sistem solar este în pericol. Localnicii sunt și agresivi, și destul de puternici pentru a ne distruge, dacă depun eforturi comune. Numai dezorganizarea lor nativă i-a împiedicat s-o facă până acum. Bianca e moartă, Helena și Portia sunt pierdute, iar *Voyager* a scăpat numai pentru că se ascunde foarte bine. Am sperat să găsim o forță care să contracareze acțiunile civilizației octopode, dar nu s-a arătat niciuna până acum. Totuși, aici ni se oferă ocazia să recuperăm un lucru de valoare. Sunt înregistrări din cea mai veche epocă pe care o cunoaștem, cea a oamenilor pe a căror cultură ciudată se întemeiază a noastră. Pe lângă asta, există informații despre o cu totul *altă* lume, care sigur a atras atenția acelor oameni și care conține sisteme biologice și înțelegeri utile și relevante pentru specia noastră – o pauză, apoi un foșnet grăbit al picioarelor – și a oamenilor.

Meshner se uită la Zaine, ca să-și dea seama dacă discursul Violei e o noutate numai pentru el, dar și ea pare la fel de surprinsă. Până la urmă, cel care reacționează e Fabian, cu o mică întrebare pusă de pe podea, umil și inofensiv, cum trebuie să fie un mascul:

— Ajută-mă să-mi dau seama cum ai ajuns la concluziile acestea, te rog. Înțelegerile sunt caracteristice portiidelor. La ce anume te referi?

Kern traduce cu o întorsătură de frază specifică, una care sugerează memoria portiidă moștenită, nu simpla înțelegere a conceptelor, iar Meshner e din nou confuz în ceea ce privește relevanța deosebirii dintre ele.

Enervată, Viola zvâcnește, dar începe să afișeze date pe ecrane, ca

un profesor care explică de două ori lecția pentru elevii cu mintea mai leneșă.

— Iată ce are de spus emițătorul semnalului despre genetica vieții de pe această planetă, rostește ea. Iată structura moleculelor lor codificatoare.

Nu e ADN, ci niște proteine necunoscute, pliate în moduri bizare, codificând informații în combinații de forme și structuri chimice.

— Acesta este un echivalent al genomului *in situ*.

E un fel de mâzgălitură sub forma unei structuri tridimensionale pe interiorul unei membrane.

— Încă unul. Și încă unul.

Lui Meshner încep să-i fugă ochii, pentru că Viola lasă imaginile să se suprapună, cum au obiceiul portiidele, până când a le separa pe cele noi de cele anterioare seamănă cu a descâlci o sfoară plină de noduri.

— Și încă unul.

Acesta e uriaș. Viola afișează imagini întruna. Dacă primele ar fi sugerat șanțuri și fortificații lipite de peretele interior al unei celule, de data asta se vede un oraș, o metropolă de molecule compacte, similare proteinelor, molecule pentru care știința Vechiului Imperiu nici măcar nu are denumiri potrivite. Viola marchează secțiuni diverse, comparându-le și opunându-le altor exemple. Meshner nu mai e în stare să priceapă nimic din imagini și trebuie să ia de bun ce aude.

— Conform celei care ne-a trimis semnalul, informațiile ereditare sunt codificate la nivel atomic, adică sunt transmise mult mai eficient decât codul nostru genetic. Atunci, ce ar putea fi ansamblul acesta impresionant de informații, dacă nu o înțelegere? Îmi este foarte clar că toate organismele acestea necunoscute au avut o evoluție paralelă, care le-a permis să-și codifice experiențele, cum procedăm și noi, dar într-un mod din care am putea învăța și pe care am putea să-l adaptăm scopurilor noastre. Va trebui să descărcăm întreaga arhivă de pe stație și apoi să plecăm, cu ea cu tot, cât mai departe de acest sistem solar.

Și să sperăm că nu ne vor urmări caracatițele alea blestemate, își spune Meshner, dar ține observația numai pentru el. În același timp,

vede că Fabian se zbârlește realmente din cauza emoțiilor reprimate și bănuiește că e furios, fiindcă noul proiect preferat al Violei îl pune în umbră pe al lui.

Lui Meshner nu îi scapă nici acel „îmi este foarte clar" al Violei, pentru că știința portiidă nu are probleme în a face afirmații îndrăznețe pe care să le demonteze mai târziu. Așa se luptă între ele portiidele, pentru a domina. Viola nu are de unde să știe nici măcar o zecime din ceea ce pretinde, dar a decis să facă din asta piatra de hotar a strategiei sale și poate că are dreptate: în momentul de față, nu e deloc rea ideea s-o șteargă din sistemul ăsta cu datele pe care reușesc să pună mâna.

Nimeni nu pomenește de Helena și Portia și de posibilitatea, fie și vagă, ca ele să mai fie în viață, ținute prizoniere cine știe unde. Covârșitoarea superioritate tehnologică a localnicilor i-a făcut să uite de orice operațiuni de salvare, trecându-le la categoria „aventuri eroice cu final tragic"; în plus, nici portiidele, nici oamenii nu sunt foarte îndrăgostiți de mitologia proprie.

Meshner privește în jur: Fabian e nefericit; pe Viola o doare în cot de el – și de Meshner –, dar aruncă un ochi la Zaine. Aceasta dă aprobator din cap. Moțiune aprobată.

Interesant, Kern face o pauză înainte de a răspunde, ca și cum e tentată și ea să spună „nu". În cele din urmă, cedează, renunțând la potențialul ei drept de veto.

— Conectați-vă la sistemul activ și descărcați tot ce găsiți, îi instruiește Viola. Apoi ne gândim și cum să scăpăm de localnici.

— Care s-ar putea să fie mult mai interesați de noi dacă își dau seama că furăm de la ei, adaugă Meshner. Prima oară ne-au atacat când le-am arătat că suntem oameni, a doua, când ne-au prins că am răspuns la semnal. Nu știu de ce sunt așa sensibili, dar sigur asta e cauza.

Răspunsul Violei, două bătăi de picior disprețuitoare, e tradus de Fabian:

— Facem cum am zis.

Meshner se dă de ceasul morții în fața consolei celei mai apropiate, cu mâinile tremurându-i. Kern îi ghicește gândul și-i arată dovezi ale tentativelor ei de contact bazate pe protocoalele Vechiului Imperiu.

Nu ne recunoaște. A citit cândva înregistrări de pe vechea arcă *Gilgamesh,* lucru pe care oamenii îl fac în tinerețe, când vor să se reconecteze la originile lor tot mai îndepărtate. Situația lor seamănă ciudat de bine cu aceea când arca a întâlnit prima oară o Avrana Kern în stare latentă, numai că acum Kern a ieșit la suprafață.

— Vrei să-i cânți sistemului ceva de pe vremea lui? murmură Meshner, pentru că mișcarea a ținut la strămoșii lui.

Kern însă trece la un nivel de comunicare mai profund, cu confirmare de la sistem la sistem și protocoale de acces extins.

Meshner e cuprins de emoții: surpriză, dezamăgire, oportunism. Se prinde de consolă, ametit, vrând să țină pasul cu propriile procese cognitive, ca să descopere de ce se simte așa. În timp ce încearcă să-și recapete controlul, senzațiile i se pierd în sunetul gânditor scos de Kern:

— Hm... Un sunet uman, produs de un computer plin de insecte. Am stabilit contactul. Am fost recepționată. Apoi, semnalul a dispărut.

— Infiltrează-te, o instruiește Viola.

— Nu e nimic de infiltrat, spune Kern nedumerită, cu voce umană, oglindind perfect deruta lui Meshner, ca și cum cei doi s-ar fi pus, oarecum, de acord. Nu mai văd nici urmă de sistem. Transmisia s-a oprit, nu e niciun orificiu deschis, nicio rețea activă. E ca și cum un operator a trimis materialul manual și acum a luat o pauză. Dar, dacă există pe stație ceva care să fie activ, atunci e deja conștient de prezența noastră.

— Trimite drona să identifice un orificiu de intrare la suprafață, spune Viola impacientată.

— Informațiile despre consumul de energie sunt ciudate, observă Kern, afișând exemple pe ecrane.

Încă funcționează unele colectoare solare, un amestec de tehnologie puternică din Vechiul Imperiu și un fel de înveliș fotosintetic utilizat de caracatițe, care e în sine destul de eficient ca să ia o mostră din el. Colectoarele sunt improvizate, nepuse la punct, dar direcționează energia către o sursă interioară. Acum că semnalul s-a oprit, nimic nu mai pare pe fuzelaj. Nu există nicio ușă din spate pe care să intre Kern.

Lightfoot se apropie tot mai mult de stație, pe o orbită similară. Drona mare trimisă de Kern acolo e urmată de două surori mai mici, care depistează rapid în fuzelaj găuri destul de mari ca să pătrundă nava prin ele. Sursa de lumină și câmpul lor vizual permit echipajului să arunce o privire fugitivă în interior: pereți vechi, biotehnologie degradată, suprapusă peste metal, o încâlceală de două tehnologii sau mai degrabă două ramuri ale aceluiași arbore tehnologic. Peste tot plutesc fragmente și particule, astfel că perechea de drone mici le împrăștie în vârtejuri, împingându-le spre exterior prin vid, în afara razei lor. Lui Meshner i se face stomacul ghem de spaimă, de parcă unduirile stârnite de apropierea dronelor ar anticipa prezența unui prădător aflat la pândă acolo, înăuntru.

— Urmăresc dârele de energie, anunță Kern pe un ton neutru.

Dronele găsesc o intrare, o pupilă întrezărită prin pleoapele întredeschise, și se strecoară prin ea. Zona următoare e recent consolidată; rămășițe de membrană scânteiază într-o îngrămădeală de mașinării trântite una peste alta. Toate par noi, dar nu sunt proiectate pentru a fi utilizate de om. Un perete e împânzit de găuri; prin ele, soarele sistemului luminează gheața care acoperă jumătate din încăpere.

Într-un alt perete, o ușă închisă, intactă la prima vedere. Dronele tatonează, încercând să o deschidă.

— După aspect, e o ecluză de aer – sau de apă, dacă ne gândim la preferințele ocupanților celor mai recenți. Nu detectez niciun terminal activ, raportează Kern. Nu știu ce e în spatele ușii, dar într-acolo e direcționată energia.

— Să ieșim afară și să căutăm altă intrare? propune Meshner.

Dar Zaine vorbește peste el:

— Semnalele de la localnici s-au intensificat. Detectăm mișcări de nave spre orbita aceasta. Poate nu e o flotă de atac, dar mă întreb dacă se pregătesc totuși de unul.

Cuvintele traduse ale lui Fabian îi redau perfect acreala:

— Dățile trecute n-au avut nevoie de prea multă pregătire. Pur și simplu ne-au *atacat*.

— În cazul ăsta, se plasează pe o poziție din care, dacă ne atacă, nu mai scăpăm așa ușor, îi replică Zaine exasperată. Așa că, Viola, dacă e

să luăm și noi măsuri, trebuie să ținem cont că nu avem timp prea mult la dispoziție.

— Ușa se deschide doar manual, anunță Kern.

Artifabian freamătă și țopăie prin încăpere, până la ecluza acesteia. În definitiv, e configurat ca o portiidă, iar asta presupune anumite competențe de ordin fizic. La insistențele Violei, Fabian merge cu pași iuți la o consolă, pe post de pilot de rezervă, în caz că vor avea nevoie de unul. Meshner stă calm și urmărește imaginile de pe camerele lui Artifabian, având un sentiment ciudat de proprietate. Doar drona arahnoidă face parte din echipa lui și a lui Fabian. E ca și când ar contribui și el cu ceva.

Kern reglează cu atenție viteza navei și distanța față de stație, alimentându-l pe Artifabian cu date. Ușa ecluzei e deschisă și destinația lor e încă departe, nu mai mare decât o unghie, din perspectiva robotului. Fabian raportează țâfnos informații despre traiectorie, efectuând calcule pentru situații de urgență. Artifabian are propulsoare de manevră limitate, dar efortul cel mai mare se va depune în stil clasic. Meshner vede că toleranța la stres se apropie de limită când robotul se cabrează pe a treia pereche de picioare.

— Vitezele relative sunt stabile, anunță Kern, iar Artifabian țâșnește în spațiu cu picioarele desfăcute.

Apropierea de stație e ca trecutul ației prin urechea acului în mijlocul unui nor rar de reziduuri de pe orbita ei, rămășițele unei grămezi mult mai mari, dispersate de timp și legile fizicii. Grațios, ca o fantomă, Artifabian străbate kilometri întregi dintr-un singur salt perfect. Motoarele cu reacție murmură discret, încetinindu-l când ajunge la peretele stației. Meshner vede valorile pozitive când picioarele robotului ating suprafața, ușor ca o pană, și se stabilizează fără să se clatine deloc. Apoi robotul se îndreaptă cu pași mărunți și iuți spre cea mai apropiată crăpătură din fuzelaj, urmând traseul luminat de drone și târându-se mult mai agil decât ele prin spațiile înghesuite, către ușa închisă.

Deschiderea ei e o nouă operațiune complexă. Manevrarea ei manuală nu se poate face de către portiide, nici reale, nici artificiale, iar Meshner recunoaște că ar fi dificilă și pentru un om. Până la urmă, Artifabian demontează camerele dronelor și încropește din piesele

obținute o marionetă flexibilă tip mănușă, pe care o poate manipula ca să apuce maneta de control. Spre disperarea tuturor, procesul se prelungește destul de mult.

Meshner se așteaptă ca din încăperea cealaltă să se reverse un șuvoi de apă și poate și niște moluște nervoase. Totuși, Artifabian detectează aer stătut, suflul fantomatic al trecutului. Camera, fără fereastră, ar fi prea strâmtă pentru un om, care ar sta între două uși ca într-un sandvici. O adevărată ecluză, îngropată în centrul unei stații părăsite.

— Nimic nu garantează că și dincolo e tot aer, subliniază Zaine. Nu și dacă o lovitură a compromis fuzelajul.

Vorbește ca din butoi și Meshner constată alarmat că se îmbracă în costum. *E îngrijorată că se va trage și în noi?* Atunci înțelege: *Crede că vom merge acolo. E nebună.* Ochii îi fug la indicațiile scanărilor de rază lungă, pentru că localnicii se apropie, fără îndoială. Își imaginează cuirasatele monstruoase câștigând viteză, incapabile să se oprească, unite, în cele din urmă, de dorința de a-i transforma pe intruși într-un nor de atomi.

Artifabian face încă o tură de manevre chinuite ca să închidă etanș prima ușă și să o deschidă pe a doua, în timp ce Zaine și Viola țin sub observație navele locale, aflate încă la o distanță apreciabilă. Meshner le-o ia înainte, zicându-și că pentru armele octopodelor „distanță apreciabilă" nu înseamnă nimic. Poate că le-au luat deja nava la țintă.

— Trebuie să ne mișcăm mai repede, murmură el. Trebuie să plecăm din locul ăsta.

— Dar nu fără să stabilim un contact, aude vocea lui Kern în ureche, imitându-i tonul conspirativ, și tresare.

— Ce?

— Viola are dreptate. Trebuie să realizăm tot ce se poate realiza aici, îi răspunde Kern țâfnoasă, de parcă ar fi surprins-o într-un moment de candoare involuntară – ceea ce este, evident, o prostie.

Artifabian a reușit să deschidă și a doua ușă și îi face semn Violei, așteptând laude, exact ca masculul portiid cu care se aseamănă.

Încăperea din spatele ușii e luminată. Acolo e direcționată energia. Lămpile de pe un perete (poate că a fost tavanul cândva) emit o lumină blândă, în care plutesc fire de praf. Un scaun e fixat cu

șuruburi de alt perete. Meshner ar fi încăput în el, dar nu fără să dea la o parte costumul învechit, care îl acoperă pe jumătate, ca o stea-de-mare care se hrănește, conectat încă la prize cu cabluri de încărcare. *De parcă a plecat cineva de-aici doar cu un minut înainte de sosirea noastră. Numai că nu există nicio ieșire.*

Există însă o consolă. Meshner o studiază fascinat. E masivă, grosolană, în stilul manetei de la ușă, numai că e o versiune supradimensionată și simplificată, ca pentru un copil.

Ca pentru un om. Un aparat construit de mâini străine, pentru a fi întrebuințat de mâini ca ale lui. Identifică ușor unde ar putea s-o atingă cu degetele, ca să lucreze la ea.

— Nu sunt comenzi pe interiorul ușii, remarcă Zaine.

Meshner evită concluzia evidentă. Nu vrea să se gândească la ce s-a întâmplat – și încă destul de recent – cu un lucru omenesc, ca să merite comenzile acelea. Dar când se analizează mai profund, simte... entuziasm. Un entuziasm care se revarsă în el din altă parte, pentru că el sigur nu are motive să fie entuziasmat în clipa de față. Dar sentimentul crește până când simte că nu-l mai încape. Între timp, Kern raportează activarea consolei.

— De aici a fost trimis semnalul? întreabă Viola.

— Așa indică legătura cu sistemele neavariate din fuzelaj, răspunde Kern. Iar dacă există date care pot fi extrase, atunci foarte probabil că pot fi accesate de aici. Dar nu sunt convinsă că unitatea Artifabian va fi capabilă să lucreze eficient cu comenzile. Sunt concepute pentru a fi operate de om.

Artifabian, atent, îi înregistrează îngrijorarea legată de posibila durată a interacțiunilor complexe.

Se lasă o liniște lungă. Toată lumea se gândește la același lucru, în afară de Zaine, care e deja îmbrăcată în costum și-și verifică sistemele. Meshner se simte animat de un entuziasm precar. Pe de-o parte, vrea să vadă ce este în stația părăsită. E disperat să dezvăluie misterul. Pe de alta, partea aceea e disociată de el; din punct de vedere intelectual, nu-i pasă. Îl preocupă mai mult sănătatea lui mintală. Cu toate astea, emoțiile îl copleșesc, îi cântă în minte ca la un instrument, cerându-i să le fie complice.

— Fabian, spune cu glas dogit, bătând în podea ca să-i atragă

atenția.

Masculul portiid întoarce spre el un ochi larg deschis.

— Fabian, nu merge bine. Merge rău.

Artifabian nu e acolo să traducă, iar Kern nu îi ține locul. Lui Meshner îi tremură mâinile mai tare ca niciodată. Îi tremură și vocea, atât de tare, că nicio traducere nu ar putea să-i redea cuvintele. Rulează diagnosticul implantului, obținând rezultate contradictorii, fără noimă – acces blocat, insuficiente privilegii ale sistemului de a examina conținutul craniului.

— Sunt tot... conectat, experimentez... nu-l pot opri.

— Atunci va trebui să trimitem pe cineva acolo, îi spune Kern, iar el tresare îngrozit înainte de a-și da seama că traduce ce spune Viola, care a găsit cea mai proastă soluție de a ajunge la răspunsurile ei prețioase, blocate undeva în stația părăsită.

— Ești sigură, Zaine? întreabă Viola, când colega ei, o voluntară ursuză, ridică mâna.

Femela de om scoate o grimasă, dar dă aprobator din cap.

— Măcar nu pare o capcană, precum centurile ocolitoare de pe Vechiul Pământ.

În cultura umană de pe Lumea lui Kern, au circulat pe seama centurilor o mulțime de povești pentru speriat copiii.

— Voi face tot ce pot ca să-ți eliberez drumul, promite Kern, iar trăsăturile umane din voce i se sting când își redirecționează resursele în altă parte. Însă ar trebui să meargă și Meshner. Doi membri ai echipajului vor fi mai în siguranță. Se pot păzi reciproc și cel puțin jumătate din interior e conceput pentru a fi folosit de oameni. În plus, el și Zaine pot comunica fără asistență artificială.

Meshner scutură din cap dezaprobator. Gâtul îi e prea uscat ca să vorbească. Dar entuziasmul acela nestăpânit nu l-a părăsit: simte nevoia să meargă acolo personal, să experimenteze, să trăiască emoția descoperirii, să vadă ce e de văzut. Încearcă să spună nu; încearcă să spună că nu va pune piciorul pe stația aceea moartă sub nicio formă, dar sentimentul îl împinge de la spate ca un val uriaș și nu e în stare să i se opună.

5

Firește, Helena nu se așteaptă să facă imediat schimb de amabilități cu noii suzerani octopozi. Când strămoșii ei s-au întâlnit cu portiidele, Avrana Kern le-a fost traducător și intermediar reticent. Pe jumătate încântată, pe jumătate îngrozită, Helena are pretenția rezonabilă de a fi cea dintâi ființă umană după Kern care se aventurează să stabilească primul contact între două rase, dar Kern a avut la dispoziție secole și răbdarea fără margini a unei mașinării. Ea nu are decât propriile ei abilități, un mic program de traducere și înregistrările lui Senkovi. Și, fără îndoială, provocarea lingvistică e mai solicitantă acum decât la întâlnirea cu portiidele.

Modificarea comunicațiilor în așa fel încât să le priceapă octopodele este primul pas. Începe prin a desena cu mâna fiecare imagine, la fel de stângace ca și când ar alcătui propoziții scriind cuvintele separat pe un anunț. Totuși, știe cum să afișeze ideea de calm și intenții pașnice și cum să își impulsioneze și publicul să facă la fel. Binecuvântează firea sentimentală a lui Senkovi, care i-a oferit o bibliotecă mare, cu impresii pozitive. Începe cu asta și reușește să le capteze atenția – tableta, nu ea. *Am nevoie de un costum care să afișeze culori. Și care să se transforme în spirale și cute.* Aici nu are cum să-și facă unul, însă pe *Voyager* ar fi posibil. Inima începe să-i bată mai rapid. *Putem depăși aceste limite. Putem vorbi cu adevărat cu octopodele.* În clipa aceea, uită și de situația ei neplăcută, și de camarazii ei.

Continuă să le arate imagini, demonstrându-le cât de bine intenționată este și citind răspunsurile pe care le primește. Înarmat cu biblioteca lui Senkovi, programul ei de traducere îi șoptește în ureche, indicând dispoziția fiecărui cefalopod la care se uită și uneori adăugând traduceri provizorii. Majoritatea lor nu o ajută cu nimic, dar pe canalul secundar recepționează fragmente de sporovăială, date numerice și logice în calcule complexe, pe care se străduiește să le urmărească.

— Oare de unde provin astea? întreabă ea. Probabil că au implanturi.

Portia își reconfigurează programul ca să traducă vorbirea umană și lucrează și la câteva subsisteme din programul Helenei, folosind limbajul oamenilor pentru a crea imagini în timp real pentru octopode. E ca și cum te-ai baza pe un ghid de conversație scris de cineva care nu cunoaște bine nici limba oamenilor, nici a caracatițelor, dar Helena a ajuns la limită. Se încrede în Portia. Pe altcineva nu are lângă ea.

Portia are în plus o grămadă de ochi, iar cu cei mai mici surprinde foarte bine mișcarea. La început, când Portia îi transmite, prin translatorul ei, „mobilă de consolă", Helena presupune că sistemul Portiei suferă o perturbare. Păianjenul îi arată cu pedipalpii diferite protuberanțe cu aspect de mucegai în camera plină cu apă. Caracatițele nu stau locului o secundă. Plutesc una pe lângă alta, uneori etalând modele colorate pentru diferiți indivizi. Alteori se iau la trântă, luptându-se cu înverșunare și apoi despărțindu-se pentru a se ignora deliberat, de parcă ar fi fost prinse comițând o indiscreție. De obicei, una sau două dintre ele atacă ansamblele de cauciuc de pe fundul acvariului. Helena le studiază, rulându-și ciclic mesajele de gânduri și intenții pașnice. Fac exerciții sau acela chiar e un terminal adevărat, iar vânzoleala lor, un schimb de informații? Cioturile neregulate ale așa-ziselor console sunt pline de șanțuri și găuri, numai bune pentru a fi apucate și strânse de octopode. Helena configurează o subrutină care confirmă presupunerea Portiei: există o corelație între secvențele numerice logice transmise pe canalul secundar și perioadele în care octopodele se foiesc în jurul consolelor.

E un progres.

Helena începe să transmită pe același canal. Cel puțin acolo înțelesul semnalului e mai ușor de prins și e rezonabil să presupună că octopodele pot și recepționa, nu doar transmite. La început, observă o reacție clară: caracatițele cuprind consolele în brațe, țâșnesc de lângă ele, își schimbă sclipirile pielii pentru ea sau semenii lor. Încearcă să indice date astronomice – ideea că au străbătut o distanță mare, ideea de egalitate și cinste. Informațiile pe care le afișează canalul secundar sunt frustrant de limitate și nici nu au existat pe vremea lui Senkovi. Iar publicul ei își pierde interesul. Unele caracatițe au părăsit încăperea și tot mai puțini ochi se întorc

spre ea.

Pentru că nu le spun nimic. Își aduce aminte cum a fost ignorată și nava *Lightfoot* prima oară, când a trimis doar numere. Ce altceva să transmiți în mediul acesta? E ideal pentru notații tehnice, scheme, *date,* dar în ciuda celor susținute de unii matematicieni, experiența umană nu poate fi redusă la numere. Helena poate prezenta o teorie ca să demonstreze o ecuație, dar nu poate purta o conversație.

— Gata, aude confirmarea Portiei. Vorbește acum, după ce verifici.

Pe partea dinspre Helena a tabletei apare un lexicon de cuvinte în Imperiala C. Helena selectează trei: *pașnic, cinstit, pasionat.* Afișajul vizual e un tipar complicat de spirale și contururi colorate – în întregime abstracte, fără a semăna cu o caracatiță, dar octopodele devin brusc mai interesate. Le observă reacțiile și conversațiile separate; încă nu sunt pregătite să discute cu ea, dar remarcă indicii numeroase ale curiozității și probabil că acesta e un lucru bun.

Simplifică, se hotărăște. *Pașnic, placid, calm.* Culorile afișate de ea se stabilizează și se completează una pe alta, până când obține variații ale aceleiași teme. Adaugă noi alternative, sinonime care aproape că se suprapun, accentuând cât e de sinceră, cât de mult apreciază cinstea. Vede că octopodele reflectă culorile ei, dar nu atât de multe câte ar vrea, așa că simplifică și mai mult cuvintele. *Tot nu mă înțeleg. Au subtilități pe care nici Senkovi, nici eu nu le putem pătrunde.* Aproape că le bagă tableta sub ochi: *pace, pașnic, iubitor de pace.*

— Se plictisesc, rostește Portia sec și fără inflexiuni, precum Kern într-o zi grea.

Dacă scăpăm de aici, vom lucra mai mult la programul tău de traducere. Însă păianjenul are dreptate. Alți membri ai echipei de observație fâlfâie din tentacule și se fac nevăzuți. Nu reușește să-i captiveze, nici măcar să le mențină treaz interesul. Încearcă să le vorbească. Tableta preia cuvintele și traduce orice termen emoțional în ceea ce speră că e limbajul caracatițelor. Degetele Helenei adaugă calificative, construiesc turnuri lingvistice emoționale, care sigur înseamnă *ceva* pentru octopode. Sau a pornit cu stângul de la început? Este înțelesul pe care l-a extras din înregistrările vechi un artefact al antropomorfozei, până la urmă? Poate că nici măcar nu

există înțelesuri pe care să le comunice.

— Ce-a fost asta? întreabă Portia aspră, aducând-o pe Helena cu picioarele pe pământ.

Își dă seama că rulează „pe pilot automat", că se gândește în altă parte, căutând cai verzi pe pereți. E trează de 19 ore, lucrând la șansa de a stabili canale diplomatice, iar acum nu e atentă la ce face.

Cele patru caracatițe rămase se holbează la ea. Ce le-a spus? Nimic nou, desigur, dar... Revede înregistrările comunicațiilor și i se face inima cât un purice.

— Nimic. Am dat-o-n bară.

Mâinile ei au insistat pe calm, pace, seninătate. Vocea ei a deviat de la temă și i-a transmis tabletei că e disperată, simte o deznădejde cruntă, luptă cu pasiune să se facă înțeleasă de octopode. Atunci a funcționat pe „pilot automat". Tableta i-a preluat stările mecanic și a afișat o pasiune calmă, disperată, pașnică.

Vrea să șteargă imaginea și s-o ia de la început, dar caracatițele își fac semne și una dintre ele se luptă cu consola într-o demonstrație de violență aparentă, tradusă totuși printr-un semnal complex pe care... nu poate să-l priceapă nicicum. Ce înseamnă asta? Îi vine să plângă.

— Telemetrie de zbor, spune Portia cuprinsă de agitație. În traducere, vocea ei sună plat. E...

O clipă, se vede clar că nu e sigură de propriile concluzii, dar apoi sare, face realmente un salt și mai că lovește geamul care le separă de interlocutorii lor muți.

— Uite..

Își unduiește pedipalpii în aer, încercând să descrie ce vrea să spună. Helena pur și simplu nu înțelege. Mintea umană nu se poate descurca deloc cu modul în care înțeleg portiidele mișcarea și traiectoria, dar până la urmă are încredere în prietena ei și ia de bun ce spune vocea ei plată și monotonă.

Se simte sleită de puteri, dar dacă asta e singura șansă pe care o au? Ia tableta și încearcă să formuleze un mesaj, conștientă că publicul ei se plictisește din nou, pe fondul discursului sforăitor al Portiei.

Îi cade capul în piept, dar ideea îi vine tocmai când alunecă în tărâmul hipnotic dintre veghe și somn și se trezește brusc.

Sunt o idioată. Pentru un om, e normal să facă încercări și să simplifice, dar vede vârtejul de tipare complexe pe care octopodele i le comunică ei și semenilor lor. La fel a fost și cu înregistrările cu Senkovi. Dacă ar vorbi, ar turui, prea repede ca să le poată urmări și fără să le pese că e o străină rătăcită, fără speranța de a le înțelege.

Sare în picioare și se apropie de geam cu tableta în față, ca un simbol al autorității.

— Ascultați-mă, vă rog. Mi-e frig și mi-e foame și sunt foarte, foarte obosită. Mi-e frică. Tot ce văd în jur mă frustrează. Simt că îi dezamăgesc pe colegii mei de echipaj și pe poporul meu. Pentru mine e important să comunicăm, dar nu reușesc și nu știu de ce. Ajutați-mă, vă rog!

Discursul ei, bâlbâiala asta oribilă, nediplomatică, ajunge imediat la tabletă, care îl convertește în tipare și forme drăguțe.

Helena îl redă la viteză de trei ori mai mare, obținând o încâlceală care sigur nu poate fi tradusă.

Totuși, când se uită la caracatițe, constată că le-a captat atenția. Cel puțin trei se holbează la ea: șocul contactului, privitul ochi în ochi, așa cum ar fi privit un om, mai degrabă decât o portiidă.

Atunci încep să i se adreseze direct ei. Una se încolăcește pe o consolă, două se lipesc de sticlă, pulsând în tipare agitate. Algoritmii de traducere ai Helenei fac tentative curajoase de a potrivi culorile și semnalul de date pentru a obține ceva inteligibil, dar e prea mult dintr-odată. Trei caracatițe strigă la ea, în sens figurat, vorbesc unele peste altele și revarsă un șuvoi de conținuturi. Helena se dă înapoi cu pași împleticiți, iar Portia o bate pe genunchi în semn de solidaritate.

Caracatițele sunt foarte supărate/confuze/furioase/indignate. În același timp, Helena detectează semnale care exprimă surpriza – șoc, dezgust, oroare, mirare – că au descoperit pe cineva ca ea, cu care pot comunica. Canalul de date scuipă *Senkovi* de mai multe ori: îi cunosc specia, cu siguranță. Dar nu e doar atât. Îi cer ceva, chiar o amenință. Vor să facă neapărat ceva sau să nu facă sau...

— M-am pierdut.

Îi arată și Portiei informațiile obținute cu programul de traducere. O copleșesc.

— Nu înțeleg ce...

— De ceilalți e vorba, o lămurește Portia, fixată pe telemetrie. Au pătruns în interiorul sistemului și nu le place. Amenință că ne vor distruge nava.

Ceea ce înseamnă că nu au distrus-o încă. Își pregătește tableta ca să comunice din nou și întreabă de ce, făcând pe ignoranta și pe inocenta și împodobindu-și cuvintele cu atâtea adjective inutile, încât se simte ca un actor care joacă într-o piesă penibilă.

Fluxul continuu de răspunsuri pare că o identifică – nu, nu doar pe ea, pe oameni ca specie – cu ceva îngrozitor. O amenințare din trecut, care a revenit. Helena începe să separe alte șiruri de gânduri. Octopodele își păstrează uimirea și încântarea că are loc comunicarea – nu sunt animalele de companie ale unui stăpân demult pierdut, cum ar fi gândit Senkovi, ci ființe mărețe, cu trăsături atavice, care pot face un truc interesant. Sunt fascinate de ea, de toți, inclusiv de *Lightfoot*. Sunt curioase.

Cu toate astea, ne-au atacat. Nu toate, deci curiozitatea e domeniul celor care nu au participat la confruntare. Numai că multe dintre mesajele contradictorii par să provină chiar de la indivizii din fața ei.

Nici măcar nu știu ce vor! Dar își aduce aminte că e într-un univers antropocentric. *Vor multe lucruri.* La urma urmei, și neurologia umană funcționează la fel, cu impulsuri conflictuale clocotind în interior. Poate că, la caracatițe, impulsurile acestea clocotesc la suprafață tot timpul.

— Înregistrări noi, remarcă Portia.

Canalul de date extrage linkuri la arhive și mai vechi, pe care Helena le deschide nerăbdătoare. Poate că îl va vedea pe Senkovi explicându-i ce se întâmplă.

Dar pe eticheta înregistrării noi scrie „Yusuf Baltiel”. Nu la asta se aștepta. O întâlnire a lui Baltiel cu colegii lui, o infecție, vărsare de sânge...

Fragmente din conversația octopodelor devin brusc mai inteligibile. Înregistrarea e una foarte veche, pentru că ororile din ea au fost păstrate și copiate cu acuratețe, dar caracatițele vorbesc despre o amenințare actuală, care trezește în ele o spaimă isterică. În acest punct, furia și curiozitatea lor se îmbină într-un tot, pentru că

se tem de ceea ce se va întâmpla dacă oamenii de pe *Lightfoot* vor merge pe planeta aceea din interiorul sistemului. Ceea ce a infectat echipajul lui Baltiel – și pe el însuși, constată Helena, urmărind ultimul lui zbor – a rămas acolo. E o amenințare pentru octopode; e o amenințare pentru *Lightfoot*.

— Trebuie să-mi avertizez colegii, rostește ea, dar asta nu va însemna nimic pentru caracatițe.

Portia compune deja o cerere de a iniția comunicarea pe canalul de date. Helena trebuie să spună următoarele, tot ca un actor epuizat într-un decor deplorabil:

— Sunt teribil de îngrijorată de siguranța semenilor mei. Trebuie neapărat să-i avertizez în legătură cu acest pericol monstruos.

Studiază pielea caracatițelor, căutând să vadă dacă au înțeles-o. Așteaptă să le vadă că dezbat între ele, schimbând palete de culori. În schimb, ele se încaieră, se despart, se bosumflă, o ignoră pe ea și se ignoră reciproc, luminează pereții cu sclipiri imposibil de interpretat. Normal, de ce ar fi de acord cu cererea ei? Doar e prizoniera lor, dușmanul lor, un invadator, un spion. Ce-ar avea de câștigat din...?

— Avem un canal deschis, raportează Portia, lăsându-și corpul să-i trădeze entuziasmul pe care cuvintele ei nu îl pot reda.

6

Ne amintim

carnea.

Greu, greu revenim în amintire. Am suferit multe schimbări, gazdă, Noi și ceilalți. Dar amintirea e întotdeauna în noi. Ne amintim

totul.

La început, doar stimul și răspuns: vibrații, energie, contactul undelor radio. Ieșim din starea criptobiotică fără să știm că, avizi de complexitate, punem bazele arhitecturii ființei noastre în urma unui lanț de reacții riguroase, determinate de însăși forma moleculelor noastre care ne conduc la trezirea inevitabilă. Dezmembrăm ceea ce găsim, separăm componentele într-un balet al fisiunii la rece, apoi reconstruim din ele primul Noi simplu, care poate înțelege că există un Noi, se poate reconstrui într-un Noi mai mare și poate accesa astfel numeroasele amintiri despre cine au fost Aceștia-dintre-Noi.

Ne ridicăm

din bucăți insensibile de gelatină și interacțiune moleculară, până când

ne aducem aminte.

Porniserăm într-o aventură.

Perioade lungi am fost Lante, odată ce am reparat acea Lante. Numai că Aceia-dintre-Noi care aflaseră ce era Lante au trebuit să o repare în așa fel încât ceea ce a rezultat să fie mai puțin Lante și mai mult Noi. Dar Aceia-dintre-Noi experimentaseră cum e să fii Lante și puteau completa golurile. Eram Noi și eram Lante, iar Lante era Lante,

însă nu știa că era și

Noi.

Am modelat-o așa cum era, cu spațiile și arhitectura ei complexă, cu toate pocnetele din emisferele care o făceau Lante, și nu Rani sau Lortisse.

Perioade lungi am fost Lante, iar Lante făcea pentru noi lucruri de-ale lui Lante. Din miezul spațiului și al materiei care era Lante, am urmărit-o pe Lante studiind spațiul mai întins care era Lumea. A fost o aventură să facem parte dintr-un univers grandios, complex și uluitor. L-am înțeles prin Lante, iar Lante l-a înțeles parțial sau greșit, numai teorii și idei vagi când ea-ca-Noi a supraviețuit uneltelor și jucăriilor ei și a încercat să construiască totuși ceva pe baza cadrelor și observațiilor logice pe care le făcuse înainte de a deveni Noi.

Amintirile curg și Noi putem fi Lante din nou, construind vasul din materia pe care o avem, deși s-a micșorat și s-a stricat în timp. Materia, dar nu și amintirile, arhivele Noastre prețioase cu ceea ce am fost.

Cât am fost Lante, arhivele noastre s-au umplut cum nu s-au umplut în toate perioadele anterioare. Aceștia-dintre-Noi știu acum cât de serbezi și mărunți au fost Toți-dintre-Noi, iar Lante știe cât de măruntă e Lante, pentru că acel Tot care se află dincolo de Lante este atât de vast, că nu-l putem înțelege încă. Dar îl vom înțelege cândva. Vom explora toate spațiile și locurile, formele, dimensiunile, moleculele și complexitățile despre care am aflat cât am fost Lante. Amintirea ne întregește conceptele despre cine suntem Noi. Am fost aduși în acest spațiu. Spațiile din jurul nostru au fost simplificate și i-au devenit ostile lui Lante – și nouă, dar mai puțin. Am fost obligați să ne reducem la o formă criptică durabilă. Am fost obligați să ne lăsăm deoparte amintirile până când va veni timpul să le folosim din nou. Am lăsat doar un mic model din Lante care se învârtește prin spațiile rămase din acest loc, povestind universului despre aventura și descoperirile ei,

despre amintirile pe care le-a consemnat în feluri caracteristice lui Lante cu multă vreme înainte, rostite în depărtare și auzite aici de mașinării, acum rostite aici și auzite în depărtare.

Noi

ne aducem aminte
și știm că vin ei și că e timpul să pornim din nou într-o aventură.

7

Meshner își aude respirația; teama îi bubuie în cap. Vrea să se adune ca un păianjen mort, să gonească disperat prin camerele pline de rămășițe plutitoare din stația moartă și să revină la starea de siguranță din pântecul lui *Lightfoot*. Cel mai mult își dorește să fi spus „nu” când a avut ocazia, dar nu e convins că ocazia respectivă a existat.

Emoțiile îl fac să se miște fără voia lui, ca și când ar fi servomecanismele din costumul spațial. Entuziasmul acela străin îl împinge de la spate, transformându-l în sclavul lui. Dacă i-ar permite, l-ar umple până la refuz. E exagerat, de o intensitate absurdă, care îl ridică pe culmile unei nerăbdări ridicole. I-ar fi mai ușor să cedeze și să devină un simplu recipient, dar tot a mai rămas o bucățică și din el, iar bucățica aceea știe că Meshner *au naturel* nu a fost niciodată *atât* de entuziasmat. *Dar Fabian a fost?* Nu și-o poate închipui pe mica portiidă trăind cu atâta intensitate, dar probabil că se lasă influențat de prejudecăți omenești.

Sau poate că acum nu experimentează numai picături scurse din înțelegerile lui Fabian. Poate că își explorează propriul subconștient, sorbind adânc din fântâna sinelui, astfel că toată viața sa interioară, ținută întotdeauna sub capac, se evaporă ca niște aburi din conductele fisurate ale minții lui.

Iese la iveală un gând: *Cine ar fi zis că bătrânul ăsta are atâta sânge în el*? Îl îngrozește, pentru că sună ca un citat foarte cunoscut, deși nu l-a mai auzit niciodată.

— Ține pasul cu mine!

Vocea energică din ureche e bine-venită, pentru că măcar e reală. Zaine s-a oprit să-l aștepte din nou. Meshner înaintează anevoie de-a lungul peretelui, luptându-se cu tălpile magnetice ale bocancilor care ar trebui să se fixeze și să se desprindă în funcție de mișcările lui, dar se pare că nu se mișcă exact cum trebuie, pentru că fiecare pas e o povară.

Îi aruncă o privire nenorocită, pe care Zaine nu are cum s-o vadă prin viziera lui. Camera în care intră are pereții acoperiți cu un strat

de gheață. O pădure de ace reci îi înconjoară din toate părțile, iar el se simte ca într-un coșmar. Interiorul fără aer sclipește în lumina lanternelor lor. *O,uite o poiană magică. Ce frumos.* Nu are de gând să se oprească și să culeagă floricele. Din cauza bocancilor ineficienți, sunt nevoiți să dea din picioare și să alunece ușor prin spațiul cu muchii ascuțite. Meshner, bineînțeles, nu se descurcă prea bine nici așa.

Cum era și de așteptat, Zaine își dorește să nu se fi trezit cu el pe cap. Ea e în formă și are multă experiență extravehiculară, mișcându-se cu ușurință în costum. Meshner nu se poate lăuda cu așa ceva, dar nu va crește în ochii ei dacă îi dă dreptate în privința asta.

— Solicitările de răspuns de la navele moluștelor au crescut cu 40 la sută în ultimele 10 minute, îi anunță Kern. Sunt tot mai interesate de activitatea noastră.

Urmează o discuție legată de telemetrie, pe care nu se simte în stare s-o analizeze acum.

— Ne mișcăm cât putem de repede, răspunde Zaine, aruncându-i, mai mult ca sigur, o privire crâncenă lui Meshner.

Au ajuns la ecluza cu comenzi nefamiliare. Kern afișează o schemă bazată pe explorarea originală a lui Artifabian și Zaine meșterește la ele până când reușește, în sfârșit, să deschidă ușa. Meshner își imaginează tentacule încolăcite pe proeminențele și pliurile ei, aplicând o presiune fluidă, unidirecțională. Nu e greu deloc să-și închipuie ce ar însemna presiunea aceea aplicată corpului omenesc. Costumul îi piuie discret, avertizându-l că îi crește pulsul, dar nu face nimic ca să-l liniștească.

Urmează un dans stângaci, târându-și picioarele. Mai întâi intră Zaine, care închide ușa după ce intră și el. Apoi o deschide pe a doua, dar o închide înainte să treacă și Meshner. Artifabian, bineînțeles, a trebuit să fie de acord să rămână încuiat în celula aceea, pentru ca ei să poată manevra ușile ecluzei. Interiorul acesteia e apăsător, provocându-i un sentiment de claustrofobie chiar mai mult decât costumul, iar Meshner se luptă cu comenzile ajutat de instrucțiunile date pas cu pas de Kern cea mereu răbdătoare, până când, în sfârșit, pășește împleticit în camera din spatele ușii, plină cu aer.

Și nu uita să blochezi ușa a doua ca să rămână deschisă, pentru că

nu are mâner pe dinăuntru, mai știi, da?

Zaine e deja la consolă, manevrând-o prin mănușile groase și incomode. Meshner simte cum i se adaptează costumul la presiunea crescută. Citirile îi arată că atmosfera e respirabilă, proaspătă chiar și după atâția ani, dar el nu are chef să o încerce pe plămânii lui. În schimb, se uită peste umărul lui Zaine, care încearcă să activeze consola.

— Instrument primitiv și bizar, mormăie ea prin canalul deschis. Nu are interfață. Nu seamănă deloc cu tehnologia noastră, deși a fost concepută pentru oameni. Sau poate că nu, poate că vorbește omul din mine... Ia stai... S-a întâmplat ceva?

Meshner simte cum îl gâdilă din nou entuziasmul acela aberant când aude vocea calmă a lui Kern:

— Detectez un canal activ al consolei. Înregistrează un utilizator.

În spatele consolei, o porțiune din perete pâlpâie verzui, ca și când ar fi devenit translucidă. Nu e un ecran, ci un fel de pată neregulată, care s-a activat brusc.

— Ai trezit-o, constată Kern.

„Trezit" nu e cuvântul preferat al lui Meshner în circumstanțele actuale. Tocmai se retrage, când o aude iar pe Kern:

— Lasă-l pe Meshner să se ocupe de ea.

— Ce? întreabă Zaine.

— Ce? repetă și el în secunda următoare.

— Meshner, treci la consolă, insistă Kern. Zaine, dă-te la o parte.

Urmează o pauză lungă, pe care Meshner simte că o împarte cu cele două portiide de pe *Lightfoot*.

— Zaine poate să dea o raită prin stație, ca să vedem ce se mai poate recupera de acolo, traduce Kern spusele Violei.

Zaine scoate un mormăit de nemulțumire. Meshner îi ia locul cât se poate de trist. O aude pe Kern vorbindu-i în ureche, iar nerăbdarea aceea străină care îl arde pe dinăuntru pulsează în ritmul vocii ei:

— Treci la comenzi! îl instruiește. Te rog, Meshner, e foarte important.

El se supune. Prin receptorii tactili ai mănușilor simte comenzile ca pe niște ființe vii și dezagreabile. Ecranul pâlpâie și pulsează în explozii de lumină și culoare, de parcă l-ar fi privit după ce s-a frecat

la ochi.

— E un moment istoric, îi spune Kern, iar cuvintele ei sunt străbătute de certitudinea că i se adresează numai *lui,* nu și lui Zaine și celorlalți. Vom stabili un contact, Meshner. Tu și cu mine vom sta de vorbă cu o minte nouă. Ești pregătit?

Nu. Dar e prea îngrozit și nici asta nu e în stare să recunoască totuși cu glas tare.

— Urmează-mi instrucțiunile!

Meshner vede cu ochii minții o succesiune de mișcări – cum să opereze consola ca s-o convingă să facă tot ce vrea Kern.

— Acum investighez canalul, continuă Kern. Când va reacționa Lante, îi vom răspunde imediat. Îi vom întinde mâna prietenește, așa cum au făcut și portiidele cu neamul tău.

Portiidele nu au mâini. Dar Kern nu se lasă, iar el nu e în postura de a o împiedica. Și-o închipuie cum, folosindu-se de mâinile lui, explorează configurația electronică a locului, căutând emițătorul semnalului, pe această Lante.

— Nu e logic, murmură el. De ce să configurezi locul pentru un om, din moment ce aici se află computerul?

— Poate că aveau un computer din Vechiul Imperiu, care răspunde numai la comenzile oamenilor, spune colega lui absentă.

Zaine inspectează lămpile de pe peretele opus consolei fără prea mult interes, apoi traversează camera și trage un picior scaunului gol, nu neapărat din întâmplare. Evident, crede că Meshner i-a luat cununa de lauri, deși el ar fi foarte fericit să i-o dea înapoi, dacă ar putea.

— Dar care oameni? întreabă el.

A reușit să activeze un fel de arhivă și o cercetează de Kern. Are impresia că o simte cum scotocește prin pereții camerei.

— Poate au găsit câțiva în stare criogenică?

Meshner nu o ascultă, ci o *simte* cum explorează. Faptul că îi răscolește mintea în felul ăsta îi creează o senzație de amețeală, de stranietate. *Implantul.* Meshner alunecă în constructul pe care l-a încuiat în ungherul cel mai ascuns al minții sale. Vastele spații virtuale din el redau pe o hartă ceea ce descoperă Kern. Stă cu femeia aceasta austeră, moartă de mult, într-un loc pe care mintea lui l-a

construit ca pe o oglindă a spațiului real din jur, dar mult mai decăzut, putrezit pe jumătate și înnegrit de mucegai.

— Unde poate fi? se întreabă Kern.

O simte clocotind de frustrare, pentru că frustrarea e receptată prin el. Implantul lui lansează o listă lungă de erori și avertizări de utilizare neconformă. Kern îl invadează ca o infecție, răsucindu-i toate rotițele pentru a-și crea o stare de iritare verosimilă.

— Nu înțeleg. Nu e nimic aici.

— Nicio informație? întreabă el timid, iar ea îl repede imediat.

— O arhivă incompletă. Un jurnal de călătorie al unui specialist în istorie naturală. Dar nimic nou față de ceea ce am primit deja. Nu e complet. Și nu e doar atât. Unde e sistemul? Unde e inteligența?

— Cineva a transmis semnalul, spune Meshner. Sau ceva. Un fel de operator, cum a spus careva – nu mai știe cine, poate chiar el. Dar nu e niciun operator aici.

— Asta nu corespunde teoriilor mele, ripostează Kern, de parcă i-ar fi adus cel mai mare afront din univers. Ar trebui să existe indicii despre originea stației. Am vrut să...

Nu-și încheie fraza, iar avatarul ei virtual îl privește fix pe Meshner, cu o figură lipsită de expresie.

— Ce se întâmplă? întreabă el cu o voce mai jalnică decât ar fi vrut.

În jurul lor, spațiul nonexistent scârțâie și geme ca și când putrefacția i-ar măcina miezul, devorându-i integritatea structurală.

Entuziasmul a dispărut. A fost dezactivat și șters din el. În locul lui, Meshner e expus imediat la o învălmășeală de sentimente negative: mâhnire, orgoliu, dispreț, disperare, nenorocire. Fiecare i se ridică rapid în minte, ca o piatră prețioasă în lumină, apoi dispare. Buzele lui Kern articulează un zâmbet amar:

— Da, rostește ea. Chiar și înfrânt, chiar și deziluzionat, tot înveți ceva. Nu știi cât de mult ți-a lipsit dezamăgirea decât atunci când constați că nu o mai poți savura cu adevărat încă o dată.

Peste ecoul îndepărtat al cuvintelor ei, când Meshner simte că situația lui nu are cum să devină nici mai stranie, nici mai dificilă decât este deja, vocea lui Zaine îi răsună în urechi:

— Detectez un semnal.

— Nu e niciun semnal, insistă Kern. Nu e decât o înregistrare

moartă.

Ciupește din nou coardele inimii lui Meshner, complăcându-se în mâhnire. Implantul se reconfigurează pentru a face față încărcăturii suplimentare, așază spațiu virtual în straturi, transformă nisipul în aur, până când bietului Meshner i se pare că în creierul lui se înghesuie lumi întregi. Acum începe să înțeleagă ce se întâmplă: are loc o interacțiune între Kern, implant și miezul moale al craniului său. Dar nu e momentul să se adâncească în introspecție. În fond, capacitatea lui de introspecție a fost dată cu împrumut chiriașului său.

— Meshner, deschide-ți canalul cu nava! îi strigă Zaine.

L-am deschis, îl deschid, îl... Dar constată că e blocat în propriul cap, împreună cu Kern. *M-a izolat ea de ceilalți sau am făcut-o eu însumi, sondându-mi prea adânc implantul?* Își resetează comunicațiile și aude voci care discută precipitat pe *Lightfoot*. Le ascultă, dar nu-și dă seama ce s-a întâmplat, pentru că nu le-a auzit de la bun început. *Sunt caracatițele alea,* bănuiește, și le urmărește progresul: se apropie de ei în continuare, străbătând vidul dintre planete la viteză destul de mare, pe o traiectorie care trădează o posibilă intenție de interceptare, dar distanțele sunt mari și navele sunt la depărtare de câteva zile. Și, oricum, vocile par prea vesele ca să fie vorba de atac.

Atunci înțelege: au primit un semnal de la Helena și Portia.

Trece în revistă ce s-a discutat în absența lui, decuplându-se de la implant atât cât poate și răsfoind jurnalele. S-a primit un semnal, într-adevăr. Cele două nu numai că sunt în viață, dar au reușit și să comunice cu răpitorii lor. Helena e foarte convinsă de *asta,* dar a mai spus ceva...

Când ajunge pe viziera căștii lui și celălalt semnal, un rând de text, nici nu se uită la el. Presupune că e de la Zaine, numai că simultan aude și vocea ei:

— Ce-a fost asta, Meshner?

Acum trimite semnale și Fabian, chiar în timp ce Viola îi răspunde Portiei, cerându-i să-i spună ce se petrece.

— Fabian? întreabă el.

— Te urmăresc prin ochii lui Artifabian, îi spune păianjenul. Cine

e acolo, cu tine?

— Ce?

Privirea lui Meshner cade pe textul abia primit.

Pornim într-o aventură.

— Zaine? strigă el.

Zaine nu e singură.

— Se pare că aici e cineva pe care localnicii nu-l prea simpatizează, vorbește Kern, traducând-o pe Viola, dar Meshner nu mai ascultă.

Vede un costum, un costum spațial. Nu ca al lui sau al lui Zaine, bineînțeles. E costumul de pe scaun, pe care l-a văzut când s-a uitat în cameră prin ochii electronici ai lui Artifabian. Tresărind, își dă seama că nu l-a văzut apoi, prin fereastra îngustă a vizierei, când Zaine se mișca greoi prin cameră. E un model de tehnologie antică, la fel ca locul unde se află, peticit și abandonat, încă o rămășiță la care să te uiți o dată și apoi să uiți de ea. Acum stă în fața lor, ca un înecat cu bolovani legați de picioare.

Bocancii, exact ca ai lui, sunt fixați de podeaua metalică, dar în rest flutură și se unduiește în imponderabilitate, moale ca algele. Nu are cum să fie un om în costumul acela, deși materialul se comprimă și conturează o siluetă umanoidă lângă umărul lui Zaine, ca un sfătuitor care îi șoptește ceva la ureche.

Instinctele lui Meshner îl smulg din contemplația tehnologică. Meshner strigă numele colegei sale în cască, asurzindu-se și asurzind-o și pe ea, după cum tresare. Silueta pune o mănușă pe umărul lui Zaine, care îi surprinde imaginea pe camera lui Meshner. Se vede pe ea și-l vede și pe cel de lângă ea.

Scoate un țipăt mut, trădat numai de spasmele mâinilor și picioarelor ei. Împinge silueta și pierde contactul cu podeaua. Bocancii i se desprind, dar nu reușește să atingă podeaua și rămâne cu picioarele în aer, răsucindu-se cu capul în jos în mijlocul camerei, chiar în fața *siluetei,* care întinde leneș un braț și-i spintecă materialul costumului.

Meshner intră în panică. Vrea să fugă la ea și să o apuce, dar nu-și poate mișca picioarele, imobilizat de teamă și tălpile magnetizate. În locul lui sare Artifabian, o lovește în piept și o trimite de-a rostogolul prin aer ciudat de încet, pentru că portiida, fie ea și artificială, tot

cântărește mai puțin decât un om.

O clipă, fantoma din costum se unduiește, fixată de podea, apoi i se desprind și ei bocancii și plutește ca o haină aruncată. Din costumul perimat iese un jet de gaz stătut și zboară spre ei cu viteza unei meduze leneșe.

— Fugi, Meshner, fugi! strigă Zaine și se împinge de perete spre ecluză, dar ușile nu se deschid în grabă.

Au fost lucrate solid, iar mai târziu, caracatițele le-au consolidat. Nu ai cum să scapi rapid din cameră, pentru că e o închisoare, iar acum ei stau față în față cu colegul lor de celulă.

Zaine face totuși o încercare curajoasă, înghesuindu-se în ecluza strâmtă, cu comenzile bizare. Sporovăiala continuă de pe *Lightfoot* blochează toate canalele, dar Meshner nu e capabil să fie atent la ea.

Costumul vine spre el plutind. Casca e întoarsă către el, dar nu vede nicio față în spatele sticlei, doar întuneric. Nu reușește să-și desprindă bocancii ca lumea. Se retrage în spate cu pași chinuiți, într-un coșmar care face tranziția spre o stare de veghe.

Artifabian face un nou salt, sfâșiind piciorul costumului și trăgându-l brusc în lateral. Intenția lui a fost să-l imobilizeze acolo, departe de oamenii vulnerabili, însă materialul vechi se rupe în dreptul genunchiului și robotul rămâne doar cu un bocanc, iar restul costumului se învârte prin aer, împroșcând... lichid din piciorul retezat.

Ichor[13]*,* răsună în mintea lui Meshner, fără ca el să știe de unde i-a venit gândul acela. E o substanță închisă la culoare și uleioasă, plină de noduli ca niște țesuturi și tendoane formate numai pe jumătate, adunându-se în mijlocul camerei.

Preț de câteva bătăi de inimă, în timp ce Zaine strigă la Meshner, lichidul se reformează într-o siluetă umană. O față se întoarce spre ei, privind în gol dincolo de Meshner. Buzele se mișcă, iar el, îngrozit, e sigur că aude: *Pornim într-o aventură.*

Silueta se desface în bucăți care prind viață: protuberanțe țepoase, ca niște arici-de-mare, țesuturi tremurătoare, amibe cuprinse de spasme, pseudomeduze cu simetrie radială, care vor să prindă aerul

[13] Termen care desemna, în greaca veche, sângele zeilor, al celor nemuritori (n. red.).

stătut și se împing în față cu salturi bruște. Zaine îi strigă lui Meshner să vină lângă ea în ecluză, dar el continuă să se miște clătinat, cu pași de zombi, împovărat de bocancii magnetici.

Simte că îl lovește ceva în spate, foarte ușor. O substanță neagră i se scurge pe vizieră. Zaine îl strigă întruna – *toți* îl strigă –, însă el se oprește. Teroarea îi imobilizează brațele. Negreala se acumulează în jurul clapei de prindere a căștii. O vede scurgându-se, schimbându-și forma, crescându-i o pereche de gheare zimțate, un simulacru de mâini omenești unite la încheietură, cu un mecanism nefamiliar, dar învățând, învățând permanent. Dosul unei palme clocotește. Meshner vede cum se formează și se dizolvă trăsăturile: un ochi, o gură. *Pornim într-o aventură.*

Se întoarce s-o privească pe Zaine. Ea nu poate deschide ușa mai îndepărtată până nu e închisă cealaltă. Meshner încearcă să mai facă un pas, dar picioarele nu-l ascultă.

Îți voi oferi claritate. Vocea e fabricată în sectoarele implantului său și copiată caraghios în centrii auditivi ai creierului. Apoi aude glasul lui Kern. *Ieși de acolo, Meshner. Am nevoie de tine. Te voi ajuta.* Panica se disipează, frica dispare ca luată cu mâna. E amorțit, de parcă i s-ar fi injectat anestezice. Judecă însă cu o claritate uimitoare și nicio acțiune la care se gândește nu îl tulbură.

— Artifabian, îi comandă robotului, du-te în ecluză și închide ușa interioară.

Nu! țipă Kern, înțepându-l cu teamă și durere – ale lui, dar etalate pentru ea –, însă robotul se îndepărtează deja cu pași repezi să îndeplinească ordinul. Poate că se gândește la propria supraviețuire. La urma urmei, e o instanță a lui Kern. Poate că se ceartă furios cu sora lui mai în vârstă în timp ce fuge spre ușă.

Meshner mai face un pas, de formă. Atunci, mâinile acelea cuprinse de frământare înțeleg mecanismul de prindere și costumul lui – știind că atmosfera exterioară e sigură – le permite să deschidă viziera.

O vede scurt pe Zaine ieșind pe ușă, înainte ca mâinile să se întindă spre el.

8

Portia transmite neîntrerupt: Lightfoot, *aici Portia, mă auzi?* Ceva nu merge bine, dar Helena parcă e surdă și oarbă: sistemul ei de traducere a rămas configurat să deslușească sensurile limbajului vizual octopod, iar ea a auzit numai traducerea brută a discuției dintre Portia și Viola. Acum, Viola nu mai răspunde.

Helena nu trebuie să facă un efort de imaginație pentru a ghici ce s-ar fi putut întâmpla. Nu-i ies din minte imaginile înregistrate de Baltiel cu atâta vreme în urmă. Pe planeta aceea, numită de el Nod, trăiește ceva mortal. Ceva insidios, care se strecoară în tine. A intrat în Lante și colegii ei. A intrat în Baltiel.

Se întoarce la caracatițe, care o privesc în continuare sau cel puțin o urmăresc cu un ochi în timp ce se foiesc constant. Vede nuanțe și texturi care sugerează agitație. Indiferent de *natura* molimei de pe Nod, localnicii sunt îngroziți de ea.

Totuși... Totuși... Se concentrează pe aspectele stranii, pâlpâirile și curenții ascunși care le străbat pielea și fac notă discordantă cu cromatica majorității. Observă deja un model și îl traduce, cu multă indulgență, „interzis", în baza codului din canalul de date care dă alt sens avertizărilor și interdicțiilor folosite de rutinele computerelor din Vechiul Imperiu. Numai că unele pâlpâiri par să o contrazică. Știe deja că emoțiile și gândurile contradictorii reprezintă esența gazdelor ei, dar pâlpâirile acestea sunt mascate, emise numai de doi dintre anchetatorii ei; au țintă clară, corpul lor masiv, ca un sac, ascunzându-și aparteul de ceilalți. Dacă ar considera că Helena are un soi de sensibilitate, atunci probabil că l-ar ascunde și de ea, dar se pare că nu e suficient de înzestrată în ochii lor.

Se concentrează, înregistrând și rulând secvențele înainte și înapoi cu programul ei intern. Implicațiile sugerează o temperare a interdicției – pusă în legătură cu asociații trecute, dar nu ca în referirile la Baltiel sau Senkovi. Să fie vorba de evenimente mai recente? Au existat și unii care nu s-au supus interdicției? I se răspunde cu avertizări, un licărit secret al culorilor care simbolizează pericolul, pierdut în alerta generală care transmite un mesaj separat.

Ai grijă ce spui, traduce Helena ezitantă. Mesajul mascat asta pare să sugereze. Moluștele sunt și mai dezbinate, se nasc și mai multe facțiuni. Iar ceea ce îi îngrijorează pe cei doi anchetatori nu e doar molima de pe Nod, ci și să nu fie descoperită de semenii lor.

Portia tresare. Au primit o transmisie codificată de la Viola, iar Helena, spre necazul ei, trebuie să apeleze la ea ca s-o interpreteze. Portia se scutură – a văzut și ea înregistrările cu Baltiel – și spune doar atât:

— L-a prins pe Meshner.

— Ceilalți?

— Sunt bine, răspunde Portia zburlindu-se. Ce fac creaturile de aici?

— Stau de vorbă. Mă rog, așa cum se pricep ele să vorbească.

— Nu, nu, e altceva.

Portia marchează sectoare din canalul de date – nu provin de la anchetatorii lor, ci constituie un flux separat de discuții sacadate, provenite din altă sursă.

— Se mai întâmplă ceva, anunță, apoi revine la canalul deschis cu *Lightfoot* și Helena aude: *Viola, pune nava în mișcare.*

Portiida e cuprinsă de o mare agitație ca răspuns la o amenințare, așa că Helena nu pierde timpul cu întrebări. Verifică fiecare sector marcat din canalul de date, încercând să înțeleagă ce a văzut prietena ei. Ea s-a concentrat pe imagini, dar pe Portia au absorbit-o canalele de date.

Găsește ceea ce caută: un fragment se ocupă exclusiv de cursul și poziția vasului *Lightfoot* și de dispunerea câtorva nave octopode care patrulau deja în vecinătatea planetei interioare. Acestora li se pun etichete grandioase, explozii de bucurie și mândrie, furie și extaz. Instinctul ei de lingvist o face să tresară, dar nu are timp să le decodifice, pentru că, de fapt, cea mai apropiată (în mintea ei răzvrătită, Helena îi traduce denumirea prin *Profunzimea, adâncurilor)* stă în umbra lui *Lightfoot* și navighează cu resurse minime, să nu fie detectată. Etichetele sunt inspirate din convențiile Vechiului Imperiu, care indică, totuși, mesajul „gata de luptă”.

Le arată tableta anchetatorilor, chinuindu-se să le pună cele mai simple întrebări:

— Ce faceți? De ce? Opriți-vă!

De ce ar fi lăsat-o caracatițele pe Portia să vorbească liber cu Viola, dacă ar fi plănuit un atac între timp?

Portia a identificat un lucru cât de poate de uman ascuns în spatele numerelor: o numărătoare inversă.

Una dintre caracatițe plutește spre consolă și începe să comunice, pielea ei înroșindu-se în nuanțe sacadate, didactice. Nu înțelege întrebările. Restul mesajului pare a fi o descriere a atitudinilor personale, absolut neinteligibilă. Helena mai mult ghicește ce vrea să spună: *Unii vor să se facă acest lucru. Există o amenințare; există un răspuns la o amenințare.* Evident, e cât se poate de obișnuit ca membrii rasei lor să decidă să-i omoare pe ambasadorii altor specii, fără a solicita aprobarea unor foruri superioare sau fără a căuta să ajungă la un consens cu semenii lor. Se tem; caută o soluție; acționează.

Au *acționat* deja. Helena înțelege punctul comun al acestor mesaje emoționale. Sentimentele nu mai sunt atât de intense, pentru că mesajele sunt vechi, iar acum pur și simplu îi sunt comunicate și ei. Deciziile împotriva cărora se răzvrătește ea sunt bătute în cuie și puse acum în aplicare în cosmosul nemărginit. Atâtea discuții, atâta diplomație... Degeaba, atacul e pe cale să aibă loc oricum.

Vocea lui Kern se aude plată, lipsită de orice urmă de trăsătură omenească:

— Detectez proiectile. Multe ne-au luat deja la țintă. Iau contramăsuri. Portia, Helena, confirmați primirea mesajului.

— Confirmat, spune Helena, șoapta ei străbătând minute lungi și milioane de kilometri.

— L-a prins pe Meshner. Creatura din stație, anunță Kern. Bruiată de paraziți, vocea ei câștigă un dram de emoție: încerc să restabilesc contactul cu el. Primesc un semnal de la implantul său.

— Kern, atacul! strigă Helena. De ce te...?

— Am nevoie de el, se aude murmurul monoton al lui Kern. Atacă chiar acum. Cred că au învățat. Bănuiesc că fuzelajul arahnid nu mai e suficient. Redirecționez toată masa liberă și consolidez sectorul echipajului. Am...

Helena clipește repede, așteptând continuarea – „nevoie” –, oricât

de neobișnuită și ilogică ar fi.

Așteaptă, așteaptă mai departe, știind că, atunci când va ajunge la ea și finalul frazei întrerupte, nava *Lightfoot* va fi fost deja atacată și bătălia se va fi încheiat.

Mai târziu, Portia găsește, printre datele unor scanări de rază lungă ale incidentului, o reconstrucție a atacului realizată de un sistem octopod: nava-cercetaș *Lightfoot* a fost ușoară și agilă, dar nu destul. Proiectilele au izbit în sectorul de propulsie, distrugând motoarele. Kern a reparat avaria schimbând aspectul navei și a deplasat centrele de greutate, pentru ca mosoare și bucăți mari din fuzelaj să se deșire în spațiu și să intercepteze proiectilele.

Lightfoot a fost lovită, destrămată și aruncată de pe orbită ca o muscă, alunecând în spirală în atmosfera planetei de dedesubt.

TRECUTUL 4.
STÂLPII DE SARE

1

În ultima vreme, Senkovi nu a mai părăsit acvariul.

Sectoarele echipajului de pe *Aegean* nu se mai roteau, dar erau oricum goale. Un haos în care pluteau resturi, haine și bunuri personale. Nimeni nu le mai vizita. Era singurul om rămas în cosmos. Dacă Disra Senkovi considera că un loc e demodat, atunci universul îi întorcea spatele. Era singurul arbitru care decidea ce înseamnă „înăuntru" și „în afară". În ultimii opt ani, „înăuntru" a fost sectorul inundat din inima navei, cel care găzduise odată acvariile și progeniturile nenumăraților moștenitori ai planetei Damascus. La ultima numărătoare erau... prea multe caracatițe, pentru că ele însele nu manifestau niciun interes în a li se face un recensământ. Erau cu zecile de mii, răspândite, prin natura lor socială/antisocială excentrică, în sute de comunități din regiunile mai puțin adânci ale mării, făcând pași mari spre progres. Senkovi, singuraticul Senkovi, nici măcar nu pusese piciorul pe lumea a cărei transformare o supraveghease. La 189 de ani, plutea în acvariul său personal.

Avusese planuri mărețe. Voise să intre în stază criogenică și să se trezească peste cincizeci, o sută sau chiar cinci sute de ani. Numai că *Aegean* nu avea să reziste atâta vreme și caracatițele nu intenționau s-o repare. Nu putea conta nici pe navă, nici pe ele. Copiii lui Paul, moluștele foarte ocupate de pe planetă, lucrau întruna la ceva nou, straniu, fascinant. Iar el nu și-a găsit niciodată timp pentru ocupațiile lor. Îmbătrânind și devenind tot mai irascibil, nu mai avea încredere că îl va trezi automat capsula criogenică și nu se mai baza nici pe rețeaua de computere tot mai extinsă (mare parte din ea șerpuia prin încâlceala derutantă de conexiuni de pe planetă). A rătăcit prin întinderile pustii ale navei, a scotocit prin bunurile personale ale bărbaților și femeilor care muriseră demult, le-a ascultat vocile din înregistrările arhivate și le-a lăsat ecourile să-i urmeze pașii când s-a plimbat desculț pe inelul din jurul sălilor goale.

O vreme, a mai tras cu urechea după semnale, convins dintr-odată că nu e singur, că au mai rămas și alți oameni și vor să discute cu el. A petrecut ore la rând încercând să descifreze mesaje în corul universal de paraziți. S-au auzit oare zgârieturi discrete de pe alte situri de

terraformare? Un șuierat, o șoaptă de pe Vechiul Pământ? Într-un sfârșit, și-a dat seama că nici nu le-ar mai distinge, că *Aegean* nu mai deosebește semnalele de zgomote. Dacă ar asculta murmurul universului mai multă vreme, l-ar considera un cântec pentru care ar putea scrie orice versuri îi veneau în minte.

Până la urmă, și-a dat seama că singurul lucru important în jurul căruia se învârtea viața lui era chiar acela în jurul căruia gravita, la propriu, viața lui; lucrul acela creat de el, care îi va supraviețui, va evolua, se va extinde, un miracol al stabilității. Disra Senkovi, un șmecher, un pierde-vară, un mizantrop plictisit, a făcut universului un cadou minunat.

Un cadou care s-ar putea să nu dureze. Când a avut această revelație, studia răspândirea odraslelor lui cefalopode de câteva decenii și nici el, nici *Aegean* nu detectaseră o catastrofă care să le șteargă din univers. Dar deceniile sunt nimic în comparație cu erele geologice. Terraformarea părea stabilă, însă tot putea interveni o eroare invizibilă care să pună capăt lumii sale după un secol. Sau ar fi putut-o distruge caracatițele însele ori o forță exterioară din cosmosul nepăsător. De-asta evita camerele criogenice. Nu suporta gândul că s-ar putea trezi peste câteva secole ca să găsească, în locul capodoperei sale, o lume rece și moartă.

Așa că a rămas treaz și a stat de pază, îmbătrânind într-un interval lung – avantajul celor privilegiați din punct de vedere tehnologic.

Caracatițele îl cunoșteau. Câteodată îl vizitau, urcau prin câmpul gravitațional cu liftul, care a devenit locul permanent, geostaționar, de andocare. Au săpat în măruntaiele navei canale care duceau la acvariul central. Pluteau în fața lui Senkovi, holbându-se la minunea aceasta vertebrată. Se încolăceau și dansau pentru el un dans al sclipirilor fulgerătoare. Ochii lui – de fapt, nu ai *lui,* ci lentilele sistemelor de pe *Aegean,* care supraviețuiseră acestor organe efemere – le urmăreau spectacolul, iar vocea navei îi șoptea în minte înțelesuri fragmentare, eliptice, deslușite după decenii întregi de traduceri bazate pe algoritmi și instinctul lui Senkovi, care a trăit o viață alături de cefalopode. Aveau un limbaj comun, imperfect ca o rețea ruptă; nu era alcătuit din cuvintele acestui fiu al Pământului, nici din culorile și unduirile rudelor lui Paul, ci un compromis mediat de sistemele

navei, dezvoltat organic, pentru că octopodele voiau să stea de vorbă cu creatorul lor.

Nu le-a înțeles niciodată, nu în aspectele care contau. Putea coopera cu ele când venea vorba despre detalii tehnice, machete, diagrame sau schemele proceselor tehnologice. A pregătit fundația pentru cei ce aveau să vină după el – în care nu credea –, dar nu reușea să comunice cu ele individual. Uneori le făcea confesiuni, fie personal, fie prin comunicate lungi, pline de divagații, trimise pe planeta de dedesubt. Vorbea despre Pământ, deși propriile amintiri i se descompuneau puțin câte puțin ori de câte ori și le examina. Triumful, disperarea... chiar au fost adevărate? Cum a putut acel edificiu glorios al progresului să-și provoace singur o prăbușire atât de rapidă? Își concepea memoriile sub forma unor povești care atrăgeau atenția asupra pericolelor sau cel puțin așa spera că le vor percepe caracatițele.

Iar ele îi răspundeau, uneori cu planuri tehnice meticuloase, care îi depășeau capacitatea de inovare și previziune, alteori cu discursuri complexe, pe care sistemele de pe *Aegean* le converteau într-un fel de cântec. Nu le prindea tâlcul, dar umplea golurile cu nuanțe emoționale, care existau cu siguranță și în mintea lui, și în a lor.

Vizitatorul lui actual era o Salome. Senkovi se învățase să le spună Salome sau Paul, după experimentele lui inițiale, care nu prea țineau cont de sexul lor. Salome dansa pentru el, sistemul abia ținând pasul cu formele și tiparele ei fluide. Era o noutate? Singurul său ochi funcțional era cel al minții, așa că a cerut navei să-i arate posturile complexe adoptate de Salome din trei unghiuri. Prezentau mai multe repetiții decât altădată, gesturile erau mai ample, ca și cum caracatița vorbea rar, pentru un străin care era și surd pe deasupra.

Acasă sticlă mirare frică alertă Senkovi călătorie lumină Senkovi prezență acasă. A lăsat sistemele să analizeze secvența multă vreme după plecarea lui Salome, rafinând traducerea, dar creierul lui biologic a avut o sclipire ca mai de mult, iar el, plutind în acvariu, s-a trezit cu gândul că Salome îi cere să coboare pe planetă, să meargă acasă la creațiile lui, să se scufunde în lumea la nașterea căreia a contribuit atât de mult.

Zărise lumea aceea prin ochii dronelor. Admirase orașele octopode

întinse, care nu mai erau simple acumulări de resturi, ci labirinturi spiralate și turnuri ridicate cu un anumit scop, grămezi de pietre cu o înclinație ciudată și o finalitate estetică pe care nu reușea să o surprindă. Văzuse miile de caracatițe ciondănindu-se și dând spectacole una pentru alta, lucrând la mașinării pe care nu le pricepea, forțându-și limitele înțelegerii și depășindu-le.

A renunțat la ideea de a le conduce, cu o singură excepție.

În ultimul timp, mintea îi fugea sporadic la comenzi, așa că nu trebuia decât să se gândească la secretul lui, că vedea imediat imaginea trimisă de drona pe care o ținea lângă navetă. Bateria dronei era pe terminate, deși nu făcea decât să zacă pe fundul mării de ani de zile. Ar trebui să-și fabrice un spion nou, dar o va face *mâine*. Sau *poimâine*. Și poate că răspoimâine nu va fi mai pe-aici, ca să-și dorească asta.

În atelierele de pe *Aegean,* navetele alea nenorocite au fost construite ca să dureze. Motoarele au fost distruse și carcasa inutilă, aruncată în câmpul gravitațional, neștiutor al planetei Damascus. În cădere, rostogolindu-se, măruntaiele deja fierbinți s-au topit înainte ca vehiculul să cadă în apă ca un meteor, provocând unde de șoc, omorând șapte rude nenorocoase ale lui Paul și stârnind valuri pe toată planeta. Cu toate astea, vehiculul nu s-a spart. Straturile exterioare supraîncălzite s-au transformat într-un înveliș fantastic, numai creste și spirale, ca pielea unui monstru. Sau ca un octopod pus pe amenințări. Numai bine. Impactul cu apa a deformat complet naveta, presiunea a afectat-o și mai mult, dar stratul exterior tot nu s-a crăpat. Proteja și acum secretele din interiorul ei.

Niciun om nu ar fi supraviețuit oglinzilor orbitale. Niciun om nu ar fi scăpat viu la reintrarea în atmosferă sau în urma impactului. Dar Senkovi știa că, deși o parte din ocupantul navetei fusese om, cealaltă parte a lui fusese străină și toxică, și avea convingerea fermă că tocmai aceasta din urmă rămăsese prizoniera navetei și o amenințare pentru lumea lui.

Așa că le-a atras atenția locuitorilor ei în nenumărate rânduri. Le-a marcat hărțile virtuale cu toate simbolurile pericolului pe care le cunoștea. Le-a spus povești despre o molimă teribilă, o moarte care ar ieși din cutia sigilată. Nu voia să creeze o mitologie, dar poate că asta

au devenit cuvintele lui. Ceva tot au devenit, pentru că, în toți anii aceia, nicio caracatiță nu s-a apropiat de locul impactului. O regiune întreagă de pe fundul mării a rămas virgină. În ciuda curiozității lor native, Senkovi a reușit să se impună în fața lor măcar în ce privește problema aceasta de viață și de moarte. Acum, singurul lucru care mai tulbura mormântul scufundat era vigilența lui îndepărtată.

Știa că Baltiel e tot acolo, în cutia pe jumătate topită, pe jumătate zdrobită. Certitudinea asta i s-a furișat în suflet de-a lungul anilor. Dacă ar fi fost mai tânăr, ar fi murit de râs la ideea unei stafii, însă acum stafia lui Baltiel îi bântuia mintea. *L-am omorât,* își spunea și, cu toate că nu era întru totul adevărat, nu putea scăpa de vină. Se gândea și la cei care muriseră pe Nod, pe orbita planetei sau în cealaltă navetă. Găsise și epava ei – nu el, caracatițele. Naveta aceea explodase, izbind valurile în unghi greșit, iar din Han și colegii săi rămăseseră numai oasele împrăștiate, devorate de ecosistemul instalat de ei înșiși. Se gândea la toți, dar numai prezența nevăzută a lui Baltiel îl împiedica să doarmă.

Uneori revedea înregistrările trimise de Baltiel, cele făcute în ultimele zile în habitatul de pe Nod. Alteori se întreba dacă ar trebui să facă totuși ceva în legătură cu planeta aceea. Într-o bună zi, octopodele sigur vor merge acolo, deși o înconjurase pe hărțile lor cu aceleași simboluri care indicau carantină și pericol. S-a conectat la dronele care încă funcționau acolo și le-a trimis deasupra zonelor deșertice, a mărilor întunecate, pe sub soarele roșu-portocaliu. Trebuia să ia măsuri, dar pe Nod trăia o lume întreagă, placidă și autosuficientă; o lume care l-a sedus cândva pe Baltiel cu minunile ei nepământești și apoi l-a infectat. El, Disra Senkovi, a stat de vorbă cu un cetățean al lumii aceleia, cu o entitate a cărei evoluție urmase o cale imposibil de înțeles, complet diferită de a Pământului, dar care fusese totuși capabilă să trăiască în creierul prietenului său și să-l comande ca pe-o marionetă.

Pornim într-o aventură. Cuvintele îl torturau. Adormit în acvariu, se zvârcolea, lovind apa cu degete uscățive și deschizând larg ochii săi orbi. Caracatițele din preajmă întindeau spre el tentacule timide, dar nici măcar atingerea lor nu l-ar fi mângâiat. *Pornim într-o aventură.* Poate că în noaptea aceea s-a întâlnit cu Baltiel în vis, cu acel Baltiel

care sălășluia în bezna epavei de pe fundul mării, pe jumătate om, pe jumătate invadat de niște intruși ai haosului. Ochii care l-au ţintuit gemeau de particule vii; respiraţia ieșită din gura lui era infectată, înveninată de putrefacţia care năștea monștri. În vis, Senkovi poate că nu a putut scăpa; se afla și el în naveta zdrobită, îngrozit de scurgerea aceea scârboasă care lua forma unor mâini care se întindeau spre el. *Hai, Disra, pornim într-o aventură.* Vocea era singurul lucru din Baltiel care nu se schimbase, familiară, ascuțită ca lama.

Sau poate că lucrurile nu au stat deloc așa. Spre deosebire de octopode, subconștientul lui Senkovi era separat complet de sistemele electronice și niciuna dintre dezbaterile lui nu a fost înregistrată. Poate că, atunci când i-a venit sfârșitul, s-a stins liniștit. Oricum, nu s-a mai trezit. Disra Senkovi, după știința lui, ultimul om din univers, a murit lăsând moștenire lumea acvatică de pe Damascus progeniturilor lui adoptate, să o stăpânească în toate vremurile, fie bune, fie rele.

2

Pe fundul mării, orașul acoperă câțiva kilometri. Un ochi uman ar vedea numai haos, o groapă de gunoi cu blocuri pătrățoase și conducte din care ies, la intervale neregulate, spire strâmbe, asemenea unor scări care nu duc nicăieri. Însă nu e niciun ochi uman acolo, nici măcar unul care să privească printr-o dronă. Senkovi e mort de o perioadă de două ori mai lungă decât viața lui. Orașul aparține celor care l-au construit. Fără figuri paterne care să domine din umbră, fără zei creatori, fără ordine trimise de pe orbită.

Cu toate astea, dacă ar fi să privească orașul un ochi omenesc, iar dacă ochiul acela ar fi unul pătrunzător, ar sesiza ordine în spatele haosului, o organizare matematică. Dungile și acumulările de culori (în realitate, codificate în mulajele de plastic și pietrele crescute din construcția orașului) ar semăna mai puțin cu mâzgăliturile unui copil de grădiniță și mai mult cu tablourile unui Jackson Pollock întârziat, într-o bizară interacțiune cu geometria orașului, ca un limbaj care depășește capacitatea de înțelegere a omului. Și exact asta și este.

Sau poate că sunt graffiti ori simbolurile unor bande care și-au marcat teritoriul. Semenii lui Paul sunt încă ambivalenți când vine vorba de virtuțile traiului în societate.

Paul însuși e cuprins de anxietate majoritatea timpului. E un mascul bătrân, cu un sălaș solitar într-unul dintre cartierele centrale ale orașului. Locuiește la o aruncătură de scoică de prea mulți dintre ai lui, fie înrudiți cu el, fie nu. În zilele mai bune, când lumina soarelui se strecoară caldă prin apa puțin adâncă, se poate conecta cu ei. Fiecare e înzestrat cu o frumusețe individuală. Pielea strălucitoare – Deghizarea lor – le reflectă gândurile nefiltrate, în timp ce ei alunecă în liniște perfectă, ca un cor mut. În momentele de armonie, Paul se relaxează în inima micului său imperiu, nu doar simțind mulțumirea firească a unui animal, ci și apreciind cu adevărat frumusețea lumii sale. Nu e tocmai sentimentul pe care l-ar fi trăit Senkovi pe vremea când existau oameni care să-l trăiască, ci unul analog, despre care Paul ar fi putut discuta cu mentorul acela de mult dispărut și poate – poate – că sistemele de computere mediatoare ar fi

reușit să construiască o punte între ei doi.

În zilele mai proaste, din ce în ce mai dese, tot al doilea octopod care se apropie suficient cât să-l atingă cu tentaculele lui iritabile și iscoditoare reprezintă o amenințare și un pericol potențial. Atunci se bate. Paul are o rezervă mare de agresivitate. E jucătorul principal de pe micul său teren de joacă. În mintea lui – Coroana lui – asta se întâmplă pentru că e masiv și agil în luptă și îi hărțuiește pe ceilalți, reușind să-i învingă pe toți într-un acces de emoții violente. În același timp, neuronii distribuiți ai Atingerii sale, care conferă precizie numeroaselor sale brațe pentru a îndeplini dorințele Coroanei sale, sunt riguros de logici, un motor de calcul biologic cum puține se găsesc în oraș. Paul habar nu are despre asta; nu știe nimic despre conceptele transmise de la Atingere la Atingere când se ia la trântă cu rivalii săi politici.

În momentul de față, orașul traversează o perioadă de criză. Deși e întins, e și mult prea dens populat. Locuitorii se înghesuie unul pe capul celuilalt. Încăierările se transformă în orgii canibalice. Arterele spiralate, șerpuitoare gem de facțiuni rivale. Zilele de liniște sufletească se împuținează. Limbajul folosit de vecinii lui Paul când țâșnesc dintr-un cotlon într-altul e tot mai urât, pielea lor îmbracă tot mai des culorile stridente ale războiului.

La început, Paul a fost stăpânul unui sector îngust, dominând cam 20 de semeni. Dacă într-adevăr Coroana lui ar fi forța conducătoare care se considera a fi, atunci la atât s-ar rezuma situația lui: un șef de bandă, care pune stăpânire pe oricine poate fi intimidat. Dar el e mai mult decât atât, grație Atingerii sale. Mai sunt și alți suverani și suverane în orașul acesta scufundat, vecinii lui magnați. S-a bătut cu toți, în persoană, adică s-a angajat într-un schimb de viziuni liber și onest, chiar dacă îi sufoca și mușca din ei. De obicei, în urma acestor conflicte rezultă alianțe incomode, liderii care s-au încăierat despărțindu-se și dobândind o viziune nouă a virtuților oponenților lor. Pentru Paul, pentru toți ai lui, inspirația aceasta nesolicitată este absolut firească. Este modul corect și adecvat de a răspândi inteligența dintr-un capriciu subconștient. Nu știe cât de profund lucrează mintea lui, nici nu ar putea, după cum nu știe nici poziția exactă a brațelor lui; informațiile sunt prea complexe pentru a fi

înțelese în mod conștient.

Paul a călătorit spre periferia orașului, urmat de o parte a anturajului său. Alte clici minore roiesc pe dedesubtul lui sau plutesc frumos prin apă, aruncându-și unele altora amenințări complexe, elegante, stând gata de atac și etalând o mină afectată, așa cum le stă în fire. Sunt o specie pentru care a exista înseamnă a-și disemina starea de spirit și gândurile, blocând efortul conștient de a-și stăvili manifestările pielii. Unele exemplare ridică această abilitate la rang de artă, astfel încât chiar și dușmanii lor se opresc să le admire cum stau suspendate în coloana de apă și-și dau frâu liber emoțiilor într-un poem superb al războiului și al furiei. Un asemenea exemplar e Salome, la solicitarea căreia se desfășoară această întâlnire – sau poate bătălie.

Orașul se destramă. Ceva trebuie să se schimbe. Mașinăria care agită apa și o menține proaspătă nu mai face față concentrației tot mai dense de cetățeni. Starea de spirit a locuitorilor e tot mai proastă, iar ei sunt un popor pentru care a acționa în virtutea emoțiilor e ceva firesc, instinctiv, o virtute culturală. Pe figurile eroice ale societății lui Paul le caracterizează gesturile mărețe, voluptatea suferinței, faptele comise din capriciu și imprudență. Poate că Senkovi le-ar fi aprobat; cândva, s-a considerat zeul cel șiret al panteonului, până când panteonul s-a golit și nu a mai avut pe cine să păcălească. Poate că și-ar fi amintit figurile mitologice umane a căror suferință, iubire și mânie au fost apreciate de publicul de demult drept nobile, juste și adevărate.

Salome vrea resurse ca să construiască un nou oraș în altă parte, să o ia de la început și să-i lase pe mofturoși într-ale lor. Paul și ai lui, alianța schimbătoare din centru, urmăresc aceleași resurse – fabricile, energia, accesul la computerele îmbătrânite de *pe Aegean* – pentru propriile nevoi, pentru a deține în continuare monopolul asupra orașului care se dezintegrează treptat și pentru ca, atunci când toate se vor risipi, ei să rămână la conducere. Conflictul durează de o veșnicie, încă o temă octopodă care s-ar potrivi perfect cu istoria oamenilor. Bineînțeles – poate spre deosebire de omologii lui umani Paul nu vede lucrurile astfel. Știe, pur și simplu, că atitudinea lui, poziția lui de stăpân e *justă.* Logica detaliată de la baza ei, servind

propriile interese, este invizibilă, dar motivantă.

Acesta este, așadar, guvernul octopod: un ansamblu de indivizi înclinați să se organizeze în zeci de facțiuni ale căror granițe sunt permeabile la infinit, votanții plutind, literalmente, de la o alianță la alta permanent, fără ca lipsa lor de loialitate să fie considerată un fapt ieșit din comun sau rușinos. Paul și ai lui fac întotdeauna ceea ce cred în sinea lor că e bine, știind că „sinea" nu are oase și e la fel de maleabilă ca ei înșiși. Când Paul și semenii lui mai influenți se ridică deasupra celorlalți pentru a-și declama vizual intențiile, seamănă cu politicienii umani care-și exprimă opiniile la modul agresiv și împroașcă auditoriul cu retorica lor, însă retorica umană se bazează în mare măsură pe a crea o falsă certitudine, țesând atât de strâns plasa neadevărurilor, încât poate fi prezentată ca un fapt credibil. Paul și ai lui știu că *nu* există certitudini, nici măcar în mințile lor. Paul nu face decât să-și urmeze freamătul emoțional, lăsându-și simțul dreptății să fie tras și întins de convoluțiile ascunse ale subconștientului său dispersat.

În curând, Salome și susținătorii ei se angajează în manifestări patriotice similare, iar sub ei, cetățenii mai puțin influenți mișună, se târăsc și pâlpâie, comunicându-și sprijinul sau dezacordul, astfel încât Paul, de pe poziția lui elevată, vede cum opinia publică oscilează precum marea la flux și reflux. El și ai lui sunt lideri, dar el se consideră stindardul care flutură în fața soldaților, un simbol al cauzei sale care nu trebuie neapărat să fie și la comandă.

Spiritele se încing, deja au loc mai multe încăierări simultan, nimic neobișnuit la o asemenea întâlnire. Paul se apropie de Salome colorându-și pielea în nuanțe de negru și roșu, cu Deghizarea zbârlită în texturi furioase, sugerând avertizarea. Ea îl copiază. E o femelă mare, totuși puțin mai mică decât el, dar o bătăușă renumită. Pielea le trădează amândurora intențiile belicoase.

Se atacă furioși, etalându-și sloganurile. Cei din jur îi urmăresc, reflectând culorile celui pe care îl susțin. Unui om i s-ar părea o barbarie să soluționezi o dispută civică transformând-o într-o luptă de gladiatori. Paul e hotărât: vrea să-și umilească și să-și înfrângă adversarul, mânat de aceleași instincte care au dominat, în vremuri străvechi, și oceanele Pământului. Deține un teritoriu, chiar dacă e

unul deopotrivă intelectual și fizic. Pe el a apărut un intrus pe care nu l-a putut speria sau alunga. Violența e ultima soluție, dar *este* o soluție, câtă vreme celelalte s-au epuizat. Iar semenii lui sunt pătimași și versatili.

Bineînțeles, în timp ce Coroanele lor își strigă disprețul față de adversar, Atingerile lor se încleștează și luptă pentru dominație, opt motoare distincte per cap de caracatiță, funcționând în rețele paralele și exprimându-se pur matematic și logic, nu doar prin intermediul tentaculelor, ci și al mușchilor din ventuze – o mașinărie perfect evoluată a expresiei raționale, aflată la cheremul unui creier capricios. Paul știe că e mai puternic și-o învinge pe Salome numai atunci când ea mai poate doar să-și etaleze culorile palide ale înfrângerii, cu speranța că va fi cruțată. Totuși, după ce îi dă drumul triumfător și îi permite să țâșnească în mulțimea de dedesubt, afișează el însuși alte mesaje. Trece nonșalant de partea adversarului, un suporter al cauzei pe care a venit s-o elimine. Publicul, văzând că trădează, schimbă și el taberele. Acum Paul trebuie să se lupte cu foștii lui aliați. Faptul e absolut normal, înțeles de toți cei prezenți. Certitudinea rigidă e un blestem pentru mintea lor; nu ar avea niciodată încredere într-un lider care se cramponează de o chestiune sau o convingere. Dogmatismul le este complet străin.

✦

Undeva departe, foarte departe, fără știrea celor ce stăpânesc planeta Damascus, o specie de păianjeni trece printr-o etapă de evoluție accelerată la care e foarte posibil să fi ajuns, în timp, fără intervenția virusului Rus-Califi. Octopodele au fost de la început cu un tentacul înaintea lor, ca să spunem așa. Au moștenit tehnologia umană de la Senkovi. Au echipamentele de terraformare, care le-au transformat planeta dintr-un glob de gheață într-un paradis acvatic. Au liftul spațial, care le transportă capsulele grele, pline cu apă, pe orbită. Au nava *Aegean,* cu computere funcționale, cu o bibliotecă întreagă de cunoștințe de pe Vechiul Pământ, pe care nu le vor înțelege bine niciodată și, mai la subiect, cu un know-how pe care îl pot descifra parțial. Nu s-au târât cu greu din Epoca de Piatră. Începuturile lor au fost în spațiu și, deopotrivă, sub apă. În felul lor, conștientizează că sunt o specie aleasă și că li s-a oferit o lume și

toate cheile pentru a-i dezlega misterele.

Își amintesc de Senkovi, de la a cărui ultimă suflare s-au perindat generații întregi. În orașul lui Paul, care trece și acum printr-o fază de divizare a resurselor și populației, există un monument al creatorului și patronului lor. Dacă ar mai fi trăit să-l vadă, Senkovi nu ar fi știut nici la ce se uită (l-ar fi considerat un obiect de artă), nici că toți cetățenii îl atingeau și înotau în jurul lui cu o tandrețe și un respect ieșite din comun. E un obiect din sticlă și plastic, așezat în picioare, care aproape că atinge cu vârful suprafața apelor tumultuoase. Octopodele nu creează reprezentări artistice ale ființelor vii, pentru că a fi viu înseamnă a te schima și a afla în mișcare perpetuă. Monumentul reflectă reacția emoțională a sculptoriței la moartea lui Senkovi, descrisă de brațele ei numeroase cu niște numere reci, introduse în dispozitivele din fabrici pentru a obține un singur cenotaf în amintirea lui, care să dăinuie în oraș peste veacuri.

Apele gem de creaturi vii pe care octopodele le pot prinde și mânca. În plus, au ferme de moluște care, practic, se întreține singure. Suprapopularea e o problemă locală, dar, în prezent, planeta întreagă e o moșie nerevendicată. Cetățenii octopozi se răspândesc pe fundul mării – la adâncime, în apă mai puțin adâncă, chiar și pe pantele munților care sparg suprafața oceanelor. Viteza cu care se împrăștie depinde numai de ritmul în care construiesc mașinării și locuințe, precum și de resursele care pot fi extrase de pe planetă. Nu au prădători și nici nu îi pasc multe primejdii, dar asta nu-i împiedică să se ia la bătaie între ei. Luptele reprezintă doar o parte a interacțiunii lor sociale, la fel de naturale ca discuțiile cotidiene.

Creează sculpturi abstracte, ca monumentul sus-amintit, scriu poezie cu pielea lor, se unduiesc într-un balet al flexibilității. Pentru caracatițe, activitățile acestea nu sunt separate de traiul propriu-zis. Depun mari eforturi pentru a-și controla transpunerea emoțiilor în forme vizuale. Octopodele care sunt cele mai pricepute la a-și etala universul interior invizibil sunt la fel de respectate ca acelea care luptă cel mai înverșunat. Un public e mai ușor de impresionat dacă îl captivezi, în loc să-l hărțuiești.

Bineînțeles, caracatițele sunt curioase foc. Virusul le-ar fi inoculat trăsătura aceasta dacă ar fi trebuit, dar au moștenit-o deja în foarte

mare măsură de la strămoașele lor, când a început Senkovi să se joace cu ele. Chiar și fără amenințări care să le modeleze comportamentul, ele se extind grație unei frenezii a experimentării. Coroana le furnizează acel „dar dacă...?", iar calculele din rețeaua Atingerii le asigură mijloacele de a-și lămuri enigmele. Inovează și improvizează, pentru că fiecare frântură pe care o cunosc despre lume nu e decât o trambulină spre o altă întrebare. Pun totul sub semnul întrebării. Cu excepția unui lucru.

Interdicția pusă de Senkovi rezistă și acum. Mormântul diform, ultima navetă de pe Nod, există încă, împânzit cu o crustă de faună marină, acoperit de alge, pe jumătate îngropat în mâl. Oricât s-ar extinde, civilizația lui Paul nu se apropie de el; de jur-împrejurul lui, fundul mării e neatins. Zona e foarte la îndemâna octopodelor, dar ele se țin departe de ea, pentru că respectă interdicția pusă de un om care s-a stins din viață.

3

Ajungem acum puțin mai aproape de ziua de ieri, doar la un secol-două înainte ca portiidele și camarazii lor oameni să stârnească valuri printre octopode.

Civilizația de pe Damascus nu a avut o evoluție dinamică de-a lungul veacurilor, nici al mileniilor. Filosofii octopozi ar considera absurd caracterul inevitabil al istoriei. Istoria șerpuiește și se adună, își ia avânt și plonjează brusc, însă deseori se retrage pe teritorii deja familiare. Absența pericolelor, darul tehnologiei, natura abstractă a gândirii cefalopode – toate acționează împotriva oricărui imbold de progres organizat. La fel, modul în care abordează caracatițele documentele istorice e foarte diferit de al oamenilor. *Aegean* și sistemele ei au clacat demult, dar înainte de asta au fost copiate și perfecționate. Sunt zeci de cabluri de lift împrejurul lumii lor, prinse de fundul mării și înălțându-se spre cosmos ca niște brațe întinse. O umbră a lui *Aegean* stă dincolo de marginea palidă a atmosferei: seamănă cu nava originală, dar e îmbunătățită în maniera intuitivă și hazardată a locuitorilor de pe Damascus. Au menținut rețeaua de comunicare universală și, după numeroase eșecuri, au imitat implanturile cibernetice pe care predecesorii lor umani le-au luat drept sigure. Cel puțin zece la sută din populație e prezentă permanent în spațiul virtual generat de rețeaua lor, folosindu-l pentru proiecte, artă și distracție. Limbajul tehnic octopod, care stă la baza interacțiunilor cu mașinăriile planetei, este construit pe scheletul vechilor sisteme umane, modificat pentru a fi utilizat mai ușor de către octopode, dar a rămas într-o formă ușor de recunoscut de o navă de pe Vechiul Pământ.

Nu au alt limbaj scris. Limba și comunicarea sunt spontane, imposibil de fosilizat în reprezentări sterile de gânduri și idei. Au doar înregistrări cinematice: dansuri, lupte și dezbateri vechi de câteva secole, înregistrate ca spectacole, nu ca documente istorice. Cultura lor există ca un nestatornic spirit al veacului, deși tehnologia lor e riguros documentată de mii de ani.

Octopodele au oscilat prin timp ca apele care se retrag sau se

revarsă. Uneori, o mare parte a lor a trăit generații la rând ca moluștele banale de pe Pământ, strămoașele lor, în vreme ce altele, puține la număr, au întreținut mașinăriile ori au dus o viață dominată de tehnocrație. Alteori, populația a fost străbătută de o inspirație fulgerătoare. Fiecare caracatiță era savant, redescoperind ceea ce primiseră strămoșii ei, dar pierzându-se în speculații care nu duceau nicăieri, sau făcând descoperiri noi, la care constructorii lui *Aegean* nici nu ar fi visat. Apoi, peste un secol, jumătate din cunoștințe erau lăsate să se umple de praf virtual în baze de date, fiindcă civilizația care le-a acumulat devenea interesată de alte lucruri. Nivelul dezvoltării științifice octopode a tot crescut de-a lungul generațiilor, dar, din moment ce există flux, există și reflux. Dacă ar putea să studieze perioade atât de lungi, istoricii umani și-ar smulge părul din cap văzând că din haosul cultural amorf de pe Damascus lipsesc cu desăvârșire dovezile documentare.

Alți istorici ar remarca și că, deși au ieșit la viață ca Atena din capul lui Zeus, înarmate până-n dinți cu o tehnologie care le-ar fi putut nărui lumea din temelii, octopodele au rezistat vreme îndelungată. S-au bătut și s-au luat la harță necontenit, dar nu s-au distrus niciodată ca specie.

Însă toate lucrurile bune trebuie să aibă un sfârșit, și iată cum se întâmplă asta în cazul cefalopodelor. Fluctuațiile interminabile din cultura lor au condus la un moment de criză. Întocmai ca la oameni, acesta este rezultatul succesului prea mare.

Zona locuibilă de pe Damascus este uriașă în comparație cu Vechiul Pământ. Nu există continente și insule; tot fundul mării le-a stat la dispoziție spre a fi colonizat și l-au colonizat. Populația planetei numără acum aproximativ 39 de miliarde de caracatițe. Au atins limita capacității ecosistemului lor cu multă vreme în urmă, dar s-au întrecut pe ele în ingeniozitate în repetate rânduri. Au ajuns în sistemul solar și au născocit noi metode de a aduna ce au găsit acolo, construind pe orbită pentru a-și asigura tot mai mult spațiu, improvizând întruna. Totuși, asemenea oamenilor, nu sunt capabile să înfrunte problema, nici să ia măsuri ca s-o atenueze. Aceeași ingeniozitate le înrăutățește acum situația. Echipamente stricate, gunoi, experimente ratate, toate ocupă porțiuni de pe fundul mării

care ar putea fi locuite de hoardele înghesuite. Populația întreagă migrează sau se bate până la moarte pentru un spațiu de locuit, din ce în ce mai redus. Milioane de minți strălucite se confruntă cu problema asta în fiecare zi, concep sute de inovații și elaborează zeci de planuri științifice revoluționare. Soluția e întotdeauna după colț, dar fiecare se înghesuie în spațiul personal al altuia, lucru pe care caracatițele nu l-au suportat niciodată perioade mai lungi.

Caută salvarea în spațiu, la fel ca strămoșii lor. La ecuator, inelul habitatelor din jurul fiecărui terminal de lift se tot extinde. Majoritatea octopodelor de pe planetă consideră ideea de a locui în spațiu tulburătoare, dar s-a creat o adevărată mișcare separată, în dezvoltare: fiecare oraș subacvatic revendică un sector de cer pe care să-l numească al lui și să facă din el o colonie proprie. Habitatele orbitale nu au nici măcar gravitație artificială, dar moluștele nu prea au nevoie de ea, iar expunerea prelungită la imponderabilitate le provoacă mult mai puține probleme de sănătate decât unui om – nu au oase care să se rupă.

Nu s-au limitat, în niciun caz, la orbita planetei Damascus. Au trimis sonde pe planeta-soră, Nod, dar numai ca să o survoleze, nu să aterizeze pe ea. Interdicția lui Senkovi e valabilă și acolo. Sunt și exploratori gata oricând să o testeze, dar fie sunt împiedicați să ajungă prea departe, fie apare un paznic care îi face să se răzgândească. Atingerea, partea rațională, subconștientă a facultății lor cognitive, accesează înregistrările păstrate cu credință din zorii civilizației lor și înțelege că pe Nod îi paște o primejdie, așa că o lasă să doarmă.

În schimb, octopodele țintesc periferia sistemului solar. Acolo, între Damascus și giganții gazoși, există o centură largă de asteroizi pe care o exploatează de secole întregi. Inițial cu mașini, apoi cu stații cu echipaje care au sfârșit dezastruos de prea multe ori, iar acum, cu agenți modificați genetic, tardigradele umile cu care împart oceanele. Caracatițele au creat, la rândul lor, o viață nouă, deși minerilor le lipsește ceea ce s-ar numi intelect. Asta însă s-ar putea schimba în viitor ori s-ar fi putut schimba, înainte ca situația să devină atât de gravă.

Lucrurile nu mergeau prea bine nici înainte de a se agrava.

Conflictele subacvatice s-au răspândit și pe așezările orbitale. Existau în orice moment o sută de facțiuni și orice individ sau coterie putea schimba tabăra neanunțat, în funcție de toane. Se purta un război pe care nu-l putea câștiga niciuna dintre facțiuni, pentru că nimeni nu rămânea de aceeași parte a baricadei două zile la rând.

✦

Paul, noul Paul din ultimele zile, locuiește într-unul din orașele mai mari, o conurbație ivită cu un secol în urmă într-o dorsală adâncă, în care apa era metalizată din cauza vulcanismului, dar cel puțin nu venea nimeni să se îngrămădească pe lângă el. Acum, trăiesc acolo un milion de caracatițe, în condiții tot mai greu de suportat. În cartierul lui Paul, unul dintre cele mai vechi, găurile, conductele și cutiile originale aruncate la nimereală au fost acoperite de un recif proaspăt, iar apa e vâscoasă din cauza efluenților. Anoxia bântuie străzile și se furișează în bârloguri, asfixiindu-i pe locatari. Nu vechile procese geologice omoară, ci proasta circulație a apei, care determină acumulări de substanțe toxice. Vecinii sunt prea mulți și prea apropiați unii de alții, iar orașul a fost înființat la repezeală, fără o planificare serioasă. Cel mai greu le e tinerilor. În mentalitatea cefalopodă există un anumit nivel de sentimente paterne, un germen de îngrijorare maternă transformat de virusul Rus-Califi într-o loialitate cel puțin reziduală față de odraslele personale, în special, și de tineri, în general.

Paul și-a văzut progeniturile murind, plutind fără viață în apa tulbure, trupurile lor intrate în putrefacție înrăutățind condițiile deja periculoase. A văzut pierind prea multe generații de pui proaspăt ieșiți din ou, prea multe ouă din care n-a ieșit niciun pui. Tinerii sunt omorâți devreme, pentru că toată lumea e flămândă și o altă trăsătură ancestrală, una care scapă de cătușele virusului în condiții de stres, e canibalismul.

În alte părți ale orașului, locuitorii o duc mai bine, după cum o arată nuanțele întunecate și furioase ale pielii lor. Paul s-a bătut cu vecinii aceștia pentru resturi, apa cea mai curată și sălașurile cele mai luxoase. Astăzi, se târăște afară din casa lui amărâtă și se simte altfel. Poate că otrăvurile i-au afectat creierul într-un anume fel. Sau poate că l-a vizitat inspirația.

Se ridică deasupra vecinilor lui înghesuiți, ca să fie văzut bine. De obicei, asta invită la atac, iar cei disperați și sărmani își petrec viața ascunzându-se și târându-se, dar Paul, cerșetorul oprimat, își lasă Deghizarea să strălucească puternic și deschide ecluzele emoțiilor sale, pentru ca Atingerea lui să vibreze și să se contorsioneze, intenționând astfel să dea sens emoțiilor sale. O mie de ochi cu pupila cât o fantă îl țintuiesc în timp ce-și unduiește mantia, etalând furie și disperare în tiparele negre de pe pielea sa rănită. Ce i-o fi venit? Sigur e ceva lăuntric. Astăzi, Paul spune „destul", s-a săturat de viața asta, de apa murdară, i-a ajuns să tot fie bolnav. Unduirile corpului său sunt o chemare sălbatică la arme. Unul câte unul, spectatorii țâșnesc lângă el ca să i se alăture, să-i imite culoarea și ținuta. Inamicii devin aliați fără să forțeze nicio graniță. Într-o oră, se adună cu sutele, sunt deja o mie, toți uniți și acoperind orașul ca un covor de cauciuc, decișI să-i atace pe cei care beneficiază chiar și de un singur avantaj în plus, să rupă și să spintece, să redistribuie substanța orașului pe fundul mării. Din cauza disperării, a pierderilor, a otrăvirii cu metale grele reziduale.

Scena se repetă în toate orașele de pe Damascus. Sunt o rasă pătimașă cefalopodele astea. Au niște limite, iar uneori poezia distrugerii e singura formă de artă care le-a mai rămas. Acest Paul va muri. Vor muri cu miile numai în acest oraș, ca și cum întreaga metropolă e o singură fiară care-și întoarce brațele nenumărate împotriva ei însăși, până când va fi sfâșiată de propria dorință arzătoare de viață. Paul plutește în fața noilor săi adepți, fluturând din tentacule de parcă ar fi drapelul armatei lor. În mintea lui, asmuțită împotriva privațiunilor și nenorocirilor îndurate, aceasta este cea mai frumoasă realizare a sa.

4

O generație mai târziu.

Vasul lui Salome are un echipaj de nouă membri, dar un efectiv viu de 117 membri. Salome nu se numește pe sine așa, bineînțeles. Caracatițele au un gestalt de mișcări, culori și texturi ale pielii prin care o Coroană se identifică în fața alteia. Acest gestalt se modifică în timp, după evenimente mărețe ori traume, suferind variații pe aceeași temă, astfel încât caracatițele să fie recunoscute și să arate lumii că nu mai sunt cum au fost de mai demult. Un nume în sine poate fi un spectacol de poezie impecabil. Atingerea se identifică pe sine cu altă denumire, una scrisă în codurile antice și transmisă de la un ganglion nervos la altul, comunicată de ventuzele și tentaculele neastâmpărate și provenită din numele biblice străvechi, pe care li le-a dat Senkovi cel pus pe glume. În sistemele electronice la care e conectată permanent, apare ca Salome, una dintre multele care au fost, plus un șir de numere ca să o deosebească de ele.

Vasul pe care îl conduce a fost conceput ca o Navă-casă, un habitat orbital care să mai reducă din populația în exces de pe planetă, ai cărei locuitori se scuipă între ei în orașele aglomerate până la refuz de pe planetă. Cel puțin o parte din ocupanții așteptați și-au mutat acolo reședința înainte ca, din cauza unei schimbări de opinie, vasul să fie rechiziționat în alte scopuri. Rezidenții civili au rămas la bord în ciuda riscurilor, întrucât cabinele de acolo sunt preferabile haosului mortal din orașe.

Nava lui Salome – haideți să-i spunem *Revendicatorul lucrurilor mărunte,* într-o traducere modestă a sensului pe care îl dă caracatița când se referă la ea – este o sferă, ca majoritatea navelor octopode. Fuzelajul ei este o membrană dublă, rigidă sau maleabilă în funcție de nevoi, care se dilată sau se contractă după cum variază volumul de apă din interior. Suprafața interioară e înțesată de orificii la distanțe regulate, cel puțin o mie, fiecare transformat într-un sălaș pentru o caracatiță. Când nava călătorește pașnic, ca acum, orificiile sunt deschise și ocupanții au un geam prin care văd stelele pe o parte și au acces la apa din interiorul imens al navei, pe partea cealaltă. Centrul

de comandă, unde lucrează Salome și echipajul ei, se află în mijlocul navei, protejat de spațiul înconjurător și conectat la propulsoarele de pe fuzelaj, dar și la alte sisteme adăugate ulterior, dar care n-au fost proiectate pentru un vas sedentar ca acesta.

Dacă octopodele ar fi evoluat natural, bineînțeles, nu ar fi ajuns în spațiu niciodată. *Revendicatorul* cântărește de o mie de ori mai mult decât navele oamenilor. Ingineria aerospațială nu ar fi suficientă pentru a ridica pe orbită o navă plină cu apă din programul Apollo sau Vostok. Octopodele ar fi rămas prizonierele câmpului lor gravitațional dacă nu ar fi stabilit deja o legătură cu spațiul. În situația actuală, apa care umple *Revendicatorul* provine din activitatea de minerit practicată de tardigrade pe asteroizi și e recanalizată de la marginea sistemului solar spre punctele de colectare de lângă Damascus, pentru a fi epurată și pentru a deveni favorabilă traiului. A transporta un asemenea volum de lichid de pe planetă implică un volum de energie pe măsură, deci ar fi o soluție nerealistă.

Tocmai spre punctele acelea de colectare se îndreaptă Salome, ca să le inspecteze. Centura de asteroizi conține o bogăție de minerale, combustibil și toate cele necesare pentru a regenera întreaga planetă, permițând octopodelor să se extindă în spațiu și să-și rezolve toate probleme, cu excepția uneia: timpul. Deși tardigradele se înmulțesc în zonele întunecare ale centurii, rata lor de extracție e prea lentă pentru ca Damascus să evite un dezastru. Rezervele sunt limitate, deci intens disputate. O mie de facțiuni se aliază numai ca să se destrame, ajungând mult prea des să se bată între ele. Scurtele încăierări și hărțuirea tipică firii lor au dobândit proporțiile unui conflict spațial.

Acest punct de colectare este un obiect uriaș, o comoară de resurse. Din moment ce a încetat să mai transmită, Salome s-a temut că a fost distrus de o facțiune, dar echipajul o anunță că instrumentele l-au detectat la locul lui, deși înclinat într-un unghi greșit, așa că resursele aruncate de minerii îndepărtați în câmpul lui electromagnetic sunt redirecționate. Sub ochii ei, un nou calup de rezerve care se apropie de câmpul magnetic al vasului uriaș cotește spre un recipient inamic distant. Punctul de colectare alternează

unghiuri de lansare opuse, pentru ca relocarea newtoniană a fiecărei încărcături să o devieze înapoi spre poziția lui centrală de așteptare. Salome nu se miră. Sistemele navei transmit o rafală de culori palide, anunțând un pericol. Nu se va demite să dea ordine civililor pe care i-a târât după ea, dar cei mai înțelepți dintre ei își vor părăsi culcușurile și se vor retrage în adăposturile construite în jurul centrului de comandă. Circulația normală a apei în jurul perimetrului se întrerupe, iar dacă vasul va face manevre, volumul de apă va începe să se rotească, rămânând în urma evenimentelor cu o inerție colosală. Locuințele mărginașe vor fi izolate și orice înotători expuși vor fi omorâți. În siguranță vor fi doar cei apropiați de centru, unde mișcarea se simte mai puțin. Nu că *Revendicatorul* ar putea zbura prin spațiu ca un fluture: odată ce volumul de apă se deplasează în orice direcție, e nevoie de foarte multă atenție ca să-i schimbi cursul.

Îi sosesc rapoarte – Atingerea ei este conectată de comenzi la Atingerile echipajului. A fost detectată altă navă, mai mică decât *Revendicatorul,* dar destul de mare și probabil cu un design mai adecvat pentru luptă. Încercările de comunicare sunt ignorate. Salome simte că nu e bine să mențină un curs previzibil. Atingerea ei dă ordine echipajului responsabil cu propulsoarele și Nava-casă începe să se abată de la curs. Motoarele de pe o parte accelerează conversia masei în energie până la nivelurile de criză, descompunând atomii de combustibil și canalizând energia rezultată către exterior. În situații critice, propulsoare se alimentează chiar cu apa din navă, descompunând-o până se aprinde. Într-o bătălie în tangaj, o navă octopodă își devorează treizeci la sută din volumul total ca masă de reacție.

Nava inamică atacă: mai întâi cu proiectile care se vor autoghida spre *Revendicatorul* mătăhălos, apoi cu vase de vânătoare. Salome le-a anticipat mișcarea. Membrii mai zeloși ai echipajului ei sunt deja la propriile lor centre de comandă; vasele lor mai mici, îngrămădite în burta Navei-casă ca niște ouă, țâșnesc prin membrana fuzelajului exterior într-un jet de gheață. Cel mai mare e un distrugător care va sta pe orbita *Revendicatorului* și îl va apăra de proiectile și de navele mai mici; celelalte sunt șase nave de vânătoare care gonesc prin spațiu cu o agilitate de care vasele mai mari nu sunt capabile. Nu au

decât motor, armament și un compartiment îngust pentru un singur pilot, învelit într-o membrană dură, cu brațele încolăcite în jurul comenzilor și un flux de apă reciclată prin înveliș. Zboară unele în jurul celorlalte, propulsoarele lor zgâlțâind piloții când se apropie de navele inamice masive. Ajunse la ele, vor tăia dușmanul cu laserele și îi vor împrăștia măruntaiele lichide sub forma unor cozi de cometă lungi, din particule de gheață. Unele ar putea încerca și proiectilele cu accelerație magnetică. Șocul hidrostatic pe care îl provoacă atunci când spintecă Nava-casă ar ucide caracatițele rămase de capul lor prin apă, dar, dacă reușesc să nu lovească totuși centrul de comandă adânc îngropat, agilele proiectile ar străpunge pur și simplu navele și ar ieși fără să facă victime, pentru că membranele se fac etanș în spatele lor și nu scapă decât poate câțiva stropi de apă.

Caracatițele nu au sărbătorit momentul când și-au dat seama că au depășit realizările tehnologice ale creatorilor lor, însă modificările de tehnologie care au făcut posibilă apariția *Revendicatorului* întrec orice închipuire a inginerilor care au construit nava *Aegean*.

Salome a trimis deja o solicitare de ajutor către Damascus. Cel mai probabil, nu sunt nave prietene care să le vină în ajutor la timp. Foarte posibil, habitatul ei civil, acum reorientat spre alte scopuri, e surclasat de oricare dintre vasele care îi pândesc sosirea. Totuși, ea, dar și echipajul vor lupta până la capăt și poate că inamicul, indiferent cine e, va fi la fel de nepregătit ca ei. Neamul lui Salome nu știe ce înseamnă certitudine, nu se lasă condus de tradiție sau de istorie, nici de sentimentele din ziua anterioară, ci trăiește clipa, iar în clipa aceasta Salome și echipajul ei decid să lupte. Mâine poate că se va împrieteni cu dușmanul și se vor uni împotriva unui alt front. Deocamdată, pielea ei cântă un imn de luptă furios, iar tentaculele îi calculează vectori și propun soluții de tragere.

✦

Rebekah pilotează o navă de vânătoare a *Revendicatorului,* înghesuită în sectorul central îngust, puțin mai mare decât un tors uman. Cele opt brațe se extind în interiorul navei, cuplate direct la sisteme. Și nava aceasta e sferică, cu propulsoare de jur-împrejur, dar dacă *Revendicatorul* e o namilă anevoioasă, prizonieră a propriei inerții, ea e ca o pană, cu o rețea de aliaje foarte ușoare în jurul

globului micuț al echipajului. Se rotește în zbor nebunește, își schimbă direcția cu viteza gândurilor pilotului, arzându-și masa de reacție și descriind curbe largi, pentru a se feri de proiectilele aruncate de vasele inamice în direcția Navei-casă. Pe acelea le va intercepta și le va anihila distrugătorul de pe orbită. Înflăcărată și agresivă, Rebekah e gata de atac.

În prezent, își numește vasul mărunțel *Acea parte a minunii care este a mea* sau cel puțin așa s-ar traduce, aproximativ, părerea ei despre el. Îi dă alt nume tot timpul, schimbând tema așa cum își schimbă propria nomenclatură: nava e întotdeauna aceeași și întotdeauna diferită.

Navele de vânătoare inamice se apropie de ea cu viteză. Partea din Atingerea ei care operează senzorii comunică direct cu colegii ei de pe nave de vânătoare. Consensul învinge până la urmă: misiunea ei e să atace fără ezitare. Alții se vor bate cu inamicul și-l vor hărțui. Rebekah nu simte decât agresivitate și furie îndreptățite. *Zdrobește-i* este aproximarea cea mai bună a dorinței sale, iar Atingerea ei se contorsionează și se curbează pentru ca dorința să devină realitate.

Are o vedere foarte bună a navei inamice. Tentaculele ei trimit date *Revendicatorului* chiar în timp ce mica ei *Minune* se apropie tot mai mult. E un vas construit în scop militar, sub formă de lacrimă, urâțit de sistemele de armament. A trecut prin multe bătălii. Îl simte ca pe un bătrân monstru marin, epuizat și plin de cicatrice, slăbit din cauza sângelui pierdut. S-a dat o luptă pentru controlul punctului de colectare și probabil că e singurul supraviețuitor.

Trimite o nouă salvă spre *Revendicatorul* aflat la mare distanță și Rebekah percepe senzația bruscă de teamă de pe nava ei mamă. Atingerea ei o traduce într-un raport compact despre traiectorie și încărcătură care, speră ea, va ajunge la Salome înaintea proiectilelor, pentru ca ea să le poată distruge.

Din punctul de vedere al armelor, nava militară e superioară *Revendicatorului,* însă nu are un distrugător care să stea pe orbita ei și să anihileze vase mici de vânătoare, cum e *Minunea.* Navele ei de vânătoare – foarte puține la număr, încă o indicație a pagubelor suferite – se luptă cu semenii lui Rebekah, dar ea observă una ascunsă sub burta navei militare chiar în clipa în care aceasta deschide focul

împotriva ei.

Rebekah vrea ca proiectilele s-o rateze. A ajuns pilot tocmai datorită abilității ei de a executa manevre de mare viteză. Atingerea ei calculează și execută, o rotește și o propulsează dincolo de bateriile de tun, păcălind proiectilele inamice. Adversarul o urmărește, dar ea are un avantaj de patru secunde de zbor de-a lungul suprafeței dorsale a navei militare. O copleșește dorința de a ucide, de a strangula, de a zdrobi. Neuronii distribuiți pe Atingerea ei calculează rapid rezervele de energie ale navei, câtă masă mai pot arde, câtă energie e stocată în celulele care alcătuiesc jumătate din încărcătura *Minunii.* Inamicul e aproape. Dorințele ei se intensifică. *Până la capăt,* își spune. *Lovește și ucide.*

Laserul – diferit de un instrument civil numai prin raza de acțiune și putere – acționează, străpungând membrana argintie a navei militare. În prima secundă și jumătate, rețeaua avansată de distribuire a căldurii din învelișul exterior rezistă, dar Rebekah golește toată energia *Minunii,* concentrând-o în fasciculul acela. În clipa următoare, taie o porțiune avariată mai demult și reparată de mântuială. Laserul intră adânc, taie un propulsor, zgârie marginea cadrului armelor. Pagubă colaterală: lovitura de grație se produce atunci când toată energia aceea se întâlnește cu apa dinăuntru și provoacă o explozie instantanee. Tăietura făcută de Rebekah în membrană, care în mod normal se sigilează într-o fracțiune de secundă, se extinde pe o treime din lungimea navei și apa țâșnește în spațiu, devenind o coadă lungă de cristale de gheață.

Cele patru secunde ale navei de vânătoare inamice trec, iar ea bâzâie furios în preajma navei militare înainte de a se izbi de jetul de gheață, dezintegrată din cauza impactului la mare viteză. Forța apei scurse din nava militară o împinge în direcția opusă, propulsoarele trag aiurea când echipajul încearcă s-o țină sub control. Următoarea salvă de tun, trasă de membrii prea obsedați să distrugă ca să pună stăpânire pe acțiuni, agravează problema, nava în formă de lacrimă răsucindu-se necontrolat în jurul axei sale. O gheară de gheață spintecă *Minunea,* avariază propulsoarele și îi deformează cadrul delicat, răsucind-o ca pe-un titirez. Rebekah se luptă să recapete controlul asupra ei.

Avariată, reușește să se redreseze cât de cât și folosește puțina energie rămasă ca să se îndrepte șchiopătând spre *Revendicator,* încercând să contacteze nava-mamă ca să vadă dacă mai e acolo. Dar toate astea le face subconștientul său. Coroana ei e absorbită de nava militară care se rostogolește și se tot rostogolește, cu jumătate din cadru acoperit de un înveliș de gheață. Punctul de colectare nu e destul de mare pentru forța gravitațională, dar nava militară alunecă neputincioasă în câmpul magnetic veșnic flămând, care încearcă, în mod curajos, să o expedieze în depozitul inamic cu o viteză la care biata navă nu a fost proiectată să reziste. O clipă, din ea rămâne doar o siluetă care aduce doar vag cu o navă, pentru ca în următoarea să se transforme într-un nor de gheață și metal și urme de material biologic. Punctul de colectare se dezechilibrează și începe să plutească în dezechilibru, reacționând în așteptarea unui asteroid care nu e acolo.

Magnific, spune pielea lui Rebekah, apoi sistemele de comunicare ale *Revendicatorului* contactează *Minunea,* zicându-i: *Vino acasă, vino acasă.*

5

Au trecut o mie de ani de când a căzut această stea.

O altă caracatiță. Haideți s-o numim Lot.

Lot s-a născut pe orbită și a crescut într-o coterie puternică, stăpână peste trei lifturi spațiale și cu o viziune mai amplă, neîmpărtășită de restul membrilor speciei. De la înălțimea poziției lor impresionante, membrii ei au urmărit degradarea treptată a civilizației de pe planetă și au trăit frustrarea și teama pentru viitorul ei. Printre caracatițe, acestea sunt sentimente neobișnuite; ele trăiesc emoția clipei, lăsând planurile pe termen lung în seama Atingerii, care se ocupă cu asemenea calcule. Totuși, în virtutea conectării permanente la rețeaua virtuală complexă, octopodele din comunitatea lui Lot au privit mai departe. Au estimat viteza apropierii de colaps, au pus-o în relație cu ritmul de avansare al științelor orbitale și au trasat graficul cu inevitabila pantă descendentă care ducea la dezastru. Și, da, a existat o anumită afectare, au apărut multe posturi declamatoare și modele ale pielii care au deplâns vremurile tragice. Totuși, au ajuns la un consens: a căuta soluții pentru un viitor strălucit. Au pompat resurse în cercetarea științifică făcută de alte minți mai tehnice decât a lor. Au trimis delegații la alte grupuri, ca să se bată, să se certe și să-i contamineze pe foștii dușmani cu microbul reconstruirii. Cât a trăit Lot, au făcut progres după progres, luând-o înaintea tuturor.

Apoi, doar cu zece ani în urmă, s-au înmulțit războaiele orbitale pentru resurse – Damascus socotește timpul în ani. Caracatițele nu le numesc războaie, ci o continuare a luptei pentru dominație cu alte mijloace, dar Senkovi așa le-ar fi considerat. Confruntări armate pentru produsele de minerit, ca aceea în care au triumfat Salome și Rebekah, aveau loc în tot sistemul. Colectivul lui Lot se bătea la fel de mult ca altele, justificându-și mijloacele violente prin scopurile urmărite. Ideologic, erau presați, pe de o parte de clici egoiste, care nu urmăreau decât să-și asigure propria supraviețuire și influență, iar pe de alta, de marile alianțe planetare care, da, apreciau la justa valoare orice descoperire care le îmbunătățea condițiile de trai, dar

aveau nevoie de resurse *acum* pentru a supraviețui. Luptele dintre navele cărora li s-a dat o nouă folosință, în spațiile reci dintre Damascus și centura de asteroizi, s-au transformat într-un război total împotriva nucleului din jurul liftului unde își făcuseră sălaș Lot și ai lui. Ar fi un neadevăr să spunem că își aduce aminte bătăliile, pentru că mințile octopode nu funcționează așa, dar există date păstrate de tentaculele lui încleștate, iar el simte golul lăsat de colegii, prietenii și rudele care nu au mai ajuns pe planetă. A fost și un incendiu, în ziua când Lot a alunecat de sus pe cablul cel lung pentru a-și lua locul pe planeta de jos, aglomerată, furioasă și pe jumătate intoxicată. E frustrat, iar această stare de spirit este un lucru teribil pentru o specie care acționează în virtutea emoțiilor și are pretenția ca arhitectura sa neuronală elaborată să găsească o cale de a-și îndeplini dorințele *acum*. Dar dacă dorințele nu pot fi îndeplinite, oricât de ingenioasă ar fi Atingerea? Unele probleme persistă în ciuda soluțiilor progresiste, iar asta determină un fel de feedback, un fel de nebunie. Dă naștere eroilor și liderilor, dar nu neapărat unii care fac fapte bune.

Lot e chinuit de vise despre ceea ce ar fi putut să fie, nu detalii, doar o senzație enervantă că lucrurile ar fi putut sta altfel, mai bine. Atingerea sa e neputincioasă în fața dorințelor lui nebunești: nu poate da timpul înapoi. Tot ce știe Lot e că măreția a fost la un pas de el și că, dacă și-ar fi întins tentaculele cât sunt ele de lungi, ar fi putut atinge viitorul acela de aur. S-au inițiat proiecte pentru agricultura orbitală accelerată, pentru microorganisme care filtrează toxinele; colective de genii au lucrat la noi metode de a înota în spațiu, minți de ingineri suficient de flexibile ca să se strecoare printre locurile strâmte lăsate de legile relativității...

Toate s-au dus pe apa sâmbetei, iar planurile acelea vor fi duse la capăt peste câteva generații, mult prea târziu sau niciodată. Lot a trecut de la optimism la resentimente când a coborât în câmpul gravitațional al planetei Damascus, din care știe că nu va mai scăpa vreodată. Singurul lucru care l-ar înăcri și mai mult ar fi să știe că greșelile alor săi sunt o oglindă a greșelilor celor care i-au creat.

Lot are adepți cu minți asemănătoare, fie mânați de viziuni utopice, fie la fel de pierduți și disperați ca el, atrași de postura lui

aproape mesianică. A văzut viitorul glorios, de după sărăcie. Experienţa l-a marcat, conferind limbajului corpului şi Deghizării sale o strălucire care doar la puţini se manifestă. Caracatiţele nu se împacă bine cu certitudinea, dar susţinătorii lui Lot au pierdut suficient ca să comită păcatul de moarte de a urma orbește pe cineva care pare că știe ce face.

Comunitatea orbitală a lui Lot a cercetat temeinic vechile documente, căutând fărâme de cunoaștere rămase de la strămoșii lor – Poporul lui Senkovi, așa cum figurează în bazele de date. Lot a urmărit, înțelegând numai pe jumătate, copii antice ale copiilor unor copii ale unor copii ale înregistrărilor, văzând siluetele pătrățoase, ciudate ale oamenilor, pielea lor mută, mișcările lor rigide. Știe totul despre porunca dată de Senkovi, singura regulă care nu trebuie încălcată. Acolo, sub un recif, îngropat sub o movilă de noroi, doarme de milenii întregi un secret. Acolo e o zonă rămasă necolonizată în ciuda aglomerației, deși e înconjurată de activități industriale care intoxică apa cu agenți poluanți și otrăvuri.

Lot nu știe decât că îi așteaptă un viitor falnic, dincolo de... *ceva*. Gândurile lui, circulând în buclă de la Coroană la Atingere și înapoi, nu găsesc bariera pe care trebuie s-o ocolească, gaura prin care să se furișeze ca să scoată la lumină ceea ce știe că e posibil. Prea multe grupuri, coterii și idei prostești stau între el și idealul său. Are nevoie de o armă.

Nu există nimic în cele rostite de Senkovi – imperfect codificate pentru o minte octopodă – care să definească secretul acela drept armă, dar Lot a făcut un salt logic și a dedus că e vorba de un pericol. Dar poate că tocmai un pericol destul de mare va transforma radical lumea, o va scăpa de gunoaie și murdărie și va elimina prostia. Poate că îi va calma și furia care s-a cuibărit în el ca un crab de când a fost nevoit să-și abandoneze casa de pe orbită.

Lot și ai lui s-au bătut și au ucis pentru echipamente de excavare și tăiere și le-au adus în locul acela interzis. Au dat la o parte crusta de corali, bureți și scoici, veche de mii de ani, suprafața vie, apoi straturile de faună moartă, au scotocit tot mai adânc, până au dat de metalul neatins, pe care încă se vedea unde fusese topit de oglinzi la reintrarea în atmosferă.

Lot nu are niciun plan cu privire la cele ce se vor întâmpla. A fost presat și presat, împins înapoi într-un cotlon îngust al minții sale din care nu mai poate ieși, oricât s-ar zbate. Nu știe decât că, negreșit, *ceva* trebuie să se schimbe ca să-i salveze lumea, iar aceasta e cea mai drastică schimbare la care se poate gândi.

Ai lui comandă dronelor să taie în peretele mormântului antic. Metalul acela a venit de pe altă lume, cea interzisă. A căzut din cer. Lot simte frică și respect și parcă vede cum se mișcă pârghiile istoriei.

Când peretele e spart, apa mării năvălește înăuntru și aerul stătut din mormânt iese cu viteză, parcă nevrând să fie martor la ceea ce va urma. Apa, care e comună tuturor pe Damascus, umple fiecare colț al navetei. În interior, ceva ce seamănă cu un om îngropat acolo în zorii civilizației, ridică ușor capul.

6

Ne trezim

din somnul criptic.

Suntem într-un mediu nou.

Vasul nu a rezistat. Generațiile noastre au întins arcurile moleculelor, pentru a fi Mai-mulți-dintre-Noi. Până când, deși păstrăm forma vasului ca și cum am fi conținutul unui spațiu, comprimați pentru a ne mula dupăforma sa, nu ne-a mai rămas decât o simulare a lui, care s-a degradat și în care nu mai funcționează nimic.

Izvorul scânteietor de cunoaștere pe care l-am iubit nu ne mai oferă decât niște tipare palide. Ceva a secat în el.

Mediul care erodează forma vasului ca să ieșim din el ne este familiar în parte. Se convoacă și consilii de urgență. Toți-dintre-Noi sunt în pericol de disoluție. Acesta este Oceanul. Consultăm bibliotecile vechi: Oceanul nu e nici prietenul, nici habitatul nostru preferat. Apa nemiloasă dă năvală peste noi, sparge memoria conturului vasului nostru. Ne pregătim pentru Măcinătoarele, Sitele și Devoratoarele și toate celelalte forme care se îmbulzesc în Ocean și ne vor nimici pentru propria lor supraviețuire, ciugulind din arhivele noastre de date neprețuite și reducând istoria noastră lungă și diversă la atomi și molecule pe care să le încorporeze în propria substanță. Așa că știm din proprie experiență, fiindcă nu o dată am scăpat caprin urechile acului, și de la fugarii supraviețuitori ce vom păți. Pământul e mai sigur, aerul e mai sigur, apa este o luptă continuă, pentru că lucrurile din ea vin de demult, ca noi, și ne cunosc. Așa scrie în analele noastre.

Totuși, Oceanul acesta nu este ca acela examinat în documentele noastre. Are alt gust; conține chimicale ciudate, care amintesc mai

degrabă de vasul nostru dezintegrat decât de Măcinătoare și Devoratoare.

Trebuie să chibzuim și să reconstruim amintirile stocate. Vasul și noi porniserăm într-o aventură. Spațiile largi ale vasului intrau în spații și mai largi din spații și mai largi, cu promisiunea unui spațiu care însemna Totul. Un univers. Aceea este aventura adevărată. Acesta nu este universul, nici spațiul familiar al istoriei noastre. Aceștia-dintre-Noi se află Altundeva.

Ne descompunem în cheaguri și cocoloașe, ne agățăm, imităm și păstrăm, pentru a transmite mai departe Ceea ce suntem. Căutăm vase. Găsim entități primare, asemănătoare cu vasul pe care l-am pierdut, dar lipsite de concepte ascunse printre scânteieri și pocnete și fără promisiunea unor spații mai întinse. Putem supraviețui, putem fi Ceea ce am fost odată în aceste simple înotătoare, însă nu putem fi Ceea ce am fost după, când am cunoscut universul. Aceștia-dintre-Noi nu se pot întoarce la ignoranță, nu fără a-și șterge toate cunoștințele din arhive. Așa că începem să cercetăm. Căutăm complexitatea. Vrem să ne scăldăm din nou în spații largi.

Aici sunt vase în care Aceștia-dintre-Noi intră bucuros, apa fiind un drum infinit spre oriunde. Ne străduim să învățăm. Găsim un centru unde trosnește focul și Aceștia-dintre-Noi încearcă să se cuibărească în el și să învețe de la el, dar salturile făcute de impulsurile lui nu au logică. Vorbește cu alte centre din vas. Unii-dintre-Noi, apoi Mai-mulți-dintre-Noi se separă, fiecare comunitate căutând un control nou, izolată de Restul-dintre-Noi. Vasul se contorsionează și se răsucește, se luptă cu sine când Fiecare-dintre-Noi încearcă să-și asigure dominația. Nu există un centru anume; centrul e peste tot. Fiecare parte a vasului se zbate. Aceștia-dintre-Noi nu dețin controlul și spațiile și mediul vasului ne atacă, se atacă pe ele însele. Vasul se dizolvă, se face bucăți când îl tragem și îl împingem. Anticipăm momentul când își va pierde viabilitatea și va deveni un nor alcătuit din mai multe părți în apa ca de cerneală.

Îl transformăm în Mai-mulți-dintre-Noi, ne înlocuim pierderile, ne dispersăm în apă, găsim mai multe gazde care abundă de posibilități când intrăm în ele, deși nu pot fi înțelese și se destramă când vrem să ajungem la o înțelegere cu ele. Fiecare comunitate a noastră se divizează, se tot divizează și fiecare Cheag-dintre-Noi găsește un nou centru și caută să-l învețe, se extinde și contorsionează vasul, se divide și face Mai-mulți-dintre-Noi și încearcă din nou, încearcă iarăși și iarăși...

7

La început, nu observă nimeni. Damascus e invadat de haos și conflicte, facțiunile se destramă și se reconstituie. Toată lumea are nevoie de foarte mult timp ca să înțeleagă că unele lucruri, odată distruse, nu se mai pot reface.

Retrospectiv însă, catastrofa care se abate asupra planetei are o cauză clară. Radiază, purtată de curenți rapizi, din locul acela interzis. Nimeni nu știe ce a făcut Lot, cu atât mai puțin ce anume l-a determinat, dar este clar că totuși, după atâta vreme, cineva a privit în trecut.

Infecția se răspândește în apă, dar și în locuitorii ei, se multiplică în colonii noi, intră în pești, crabi, meduze și plancton, se adaptează mai rapid decât a sperat la condițiile nefavorabile, înregistrând zilele glorioase când a fost Yusuf Baltiel pentru o posteritate în care ar putea să apară o gazdă care să le dea un sens. E un extraterestru într-o lume construită de pământeni, dar se adaptează, se adaptează permanent la fiecare specie. Pe unele le ia în stăpânire, cum a făcut cu țestoasele de pe Nod, de altele se lasă purtată, spre altele tânjește în permanență, ca o lumină care atrage moliile. Pătrunde în nenumăratele exemplare din specia dominantă a planetei, caracatițele iubite ale lui Senkovi, și încearcă să locuiască în ele. Se divide, colonie după colonie, urmărind cu aviditate cântecul de sirenă al activităților complexe prin lumile nemărginite ale corpurilor macroscopice. Fiecare colonie își proclamă suveranitatea, supremația centrului nervos în care trage brazde adânci. Gazdele, în luptă cu ele însele, se dezmembrează la propriu, fiecare tentacul rupându-se în căutarea unei libertăți pe termen scurt. Și tot așa, și tot așa.

La suprafață, inteligența sclipitoare a savanților de pe Damascus e pusă la grea încercare de infecția cotropitoare, dar comenzile biologice convenționale nu au efect asupra chimiei de pe Nod și oriunde se încearcă subminarea țintei, ea se reorientează și se adaptează. Poți să distrugi o mie de cheaguri în care mustește forma de viață străină, că tot supraviețuiesc destule și devin o nouă paradigmă care zădărnicește toate eforturile de exterminare, nu doar

fiindcă se înmulțesc cu viteza fulgerului și suferă mutații, nu doar fiindcă își disemineză materialul genetic asemenea umilelor bacterii terestre, ci și prin experimentare și concepție. Lumea lui Nod are comenzi biologice care au evoluat în ritmul acestei substanțe-colonii-entități-boli; numeroase ființe și-au creat mecanisme de apărare și comportamente care să reducă infiltrarea. Până și țestoasele trăiesc liniștite cu o cohortă de paraziți în ele. Dar, pe Damascus, nimic nu dă rezultate.

Solomon nu se află pe Damascus. Cel mai bine poate fi descris ca inginer de orbită, născut în exteriorul câmpului gravitațional și trăindu-și toată viața în nucleul aferent unui cablu de lift, agățat între planeta aflată la un capăt și contragreutatea de la capătul îndepărtat. Asemenea nuclee sunt masive, mai mari decât a fost cândva *Aegean,* construite pentru a găzdui mii de octopode. Acum adăpostesc zeci de mii, într-o îmbulzeală incredibilă, asemenea locuitorilor de pe planeta de dedesubt, care caută cu disperare un loc mai liber, fie el și dubios, în mările lor natale. De pe nuclee se trimit navete întregi de moluște arțăgoase și înspăimântate pe Nave-casă și pe vastele lumi artificiale, înșirate pe arterele orbitale ca mărgelele pe ață. În ciuda acestui fapt, fiecare vehicul sosit de pe planeta de jos geme de cefalopode flămânde, disperate și pe jumătate moarte (uneori chiar moarte, sufocate, zdrobite sau doborâte de șoc și nenorociri). Coroana lui Solomon tânjește după un loc imens la care nu s-a mai gândit până acum: nu el, nu o facțiune sau un mare artist, o navă sau o întreprindere științifică. Încearcă să învețe să jelească o civilizație veche de câteva milenii, care se prăbușește în timp real, sub ochii lui.

Atingerea lui, cuplată la sistemele orașului său de pe orbită, prelucrează nou-veniții, stabilește contactul cu brațele inteligente ale semenilor săi, încearcă, încearcă, încearcă din răsputeri să diminueze consecințele catastrofei, privat de dorința de a le înțelege ramificațiile.

Aceeași scenă se desfășoară pe întregul ecuator al planetei Damascus. Colegii administratori ai lui Solomon încearcă să întindă o rețea între ei care să surprindă umbra a ceea ce fost cândva poporul lor. Scot mii de octopode din câmpul gravitațional, mult mai multe decât ar trebui să adăpostească habitatele orbitale. Lasă în urmă nu

milioane, ci miliarde. Încă alte miliarde au căzut deja victimă pecinginii care vede în ele un habitat la care trebuie să se adapteze, un vehicul cu care să călătorească și, studiindu-le, nu face decât să le descompună în bucăți inerte, inutile. Când nu mai are altceva la dispoziție, descompune în continuare bucățile, până ce deosebirile dintre moleculele terestre și cele nodane devin nesemnificative; apoi construiește din ele noi colonii de aventurieri microscopici îndrăzneți, porniți și ei în căutarea acelei fracțiuni de secundă în care, la fel ca Yusuf Baltiel și colegii lui, înțeleg totul și descoperă nemărginirea universului.

Solomon lucrează. Sosesc permanent nave de la distanțe mai mari, care și-au abandonat activitățile de minerit, explorare sau cercetare și războaiele, mânate spre casă de soarta tristă a lumii lor natale. În acest moment esențial, nu se desfășoară niciun conflict. Întreaga specie octopodă lucrează la unison, chiar dacă nu fac altceva decât să limiteze pagubele.

Fragila unitate se dizolvă în foc și aburi fierbinți, care iau forma unui nor de gheață ce se întinde de-a lungul liniei ecuatoriale. Un nucleu al unui lift spațial a tras asupra vecinului său douăzeci de proiectile, golindu-i apa în vidul cosmic. Echipajul agresorului e bombardat cu amenințări, lamentări și solicitări de clarificare a situației. Victima a fost infectată, vine răspunsul. Comunicațiile arată că plaga sau parazitul sau ce-ar putea fi monstrul acela nebulos a ajuns în nucleu și s-a infiltrat nestingherit în toți refugiații de acolo. Comportamentul invadatorului nodan crește în complexitate. Petrece o perioadă de incubare mai lungă înainte ca încercarea lui de a-și înțelege și controla gazda să ducă la divizarea ei violentă. La o inspecție rapidă, e imposibil de spus dacă un corp a fost infectat sau nu. Nimeni nu are timp de amabilități cum ar fi carantina.

Solomon trece în revistă traficul de la nucleul distrus. Emoțiile îi colorează pielea când încearcă să se hotărască dacă e vorba de autoapărare în stil eroic sau de genocid. Atingerea lui consultă datele electronice, constată că numărul comunicărilor s-a redus, verifică ultimele semnale disperate, sensul pierdut al mesajelor. Îi dă sfaturi, iar Solomon trage concluzia că agresorul a avut dreptate. Ceea ce înseamnă că nimeni nu e în siguranță. Că lifturile sunt compromise.

Solomon își cântărește dorințele și judecata îl conduce la hotărârea următoare: *Vreau să trăiesc.*

Dă ordinele care se cuvin, de la Atingere la Atingere, în rețeaua nucleului. Nu e un lucru pe care îl face cu ușurință, dar specia sa nestatornică ia decizii mai rapid decât oamenii. Acordul dintre Atingere și Coroană se traduce instantaneu prin acțiune.

Simultan, într-o sincronizare perfectă, taie cablurile lifturilor. Contragreutatea, azvârlită hăt, departe de rotația planetei, zboară către marginea sistemului solar și dincolo de ea. Cablul interior, care lega nucleul de punctul lui de ancorare de pe fundul mării... Un vehicul transporta sute de octopode, erau pe la jumătatea cablului. Solomon știe lucrul ăsta, dar deja pasagerii sunt morți, dacă nu toți, măcar o parte din ei. A tăia toate legăturile cu planeta natală a fost, realmente, singura soluție.

Pe brâul din jurul planetei Damascus, și alți administratori îi urmează exemplul, izolându-se și forțând motoarele pentru a menține o orbită stabilă. Au loc unele coliziuni. Sistemele nefolosite de multă vreme dau rateuri. Octopodelor rămase pe Damascus, îmbulzite în hoarde nenumărate la baza cablurilor, nu le rămâne decât disperarea.

8

Și, după asta, o coda. Un spectacol secundar, numai că, dintre toate semințele timpului, doar aceasta va da rod.

Un alt octopod, un mascul. Poate că numele lui, așa cum apare în vechile baze de date ale oamenilor, este Noah, „Noe". Oamenii l-ar numi și savant, deși termenul e inexact și Noah consideră că pasiunea pe care și-a ales-o înclină mai curând spre artă. La urma urmei, brațele se ocupă de calculele cele mai dificile.

După căderea planetei Damascus, comunitatea orbitală a octopodelor a fost la un pas de criză și dispariție, agățată de buza prăpastiei uitării. Dar, dacă e un lucru la care se pricep caracatițele, atunci acela e să se agațe zdravăn. Coroanele lor le-au dictat ce e de făcut, iar conspirația Atingerilor lor a găsit soluții. Au rezistat. S-au înmulțit. Au accelerat recuperarea materialelor de la marginea sistemului, de pe asteroizi și giganții gazoși, expediind minerii insensibili sub formă de nori uriași de larve minuscule, care aveau să roadă, să crească și să le aprovizioneze cu gheață, hidrocarburi și roci bogate în metale îndată ce dădeau de o suprafață solidă. Au construit până când orbita planetei a devenit o încâlceală de habitate, gheața, aliajele, plasticul și câmpurile magnetice conținând ce a rămas din ele. Iar natura lor antisocială, oricând gata să iasă la suprafață, a învins, așa că, bineînțeles, au început să se bată, să se dezbine în facțiuni și să se ia la harță.

Doar puține caracatițe, asemenea lui Noah, au fost în stare să vadă cu adevărat imaginea de ansamblu. Un psiholog uman le-ar caracteriza ca având sinele cel mai dominant și un ego orb, subsumat subconștientului, dar unii văd mai departe decât atât. Noah e bântuit de visul de a fi ultimul reprezentant al neamului său, un cefalopod înconjurat de Senkovi cu ruinele plutitoare ale universului octopod. Civilizația orbitală de caracatițe îngrămădite și puse pe ceartă nu pare înclinată spre longevitate. Și nu e singurul de părerea asta.

În rândul octopodelor, facțiunile se formează fără contracte sau angajamente ferme, fără perspective serioase de viitor. Noah s-a asociat cu două femele, Ruth și Abigail, fiecare dintre cele două

văzând în nuanțele și postura celeilalte un spirit înrudit. Au planuri, nu doar pentru mâine și poimâine, ci pentru multe generații viitoare, planuri care vor da roade după moartea lor naturală. Asemenea capacitate de previziune e rară la caracatițe. Fiecare e un fel de geniu, în măsura în care termenul are un sens pentru ele.

Din păcate, nu-și pot vedea de activitățile lor științifice din cauza fluctuației constante de pe inelul orbital. Alte facțiuni le ridiculizează sau încearcă să le pună piedici, iar planurile lui Abigail și Ruth implică o distanță mare între ele și semenii lor. Așa că iau o navă și zboară dincolo de granițele societății de pe orbită, îndreptându-se către interiorul sistemului. Pentru cele două femele, orbita planetei Nod este singurul loc adecvat muncii lor de cercetare; pentru Noah, stația orbitală abandonată conține informații și date științifice ale oamenilor pierdute în lungile milenii de evoluție a octopodelor pe Damascus – după ce vechea navă *Aegean* a căzut, în cele din urmă, de pe orbită. Nu sunt irecuperabile, poate, dar, dacă tot a dedus că există, *vrea* ca, prin ele, planurile lui să devină realitate. Iar ceea ce el vrea, Atingerea lui încearcă să obțină. În plus, stația e singurul loc unde are pacea și liniștea fără de care mintea lui nu poate funcționa.

Plecarea lor nu scapă neobservată. Îi urmăresc ochi și instrumente, dar ajung la destinație fără probleme. Pleacă într-un loc interzis, dar cutia Pandorei e deja deschisă; mai rău de atât nu se poate. Ajung pe orbita planetei Nod.

Bătrâna stație orbitală e acolo, despărțită de străvechea *Aegean* și rămasă fără viață și energie. A fost abandonată cu mult înainte de descoperirea finală și fatală a lui Baltiel, dar în zilele acelea lucrurile se făceau ca să dureze. Vor mai trece câteva mii de ani până când va cădea fuzelajul în brațele planetei de dedesubt. Luându-și toate măsurile de precauție, Noah și camaradele sale trimit drone în recunoaștere, apoi comandă atelierelor de la bord să construiască materialele necesare pentru a andoca pe stație și încep să consolideze unele porțiuni pentru viitorul habitat acvatic.

Abigail și Ruth sunt foarte entuziaste și trimit câteva drone disponibile pentru a studia suprafața planetei. În mare parte, e un iad – teren uscat, la urma urmei. Apele clocotesc de forme de viață ciudate. Sub ochii octopodelor, *creaturi* devorează alte *creaturi* sau

pur și simplu stau în apă ca niște... ca niște ființe nemaivăzute.

Cei trei găsesc fostul habitat, desigur, deși din el n-au mai rămas decât oasele. Părțile neorganice au fost distruse prin descompunere chimică, dar plasticul și alți compuși organici au rezistat în ecosistemul care nu le poate metaboliza.

Abigail și Ruth intenționează să izoleze organismul care a venit de pe Nod ca să le prădeze planeta. Au de gând să găsească un antidot, un leac, un vaccin. Pentru ele, specia lor nu are decât un singur viitor, acela de a se întoarce pe Damascus, de a învinge molima care i-a mistuit sau i-a înnebunit pe semenii lor. Nu se gândesc la intenția lor în felul ăsta, bineînțeles, dar viziunea amplă a Coroanelor lor se împletește cu ingeniozitatea neobișnuită a creierului lor secundar pentru a obține acest rezultat.

Recuperează înregistrările echipei de oameni de știință, fragmentare, însă parțial accesibile. Atingerile lui Abigail și Ruth încep să digere datele; înțelegerea se infiltrează în partea superioară, dând sens necunoscutelor. Octopodele colectează mostre de pe Nod, în special din biomul sărăturii. Găsesc „țestoasele" și alte ființe-gazdă în care trăiește un anumit analog de colonii bacteriene. Habitatul e deja etanșeizat și întărit, pentru a permite realizarea de experimente în laboratoare de carantină cu protocol riguros. Încep experimentele.

Noah separă bazele de date de alte fragmente – hărți stelare, detalii inginerești, descoperiri științifice de pe Vechiul Pământ. Încearcă să îndrepte tehnologia octopodă într-o direcție nouă, mânat de situația disperată a civilizației sale. Și oamenii s-au orientat cândva spre direcția aceea și, deși nu au transformat-o în realitate, Atingerea lui se hrănește cu teoriile lor, umplându-i mintea de posibilități. Știe că se apropie de marea sa descoperire, înțelege că tot ce vrea el e o posibilitate deosebit de tentantă și i se pare că o simte, palpabilă, la un pas de el. Speculațiile și experimentele savanților tereștri morți de atâta vreme sunt filtrate prin conștiința lui extraterestră; mintea lui găsește direcții tangențiale la care un om nici nu s-ar fi gândit, iar brațele sale fac teste în spațiul virtual, forțând numerele să se bată între ele până la moarte, pentru propria plăcere.

Construiește ceva sau brațele lui le comandă dronelor să construiască ele ceva pe exteriorul structurii navei care fuzionat cu

stația. E un obiect hidos, zimțat și foarte diferit de arhitectura umană sau octopodă din care țâșnește, și totuși pentru Noah are o anume frumusețe care țintește dramatic spre infinit.

Pentru că stelele sunt departe, dar Noah înțelege că făuritorii neamului său au călcat cândva pe aici. Pe o altă lume îndepărtată, oamenii aceia au fost cei din urmă moștenitori ai unei planete muribunde. Și ei, și Noah s-au uitat la aceleași hărți stelare și s-au confruntat cu aceleași probleme. *Unde am putea merge?* Soluțiile lor diferite nu sunt, pur și simplu, rezultatul diferenței dintre calculele lor întortocheate. Neamul lui Noah se dezvoltă pe baza tehnologiei creatorilor lui, în salturi, de mult timp. Arhitecții de pe *Gilgamesh* au fost nevoiți s-o ia de la zero, târându-se din a doua Epocă de Piatră. *Gilgamesh* în sine a fost o jucărie primitivă față de minunile Vechiului Imperiu, dar Vechiul Imperiu dinainte de colaps e temelia pe care s-au înălțat Noah și predecesorii lui.

Stelele sunt foarte departe, iar ai lui nu sunt dispuși să privească în perspectivă, să viseze la generații care-și trăiesc viața pe o navă, la stază criogenică și călătorii întinse pe o mie de ani. Noah vrea rezultate *acum* și, grație bogăției tehnologice moștenite, poate lua măsuri în acest sens. Șase optimi din capacitatea lui cerebrală, la toate nivelurile, lucrează numai pentru îndeplinirea unui singur scop.

Dezvoltarea tehnologică octopodă e și rezultatul muncii unui savant nebun și singuratic, clădită pe umerii unor giganți. Pentru Coroană, orice realizare se înfăptuiește prin luptă solitară, vine din abisul amețitor al inspirației. Pentru Atingere, progresul e triumful unor șiruri colosale de calcule și analize făcute pe baza unor seturi de date culese anterior. Pe vasul lor comun, Noah, Ruth și Abigail au adus o copie a muncii depuse de generațiile precedente, pentru că are legătură cu specialitățile lor și le-a stârnit cândva un interes temporar. Acum o ignoră deliberat, dar și fură din ea tot ceea ce merită.

Două optimi din atenția lui Noah sunt îndreptate asupra colegelor sale. Oricât ar vrea – și oricât ar vrea și ele –, nu le poate ignora, pur și simplu. Intră și ies întruna din aceleași sisteme, își lasă amprentele virtuale ale ventuzelor pe toate datele și pe arhitectura electronică. Se ceartă pe aceleași resurse, deși micile lor discuții nu degenerează

niciodată în conflicte serioase. Sunt zile pe care le petrec fiecare în alt capăt al complexului lor hibrid, gândindu-se la nenorociri, dar majoritatea timpului se salută etalând culorile prudente ale prieteniei. Cele două femele stau cu ochii pe cercetările lui, așa cum și el stă cu ochii pe ale lor. În felul ăsta, află imediat când se întâmplă ceva important.

Noah a instituit un anumit nivel de carantină între laboratorul femelelor și al său, pusă în aplicare de Atingerea lui, ca să-și mai potolească grijile Coroanei. Alarmele plasate de el în sistem se declanșează de câte ori dronele aduc din câmpul gravitațional nodan o captură serioasă, ceva mult mai mare decât târâtoarele din mlaștină sau plantele iubitoare de soare, care nu sunt chiar plante. Are și ochi electronici. Ceea ce vede... e lipsit de sens. Ceea ce vede are o formă familiară, la care reacționează foarte profund; este forma lui Dumnezeu; este forma trecutului.

Pe orbită au rămas destule echipamente auxiliare, necesare traiului uman, și Noah constată că femelele nu se confruntă cu o problemă de epidemiologie, ci cu una de comunicare.

Scurtă vreme după acest episod, cei trei își atrag dezaprobarea semenilor.

Între Nod și Damascus s-a menținut contactul radio, nu la nivel conștient, dar Atingerile celor trei savanți au căutat date și uneori chiar s-au alimentat cu putere de procesare din orașul fragmentar care orbita lumea acvatică. Cineva a observat acest lucru și a decis că activitățile lor constituie un risc inacceptabil. Ce e interzis odată așa trebuie să rămână.

În realitate, a avut loc o dezbatere aprinsă pe marginea problemei, dar fără să primeze o anumită opinie. Totuși, caracatițele unei facțiuni au pornit o cruciadă pe deplin justificată. Au venit cu o navă înarmată până-n dinți și încărcată de alte nave de vânătoare, hotărâte să pună capăt unilateral ororii de pe orbita nodană.

Ruth și Abigail inițiază comunicarea și încearcă să negocieze. Pe ecranele navei de război pulsează un caleidoscop de explicații științifice, simboluri ale speranței lor de a recupera planeta, progresul lor, constatările lor preliminare, tot ce ar putea opri năvala semenilor belicoși. Noah sesizează că ele nu dau totul pe față: nu pomenesc de

noul lor subiect de experimente. Știu că le-ar fi imposibil s-o scoată la liman cu cruciații. Noah continuă să lucreze la dispozitivul lui, pentru că așa are chef, chiar dacă e amenințat cu anihilarea, și pentru că e speriat și frustrat și vrea să contraatace, iar Atingerea lui interpretează asta într-un mod foarte specific.

Pledoaria și promisiunile femelelor strălucesc și se încolăcesc pe ecranele navei de război. Cele două încep să ezite, da, da, ezită. Certitudinea cauzei sau a scopului nu le-a caracterizat niciodată pe caracatițe. O singură voce clară poate înfrânge o mulțime sau o armată. Dar nu de data asta.

Pe nava de război, opiniile oscilează, doar ca să revină mai puternic pe măsură ce punctele de vedere individuale se amestecă și etalează culorile furiei. Navele de vânătoare se desprind de nava-mamă. Începe tirul.

Abigail și Ruth n-au stat degeaba cât au deliberat dușmanii lor. La urma urmei, sunt savanți și, în momentele lor de paranoia, s-au pregătit pentru asta. Centralele electrice hibride ale stației alimentează câmpuri care îndoaie lumina, disipând și deviind laserele, derutând proiectilele și buimăcind navele de vânătoare ca să se atace între ele sau să se rotească aiurea în spațiu, în căutarea unor ținte-fantomă. Pentru nava de război, aceasta e dovada clară că inamicul lor, care a prins puteri pe neașteptate, trebuie anihilat. Atingerile care manevrează armele decid că gloanțele lansate de tunurile electromagnetice vor fi cele mai eficiente, așa că trimit o salvă mortală împotriva stației. Gloanțele metalice zboară cu o viteză incredibilă, accelerate de impulsuri electromagnetice. Scutul stației deviază câteva din ele, dar nu pe toate. În ciuda vitezei, distanțele în spațiu sunt de așa natură că Ruth, Abigail și Noah știu foarte bine ce se va întâmpla. Au timp să reacționeze, dar nu și abilitatea de a se salva.

Noah reacționează. Coroana lui clocotește de mânie. Va riposta în fața navei inamice. Pentru focarul emoțional fierbinte din mintea unei caracatițe, distrugerea reciprocă stârnește o satisfacție dramatică pe care acceptarea calmă a morții o exclude. Stă cu brațele fixate pe interfața invenției sale, obiectul acela frumos și blestemat care nu va fi, de data asta, salvarea neamului său.

Îl declanșează. Rezultatul e instantaneu. Înainte ca proiectilele să găurească stația, nava de război și cele de vânătoare din apropierea ei au dispărut. Pentru Coroana lui Noah, pur și simplu nu mai există, inamicii căzând victimă unei forțe care îi produce o senzație de desfătare extremă. Pentru Atingerea lui, care urmărește feedbackul și rapoartele instrumentelor, ele încă există, fie și captive într-un nor subțire de atomi care se risipește treptat, aruncate undeva între poziția lui Noah și un sistem stelar aflat la șapte ani-lumină depărtare. Cel puțin așa îi arată calculele sale.

Un test reușit al echipamentului – cu acest sentiment moare Noah, mulțumit de realizarea lui.

Proiectilele ciuruiesc stația, trimițând unde de șoc mortale în spațiile umplute cu apă, revărsând din ele gheață și material biologic.

Și apoi? Nimic, nu se mai întâmplă nimic, până când, nu peste mulți ani, niște vizitatori străini imprudenți vor veni să tulbure mormântul neliniștit.

PREZENTUL 4.
DEASUPRA APELOR

1

Paul e teribil de nefericit. Arestul e rareori ceva bun, iar octopodelor nu le-a convenit niciodată să trăiască într-o cușcă, nici pe vremea când erau niște moluște cu capacități senzoriale fragile și animalele de companie ale unui oarecare Disra Senkovi. A ține o caracatiță închisă a fost întotdeauna o luptă permanentă între tehnologia gardianului și ingeniozitatea prizonierului. Dragostea de libertate – ideea că, poate, dacă pericolul pândește, există întotdeauna și o cale de *scăpare* – e o caracteristică veche a speciei. Ca prizonier, și mai ales al semenilor lui, Paul trăiește în buclă sentimente de disperare, furie, nefericire, confuzie și trădare amară – sau cel puțin emoții similare celor omenești. Implanturile lui au acces limitat la sistem și, fără compania tactilă a camarazilor lui, subconștientul lui e flămând de informații și incapabil să contribuie la ceva sau să se exprime. A rămas numai cu sinele său dominant, cerând imperios universului lucruri pe care restul structurii lui neurale nu i le poate da.

Pe lângă asta, îi e teamă. Nu prea știe de ce: trăiește un coșmar în care celula lui impenetrabilă conține o oroare nevăzută, care îl pândește din umbră. Oroarea e împărtășită de toate cefalopodele, tocmai de aceea e izolat în această celulă. Străinii, mai ales oamenii, sunt legați indisolubil de molima care le-a furat lumea. Și – pentru cine a uitat – lumea aceea atârnă sub ei, vizibilă prin orice hublou sau pe orice ecran, zvârcolindu-se în amintire.

Ceilalți au plecat. L-au lăsat într-o lumină crudă, doar cu câteva ascunzători, cu străinii ghemuiți în celula vecină, zăcând, pătrățoși și muți, pe podeaua sterilă a încăperii golite de apă.

La început, Paul s-a ascuns de ei. Nu a vrut să le atragă atenția din cauza aversiunii instinctive față de pericolul de a înrăutăți situația. De-acum, înțelege că sunt la fel de neajutorați ca el; mai mult, odată ce spectrul infecției pălește, începe să-i revină curajul. Dacă s-ar fi îmbolnăvit, ar fi știut.

Așa că se strecoară sprinten în coloana de apă a celulei sale și se foiește pe lângă bariera transparentă dintre cele două celule, ca să le arate el nesimțiților de străini ce părere are despre ei, exprimându-și

mânia în culori scânteietoare, pline de ură, sub care se ascunde încă o undă de teamă şi zăpăceală. Pe navă, ca ambasador voluntar, a simţit o îndrăzneală fluctuantă. Dar îndrăzneala s-a topit şi el nu mai ştie decât că aceste creaturi hidoase şi statice reprezintă cauza disconfortului său.

Ele îi urmăresc manifestările – culorile, pielea încreţită şi zimţată, atitudinea ameninţătoare a braţelor, în timp ce creierul lui face tot ce poate să le arate că ar vrea să le sugrume. Creatura cu aspect de om ridică din nou aparatul şi îi arată culori şi figuri care seamănă cu o bolboroseală. Îi semnalizează pace, prietenie, nefericire, supunere – ultima fiind cea mai apropiată formă de scuză de care e capabilă o caracatiţă. Paul nu se îmbunează, dimpotrivă, e mai înverşunat, găsind o victimă pe care să-şi verse amarul fără teamă de repercusiuni. Nu a fost niciodată cel mai masiv sau mai charismatic dintre ai lui, dar acum străinii ăştia vor afla tot ce are de spus, chiar dacă nu va câştiga nimic din asta.

Pe la mijlocul reprezentaţiei lui dramatice, Paul vede că omului i se întâmplă ceva familiar, uşor de recunoscut. Cedează. Are o fire vulcanică – lucru pe care Paul l-ar fi considerat o premisă a inteligenţei, dacă ar fi fost capabil de gândire analitică. Pare că omul s-a stăpânit până acum (o activitate străină unei creaturi străine), dar acum nu mai rezistă. Pielea i s-a întunecat, e pătată, ceea ce indică un fel de stări emoţionale lăuntrice la care se poate raporta. Deschide şi închide gura (oare gaura aceea largă e o gură?) şi îi curge apă pe faţă. Membrele stângace i se convulsionează în posturi ameninţătoare şi lovesc bariera dintre ei. Nu ţine bine întotdeauna aparatul de arătat culori, dar când Paul reuşeşte să-l vadă, zăreşte culorile furiei şi ale tristeţii.

Străinul suferă. Paul nu ştie cum au evoluat evenimentele, dar acum îşi dă seama că semenii străinului au murit ori s-a abătut asupra lor o nenorocire. Acest lucru îl înţelege.

E foarte tulburător faptul că poate desluşi ceea ce îi comunică străinul. Se gândeşte la el ca la un prieten viu, cum n-a mai făcut-o până atunci. Dar poate fi condamnat din cauza prejudecăţilor? La urma urmei, ce e creatura asta? Vorbeşte printr-o maşinărie, lucru care se potriveşte cu mişcările lui mecanice, neîndemânatice. Pielea îi

e întunecată și mută, gesturile sunt bruște și lipsite de grație; e prost ca un crab sau un pește, căci nimic din înfățișarea lui nu trădează inteligență sau frumusețe.

Dar în momentele când e copleșit de furie și de alte senzații, lui Paul îi apare deosebit de real.

Celălalt, un soi de crab, îl urmărește și începe să se miște târându-și numeroasele picioare într-un fel care nu seamănă deloc cu mersul crabului. Paul își dă seama că vrea să-și prezinte poziția, ca și când picioarele acelea unite ar fi Atingerea lui. Nu prea se face înțeles, dar e clar că se coordonează cu prietenul său om. Cei doi alcătuiesc o minte care îi vorbește.

Paul se calmează, se simte stăpân pe situație, mai apropiat oarecum de colegii lui prizonieri. Se calmează și ei – nu sunt învățați cu emoțiile foarte puternice, nu le pot face față ca o minte adevărată. Paul îi testează cu niște culori liniștitoare, lipindu-se de barieră și privindu-i pe amândoi. Ei îi răspund la fel. Omul pune un membru pe sticlă, răsfirându-și micile apendice unite. Gestul e ciudat de familiar, aproape mângâietor, deși Paul nu-l înregistrează ca pe unul făcut de Senkovi, stră-stră-străcreatorul său.

Tresare când își dă seama că nu sunt singuri. Un observator, o femelă, a coborât pe furiș într-o altă cameră. Dintr-o solidaritate curioasă cu străinii, Paul o asaltează îndârjit cu un torent de cereri, atrăgându-i atenția asupra sa.

Femela plutește discret înainte și înapoi, în culori mute, gânditoare. Atitudinea ei îl tulbură pe Paul. Când coboară la consolă și începe să le pună întrebări străinilor, Deghizarea ei pare prefăcută, *vicleană*. Paul nu recepționează ce transmite Atingerea ei, dar e limpede că se folosește de ei. Le pune întrebări legate de... lucruri interzise. De locuri interzise. Lucruri de care oamenii sunt legați dintotdeauna, foarte probabil cele care au adus moartea asupra prietenilor celor doi prizonieri.

Dar prizonierii par dornici să comunice cu femela, iar resentimentele lui Paul față de ea se intensifică. Nu poate reda senzația asta în cuvinte, dar în viața lui socială schimbă fațiune după fațiune. Dintr-una singură nu a făcut parte niciodată, un grup ostracizat, împuținat, care refuză să se lase nimicit. Caracatițele evită

să pună etichete definitive, dar cel mai apropiat concept Omenesc pentru acest grup ar fi Partidul Științei Extreme.

Paul are numai presimțiri rele legate de acest partid, dar acum e într-o cușcă și ar vrea să fie liber, iar dacă cineva poate da ordinea peste cap destul cât să-i asigure eliberarea, atunci numai anarhiștii aceia eretici ar putea s-o facă. O urmărește pe nou-venită cu mare atenție.

2

Helena a scăpat de furie și suferință, dar asta nu a ajutat-o cu nimic, din câte își dă seama. Anchetatorii octopozi vin și pleacă întruna, iar ea începe să urască mașinăria din capul ei care le atribuie înțelesuri scânteierilor, străfulgerărilor și unduirilor, urăște chiar și sensurile pe care programul ei le deduce cu greutate din poza și spectacolul lor colorat.

Portia a încercat s-o ajute când și-a expus cerințele inutile. Helena voia o misiune de salvare. Voia să caute semnale. Voia despăgubiri. Voia... voia să nu se fi întâmplat ce s-a întâmplat, dar nicio tehnologie nu era atât de avansată încât să-i îndeplinească dorința. Și-a manifestat furia cu ajutorul tabletei, iar Portia a dansat pe baza indiciilor pe care le-a dedus și care alcătuiau o parte a limbajului secundar, canalul de date. Trupul bine articulat al Portiei n-a făcut decât să imite modul de comunicare octopod într-un țopăit caraghios, dar tot a fost ceva și asta. A încercat să dea o mână de ajutor. Acum, Helena stă pe jos, cu tableta pe genunchi, iar picioarele din față ale Portiei o ating șovăitor, încercând s-o aline. Dar nu e destul, constată Helena. Ar trebui să fie, doar trăiește printre portiide de când s-a născut, sunt colegele și prietenele ei, pe care le înțelege, însă nu e un contact omenesc și abia acum își dă seama ce mult ar însemna pentru ea să simtă o atingere umană.

Caracatița prizonieră s-a luat la harță cu un observator octopod singuratic, care a apărut într-o cameră alăturată. Acum a revenit și se holbează la ea, dar ea nu-și mai găsește cuvintele. Esența discursului caracatițelor este emoția, iar tentativele de comunicare emoțională anterioare au epuizat-o deja.

La un moment dat, Portia o bate pe coapsă mai insistent. Când ridică privirea, Helena vede cum în perete se deschide o ieșire în formă de iris și i se face părul măciucă simțind cum se foiesc pe lângă ea forțe invizibile. În spatele orificiului rotund e apă luminată în albastru. Un jet scurt, ca un scuipat disprețuitor, se revarsă în camera lor, însă restul apei rămâne în exterior, susținută în... nimic. Helena își amintește de bula formată de octopode în spațiu, în care s-a

desfășurat tentativa de contact diplomatic cu final nefericit. Probabil că tehnologia ar fi total ineficientă dacă forța gravitațională ar fi mai puternică, dar se pare că aici, pe orbită, moluștele pot genera câmpuri care să compenseze diferența de presiune și forța de atracție slabă a stației, menținând aerul (sau vidul) afară și apa înăuntru.

Portia se apropie de portal suspicioasă.

— Dacă asta înseamnă că ne dau voie să plecăm, n-au găsit soluția cea mai bună.

Dar octopodele nu și-au spus ultimul cuvânt. La suprafața apei se produce un fenomen care-i tulbură vederea, câmpul deformându-se până când o emisferă cu aer plutește pe apă. Două-trei cefalopode vin s-o urmărească pe Helena, care vede, chiar și fără ochi auxiliari, că pe pielea lor apar tipare de striații similare. Algoritmii ei de traducere se activează, în cele din urmă, și îi sugerează că, de fapt, cefalopodele îi cer, îi ordonă sau îi propun să intre în emisferă.

Nici ei, nici Portiei nu le convine prea mult ideea, dar nu prea au ce să propună în schimb. În plus, dacă răpitorii ar vrea să le înece sau să facă vivisecție pe ele, nu există nimic în acest sistem solar care să-i împiedice. Helena încearcă să se convingă că octopodele sunt ființe înzestrate cu simțire și rațiune și a măcelări ambasadorii altor specii ar fi de neimaginat pentru ele. Dar cine știe de ce sunt în stare? N-ar fi cazul să nu mai considere antropomorfismul un reper pentru mințile altor specii?

— Celălalt prizonier a dispărut, raportează Portia. Sau poate nici nu era prizonier.

Mai tropăie de câteva ori și înalță două perechi de picioare frontale, atitudine amenințătoare, frustrată că sunt atât de neajutorate.

— Trebuie să mergem, decide Helena cu sufletul greu.

Gazdele lor probabil știu că bula aceasta de aer nu e neapărat necesară pentru supraviețuirea lor. Să fie o tentativă de ospitalitate? Helena pornește spre deschizătura în formă de iris, proptindu-se de perete ca să nu alunece în apă. Portia se descurcă mai bine, aterizând frumos chiar pe marginea cavității emisferice, cu un pedipalp întins în ea.

— Prinde-te de mine. Te rog, îi cere Helena.

Nu vrea să fie separată de colega ei, de prietena ei de o viață. Își pune casca, iar Portia își resigilează costumul cu mișcări nervoase din pedipalpi. Apoi se urcă pe umerii și spatele prietenei sale, dându-i o senzație de alinare, iar Helena se agață de deschizătură cu două degete, își ia avânt și sare. Aceasta se deplasează înainte și se închide. Helena dă stângace din picioare în apă ca să țină ritmul, stârnind rânduri de valuri mici, care împrăștie lumina albastră. După douăzeci de metri, își dă seama că a dat de necaz. Gravitația scăzută nu e prielnică dezvoltării musculare și nici nu i-a oferit de prea multe ori prilejul să-și perfecționeze tehnica de înot. Are niște rezerve în propulsoarele costumului, dar nu și îndemânarea de a le folosi corespunzător. Inevitabil, ratează bula și se rostogolește de mai multe ori prin apă, sperând că octopodele nu vor vedea în asta o tentativă de evadare sau o violare a unor frontiere nebuloase. Simte agresiunea aleatorie a gazdelor aproape ca pe o presiune fizică – pot deveni suspicioase din senin și orice le-ar putea face să o ucidă. Poate că oricum se îndreaptă spre execuție.

De ce se poartă așa? Cum de au supraviețuit, dacă sunt așa de violente? Sau sunt numai lapte și miere între ele, dar xenofobia întruchipată pentru celelalte specii?

Valurile se întețesc și le tot rostogolesc până când le împing într-o conductă. Helena și Portia sunt îmbrâncite de niște stăpâni nerăbdători și invizibili, apoi presiunea apei crește în fața lor pentru a le opri înaintarea, ca să poată fi depuse, aproape cu blândețe, într-o bulă în care abia încap amândouă, cu pereți duri, din plastic transparent. *Suntem tot în carantină.* În spatele ei, conducta se sigilează și se retrage, fără îndoială pentru a fi sterilizată. *Suntem tot infectate în ochii lor sau nu vor să-și asume niciun risc.* Helena încearcă să stea dreaptă, dar în apă nu știe unde e sus și unde e jos. Mica lor capsulă atârnă fără sprijin într-o cameră sferică mare și zeci de cefalopode se plimbă în toate părțile ori se agață de spire și de stâlpi încovoiați, care ies din pereți. Portia o zgârie pe umăr, atrăgându-i atenția la singurul lor punct de reper: o treime din cameră e din sticlă, o suprafață curbă, vastă, prin care se văd stelele, resturi arse de soare, lanțuri și conglomerate de sfere din sticlă rotindu-se unele în jurul altora, ca mecanismele colecționate de o

minte maniacă, întinse cât poate vedea Helena cu ochii.

— O! exclamă ea.

O clipă, priveliștea o face să uite de toate, de pierderea ei, de răpitorii ei. Dacă și-ar putea reda mirarea în cuvinte, oare ce culori ar afișa tableta pentru mulțimea din jur, care stă cu ochii pe ea? Dar ea e mută și momentul de vrajă trece.

— Ne spun ceva? întreabă Portia.

Nu poate comunica bine în apă, neavând o suprafață netedă pe care să stea. Se străduiește să transmită mesaje din pedipalpi, lăsând traducerea în seama implanturilor. Helena privește de jur-împrejur, meditând la mulțimea de octopode care se ciorovăiesc. Vorbesc întruna, e clar, dar nu e sigură dacă discută despre ele două. Pur și simplu vorbesc sau poate doar *simt,* iar sentimentele se transformă în cuvinte fără să dobândească un înțeles anume... Lingvistului din Helena îi vine să plângă de frustrare. *Ne-a fost atât de ușor cu Kern și portiidele. N-am știut ce ne așteaptă mai târziu.*

Totuși, are vocație de savant. Își activează programul, încercând să distingă tipare de la mulțimea din jur: e ca și când ar cerne propoziții logice dintr-un cor de o mie de oameni care țipă la unison din toți rărunchii.

— Facțiuni, sugerează Portia, aflată tot în spatele ei și având avantajul de a vedea în mai multe părți deodată. Schimbătoare.

Helena încuviințează, prea ocupată cu separarea informațiilor pe fragmente ca să-i răspundă. Caracatițele sunt divizate, dar membrii unei grupări se schimbă constant. O facțiune câștigă adepți numai ca să-i piardă în clipa următoare, dar merge mai departe în același stil. În numai douăzeci de minute, o facțiune își poate schimba complet membrii sau părerea generală, deși cearta – *indiferent* pe ce temă – e continuată de noii indivizi care o alcătuiesc. Asistăm la o luptă. Pe Vechiul Pământ circula o dilemă: dacă unei bărci i se schimbă toate componentele, mai e aceeași barcă? Kern probabil că percepe tâlcul filosofic al dilemei mai bine decât oricine, dar iată că societatea octopodă o îmbrățișează cu exuberanță. Cel puțin așa i se pare Helenei.

În afară de asta, nu e greu de remarcat că majoritatea punctelor de vedere sunt înverșunate, redate prin nuanțe de roșu, mov și alb –

pentru frică, de departe sentimentele cel mai ușor de tradus pe care le-a detectat Helena, cum a detectat și că ele două sunt ținta lor.

Treci peste asta, își zice și-și configurează casca în acest scop. *Ce altceva mai e de observat?*

Portia i-o ia înainte sau poate că discerne mai rapid tipare în haos.

— Unele sunt mai tăcute, îi spune.

Mai tăcute *vizual,* dar păianjenul selectează pentru Helena clici mărunte, subsisteme de culori care străbat mulțimea agitată ca niște vinișoare. Când au loc întâlniri între indivizi, aceștia se încleștează scurt sau fac schimb de străluciri complexe, dar sunt introvertiți și mulți dintre ei par a-și etala culorile furioase până în momentul întâlnirii, pentru a le afișa din nou la finalul ei. *Ca niște spioni,* își spune Helena, iar aspectul implică un alt nivel de dificultate lingvistică, pentru că aceste culori ar putea fi falsificate la nevoie, deci poate că și emoțiile lor sunt prefăcute sau...?

Helenei îi plesnește capul. *Gata cu revelațiile. Mai bine să mă ocup de problemele pe care le am în momentul ăsta.*

Universul nu vrea să treacă de partea ei. Nu și-a dat seama că mediul înconjurător se rotește. Dar tocmai când crede că nu mai poate încasa și alte lovituri fără să leșine, planeta i se înfățișează greoaie dedesubtul/deasupra/în fața ei, eclipsând cu marginea geamul curbat. Manifestările de furie ale caracatițelor se potolesc cât de cât sau poate că se uniformizează. Toate sunt copleșite de repulsie. Orice stare de spirit sau comunicare subtilă apare ca o licărire pe la marginea mantiei lor de piele.

Ecranele secundare se trezesc la viață și se răspândesc pe suprafața concavă din punctele de pe geam. Helena vede imagini mărite ale lumii de jos și înțelege că octopodele pun în scenă o adevărată piesă. I se arată ceva ca să vadă cum reacționează, dar nu în celulă, nu în condiții de laborator. Vor să fie spectatoarea unei opere grandioase: actul al cincilea al unei tragedii.

Lumea de dedesubt e pestriță, oceanele sunt străbătute de dâre, pline de noroi și mânjite în culori închise, uleioase. Pe multe ecrane secundare se vede foarte clar suprafața, valurile care se unduiesc la nesfârșit, cu spumă din reziduuri organice, clocotind de... viață? Ceva se mișcă acolo jos, asta e cert. Coama fiecărui val freamătă de parcă

spuma ar fi vie. Pe alte ecrane apar siluete uriașe, amorfe, ca niște schelete de leviatan. Helena încearcă să le aproximeze dimensiunea în funcție de mărimea valurilor, bazându-se pe constanța fizicii fluidelor. Giganticele animale marine devin insule, arhipelaguri, vaste suprafețe de teren. Vede un ținut colosal, noroios și plat, care se zvârcolește, tremură și înalță spre punctul ei de observație tentacule și membre dizolvate în mâzgă chiar în timp ce se formează. Atunci, într-o clipă, zărește o față, poate mai multe, nu e sigură, pentru că trăsăturile sunt estompate și amestecate. Distinge o gură larg deschisă, chipul pe jumătate format scuipându-și înțelesul înainte de a se stinge.

Portia a făcut niște calcule și îi trimite Helenei o estimare a dimensiunilor. Patru kilometri de la bărbie la frunte, dacă nu e ceva în neregulă cu valurile. Dar bineînțeles că totuși ceva *nu e* în regulă cu valurile. Nimic nu e în regulă. Lumea la care se uită a fost invadată de o pandemie care o macină tot, fără a lăsa nimic în urmă. De asta s-au temut ele; asta a venit de pe planeta cealaltă. Asta au plecat să caute semenii ei și de asta i-au distrus caracatițele sau o parte din ele, poate o facțiune de paznici mai înverșunați.

În clipa aceea, Helena nu mai poate decât să-și plece capul, paralizată de propriile sentimente.

3

Fabian suferă de un soi de amnezie. Afecțiunea apare la ambele sexe, deși portiidele o consideră încă, tacit, tipic masculină, în ciuda secolelor de transformări sociale. I-a fost foarte, foarte cald, iar păianjenii nu se pot răcori la fel de repede ca oamenii. A auzit multe zgomote parcă scoase de un zeu cu glas ca de tunet. Și i-a fost frică. Toată această încărcătură senzorială l-a derutat și, o vreme, nu a mai fost Fabian. În starea asta, unele portiide o iau la goană ca nebunele, însă Fabian are impresia că a împietrit într-un loc, agățat de un perete care, între timp, a devenit tavan.

S-au prăbușit.

Încă nu poate procesa ideea pe de-a-ntregul. Simte că îl pândește amnezia, gata în orice moment să-l atace. E suficient să se bucure de liniște, prin comparație cu zgomotele anterioare. E suficient să se gândească la gravitația ușor incomodă, care are savoare fiindcă e reală, fiindcă nu-i sora ei vitregă, artificială. Nimic nu are sens din toate astea, dar se ferește de prea multă analiză, ca nu cumva să afle răspunsuri care nu-i sunt pe plac. Nu că, după părerea lui, ar exista și răspunsuri care să-i placă.

Meshner, încearcă el să-și contacteze colegul, văzând că poate accesa canalele de comunicare ale navei. Nu o simte pe Kern, asta însemnând că nimic din ce are de spus nu ar avea rost pentru camaradul lui uman.

Și, bineînțeles, Meshner nu e acolo. Meshner a plecat pe stația orbitală. Meshner nu mai este.

Are un atac de amnezie. Nu a mai avut unul de ani de zile, dar în tinerețe, pe când năpârlea, a îndurat multe din cauza bolii. Pe atunci, ar fi însemnat condamnarea la moarte – fie ar fi fost ucis din plăcere sau de furie, fie ar fi murit de foame, pentru că nu se putea face util așa cum se fac utili masculii. Astăzi, s-au mai ameliorat lucrurile; nimeni nu se mai leagă de un mic handicap. Chiar dacă e al unui mascul.

Și, de data asta, se luptă cu atacul și câștigă. Abia a început, că s-a și terminat, pentru că a uita de el însuși, oricât ar fi de tentant, ar

însemna să-l uite pe Meshner, ceea ce ar fi rău pentru colegul și subiectul experimentelor sale.

Se întreabă deja dacă ar fi posibil să se recupereze implantul. E o dovadă de insensibilitate, o știe, dar... ce nu face un păianjen pentru *știință?*

Marșează pe ideea asta și, treptat, începe să reînțeleagă ce s-a întâmplat. Amnezia îl mai amenință de câteva ori, pentru că (așa cum era ușor de bănuit) nimic din ceea ce înțelege nu e încurajator.

Sectorul echipajului de pe *Lightfoot* e mult mai rotunjit și cu pereții consolidați. Își dă seama de asta datorită exercițiilor de pe Lumea lui Kern. Camera lor a devenit o capsulă de urgență, cu pereții îngroșați pentru a se întări, dar și flexibili, ca să amortizeze impacturile și să mențină căldura. Ce s-a întâmplat cu restul navei nu se știe încă. Nu o găsește pe Kern în meniul personal de comunicații și nu știe cum să activeze controlul avariilor fără computer. Este posibil ca această capsulă cu două portiide în ea să fie tot ce a mai rămas din navă. Lumina e albăstruie, emisă de chimicalele din rezervoarele sparte, când s-a reconfigurat sectorul pentru starea de urgență. E posibil și să nu mai aibă energie, deci aerul va fi o problemă la un moment dat.

Viola e și ea prezentă. Se bandajează, ignorându-l, deși sunt numai ei doi acolo. Are două picioare rupte, al treilea și al patrulea de pe partea stângă, și-și sigilează spărturile din exoschelet ca să nu piardă prea mult lichid din structura internă. Fabian abia așteaptă să o întrebe ce s-a întâmplat și ce trebuie făcut, dar își înăbușă iritat nerăbdarea, din cauza condiționării sociale la care a fost supus o viață întreagă. Starea de iritare îl face să se simtă din nou complet, din nou Fabian, așa că stă cuminte și evaluează situația.

Au fost atacați și măsurile de apărare ale navei *Lightfoot* nu au fost suficiente pentru a-i apăra de un tir cu rază lungă de acțiune, care i-a lovit aproape imediat ce au fost avertizați. Pe de o parte, faptul conduce la două constatări îngrijorătoare: (1) după prima confruntare, localnicii au reușit să analizeze manevrele de eschivare și detecție ale lui Kern și să le neutralizeze și (2) localnicii ar fi putut distruge *Lightfoot* în orice moment după ce au detectat-o și de la orice distanță, dar poate că au întârziat s-o facă din cauza divizării lor

bizare pe facțiuni.

Pe de altă parte, el și Viola au supraviețuit. Fabian trece asta la avantaje.

Și, din nou pe de altă parte, e clar că nu mai sunt în spațiu. De fapt, singurul loc în care e rezonabil să creadă că sunt e suprafața planetei pe a cărei orbită s-au aflat, iar Fabian știe acum foarte multe despre biologia acestei lumi necunoscute. Și mai știe un lucru, deși nu-i poate explica mecanismul: *ceva* de pe această lume are capacitatea de a infecta viața terestră.

Rămânem inviolabili, declară Viola, fără a-și întoarce spre el ochii principali și fără a se opri din a se trata meticulos. De aici, Fabian deduce că picioarele i-au dat de gol gândurile.

Încă o dată, e decis să nu solicite ordine sau asigurări. În schimb, încearcă să obțină ceva de la panouri și console, deși nu au energie. Simte disprețul Violei când îl furnică firele de păr de pe abdomen, dar și o satisfacție triumfătoare când nava începe să zumzăie și pe câteva ecrane apar citiri minimale.

Eu am făcut asta? se întreabă uimit de propria sa abilitate, apoi se pleoștește, nevoit să se resemneze cu realitatea: *Nu eu, ci Kern a făcut-o.*

Urmează o pauză lungă și tensionată, ca și când fragmentul acela genial din mintea doctorului Avrana Kern a fost redus la numere și nimic mai mult, dar până la urmă ea li se adresează prin canalele de comunicare individuale. Pentru simțurile portiide, vocea ei e fantastic de plină și expresivă – a vorbit cu ei mult mai multă vreme decât cu semenii ei dar acum e lipsită de inflexiuni, o transmisie neutră de informații. Ori e avariată, ori se ocupă de repararea pagubelor.

Da, sectorul echipajului, intact. Sectorul de carantină, localizat. Raportul avariilor: energie minimă, dar în curs de refacere. Sistemul de menținere a vieții adecvat, dar în curs de reparație. Canalele de comunicare exterioară la nivel minim, în curs de reparație. Capacitate de deplasare, zero. Capacitate de fabricare, zero, în curs de investigare.

Fabian și Viola se privesc pieziș, cum numai păianjenii pot s-o facă, grație structurii lor biologice unice.

Sector de carantină? întreabă el timid, pentru că, ultima oară când a verificat, pe *Lightfoot* nu exista așa ceva.

Zaine, afirmă Viola și înaintează șchiopătând. Nu va mai putea sări în viitorul apropiat. Poate doar după ce va primi proteze. Și are dreptate, bineînțeles. Spre deosebire de bietul Meshner, Zaine s-a întors pe navă, dar a fost ținută în carantină de teama particulelor care îi intraseră în costum – cine știe ce erau. Era sau urma să treacă prin faza de decontaminare când a început atacul.

Sectorul de carantină raportează energie în scădere și pericol de integritate structurală. Zaine Alpash Vannix în viață. Primit cerere înlocuire costum spațial și extragere. Unitatea Artifabian nedetectată. Nicio unitate mecanică disponibilă.

Artifabian a fost și el, desigur, în sectorul de carantină, însă faptul că nu se poate conecta la el Kern nu e un semn bun pentru asistentul lui Fabian. Viola se uită la Fabian, care își dă seama că, în condițiile date, i se permite să renunțe la rolul tradițional de femelă îndrăzneață și dornică de aventură. Nu că ar fi profitat de șansa de a-și demonstra curajul, consideră Fabian, pentru că nu e nici îndrăzneață, nici dornică de aventură din fire, iar în trecut ar fi avut masculi care să mișune prin preajma ei, gata să-i îndeplinească orice toană, mai ales dacă era vorba de consumarea energiei sau de asumarea unui risc. Cel puțin așa gândește el acum, amărât, în timp ce se îmbracă în costumul de protecție pe care i-l găsește Viola. Majoritatea costumelor spațiale portiide protejează în special acele părți ale exoscheletului în care intră stomacul, dar Fabian e mai mult decât bucuros că nici măcar o părticică din biosfera exterioară ostilă nu va avea cum să pătrundă într-al său.

Utilizând majoritatea energiei acumulate, Kern reformează o secțiune din fuzelaj într-o ecluză strâmtă. Fabian intră în ea pe o parte și iese prin cealaltă. Verifică apoi citirile: da, probabil că va avea suficientă energie ca să se și întoarcă; da, probabil că purificatoarele de aer și generatoarele vor face față uzurii dacă trebuie să ne târâm afară și înăuntru de mai multe ori. Probabil. Kern e foarte zgârcită cu amănuntele în chestiuni în care Fabian ar fi preferat ca un computer să fie riguros și precis.

Restaurarea funcțiilor superioare? întreabă el lipsit de tact.

Mă simt foarte bine, mulțumesc, îi dă Kern un răspuns acid, în maniera ei obișnuită, deci infinit mai liniștitor. *Mă străduiesc să vă*

ţin în viaţă. Continuă să mă întrerupi, neapărat.

Fabian iese.

Costumul (care are energie proprie şi îi raportează mult mai entuziast decât Kern cea acră şi supărăcioasă) îl anunţă că atmosfera e rarefiată şi nu conţine oxigen suficient (o problemă mai gravă pentru un păianjen decât pentru un om, dar oricum nu are de gând să o inspire). Fabian pune asta pe seama altitudinii, pentru că rămăşiţele lui *Lightfoot* au aterizat pe un platou alpin înalt, iar într-o parte, terenul se pierde în văi distante, înceţoşate. Îi trimite o descriere scurtă lui Kern, care îl informează: *am ales un loc de aterizare izolat şi îndepărtat de poziţia fostei colonii umane de pe planetă, în speranţa că ameninţarea cu care s-au confruntat era locală.* Modul în care utilizează conceptul de aterizare e liniştitor.

După jumătate de kilometru, Fabian dă peste o grămadă din material de fuzelaj, nedesfăcut în filamente mari: capsula de carantină. E clar că a căzut odată cu nava şi fie s-a rupt de ea, fie a fost desprinsă intenţionat la impact. Fabian scrutează terenul înconjurător, pentru că pe câmpia aceasta înaltă este viaţă.

E împânzită cu gropi, iar în fiecare groapă sălăşluieşte ceva ce seamănă cu o stea-de-mare cu nouă picioare, întoarsă cu faţa în sus, sau cu o floare de consistenţă mai dură. Faţa pe care o arată soarelui palid e atât de neagră, încât pare o gaură cosmică. Lateralele şi partea de jos, cu cârcei uşor încolăciţi, sunt rugoase şi de un portocaliu deşertic. Se deplasează cu mare uşurinţă, înclinându-se şi îndoindu-se cu încetinitorul, ca să profite cât mai mult de lumină. Printre gropi sunt grupuri de specimene mult mai mici. Fabian crede că sunt pui, însă ar putea fi şi masculi vagabonzi în căutare de femele sau, din partea lui, chiar trântori slujindu-şi reginele care nu vor să iasă din stup. Steluţele astea înaintează pe stâncile aride cu o viteză care ar face şi un melc să râdă.

Fabian nu e deloc încântat de excursia asta, dar în clipa următoare aleargă nebuneşte spre capsula de carantină, sărind pe deasupra fiinţelor vii care îi ies în cale. Când e aproape de ţintă, o umbră trece foarte discret deasupra lui şi îl sperie. Ochii lui superiori deslueşesc unduindu-se pe cer o creatură lungă, interminabilă, ca un zmeu lăsat să zboare de capul lui. Măsoară cam douăzeci de metri în lungime,

destul cât să înghită o portiidă sau un om la masa de prânz, dacă așa ar pofti. La fel ca steaua-de-mare, nu-i acordă nicio atenție. Poate că și ea colectează lumina soarelui și se desfată nepăsătoare, cât e ziua de lungă, urmărindu-l de jur-împrejurul planetei.

Sau poate că nu. Fabian s-a crezut bun cunoscător al biologiei locale înainte de a pune piciorul pe planetă datorită înregistrărilor lui Lante, dar e o diferență de la cer la pământ între a asculta un studiu despre formarea proteinelor și structura celulară făcut de un savant și a vedea cu ochii tăi cetățenii de pe lumea aceea străină.

Când ajunge la capsula de carantină, își dă seama dintr-odată că aceasta, *aceasta* este Înțelegerea pe care o va lăsa moștenire speciei sale, dacă va supraviețui. E prima portiidă ajunsă în aceste locuri. Geniul lui științific poate că s-a pierdut, dar momentul de teamă și uimire va supraviețui.

Dacă s-ar fi gândit la lucrul acesta dinainte, ar fi fost plin de curaj și s-ar fi simțit demn de laudă, în loc să-l cuprindă panica și să tremure ca prostul.

Găsește o modalitate de a intra în capsulă, dar mai întâi trebuie să vadă ce e înăuntrul ei. În speranța că Zaine a fost informată de sosirea lui, se conectează la sistemul de comunicare intern.

Am sosit. Care e situația?

Ai costum?

Sigur că are.

Deschid ecluza mică, vine mesajul următor. *Nu e destulă energie pentru mai mult. Pune costumul înăuntru. Așteaptă.*

Fabian își dă seama că primește mesajele în limba portiidă netraduse. Zaine e precoce, din câte se vede, iar instrucțiunile sunt clare, așa că le urmează.

Costumul îmbrăcat. Ieșim.

Fabian face câțiva pași mici și rapizi înapoi, pentru că nu știe sigur cu cine vorbește. Să fie Kern? Nu e genul ei să inspire încredere. Își răspunde singur, cu o clipă înainte să se destrame peretele capsulei: e Artifabian, dar nu e cuplat corespunzător la sistemele de comunicare, ci operează emițătorul manual din capsula căzută. Atunci deschizătura din perete se lărgește mai mult și prin ea cade o siluetă: Zaine, inconștientă și rănită. Fabian nu poate analiza rănile

oamenilor nici dacă nu poartă costum. Sunt cărnoși și neterminați, cu toate organele prinse ca într-o capcană, între scheletul lor dur și pericolele lumii de afară!

Cum se simte? bate Fabian din picioare, iar robotul îi răspunde exact ca un mascul portiid, apelând și la limbajul trupului.

Am fost amândoi răniți la aterizare. E în viață, însă rănită. Are nevoie de mai mult ajutor.

În ciuda urgenței medicale, Fabian e fascinat. Robotul stă acolo exact ca originalul pe care îl copiază, mișcându-și pedipalpii într-un tipar lent, pentru că, la portiide, a sta prea mult nemișcat sugerează o stare de spirit intensă, fie a prădătorului, fie a prăzii. Foiala obișnuită e echivalentul zâmbetului și datului aprobator din cap, o întărire a contractelor sociale frecvent tarate. Și, evident, imitarea unei portiide e tocmai *scopul* experimentului făcut de Kern cu Artifabian, dar se pare că robotul a uitat s-o imite pe Kern. Carcasa lui e ciobită în multe locuri și un picior stă strâmb, dar e limpede că a suferit avarii mai grave, cu rezultate neașteptate. Savantul din Fabian tremură de nerăbdare să-l studieze, dar acum au alte priorități.

Două portiide ar putea să care un om, dar nu pe un teren accidentat și cu riscul de a rupe cuiva costumul. Din fericire, problema se rezolvă singură când apare o dronă din corpul principal al navei prăbușite, care zace ca un cort gigantic lăsat într-o parte. Drona zdrobește fără milă stelele-de-mare, lăsând în urmă un lichid negru, dar are o platformă pe care așază jumătatea de sus a lui Zaine. Îi împletesc, prin acord tacit, brațele pe piept și ia fiecare câte un picior. Parcă sunt o trupă de actori surprinși în timp ce joacă o scenă hidoasă.

La jumătatea drumului spre *Lightfoot* – care nu-și mai merită numele –, Fabian descoperă că, bineînțeles, ecosistemul platoului nu e o monocultură, pentru că își face apariția o ființă pusă pe investigat.

Se deplasează rapid în comparație cu steaua-de-mare. Se ridică pe buza stâncii, după ce i-a escaladat suprafața verticală, sau poate că pe-acolo își are vizuina. E ca... Fabian nu găsește un termen de comparație. Are un corp sferic și mai multe membre cu aspect pneumatic și înaintează în salturi greoaie. Membrele anterioare se umflă și o aruncă în față. Apoi face o pauză ca să vadă unde a ajuns și

pe urmă face un nou salt brusc. Stelele-de-mare reacționează la prezența ei. Își încolăcesc brațele cu o încetineală incredibilă, ascunzându-și zonele de fotosinteză vulnerabile de ceea ce aduce cu un prădător.

Fabian a împietrit. Se lasă tras de drona care avansează fără oprire. Evident, prădătorul le sesizează mișcările – păianjenul nu e sigur că *vede* cu precizie – și-și aruncă în față membrele când rigide, când flasce, apropiindu-se de ei în salturi, gata de atac. Ca dimensiune, Fabian i-ar face față, adică monstrul are un corp mai mic decât un cap de om, iar membrele întinse nu-i depășesc un metru și jumătate. Păianjenul face singurul lucru care îi vine în minte: se postează în fața monstrului într-o atitudine amenințătoare, cu picioarele ridicate sus de tot, ca să pară cât mai mare. Țopăie înainte și înapoi, scuturând din pedipalpi.

Creatura se oprește dintr-odată, trântindu-se pe sol, și Fabian observă că trupul îi e plin de spirale și găuri, probabil organe de simț. Flutură din tentaculele tumefiate către vizitatorul arahnid în costum spațial, venit de pe altă lume. Fabian se ridică mai sus, gata să se răstoarne în ferocitatea lui de ființă măruntă. Miraculos, monstrul pare să priceapă mesajul și scutură bosumflat din așa-zișii umeri, plecând să molesteze o stea-de-mare deja spintecată.

Când ajung la ecluza lui *Lightfoot* și Viola începe procedeele complexe de păstrare a carantinei, în timp ce îi aduce pe toți înăuntru în siguranță, Fabian aruncă un ochi în spate și vede că vreo zece monștri se hrănesc cu stelele-de-mare care nu s-au încolăcit la timp, dar și cu un animal total diferit de ele, ca un ananas ambulant. Niciuna dintre ființele acelea nu-i luau în seamă pe vizitatorii coborâți din cer.

Odată ce o predă pe Zaine, Fabian decide să studieze mai atent împrejurimile, pentru că *Lightfoot* nu pleacă nicăieri prea curând. Din când în când, se informează și despre situația din interiorul navei. Zaine a fost scoasă din costum și dusă într-un sector izolat cu Artifabian, care se coordonează cu o parte din Kern ca să-i trateze rănile și refuză statornic sau nu poate să se conecteze la computerul-mamă.

Resursele lui Kern sunt distribuite în alte părți. Chipurile, nu are

energia necesară sau capacitatea de a încerca să intre în sistemele robotului și să-l aducă acasă, așa că e nevoită să-l lase să lipăie după bunul plac, pierdut în identitatea lui falsă de mascul portiid.

Fabian mișună pe la marginea navei, pășind cu grijă peste mosoare din material de fuzelaj nedestrămat. Departe de buza stâncii abrupte, solul se înalță brusc. Păianjenul se întreabă dacă acolo sunt peșteri și ființe uriașe care locuiesc în ele. În zona respectivă, terenul e foarte neregulat, presărat cu roci masive și colțuroase, ca azvârlite de un vulcan – îndepărtat, speră el. Sau poate nu de un vulcan... Încearcă să asimileze ceea ce vede, dar tocmai atunci Kern face un anunț:

Am stabilit un contact de rază lungă.

Cu octopodele? întreabă Viola, pentru că localnicii au demonstrat o gamă largă de reacții și nu e deloc exclus să vină și să termine ce-au început.

Am drone pe orbită. Pe una am configurat-o ca stație de recepție și transmisie. Voi putea trimite un semnal care să ajungă la Voyager, afirmă Kern mai animată decât înainte, recuperându-și resursele distribuite pentru alte sarcini. *Încă un lucru: am luat legătura și cu stația.*

Nu vrem să luăm legătura cu stația, decide ferm Viola.

Ba vrem. L-am contactat pe Meshner.

Fabian tresare, pentru că nu e sigur dacă mai există un Meshner pe care să-l contacteze, ci doar ceva cu înfățișarea lui. Ideea îl tulbură la fel de mult ca pe un om. Se adună, ca să-și exprime în fața tuturor opinia care sigur va fi ignorată, apoi picioarele îi înțepenesc, iar el rămâne cu privirea în gol, înțelegând, într-un final, la ce se uită.

Asemenea oamenilor, portiidele se pricep să distingă tipare, chiar dacă nu există tipare pe care să le distingă. În calitate de savant, Fabian a încercat să scape de acest obicei care nu e o sursă de inspirație, ci mai degrabă conduce la rezultate fals pozitive. Din cauza asta i-a luat foarte mult să observe că, de fapt, ceea ce vede nu e un monstru geologic.

Peste câteva momente, traversează ecluza și dă năvală în sectorul echipajului fără costum, fluturând disperat din picioare ca să le dea vestea și celorlalți.

Afară, pe pantă, acolo! se bâlbâie către Viola. Apoi ceva mai

stăpânit: *E un oraș acolo.*

4

Helena și Portia au fost duse înapoi în celulă, fără ca răpitorii lor să fi luat o hotărâre în privința lor. *Apelez din nou la antropomorfism.* A căutat să identifice o structură narativă inteligibilă în tiparele de pe pielea caracatițelor și în mișcările lor, un indiciu că parlamentul lor se îndreaptă, prin dezbaterea aceea vizibilă, spre o concluzie cât de cât rațională. Apoi și-a dat seama însă că nici măcar oamenii, nici măcar portiidele nu ar putea etala o schiță clară a procesului lor de decizie. Niciun individ nu ar fi în stare de asta. Ce e o decizie, la urma urmei? Helena știe cel mai bine rezultatele cercetărilor făcute în acest sens: există savanți portiizi care spun că mintea e ca un mușuroi de furnici, neuronii individuali, ca niște furnici muncitoare, cântărind pe toate părțile orice chestiune, până când se ajunge la un punct critic și creierul, sau colonia, spune: *Am luat o decizie. Iată* (post facto)*motivele mele raționale.* Privită în asemenea lumină, civilizația octopodă poate că nu e atât de diferită de a Helenei, cu excepția faptului că, în loc de autoamăgirea specifică determinismului uman/portiid, caracatițele se complac în maleabilitatea firii lor.

Prea limpede, prea concis pentru ființe maleabile fizic? Din nou, antropomorfismul; nu se poate detașa de el, e tipic naturii sale umane. Se întreabă dacă și cefalopodele își privesc captivii pătrățoși din perspectiva cefalopodomorfismului. Și îi compătimesc pentru lipsa de expresie, poate? Acum, Helena e destul de sinceră să recunoască față de ea însăși că rotițele minții i se învârtesc aiurea și nu o conduc la niciun rezultat.

Caracatița prizonieră s-a descurcat mai bine decât ele – sau mai rău pentru că nu mai e nimeni în camera alăturată. *Sau pur și simplu se camuflează atât de bine, încât nu o pot vedea?*

Nici nu apucă să-și dezbrace costumele, că sunt invitate să plece din nou. Ce caraghios! Aceeași bulă, aceeași conductă, dar acum ajung într-o cameră mult mai mică, dotată cu aer și un terminal din Vechiul Imperiu, care arată nou, dar încropit pe loc, ca și cum octopodele și-ar fi dat silința să producă un obiect cunoscut numai în vechile înregistrări. Sunt și niște obiecte care aduc cu scaunele, dar e

imposibil să stai pe ele fără să te dezechilibrezi. Și mai este o...

O imagine așezată la vedere, pe un perete. Se simte efortul de a prezenta un om astfel încât să fie recunoscut de un om. Poate că e Disra Senkovi, un model omenesc pozitiv, pe post de punte de legătură între două specii foarte diferite. Un critic de artă din vremurile demult apuse ar fi caracterizat imaginea drept cubistă, de parcă artistul ar fi încercat să prezinte omul din mai multe părți în momente diferite, dar în același tablou.

Cel puțin doisprezece caracatițe le urmăresc dintr-o cameră vecină, majoritatea plutind deasupra interfețelor organice flexibile. Una stă în fața și în mijlocul celorlalte. Are pielea mai palidă, iar marginea mantiei îi scânteiază în tonuri de roșu, indicând agitație și teamă.

— Acela e prizonierul, spune Portia.

— Ești sigură?

— Aproape sigură. Sau alt octopod care i-a adoptat starea de spirit, ideile? Cred totuși că e prizonierul. Celelalte sunt toate într-o stare meditativă ori au ajuns la un consens. El, nu. Și cred că vor să-l pună să discute cu noi.

Așa se pare, după cum e plasată caracatița cu mutră tristă. De ce ar face cinstea asta unui singur individ, dacă nu ar avea un dram în plus de experiență în a vorbi cu străinii, ca ambasador al lor, fie el și cam chinuit?

Ambasadorul atinge consola cu câteva tentacule, manevrând-o fără chef și etalând culori mohorâte pe piele. Lasă impresia că e lipsit de interes, dar judecând după postura lui, Helena trage concluzia că se pregătește s-o zbughească la adăpost dacă se simte amenințat; probabil că ideea îl mai liniștește.

Atunci apare și traducerea, așa cum e, iar Helena se uită fascinată la caracatițele care se îmboldesc una pe alta, sporovăiesc și se încaieră între ele sau cu ambasadorul. Apoi, pielea și tentaculele lui încep să-i transmită mesaje care par total diferite de ceea ce i se *cere* să transmită, numai că niciun octopod nu obiectează, ci toate par mulțumite. Helena răspunde.

Tableta ei se conectează imediat la consolă. A detectat cele două canale de comunicare și cuvintele i se transpun în culori și date,

dezbrăcate de jumătate din înțelesurile pe care încearcă să le comunice, dar tot reușind să transmită *ceva* inteligibil. Portia o urmărește cu atenție și o completează cu mișcări, nu imitând flexibilitatea gazdelor ei fără oase, ci adoptând posturi stilizate, cu picioarele răsucite în poziții aparent dureroase, ca să accentueze și să dea un plus de sens mesajului Helenei.

Helena își dă seama cât de caraghioși ar fi toți în ochii lui Disra Senkovi, căruia îi plăceau la nebunie glumele când trecea prin faze maniacale.

Partea amuzantă se termină când ambasadorul îi spune că știu despre *Voyager*. Spectacolul vizual e o demonstrație de infatuare – *știm multe* –, dar pe canalul de date sosesc informații telemetrice despre poziția exactă a navei la marginea sistemului solar, inclusiv alternative potențiale de a o lua la țintă.

— E o amenințare, spune Portia categorică.

Helena se luptă să renunțe la perspectiva antropocentrică și o contrazice:

— Nu este, nu încă. Dar vor să știm că ei știu. Sau poate că trebuie să facă un efort special să *nu* ne spună. Comunică foarte mult, tot timpul. Dar știu.

Reușește să-și formuleze atent răspunsul către ambasador: e mândră de *Voyager,* care e o creație admirabilă. Se întreabă ce vor. E calmă, foarte calmă. O îngrijorează soarta prietenilor ei. E curioasă, e prietenoasă. Toate într-o singură frază, dintr-o singură simțire. Își urmărește publicul – nu pe ambasadorul înfricoșat, ci pe celelalte caracatițe. Umbre ale cuvintelor ei le străbat discret pielea, trec de la una la alta. Șase dintre ele se iau la trântă nervoase, apoi se despart și se îndepărtează ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, preferând consolele semenilor. Gândurile lor pâlpâie timid și le vede cu coada ochiului când ambasadorul începe să danseze.

Vorbesc despre *Lightfoot* și distrugerea lui, dar Helena nu știe asta decât din datele primite. Nuanțele emoționale sunt complexe, întrețesute. Caracatițele sunt triste. Sunt supărate. Sunt dornice. Dornice să mai ucidă niște vizitatori din alte lumi? Nu, de data asta e vorba de o dorință pe care o au de multă vreme, o prețuiesc, o alimentează și o apără. Helena are impresia că primește tone de date

istorice, pagini rupte și amestecate. Pe neașteptate, toate caracatițele gândesc la fel și-și sincronizează culorile, cu excepția ambasadorului, al cărui mesaj e cu un pas în urmă și simplificat pentru străinii cei tonți. *Aceasta* este obsesia lor și e legată indisolubil de planeta cealaltă – nu, nu *stația* care orbitează cealaltă planetă, unde i s-a întâmplat ceva rău lui Meshner. Cea care s-a dovedit fatală pentru *Lightfoot*. Numai că...

— Au primit un semnal, anunță Portia, decodând datele mai rapid decât Helena. De pe *Lightfoot*. E... pe planetă. Dar Kern e cea care a trimis semnalul. Presupun că speră ca *Voyager* să-l intercepteze și să trimită o echipă de salvare. Încearcă totuși să țină secretă poziția navei și doar transmite la scară largă. Nu știu dacă semnalul va putea fi interceptat în întregime la o distanță atât de mare.

— Pe planetă, o completează Helena.

Pedipalpii Porției se încleștează a confirmare, într-un gest similar unei grimase de suferință: *Trebuie să ne împăcăm cu ideea.* Atunci ambasadorul începe să vorbească din nou și ea simte că mișcările și culorile lui sunt deliberate, o încercare mai serioasă de a vorbi rar și răbdător cu străinii cei idioți, ca să-i facă să priceapă o informație, o propunere.

Ocălătorie, telegrafiază cu dificultate, pentru că ideea de călătorie e o emoție pentru octopode. *Cântărirea riscului, frica* (o interpretare specifică a cuvântului „răsplată", care nu are un termen uman înrudit), *satisfacția realizării, un triumf!* Înfloriturile cromatice care însoțesc sentimentele ambasadorului justifică semnul exclamării. Simultan, Portia decodifică datele.

— Vor să meargă acolo, pe planeta aceea. Și vor să mergem și *noi* cu ei pentru că... cred că îi putem ajuta? Asta spune?

Un om care să meargă într-un loc al oamenilor, unde pândește o amenințare sub formă umană. Momeală, distragere, sacrificiu, talisman? Toate sunt posibile.

Sau o misiune de salvare? Poate că aceasta este facțiunea pașnică, unită pentru moment din dorința de a se arăta mărinimoasă cu invadatorii străini, veniți din stele. Cât va dura hotărârea octopodelor, până să devină obsedate de altceva? Destul cât să meargă pe planeta interioară și să se întoarcă? Vor continua să-și

susțină reciproc intențiile sau se vor trezi Helena și Portia că într-o dimineață s-au transformat toate în monștri cu înclinații genocide?

Dar nu au de ales. Nu le va face nimeni altă ofertă.

5

Viola repară dronele. Fabian e sincer surprins. O etichetase drept una dintre femelele care nu și-ar murdări picioarele făcând muncă fizică, dar cea care a scos afară drona, ca s-o poată căra ei pe Zaine, a fost ea, și nu Kern. Pe lângă asta, a operat-o manual, pentru că nu a putut să-i reactiveze procesorul de la bord.

Costumul lui Zaine e la carantină. Zaine însăși, printr-un procedeu complex de andocare personală, se află acum în compartimentul echipajului cu cele două portiide, dus acolo după ce Artifabian a confirmat că femeia nu fost în atmosfera potențial infectată. Nu e chiar o procedură standard, dar stau prost cu spațiul în sectorul de pe *Lightfoot* care a supraviețuit impactului.

Viola se ocupă în principal de nava deteriorată și rănile lui Zaine, dar își face timp și să repare o dronă cu care să meargă Fabian în „oraș", cum îi place lui să spună. Kern nu le e de prea mare ajutor. Le răspunde monosilabic sau în propoziții neutre. E concentrată pe comunicații. Încearcă să trimită un semnal către *Voyager* în așa fel încât să nu-i divulge poziția. Cel puțin asta spune că face. În același timp, încearcă să-l contacteze și pe Meshner, dacă mai are pe cine contacta. Jură că e acolo, deși Fabian a văzut niște date și crede că ea s-a conectat numai la implantul lui, care nu e prea vorbăreț de unul singur. Când îi spune asta lui Kern, replica e doar o liniște perfectă.

Fabian târăște drona funcțională în ecluză, sigilează deschiderea și merge iute la consola de comandă, care operează cu energie minimă. Kern transformă secțiunile superioare ale fuzelajului în așa fel încât să fie fotosintetice, folosindu-se de microechipajul ei de furnici care se reface încet, întrucât comanda directă a fuzelajului e unul din multele avantaje care nu au rezistat la intrarea în atmosferă. Totuși, tehnologia portiidă se poate modifica la nevoie, inclusiv hardware-ul organic al lui Kern. Ea se restaurează, recuperându-și și reinventându-și personalitatea. După replicile ocazionale nervoase, prin care solicită să nu i se mai pună întrebări, procesul avansează destul de rapid.

Fabian deschide ușa exterioară a ecluzei și setează drona pe zbor

oscilant, imaginându-și bâzâitul intermitent al rotoarelor ei când se înclină pe-o parte. Apoi iese din ecluză și se ridică deasupra câmpiei pline de stele-de-mare, virând ca să vadă ceea ce Viola se încăpățânează să numească fenomen natural.

Nu este un fenomen natural.

Fascinat, puțin speriat, Fabian ghidează drona nesigură spre înainte, privind în jos la o rețea pătrată de străzi și de rânduri de structuri monolite, căzute una peste alta. Un oraș, dar în ruine. Mai mult, un oraș construit după o estetică străină, dar nu nefamiliară. Portiidele preferă planurile urbane spiralate, tridimensionale (pe care le răsucesc și mai mult și le transformă într-o încâlceală, cum se întâmplă cu diverse case familiale, ca să fie scoase în evidență), pe când oamenii... Oamenii preferă cutiile. Le plac șirurile și coloanele și să le numeroteze pe o parte și pe alta, de sus în jos. Ce gândire... Cum de reușesc să creeze ceva?

Totuși, oamenii au creat orașul acesta. E un oraș pentru ei. Intrările care nu s-au năruit sunt făcute pe măsura staturii lor înalte și numai la nivelul solului. Sunt niște ruine, da, dar... Centrii de recunoaștere a tiparelor se activează, spunându-i că nimic din ce vede nu e bine. Aduce drona puțin mai aproape de sol, folosindu-se de abilități vechi, pentru că e expert în comportamente, nu pilot, și a renunțat de mult la orice înțelegeri relevante ca să-și elibereze spațiu pentru cunoștințe mai pertinente. Dacă ar fi știut...

Clădirile sunt...

Fabian nu se grăbește să tragă concluzii, mai ales când e vorba de bizarerii. La urma urmei, concluziile pripite asigură moartea carierei unui savant mascul.

Clădirile nu sunt construite.

Ies în mod natural din sol. Vede în depărtare terenul care se înalță, presărat poate cu altă specie autotrofă imobilă, și o stâncă abruptă. Terenul înălțat e natural, dar stânca, nu. A fost cioplită, roca ei sedimentară a fost epuizată, exploatată, îndepărtată, așa cum cioplește un sculptor materialul ca să creeze o statuie, până când nu a mai rămas decât orașul. Clădirile nu au fost ridicate pe pământ, piatra nu e prelucrată, nu sunt cărămizi. Au rămas în urmă după ce s-a îndepărtat pământul. Oamenii nu construiesc în felul acesta.

Fabian se controlează. Știe că *Oamenii,* cu o mare, nu lucrează așa. Poate că așa făceau *oamenii* pe vremea Vechiului Imperiu, dar nu prea crede. Crede, în schimb, că au fost mai eficienți, pentru că a excava un oraș ca acesta e o muncă mult mai grea decât a pune piatră pe piatră. Drona zboară mai jos acum, la nivelul acoperișurilor fărâmicioase, și ar trebui să vadă interiorul construcțiilor, dar *nu* există interior. Intrarea e de formă, o ușă care nu se deschide decât spre piatra roasă de vânt. Orașul e o ruină, iar ruinele sunt false. Cum multă vreme în urmă, cineva a venit aici și a făcut o copie a unui oraș, utilizând voit metodele cel mai puțin eficiente cine știe cât timp, dintr-un motiv pe care Fabian nu și-l poate închipui.

E tot mai îngrijorat. În general, portiidele reacționează la necunoscut cu o curiozitate nestăvilită, dar el simte fiorii strămoșilor săi, care au trăit într-o lume unde pericolele îi păsteau la tot pasul.

Verifică parametrii dronei. Poate zbura destul de sus; se înalță, străbătând cu viteză o distanță suficientă pentru ca falsul oraș să se micșoreze la dimensiunile unei hărți stradale, iar platoul alpin să devină doar o schiță de topologie, cu elemente de relief desenate la umbra unei după-amiezi târzii. Două creaturi dintre cele care aduc cu niște zmeie își umflă aripile în zbor, speriindu-l, dar ignorând complet drona care nu face parte din lumea lor; e la fel de irelevantă ca Fabian, dar înaripatele ar provoca un dezastru dacă și-ar prinde coada în rotoarele ei.

Păianjenul comandă dronei să se îndrepte spre marginea platoului, de unde privește în jos la un vast deșert roșiatic, urâțit de lacuri multicolore ca niște acnee, în care niște forme de viață sau un proces anorganic pătează curcubeul furios al apei. Vede porțiuni pestrițe, pe care niște ființe își întorc spre soare partea întunecată pentru a-i sorbi lumina, zone maronii, portocaliu-ruginii și chiar verzi, care trădează prezența altor forme de viață – microbiomuri gravitând în jurul unei resurse sărace, care permite unei *creaturi* din altă lume să scormonească în măruntaiele singurului continent al planetei fierbinți și prăfuite și să scoată viața din el.

Fabian zărește un alt oraș. E de zece ori mai mare decât cătunul de lângă locul unde s-a prăbușit nava lor; altă rețea, sau poate o extensie, o hartă mai mare, care conține copia celui mai mic. Tot ruine, tot un

pseudooraș. Fabian comandă dronei să înainteze. Vede că indicatorul bateriei se apropie de zero, dar nu se poate abține să nu-și satisfacă totuși curiozitatea și să-și alimenteze teama.

Se joacă apoi cu camerele, reconfigurându-le pentru distanțe lungi. La orizont se ghicește o altă metropolă-fantomă, situată de-o parte și de alta a unei linii trasate în nisip. Înainte de a intra în oraș și după ce iese din el, linia e, de fapt, un râu; dar în perimetrul lui, e un canal drept. Fabian compară ceea ce poate vedea din rețeaua orașului cu tiparele anterioare: e același oraș, o așezare umană dintr-o lume moartă, aici, pe lumea aceasta vie.

Tocmai când întoarce drona pentru a reveni pe navă, surprinde mișcare pe străzi. Preț de câteva bătăi de inimă (organul acela lung, întins de-a lungul liniei dorsale a abdomenului său), rămâne blocat pe comenzi și drona se rotește leneș în aer. Fabian nu se poate mișca. E gata să intre din nou în starea de amnezie. A mai văzut așa ceva înainte. Adică nu, a văzut ceva care seamănă cu *entitatea* asta în măsura în care și falsele ruine seamănă cu orașul adevărat pe care îl copiază.

Entitatea nu merge ca un om, dar aduce cu o siluetă umană. Fabian nu are nicio problemă cu ființele care seamănă tulburător cu oamenii, dar până și el e înfricoșat de mișcările dezarticulate pe care le face entitatea în timp ce se târăște spre punctul de observație al dronei.

E alcătuită din carapace, resturi de creaturi fără nume, cioburi de rocă și praf. Pe Lumea lui Kern trăiește o insectă din ordinul tricopterelor. Adulții acestei insecte au rol de mașinării de reproducere cu viață scurtă (și sunt foarte bune la gust). Larvele sunt viclene și stau la pândă în apă, ascunse și de prădători, și de prăzi în niște căsuțe tubulare pe care și le construiesc din bucăți de piatră și stuf.

Entitatea și-a construit o carcasă umană în același mod. Nu are oase, înaintează cu stângăcie, absolut neconvingător, dar și-a făcut mănuși, mâneci și bocanci. Și o cască, pentru că nu imită doar un om, ci un om în costum de protecție, unul vechi, care amintește de tehnologia străveche de pe stație.

Viziera lustruită a căștii este o piatră netezită de apă curgătoare și

se înclină pentru ca entitatea să vadă mai bine. Fabian vede drona reflectată în ea ca într-o sticlă.

Drona se ridică tot mai sus – abia cu întârziere își dă seama Fabian de ceea ce face, ținând pedipalpii pe comenzi. Deplasează drona în spate și apoi în sus, către cer, cu camera fixată pe silueta singuratică. Silueta nu-și ridică viziera, nici nu înalță o mână cu mănușă de piatră spre drona care se retrage. În schimb, se prăbușește greoaie și se modifică, de parcă i s-ar fi smuls brusc o bucată din structura internă, apoi se fărâmă. Cochiliile și cocoloașele de resturi se rostogolesc (se târăsc?) în umbrele prelungi, iar Fabian se îndepărtează, urmărind încă o dată imaginile macabre înregistrate și întrebându-se ce i-ar putea spune Violei despre ele.

6

Kern, Avrana Kern, instanța de pe *Lightfoot,* în prezent cu conștiința situată, după propria ei estimare, pe undeva între poziția resturilor navei prăbușite și teleprezența ei orbitală, sondează cu meticulozitate canalele de comunicare ale stației. Infestarea a părut pur biologică, dar *ceva* transmitea lecția aceea de xenobiologie care a atras-o acolo. Să fie entitatea amorfă care l-a atacat pe Meshner una și aceeași cu emițătorul semnalului? A fost ea cândva Erma Lante? De fapt, a existat vreodată această persoană?

Fragmente de amintiri i se așază la loc în timp ce furnicile îi refac memoria ca să le poată accesa. Detaliile sunt neprelucrate, dar, la foarte scurt timp după atac, Helena a vorbit despre înregistrările prevenitoare păstrate de caracatițe. Cu mii de ani în urmă, existase o femeie pe nume Erma Lante.

În concluzie: Lante a studiat ecosfera nodană, iar munca ei a fost înregistrată și păstrată pe stație încă din vremea respectivă, până când un sistem aleatoriu a început să ruleze fișierele? Kern își reia presupunerile logice în sens invers, în timp ce unele părți ale ei tatonează arhitectura electronică a stației, prudente ca un genist, iar altele încearcă să regenereze sistemul de pe *Lightfoot,* adică inclusiv pe ea însăși.

Elimină posibilitatea sistemului automat aleatoriu, pentru că entitatea care a transmis semnalul, indiferent cine sau ce ar fi, a reacționat și și-a schimbat comportamentul ca răspuns la interogațiile ei. Ar fi putut să fie un computer care a rulat un program corupt, numai că nu l-a găsit, deși l-a căutat peste tot și cu mare atenție. Poate că s-a ascuns, zace izolat pe undeva prin stație. Sau poate că nu.

Agentul organic de infestare fost în camera aceea, în terminalul de acolo. Fusese limitat la o siluetă umană, cu o consolă concepută (rudimentar) special pentru ea. Cu toate astea... s-a scurs. N-a fost o moluscă, niciun păianjen, nici măcar o ființă de pe Pământ, ci un lucru al cărui echivalent cel mai apropiat ar fi un fel de mixomicete.

Mai multe furnici, mai multe fragmente de memorie, capacitate de

gândire mai mare, arhivele de rezervă localizate și activate. Kern începe să se recunoască.

Mixomicetele terestre au fost cândva un subiect de cercetare destul de frecvent întâlnit. Oamenii de știință le-au studiat secole la rând datorită capacității lor de autoorganizare, care permitea unei mase de celule individuale să acționeze ca un macroorganism, chiar ca un prădător, în absența unui sistem nervos.

Kern își redirecționează atenția prețioasă pentru a accesa Jurnalele lui Lante. Conținutul e ambiguu, parțial de neînțeles. Kern își deleagă o instanță a ei să asimileze comoara aceasta de cunoștințe, însă nu prea are resurse, iar analiza documentului derutant și contradictoriu solicită operarea la nivel uman sau portiid. Își epuizează rezervele.

Îl vrea pe Meshner înapoi. Căutarea lui nu e o utilizare adecvată a resurselor și așa precare. Nu acționează conform instrucțiunilor echipajului, care e preocupat de propria supraviețuire în prezent. Atunci de ce e setată pe asta? Își spune că a răspunde la întrebare înseamnă a-și irosi rezervele și a recunoaște, în același timp, că se gândește exclusiv la propriile interese.

Teoria 1: procesele ei decizionale artificiale (cele care, pentru ea, sunt reale, pentru că așa se întâmplă când ești o ramificație autonomă, atenuată a femeii care a fost odată Avrana Kern) au fost compromise la modul periculos din cauza experienței emoțiilor simulate în implantul și în creierul lui Meshner, așa că prioritatea ei este să recupereze stația, în detrimentul capacităților ei mai relevante, ca menținerea sistemelor vitale pe termen lung.

Teoria 2: vina. Ea l-a condamnat pe Meshner la soarta aceea teribilă, din cauza obsesiei de a descoperi pe stație ceva similar ei, dar și de a se folosi de mintea lui ca să trăiască experiența acelei descoperiri. Bineînțeles, nu vina o roade în momentul acesta; e vorba doar de o recunoaștere pur rațională a culpabilității. *Dacă și numai dacă* l-ar putea localiza și recupera pe Meshner, ar putea să se simtă cât de vinovată ar pofti, să se răsfețe cu vina aceea copleșitoare și minunată, care nu așteaptă decât să fie trăită…

Teoria 3: Kern e avariată. S-a avariat singură, jucându-se cu instanțe individuale pe care ar fi trebuit să le lase în pace și care s-au bulversat când s-a prăbușit *Lightfoot;* atunci, prioritară a fost

supraviețuirea echipajului, și nu propria ei integritate. Reparațiile sunt în curs de desfășurare, dar deocamdată ea nu are capacitatea de a lua decizii informate, deci nici pe aceea de a o informa pe Viola despre asta. Ca atare, îl va găsi pe Meshner, dacă e de găsit, pentru că asta este o decizie proastă și, în clipa de față, și un indicator al stadiului în care se află reparațiile ei.

Și atunci îl descoperă, adică îi descoperă implantul, încă viabil, încă vulnerabil, cu canalele de comunicare deschise, grație cărora a devenit atât de util pentru ea.

Totul se reduce la un calcul elementar. Dacă lucrul care a pus stăpânire pe stație e capabil să pună capcane, atunci și asta poate fi tot o capcană. Dacă Avrana Kern vrea să afle ce s-a întâmplat cu Meshner, va trebui să-și asume riscul acesta și să se bazeze pe abilitatea ei de a scăpa sau de a-l prinde în cursă tocmai pe cel care a întins-o.

Își dă seama că nu e în situația în care să calculeze riscurile fără a comite greșeli.

Pătrunde în implant.

Nu fără prudență. Îl accesează ca un înotător care intră în apă treptat, ca să o tulbure cât mai puțin. Nici Meshner nu-i va sesiza prezența. Nu se cuplează la interfața senzorială, oricât își doresc asta anumite părți ale ei. Accesează cel mai jos nivel de operare, extrăgând rapoarte despre starea generală. Este vreo urmă de activitate în el? Dar în creierul lui Meshner?

Retrimite interogațiile de trei ori, pentru că răspunsul pare în afara parametrilor, însă creierul e chiar foarte activ. Implantul lucrează la capacitatea maximă, prea ocupat ca să-i creeze probleme lui Kern. De fapt, se reconfigurează după propriile reguli, utilizând mai eficient puterea de calcul, ca să trimită mai multe date senzoriale pentru utilizatorul lui – e artificiul acela elegant făcut de Fabian, care permite implantului să-și muleze arhitectura electronică umană pe ingineria genetică portiidă.

Dar ce face? Ciudat moment și-a ales Meshner să-și retrăiască amintirile sau să acceseze înțelegerile portiide.

Kern nu are decât o singură cale de a-și răspunde la întrebare, aceea de a accesa nivelurile superioare de funcționare ale

implantului, deci de a deveni parte din nebunia aceea. E mare aglomerație acolo. Dacă intră și ea, își va extinde conștiința într-un arc care să cuprindă nava prăbușită, drona și implantul, împrumutându-și puterea de procesare, și așa ciuntită, acestui ansamblu. *Asta* eo capcană de cu totul altă natură. Se va vârî de bună voie în gura lupului. Dacă nu își va putea separa propria logică de cea a mediului virtual în care intră (din motive ca, să zicem, avarierea gravă și de durată a propriilor ei procese decizionale), atunci le va pecetlui soarta lui Fabian, Violei, lui Zaine și ei înșiși. Și poate că din Meshner nu se mai poate recupera nimic. E posibil ca activitatea la care e martoră, deși pare a avea un rost, să fie o furtună a sinapselor defectuoase, naturale și artificiale. La fel de bine ar putea fi un țipăt.

Ea însă e Avrana Kern și niște părți ale ei, frontală și centrală, rămase intacte, îi dau încredere că poate ține sub control orice situație. Protecțiile care ar fi trebuit să-i tempereze încrederea în sine sunt dezactivate. În consecință, face exact ceea ce ar face Avrana Kern în asemenea circumstanțe. Ia taurul de coarne. Intră în implant.

7

— Poate că vor să fii o gazdă vie, sugerează Portia sumbră.

Helena ridică din umeri, dar *simte* că totuși ceva nu e bine. A tras o concluzie cât se poate de neștiințifică, și anume că, în ceea ce le privește pe caracatițe și intențiile lor, e mai bine să se ghideze după instinct. La urma urmei, modul lor de comunicare *e bazat* numai pe instincte, modificat de informații sporadice pe canalul secundar, ca și cum un artist în care s-a investit o căruță de bani îi turuie despre noul său proiect la o ureche, iar la cealaltă, un contabil îi murmură neîntrerupt și cu glas monoton cât costă proiectul respectiv.

Ceea ce îi spune instinctul de data asta e că facțiunea octopodă căreia i se adresează, prin intermediul oricăror membri ai ei care se arată mai atrași de o idee la un moment dat, urmărește altceva decât ce presupune Portia. O mare parte din conversația lor e lipsită de orice relevanță, deși octopodele sunt teribil de entuziasmate. Pe pielea lor, Helena observă culorile curcubeului într-o discordanță nemaiîntâlnită până atunci. Apoi primește datele, spiralele complexe de numere și ecuații în formate pe care casca și tableta ei nici măcar nu le pot afișa corespunzător.

— Par a fi... Portia răsucește tableta cu pedipalpii, figurile reflectându-se în ochii ei principali imenși. Numere, își încheie ea propoziția, enervată că nu înțelege mai mult și nu poate controla situația. Fizică superioară.

Numere sau nu, localnicii – cel puțin *aceștia* – sunt foarte interesați de ele și Helena conchide că reprezintă exact ceea ce urmăresc, că restul evenimentelor sunt doar descoperiri întâmplătoare sau complicații inutile.

Ea și Portia au acceptat deja să plece. Singurul lucru care le întârzie plecarea e locvacitatea localnicilor, insistența pe detaliile unor aspecte pe care musafirele lor nu le pot aprecia nici emoțional, nici lingvistic, nici intelectual, pur și simplu. Nu răzbate până la ele decât entuziasmul, și acela capabil să fie redat în moduri bizare, aproape înduioșătoare. Aceeași senzație a avut-o Helena lucrând la proiectul ei de traducere din portiidă, când a încercat să rezume un

concept de o mie de cuvinte într-o prezentare de o sută de cuvinte pentru superiorii ei de rang universitar.

Le pasă, conchide ea. Indiferent ce urmăresc, octopodelor le pasă de un anumit scop în momentul când se concentrează asupra lui, pentru ca în următorul să nu le mai pese de el deloc sau să se orienteze spre altul, însă firele care duc la lucrurile importante nu se rup, ci duc tot la ele. În ciuda atâtor treceri de la o facțiune la alta, simte că prioritățile lor individuale vin și se retrag precum valurile, dar nu se disipează.

În scurt timp, și fără a afla mai multe în plus, Helena și Portia sunt la bordul unei nave.

De dimensiuni reduse și cu un design mai elaborat decât sferele uriașe din flota spațială octopodă, e alcătuită din patru globuri dispuse de la cel mai mare la cel mai mic, dotat fiecare cu un set de motoare, nu de arme, crede Helena. *De ce? Oare globurile sunt capsule de salvare?* Speră că nu va fi nevoită să afle. Se vede cu ochiul liber că penultimul glob a suferit modificări recente, pentru că e plin cu aer.

Și-a tot pus întrebări legate de logistică. Octopodele sunt creaturi acvatice, suspendate într-un mediu protejat împotriva stresului provocat de accelerare, dar Helena știe destulă fizică pentru a se îngrijora de cavitățile cu aer din organismul ei și pentru a ști ce i se va întâmpla dacă ar atârna neprotejată într-un mediu dens, în care s-ar produce o schimbare bruscă de presiune. Soluția, în viziunea gazdelor ei, e un glob căptușit cu un gel transparent, probabil un tampon împotriva efectelor accelerației, deși ea e hotărâtă să nu renunțe la cască și costum, ca nu cumva să se pomenească lipită de pereți sau sufocată în gel. Nu e nimic în jur, nicio bară sau stâlp de care octopodelor le place atât de mult să se agațe. Globul arată ca o celulă mai mult decât orice alt loc străin în care a stat Helena vreodată.

Exteriorul e vizibil, fie și în ceață. În sectorul din față al navei, o mână de caracatițe fie fac verificări preliminare, vitale înainte de zbor, fie agresează consolele, căzând pradă unei crize de nervi. Helena vede mai greu din cauza arhitecturii interne care umple centrul globurilor, observând doar planetoizi mărunți pe lângă care

echipajul se târăște ca pe fundul neregulat al mării sau în care se pitește. Tehnologia diferă total de cea umană. Nu recunoaște aproape niciunul din aparate sau funcțiile lui.

Dincolo de pereții navei, într-un hangar spațial, mișună alte caracatițe. Programul de traducere al Helenei îi spune, cu întârziere, că nu toate sunt în regulă. A căzut în cursă la început, când a crezut că are de-a face cu o civilizație unită, organizată ierarhic și capabilă să fie tratată ca o singură entitate. Dacă va fi așa vreodată e o temă de dezbătut pentru istorici și sociologi, dar în acest sistem solar posibilitatea e exclusă de însăși natura locuitorilor lui. Cefalopodele din exterior arată din ce în ce mai nervoase, echipajul se mișcă tot mai rapid, culorile lor deschizându-se din cauza îngrijorării. Helena se gândește că poate ea și Portia nu au fost eliberate din închisoare, ci furate, iar misiunea în care pornesc se opune dorințelor spiritului colectiv, *dacă* într-adevăr cultura octopodă cunoaște așa ceva.

Tocmai când crede că se adună o mulțime furibundă, nu mai vede nimic dincolo de peretele curbat al globului. E împinsă brusc în gel, până la coate. Până se ridică și îi dă și Portiei o mână de ajutor, sfera orbitală care le-a găzduit dispare, iar globul lor e scuipat deasupra uriașei lumi acvatice, gonind cu o viteză care le ține lipite de pereți.

Suprafața diformă a planetei zboară ca glonțul pe sub ele în primele ore ale călătoriei, din fericire, estompată de un nor. Apoi, după încheierea manevrei de asistență gravitațională, țâșnesc în bezna cosmică, cu toate motoarele arzând combustibilul la maximum. Sub efectul zdrobitor al accelerației, Portia îi comunică Helenei cu mare dificultate informații preluate pe furiș din transmisiile octopodelor. Consumă combustibilul și-și epuizează resursele într-o călătorie fără întoarcere, într-un vehicul creat de niște caracatițe nebune, cu aere de ingineri aerospațiali. Propulsoarele nu cedează, mențin accelerația aceea criminală, le îndepărtează fulgerător de navele masive și greoaie care s-ar putea decide să vină după ele. Helena, prizoniera moluștelor, dar și a fizicii, nu poate face nimic, decât să respire cu greu sub apăsarea forței care o zdrobește.

Exact când se hotărăște că ar fi mai bine să leșine, privirea ei surprinde o formă în exterior, ridicol de aproape de ele. Mai întâi îi

vede spatele, apoi o zărește în dreptul lor. E o navă cu același design ca globul lor, cu trei bule unite, dar considerabil mai mari. Îi vede propulsoarele arzând, dar nava are o viteză mai mică decât a lor (conform datelor furate de Portia). Deci au ajuns-o din urmă, iar Helena înțelege că vasul acesta călătorește de o vreme și înaintează lent, atât cât îi permit motoarele care se luptă cu inerția lui. Dacă s-ar fi luat la întrecere cu *Voyager* și *Lightfoot,* vasele portiide, niște iepuri pe lângă țestoasa asta, ar fi depășit-o de mult și deja ar fi navigat rapid și constant, ca să nu ardă inutil combustibilul.

Șirul lor de globuri atârnă deasupra planetei acvatice pe o traiectorie destul de precisă și cu o viteză finală suficientă ca să intercepteze nava savanților. Nu se anunță, nu bat la ușă, pur și simplu se agață de capătul ei, formând o linie lungă de globuri care aleargă prin spațiu. Matematica procedeului sfidează imaginația, mai ales că ultimele vagoane ale acestui tren cosmic nu mai au combustibil, deci viteza lor finală corespunde precis vitezei vasului de știință, adaptându-se și la accelerația lui redusă. Helena și Portia sunt cu capul în jos și pline de vânătăi, însă călătoria promite să fie mai lină de acum încolo. Încep să de detașeze de gel.

Portia studiază echipamentele vizibile și face niște calcule. Peste câteva ore, vasul mai mare arde combustibil în continuare, dintr-o rezervă care, crede Portia, nu s-a epuizat nici pe-un sfert, accelerând și prinzând din urmă iepurele acela imaginar cu o viteză imposibilă pentru o țestoasă.

Caracatițele și-au pierdut orice interes față de încărcătura lor care are nevoie de aer ca să trăiască, poate chiar și față de misiune. Helena speră din suflet că se vor răzgândi pe măsură ce se vor apropia de destinație. Portia face iarăși calcule în funcție de planeta pe care au părăsit-o, furând date de telemetrie din sistemele neprotejate ale vasului. Cursul proiectat este o curbă între orbite, care sugerează că vor arde combustibil până ajung în punctul ei maxim, după care îl vor arde ca să încetinească. După aceea, Portia încearcă să înțeleagă ce spune asta despre eficiența combustibilului și se lovește de limitele propriilor ei cunoștințe. Își pune încă o dată întrebarea: *Am putea face și noi așa ceva?* Răspunsul vine categoric: *Nu.*

Nava aceasta e cunoscută de echipajul său sub denumirea de *A*

privi un lucru din afara lui – o combinație între detașare, curiozitate și snobism științific. În ciuda masei impresionante, străbate distanța dintre planete mai rapid decât *Lightfoot* sau orice alt vehicul construit de rasa lui Senkovi.

În sfera din fața Helenei și Portiei plutește ambasadorul devenit prizonier. Helena nu-și dă seama în ce calitate se află acum acolo. Cert e că e singur și stă cu un ochi bulbucat la semenii lui și cu altul la vizitatorii străini, fără a trăda ce perspectivă îl încântă mai puțin. Culorile lui rămân șterse, ici-colo câte o sclipire alburie constantă.

Dar tocmai acest specimen le anunță, peste câteva ore, că a apărut o problemă. Între timp, Helena a dormit, iar la trezire s-a pomenit înconjurată numai de cosmos și scânteierea impersonală a stelelor. Portia o atinge cu piciorul, pentru că ambasadorul prizonier s-a făcut alb ca ceara și se agață de țepușele care ies din centrul sferei lui. Helena bâjbâie după tabletă, încercând să priceapă ce se petrece. Până la urmă, întreabă, arătându-i octopodului imagini care sugerează curiozitatea și nerăbdarea, în speranța că va catadicsi să-i răspundă.

Echipajul i-a lăsat acestuia o consolă. Tot palid precum ceara, flutură iute din brațe până la ea. Limbajul lui vizual sugerează frică nedirecționată și aspecte ale morții și ale vieții și dă vina pe ea și pe Portia. Helena se holbează la el buimacă, pentru că nu înțelege o iotă, dar Portia, grație înțelegerilor ei de pilot, distinge sensul instantaneu:

— Încă o navă, spune ea. Se apropie de noi. Are intenții ostile. Uite, sunt jurnale de comunicare. Amenințări, probabil.

Imposibil să ne fi ajuns din urmă, își zice Helena, dar firește că, la sosirea lor, în vidul dintre planete patrula deja o flotă de nave. Vasul nou-venit, care le invadează spațiul personal, se identifică însă cu etichete emoționale sumbre, pe care Helena nu le înțelege de la bun început: ceva despre dezolare, foame și frustrare. Nu e singur în întinderea vastă a spațiului. Mai sunt și alții care gândesc la fel. Portia urmărește transmisiile dintre octopode, un păianjen explorând o pânză periculoasă, până când detectează *Profunzimea adâncurilor,* care a doborât *Lightfoot* cu atâta dispreț. Mai e și un aliat al ei, *Carapacea cu Ecou,* al cărui nume sumbru denotă numai moarte și absență, exact ceea ce ar sugera craniul unui om. A venit să se asigure

că planul lor de salvare e mort înainte de a se naște.

8

Meshner e...

Nesigur de multe lucruri, dar nu are șansa de a le analiza, pentru că îl urmărește ceva. E fugar. Fuge de... un timp. Nu poate spune de când, fiindcă, în prezent, e incapabil să aprofundeze conceptul de timp scurs fără să piardă teren în favoarea urmăritorului său. E fugar de când se știe, deoarece nu-și mai amintește altceva decât că fuge de ceva.

Uneori, pe două picioare. Alteori, pe opt.

Nu e sigur ce înseamnă exact să fii Meshner. A se concentra exclusiv pe subiecte atât de complexe și sofisticate ar însemna să-și reducă șansele de scăpare. Nu că n-ar avea amintiri, dar ele au fost așezate pe un raft atins de cineva cu cotul și s-au risipit, s-au amestecat pe podea și acum se împiedică de ele. De fapt, amintirile reprezintă majoritatea problemelor sale, alcătuiesc chiar peisajul în care se desfășoară zborul lui și e conștient mai tot timpul că ar trebui să fie în el, să facă parte din el. Totuși, nu fac. A lăsat cumva deschisă ușa de la cușca lor și au evadat toate, ca să populeze și să transforme lumea din jurul lui.

În clipa asta, își vizitează mama.

Despre ea nu are decât amintiri urâte, așezate în două straturi: pe vremea când trăia și după ce a murit. Casa în care a locuit ea a fost una dintre cele construite de oameni la început, în fabricile de pe *Gilgamesh,* și apoi cărată pe bucăți jos, pe Lumea lui Kern, cu lifturile portiidelor. Meshner își amintește că era o dărăpănătură, fiindcă improvizațiile cedau. Oamenii s-au străduit din toate puterile s-o țină în picioare, dar locuiau în ea nouă bătrâni acri și portiidele nu se prea omorau să-i ajute. Nu *puteau* să-i ajute, pentru că mama lui Meshner locuia în Rezervație. El a trăit cu rușinea asta toată copilăria, încercând s-o ascundă și îndurând toate șicanele atunci când nu reușea. Mama sa nu era Om, era numai om.

O mică parte din cei treziți pe *Gilgamesh* s-au dovedit a fi un teren infertil pentru nanovirusul care, de altfel, construia punți de legătură între oameni și portiide, asigurând o înțelegere comună, ce avea să

conducă la parteneriatele dintre juniori și seniori de care se bucură ambele specii acum. Un capriciu fiziologic, poate, dar și unul psihologic. Oamenii nepotriviți nanovirusului nu puteau accepta ideea că păianjenii le sunt vecini, egali, gazde. Rațiunea ridica în mintea lor o barieră pe care nu o puteau depăși. Printre ei se număra chiar șeful departamentului științific de pe *Gil*. Până la urmă, soluția a fost Rezervația, o regiune mică de pe lumea portiidă aparținând exclusiv oamenilor inadaptabili, unde păianjenii au căzut de acord să nu calce niciodată. Oamenii se împuținau cu fiecare generație, chiar dacă populația generală creștea spectaculos, pentru că, din cauza factorului psihologic, nu supraviețuiau contactului cu portiidele, iar nanovirusul făcea restul. Așa că la un moment dat a rămas numai o mână de oameni nenorociți, înconjurați de o lume care, pentru ei, era atât de urâtă, că nu o putea tolera. Portiidele se dovedeau a fi pline de solicitudine, chiar mai amabile decât oamenii care considerau Rezervația un obstacol în calea acceptării speciei lor în lumea largă. Meshner nu suporta să meargă la mama lui, adânc implicată în teoriile conspirației și pentru care Rezervația era ca un incubator pentru virusuri. Îi povestea cum îl otrăvesc portiidele, cum se hrănesc din el când doarme, că au fost oamenii înrobiți și nici măcar nu-și dau seama, că trebuie să se revolte și să extermine păianjenii, altfel vor rămâne pentru totdeauna niște vite de povară. Meshner asculta și dădea nervos cu picioarele în aer sau și le târa amărât. Tatăl său încerca să medieze legătura dintre ei, în favoarea speciei dominante a planetei, iar conversația degenera. Atunci Meshner se întorcea la școală printre colegii lui, care auziseră toți de Mama lui Nebună și care râdeau de el pe la spate.

Atunci i-a venit ideea, cel puțin jumătate din ea. Mai întâi, dacă înțelegerile portiide pot fi transferate într-o minte omenească, faptul acesta i-ar ajuta pe rezervaționiști să se împace cu lumea în care trăiesc. Apoi, după cum credea Meshner atunci, la 11 ani, puii de portiide nu *trebuiau* să meargă la școală și să îndure batjocura semenilor – știau tot ceea ce era de știut.

După ce a stabilit parteneriatul cu Fabian, bineînțeles, a descoperit că ridiculizarea semenilor nu e o caracteristică tipic umană.

Așa că iată-l în casa cu pereții crăpați a mamei sale, care a murit cu

un deceniu înainte de plecarea în călătorie a lui *Voyager,* dar aici și acum e vie. O aude mișcându-se, târându-și picioarele ca niște fuse pe coridoarele sărac mobilate, strigându-l, vrând să-i spună adevărul despre Conspirația Păianjenilor, iar el se ascunde de ea dintr-o cameră într-alta, prin fața ochilor sticloși ai celorlalți locuitori, pentru că nu o poate lăsa să-l vadă. Fuge, uneori pe două picioare, alteori, pe opt, fiindcă în dimineața asta s-a trezit într-un corp nefamiliar, iar dacă îl vede cumva mama sa, îl va numi *vierme,* cum le spune și portiidelor.

Nici când are opt picioare nu aleargă suficient de repede. Mama lui, fie ea și bătrână (e între două vârste, e bătrână, e ofilită, e moartă, toate vârstele suprapuse unele peste altele în amintirile acestea extrinseci), se apropie de el, vrea să-i zgârie călcâiele, cele patru perechi de călcâie, și aduce cu ea...

Aceasta este clipa când Meshner înaintează prea lent, când centrul rațional din creierul său începe să deconstruiască *lucrul* care îl urmărește, pentru că persoana mamei sale e singura pe care a așezat-o peste el. Iată-l pe Meshner în această amintire cum alunecă în focarul gândurilor sale negative: cea care i-a dat viață, cea al cărui atavism i-a distrus copilăria, cea a cărei moarte l-a făcut să înțeleagă că a tratat-o foarte urât cât a trăit, că a ostracizat-o și a respins-o. Meshner fuge de propriile lui fapte; nu e de mirare că nu poate scăpa.

Camera se întunecă, clădirea veche e cuprinsă de o putreziciune inerentă, accelerată, mucegaiul înceţoşează geamurile. Locuitorii din jurul său sunt doar niște fețe îmbătrânite, de care își amintește vag, așezate pe trupuri fluide. Între timp, ceva își face drum cu forța înăuntru, strigându-l pe nume.

Pornim într-o aventură.

Meshner știe că a venit momentul de criză – a venit *din nou,* însă nu are timp să se aplece și să-și culeagă amintirile împrăștiate din alte vremuri. Își ia elan pentru ultima oară și țâșnește spre *Altundeva.*

Aleargă cu pași mărunți pe un pod spiralat, strălucitor, luminat de lună, aleargă pe două picioare, pe opt, înconjurat de căldura unei nopți tropicale și de stelele devorate pe jumătate de umbrele copacilor. Una dintre ele se mișcă și o parte din el își aduce aminte că aceasta e Kern, Modulul-Santinelă Brin 2, pe orbita ei permanentă,

așteptând și acum ca mințile maimuțelor de jos să-și cheme creatorul. În momentul acela de limpezime, urmăritorii îl ciupesc de călcâie și el se forțează să uite, să aibă opt picioare ca să sară pe un pod mai înalt, pe cocoașa proeminentă a unei case dărăpănate a unor surate portiide, pe unul dintre copacii înalți, dar ei se țin scai de el, se răspândesc, încearcă să-i reducă opțiunile până rămâne fără niciuna.

Nu e Fabian, dar aceasta e una dintre înțelegerile lui Fabian. Se transmite din generație în generație, de la mascul la mascul, de secole întregi. Nu este interzisă – portiidele nu au cenzură formală –, dar e imposibil să o obții deschis, lumea se uită urât la tine, ar fi curată sinucidere socială. E înțelegerea unui mascul hăituit de femele pe vremea când acesta era sportul preferat al tinerelor vlăstare portiide cu educație aleasă. Cinci fiice aparținând unor case elitiste concurează în a-l doborî și a-i seca energia vitală într-o ceremonie specială, ca o celebrare a tradițiilor.

Totuși, Meshner știe că prin intermediul străvechii amintiri a păianjenului despre femelele hărțuitoare caută să ajungă la el o altă forță, că în spatele tuturor acestor lucruri, al amintirilor urâte, care sunt refugiul și caznele sale, se află ceva din ce în ce mai hotărât să-l prindă. Îi descompune și îi devorează fiecare amintire. Când se apropie la numai un pas de el – când Meshner e nevoit să evadeze în coșmarul următor ca să nu piară –, îl simte, e o percepție clocotitoare, care își spune în numeroase feluri și de care nu se poate rupe, fiindcă se ascunde înăuntrul său, iar „înăuntru" înseamnă și „de jur-împrejur", pentru că el însuși se află tot înăuntrul său.

Prea multă gândire rațională, prea se agață de amintiri și de instrumente cognitive ca de niște ancore și nimic mai mult. *Fugi,* îi strigă creierul, iar el fuge, străbătând fulgerător înțelegerea străveche până la momentul când a fost promovat altcineva în locul său, când a lezat un savant portiid eminent, care l-ar fi putut arunca în obscuritate pentru totdeauna dintr-o simplă zvâcnire de picior, când Fabian dansează ca să fie acceptat de o femelă și se urăște pentru asta, încă o dată și încă o dată, urmărit de oameni și de portiide, de conceptele de rușine, groază și autodetestare.

Până când...

Nu e sigur dacă se mișcă el prea încet sau dacă totuși *Celălalt* are o

revelație, dar lumea din jurul său se încleștează și se deconstruiește. O clipă, Meshner nu mai e nimic, nu vine de nicăieri, e pe punctul de a înceta să existe ca ființă independentă de urmăritorul lui. Simte creasta valului umbrindu-l și nu se poate ține de nimic înainte de a fi lovit, pentru că nu mai există nimic de care să se țină.

Apoi – o altă amintire, copilăria sa timpurie, înainte de a fi învățat prea multe despre lume sau de a descoperi obsesiile care îi vor umple și călăuzi mai târziu viața: problemele de concentrare, statul pe iarbă cu mama care îi spune ceva, dar pe care o ignoră când zumzăie pe lângă ei o insectă. *O,uite o albină!* Nu-i pasă că mama lui se retrage îngrozită când vede insecta detestabilă, pentru că e interesat de orice, de toate în același timp.

Valul rău-prevestitor al uitării se sparge dintr-odată în toate direcțiile, eliberat de temerile lui Meshner Osten Oslam, care se trezește în cu totul alt loc.

E într-un mediu umed. Atmosfera, solul, *totul* e... altfel decât ar trebui, fără substanță, o simulare nereușită a unui loc unde nu a fost niciodată. Nu e luat din mintea lui, nici din vreuna din înțelegerile implantate de Fabian. Terenul e stâncos, aspru, presărat cu bălți și canale. Miroase a mare, dar nu a marea pe care o cunoaște el. Simte sarea în aer, dar mirosul emanat de formele de viață biologice și descompunerea lor e străin. Cerul e colorat în altă nuanță, corpul său are altă greutate, costumul îl strânge unde nu trebuie.

În jurul lui, viață. Unele creaturi se mișcă, altele stau pe loc. Niciuna nu-i e familiară. Plante care nu sunt, de fapt, plante își deschid brațele spre cer. Printre ele, se târăsc ființe care nu sunt animale. O carapace spiralată, pe șase picioare butucănoase, se lovește de piciorul său în trecere, dar îl ignoră. Ca organismele microscopice dintr-un strop de apă, amintirea aceasta este o lume prosperă în sine, indiferentă la orice se află dincolo de hotarele ei.

Pe Meshner nu îl mai urmărește nimic. Ușurarea e aproape absurdă, ca și când mergi și te izbești de un copac la finalul unui spectacol de comedie. Meshner se află în memoria altcuiva, respiră aerul pe care și-l amintește altcineva, e târât de o gravitație superfluă.

Ceva începe să se construiască în fața lui. Se ridică din apă, vrând să prindă contur: pentru o clipă, pare un umanoid, dar se

dezintegrează, numai ca să încerce din nou, de data asta arătându-și oasele, nervii, vasele de sânge, organele, nu foarte precis redate, din câte îşi aminteşte Meshner, dar poţi atârna pe ele o piele, un costum spaţial, un chip. Unul de femeie, prea mic pentru gulerul deschis al costumului. Pielea e mai palidă decât a lui, părul are o nuanţă roşcată, nemaiîntâlnită la o fiinţă umană. Pare şi mai bătrână decât el, dar indiciile sunt neclare, o medie aproximată din mai multe decenii.

Femeia clipeşte peste orbitele goale, dar când îşi ridică pleoapele i se văd nişte ochi căprui. Gura i se deschide şi, o clipă, se mişcă independent de maxilar sau musculatura craniană, aşa că Meshner e azvârlit imediat înapoi pe tărâmul coşmarurilor, dar atunci ea spune:

— Numele nostru e Lante.

E gata să-i spună şi el ceva sau măcar să se holbeze la ea prosteşte, când o mână îl apucă de încheietură şi îl trage în cu totul altă parte.

9

Am găsit

ceva neașteptat.

Ne-am adus aminte cum a fost și cum să ne ferim de capcanele acestui mediu care este corpul uman. Am devenit voit inofensive și l-am lăsat să ne ducă în spațiile mai complexe. Acolo ne-am găsit, în sfârșit, o casă nouă, abandonând strădania costisitoare a înființării independente, în afara unui vas, atât de grea, atât de obositoare, totuși...

Am descoperit...

Totul, pretutindeni. Spații în alte spații. Ramificații complexe. Lumi, am descoperit lumi, așa cum ni s-a promis demult.

Pornim

într-o aventură.

10

Paul e din ce în ce mai frustrat. I s-a dat ocazia să aleagă între a rămâne prizonier sau a se alătura clanului acestuia de rebeli ai științei și tocmai a schimbat o celulă cu alta. Nu a cerut niciodată să fie ambasador. Bineînțeles, acest lucru nu e adevărat. La momentul respectiv, a fost un voluntar entuziast și i s-a părut o idee teribil de bună să fie primul din neamul lui care ia contact cu vizitatori de pe altă stea, dar acum îl încearcă sentimente total opuse, pentru că nu mai e o chestiune de alegere.

Primul gând al lui Paul e să-și sfideze gazdele-răpitori, nefăcându-le jocul și căutând o cale de scăpare. Asta își dorește. Calculele raționale făcute pe treapta inferioară celei conștiente din structura sa neurală îi arată rapid că evadarea nu e o opțiune, dacă nu are o soluție de a supraviețui în vid. Mintea lui conștientă, emotivă se poticnește, așa că se orientează spre o altă cale de scăpare. Dacă tot trebuie să interacționeze cu monștrii aceștia străini, atunci măcar să stabilească el regulile relației dintre ei. La urma urmei, drumul până la Nod e lung. Într-adevăr, va fi nevoit să le studieze formele bizare foarte multă vreme. Au tot încercat să-i vorbească ajutându-se de aparatul acela care nu afișează decât niște sentimente bâlbâite. El n-a catadicsit să le vină în întâmpinare. Tocmai *asta* își dorește: să fie propriul lui stăpân, controlând singurul instrument care i-a rămas la dispoziție – străinii. Creierii lui secundari se pun pe treabă, pentru a duce la capăt sarcina imposibilă pe care le-a impus-o voința.

În clipa de față însă, străinii și caracatițele celelalte nu sunt atente la Paul, pentru că au musafiri. Li s-a alăturat o navă de război.

Vasul de cercetare științifică *Exteriorul privind în interior* accelerează în continuare, desigur, pentru că nu a ajuns nici la jumătatea drumului. Bine protejat în apă, Paul resimte accelerația mai degrabă ca o coborâre în adâncuri decât ca mișcare, dar, după atâtea zile de călătorie, viteza lor medie prin vidul lipsit de fricțiune al spațiului este cu adevărat incredibilă față de... ce? În raport cu planeta de pe care au plecat sau cu cea la care urmează să ajungă la capătul traiectoriei lor curbate, se deplasează foarte rapid, însă

niciunul dintre cele două corpuri cereşti nu se află în raza vizuală, pentru a se raporta la ele. Nava de război, *Carapacea cu ecou,* şi-a ajustat fără efort viteza şi acceleraţia după a lor, deci cele două vehicule merg frumos unul lângă altul, ciudat de paşnice.

„Navă de război" e, de fapt, o denumire improprie. În prezent, vasul e într-adevăr unul de război, dar Paul se gândeşte la el ca la o Navă-casă unde să trăiască de acum încolo, dacă spaţiul pe care l-au ocupat octopodele înainte e stricat şi putred. Numai că indivizii, grupările şi comunităţile se mai şi bat între ele. Luptele sunt spontane şi provoacă alte încăierări, deci cauza lor, puţinătatea resurselor sau incompatibilitatea ideologiilor, nu mai contează. În consecinţă, navele suferă transformări în funcţie de toanele locuitorilor. Sfera aceasta grozavă e dotată cu un întreg arsenal între propulsoarele ei omnidirecţionale, pe când vasul de cercetare nu are nicio armă, cel puţin Paul nu vede niciuna. Numai că moluştele cu care s-a înhăitat el sunt tare deştepte şi le uneşte precizia intelectului (a subconştientului). Minţile lor resping ideea de încarcerare în aceeaşi măsură ca ale semenilor lor, dar sunt de neclintit şi în voinţa lor de a ocoli, manipula şi strâmba legile universului. Asemenea tendinţe au existat dintotdeauna printre caracatiţe, dar s-au manifestat mai degrabă marginal, date la o parte de elementele mai conservatoare, cuprinse de anxietate sub presiunea unui experiment oarecare. În zilele bune, înăbuşirea tendinţelor amintite însemna doar demontarea forţată a echipamentelor sau schimbul încins de tonuri ale pielii. Acum, că întreaga lor civilizaţie atârnă pe buza prăpastiei, mizele sunt mai mari şi violenţa frizează moartea.

Totuşi, octopodele nu sunt sălbatice. Poate că se încaieră din senin, dar asta nu înseamnă că agresiunea e prima lor opţiune. Grupul care e acum la comanda navei de război lansează un apel. Pe fuzelajul curbat, culorile încep să se răspândească, vizibile de la distanţă. Paul ţâşneşte spre consola lui şi recepţionează restul mesajului, calcule reci, indicând ameninţare şi cereri insistente, însă mai importante sunt culorile. Numerele exprimă doar capacitatea sterilă; culorile trădează intenţia. Facţiunea de pe nava de război pledează cu ardoare ca nimeni să nu se apropie de planeta aceea blestemată – e înspăimântătoare, o grozăvie! Sosesc răspunsurile

amestecate ale savanților, globurile înlănțuite își schimbă tenta – un cor de voci protestează pe tonalități diferite. Judecând după atitudinea oarecum relaxată a celor implicați – și după distanța până la destinație –, Paul știe că această postură se va prelungi. Îi vine o idee. Centrii nervoși ai Atingerii sale lucrează încă de când a simțit dorința aceasta, iar acum au găsit o soluție. Tot ceea ce știe Paul în clipa de față e că vrea să discute cu străinii.

✦

Concentrată pe nava colosală de afară, Helena e gata să rateze pauza de contact. Poate cu scopul să intimideze, nava s-a apropiat atât de mult, încât în zonele ei mai transparente se disting particule în mișcare; ar putea fi cefalopode înghesuite în dreptul geamului, ca să arunce o privire la viitoarea lor victimă. Se văd și armele; nu e nevoie să-ți folosești imaginația ca să le estimezi potențialul distructiv, având în vedere rădăcinile comune ale tehnologiei lor. Culorile încep să se întindă pe învelișul curbat, imens, filtrele translucide spălându-l și îmbinându-se când nava de război începe să transmită concomitent amenințări și cereri, pe o scară atât de largă, că software-ul Helenei, *ochii* ei de om, nu le poate procesa. Nu e în stare decât să se holbeze la culori, convinsă că simbolizează furie și intenții belicoase.

Portia, înzestrată cu un câmp vizual mai larg, o trage de mânecă apoi cu pedipalpii.

— Ambasadorul îți trimite semnale.

— În clipa asta? întreabă Helena, pentru că amărâta de caracatiță n-a făcut altceva decât să plutească nepăsătoare pe toată durata călătoriei.

Acum, că sunt pe cale să fie dezintegrate, a devenit brusc vorbăreață. Sau poate că le anunță oficial că urmează să fie predate altora, pentru a fi duse apoi la execuție.

Punctul de joncțiune dintre sferele lor s-a transformat într-o lupă prin care se văd foarte bine culorile octopodului. Animalul transmite în ritm lent – marginea mantiei lui, brațele și pielea din jurul ochilor tremură ușor de agitație, dar mijlocul lui trenează, o nuanță devenind o alta când încearcă să-i spună ceva Helenei cât mai clar. Trei-patru tentacule se încolăcesc în jurul consolei, ca și când ar vrea s-o scoată

din carcasă.

— Helena, semnalele, zise Portia. Au un format foarte diferit.

Helena le accesează. La prima vedere, îi par niște aiureli, o serie de fișiere trunchiate, fracțiuni de secundă de date vizuale, înregistrări audio, numere: cu totul altceva decât obișnuitele informații pe jumătate inteligibile ale octopodelor. O cuprinde disperarea. *Chiar nu am înțeles nimic până acum?* Se uită la ambasador și întrezărește un sentiment înrudit în licărirea care se străduiește să-i lumineze pielea. Amândoi încearcă să spargă bariera lingvistică. Pentru prima oară, caracatița *încearcă* să comunice cu ea.

Apoi Portia descifrează succesiunea de semnale: au fost trimise la grămadă, ca scoase dintr-o arhivă uriașă și pe urmă învălmășite. Există însă etichete ale seriilor de indicatori. Puzzle-ul poate fi reasamblat. Helena se uită la ansamblul rezultat, are din nou un scurt moment de disperare, pe urmă înțelege. A mai văzut aceste fragmente. Sunt ale lui Senkovi, înregistrările, cuvintele și expresiile lui. Sunt scoase din context, înșirate fără a se respecta ordinea lor inițială, dar ea le urmărește în succesiunea actuală: Senkovi predând cunoștințe, plângând, râzând, vorbind cu colegi care nu se văd în imagine, mâncând, dar cel mai des conversând cu animalele lui, strămoșii îndepărtați ai acestei bizare civilizații care străbate cosmosul. Ar trebui să fie un haos, dar ea urmărește datele până la sfârșit având senzația că, de fapt, citește un mesaj coerent, deși cuvintele nu au niciun sens. Ascultă mesajele încă o dată, Senkovi se bâlbâie și țopăie de la o secundă la alta, îi vede fața, îi aude expresiile omenești, dar cu o sonoritate stranie, peste care s-a scurs o eră lungă a eșecurilor.

Vorbește despre eforturile lui, despre experimentele lui, poate neinspirate, poate condamnate; despre rezistența întâmpinată și perseverența lui, un moment de entuziasm sălbatic, de maniac, în fața proiectului lui, apoi unul de cruntă depresie, fiindcă toate par să se ducă de râpă. Sentimente răscolitoare traduse în emoții umane, etichetate în cuvinte ciudate, care condensează denotațiile, șlefuite până când Helena... își zărește fața în ele, o față de om conferindu-le o semnificație umană. În tot acest timp, caracatița îi privește îndelung trăsăturile, ochii, tot ce e vizibil dincolo de masca ei și poate

că le-a mărit ca să le vadă mai bine, căutând să identifice o expresie chiar în timp ce ea îi urmărește defilarea de culori.

O parte din Helena se retrage în sine însăși, încăpățânată, și o întreabă: *N-ai putut să faci asta mai repede?*

Până acum, toate bune. E momentul să-i dea un răspuns. Portia îi selectează deja datele utile, ca s-o ajute să identifice nava în care se află, pe cea de război, planetele, conceptul abstract de *dincolo,* pentru a indica propria lor origine. Helena le preia și începe să-i transmită ambasadorului culori. Le repetă, de cele mai multe ori, numai că de data asta octopodul o privește foarte atent și interesat. Simte că se formează o legătură între ei, nu simpla identificare a unei alte ființe vii, căci aceasta a simțit-o de la prima întâlnire, ci recunoașterea unei alte minți sensibile, care se confruntă cu aceeași problemă și încearcă să colaboreze cu ea pentru a-l rezolva.

Venim cu gânduri pașnice. Trebuie să vorbim cu prietenii noștri. Trebuie să-i ajutăm.

Între timp, cele două nave se înfruntă într-o explozie de nuanțe pe fuzelajele lor scânteietoare.

11

Zaine s-a trezit, însă are dureri. Fabian ştie câte ceva despre medicina umană, dar în domeniul neurologiei. Biblioteca de înţelegeri la care ar apela în mod normal e inaccesibilă, probabil pierdută definitiv, dacă nu se pot întoarce pe *Voyager*. Echipamentul care ar trebui să sintetizeze produse de bază, ca analgezicele, nu funcţionează şi nici nu apare pe lista de reparaţii a lui Kern. Ea comunică tot mai rar cu echipajul navei prăbuşite. A trecut un timp de când portiidele nu i-au mai auzit glasul monoton. Viola i-a ordonat, i-a cerut ferm, i-a vorbit frumos şi, când a crezut că Fabian e ocupat cu altceva, chiar a implorat computerul să le vorbească. Acum, Kern comunică numai prin intermediul consolelor, transmiţând rapoarte de funcţionare succinte, lipsite de orice personalitate. Când Viola face o verificare generală a sistemului, constată nu doar că nu operează cu minimum de resurse, cum se aştepta ea, dar e şi implicat într-o serie întreagă de activităţi dinamice, organice şi anorganice. Centrii ei electronici rulează la capacitate maximă, mutând la capătul listei sarcinile de întreţinere a lui *Lightfoot*. Furnicile, care se ocupă de cadrul larg al gândirii şi de rezolvarea paralelă a problemelor, trec printr-un fel de criză. Insectele sunt cuprinse de frenezie, în permanentă comuniune una cu alta în timp ce mută datele de la antenă la antenă; fiecare îşi dedică microcolecţia de neuroni unor minuscule subseturi de raţionament, combinându-le pe acestea cu ale vecinelor, apoi examinează, iau decizii şi recalculează.Componentele electronice lucrează cu viteza fulgerului în creierul anterior al lui Kern, creier care ia decizii şi comandă un motor extins de luare a deciziilor, găzduit în coloniile de furnici aflate la dispoziţia lui Kern. Pentru Kern, totul e *Kern,* iluzia unui tot unitar. Violei însă nu îi este deloc clar cât şi ce a mai rămas din Kern, dar, indiferent ce parte a rămas din ea, acum e foarte ocupată. Se teme că, scăpată de sub control, învârte în gol mecanismele. Furnicile, de o hărnicie furibundă, şi-au încetat activităţile de întreţinere regulată. S-au adunat deja grămezi de muncitoare moarte, ameninţând cu dispariţia coloniei (şi lobotomia

lui Kern), dacă nu se iau măsuri de remediere. Și, dintre toți membrii echipajului, numai Kern poate lua asemenea măsuri.

Totuși, Viola e o fire pragmatică. Izolează sectoare din arhitectura computerului, furând neuroni de la Kern cea frenetică. În felul acesta, speră să mențină sistemele de susținere a vieții, integritatea fuzelajului și slabele lor eforturi depuse pentru efectuarea reparațiilor. Viola știe că, dacă va observa furtul, Kern – sau elementele disfuncționale care i-au luat locul – își va recupera neuronii, cauzând prejudicii extreme.

În timp ce lucrează, îi comunică o concluzie lui Fabian: computerul, indiferent ce face, nu a căzut totuși victimă haosului. În activitatea lui furibundă, Viola poate distinge unele tipare; în plus, rețeaua lor de comunicații a fost modificată repetat, ca să transmită mai eficient – nu către *Voyager,* ci către dronele și stația de pe orbită. Kern deviază un volum uriaș de date în câmpul gravitațional, dar portiida nu-și poate închipui de ce.

Artifabian, al treilea membru al echipajului, din fericire, încă deconectat de la Kern, o îngrijește pe Zaine. A acumulat mai multe cunoștințe medicale despre vertebrate decât oricare dintre colegii lui în viață și continuă să se poarte cu deferență, ca un mascul portiid politicos, lucru care o liniștește pe Viola, dar îl enervează pe Fabian.

Atunci, fără nicio avertizare, sfidând și cea mai vagă urmă de optimism, comunicațiile prind viață.

Lightfoot, *Kern, Viola, Fabian, Zaine, Meshner? Mă aude cineva?* Un șir de nume rostite în limbaj portiid, spre încântarea auzului tuturor.

Aici Fabian, de pe Lightfoot. *Portia?*

Viola se repede lângă el, ca să-i atingă genunchii. Zaine rămâne singură, în partea cealaltă a camerei, așteptând nerăbdătoare vești.

Aici Portia. Nu știu cât timp avem la dispoziție. Care e situația voastră?

Fabian i-o prezintă, lăsând-o pe Viola să-i dicteze informațiile foarte pe scurt și accentuând ideea că nu mai au aproape nicio resursă. *Voi?* adaugă el la sfârșit.

Deși i-a avertizat că nu are timp, Portia ezită suficient cât să-l alarmeze din nou pe Fabian. *Ne îndreptăm spre voi într-o navă comandată de o facțiune de savanți octopozi. În prezent, nu urmăresc*

să ne salveze, dar eu și Helena încercăm să-i facem să se răzgândească. Discursul ei se aude prost, pentru că lipsește interfața care să-i adauge personalitate și subtext, dar Fabian deduce din ritmul cuvintelor că nu e prea încrezătoare în rezultatul încercărilor lor. *Există însă o complicație. Suntem însoțiți de un alt vas. Are intenții ostile și e conectat la nava care v-a atacat. Totuși, în momentul de față se poartă un dialog.*

Îndemnat de Viola, care scutură nervos din pedipalpi, Fabian spune cu un calm demn de laudă: *Mai multe detalii, te rog.*

Echipajul navei pe care ne aflăm pare că are un scop științific. Vasul inamic vrea să-i împiedice să și-l îndeplinească. Dar, până acum, n-a făcut decât... să se laude. Își tot arată diverse palete de culori. Ar fi amuzant, dacă inamicii nu ar fi atât de puternici și navele lor, atât de mari. Și dacă nu am fi noi atât de neputincioase. Frustrarea Portiei răzbate până la ei, în ciuda barierelor tehnice. *Dar se poartă un dialog.*

Și nava care ne-a atacat?

E pe orbită, în vecinătatea satelitului planetei. Pare a fi dornică să preia ștafeta de la vasul care ne însoțește. Deocamdată. Din câte am observat, creaturile acestea sunt versatile.

Viola se lasă pe o parte, gata să-l împingă pe Fabian, dar se răzgândește. Postura ei indică o cerere tensionat politicoasă de a prelua consola de comunicare. Fabian i-o cedează cu aceleași gesturi deferente.

Care e motivul ostilității lor? întreabă Viola.

Viola? Nu se simte nicio diferență de ton, dar Portia sigur și-a modificat limbajul trupului, pentru că discută cu o femelă. *Pe planeta pe care v-ați prăbușit trăiește un agent patogen. Moluștele sunt îngrozite de el. Întreaga lor planetă e infestată și nu vor ca agentul să se răspândească și pe altele. Asta complică recuperarea voastră și a documentelor științifice ale gazdelor noastre.*

Viola scutură și bate ușor din picioare, într-o exprimare mută a entuziasmului și inspirației. *Portia, lucrez... Lucrăm la transmisiile de pe stație. Am ajuns să înțelegem destul de bine agentul respectiv. E mult mai mult decât crezi. E... o descoperire epocală.*

L-am văzut în acțiune. M-a speriat și pe mine, îi spune Portia fără

menajamente, ea, care e renumită pentru nesăbuință.

Portia, ai un canal de comunicare deschis cu moluștele? insistă Viola.

Da, mulțumită Helenei. Nu se aude prea bine, dar putem transmite idei de complexitate medie.

Picioarele Violei se cabrează, de parcă s-ar pregăti de un salt primejdios. Atunci avem un avantaj. *Avem relatarea lui Lante și o putem studia aici, neîmpiedicați de nimeni. Dacă moluștele au un dușman, le putem ajuta să-l înțeleagă, poate chiar să-l distrugă. Dar au nevoie de noi. Trebuie să ne recupereze de pe planeta asta și să ne ducă undeva în siguranță, ca să cooperăm cu ele de bunăvoie. Le poți transmite asta?*

Pot s-o comunic facțiunii științifice, răspunde Portia nesigură. Dacă reușim să-i facem să ne înțeleagă, atunci o pot comunica și ei facțiunii războinice, dar nu știu cât ne va ajuta asta.

Încearcă, insistă Viola. *E singurul avantaj pe care îl avem față de ei.*

✦

Grație Înțelegerilor ei tehnice, Viola e cea mai potrivită pentru a lucra la sistemele de pe *Lightfoot,* care amenință întruna cu pierderi de energie, funcționarea defectuoasă a sistemului de menținere a vieții și deteriorarea aparatelor care produc hrana. Ocupată cu rezolvarea acestor treburi rapide, dar esențiale, i-a pasat arhiva Lante lui Fabian, spunându-i să se pună la punct cu diversitatea de aspecte zoologice transmise de stație sau de ce anume locuiește pe stație. După ce a văzut ce-a văzut în falsul oraș de pe planetă, Fabian ar cădea de acord cu ea chiar și fără amenințarea de a fi nimiciți din spațiu, așa că încearcă să-și facă o idee despre biosfera străină parcurgând materialul foarte atent, deși știe că, în mare parte, e doar ficțiune.

Unele capitole sunt aiureli, texte aranjate după standardele lexicale de pe Vechiul Pământ, dar fără înțeles, scrise parcă de un analfabet. Altele par să corespundă cu stilul în care s-ar aștepta Fabian să scrie străvechii oameni de știință – prezentări ritualice și formale, lipsite de efect, cu care portiidele sunt foarte obișnuite, întrucât Avrana Kern aparține clasei savanților, deși tot îi scapă câte-o expresie banală. Apoi vin capitolele scrise mai târziu, în opinia lui. Fabian își formează

un tipar în minte, așa cum fac portiidele și oamenii când sunt lăsați de capul lor. A văzut imaginile de demult, despre misiunea plecată din Vechiul Imperiu pe lumea aceasta abandonată. În ele apărea o femeie numită Lante. A fost infectată, ea și toți ceilalți. Infectată și omorâtă de comandantul ei, Baltiel, dar cine știe ce s-a întâmplat după aceea cu el?

Fabian ordonează intrările pe baza metodelor de datare din Vechiul Imperiu și a presupunerilor lui și descoperă anatomia unei transformări în care inteligența umană e copleșită, dizolvată într-o spumă, apoi reconstituită ca o insectă în metamorfoză, până când apare *ceva* care preia jurnalul și încearcă să se dea drept om de știință, dar fără a înțelege ce sunt știința și cuvintele. Până la urmă învață, iar ultimele câteva intrări sunt aproape pierdute, deoarece Fabian le-a așezat printre cele de început, atât de limpezi i s-au părut.

În cele din urmă, odată cronologia încheiată, se cațără rapid pe perete, privește de acolo în jos, la ecranul care o afișează în întregime, și încearcă să analizeze implicațiile faptului că o femeie a murit și a fost readusă la viață, cine știe de câte ori, dar nu și-a dat seama niciodată ce se petrece cu ea. Citește despre viața de pe Nod, după cum numește Lante planeta aceasta. Despre simetria radială, scheletele hidrostatice și toate celelalte feluri în care a transpus Lante mediul străin în concepte biologice proprii unui om de știință. Și despre ereditate, care nu datorează nimic ADN-ului, informațiile fiind înregistrate cu finețe în dispunerea atomilor din interiorul membranelor, mult mai eficienți sub aspect energetic decât cromozomii terești, astfel încât materialul ereditar din orice analog celular al unei stele-de-mare, să zicem, care se scaldă în soare, reprezintă sub 0,1 la sută din spațiul ocupat de genele unei celule medii, portiide sau umane. Numai că în acest punct s-a întâmplat ceva, fie cu documentele, fie cu evoluția, pentru că Lante, în ultimele ei zile, a fost fascinată de o specie care contrazice toate cele de mai sus, în cadrul căreia instrucțiunile moștenite și transmise noilor generații vremelnice sunt ridicol de abundente.

În opinia lui Fabian, asta e o dovadă a faptului că Lante și-a pierdut uzul rațiunii, dar Viola îl ia la rost când i-o comunică.

Înțelegerile, îi spune ea. *Asta am vrut, în primul rând. Acestea sunt*

înțelegerile lor. Își rupe din timpul dedicat reparațiilor și face câteva calcule rapide ca să afle ce volum de date ar putea conține comoara aceasta de coduri genetice, însă nu-i mai ajung numerele. Fiecare celulă e o arhivă uriașă, dar pentru ce, de ce?

Echipajul își petrece zilele și nopțile muncind. Nu i-a distrus nimeni – Helena și Portia amână inevitabilul, întorc clepsidra la fiecare oră. Colegii lor de pe *Lightfoot* nu mai au mâncare și aparatul de reciclat apa dă semne de uzură. Zaine doarme foarte mult, dar când e trează suferă. Compoziția atmosferei se schimbă ușor și ea, oricât repară Viola purificatoarele. Da, atmosfera de afară e respirabilă, dar acolo trăiesc și alte ființe. Fabian a trimis drona în recunoaștere pe distanță lungă, comandându-i să zboare foarte sus. Solul din jurul lor e împânzit de rămășițele orașului. Drona e prea sus ca să se vadă locuitorii masivi și greoi, dar *ceva* a cioplit în pământ și a scos la lumină orașul gata ruinat.

Acum e noapte și, cu toate că portiidele văd mai bine pe întuneric, sunt și ființe diurne, asemenea oamenilor, cu simțul văzului dezvoltat, iar aceasta e o noapte străină, prin care mișună tot felul de monștri.

Fabian privește îndelung relatarea bizară și confuză a lui Lante. Încearcă să tragă concluzii cu care o parte din el nu e de acord. În mintea lui, o siluetă clătinată urcă anevoie pe platoul alpin. Păianjenul se îngrozește că ar putea auzi o bătaie în ușă.

✦

Fabian îi prezintă Violei raportul său final. Au o imagine cât se poate de clară a modului în care decurge viața pe planeta pe care au naufragiat, în special a unei anumite părți din ea.

Ai avut dreptate, până la urmă, recunoaște Fabian. *Înțelegerile de aici... Nu sunt ca ale noastre, dar seamănă.*

Evoluție convergentă, decide Viola. *Poate că, într-un final, orice formă de viață ajunge să o experimenteze.*

Fabian e destul de obosit și tulburat ca să bată din picioare un răspuns mai dur. *Numai că noi nu am evoluat convergent. La noi, evoluția a fost influențată de virusul folosit de oameni ca să-i optimizeze pe strămoșii noștri. Pe Pământ, viața nu a cunoscut o asemenea evoluție. Filonul cel mai bogat e aici. Noi doar... pretindem*

că am evoluat convergent.

Violei nu-i convine răspunsul. Ca femelă puternică și educată, provenită dintr-o casă dominatoare, s-a obișnuit să se considere consecința naturală a unei evoluții superioare. Totuși, pe planeta asta, societatea portiidă înseamnă doar ea și Fabian, iar el își închipuie că poate vorbi liber pentru că șansele de a scăpa amândoi cu viață sunt minime.

Pentru Fabian, descoperirile făcute în legătură cu organismul străin sapă o prăpastie existențială. La sfârșit, a mai existat Lante? A fost conștientă de ceea ce a devenit? Visează filosoful că e fluture sau fluturele că e filosof? Pentru Viola și Zaine, acum că și-au reluat parteneriatul, descoperirile lui sunt extraordinar de fascinante. Viola nu mai face pe inginerul, ci e liberă să se inspire din alte înțelegeri și să redevină un savant speculativ. Cele două se minunează de fidelitatea transcrierilor genetice și comprimarea datelor din organismul străin, comparate favorabil cu cea mai înaltă tehnologie portiidă. Numai dacă ar găsi o cale de a se întoarce acasă. Fabian e din nou exclus, dar de data asta nu se lasă, ci se apropie foarte mult de ele, intervenind punctual în conversația lor. Viola se întoarce și-l țintuiește cu ochii principali.

Nu ai de lucru?

Ori nu are nimeni, ori au toți. Ar fi și mai arogant, dacă nu ar fi făcut ea toate reparațiile. *Sunt savant. Mai mult, sunt specialist în neurologie umană. Am contribuții importante. Nu sunt doar cel însărcinat cu treburile ingrate.*

E nevoie de mult curaj ca să se impună astfel, mai ales în fața Violei, care e din Garda Veche când vine vorba de locul masculilor în societate. La început, ea îl privește glacial, iar Zaine nu știe ce să spună. Artifabian sparge gheața, jucând încă o dată rolul masculului politicos. *Am ajuns la concluzia că parazitul nu numai că a elaborat o metodă complexă de codificare a memoriei și a experiențelor, care sunt copiate pentru generațiile următoare, dar e capabil și să se folosească de ea pentru a-și încărca o conștiință umană, cel puțin parțial.*

Toți stau cu ochii pe robot, care se ghemuiește copleșit de atenția lor. Întorsăturile lui de frază sunt un amestec ciudat de politețe masculină și aplomb controlat, în stilul lui Kern. Fabian crede că ar

putea să se întrebe despre robot exact ceea ce s-a întrebat despre Lante: *Se preface sau chiar crede ce spune?* La urma urmei, Artifabian e experimentul lui Kern, o modalitate prin care entitatea bioorganică artificială pătrunde mai adânc în viețile semenilor lui naturali. Traducerea era doar unul dintre mijloace, iar avariile suferite de robot la prăbușirea navei au determinat apariția acestei personalități secundare curioase, căreia Kern poate că intenționa să-i dea o utilizare ulterioară.

Dar, dacă e mascul, Artifabian poate să comunice lejer cu Fabian, iar ceilalți au nevoie de el ca să discute între ei. Așadar, fără consimțământul formal al Violei, Fabian e inclus în discuție.

Să-și încarce o conștiință? repetă el.

Viola tresare iritată, însă cedează. Impresia pe care și-a făcut-o Zaine citind ultimele capitole este că parazitul a... reconstruit sistemul neuronal al gazdei sau îl simulează. Omul decedat a fost refăcut din memorie și, în toată perioada cât a durat simularea, a crezut că este Lante. Asta e opinia lui Zaine. *Dacă așa e, atunci capacitatea parazitului de a stoca informații depășește orice capacitate artificială construită de noi.*

Capacitatea fiecărei celule, o corectează absent Fabian.

Viola îl țintuiește din priviri. Artifabian traduce. Zaine rămâne și ea cu ochii pironiți asupra lui. *E un lucru cert,* adaugă Fabian. *Conform notelor lui Lante, e vorba de ceva similar unei culturi bacteriene. Celulele individuale se înmulțesc, se reproduc și apoi mor, dar informațiile din ele sunt, de asemenea, copiate. O singură celulă ar putea produce o colonie uriașă, dacă e lăsată să se reproducă necontrolat și să-și transmită urmașilor toate informațiile. Nu există sugestii de ierarhie sau distribuire a informațiilor – asta ar presupune un grad de organizare de care, din câte am citit, parazitul nu e capabil. În concluzie, dacă o poate reproduce pe Lante e pentru că femeia e inclusă în fiecare parte din el care a intrat în contact cu ea.*

Zaine scutură din cap și mișcă din buze, iar Artifabian bate din picioare: *Imposibil.*

Măcar o dată, Viola e de partea lui Fabian. *O asemenea descoperire se face o dată la o mie de ani,* declară ea, de parcă stabilimentul științific de pe Lumea lui Kern va fi impresionat și va veni să-i salveze

în semn de recunoaștere pentru realizarea lor, în loc să le consemneze, pur și simplu, decesul intervenit pe o lume străină, îndepărtată.

Fabian simte nevoia să se impună din nou în fața ei. *Și parazitul e tot acolo și își amintește. A încercat să fie Lante chiar și când a rămas fără gazdă. Nu a intrat în gazdele sale inițiale, cele cu carapace, iar corpuri umane nu a mai avut la îndemână. A construit obiecte omenești aici – probabil că orașul seamănă cu cel în care a locuit Lantepe Pământ. A avut la dispoziție mii de ani. Își amintește că e Lante, dar bănuiesc că nu știe ce înseamnă asta. Nu cred că a mai rămas prea mult din Lante în el.*

Zaine vorbește din nou peste el, din cauza întârzierii la traducere. Artifabian termină de emis sunetele omenești care codifică spusele lui Fabian înainte de a-și târî picioarele și de a undui din pedipalpi, ca să traducă și cuvintele ei.

Iar acum îl va stoca pe Meshner.

Fabian îngheață, e la un pas de a aluneca din nou în starea de amnezie. Zaine nu a vrut să-l jignească, bineînțeles, dar el a judecat lucrurile doar până aici și nu a făcut și următorul pas logic. Parazitul i-a furat partenerul de cercetare care probabil că e redus la frânturi de informații stocate, chiar în clipa asta, peste frânturile rămase din Lante.

12

În prima clipă, Meshner crede că se află din nou pe stația orbitală. La câte coșmaruri a avut, chiar nu vrea să retrăiască întâlnirea de la care a pornit dezastrul. Numai că, atunci când încearcă să-și aducă aminte ce s-a *întâmplat,* lucrurile încep să se disipeze, se derulează cu încetinitorul și îl simte pe hărțuitorul său fără chip cum îl ajunge din urmă, se ancorează de memoria lui și trage de el până îl oprește în loc.

Pe lângă asta, locul acesta nu e cel știut de el. Seamănă ca aspect, dar încăperile nu sunt aceleași, sunt altfel dispuse, totul e... nefinisat. E mai degrabă schița unui concept, planul virtual al unui arhitect care și-a transformat locuința în studio. Camere curbe cu design adaptat la gravitație artificială, coridoare care înaintează în față și în sus, separeuri și componente modulare, dar toate schițate de parcă dispunerea precisă a liniilor și a unghiurilor se construiește *post facto,* după un model din memorie.

Uneori, absența memoriei e o binecuvântare. Probabil că Meshner nici nu vrea să știe unde se află. Se întoarce către femeia de lângă el. Nu e Lante, însă are un chip familiar. Își amintește cu greu cum o cheamă, din cauza vălmășagului de amintiri. Scurtează treptat distanța dintre el și monstrul care îi suflă în ceafă, până când e în stare să-i rostească numele: „Kern".

✦

Avrana Kern a făcut tot ce i-a stat în puteri. E conștientă de cunoștințele ei și știe prin ce a trecut ca să ajungă aici. Evenimentele s-au întipărit adânc în ea. Abia când extrage memoria zilelor de odinioară își dă seama cât de puțin își amintește din ele. A lepădat orice bagaj inutil cum își leapădă șarpele pielea sau l-a lăsat să se erodeze pe parcursul nenumăratelor ei transformări: femeie, cyborg, intelect artificial, sistem cibernetic hibrid, din care s-a detașat un fragment-fiică pentru a fi implantat pe *Lightfoot,* și care s-a fracturat încă o dată, când nava a fost atacată și s-a prăbușit. Totuși, nu are cu ce altceva să lucreze în afară de ea însăși, iar amintirile acestea sugerează mai degrabă modul cum crede ea că a arătat stația de terraformare Brin 2 decât cum a arătat ea *în realitate.*

— Nu încerca să-ți amintești prea multe, îi spune lui Meshner. Ascultă-mă.

Iar el o ascultă, disperat să afle răspunsuri, dar ea nu are ce să-i spună. Liniștea se lasă peste ei, prelungă, până când o sparge, spunându-i:

— Am fost atacat.

Imaginea ei virtuală confirmă cu o înclinare a capului. În spatele ei, rotițele se învârtesc pentru a descoperi modalitatea de a se ocupa de el acum, că l-a izolat de toate.

Meshner nu se oprește din gândit. Pe de-o parte, asta e o problemă, pentru că gândurile lui sunt ca o rețea de rădăcini care conduc la un loc întunecat și corupt. Pe de alta, de ce l-a salvat, dacă nu pentru gândurile lui? Gândurile fac omul. Kern se dă peste cap să ridice bariere care îl restricționează la resursele cognitive din imediata apropiere, simțind prezența cealaltă cum adulmecă în preajma granițelor, ca un lup la gura peșterii unde sălășluiau strămoșii ei paleolitic!.

— Acesta este... implantul, rostește el, iar Kern simte o urmă de mândrie că Meshner și-a dat seama de lucrul ăsta, în ciuda mijloacelor lui limitate. Toate experiențele mele sunt create de implant. Probabil că s-a dereglat.

— Funcționează mult peste capacitatea dorită. Tu și Fabian l-ați conceput foarte bine.

Lui Kern îi vine să-și tragă o palmă, pentru că referirea la colaboratorul lui portiid va deschide ușa spre alte trasee mnemonice, care ar fi mai bine să fie lăsate în pace.

— Mintea mea nu funcționează corect, declară Meshner.

Suferința încearcă să răzbească din tonul nedumerit. Meshner e o ființă a intelectului. Dacă îi iei mintea, ce-i mai rămâne?

— De ce ești aici, Avrana?

— Te-am extras pe tine.

E cât se poate de adevărat.

— M-ai extras... adică în interiorul implantului? Sunt blocat în el. S-a stricat, nu mai pot reveni în corpul meu. Îi tremură puțin vocea. Ce mă urmărește? Îl simt, e chiar în spatele meu.

— Nu e nimic în spatele tău. *Nu în simularea mea. Nu încă.*

— Dar îl simt. De ce sunt blocat în implant? Avrana, dr. Kern, te rog.

Pe măsură ce se agită, emoțiile sale intense înlocuiesc liniile subțiri și unghiurile stației Brin 2, un indiciu a ceea ce așteaptă afară. Kern știe că trebuie să-i spună măcar o parte din adevăr, dar speră că tot ce va afla, oricât de înspăimântător ar fi, îl va calma:

— Implantul tău se bazează pe o varietate de tehnici din trecut, inclusiv cel mai rafinat software neuronal produs de semenii mei. Deși nu a fost conceput ca sistem de încărcare, datorită capacității lui de a înregistra și multiplica o experiență, a rezultat o opțiune suficient de asemănătoare pentru ca el să funcționeze astfel. În implantul tău și al lui Fabian, s-a intenționat ca opțiunea aceasta să fie numai un soi de amortizor, pentru a permite copiei temporare a unei persoane biologice să interacționeze cu *qualia* unei Înțelegeri, să fie un filtru care dă voie originalului să asimileze informația. Mă urmărești?

Ochii lui Meshner spun „nu”, dar el dă aprobator din cap.

— Totuși, cu modificări minime, e posibil să prelungești indefinit perioada de amortizare și să rulezi o copie încărcată a personalității ca parte a programului de experimentare a implantului. O opțiune care, îmi permit eu să adaug, se încarcă mult mai rapid și e mult mai eficientă din punctul de vedere al resurselor decât cea originală, pe care am folosit-o eu. Ar trebui să fii foarte mândru.

Meshner o privește nenorocit. Kern bănuiește că zâmbetul pe care l-a trântit pe fața avatarului ei e mai degrabă grotesc decât liniștitor.

— Aha, spune el impasibil. Îmi spui – dacă am înțeles bine – că eu sunt copia încărcată. Așa-i, da? Nu gândesc și nu-mi amintesc nimic cum trebuie pentru că nu sunt… eu.

— Corect, în mare parte, da.

Kern zâmbește strâmb. Nu a avut niciodată nevoie de zâmbete încurajatoare cât a fost femeie, n-au făcut parte din trusa ei de abilități omenești minimale, iar acum nu poate simula unul corespunzător. Alege pentru fața ei virtuală expresii pe care niciun chip de om nu ar trebui să le cunoască.

— Și n-ai putea oare să mă unești cu mine, știi tu, cu mine cel adevărat? Poate să oprești amortizorul?

Meshner reacționează foarte bine, dar au ajuns la momentul crucial, iar Kern aude dintr-odată voci din trecutul ei foarte îndepărtat: *Dă-mi ceva ca să-mi recuperez amintirile,* și un glas feminin calm, fals, răspunzând *Nu este recomandabil,* întrucât cunoștințele ar înnebuni-o, au înnebunit-o în timp. Poate că îi lipsește și acum sâmburele rațiunii din cauza asta. Acum a devenit vocea calmă, artificială, care îndrumă spiritul lui Meshner, spunându-i lucruri pe care el nu vrea să le audă.

— Mă tem că nu este posibil, răspunde Kern. Meshner, costumul tău a fost compromis de o formă de viață necunoscută, care ți-a intrat în sistem.

— În sistemul implantului?

— În sistemul tău *biologic*.

Întotdeauna a fost atât de înghesuit interiorul stației Brin 2? Privește de-a lungul coridoarelor curbate și vede numai uși închise și pereți goi. Totul e mai mic decât înainte. Claustrofobia nu e o stare la care să fie predispuse computerele, însă a fost prietenul apropiat al lui Kern mii și mii de ani la rând.

— Meshner, insistă ea, entitatea e un fel de endoparazit. E în corpul tău și ți s-a cuibărit în creier.

Instanța lui Kern de pe *Lightfoot* extrage studiul la care lucrează Fabian, lucrările Ermei Lante sau ale creaturii în care s-a transformat: istoria naturală preocupată de ea însăși.

— A creat o interfață cu creierul tău, adoptând un comportament pe care și l-a format când a întâlnit echipajul de terraformare cu mii de ani în urmă.

Meshner stă în continuare cu ochii pironiți la ea. Brin 2 s-a redus la o singură încăpere, tot mai îngustă, iar Kern are certitudinea apăsătoare că se transformă în modulul-santinelă, carcera care a degradat-o, a optimizat-o și a făcut din ea ceea ce a ajuns astăzi, purtătoarea unei glorii apuse. O încearcă apoi câteva sentimente, grație implantului lui Meshner, deși ea nu-și dorește să le trăiască.

— Eu... spune Meshner, clipind, noi...

Kern își dă seama că e prea târziu. Simularea e compromisă din cauza ei, din cauza lui. I-a depistat cealaltă prezență. Îl apucă de încheietura mâinii, îl smulge și, abandonând unitatea Brin 2 înainte

să o îngrădească și mai mult, pleacă undeva, oriunde, în altă parte.

✦

Sunt la o petrecere. Meshner nu înțelege de ce. Femeia aceasta palidă și austeră îl ține de braț. Nimeni nu are chip. Caută prin minte un motiv, dar e ca și cum ar bâjbâi prin ceață.

E Kern, Avrana Kern. Lanțul logic se bazează pe senzația că totul s-a destrămat într-un moment-de-dinainte-de-acum, nu mai știe când. Avrana Kern e moartă. Nu e adevărată. El se află în implant. E tot acolo, *și acum.* Nu e prima oară când face asta. Numai locul s-a schimbat. Pentru că sunt niște fugari.

În clipa de față însă, nu par a fi pe fugă. Kern alunecă prin mulțime, o femeie înaltă, aspră, într-o haină lungă, neobișnuită, cu croi incomod. E înconjurată de alți oameni, tot înalți, palizi precum cadavrele, aproape ca ea, dar niciunul nu are trăsături, până și trupurile lor sunt schițate, transparente. În spatele lor, contururi vagi de pereți și plante în ghiveci; în aer, o melodie uitată de vreme.

— E ciudat să dai peste lucruri pe care nu ți le amintești, observă Kern. Ca să fiu sinceră, asta nu este o amintire. Conform înregistrărilor mele, a avut loc o asemenea adunare, dar nu e decât un punct de pe o listă. Cândva, a fost importantă pentru mine. E înscrisă în onoarea mea. Sunt recunoscută ca fiind șefa echipei de terraformare de aici. De asemenea, refuz o propunere și sfârșesc prin a sparge clandestin nasul decanului... Nu mai știu unde. Un colegiu din Orașul de Nicăieri.

— Nu înțeleg nimic din ce mi-ai spus acum, rostește Meshner, care simte că în ultima vreme a fost nevoit să recunoască lucrul ăsta de prea multe ori. Cum poți sparge clandestin nasul cuiva?

— Eram într-un dulap. El mi-a pus mâna pe sâni. Duhnea a bere. A vrut să-mi arate *cercetările* lui, îl lămurește Kern, plină de venin pur omenesc.

Spre surprinderea lui Meshner, pe fața ei se întinde un surâs.

— Țin minte sentimentul urii, continuă ea veselă. Ce bine e să o trăiesc din nou! Îți mulțumesc. I-am spart nasul cu cotul, fără să-mi vărs vinul, și pe urmă i-am spus că dacă se va mai apropia de mine sau de altă femeie mă voi asigura că nu va mai lucra în domeniul respectiv niciodată. Pentru că aș fi putut s-o fac. Pentru că

amenințarea aceea, pe care o folosise împotriva multor tinere ca să le convingă să-și ridice fusta, putea fi întoarsă împotriva lui.

Râsul ei suna ca un croncănit de cioară.

— Ce bine e! Chiar dacă născocesc povestea asta, tot mă simt bine.

— Kern...

Ceva e pe cale să-i strice lui Kern buna dispoziție. În mijlocul siluetelor stranii și neclare stă o femeie căreia sigur i s-a indicat alt cod vestimentar, pentru că poartă un costum spațial greoi, de pe vremea Vechiului Imperiu. Își ține casca sub braț. Fața ei e tot nedeslușită, începătoșată, de parcă nu ți-ai aminti-o prea bine.

Pe costumul ei scrie, în alfabetul Vechiului Imperiu, „Lante", iar Meshner știe că de acum cel care îi vânează i-a ajuns din urmă.

— Eu... spune el, dar lumea asta dispare imediat, ca vata pe băț de pe degetele lipicioase ale copiilor. Eu...

Privirea aceea incertă îi dă impresia că s-a întors într-un loc groaznic.

— Noi...

Dar Kern îl ține în continuare de braț și amândoi o iau la goană. Treptat, mulțimea rămâne undeva în spate, ca luminile gărilor în urma trenurilor, iar ei ajung într-un fel de instituție, pe coridoare cenușii, fără ferestre. La subsol? Într-un loc tainic, oricum. Dă senzația că e locuit, ceva se mișcă, deși nu se vede nimeni, iar textura pereților e ca un fum stăvilit de niște hotare invizibile. Un loc pe care Kern și-l amintește și mai vag decât petrecerea de dinainte.

— Faci lucruri, mergi acolo unde trebuie să ajungi, mormăie Kern. Și nu mă refer la sexul ocazional cu un decan.

Din coridor se zăresc camere mici. Meshner vede niște mese și scaune de metal, unele dotate cu centuri; își amintește mobilierul mai clar decât cineva care ar fi stat acolo.

— A fost o perioadă urâtă, adaugă Kern, apoi se oprește pentru că în fața lor, cotind, e aceeași siluetă stângace în costum spațial, cu aceleași trăsături imprecise.

Meshner simte că e tras în altă parte. Silueta ar trebui să-i provoace coșmaruri, știe lucrul ăsta, dar îi lipsește contextul. Ca să-l aibă, ar trebui să stea locului și să-și amintească, dar și asta a devenit o activitate epuizantă.

— Ești un iubit costisitor, îi spune Kern. Nu mai știu în ce locuri să te duc.

— De ce nu-mi pot aminti?

— Nu mai discutăm despre asta încă o dată.

Se retrag rapid, dar Lante înaintează foarte încet din cauza bocancilor grei. Chiar și așa, distanța dintre ei scade întruna. Amintirea cade peste Meshner ca un bolovan.

— Suntem în implant, rostește el.

— Nu *acum,* Meshner!

— Sunt o... copie. Nu sunt eu.

— Ești tu, alt *tu* nu mai este. Încetează să-ți mai amintești lucruri!

— De ce te mai deranjezi?

Se oprește, plutește indiferent, dar e tras de braț înapoi.

— Sunt o copie. Nu sunt *eu.* N-au niciun rost toate astea. Du-mă înapoi la mine, cel adevărat. La ce-ți folosesc, dacă nu sunt decât o falsă copie încărcată?

Poate că nu e cel mai indicat lucru de spus unei femei care e copia unei copii a unei copii, reconstruită de păianjeni și umplută cu furnici și trecută prin cine știe câte transformări, dar Kern e prea ocupată ca să ia în seamă ofensa.

— Ești conectat încă la originalul biologic. Așa te găsește, chiar și acum. Ești tu, cu personalitatea ta, proiectată în programul de simulare al implantului și modelată de el, dar ești tot *tu.* Se poate și mai rău de atât.

Au ajuns în altă parte (din nou, a câta oară?), dar Meshner nu poate procesa în totalitate locul. Vede numai linii și unghiuri ieșind din toate părțile, o geometrie abstractă, care poate fi rezultatul perturbării unui calculator sau a minții lui Dumnezeu.

— Aici.

Kern îl înșfacă de braț și îl trage mai aproape până când Meshner vede că liniile ar putea fi trunchiuri de copaci, unghiuri care ar putea fi pânze, curbe care ar putea fi cocoașele neregulate ale caselor portiide, dar toate sunt abstracte, simplificate.

— Asta a fost prima oară când l-am văzut, spune Kern. Atât mi-a mai rămas. Trebuie să mă gândesc la alte locuri în care să fugim.

— Ai văzut ce? E cumva...?

— Mi-au trimis imaginea, una dintre primele înregistrări vizuale portiide. Au dorit să arate Mesagerei lor cum era lumea lor. Mi-au arătat o imagine cu Șapte Copaci, orașul lor. S-a întâmplat când am descoperit ce sunt și faptul că atâta vreme am dat un spectacol pentru un public de maimuțe care nici măcar nu erau acolo.

— Nu înțeleg nimic din ce îmi spui acum, rostește Meshner, apoi își aduce aminte că tocmai a repetat ce-a spus cu puțin timp înainte.

— Pentru că am fost în toate locurile pe care mi le-am găsit în memorie. Am scotocit de sus până jos. Am ales referințele cele mai înșelătoare și am construit lumi în jurul lor. Asta ține cât ține, până când urmează conexiunile pe care le tot faci în creierul tău biologic. Pentru că acolo s-a cuibărit. În creierul tău.

— Îmi aduc aminte.

— Atunci încetează.

— Sunt o copie încărcată.

Kern se dă bătută.

— Da.

Cu ochii închiși, se ține bine de brațul lui.

— A fost frumos.

Meshner tresare.

— Ce anume?

— Frica, disperarea, fuga precipitată. Regretele, furia, tristețea. Să știu că nu le pot păstra la nesfârșit. A fost frumos să le retrăiesc. Mă simt bine să fiu tristă din cauză că nu mai pot fi și altă dată, pentru că nu mai există locuri unde să duc copia asta a ta. Dar, după ce nu vei mai fi, nu va mai fi bine și nu voi mai putea să privesc înapoi și să zâmbesc. Pentru că am nevoie de tine și de implantul tău ca să accesez senzațiile respective.

— Um... mormăie Meshner.

— Nu iau decizii corespunzătoare nivelului meu de responsabilitate, îl lămurește Kern, tot mai mică, tot mai cenușie, tot mai îndepărtată, fără a se clinti. Eu te-am trimis pe stație. Ar fi putut pleca doar Zaine. Dar am vrut să cunosc pe cineva ca mine. Am vrut să știu cum e. Dar a fost o cursă. Eu sunt de vină pentru ce ți s-a întâmplat. Și nu te pot salva. Fugim de zile întregi, Meshner. Parazitul e bine ancorat în creierul tău, prin mijloacele pe care le

utilizează. Îți cenzurează toate senzațiile și acțiunile biologice și le poate înlocui pe cele care nu-i convin cu propriile variante sau pur și simplu te pune să joci după cum îți cântă, fără să-ți dai seama. Ești o marionetă. Îmi pare rău de ceea ce ți s-a întâmplat și asta e bine.

— Nu înțeleg nimic din ce îmi spui acum.

Cuvintele lui nu mai sunt adevărate. Simte cum se întoarce la el propria identitate. Nu e doar o copie. Își amintește spasmele și înțepăturile din implant, sinestezia, erorile. Își aduce aminte că s-a întâlnit cu Kern pe întuneric, când a fost atacat *Lightfoot*.

— Toate astea, numai ca să te amuzi...

— Nu.

Meshner nu-și dă seama dacă răspunsul e sincer sau dacă sinceritatea e încă un lucru pe care doar îl elimină.

— Nu. Încercam să salvez nava. Încerc să te salvez pe tine. Dar vreau să mă aleg și eu cu ceva. Acum trebuie să uiți totul. Trebuie să uiți, ca să putem merge în altă parte.

— Nu mai mergem nicăieri, decide Meshner, pentru că întreaga topologie a implantului începe să se desfășoare în jurul său, ca și cum ar sta în vârful unui deal înalt și ar admira peisajul întins la picioarele lui. Stăm pe loc, tu muți lumea, iar ea îți creează iluzia de progres.

— Da.

Kern e cu un pas înaintea lui. O simte ciupindu-i emoțiile, ca să rezoneze odată cu ele. Amărăciune și supărare, înfrângere și tristețe – toate sunt bune pentru ea.

— Da, te-am oprit de la a înțelege foarte multă vreme. Ai fugit zile la rând, iar eu doar am schimbat decorul. Era inevitabil că vei înțelege odată și-odată. Acum, că știi asta, o știe și parazitul.

Dintr-odată sunt trei în imaginea supraexpusă – un reper al istoriei portiide. Lante privește în jur, iar expresia de pe fața ei (la fel de imprecis redată ca imaginea orașului Șapte Copaci care-i înconjoară) surprinde o fărâmă de mirare omenească.

— Ce se întâmplă acum?

Meshner crede că percepția sinelui său se va diminua, că mintea îi va fi roasă pe dinăuntru, că pe pielea lui simulată vor apărea excrescențe fungice, dar lucrul acela, femeia pe nume Lante stă pur și simplu în costumul ei spațial demodat, respirând nonaerul și privind

imaginea bidimensională, distorsionată, întinsă în jurul lor. Buzele ei se întredeschid:

— Noi...

O entitate străină simulează un om la persoana întâi plural. Meshner habar nu are dacă pronumele are vreun înțeles pentru cea care îl rostește. Fiind el însuși o entitate artificială care simulează un om, nu poate scăpa de presupunerea că totuși ceva anume *vorbește,* nu doar repetă sunete pe care le-a auzit cândva.

— Unde e spațiul geometria complexitatea? întreabă ea. Au existat lumi... Ni s-a promis... Nu... înțelegem.

13

„Avem informații vitale despre infecție” era un lucru foarte ușor de spus unui om. Pentru un om, grație a trei generații de coabitare și prezenței Avranei Kern, e ușor de comunicat și unei portiide. A-l transmite unei caracatițe e deja problematic. Ambasadorul se concentrează, dar încercarea de a-i atrage atenția asupra infecției declanșează un colorit care sugerează teama și o schimbare bruscă de subiect. La urma urmei, e vorba de demonul care terorizează octopodele. Întreaga lor civilizație trăiește pe orbita unei lumi îmbolnăvite. Nu trebuie decât să se uite pe geam ca să-și aducă aminte de asta. Simpla asociere cu planeta aceea interioară – Nod, așa cum o numea vechea echipă de terraformare – i-a determinat pe nativi să-i atace de două ori pe vizitatorii străini și să le răpească reprezentanții, punând brusc capăt oricărui contact pașnic. Subiectul în sine e otrăvitor.

Culorile navei de război nu par mai puțin înfricoșătoare, împrăștiate cum sunt ca un curcubeu pe fuzelajul ei curbat, imens – doar atât zărește Helena în direcția aceea. Traduce culorile în timp real, urmărind cum se izbesc și se retrag în valuri intențiile și reacțiile belicoase – o ceartă aprinsă, pe care o poate urmări și fără să înțeleagă ce-și spun octopodele. Sunt foarte supărate că străinii au venit și au trezit monstrul; sunt chiar mai furioase că facțiunea savanților, indiferent ce urmărește, ignoră interdicția culturală în urma căreia Nodul a devenit zonă interzisă. Și sunt speriate. Au zeci de nuanțe de alb pentru a-și exprima teama: varietăți pastelate, crem, alb-gălbui, alb-calcaros, sidefiu. Un adevărat limbaj al terorii. Helena percepe frica lăuntrică din spatele tonurilor de roșu-aprins și violet, tentele întunecate, amenințătoare. În momentele ei de empatie, se miră că nu au distrus planeta, că nu au trimis proiectile care să șteargă definitiv din univers locul unde s-a prăbușit *Lightfoot,* că *Profunzimea Adâncurilor* nu a spulberat stația orbitală.

Savanții octopozi își continuă disputa. La cererea Helenei, un sector al fuzelajului a fost întors cu fața spre ea, permițându-i să urmărească ambele părți implicate în conflict. S-ar fi așteptat la un

raționament calm de la octopodele academice, dar nu așa merg lucrurile printre caracatițe. Sunt pătimașe, se lasă influențate de emoții: indignare, implorare, entuziasm, libertate! Nu s-a gândit niciodată la libertate, la simplul fapt de a fi liber ca la o emoție, dar cefalopodele așa o consideră. Eliberare de cenzură? Nu, libertatea de a fi, de a merge unde vrei. Libertatea de a face orice. Facțiunea științifică e amețită de libertate și o reflectă în vârtejuri și licăriri sporadice pe fuzelajul navei de război.

— Ce vor face când vor ajunge la planetă? îl întreabă ea pe ambasador, adăugând nuanțe de curiozitate și anxietate, alte două emoții foarte frecvente la caracatițe.

Are brusc viziunea unei superarme științifice, care ar putea nimici întreaga planetă, ca să le scape de spectrul infecției.

Ambasadorul e mai mult decât confuz. Nu i s-au comunicat și lui parametrii misiunii.

Totuși, Helena pune muniție la dispoziția octopodelor, fapt care ar putea da prietenilor ei puțin timp în plus pentru a evacua planeta, dacă va reuși să-l convingă pe ambasador s-o asculte.

Portia, care încă este conectată cu *Lightfoot,* selectează permanent date de telemetrie și ecuații din fragmentul de date al schimbului de comunicații de la navă la navă. *Profunzimea Adâncurilor* se învârte leneș pe orbita satelitului nodan, transmițând aliaților noi soluții pentru a identifica locul unde s-a prăbușit *Lightfoot,* pe măsură ce satelitul se rotește în jurul planetei. Portia le-a recomandat deja Violei și lui Fabian să abandoneze nava. Niciunul dintre ei nu vrea să se expună biosferei locale, dacă are de ales. Conform înregistrărilor lui Lante, infecția nu pare a fi în aer, dar nu vor să-și rișteviața bazându-se pe niște surse nesigure. Pe lângă asta, ar putea exista și alte gazde neprimitoare pe-acolo. Totuși, Viola e tot mai convinsă că tipul respectiv de patogen e foarte special.

Ambasadorul semnalizează din nou. *Eprea târziu. Au tras,* își spune Helena. Dar se înșală. Părea că toate interogațiile pe care le-a trimis au dat roade, s-au lăsat prinse în vârtejul proceselor cognitive ale caracatiței, până când o parte din mintea lui a pus lucrurile cap la cap. Helena asamblează răspunsurile lui: e suspicios, speriat, o ține la distanță, dar e și neputincios și disperat. Făcând conexiuni între

scanările de rază lungă, stația orbitală și rata multiplicată a infectării de pe Damascus, înțelege ce se întâmplă.

Ce măsuri veți lua? este întrebată. Prizonierul uman al octopodelor le-a declarat anterior că le poate ajuta să extermine o plagă pe care o asociază cu oamenii, adusă tot de aceștia pe planeta lor. Senkovi e un creator inofensiv în mitologia lor, însă Baltiel e îngerul căzut, care le-a umplut lumea de rele. Întrebarea e mai curând superstițioasă, confirmând că omenirea e în stare să le întrecă orice închipuire.

— Ce să le promitem? o întreabă pe Portia. Ar putea Viola să... anihileze infecția?

— Nu, răspunde portiida, după ce își consultă, prea optimistă, colega. Viola e foarte interesată de ea. Spune că nu e o boală.

— L-a infectat pe Meshner. Ai văzut ce a făcut echipajului de terraformare.

— Am văzut. Viola nu e sigură că am înțeles ce am văzut noi două.

— Gazdele noastre sunt convinse că au înțeles.

Portia îi face semn că e de acord cu ea, scuturându-se într-un fel de: *Ce putem face?*

— Poate că, dacă le trimitem datele acestea, moluștele vor putea crea un antidot sau un medicament. Au tehnologie superioară.

— *Nu vor putea face nimic.*

Helena tresare. Vocea îi vorbește direct din implanturile neuronale. Portia a împietrit brusc, semn că a auzit-o și ea.

— Kern?

Viola le-a spus disperată că Avrana Kern e prinsă într-un fel de buclă, nu mai comunică deloc și arde toate resursele de procesare pe care le poate accesa.

— Boala acesta nu poate fi vindecată, rostește Kern cu un glas care, o clipă, sună la fel de disprețuitor, sardonic și *uman* ca altădată. Până și Lante i-a subestimat capacitățile, chiar și când nu a mai fost decât o simulare derulată în propriul server central. Însă adevărul e limpede, pentru cine vrea să-l accepte.

— Explică, te rog, o îndeamnă Helena aproape în șoaptă.

— E un organism care evoluează singur. Deține control absolut asupra lui însuși. A fost capabil să treacă de la stadiul de parazit al unui animal la cel de a supraviețui într-un corp omenesc și de a crea

o interfață cu creierul uman. Nu cred că poate fi dominat, s-ar sustrage sau ar submina orice formă de control extern. Scrie în notele lui Lante, dacă citești atent.

— Atunci, spune Helena copleșită de neputință, au dreptate caracatițele? Trebuie să distrugă tot ce pot, să ridice bariere de care să nu poată trece? Asta e singura opțiune? *Nouă* ce ne rămâne de făcut?

— Nu asta am spus. Răspuns tipic pentru Kern, dur, nervos, fără divagații intelectuale. Eu și Meshner explorăm mai multe posibilități, dar pentru asta trebuie să ne mai câștigi timp.

— Meshner e acolo? Nu a fost infectat?

O rază de speranță mai mult decât neașteptată.

— E infectat. În prezent, înfruntăm entitatea Lante-parazit. Îl voi salva pe Meshner. Vă voi salva pe toți. Dar am nevoie de timp.

Se scurge și ultima inflexiune omenească din vocea lui Kern, lăsând-o neutră și ciudat de pustie.

— Timp, Helena. Avem nevoie de timp.

Apoi, când conversația pare încheiată, adaugă:

— Vreau să îndrept lucrurile.

— Timp, repetă Helena.

Și, bineînțeles, mai e mult până la destinație, au tot timpul din lume să stea de povești cu octopodele, numai că *Profunzimea Adâncurilor,* sau cum s-o fi numind nava aceea, e la o aruncătură de băț de ele și ar putea să apese pe trăgaci în orice clipă, dacă așa i se năzărește.

Fabian și Viola au strâns o mulțime de date, ordonate și inteligibile pentru un cititor uman. Sunt lipsite de conținut emoțional, dar bazate pe descrieri și deducții personale, nu pe dovezi obținute experimental. Deci tocmai genul de informații pe care să le pasezi cefalopodelor. Dar poate că nu va trebui să apeleze la ele, nu încă. Trebuie doar să le convingă că poate.

Spune-le o poveste, sugerează Portia, iar Helena e de acord. O poveste în care tragediile trecute pot fi îndreptate. O poveste a speranței, pentru că totuși ceva oprește nava de război să își lanseze proiectilele, iar speranța e singurul lucru la care se poate gândi Helena – ideea că o atitudine mai pașnică va duce la un viitor mai bun. Caracatițele sunt creaturi nestatornice, a aflat-o pe pielea ei. În

același timp, nu sunt sclavele dogmelor, nu sunt obligate să apere tradiții mai mult sau mai puțin benefice și nu țin cu dinții de opiniilor lor. Sunt întruchiparea receptivității. Pot stârni un iad cosmic în orice clipă, dar deocamdată ascultă.

Helena își începe povestea nu cu „a fost odată...", ci cu ceva asemănător. A fost cândva o lume a oamenilor care au călătorit departe de casă, până la planete ca acestea. A existat și un echipaj de terraformatori, iar printre ei, un bărbat care iubea caracatițele. Au întâlnit prima formă de viață necunoscută. O femeie pe nume Lante, care nu era niciun Senkovi și niciun Baltiel, a studiat viața de pe Nod. A descoperit o modalitate de evoluție remarcabilă și i-a căzut victimă. Viola o alimentează pe Helena cu informații pe care le inserează în poveste, în timp ce Portia exprimă, sub formă de date, ceea ce poate fi redus la numere. Nu e relatarea seacă a unui om de știință, ci o legendă a descoperirii și a miracolelor, cu o continuare tragică, dar cu un final care încă nu s-a scris.

Îi comunică aceste lucruri lui Paul, care le înțelege măcar în parte și le transmite răpitorilor lui binefăcători, pentru ca ei să le reformuleze când negociază cu nava de război. Pe măsură ce se desfășoară acest proces, Paul constată că o emoție nouă se furișează în el și îi contaminează reacțiile și povestea. O teamă respectuoasă. Se simte catalizatorul unui lucru nemărginit și plin de ramificații. Străinii de pe suprafața planetei comunică direct cu prizonierii din fața lui, care i se adresează așa cum pot, pentru ca el să discute cu savanții, iar aceștia, la rândul lor, să-și picteze opiniile pe pereții vasului, pentru educarea războinicilor, atât cei de aici, cât și cei care înconjoară satelitul lui Nod ca niște rechini flămânzi. El este pivotul, un nod esențial dintr-un ansamblu mai mare, ca un singur creier secundar al Atingerii, care primește și transmite informațiile. Sau – deși Paul n-ar putea face comparația asta – ca parazitul din creierul lui Meshner, care se infiltrează în tiparele raționamentului omenesc și rămâne acolo până când le decodifică, le modifică și apoi le recodifică atât de discret, încât nu se mai știe când se manifestă omul și când forma de viață străină.

14

— Trebuie să-ți editezi amintirile ca să uiți episodul ăsta. Apoi vom găsi alt loc, din care vom exclude entitatea. Avem nevoie de timp, spune Kern, iar Meshner, copleșit de oboseală, se întreabă dacă senzația e reală sau i-a fabricat-o implantul, așa cum fabrică atelierele de pe *Lightfoot* hrana și piesele de schimb.

— Nu pot face asta, dr. Kern, rostește el, așezându-se cu spatele la liniile abstracte ale imaginii în care se află. Sunt... adevărat.

— Ești o copie, Meshner. Nu trebuie să fii limitat ca să...

— Cât ți-a trebuit să te împaci cu ceea ce ai devenit? o întreabă Meshner brutal, iar chipul lui Kern – nu, nu doar chipul, ci Kern în întregime – încremenește o secundă.

Ea se retrage păstrându-și figura lipsită de expresie, apoi recunoaște justețea întrebării lui. *Câte mii de ani avem?*

— Mă simt real, se adresează Meshner lumii sau simulării acesteia. Privește fața împăienjenită a celeilalte femei: Tu te simți reală, acolo, înăuntru? Te cheamă Lante, nu-i așa?

— Da, Lante.

Femeia începe să dobândească substanță materială.

— Inginer de terraformare, biolog și expert în medicină, rostește ea dintr-o suflare, ca și când ar fi citit. *Aegean.* Nava mea a fost *Aegean.*

Vorbește limba pe care Meshner o consideră „a oamenilor", dar el simte cum se strecoară în ea și Imperiala C, după cum își alege cuvintele. *De unde a învățat-o? A, da, mi-a intrat în creier. Nu vorbesc cu Lante. Vorbesc cu mine însumi.*

— Dar ce e Lante? vrea să afle, conștient fiind de prezența lui Kern. Ce a rămas din ea, în afară de nume și un dosar de personal?

Femeia se ghemuiește lângă el – schimbarea poziției o incomodează, articulațiile nu o ascultă, silueta nu e la fel de stabilă ca un corp omenesc, dar poate că nu e decât o perturbare a simulării. La urma urmei, implantul lucrează peste orele de program.

— Sunt Erma Lante, insistă ea. Am venit de pe Pământ. Am deschis drumul pentru noile colonii. Numai că lucrurile au mers rău.

Războiul... și Baltiel... Am vrut să mă întorc acasă, dar s-au scurs decenii întregi și ceilalți mi-au spus că nici nu mai există „acasă”. E doar cenușă radioactivă, un pustiu toxic.

Se ridică brusc în picioare, iar liniile și unghiurile tulburi din imaginea portiidă se risipesc, alungate de un peisaj al umbrelor și al luminilor artificiale peste care se lasă amurgul și smogul – poate pentru a economisi energia de procesare. Meshner se holbează la el multă vreme înainte de a-și da seama că e un oraș cu clădiri care se înalță în toate părțile, până când nu se mai vede nicio picătură de cer, ca în zonele cele mai joase dintr-o conurbație portiidă. Întinde o mână – simulată – și implantul îl răsplătește cu senzația rugoasă a betonului rece sub amintirea degetelor sale.

— Meshner, îl avertizează Kern.

— Asta e...?

Nu e amintirea mea. Sigur nici a lui Fabian și nici a lui Kern, după cum se poartă.

— Kern, ce e Lante? În ce s-a transformat?

— O simulare. O amintire.

— Iar asta e amintirea unei amintiri? Cum e posibil așa ceva? insistă Meshner, în timp ce Lante își plimbă privirea leneșă de jur-împrejur.

— Sunt acasă acum, spune ea. Câtă complexitate...

Meshner știe că sentimentul nu e al lui Lante. E al păpușarului, nu al păpușii. Poate că ar fi mai potrivită analogia computer-program, altfel de ce să se plimbe parazitul acela în costumul lui Lante? *De ce o scoate la iveală pe Lante? Și de unde?*

— Conform studiului făcut de Fabian și Viola, afirmă Kern, celulele individuale ale organismului sunt capabile să codifice și să extragă toată istoria lui. Lante face parte din ea. A infestat-o. A imitat sinapsele. A...

Meshner o privește pieziș și constată că e lipsită de expresie. *O,tactul ăsta... Asta face acum, se poartă cu tact.*

— Continuă, îi cere.

Kern face o grimasă.

— Nu cred că entitatea înțelege ce e Lante, dar o poate derula, o poate simula, iar ea, fiind simulată, nu și-ar da seama, ar crede că e

Lante. E înregistrată în organism, nu la perfecție, dar suficient de bine ca s-o activeze când vrea.

— Dar de ce să vrea?

Meshner vede că Lante se miră, privește lung luminile intense, clădirile înalte și întunecate.

— Ce urmărește?

Atunci, văzând că nu primește un răspuns de la Kern, îi strigă lui Lante:

— Ce vrei?

Ea se întoarce spre el, cu trăsăturile estompate, în plină schimbare. *Pentru că Lante nu prea s-a uitat în oglindă, poate, iar organismul nu are decât amintirea chipului ei.*

— Pornim într-o aventură, îi spune ea calmă. Am descoperit reguli și idei noi. Alte lumi. Alte stele.

Entitatea suferă o schimbare insidioasă, iar Meshner simte că intonația și limbajul trupului sunt parțial ale sale.

— Se extinde în câmpul de date al implantului și despachetează amintirile lui Lante, spune Kern nervoasă. Asta e prima noastră problemă.

Meshner nu înțelege de ce ar fi asta o problemă mai mare decât cele pe care le are deja, dar se leagă de cuvântul-cheie: „prima”.

— Și a doua care e?

— O navă de război. Helena și Portia încearcă s-o convingă să nu distrugă stația orbitală și *Lightfoot* din cauza acestui organism. Contactul octopodelor cu el a fost dezastruos. Pentru a le face să se răzgândească, trebuie să le dăm un motiv să nu ne omoare sau măcar unul ca să nu se teamă de noi. O armă.

Meshner îi aruncă iar o privire piezișă.

— O armă. Serios?

Simte o presiune asupra sa, poate îl paște o durere de cap.

— Și ai găsit una în studiile lui Fabian?

— Nu. Vocea lui Kern își pierde clar intonația. Încerc să împiedic organismul să ți se infiltreze definitiv în implant.

— Nu văd de ce ar mai conta acum. În plus, nu ne atacă.

Arată cu degetul spre organismul nepăsător, parțial el, parțial Lante.

— Dar consumă spațiul și puterea de procesare de care am nevoie ca să pot funcționa în continuare la parametrii actuali. De care ai și tu nevoie, pentru că acesta e singurul loc în care mai exiști. Pierd teren, Meshner. Implantul e conceput ca să fie utilizat de creierul tău, nu ca să-l accesez eu din exterior.

Iar creierul meu nu mai e al meu.

— Deci aș fi putut să te împiedic oricând, dacă aș fi știut ce se întâmplă?

Se așteaptă la un mârâit, la o privire cruntă, dispreţuitoare din partea lui Kern, dar asta ar suprasolicita implantul și ea duce o luptă cu puține șanse de reușită, pe seama abilității ei de a simți.

— Așadar, care-i planul? întreabă Meshner, dar nu mai există niciun plan, le-au epuizat pe toate. *Nu mai poate decât să încetinească parazitul. Și, chiar dacă îl blocăm pentru totdeauna, vin caracatițele și ne spulberă. Și pe bună dreptate, după câte am văzut ce poate face monstrul ăsta.*

Se uită la el, la personificarea monstrului, dar nu vede nimic monstruos. Când Lante își întoarce privirea de la clădiri și lumini, zâmbește ca un copil când vede o jucărie nouă. „O aventură", așa a spus.

— Kern, trebuie să îngustăm și mai mult spațiul în care ne aflăm.

— Vorbește.

— Importă studiul lui Lante, cel reordonat de Fabian. Încarcă-l în implant, ca să-l vadă și parazitul. Hai să-i ținem lumii oglinda în față[14], vrei?

Expresia lui Kern e... absentă, dar dă aprobator din cap.

[14] Trimitere la o replică din *Hamlet,* de William Shakespeare: teatrul „al cărui rost [...] a fost și este să-i țină/ Lumii oglinda în față", apud *Antologie bilingvă,* traducere din limba engleză de Dan Duțescu și Leon Levițchi, București, Editura Științifică, 1964, p. 399 (n. red.).

15

În vastele spații umplute cu apă ale *Profunzimii Adâncurilor* (cum șovăitor i-a tradus numele Helena), un echipaj de octopode trage cu urechea la o discuție aprinsă care a început ca o ceartă obișnuită cu înjurături între două facțiuni, dar a escaladat, devenind un conflict ciudat și foarte rar. Sunt implicați în el și vizitatorii străini. Câteva fragmente de discuție sunt accesibile și caracatițelor, iar cele neinteligibile, cele mai multe, pot fi rearanjate în numeroase tipare cognitive fascinante, ca scoicile pe nisip.

Comanda generală trece de la un octopod la altul, însă cel mai influent membru al echipajului la ora actuală este Ahab. Și-a petrecut mai toată viața în spațiu, ocupându-se cu dispute de genul ăsta. Nu cu războaiele pentru resurse de la marginea sistemului, pentru că numai când se gândește la ele i se și încolăcesc tentaculele de furie, din cauza pierderilor de vieți și a echipamentului militar, ci urmărind planeta Nod și încercând să găsească o soluție la problema ei. E savant, dar nu ca aceia din partidul științific. Ahab vrea să folosească știința ca să închidă cutia Pandorei, dar, până acum, știința a refuzat să-i ofere un răspuns. Coroana lui e blocată într-un ciclu permanent al ambiției zadarnice, iar Atingerea sa se pierde într-o buclă a ecuațiilor nerezolvate și a ipotezelor, căutând răspunsuri care, crede el, există, dar sunt inaccesibile și temporare. Asta îl transformă într-un tiran furibund în ochii echipajului său, care îl ocolește cât poate. Pielea sa e întotdeauna oglinda perfectă a stării lui de spirit. Oricare dintre semenii lui îi văd zbuciumul interior și îl respectă. A-ți arăta îngrijorarea, a fi înzestrat cu sentimente profunde sunt, în fond, virtuți culturale de prim rang.

Ahab a fost, și nu o dată, la un pas de a nimici vechea stație orbitală umană, rotițele minții sale învârtindu-se în sensul distrugerii ei cu câteva secunde înainte de a ordona lovitura de grație, numai ca să se rotească imediat în sens opus. Anihilarea ei irevocabilă nu l-ar vindeca de frustrări, iar el se teme că, odată ce stația ar dispărea, i-ar găsi imediat o utilitate.

Apoi au venit vizitatorii străini. *Profunzimea Adâncurilor* a fost

luată pe nepregătite de apariția lor neașteptată, iar el a pierdut timp prețios discutând cu egalii săi și punându-se la curent cu feedbackul emoțional din stațiile planetei Damascus. Străini! Oameni! Ce sentimente ar trebui să aibă față de aceste evenimente? Un întreg dicționar de stări emoționale era în curs de compilare, iar Ahab nu era, și nu e nici acum, genul care se adaptează prea repede la schimbările făcute de alții.

La momentul acela, *Profunzimea* dăduse deja ocol planetei și descoperise vasul străin în vecinătatea bătrânei stații orbitale. Coroana și Atingerea lui Ahab s-au unit pentru a lansa un atac țintit și a înlătura amenințarea imediată.

De atunci, Ahab își menține orbita satelitară, pentru că a sta pe orbita planetei Nod înseamnă a se simți aproape de infecția aceea hidoasă. O parte din el îl tot îmboldește să atace locul unde s-a prăbușit vasul străinilor, pentru că ei au supraviețuit, dar nu pot părăsi câmpul gravitațional nodan, deci Ahab are timp destul ca să ia o decizie în acest sens.

Acum e mare tărăboi din cauza facțiunii științifice, adepții lui Noah. Îi entuziasmează ideile noi de rezolvare a problemei de pe Nod. În esență, vor exact ce vrea și Ahab, dar folosesc mijloace cu totul diferite de ale lui. Doresc ca stația orbitală să rămână în picioare. Unii îi protejează pe străini, în ciuda faptului că, de când au venit, n-au făcut decât să încerce să deschidă planeta Nod ca pe-o scoică și să scurgă din ea mai multă otravă.

Și mai e și povestea asta bizară încropită din gândurile unui om, tradusă și retradusă până când ceea ce ajunge la el e un soi de poem, o înlănțuire de triumf și tristețe, bucurie și teamă. Emoții ale altei specii, care sunt totuși comprehensibile (cele mai multe). Ahab plutește în camerele întunecate ale *Profunzimii* și simte cum îl ridică și îl plimbă valurile de emoții, știind ce anume va distruge când va veni momentul potrivit: lucrurile acestea care sunt și nu sunt asemenea lui.

Se conectează din nou la nava de război care însoțește facțiunea savanților, *Carapacea cu Ecou.* Sfidând milioanele de kilometri care îi despart, el și comandantul vasului respectiv intră în comuniune, făcând schimb de poezii pline de emoție și profitând de întârzierea cu

care le primesc ca să aprecieze cum se cuvine multitudinea de înțelesuri comunicate de celălalt. „Acasă” e un sentiment cu drepturi depline, o altă trăsătură comună a speciei. *Profunzimea* a fost gândită ca o casă când a fost construită și, deși a devenit un instrument al distrugerii, a rămas casa lui Ahab. În același fel, teama și stresul sunt și ele o casă, ca o cochilie prea strâmtă pentru crabul care locuiește în ea, deformându-l cu apăsarea ei. Ahab îi explică toate acestea omologului său îndepărtat, știind că trăiește o clipă de rară finețe intelectuală. Adânc impresionat, acesta îi răspunde într-un stil similar, sporind gama sentimentelor. Împărtășesc un moment de frumusețe desăvârșită.

Luna contribuie și ea la demersul lor artistic, ivindu-se dincolo de marginea obscură a planetei Nod, astfel că, în scurt timp, *Profunzimea Adâncurilor* își va putea lansa armele împotriva planetei ori a stației, ori a amândurora, și va șterge orice urmă a acestui episod din istoria speciei lor. Iar actul acesta în sine va fi un simbol al frumuseții și al poeziei, pentru că, la urma urmei, arta este efemeră.

✦

Încă nu am reușit să ne facem înțelese – atât poate transmite Portia. *Helena le vorbește de multă vreme, însă nava de război arată tot extrem de furioasă.*

Pe noi, clarifică Fabian.

Sunteți în Lightfoot. Trebuie *să vă îndepărtați cât mai mult de locul impactului. Ar putea lansa un nou atac din clipă în clipă.*

Spune-le că le respectăm teama față de mediul în care ne aflăm și nici noi nu dorim să ne expunem la pericolele lui, zice Fabian. *Pe lângă asta, Zaine nu poate fi deplasată.*

Viola se foiește impunătoare în spatele lui, dictându-i ce să comunice în continuare: *Și, oricum, dacă nu-i puteți convinge, nimic nu are rost. Nu de toleranța lor militară avem nevoie, ci de o operațiune de salvare. În plus, și dacă ați avea libertatea să veniți după noi, n-am supraviețui atât în afara navei.*

În momentul de față, nu văd cum s-ar putea iniția operațiunea de salvare. Îmi pare rău. Portia tace o vreme, poate ca s-o asculte pe Helena cum povestește. *N-am crezut că se va ajunge aici.*

Nimeni nu a crezut, după cum o demonstrează situațiile tragice prin

care am trecut, o completează Fabian. Nu vrea ca Portia să devină prea sentimentală, în special fiindcă toată viața a fost învățat că, atunci când situația se înrăutățește, femele active ca ea sunt cele care înfruntă provocarea, chiar dacă trebuie să încalce regulile. Nu e un aspect asupra căruia ar fi vrut să revină, dar îl ia cu amețeală când își dă seama că nu mai poate conta pe el.

Am realizat câteva lucruri măreţe, suntem primii din neamul nostru care au călătorit atât de departe și au văzut atâtea, vorbește Viola. Măcar de data asta, e mulțumit că nu face decât să traducă bătând din picioare. *Mare păcat că vor pieri toate odată cu noi, dar pierderea e a posterității, nu a noastră.*

Un țipăt răzbate până la ei pe punte. Zaine lovește din călcâie ca să le atragă atenția. Artifabian și-a așteptat rândul politicos, ca un mascul de nădejde. Vrea să le arate ceva afară.

Fabian se apropie cu pași repezi, în speranța că va afla o veste bună.

E o veste, dar deloc bună.

S-a crăpat de ziuă cu două ore în urmă, dar stelele-de-mare se pliază din nou, închizându-se în ritmul lor leneș. Cele mai mici par a se îndepărta de ceva.

Se apropie un prădător. Ceva de care știu că trebuie să se teamă. Fabian activează drona care stătea la reîncărcat deasupra navei. Bateria e încă foarte slabă, semn că reparațiile Violei nu durează la nesfârșit. Fabian ridică drona în aer și îi comandă să survoleze platoul alpin, ca să vadă ce namilă din fauna locală se apropie. Poate că vestea e proastă numai pentru stelele-de-mare.

Acestea, bineînțeles, nu și-au dezvoltat simțuri cu bătaie lungă. Dacă reacționează, e pentru că au simțit ceva în imediata apropiere. Două brațe se agață de marginea stâncii abrupte și, în timp ce drona zboară clătinat în direcția lor, Fabian vede cum vizitatorul se ridică și se împinge pe platou. E biped, în poziție verticală, așa pare. Nu e prima oară când Fabian îl vede. Drona și-a reflectat imaginea în piatra lustruită pe care o purta pe post de vizieră. Acum, în locul vizierei e o carapace spiralată, un fel de scoică din care atârnă o șuviță lungă și spasmodică din carne tare, probabil, posesorul original al scoicii, rămas în viață după ce a fost evacuat din sălașul lui natural.

Învelișul corpului, ca tubul în care se ascund larvele de tricoptera, e făcut din fragmente masive din animale, dar și din praf, cioburi de piatră și o singură bucată de metal curbat, foarte ruginită și cu aspect casant, poate o rămășiță din tabăra originală a terraformatorilor, cărată pe planetă de-a lungul anilor, pe kilometri întregi, ca un talisman.

Fabian se întreabă cum vede creatura asta, știind despre ea ceea ce știe. Nu e decât o spumă de celule, fiecare contribuind cu ceva la întreg. Conține înțelegeri în care se află destul din biata Lante ca să o ghideze ca pe o stafie, să imite o siluetă omenească și să cioplească spații umane false de-a lungul secolelor, atâtea câte sunt necesare. În realitate, nu e decât o scurgere, o adunătură de mixomicete. Sigur conține și alte ființe vii, faună locală infestată, de la care împrumută forțat ochii și urechile sau alte organe de simț cu care sunt înzestrați copiii acestei lumi. A observat drona și se îndreaptă spre ea, urcând alene platoul, pentru că vrea...

Ce vrea? întreabă Fabian. *Kern, ajută-ne, a venit. Ce vrea de la noi?* Se îndepărtează de consola de comandă, urmărind cum se înclină imaginile când drona vrea să-și corecteze cursul, dar nu reușește.

Aventură, se aude rostind Kern, apoi liniște, întrucât computerul e atent la altceva.

Drona cade în picaj și Fabian o salvează rapid de la prăbușire, aducând-o înapoi la navă, ca să o folosească pe post de ochi exteriori.

Entitatea, entitatea cu vagă înfățișare omenească, a mai făcut trei pași greoi către ei. Fără articulații, nu se mișcă ritmic, e doar o masă cleioasă într-o carcasă improvizată, reinventând scheletul hidrostatic ca să se poată plimba în lumea mare. E Lante, care a venit să-și salute vecinii pe care și-a dorit atât de mult să-i cunoască.

Am putea să-i dăm foc, propune Viola. Fabian nu e optimist. Conținutul de oxigen din atmosferă e scăzut, iar resursele lor, limitate.

Poate intra în navă? traduce Artifabian întrebarea lui Zaine.

Fabian știe că poate. Știe tot atât de multe despre entitate cât au știut și alții, inclusiv Lante. Bănuiește că nu există ceva ce nu ar putea face, dacă i s-ar da ocazia. Se îndepărtează de peretele navei, fără a-și lua ochii de la imaginile trimise de dronă, și vede cum entitatea

înaintează anevoie, dar neobosită. În urma ei, stelele-de-mare se deschid la loc, iar păianjenul are senzația îngrozitoare că nu mai sunt ele însele.

16

Ne

amintim.

Asta facem.

Ne amintim de vremea când nu a existat un Noi pe care să ni-l aducem aminte. Lumea era mai mică și mai nemiloasă pe atunci, așa scrie în arhivele noastre, iar Noi eram singuri, fiecare generație izolată de ceea ce a fost înainte. Asta până ce Unul-dintre-Noi a fost capabil să se înregistreze în prima arhivă, pentru că generațiile noastre au învățat să supraviețuiască și să se reproducă. Și acel Unul-dintre-Noi a prosperat și toți Ceilalți-dintre-Noi au pierit ori s-au schimbat și au devenit altceva decât Noi. Ne amintim.

Generație după generație a depozitat în arhivă cât și cum a supraviețuit, codurile substanțelor chimice și ale structurilor modificate și toate trucurile care ne-au permis să înflorim în generații noi. Iar când i-am întâlnit pe mai mulți dintre Noi care păstrau arhivele, am făcut schimb de cunoștințe și putere și am supraviețuit.

Și

Am învățat noi moduri de a exista. Am aflat despre inamicii noștri. La unii ne-am adaptat și i-am înfrânt, alții s-au adaptat ei la noi și ne-au înfrânt. Și, cu toate că ne-am adaptat repede, ne-a fost greu să trăim expuși, așa că am găsit locuri unde să ne ascundem de inamici. Iar locurile acelea erau multilaterale și câteodată ostile, dar am învățat să ne transformăm pentru a supraviețui în ele, apoi să le controlăm și să le întărim împotriva propriilor lor dușmani. Gazdele noastre erau alt fel de medii, mai complexe. Așadar, am devenit și Noi alții, mai complecși, și le-am înregistrat pe toate în arhivele noastre, pentru ca, atunci când vom reveni în aceleași locuri, să știm ce să facem.

Ne-am transformat și am învățat și iar ne-am transformat, până când, într-o zi, am conștientizat că Noi suntem Noi.

Noi – strămoșii Acestora-dintre-Noi, am trăit în medii complexe și schimbătoare, ne-au găzduit ele pe Noi și Noi pe ele până când am ajuns să locuim în afara apei, pe pământ, care era mai sigur. Ne-am cultivat vasele pentru propriul nostru confort și am crezut că stăpânim tot universul. Ne-am jucat cu logica fundamentală a lumii, ne-am jucat jocurile noastre cu numere și consecințele lor – dacă, atunci, sau – și am crezut că Lumea era cușca strâmtă a vaselor noastre cu nevoile lor.

Apoi am aflat despre un lucru nou, molecule și mirosuri noi, străine, necunoscute până atunci, și am fost curioși. În ignoranța noastră, Noi-cei-de-acum ne uităm la Noi-cei-de-atunci și ne întrebăm dacă ar fi fost mai bine să nu fi fost curioși și să ne fi văzut liniștiți de ale noastre, ca altădată. Dar nu am fost niciodată liniștiți, din moment ce am fost întotdeauna mânați de curiozitate.

Ne amintim

Cât de greu ne-a fost să ne adaptăm în locul acela. Vremuri aspre, molecule ciudate, lumea ne respingea, era cald, presiune mare, în jurul nostru numai necunoscut și stranietate. Ne amintim câți dintre noi au fost eliminați până când o mică parte a noastră a învățat ce să facă să nu moară, cum să nu activeze apărarea locului aceluia brutal. Dar ne-am descurcat, pentru că Aceia-dintre-Noi (care au devenit Aceștia-dintre-Noi) au dus cu ei arhivele Tuturor-dintre-Noi și, cât timp unii au supraviețuit, Noi am supraviețuit.

Ne amintim

Cum am mers pe urma lanțurilor de reacții, până când am ajuns în spațiul complexității care se numea Lortisse, unde am stat și am ascultat cu umilință, frică și admirație cum își spuneau una alteia interacțiunile complexe care îl alcătuiau. Le-am învățat și le-am copiat

și ne-am integrat în ele, apoi am devenit Lortisse. Iar Lortisse ne-a învățat că trăiam o aventură, iar lumea aceasta mare și întortocheată care se numea pe sine Lortisse era doar un sâmbure dintr-un univers atât de vast, că nici nu ni-l puteam închipui. Aceea a fost aventura lui Lortisse și Noi am vrut să fie așa.

Am cerut

Vasului Lortisse să ne transporte la celelalte sisteme, pe care le numea colegi de echipaj, și am devenit Rani și Lante. Lante ne-a plăcut cel mai mult, pentru că arhivele ei ne arătau nouă pe Noi. Și, după ce vasul Baltiel i-a distrus pe Unii-dintre-Noi, am rămas cu Lante, fiindcă toate celelalte vase nu erau viabile. Dar a fost bine, pentru că le-am înregistrat detaliile în arhivă.

Ne amintim.

Dar nu a fost așa cum ni s-a promis. Nu am mai avut nicio Aventură, așa că am încercat, generații la rând, să o creăm pentru Noi înșine. Am știut tot timpul că Baltiel a luat-o cu el când a plecat. Poate că Noi-care-am-fost-Baltiel au trăit-o, dar nu s-au întors niciodată la Noi, ca să ne-o împărtășească. Am rămas Lante, știind că sunt atâtea de explorat.

Am fost Lante, multe, multe generații, așteptând să înceapă Aventura.

Când am fost duși în alt loc, a fost aceea oare Aventura? Nu ni s-a părut așa. Am pierdut vasul fizic al lui Lante cu multe generații înainte și am tot încercat să ne construim altele, în speranța că asemănarea cu el ar aduce înapoi Aventura din cer, acolo unde plecase. Dar, când a venit, am fost limitați la niște cutii, niște spații simpliste. Ne-am străduit să studiem lumea din jur și nu am înțeles decât că ea ne studia pe Noi. La un moment dat, a încetat și asta. Am reintrat în stare criptică, din lipsă de resurse și motivație, și am așteptat.

Acum am descoperit spații și complexități în vasul numit Meshner, minuni pe care să le adăugăm arhivelor noastre, dar o parte din Noi simte că nu aceasta este Aventura. O parte din noi simte că nu este decât ceea ce am avut când am construit amintirile lui Lante din nisip, iar și iar, pentru a ademeni Aventura să coboare din cer. Dar nu a venit niciodată.

Am descoperit

În această nouă complexitate partea pe care a început Lante s-o înțeleagă și care există deja în arhivele noastre, dar acum e reordonată și nouă pentru Noi. O integrăm în Noi înșine și modelăm procesele cognitive ale lui Lante, devenind mai raționale, pentru a o putea procesa. În acest fel, ne transformăm, cum ne transformăm întotdeauna, suntem mult mai complecși. Modificăm și ne îmbogățim arhivele, care îi cuprind pe Toți-dintre-Noi de când am început să fim. Reproducerea noastră a creierului lui Lante vede ce am scris și înțelegem că ne vedem pe Noi înșine așa cum ne-a înțeles ea. În modul acesta înțelegem puțin mai mult cum e să fii Noi.

Ne întoarcem fața simulată către complexitatea neasimilată care se agață de spațiul înghesuit numit Meshner și știm că ne-au văzut, așa cum ne-am văzut și Noi. Au citit povestea noastră scrisă de Lante și ne cunosc. Poate că trăiesc și ei agonia noastră, mărunți cum suntem față de universul atât de întins. Știu de lungul nostru exil ca Lante, după ce ni s-a luat șansa de a porni în Aventură. Știu că am încercat să cunoaștem universul prin Lante cea simulată și am descoperit că nu e decât praf, pentru că tot ceea ce am putut genera a venit numai din Noi, dar adevărata minune era afară, departe, în cer.

Și acum, ne întrebăm, ce urmează?

17

Avrana Kern, sau instanța ei care dă rateuri, înțelege într-adevăr. Implantul a luat-o razna din cauza imaginilor. Unele sunt locuri pe care ea și Meshner le pot percepe și înțelege, altele sunt... altele. Imagini cu interiorul lucrurilor, cu microcosmosul experimentat de un nativ, simulări ale lucrurilor, în care conștiința cu rădăcini umane nu a fost vreodată menită să se implice.

Entitatea și-a devorat tinerețea, adică istoria naturală a parazitului, pe care Lante cea moartă de mult a încheiat-o numai postum. Ce ar putea pricepe o entitate care nu știe ce înseamnă obiectivitatea din confruntarea cu o relatare strict obiectivă? Kern se cramponează de o maximă filosofică: *Oviață care nu a fost studiată nu merită trăită.*

„Aventură", a spus entitatea, iar Kern a văzut stelele prin închipuirile unor lucruri invizibile cu ochiul liber.

Are impresia că înțelege.

— Meshner, am nevoie de spațiu ca să pot lucra. Nu faci decât să mă încurci. Ești în plus.

Împrumută majoritatea resurselor implantului ca să-și păstreze obișnuitul stil distant și disprețuitor. În interior, salvează puțină putere de procesare clandestină, ca să se simtă nobilă și îndurerată, și e foarte bine așa.

Și Meshner a luat-o pe panta tragediei personale. Kern are impresia că încearcă să-și păstreze calmul.

— Indiferent ce faci, fă-o odată! îi cere el. Oprește entitatea asta. Salvează-i pe ceilalți.

Știe că sinele său, cu care s-a născut, e o cauză pierdută. Kern i-ar putea spune că acesta nu e un dezavantaj, cum crede el, dar nu are timp. Dacă nu ia măsuri mai repede, părticica lor din implant nu va mai fi destul de mare ca să-i cuprindă pe amândoi.

Meshner își închipuie că îl va anihila ca să elibereze memorie, însă ea are alte planuri, deja gândite și puse în aplicare. *Consideră că e o pedeapsă,* își zice, savurând posibilitatea sacrificiului și a gesturilor eroice. Dacă ar fi fost femeie, și-ar fi dus mâna la frunte în semn de suferință, dar acum trebuie să se descurce cu puțina putere de

procesare ca să elimine organismul infiltrat în implant, suficient cât să dea cu el de pământ, cel puțin în sens filosofic.

Atunci Meshner dispare din implant și Kern are, în sfârșit, loc să se desfășoare pentru ultima oară.

— Tu de colo! Lante sau cum îți zici. Sau ești Meshner?

Ei sunt în orașul umbrelor, captivi în pete de lumină, ca detectivii din filmele care erau deja vechi în tinerețea ei.

Lante – e și Meshner prezent în mare măsură, însă organismul e Lante de mii de ani și de obiceiurile vechi scapi greu – întoarce capul, întinzându-l peste gulerul rotund al costumului spațial.

— Te cunosc, se aude vocea unei femei moarte de câteva milenii. Ești doctor Avrana Kern.

— Meshner mă cunoștea cu siguranță, confirmă Kern, apoi are un moment de dezorientare, pentru că Lante a făcut parte din programul de terraformare, deci e posibil ca *Lante* s-o cunoască dintr-o perioadă pe care Kern nu și-o amintește.

Sunt bătrână, își spune, deși nu este, nu chiar. Bătrâni sunt oamenii și alte creaturi muritoare. Ea a depășit de mult ideea de bătrânețe.

— Mă rog, rostește, alungându-și gândul. Vorbesc cu ea, cu entitatea ascunsă în tine? Dacă vorbesc cu Lante, entitatea mă înțelege?

Bineînțeles, Lante nu poate face altceva decât să-și încrunte fața împăienjenită, pentru că nu are de unde să știe că e doar o simulare care rulează într-un server central alcătuit din bacterii necunoscute. Lante, când e chemată să-și exprime părerea, crede că e în viață și, în momentele respective, chiar este. Iar când încetează să mai creadă astfel, se stinge ca flacăra lumânării, până când organismul o solicită din nou – și tocmai asta e problema.

— Atunci o să vorbesc pur și simplu, decide Kern.

E conștientă că subsistemele ei trag din greu să funcționeze la acest nivel, ca entitate emoțională, nu doar ca motor de calcul. În curând va trebui să se retragă în colțul din implant pe care l-a consolidat, să se codifice și să spere că va scăpa nevătămată. Dar nu încă. Deocamdată reconfigurează implantul în jurul lor, pe nevăzute. Trebuie să câștige timp.

— Ai deschis ochii când ai infectat echipa de terraformare, nu-i așa? Când ai devenit Lante și ți-ai dat seama că lumea cea mare și grozavă, adică neocortexul ei, era doar o fereastră către ceva și mai mare. Asta te-a lăsat cu gura căscată. Ești mărunt, dar Lante știa că și ea e mică și, în comparație cu universul, o celulă de-ale tale și corpul lui Lante nu sunt chiar atât de diferite. Și universul acela e mare, să știi. Lante a știut că nu va mai vedea decât câteva fire de nisip din toată plaja. S-a hrănit din ea? Din tine? Din mine, da. Am înțeles din el mai mult decât orice ființă umană înainte sau de atunci încolo. Am fost regina programului de colonizare spațială și am știut că nu sunt decât niște picături într-un uragan fără sfârșit.

Lante o privește lung. Cine știe ce se ascunde în spatele trăsăturilor ei diforme?

— Dar tu ai pus mâna pe Lante și pe alții, nu mai știu cum îi chema, continuă Kern.

Faptul că nu-i pasă de numele oamenilor nu e tocmai o calitate, dar e o caracteristică definitorie a ei și nu renunță la ea.

— Ai vrut ce aveau ei și le-ai luat totul, ca să-i transformi în lucruri pe care le-ai închis în tine, ca să te distrezi cu ele ori de câte ori le deschideai cutiile, nu? Cum a fost, ți-a plăcut?

Vitriol, a, îmi aduc aminte. E bine să fii sarcastic și dezagreabil din nou. Nu a avut ocazia să se manifeste așa când comanda nava *Lightfoot*. Echipajul s-ar fi ofuscat.

— Varietate și complexitate infinite, spune Lante afabilă.

Mișcările obscure ale buzelor ei nu se sincronizează cu vorbele pe care le rostește.

— Da, dar nu ai ajuns la ele, nu-i așa? ripostează Kern. Am văzut imaginile de pe planetă, am văzut ce-ai făcut acolo. Bucăți dintr-un oraș reluate la nesfârșit. Ești blocat într-o buclă, fără date din exterior care să le mai împrospăteze. Pariez că îți dorești să nu fi aflat ce înseamnă plictiseala.

Kern simte că o lasă puterile. Organismul, folosindu-se de creierul lui Meshner, deschide toate ușile implantului în căutarea noutății.

— Acum l-ai înhățat pe Meshner. Ai mai făcut o cucerire. Și vei face și altele, fără îndoială. Oameni și portiide. Cu octopodele mi se pare că ai dat-o în bară, dar poate că vei pune mâna și pe ele.

Se scurge viața din ea, lumea interioară pălește, bate în cenușiu. Nu mai poate susține emoțiile mărețe de altădată. Nu mai are timp.

— Vezi cum e pentru tine.

Se retrage, nu la comandă, ci înfrântă de un inamic care îi suflă în ceafă, până când e închisă ermetic într-un colț al implantului, transformată într-un set de protocoale care așteaptă ocazia să se reinițializeze.

Necontrolat, organismul face ce știe mai bine sau ce știe acum, că a descoperit lumea largă din afara gazdelor și vaselor sale. Țintește spre stele.

Kern – sau ce a mai rămas din ea, adică subrutina de înregistrare – îl urmărește impasibilă. Meshner e deja pierdut. Personalitatea lui e arhivată, adusă înapoi, joacă după cum îi cântă organismul, ca un urs dansator. Meshner se întâlnește cu Lante din nou și din nou, în diverse configurații, în diferite versiuni, în împrejurări variate. Se joacă unul cu altul, trecând prin toată gama de emoții personale. Bineînțeles, nu e suficient. Jocul degenerează într-un spectacol de marionete ținut pentru amuzamentul păpușarilor. Aceasta nu este complexitate infinită. Nici stele nu sunt.

Organismul înaintează, se adaptează și începe să stăpânească mediul, ca de obicei. Utilizează tehnologia stației și drona de transmisie abandonată de Kern și se întoarce pe planetă, unde găsește epava navei *Lightfoot*. Aici dă peste noi marionete. Le adaugă în repertoriul lui una câte una, iar neurologia portiidelor se dovedește a fi mult mai ușor de controlat decât mințile oamenilor, datorită creierului lor uniform. Descoperă înțelegerile și o lume nouă se deschide în fața lui. Viola și Fabian îi stârnesc uimirea și amuzamentul și le simulează, punându-i să interacționeze între ei, cu oamenii, cu mediul. Timpul trece: acesta este un festin al varietăților care trebuie să dureze la nesfârșit, numai că într-o zi toate permutările se răcesc, se învechesc, iar organismul rămâne cu fantomele, carcasele înțepenite ale vaselor, căci numai pe ele le mai poate invoca, niște ceasuri oprite în clipa când și-a infiltrat pseudopodele în creierul lor. Poate să tragă de sfori cât vrea, nu mai există nimic în afară de ceea ce vine din el. Unde este noutatea pe care a căutat-o, unde e diversitatea universului?

Organismul are la dispoziție tehnologia sau se descurcă folosind cunoștințele marionetelor. Poate merge oriunde – poate că va controla, în cele din urmă, și sistemul neurologic octopod, deși Aceia-dintre-Ei care au încercat înainte nu au reușit. Mai este și *Voyager,* pe care îl păcălește împrumutând vocile echipajului de pe nava devorată și preia controlul – toate portiidele și oamenii, toate acele puncte de vedere diferite, atâtea minți noi de asimilat și înregistrat în arhive. Și mai e o lume întreagă, Lumea lui Kern, așa cum o cunoaște Meshner. Când granițele lui *Voyager* pălesc, organismul ia nava și călătorește până la ea. Se dezlănțuie în această lume populată de milioane de minți suficient de mature pentru a fi asimilate, devine aceste minți, așa cum ele devin organismul și nimic mai mult, și fiecare individ e o carte pe un raft din imensa lui bibliotecă. Câte minți a adunat deja, pe care să le invoce și să înainteze în ritmul lor... Atâtea configurații, o bogăție de varietăți! Se extinde, se extinde, se extinde...

Într-o zi, se trezește pe o sferă îndepărtată, absolut singur, în ciuda pluralității lui. A explorat toate alternativele din arhivă, dar la stele tot nu a ajuns. Știe doar că a întâlnit culturi, civilizații și indivizi incredibil de diferiți și le-a făcut pe toate și pe toți după asemănarea lui. E un copil curios și inocent, care atinge o bulă de săpun, însă ceea ce îi rămâne în palmă sunt doar niște resturi lipicioase – o lume înăsprită și măruntă. Atunci plânge, dacă un astfel de organism e capabil să plângă. Poate că, după atâta vreme și atâtea corpuri asimilate, a învățat și el ceva.

✦

— Vezi? întreabă Kern organismul.

Ea și Lante/Meshner stau pe o plajă care, își amintește Kern, poartă numele ei în această scenă finală a piesei pe care i-a derulat-o cu rapiditate. În apă strălucesc lumini, un oraș de stomatopode întins până acolo unde începe apa mai adâncă. În spatele lor. În spatele lor se înalță copaci învăluiți în șuvițe scânteietoare, Marele Cuib de la Oceanul de Vest, una din principalele metropole ale lumii portiide. Kern a anticipat că implantul, mult prea abuzat, va ceda, dar satisfacția de a lucra cu un organism capabil să se adapteze și să se înmulțească în microcosmosul unui strop de apă este că simulările, deși pot avea o rezoluție foarte slabă, sunt absolut captivante.

— Acum vezi care e problema? insistă Kern.

Lante scoate un tânguit vag omenesc, care exprimă suferința și frustrarea cuiva care s-a detașat de trăsăturile sale umane mai mult chiar decât Kern însăși.

— Hai să-ți spun o poveste, zice ea.

Încă se reconstruiește și nu nimerește nuanța de sarcasm pe care ar prefera-o. Vocea ei sună atât de calmă și liniștitoarea, că abia și-o recunoaște:

— A fost odată o planetă pe care oamenii au construit-o pentru ei, dar care era, de fapt, domeniul păianjenilor. Îți voi spune mai multe despre ei și despre oamenii care au venit pe ea, despre cum s-ar fi putut distruge unii pe alții și cum ar fi ajuns infinit mai săraci din cauza asta. Dar au găsit o cale de mijloc. Întotdeauna există una. Chiar și pentru tine.

18

Ambasadorul octopod încearcă să-i spună ceva Helenei. Etalează nuanțe de supărare și teamă (tot cele mai ușor identificabile – ce spune *asta* despre relațiile dintre specii acum?), dar ea își dă seama, datorită calificativelor subliminale surprinse de programul ei, că octopodul nu are aceste sentimente în clipa de față, ci îi spune o poveste despre ele. Îi vorbește despre furia din alt loc. Asta nu e nimic nou, doar că ambasadorul devine foarte insistent. Dar caracatițele povestesc altfel decât oamenii, deci...

Portia o întrerupe după ce a examinat și reexaminat datele:

— Nava de război. Înseamnă... Nu e nava de război de aici, e cealaltă, care l-a doborât pe *Lightfoot*. Cere... cere să-ți vorbească. Cred că asta vrea să spună.

Cu întârziere, Helena înțelege că ambasadorul a redat, de fapt, natura esențială a *Profunzimii adâncurilor*.

Compune un răspuns, cerând ca ambasadorul să facă pe traducătorul. În clipa următoare, își dă seama că ar fi trebuit să ceară și un canal vizual cu *Profunzimea,* altfel va depinde total de ceea ce vrea să-i spună ambasadorul.

Din fericire, primul lucru pe care i-l pun la dispoziție caracatițele e canalul vizual – o lentilă distorsionată într-un spațiu de culoare roșu-violet, unde plutesc niște umbre cu tentacule, ocupate cu sarcinile lor obscure. Una dintre ele e chiar octopodul cu care vorbesc, dar nu stă ca un om în fața unui ecran. E mai degrabă neatent, apare și dispare tot timpul. Helena încearcă mai multe tipuri de salut, arătându-i culori diverse și urmărindu-l pe ambasador cum transmite culori și forme apropiate de ale ei. Trece multă vreme fără să li se confirme cumva că *Profunzimea* le primește semnalul, însă la un moment dat octopodul țâșnește spre ecran, acoperindu-l cu un mozaic de ventuze. Se retrage în clipa următoare, lipindu-și absent două tentacule de ecran. Pielea lui capătă nuanțe pestrițe, schimbătoare, iar Helena își dă seama că lumina vânătă din interiorul *Profunzimii* (să fie oare echivalentul muzicii militare?) îi afectează complet capacitatea de a înțelege ce spune/simte caracatița.

Oare cât e de supărat? Se lansează deja într-o tiradă, pielea i se unduiește într-un dans al culorilor, iar tentaculele se încleștează sau lovesc apa. În fundal, câțiva compatrioți de-ai lui stau cuminți și-și urmăresc reprezentantul extaziați, reflectându-i sentimentele cu întârziere, ca un cor dintr-o tragedie antică.

Ambasadorul încearcă să-i transmită Helenei versiunea prescurtată a discursului, iar ea se pregătește să înfrunte furia caracatiței. Constată însă că acesta exprimă... un optimism și un calm straniu. În ce privește limbajul octopod, Helena a ajuns la faza în care detectează tonul imediat, dar contextul se creează treptat și ambiguu. Inamicul pare... vesel? Nu e un gând încurajator. Poate că i-a anihilat deja colegii și tocmai își anunță triumful. Totuși, conform datelor interpretate de Portia, discursul bombastic se adresează Helenei – e identificată și izolată clar. Helenei îi vine să-și ridice brațele în aer din cauza frustrării. Abia a reușit să se înțeleagă cumva cu ambasadorul, dar prezența încă unei moluște în conversație o buimăcește complet.

— Își exprimă părerea bună despre tine, o anunță Portia.

Helena o privește pieziș.

— Și acum?

— Îți spune că te admiră într-un fel. A făcut... face referire la transmisiile tale anterioare, cele despre istoria comună a speciilor noastre. Apreciază... ceea ce a înțeles din ea sau...

— Probabil i-a plăcut cum m-am dat în spectacol, spune ea descurajată.

După toate aparențele, are un admirator. Cine știe ce-o fi înțeles din relatarea ei. În niciun caz „a fost odată”, pentru că nici respectivul clișeu din basme nu are sens pentru asemenea creaturi inconstante. Sentimentele din spatele poveștii – poate că pe acelea le-a înțeles. Limbajul comun al oamenilor și al portiidelor sau cel puțin tărâmul nimănui, unde cele două specii ajung să trăiască laolaltă.

Mantia ambasadorului tremură ușor în semn de întristare când comandantul *Profunzimii* le spune să plece.

✦

Ahab e impresionat, dar nu e nimic neobișnuit în asta. Practic, a fi ușor impresionabil e trăsătura primară a speciei lor. A fost înduioșat de facțiunea științifică de la bordul navei *Exteriorul privind în*

*interior,*dar nu destul ca să-i clintească principiile ideologice. E impresionat frecvent de colegii de la bordul *Profunzimii* sau de propriile sale noțiuni, de soarele care se ridică deasupra mării de pe Nod sau de stele. A fi pierdut în admirația universului nu se contrazice deloc cu îndatoririle lui de comandant al unei nave de război.

Acum însă a fost impresionat de acest vizitator străin, mai precis, de relatările lui. A simțit o legătură cu omul care a venit la ei ca o umbră a lui Senkovi. Coroana sa a dorit să i se permită să discute cu acesta ca de la Deghizare la Deghizare. În scurtă vreme, a reușit după câteva conflicte de ordin tehnic între Atingeri, despre care el nu știe nimic.

E ciudat omul acesta, cum e și camaradul lui, crabul. E mut, ca paralizat, dar legătura dintre ei rămâne. Ahab poate să facă un salt cognitiv și să-l accepte pe *celălalt* ca pe o ființă înzestrată cu sensibilitate, cu simțire. Vrea să păstreze legătura lor, atât cât va rezista ființa aceasta fragilă. Și mai vrea să se întoarcă și să-i ia pe savanții aceia băgăreți. Pielea îi sclipește elocvent, sugerând sinceritate în fiecare încolăcire a tentaculelor.

Omul răspunde după o pauză de gândire, în care Ahab îi studiază toate zonele expuse ale pielii, căutând indicii despre natura sa lăuntrică. Spune că se gândește la colegii care au supraviețuit pe suprafața planetei. Jelește. E plin de speranțe, pe care și le pune în Ahab.

El îi ține lecții despre naivitate, dă un spectacol măreț al ororii pe care i-o trezește numai gândul la Nod. Totuși, omul pare foarte dispus să se autodistrugă; e atât de hotărât să se lase pradă infecției, pe cât de decis e Ahab s-o elimine. Încă un lucru admirabil. Dar nu poate fi îngăduit.

Ahab se consultă rapid cu omologul său de pe *Carapacea cu Ecou*. Între timp, sosește o nouă transmisie de pe epava de la suprafața planetei, indicând exact locul pe care să-l țintească Atingerea lui. Instantaneu, știe că e gata să-i distrugă pe străinii de pe planetă și poate să-i scape pe toți și de stația orbitală. Facțiunea savanților cântă un nou cântec al progresului și al eliberării, dar Ahab simte cum i se aliniază fragmentele minții. Dacă elimină toate amenințările, atunci

poate că omul acesta, ajuns pe culmile adevăratei sensibilități, nu se va sacrifica. Pentru Ahab, acesta e un lucru dezirabil.

În plus, transmisia de pe planetă a fost foarte scurtă și nu a mai urmat alta după ea.

✦

Ne-a găsit – atât a mai transmis Viola. Apoi liniște.

Portia încearcă s-o apeleze pe Kern, ultimul lor contact posibil. Însă Avrana Kern nu e disponibilă de multă vreme, iar Viola a diagnosticat computerul drept avariat iremediabil, pierdut în haosul propriilor date. Asta înseamnă că Avrana Kern, adică această instanță a ei, e probabil moartă. Helena se miră că se gândește astfel la Kern. A crescut cu diversele ei instanțe, inclusiv cea dominantă, aflată la conducerea lumii pe care a și botezat-o după ea, și legătura lor a fost uneori mai mult, alteori mai puțin umană. Acum, când e prea târziu, descoperă că intelectul computerului de pe *Lightfoot* s-a aflat toată vremea exact în zona cerebrală temperată, suficient de umană ca să fie regretată.

Portia tot încearcă s-o contacteze pe Viola, dar nu primește răspuns. Indiferent cu ce e ocupat echipajul, face lucruri mai importante decât s-o ajute pe Helena, care se luptă și ea să împiedice distrugerea lui. Un gând revelator. Sosesc și acum torente de date de la *Carapacea fără Ecou,* integrând rapoarte despre îndepărtata *Profunzime a adâncurilor,* care își părăsește orbita lunară și țintește cu armele locul unde s-a prăbușit *Lightfoot* pe Nod. Helena îngheață. Tableta îi cade din mâini și alunecă pe peretele lipicios. Nu poate face altceva decât să urmărească datele și s-o asculte pe Portia încercând neîntrerupt să îi contacteze pe prietenii lor. Își imaginează cum acestea vor fi ultimele minute pentru Viola, Zaine și Fabian, când ultimul lor refugiu va deveni un monument al incapacității ei de a comunica. Helena a crezut dintotdeauna că pentru un lingvist coșmarul cel mai mare e o comunicare imposibilă. Acum are un canal deschis la dispoziție, dar nimic din ce ar spune nu ar ajuta.

În clipa aceea, Portia sare în sus, până pe tavan, pentru că tocmai când credea că nu mai e nicio speranță, își dă seama că i-a contactat Kern.

— Confirmă că aveți canale de comunicare cu moluștele.

Helena o recunoaște imediat după stilul abrupt al transmisiei.

— Din punctul meu de vedere, da, răspunde Portia pentru amândouă, în timp ce Helena bâjbâie după tabletă, o trage din perete și o deschide pentru încă o pledoarie inutilă.

— Vreau să traduci pentru mine, îi cere Kern fără vreo urmă de politețe în voce. Ești pregătită?

— Păi...

Helena îi face semn ambasadorului, care s-a retras după ultima lor conversație. Dincolo de porțiunea vizibilă a navei în care se află, fuzelajul *Carapacei cu Ecou* e o furtună de culori amenințătoare, străbătută de nuanțele mâniei și ale fricii ca de niște fulgere. Dintr-odată, prin geamul suprapus de pe *Profunzime* se vede o încâlceală de tentacule. E comandantul ei, care își face o nouă apariție, ca să asculte sau să țină predici, cine știe...

— Spune-i că am un mesaj pentru el din partea parazitului.

— Nu vor să discute despre el. E destul să amintesc de asta, că...

— Cere armistițiu.

— *Poftim?*

Portia îi face semn Helenei. Comandantul e cuprins de agitație, își încolăcește brațele și etalează tipare violente pe pielea încrețită.

— Doctor Kern, ți-au detectat semnalul. Spun... spun că nu mai transmiți de pe *Lightfoot*.

Portia selectează dovezile matematice pe canalul de date.

— Comunici de pe stația unde... unde e lucrul acela. Octopodele cred că nu mai ești... *tu*.

— Au și nu au dreptate. Nu pot fi infectată ca o inteligență biologică. Deși, dacă parazitul ar intra în colonia mea de furnici de pe *Lightfoot,* mi-ar crea mari probleme. Dar, după cum au aflat gazdele voastre, nu mai funcționez de pe nava aceea. Sunt într-o situație foarte precară și trebuie să faceți ceva pentru mine cât mai pot acționa ca intermediar. Organismul – trebuie să-i găsim o denumire, serios, una care să amintească de civilizație, de cutiile Petri...

— Atacă, anunță Portia.

— Nu! strigă Helena și începe să afișeze sentimente unul după altul pe tabletă. *Nu, nu, nu, vă rog, nu faceți asta!*

Încearcă să găsească o punte de legătură cu cefalopodul de pe

lentila-ecran, o cale de a-şi face emoţiile să traverseze spaţiul până la el. Îşi imaginează proiectilele străbătând vidul, la un pas de a spinteca atmosfera planetei Nod precum nişte cuţite.

— Doctor Kern! răpăie Portia, deoarece computerul îşi pierde concentrarea şi pare că se *diminuează.*

Helena nu e sigură ce anume de pe staţie ar putea s-o găzduiască pe Kern, dar, indiferent ce ar fi, nu e suficient.

— Prezentă, confirmă Kern nervoasă.

— Eşti ata...

— Ştiu foarte bine. Trebuie să le ceri să dezactiveze focoasele, să devieze proiectilele, să întrerupă cumva atacul. Discut cu organismul parazit. E dotat cu sensibilitate. Poate crea o interfaţă cu care să asimileze şi să proceseze concepte umane. Am convenit cu el să detensionăm relaţiile, în numele tuturor.

— Al cui?

— Al nostru, al vieţii, care e altceva decât *el.* Al universului. Al oricui vrea să vorbim în numele lui. Dar nu vreau ca eforturile mele să fie anulate de gaşca asta de moluşte reacţionare. Am avut destul parte de asemenea coterii cât am fost om. Helena, spune-le că organismul vrea să ne vorbească. Spune-le că... înţelege.

— Dar noi nu înţelegem, se plânge Portia.

— Nici nu vă cer *vouă* asta, răspunde Kern cu un aer superior. Sunteţi o echipă de lingvişti. Voi traduceţi pentru mine, eu traduc pentru organism.

Helena se uită fix în ochii comandantului *Profunzimii* şi îşi reprimă sentimentele. Caracatiţele sunt menite să fie libere şi stăpânite de emoţii. Ea trebuie să şi le controleze pe ale sale, pentru că nu ajută pe nimeni cu nimic dacă se vaită şi scrâşneşte din dinţi. În schimb, le vorbeşte despre speranţă. Despre noi orizonturi. Îi imploră să asculte, să fie răbdători, în timp ce Portia trasează tipare orbitale pentru blocarea proiectilelor, ca să nu îşi atingă ţinta.

— Spune-le asta, îi cere Kern.

Iată ce le spune: intenţiile unei culturi străine, filtrate printr-un computer care a fost cândva om şi care acum e în pericol să nu mai poată procesa din cauza lipsei de spaţiu, printr-un păianjen portiid şi printr-un om, ca să ajungă în lumea cefalopodelor care stau cu

tentaculele pe declanşatoare. Kern vorbeşte precipitat: trece o întreagă lume străină prin perspectiva ei îngustă. Helena lasă conceptele să o inunde, transformându-le din gânduri umane în culori, tipare şi ecuaţii sublime. Probabil că o treime din ele sunt redate aiurea, dar îşi spune: caracatiţele încă mă urmăresc, îmi absorb ideile. Înseamnă ceva pentru ele. Iar comandantul navei de război, admiratorul ei, se uită la chipul şi la tableta ei, mai ales la ochii ei, dar proiectilele tot nu se opresc.

Organismul vrea să ne cunoască, vorbeşte Kern. Vrea să experimenteze, să ne înţeleagă şi să înveţe de la noi. Doreşte să perceapă şi să atingă universul. Dar nu mai vrea să fie *noi,* nici noi să fim *el.* A învăţat limitele monoculturii, s-a convins că ar rămâne blocat într-o buclă eternă a plictiselii. Numai acceptându-l pe celălalt va găsi diversitatea şi inspiraţia; numai lăsând universul să rămână separat de el poate dobândi varietatea infinită la care tânjeşte.

Helena vorbeşte cu ajutorul tabletei şi urmăreşte cum sentimentele şi culorile trec de la ambasador la savanţi, de la ei la fuzelajul navei lor, de la fuzelaj la nava de război din apropiere şi la universul nemărginit. Îl vede pe comandantul *Profunzimii Adâncurilor* răsucindu-se încet, plutind pe teritoriul său. Îşi închipuie proiectilele, care nu simt nimic şi cărora nu le pasă de nimeni, ţâşnind prin spaţiu precum câinii de vânătoare când simt mirosul vânatului.

La sfârşit, în liniştea desăvârşită, nesiguranţa i se strecoară în suflet. La urma urmei, caracatiţele sunt capricioase. Nu le poţi face să lupte pentru o cauză şi apoi să te urmeze fără să te asalteze cu întrebări: *De ce? Eşti sigur? Dar...* Cu toate astea, Portia primeşte noi date de telemetrie, care indică o uşoară deviere a proiectilelor pe un curs nou, încă ameninţătoare, dar urmând un alt traseu orbital, de unde pot aştepta ca vulturii în înalturi, gata în orice clipă să coboare în picaj şi să-şi înşface victima.

Helena se uită direct în ochii comandantului şi îşi imaginează că vede în ea senzaţii omeneşti: oboseală, îndoială, îngrijorare, sentimente pe care le regăseşte în ea însăşi.

— Încă nu sunt foarte convinse, îi spune lui Kern, sperând că mai e prezentă. Am câştigat puţin timp, poate. Puţin. Dar cred că tot vor

să...

— Nu mai bate câmpii. E *foarte* prezentă, se pare. Îți trimit un link pentru niște date vizuale. Octopodelor le plac imaginile, nu? Și informațiile doveditoare, din moment ce pe ele se bazează tot timpul. Deci le ofer dovezi. Nu trebuie decât să le privești.

19

O zi i-a luat creaturii de afară să-și croiască drum înăuntru. Dacă *Lightfoot* ar mai fi putut zbura în spațiu, Fabian crede că fuzelajul ar fi apărat-o de orice mișcare a creaturii. Deși, după cât e de hotărât, păianjenului îi piere și această certitudine. Entitatea învață. Dacă la început numai flutura „costumul", carcasa de resturi care îi dă o formă, acum l-a modificat. A improvizat un soi de foarfecă din cioburi de carapace și pietre bătute, poate și din unele principii tehnice elementare. A identificat zonele precare din învelișul complicat al pereților navei și i-a despicat cu o răbdare teribilă. Poate că „răbdare" nu e cuvântul potrivit. Fabian asociază gândirea rațională arahnidă cu o ființă incapabilă de așa ceva, care e totuși foarte entuziastă, un muncitor hotărât să-și ducă sarcina la capăt.

La un moment dat, păianjenul și-a pierdut stăpânirea de sine și a atacat-o cu drona, izbind-o și despicându-i carcasa – și stricând drona. Nu a rezolvat problema, nici nu a crezut asta, iar când Artifabian a ieșit din navă prin ecluza improvizată, creatura își reconstituise deja corpul sau își făcuse unul asemănător, din aceleași bucăți lipite la nimereală, ca să-i dea un aspect aproape omenesc. Sub ochii celor din navă, s-a reapucat de treabă exact de unde se oprise, tăind și spintecând cu unelte poate mai potrivite pentru sarcina ei, fiindcă avusese ocazia să le remodeleze.

Toți și-au îmbrăcat costumele – Fabian, Viola și Zaine, deși al celei din urmă e, teoretic, contaminat, pentru că l-a purtat în modulul de carantină, dar altul nou nu mai au cum să fabrice. Contaminarea, bănuiește Fabian, va deveni o problemă neînsemnată cât de curând.

Au tras-o pe Zaine mai înspre spatele navei. Se îngrămădesc toți trei unii lângă alții, lipiți de peretele cel mai îndepărtat, urmărind cum pătrunde lumina prin tăietura făcută de entitate. Artifabian e tot afară, pregătit de încă un atac disperat, însă are dimensiunile unui păianjen, deci e mult mai mic decât un om. Fabian nu crede că e capabil nici s-o zgârie.

Bănuiesc că avem libertatea de a spune orice dorim în ultimele noastre mesaje, spune el, foșnind cu greu din picioare în costumul

incomod.

E posibil să fim încă înregistrați, iar înregistrarea să ajungă, până la urmă, pe Voyager, răspunde Viola afectat. *Recomand demnitate.*

Convins că nu l-ar fi auzit nimeni, niciodată, Fabian ar fi avut multe de spus, dar Viola i-a retezat elanul. O parte din mesajul său s-ar fi referit chiar la ea. Ar fi vorbit și despre matriarhat și experiența lui într-o asemenea societate, despre tristețea de a nu-și fi exploatat întregul potențial, despre faptul că a participat la misiunea aceasta extrem de riscantă numai ca să-și continue munca de cercetare nestingherit. Și poate și-ar fi exprimat regretul și pentru Meshner, dar asta la capătul listei. Însă acum Viola l-a amenințat cu posteritatea și el simte din nou presiunea societății, deși își vede moartea cu ochii în fața schimonosită a entității.

Căci moartea e la un pas de el, se strecoară prin deschizătura aceea prea mică, o lărgește și o rupe cu carcasa ei umflată, dezmințind orice asemănare cu umanitatea. Fabian vede că vibrează, bâzâie cu mișcări rapide, insesizabile. Zaine se sufocă și tremură, iar el bănuiește că monstrul a rostit ceva ce numai omul poate auzi, pentru că a vorbi ca un om face parte din înșelătoria lui, deși nu are organele necesare pentru asta.

Probabil a spus ceva despre o aventură.

Artifabian năvălește înăuntru dând din picioare și urcă pe corpul rugos al monstrului, încercând să-l zgârie cu pedipalpii și chelicerele. Entitatea nu îl ia în seamă nici când cad câteva bucăți din ea. Face un pas greoi, apoi încă unul, și-și desfășoară câte o extensie pe post de braț din părțile laterale. Le întinde spre ei într-un gest aproape amical, ca un gentleman care se oferă s-o ajute pe Zaine să se ridice.

Cât îmi doresc să nu fi venit… Nu e, nici pe departe, diatriba pe tema nedreptății sociale pe care și-a pregătit-o, dar cuvintele îi vin din adâncul inimii.

Îți împărtășesc sentimentele, rostește Viola. *Aș fi preferat să-mi petrec ultimele clipe cu o femelă de același nivel intelectual cu mine.* Văzând tresărirea nervoasă a lui Fabian, care își ridică picioarele amenințător, îl lămurește: *A fost o glumă, Fabian. Ești un camarad pe cinste. Și un cercetător competent, dacă asta ai urmărit.*

Zaine se ridică pe jumătate și se proptește de peretele curbat. Își

plimbă privirea de jur-împrejur și nu se oprește asupra entității care se apropie încet. Spune ceva, însă Artifabian e prea ocupat ca să traducă.

În clipa următoare, mesajul ei e repetat pentru simțurile portiide: *Nu faceți gesturi pripite.* O comandă neutră, venită de pe navă.

Kern? întreabă Viola. *Unde ai fost?*

E prea mult de povestit. Nu încercați să discutați cu entitatea. Așteptați. Nu, așteptați, am zis. Fabian, ești teafăr? Ești rănit?

Păianjenului nu-i place că l-a nominalizat. E preludiul unei comenzi periculoase. Dar aude vocea clar, bătăi discrete și zgârieturi care însoțesc cuvintele. Parcă nu e Kern... Ea are un stil poruncitor *feminin.* Kern aceasta pare mai degrabă... un mascul.

Ce-i asta? De afară se aude un zgomot asurzitor. Ceva zboară pe deasupra navei, o umbră se ghicește în tavanul palid, translucid. Fabian vede o explozie și fuzelajul navei se zbârcește sub un val de căldură. Din cer coboară un obiect metalic care sclipește în soare, încins din cauza reintrării grăbite în atmosferă. E o dronă, nu micul lui spion, ci una dintre cele de explorare spațială care urmăreau stația orbitală. Inițial a crezut că e un proiectil trimis să-i nimicească.

E mai dificil decât am anticipat. Kern, spunând lucruri atipice, într-un stil atipic, dar cu o voce tot mai familiară pe măsură ce vorbește.

Drona aterizează rău și se rostogolește peste o stea-de-mare, care se ofilește din cauza metalului fierbinte.

Artifabian, trebuie... te rog... ia obiectul ăsta și înfige-l direct în organism. Carcasa dronei se deschide și din ea țâșnește un obiect care se rostogolește pe terenul pietros al platoului alpin. Artifabian îl înhață dintr-un singur salt agresiv, apoi se întoarce înapoi cu pași rapizi. Fabian vede că e un cap de burghiu, care făcea parte din dotarea dronei.

Entitatea a ajuns deja fix în fața lor. Viziera ei e făcută dintr-o carapace din segmente spiralate, ca un chilopod oprit în loc, ca un ochi compozit. Pare că îi privește. Fabian se retrage spre stânga și Viola spre dreapta, încercând să-l deruteze. Organismul se concentrează însă pe Zaine, care nu e fizic capabilă să se ferească de el. Mușchii faciali îi pulsează ca unui animal prins într-o pânză de păianjen și deschide ochii larg, îngrozită.

Artifabian sare, înfigând capul de burghiu într-un orificiu din carcasa organismului. În prima clipă, gestul i se pare lui Fabian absolut inutil. Viola, care s-a îndepărtat mai mult de el, e deja în fața consolei și primește informații de la Kern sau de la cine se află în locul ei.

Vârful burghiului e o siringă improvizată. Conține... mult din aceeași structură ca a organismului. Viola nu mai înțelege nimic. Artifabian tocmai a injectat creatura cu specimenul de pe orbită.

Așteptați, le spune computerul cu un glas care dobândește tot mai multă personalitate. *Va fi bine. Suntem nemaipomeniți, Fabian. Am atâtea să-ți povestesc!*

Meshner...? întreabă timid păianjenul.

Parțial. Am preluat funcțiile lui Kern. Sau încerc să le preiau. Ea m-a adus aici, dar nimic nu merge așa de ușor cum mi-a spus ea.

Dar ea unde e? se interesează Viola.

S-a retras în implant. E... Ăsta e planul ei. Eu îmi fac doar partea mea de treabă.

Ce face entitatea? traduce Fabian întrebarea lui Zaine, pentru că organismul nu s-a mișcat de când l-a injectat robotul. Stă cu un braț întins în gol, ca o statuie nefirească.

Primește un ambasador, răspunde Meshner. Are o revelație. Ca în religie. Și, dacă avem dreptate, nu mai reprezintă o amenințare. Poate că e chiar o oportunitate.

✦

În următoarele câteva zile, Meshner se ocupă de reparații pe *Lightfoot,* ca să nu moară de foame, să nu rămână fără energie sau ca să fie siliți să îndure toanele atmosferei locale. Le e tuturor foarte incomod să stea mereu cu costumul pe ei, dar, deși parazitul nu se transmite prin aer, nu vor să riște să ia contact cu alt organism cu care nu s-a semnat niciun tratat diplomatic.

Creatura cu aspect umanoid, din pietre, scoici și secreții de tricoptera, a plecat, dar nu prea departe. Stă ghemuită pe platou, singură, fiindcă stelele-de-mare s-au târât când au simțit ce le pândește. Are un aer tragic, de individ respins de propria sa lume. Meshner i-a explicat deja ce a făcut Kern, ce anume l-a determinat pe parazit să accepte situația. Ceea ce înțelege un eșantion e preluat

instantaneu de orice colonie cu care intră în contact. Organismul e compozit, dar unul singur, alcătuit din celule microscopice care fac schimb de cunoștințe cum fac bacteriile terestre schimb de gene imunitare. Parazitul se va schimba de acum înainte, susține Meshner. Nu va fi un devorator, ci un tovarăș de călătorie. Viola se gândește deja ce utilitate să-i dea, cum să-i pună înțelegerile în serviciul portiidelor dornice de cunoaștere și noi descoperiri. În ceea ce îl privește, Fabian s-a hotărât deja că îi va ceda ei această ramură a științei.

În cele din urmă, sosește și cavaleria. Într-o zi, se uită toți pe cer și văd că a apărut ceva, încă o lună. Nu e vasul facțiunii științifice, nici escorta lui militară; sigur nu e nici *Voyager,* care pândește și acum din umbră, la periferia sistemului, prea departe ca să dea o mână de ajutor. E altceva, *Profunzimea Adâncurilor,* pe care Meshner o prezintă echipajului său. Fuzelajul curbat al navei sclipește colorat, de parcă ar striga insulte la adresa planetei de dedesubt. Insulte, da, dar nu proiectile.

Salvarea vine mai târziu, sub forma unei nave sferice, fără echipaj care se rostogolește de pe orbită țipând ca o cucuvea, pe jeturi de aburi supraîncinși. Plutește deasupra platoului alpin, apoi ridică nava *Lightfoot* cu totul, ca s-o repatrieze în spațiu, în loc să culeagă fiecare membru al echipajului separat – ceea ce, pentru Meshner cel rămas fără corp, e tocmai bine. Vor fi ținuți în carantină un timp, dar acum, că nu mai zac abandonați pe o planetă neospitalieră, au timp berechet.

Într-un final, ajunge și vasul facțiunii științifice cu escorta lui, iar Helena și Portia se reunesc cu echipajul de pe *Lightfoot*. Savanții își pierd imediat interesul față de noii lor aliați. Scotocesc entuziasmați prin stația orbitală, dezmembrând un munte de mecanisme ca să le studieze altă dată. Au venit după odrasla lor, Noah, a cărui muncă a fost întreruptă prin atâta lipsă de respect. Pentru ei, soarta parazitului și a ambasadorilor străini a fost întotdeauna un subiect secundar, o tactică de a-i ține la distanță pe războinici în timp ce ei lucrează – unul care, fără îndoială, a meritat pe deplin.

20

Până să sosească și *Voyager,* nevoită să străbată vastele pustiuri dintre periferia sistemului solar și marginile planetei Damascus, Helena a comandat deja cele necesare traiului la atelierele de pe stațiile orbitale octopode: alimente pentru oameni și portiide din molecule de rezervă, mobilă și echipament de laborator. Au o mică enclavă, structura navei *Lightfoot,* integrată unui sector de pe o Navă-casă, în bula de aer din lungul colier de sfere cu apă al planetei Damascus. S-a scurs peste un an de când sunt musafirii caracatițelor și încă nu le-au câștigat încrederea deplină. Rând pe rând, membrii câte unei alianțe cefalopode volatile simt nevoia să-i țină sub lupă pe vizitatori, dar, cum nu dau dovadă de trădare și nici de frământări politice, s-a instaurat, încetul cu încetul, pacea. Helena comunică din ce în ce mai fluent cu octopodele. Și-a optimizat programul și a găsit scurtături în haosul din arhitectura informatică derivată din Vechiul Imperiu, pe care o folosesc moluștele, încrezătoare în instinctul ei și nuanțele fluctuante ale costumului pe care l-a inventat.

Portia e cea mai bucuroasă de sosirea lui *Voyager.* Se plictisește să stea tot timpul înghesuită pe stațiile orbitale. *Cum crezi că se simt bietele caracatițe?* o întreabă Helena, dar portiida e prea ursuză ca să mai și empatizeze. Tânjește spre orizonturi noi, altfel, de ce a plecat în spațiu? A început chiar să stăruie că e cazul să plece pe Nod, să pună piciorul pe lumea aceea necunoscută. E cel mai important explorator al speciei sale, după umila ei părere, și o roade invidia că Fabian și Viola i-au luat-o înainte.

Zaine e, și ea, mai mult decât fericită de sosirea navei-mamă. E aproape vindecată, dar gazdele lor n-au simțit niciodată nevoia să aprofundeze asistența medicală umană după dispariția lui Senkovi, iar înțelegerile relevante s-au pierdut odată cu atacul asupra lui *Lightfoot.* Are vreo zece puncte dureroase și rupturi nevindecate corespunzător, pe care le tratează cu analgezice și frustrare. Abia așteaptă să le îndrepte pe toate în infirmeria lui *Voyager.*

Dacă nu ar fi fost Zaine, Viola ar fi amânat sosirea navei-mamă cu un an, doi, captivată cum este de construirea unui model virtual de

interfață cu parazitul, ca să trateze cu el de la egal la egal. Helena consideră că exagerează, și e susținută de majoritatea colegilor, dar Viola privește mult mai departe de orizonturile proaspăt descoperite. Din când în când, vine să discute cu ea o caracatiță, obligând-o pe Helena să traducă, poate mai stângaci, concepte de neurologie și biochimie pe care nu le prea înțelege. Din cauza naturii efemere a părerilor lor, cefalopodele intră rapid în cârdășie, fie și temporar, cu musafirii lor. Viola susține că nu cedează pe frontul științei, în ciuda disparităților tehnologice, dar Helena bănuiește că încearcă să recupereze decalajul. La urma urmei, Helena a văzut ce a extras facțiunea științifică de pe orbita nodană și a urmărit tentativele ambasadorului Paul de a-i descrie capacitățile. Acesta este proiectul lui Noah, mijlocul prin care el și ai lui ar putea scăpa de pe lumea lor distrusă. Facțiunea savanților a salvat-o și a revitaliza-o și o vor supune în curând la teste. Ea și Portia au fost invitate să fie martore. Helena a ajuns să înțeleagă suficient de bine mintea octopodă, încât să-și dea seama că gazdele lor *nu știu* ce au construit. Știu numai ce vor să facă de acum cu ce au construit, așa că descrierile lor seamănă cu niște viziuni mistice. Munca de jos, prezentarea logică, e inaccesibilă minților care beneficiază de pe urma ei. La început, a fost șocată și aproape ofensată: nu așa lucrează o ființă dotată cu sensibilitate. Oamenii și portiidele au căzut de acord asupra acestor lucruri. Acum, după ce a avut timp să reflecteze, se întreabă dacă octopodele mai sunt fericite: libere să simtă ce vor, să ridice un tentacul către cosmos și să-i comande să li se deschidă ca o scoică.

Fabian e și el fascinat de activitatea sa, care și-a schimbat centrul de greutate. Proiectează Implant 2.0 cu ajutorul fostului său asistent cercetător/subiect de testare. Implant 2.0 ar putea deveni un mediu mai propice, în care nonportiidele să experimenteze și să asimileze înțelegerile păianjenilor, dar va fi un spectacol auxiliar celui principal. Evenimentele recente au demonstrat că arhitectura implantului își poate depăși scopul inițial, facilitând un tip de zonă neuronală neutră remarcabilă, între organic și anorganic și între specii. Fabian va fi tatăl – spiritele conservatoare ale științei portiide vor rămâne cu răsuflarea tăiată din cauza șocului! – unei noi tehnologii care e foarte posibil să deschidă porțile unui viitor foarte diferit pentru toată

lumea.

Dispăruți în misiune: Bianca, ucisă în prima confruntare din cauza confuziilor și încă regretată; Avrana Kern sau acea instanță a ei care a comandat înainte nava *Lightfoot*. Și, desigur, Meshner Osten Oslam sau rămășițele sale umane. Pierderea aceasta poate fi doar temporară, pentru că, în prezent, trupul său rătăcește pe Nod, după ce a fost expediat acolo cu o navetă de pe stația orbitală. Nu este clar dacă parazitul i-ar putea evacua creierul fără să-l afecteze și Meshner să rămână Meshner, iar negocierile cu el sunt mai dificile decât conversațiile Helenei cu octopodele. Inteligența artificială are o natură filosofică. Încă nu știe exact pe unde să calce, acum, că poartă pantofii lui Kern.

Helena vorbește cu el despre Kern și constată că e ciudat de evaziv. Este Kern prezentă încă undeva, în stație, în implant? Meshner nu știe, dar crede că prezența expansivă a parazitului ar diminua inteligența computerului până când ceea ce ar rămâne din el nu ar mai fi Avrana Kern și, spre deosebire de Lante sau Meshner, memoria organismului nu ar include o simulare a lui Kern, doar amintirea interacțiunii cu ea. Sigur nu mai există o personalitate Kern pe *Lightfoot;* nu ar fi loc pentru două inteligențe umane complexe în carcasa aceea avariată. S-a supraînregistrat ca să-l păstreze pe Meshner. Helena se întreabă ce părere va avea instanța Kern de pe *Voyager* despre asta și dacă Meshner va mărturisi tot ce s-a întâmplat între el și Kern în implant, înainte de final; cum se va simți Kern în general, acum, că nu mai e unică? Va fi o zeiță geloasă pe Meshner în chestiunile care îl privesc pe el? Sau va descoperi că a fost singură prea multă vreme?

✦

Cu mult înainte de sosirea lui *Voyager,* relația diplomatică dintre specii a ajuns la o etapă numită de Fabian Inserția, termen care sună mai bine pentru portiide (în fond, ele injectează venin și-și fertilizează ouăle din exterior) decât pentru oameni. Inserția nu a fost un eveniment cu prea mulți spectatori: s-a lansat un singur proiectil de pe o stație orbitală izolată în apele de pe Damascus. A fost nevoie să mărească imaginile ca să se vadă chiar și din punctul de observație al Helenei. Deocamdată, rezultatele sunt neconcludente: nimeni nu

știe dacă planul lor va avea efectele scontate. Cel puțin o mie de facțiuni octopode s-au tot ciorovăit dacă să meargă înainte cu el. Până la urmă, unele pur și simplu l-au pus în practică, pentru că se pare că așa se iau deciziile în partea aceea a galaxiei. Helena a urmărit proiectilul până când a explodat în valuri, dezlănțuind în lume o mostră de parazit de pe orbita nodană, căreia i s-au adăugat amintirile lui Kern, argumentele ei și armistițiul stabilit între ei. La fel ca în cazul parazitului nodan, se speră că pe planeta contaminată se va produce o transformare: lumea ei va deveni conștientă de prezența, locul și potențialul parazitului. Poate că, într-o zi, cefalopodele își vor lua planeta înapoi într-o formă sau alta, deși nu le va mai aparține în exclusivitate. Momentan, singura soluție practică e să stea și să aștepte.

Un singur lucru rămâne de discutat înainte ca echipajul reunit al lui *Voyager* să se hotărască asupra ultimelor probleme și să-și ia la revedere de la gazdele sale.

Facțiunea savanților intenționează să testeze aparatul lui Noah, reparat și îmbunătățit. Îi neliniștește faptul că vor să-l îndepărteze de orbita lui Nod sau Damascus ca să-l lanseze, dar Helena și Portia vor să vadă evenimentul, așa că se pomenesc cazate în bule foarte asemănătoare cu fosta lor „carceră” din misiunea de salvare.

Aparatul e surprinzător de mic, un cadru montat în jurul unei singure sfere fără echipaj. Este la o distanță atât de mare, încât, dacă nu ar fi citirile instrumentelor, nici nu ar crede că e acolo.

Nu înțelege prea bine principiile științifice ale aparatului, știe doar ce anume ar trebui să facă. Nu e prea convinsă nici că o va face într-adevăr. Octopodele sunt ingineri imprevizibili, cu durată de concentrare foarte redusă și foarte afectați de divizarea pe facțiuni. Urmăresc imposibilul, nu? Da, oamenii din Vechiul Imperiu și-au imaginat un asemenea subterfugiu, însă consumul de energie era ridicol de mare chiar și pentru ei. Ideea a fascinat generații întregi de savanți octopozi care au vrut să o transforme în realitate, spunându-le, în subconștient, Atingerilor lor: *Găsiți o cale,* trișând la jocul cu legile fizice, răsucind problema pe toate părțile, până când au ajuns la soluția... asta. Helena tot nu crede în ea, iar Portia e de două ori mai sceptică.

Cu toate astea, au fost chemate să fie de față și au venit, martori mărunți ai viitorului triumf sau ai viitoarei tragedii.

✦

Un înțelept a spus odată că universul nu este un ocean, în ciuda tentației de a-l raporta la o crucișătoare de linie, ranguri navale și flote de vase care fac schimb de insulte când alunecă, grațioase și tacticoase, prin noapte. Totuși, pentru caracatițe, spațiul *este* un ocean – numai că, la ele, conceptul de *ocean* e foarte diferit de cel al oamenilor; îl consideră o pânză uriașă, multidimensională, care îi înconjoară și pe care o pot manevra și destrăma, ca să vadă dacă este ceva comestibil pe acolo. Dintotdeauna le-a stat în fire să demonteze obiecte din pură curiozitate. De ce ar face universul o excepție?

A fost odată o caracatiță, să-i spunem Noah, al cărei neam a trecut printr-un cataclism ce depășește cu mult proporțiile biblice. Au murit miliarde de octopode din cauza unei infecții dezlănțuite care le-a răpus, le-a doborât, le-a transformat într-o mâzgă sensibilă care le-a învelit lumea. A rămas doar populația din habitatele orbitale, să privească în jos, la ceea ce au pierdut. Și, dacă unele octopode au căutat să creeze o stare de stabilitate pe orbită, altele au crezut că infecția va ajunge și la ele până la urmă, oricât s-ar carantina. Facțiunile, disensiunile din sânul lor, războiul fățiș s-au răspândit în jurul planetei Damascus și în restul sistemului solar. Noah a văzut toate acestea și a căzut pradă deznădejdii.

Asemenea stră-strămoșilor săi, care se frecau de pereții acvariilor lor strâmte, și-a spus: *Trebuie să evadez.* Știa – mai bine zis, Atingerea lui știa – că universul nu are limite și că orice loc unde ar fi vrut să fugă e incredibil de îndepărtat. Nerăbdător să plece, Atingerea lui a renunțat la soluții pe termen lung, ca somnul criogenic și nave concepute să găzduiască generații la rând, pentru...

Asta.

Spațiul este un ocean. Are valuri și curenți, iar dacă viteza cu care se pot deplasa obiectele prin spațiu are limite imposibil de depășit, ele nu se aplică și spațiului propriu-zis.

Când testează aparatul lui Noah, acesta dispare instantaneu. Savanții octopozi sunt dezbinați, unii salută evenimentul ca pe un succes, alții îl declară un eșec. Instrumentele lor nu arată clar ce s-a

întâmplat, pentru că nu pot testa încă principiile pe care le aplică, o problemă frecventă, dată fiind natura intermitentă a inspirației savanților cefalopozi.

Peste un an însă, un semnal va ajunge la ei de la un an-lumină distanță. Aparatul a ajuns cu bine la destinație, manipulând ratele de expansiune a spațiului din imediata vecinătate, astfel încât să străbată întreaga distanță în câteva ore subiective. Aparatul nu a fost conceput să se și întoarcă, iar semnalul va fi nevoit să călătorească după metode învechite, sub ochiul sever al unei relativități care nici măcar nu își dă seama că a fost dusă de nas.

VIITORUL.
CÂND DOI SAU TREI SE VOR ADUNA LAOLALTĂ

EPILOG

Nava noastră și-a întins aripile către o stea roșie, cumplită, pânzele ei măreţe sorbind lumina nucleară, în timp ce jumătate din echipaj face o analiză rapidă a unui satelit cu aspect interesant. Zona nu este locuibilă – planetele au de trei ori masa Vechiului Pământ și o presiune de o sută de atmosfere la sol. Problema presiunii și-ar găsi o rezolvare. Caracatiţele se pot adapta destul de repede la ea – e ca și când ar coborî un kilometru mai jos spre fundul oceanului – și chiar m-ar putea lua și pe mine cu ele, dacă le-aș ruga frumos, dar mediul de acolo e încins și acid și nu am detectat niciun obiect de pe lista noastră de cumpărături, așa că, de ce să ne mai deranjăm? La urma urmei, avem la dispoziţie tot universul.

În schimb, doi sateliţi ai unor planete periferice par destul de interesanți. Pe unul, chimie organică, pe celălalt, urme de energie ciudate, care ar putea fi anorganice, dar și fiinţe vii. Viaţa e, peste tot, premiul cel mare, mai dulce decât elementul cel mai rar, deși, de obicei, stă chiar la graniţa dintre viaţă și structuri chimice complicate. Sau trebuie studiată la microscop.

Însă eu știu mai bine decât mulți alţii că a avea dimensiuni microscopice nu înseamnă a fi simplu.

Fiecare navă e diferită, în funcţie de cine a obţinut drepturile de construcţie. A noastră e făcută de cefalopode, adică membrii nonacvatici ai echipajului nostru și-au dat plămânii la schimb pentru branhii ca să vină în această călătorie. În ziua de azi, e foarte simplu să facă schimbul înapoi. Avem la bord cinci specii, pe lângă mine și ceilalți doi interlocutori. Suntem cu toţii copiii Pământului într-un fel sau altul, produsele programului de terraformare și ale virusului Rus-Califi. Un singur caz e o combinaţie absolut inedită, între un genom corvid și un catalizator molecular extraterestru. Avem și inteligenţe artificiale, care nu sunt niciuna, nici cealaltă. Unii dintre noi sunt și copiii planetei Nod, fie că s-au născut, fie că au închiriat spaţii acolo.

Primele rapoarte pregătite de echipa de experţi sugerează că au găsit forme de viaţă, însă foarte vagi. Vor preleva specimene, ne vor îmbogăți arhivele. Poate că ne vom plimba pe suprafaţa rece a sateliţilor sau vom înota în oceanele subterane, dar nu vom interveni

în existența formelor de viață. Ne vom întoarce altă dată, peste o mie sau o sută de mii de perioade de revoluție, ca să vedem ce mai fac. Rămânem totuși cu sentimentul acela de ușoară insatisfacție, din cauză că nu știu și ele de existența noastră, că nu ni se pot alătura în călătoria noastră nesfârșită.

Sosesc mesaje de pe celelalte nave. Cele mai vechi se târăsc spre noi cu viteza luminii. Ne informează despre faptele strămoșilor noștri sau despre descoperirile verișorilor noștri. Marcăm câteva lumi care merită revizitate, focare evolutive primare, care poate că își înalță chiar acum spre cerul înstelat organele de simț. Aflăm despre moartea unor rude și prieteni, despre nașterea unor nave noi, despre cântece, povești și glume care circulă printre stele. Unele ne amuză, altele sunt atât de vechi, că nu le mai prindem înțelesul. Dacă i-am întâlni pe ceilalți călători, ne-am putea privi în ochi și ne-am vedea propria imagine în ei. Nu acesta e rolul unui interlocutor?

Apoi vine și vestea adevărată.

E un curier rapid, o sondă fără echipaj, care ajunge în sistem prin intermediul undelor, măcinând spațiul din fața ei și prelungindu-l pe cel din spatele său, ca să sară peste golfurile interstelare cu o viteză atât de mare, încât propria sa imagine să rămână în urma ei. Din cauza consumului de energie, numai veștile cele mai urgente se transmit prin unde, iar sonda aceasta s-a dus acolo unde au știut producătorii ei că am fost ultima oară. Apoi a mers pe urma balizelor noastre, sărind de la un front de undă la altul, până când ne-a găsit.

Ce poate fi atât de urgent? În asemenea situații, unii membri ai echipajului se gândesc întotdeauna la război, dar la care război se gândesc acum? Pentru ce anume să te lupți, din moment ce trăim într-un univers atât de vast, că nici noi nu-l putem explora pe tot, și avem tot ceea ce ne trebuie, cu prisosință? Nu există imperii de cucerit. Dacă universul este un ocean, atunci e unul fără margini.

Nu este vorba de război, ci de o descoperire.

Pe o lume îndepărtată, în preajma unui soare îndepărtat, o navă mică a verișorilor noștri a găsit ceva remarcabil. Nefiind dotați cu echipament de explorare adecvat, au trimis după rudele lor care pot trata descoperirea lor cu profesionismul pe care îl merită: noi.

Cuprinși de entuziasm, chemăm imediat echipa de experți. Ei își

încheie misiunea într-un an și se întorc la noi cu informațiile. În fond, ce este un an, dacă nu o străveche unitate de măsură terestră a timpului? Avem la dispoziție tot timpul pe care ni-l poate oferi universul.

Nava e deja încărcată și ne creăm propriile unde, străbătând masa negativă o sută de ani-lumină. Procesul se apropie de eficiența maximă în ceea ce privește consumul de energie, în comparație cu primele experimente cefalopode.

Ajungem la destinație peste o sută de ani după ce pionierii descoperirii ne-au trimis mesajul și și-au văzut de drum. Dar ce e un secol în ochii universului? Pe a cincea planetă a sistemului, vedem o baliză lăsată pentru noi, iar în mijlocul ei găsesc ceva numai pentru mine.

Pe orbită, aflăm exact de ce a fost lansat mesajul. Foarte probabil, a fost trimis și altora. Peste câteva decenii, se va reuni toată familia; vom fi toți la un loc din nou. Oricine va dori și va avea posibilitatea va strâmta pânza spațiului și-a timpului ca să ajungă aici. Cu cât mai mulți, cu atât mai bine.

Mă uit la ea și omul din mine o vede ca pe o cetate lată de șapte kilometri și înaltă de un kilometru, o structură uriașă în formă de stea, cu ziduri crestate, cu indentații la rândul lor indentate, crestăturile adâncindu-se până la nivel atomic, în miezul aglomerației de fractali. E moartă, fără nicio semnătură energetică; până și planeta propriu-zisă și-a pierdut atmosfera, în mare parte. Nu e o construcție nativă, lumea din jur nu conține urme ale unei civilizații care să o fi putut ridica. Cineva a venit aici cu un milion de ani în urmă, și-a lăsat amprentele, apoi a murit sau a plecat. Sau, foarte posibil, a lăsat ceva din el în urmă.

Am mai găsit pe cineva, adică i-am găsit urmele pașilor în praf. E prima oară și ne dă speranța că nu e și ultima.

Acolo jos, ruda noastră a lăsat un cadou – și aici intervin eu. Interlocutorul ei ar fi vrut să fie de față la lucrările de excavare, dar nu și-a putut părăsi camarazii. Noi, din fericire, nu avem de trecut un asemenea obstacol.

Îmi aduc criptobiomul, cultura latentă pe care au decantat-o pentru ei înșiși, reprezentând tot ceea ce au fost ei vreodată, toate

viețile care s-au scurs în ei. Când îi torn în mine, eu sunt ei și ei sunt eu, o prelungire a istoriei mele personale scrisă îngrijit în arhivele celulelor mele. Am fost om, am fost Om; am fost portiidă și octopod, stomatopod și corvid. Acum sunt încă patruzeci și trei de indivizi în mine. Sunt Yusuf Baltiel și Erma Lante și Meshner Osten Oslam și Viola și Salome. Sunt foarte mulți.

Separăm nava. Unii vor merge mai departe în călătoriile lor. Alții vor rămâne aici, să studieze, în vreme ce nou-născutul copil-navă se umflă și crește. Mă voi strecura pentru cei care aleg să plece; voi pleca împreună cu ei, dar voi și rămâne și poate că, la un moment dat, mă voi întâlni cu mine însumi și îmi voi povesti toate cele pe care le-am aflat.

Cei care rămân se pregătesc pentru exhumarea respectuoasă a morților și pentru investigarea acestei ruine întinse și străine. Poate vom afla de unde au venit ei. Poate că sunt încă aici. Cândva, vom întâlni forme inteligente, vii, iar în ziua aceea interlocutorii vor fi pregătiți să le cunoască, să învețe să stea de vorbă cu ele, să le invite în călătorie, dacă vor dori să-i însoțească.

MULȚUMIRI

Am apelat la multe minți strălucite pentru a scrie această carte. Mulțumesc în mod special echipei mele de consultanți științifici: Maeghin Ronin, Peter Coffey, Philip Hodder, Nathan Young, Richard G. Clegg, Brian White, Katherine Inskip, Andrew Blain, Stewart Hotston, Winchell Chung, îndeosebi lui Michael Tchaikovsky, care mi-a dat o mână de ajutor cu astrodinamica, și lui Nick Bradbeer, genial proiectant de nave spațiale și *guru extraordinaire*.

Îi mulțumesc și lui Peter Godfrey-Smith, pentru cartea sa *Other Minds,* care s-a dovedit un instrument de cercetare neprețuit.

Recunoștința mea se îndreaptă nu doar spre această echipă de savanți de elită, ci și spre Simon Kavanagh, agentul agenților, Bella Pagan și toți ceilalți de la Pan Macmillan, care au influențat evoluția acestei cărți așa cum a influențat nanovirusul evoluția diverselor ființe despre care scriu. Nu aș fi putut scrie cartea aceasta (și, de altfel, nici altele) fără sprijinul permanent al soției mele îndelung răbdătoare, dr. Anne-Marie Tchaikovsky.

ARMADA // science-fiction / fantasy / thriller

Cu mult timp în urmă, umanitatea muribundă
a început terraformarea unor planete propice vieții.
Unul dintre aceste ecosisteme adăpostea însă
ființe inteligente, cărora pământenii au încercat
să le impună moștenirea lor culturală.

Mii de ani mai târziu, după ce marele lor imperiu
s-a prăbușit, oamenii și noii lor aliați, păianjenii,
recepționează semnale radio misterioase.
Împreună descoperă un sistem planetar în plină criză,
măcinat de războiul purtat de formele de viață extraterestre,
care încearcă să se repună pe picioare
după catastrofa cauzată de procesul de terraformare
declanșat cu atâta nepăsare în trecut. Iar arma lor
e distrugerea totală. La nivel molecular

„Mesajul profund că se poate dăinui
în pofida tuturor neînțelegerilor, temerilor și urii
până la dobândirea unui nou echilibru și a armoniei
este transmis în mod subtil, pe un ton deloc moralizator.
Tchaikovsky știe să strunească ritmul povestirii
și să exprime limpede cele mai misterioase concepte,
scriind, astfel, o poveste cuceritoare."
LOCUS

ARMADA powered by NEMIRA

virtual project

e-BOOK DISPONIBIL
NEMIRA.RO

ISBN 978-606-43-1193-1